

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP MÁSODIK SZOMBATJÁN.

SZERKESZTI:

MARKUSOVSKY BÉLA

a garamszentkereszti tűzoltóság tisztb. parancsnoka stb.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

1907.

LAPTULAJDONOS:

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG,

mely tagtestületeinek a lapot ingyen küldeti.

Az ötödik évfolyam tartalomjegyzéke.

I. Vezércikkek:

	Melyik hónapban?
1. Markusovszky Béla: <i>József főherceg és a nyiregyháziak</i>	Január
2. Omikron: } <i>Tűzkárbiztosítás</i>	Február
3. } <i>Gyufamonopólium</i>	Március
4. Markusovszky Béla: <i>Az országos választmány közgyűlése</i>	Április
5. R: <i>Határrikon innen és túl</i>	Május
6. Dr. Vass János: <i>Az önkéntes tűzoltóságok beillesztése a közhatósági szervezetbe</i>	Junius
7. Markusovszky Béla: <i>Az országos elnökség Tiszafüreden</i>	Julius
8. Dr. Vass János: <i>Az önkéntes tűzoltóságok beillesztése a közhatósági szervezetbe</i>	Augusztus
9. Vida Pál: <i>Egy jogosulatlan panasz</i>	Szeptember
10. Szabados Imre: <i>Tűzrendészeti törvény kell</i>	Október
11. Dr. Szily József: <i>Bírálati jelentés</i>	November
12. Markusovszky Béla: <i>Egy példa</i>	December

II. Mivel foglalkozott az elnökség 1907. évi üléssein

Oldal		Oldal
186	Ádám József István ajánlólevél iránti kérelme	54
4, 19, 35	Alapszabálymódosítás	53, 121, 138
4, 20, 35, 54, 71, 122, 140, 154, 186	Alapszabályok véleményezése	185
53	Államsegély	185
154	Aradvármegye tűzrendészeti szabályrendelete ellen felelőbeszéd	122
19	Ásványolajokra vonatkozó új belügyminiszteri rendelet	138
185	Back-féle gőzmalom égése, Győrött	154
186	Baranyavármegye kéményseprési szab. rendeletének módosítása	53
122	Baranyavármegye tűzrendészeti szab. rendeletének módosítása	122
185	Barsvármegyei testületek tagdíjügye	4
122	Brassóvármegyei szövetség kérelme	3
3	Breuer-Némethy „Tűzrendészet“ c. műve	3
121	Breuer-Szilárd kir. kitüntetés	122
20	Beszterce város tűzrend. szab. rendelete	185
71	Beszterce-Naszódvármegye tűzrend. szab. rendelete	19, 186
139	Csákvári földmives iskolában tartott tanfolyam	53
185	Csikszereda tűzrend. szab. rendelete	35
153, 185	Csongrádvármegyei tűzoltó-szövetség alakulása	122
139	Eperjesi színház közrendészeti szab. rendelete	35, 53
3	Fecskendőminta	71, 140
122	Fejérvármegyei szövetség tanfolyamai	154
153	Győrvármegyei szövetség ügye	53
186	Háromszékvármegyei szövetség	54
35	Hevesvármegye szab. rendelete a kéménysepretről	186
71	Hódmezővásárhelyi hiv. tűzoltóság szolg. szabályzata	19
4, 19, 35	Ifjak dohányzási tilalma	154
4	Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályai	154
71, 122	Jász-Nagykun-Szolnokvármegyei tűzoltó-szövetség csatlakozása	122, 154
3, 35, 186	József főherceg-alapítvány	185
3	József királyi herceg látogatása	154
139, 154	Kolozsvári színház tűzbiztonsága	185
153, 185	Kötelezett tűzoltók érme	154
3, 54, 121, 139, 154	Községi közig. tanfolyamok	35
35	Krassó-Szörényvármegye szöv. megalakulása	71
71	„ „ „ alapszabályai	122
122	Lévai önk. tűzoltó-testület megvizsgálása	3
3	Lukáts Gyula jubileuma	185
185	„ „ lemondása előadói tisztéről	20
20	Mosonvármegye szabályzata a tűzrendészeti felügyeletről	35
35	Nagybányai színház tűzvédelmi berendezése	54
54	Nagybecskerekai színházi szab. rendelet	71
53, 121, 138	Népies tankönyvre pályázat	185
185	Nógrádvármegyei szövetség alakulása	185
185	Optimus-próba	122
54, 122, 138, 153	Országos szaktanfolyam	138
122	Pécsi kongresszus	154
138	Pécsi meghívás	53
154	Pestvármegyei szövetség alapszabályai	122
53	Postatakarékpénztárba való belépés	122
122	Selmecbánya tűzr. szab. rendeletének módosítása	4
4	Sisak állványra felírás	3
3	Somogyvármegye tűzrendészeti szab. rendelete	4
122	„ „ szabályzata a tűzrend. felügyeletről	122
185	„ „ szövetség tanfolyama	185
35	Somogyvárm. szövetség működésének felfüggesztése	35
20, 139, 186	Sopronvármegyei szövetség járási tanfolyama	54
54	Stermann gyufagyáros gyufajáruléka	19, 186
19, 186	Szatmári kongresszus	53
53	Székesfevárosi hiv. tűzoltóság belépése	35
35	Szepesvármegye tűzrendészeti szab. rendelete	122
122	„ „ szövetségi tanfolyam	35, 53
35, 53	Dr. Szily József kir. kitüntetés	71, 140
71, 140	„ „ „ felolvasása a tűzrend. bajairól	154
154	Szolnok-Doboka vármegye tűzrendészeti szab. rendeletének módosítása	53
19, 35, 53	Szombathelyi színház tűzrendőri vizsgálat	54
54	Tagtörések	186
186	Tanszergyűjtemény	19
19	Temesvármegye tűzrend. szab. rendelete	154
53, 71, 121, 139, 154	Tiszti egyesület felmondása	154
122, 154	Torontálvármegyei szövetség tanfolyama	153
153	Tűzoltószerkek fentartási költségei	20
20	„Tűzoltók és Mentők Lapjának“ kérelme	54
54	„ „ „ Lapjában“ megjelent támadás az elnökség ellen	71
71	Tűzfelügyelők rőzsekése	185
3, 19, 35, 53, 54, 185	Tűzrendészeti törvényjavaslat	53
3, 19, 53	„Tűzrendészet“ című m. II. kiadása	153, 185
153, 185	Tűzfelügyelők rangjelzése	154
154	Ugocsavárm. építési szab. rendeletének módosítása	35
35	Vasvármegye szab. rendelete az ipartelepek tűzbiztonságáról	186
186	Veszprémi „Tűzoltó Káté“	19
19	Zárszámadás 1906-ról	71
71	Zárt ülés jegyzőkönyve	

	Oldal		Oldal
Székesfejérvár	165	Vasvármegyei szövetség	26, 130
Tiszafüred	103, 113, 144, 145, 149	Vármegyei szövetségek elnökei	196
Tolnavármegye	52	Veszprém	78
Újpest	101	„ vármegyei szövetség	74, 131
Újvidék	118, 197	Zagreb	118
Ungvár	117	Zilah	81
Varsány	82		

VI. Külföld.

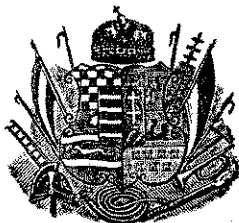
	Oldal		Oldal
Antwerpen	165	Montreal	67
Bécs	101	Morva orsz. szövetség	101
Berlin	67, 83, 118, 165	Német hivatásosok szövetsége	101
Dániában dohányzási tilalom	44	New-York	16, 83
Dittmann (Bréma)	31	Oszták szövetségek	31
Drezda	101, 165	Páris	149
Északamerikai Egyesült-Államok	83	Pennsylvania	47
Felső-Szilézia	84	Peking	117
Francia tűzrendészeti tanács	83	Porosz kéményseprő reform	25
„ hadügyminiszter	150	„ tűzoltók rangjelzése	24
Frankfurt	165	Róma régi vízvezetéke	44
Grunewald	165	San-Francisco	83
Hamburg	117	Svájc	84
Kiel Báró Moltke	83	Szent-Pétervár	67, 134
Lissabon	101	Tirol	84
London	28, 149	Weimar	16
Madrid	67		

VII. Apróságok.

	Oldal		Oldal
Almády Géza	67, 117, 181	Népies tankönyv	133
Automobil tisztek rendelkezésére	181	Németh Károly	31
Blasnek Hugó	31	Nemzeti muzeum	149
Bölcs Gyula	15, 67, 100, 169	Népszínház	46
Bursztn Miksa	31	Néptömegek sulya	162
Bolgár fejedelmi kitüntetés	197	Óvári Ferenc dr.	165, 181, 133, 116, 114
Benzinrobbanás	133	Ormóssy Károly	83
Budapesti magassági pontok	197	Pálffy János gróf	47
„ mentőegyesület	28	Polít György	31, 133
„ tűzoltóság költségvetése	30	Puskaporral indított gép	162
„ vízvezeték	84	Scserbovszki Szaniszló	31, 67, 160, 181
Budapest mint földbirtokos	150	Széchenyi Andor	47
Budapesti cirkusz befogadóképessége	102	Széchenyi Ödön basa	101
Égő Tisza	47	Széchenyi V. gróf	67, 47, 31, 144, 145, 142, 116, 172, 173, 165, 114
Elektromosság az ókorban	67	Szegélyzöpcéztár	48, 67
Építkezés engedelem nélkül	166	Színházi babona	68
Épületkolosszusok	166	Svéd gyújtó feltalálója	44
Erdőégések	182	Szolgálati utasítás házi tűzörségnek	29
Erdősítések a tűz ellen	134	Tűzhalál jelei	48
Gallé Antal	47	Tűz félszázados	47
Gázlámpák jubileuma	6	Tűzoltók oldalfelegyvere	47
Görgő tengelyágy	32	Tűzoltó tisztek gyűlésre féljegygyel	181
Ház kémény nélkül	48	„ „ nyugdíjképességének határa	197
József főherceg	181	„ „ egyesületének programja	149
Kempelen Imre	15	„ „ pénztárnoki állása	74
Kémények szabálytalansága	20	Varázsüveg	149
Királyi kitüntetések	47, 67, 117, 133	Vidéki városok vízvezetéke	15, 83
Kossuth Ferenc	165	Villamos világítás multjából	111
Kozmáry Dezső	31	„ vezeték sodrott	101
Köhler István	117, 152	„ áramkör záródás	133
Magyar iparárúház égése	32, 63	Világító gázt adó kutak	31
Majzik Viktor	104, 105, 113, 116, 144	Világító hal	182
Marinevich Imre dr.	15, 47	Víz	15
Mechán	13	Zdiarsky János	47
Napleon tűzoltósága	44	Zsolnay-gyár	152, 172
Nagygyűlési képviselők	90		

VIII. Képeink.

	Oldal		Oldal
A hamei elevátor pusztulása	174, 175	Összegöngyölíthető acéllétra	157
A győri Back-féle gőzmalom égése	191, 192, 193	Szénsavas fecskendő	22
A huszadik század színháza	91, 92, 95	Tiszafüredi jelképes támadás helyrajza	145
Automobil gőzfecskendő	111	Turbinás fecskendő	129

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztelget-díjért.</p>
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

József főherceg és a nyiregyháziak.

Az a hon határain túl is a hír szárnyára kapott örvendetes siker, melyet a milanói tűzoltó-kongresszus alkalmából rendezett nemzetközi mérkőzésnél, a porondra kiállt nyiregyházi testület versenycsapata aratott, — felsőbb helyen sem maradt ismeretlen.

Emlékezhetünk rá, hogy ő fensége, legmagasabb védnökünk, annak a hírére, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség tagtestületeinek egyike Milanóban győztes lett, — együttérzése jeléül, mindjárt a hír vételekor, táviratilag fejezte ki örömét és szerencsekívánatát az elért eredmény felett.*) Széchényi Viktor gróf előtt pedig, mikor elnöki minőségében szóbelileg is jelentést tett a főhercegnek a Milanóban történekről, — azt az óhaját juttatta kifejezésre, hogy színről-szinre is szeretné látni legalább egy küldöttségét annak a derék csapatnak, amely a mi jó hírünket ily ecclatáns módon gyarapította.

E kívánsága ment teljesevé József főhercegnek december 15-én.

Az e napon tartott etnökségi ülés alkalmából valósította meg ugyanis legmagasabb védnökünk azt a régebbi szándékát, hogy az országos szövet-

ségnek a (volt Kerepesi, most) Rákóczi-ut 38 sz. a. berendezett új helyiségét megtekintse. És Széchényi Viktor gróf, elnök ez alkalomra berendelte a nyiregyháziak egy küldöttségét.

*

A fenséges ur fenti napon délelőtt, pont 9 órakor, érkezett meg, kamarása, Batthiányi Béla gróf kíséretében, a Rákóczi-ut 38. számú házba. A lépcső alján az elnök fogadta a főherceget, kinek fent az ülésteremben bemutatta az elnökség tagjait és a teljes diszben sorakozva álló nyiregyházi küldöttséget, mely a következők által volt képviselve, u. m.:

Konthy Gyula dr., parancsnok, Köhler István, tisztb. parancsnok, Antal János, alparancsnok, Dudits József, őrparancsnok és Trakk Géza, valamint Barzó István egyleti tagok.

Bemutatás után, amit Széchényi Viktor gróf üdvözlő szavai előztek meg, a főherceg örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy megjelenhetett az országos szövetség vezetősége körében, azután pedig a nyiregyháziakhoz fordulva, a maga, keretbe foglalt, életnagyságu arképét e szavakkal dedikálta a győztes testületnek:

„Fogadja a derék nyiregyházi tűzoltó-testület ezt a képet, emlékül azért a fényes sikerért, melyet a milanói nemzetközi versenyeken elért s mely a magyar tűzoltóságnak

*) Lásd lapunk múlt évi júniusi számának 87-ik oldalát.
A szerk.

és egész magyar hazánknak dicsőségére szolgál.”

Erre kezét fogott a küldöttség tagjaival. Majd Óvári Ferenc, alelnököt, tüntette ki megszólításával.

— Önnek igen sok munkát ad — ugyebár — a hazai tűzoltó ügy?

Óvári válaszában a tűzrendészeti törvény dolgában most folyó ankétre terelte a beszélgetést, melynek során különösen az iránt érdeklődött a főherceg, hogy mennyiben idéz változást elő, a mostani állapottal szemben az, ha törvény fog rendelkezni a tűzrendészeti ügyekben.

Széchenyi Viktor gróf adta meg a választ, kifejtván, hogy mennyiben nagyobb a sanctiójuk a törvényes intézkedéseknek és hogy miért lesznek inkább biztosítva a tűzrendészetre vonatkozó kötelezettségek a törvény által, mint a meglevő kormányrendelettel, amely voltaképen még ma sincs végrehajtva.

Majd az ülésterem falait diszító ama képekre került a sor, amelyek a főherceg Istenben boldogult édesatyjának az emlékét őrzik. Az egyik képnél, mely az aicsuthi zászlószentelés alkalmából készült, Vida Pál, elnökségi tag, a fejevármegyei szövetség titkára, szolgált felvilágosításokkal. A második szobában Köhler István modellfecskendőjét vette ő fensége közelebről szemügyre. Breuer Szilárd, titkártól itt, a székesfővárosi tűzörségekről és azok létszáma felől kérdezősködött. Végre a harmadik szobában a főherceg a párisi áruház*) 1903. augusztus 24-iki égését elevenítette fel, amely híres tüzeset lefolyásának egyes mozzanatait Markovszky Béla és Szily József dr. ecsetelték. Azután más irányu elfoglaltságára s kiszabott idejére való hivatkozással, a jelenlévők lelkes éljenzése mellett távozott.

A fenséges urnak az országos-szövetség helyiségeiben való tartózkodása tehát meglehetősen rövidre volt szabva. E rövid látogatás is teljesen alkalmas azonban felújítására annak a jóleső reménységnek, mely

lapunkban már egyszer kifejezésre talált, hogy a magyar tűzoltók megboldogult első védnökének méltó utódja lesz fia: a mai József főherceg.

* * *

Mikor az elnök, aki egész a kocsijáig kíserte ki ő fenségét, újra visszatért az ülésterembe, hogy az elnökségi ülést megnyissa, Óvári Ferenc, alelnök, napirend előtt szót kért, mondván a következőket:

„Méltóságos elnök ur! Tisztelt Elnökség!

A most lefolyt lélekemelő esemény hatása alatt, melynek hogy szem és fültanui lehettünk, szerencséseknek valljuk magunkat, azt hiszem, nemesak én, hanem az elnökség plenuma is fel kívánja használni a szép alkalmat arra, hogy a maga részéről is elismerést s köszönetet nyilvánítson a nyiregyháziaknak, akik a győzelmet kivívták s a magyar névnek messze a hon határain kívül, ezt a Fenséges ur által is méltatott dicsőséget megszerezték. De uraim lehetetlen hálás köszönetünknek kifejezést nem adni másodsor az elnök ur ő méltóságával szemben, aki nélkül ezt a fényes győzelmet sohasem arattuk volna s a magyar névnek ezt a dicsőséget nem szerezhettük volna meg. (Igaz!) Mert a versenyre-szállás ideáját Széchenyi Viktor gróf hozta felszínre s szívós kitartással aki mindvégig megállt mellette, az is ő méltósága volt. (Ugy van!) Kérem az elnökséget, mondja ki határozatilag, hogy e most nyilvánított kettős elismerésünket s hálás köszönetünket a mai ülés jegyzőkönyvében meg kívánja örökíteni. (Általános helyeslés.)

Óvári, alelnök után, dr. Konthy Gyula, nyiregyházi parancsnok kért és kapott szót. Azon kezdte, hogy mikor az elnök ur felszólította a nyiregyháziakat a milánói versenyen való résztvevés ideájának megvalósítására, ők a legnagyobb készséggel és örömmel vállalkoztak az ezzel járó fáradság elviselésére. Rámutatott, hogy dacára annak, miszerint az elnökség tagjai közül többen fejezték ki az aggályukat a vállalkozás sikere iránt — mégis sikerült eredményes, sőt a magyar ember nevével fényes eredményt elérni.

Végül hálás köszönetet mond az elnök urnak, mint a védnök ur ő fensége részéről nyert kitüntetés egyik tényezőjének is.

Az elhangzott köszönő szavak után Széchenyi Viktor gróf kötelességének tartja megjegyezni, hogy azok az aggályok, amiket egyesek az elnökség kebelében annak idején hangoztattak, nem abból a vélekedésből indultak ki, mintha a magyar ember nem lenne képes arra, hogy jól megállja a helyét. Ez aggályok inkább csak tulságos jóakarattól és abból a meggyőződésből fakadtak, hogy esetleg nem tudunk olyan eredményt felmutatni, amilyent a magyar név becsülete és tisztessége megkívánna.

A nyiregyháziak által elért siker megmutatta, hogy ezen aggályok feleslegesek voltak. Majd

*) Az orsz.-szövetség helyiségei a párisi áruház felett, illetőleg vele egy házb an vannak. A szerk.

kifejezetten megjegyzi, hogy a külön kitüntetés illetőleg ő semmiféle kezdeményezést nem tett és az egyesegyedül a Fenséges ur saját intenciójának spontán megnyilatkozása volt.

Az igazság érdekében ezt szükségesnek tartotta konstatálni.

Azután a nyiregyháziak elbucuszván, az elnökség éljenzés közt elhagyták az üléstermet. Maga az elnökség pedig Vass János dr. indítványára, a királyi herceg látogatását jegyzőkönyvileg is megörökítvén, — az emlékezetes ülés napirendjére tért.

HIVATALOS RÉSZ.

1867.
1906. sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége 1907. évi január 26-án d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés fontosabb tárgyai:

1. Az alapszabályok folytatolagos tárgyalása;
2. Vida Pál jelentése a dohányzás korlátozása tárgyában;
3. A „Tűzrendészet” című mű kiadása tárgyában kiküldött bizottság jelentése;
4. Jelentés a fecskendő-minta beszerzése tárgyában;
5. Pénztárnok jelentése az elmúlt évnegyedről;
6. Titkár jelentése az elmúlt időszakról;
7. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyző-pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1906. december 20-án.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1868
1906. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten 1906. évi december hó 15-én a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gr. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tag, dr. Balogh Dezső pénztáros, Apáthy Vilmos, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, dr. Vass János, Vida Pál előadók és ifj. Bitskey Illés segédtitkár.

264. Az ülés megnyitása előtt József királyi herceg, szövetségi védnök megtekintvén a szövetségi iroda helyiségeit, bemutattatta magának ez alkalommal az elnökség tagjait és elismerő szavak kíséretében átnyújtotta a nyiregyházi önk. tűzoltótestület küldöttségének, milánói győzelmük emlékeül, díszes keretbe foglalt arcképét. A fenséges védnök távoztával elnök az ülést megnyitván,

az elnökség a maga részéről is elismerést szavaz a nyiregyházi önk. t. testületnek, Széchenyi Viktor gróf elnöknek ez ügyben kifejtett ténykedéséért köszönetet mond s dr. Vass János indítványára elhatározza, hogy a kir. herceg látogatását jegyzőkönyvileg megörökíti.

265. Elnök azon bejelentése, hogy a belügyminister a tűzrendészeti törvényjavaslatot lehetőleg még a tavasz folyamán az országgyűlés elé kívánja terjeszteni és ennek folytán a ministeriumban az elnökség több tagjának közreműködésével már három ízben tanácskozások folytak,

örvendetes tudomásul szolgált.

266. Titkár felolvastván Adorján Antal belügyministeri oszt. tanácsos köszönőlevelét, az

tudomásul vétetett.

267. Elnök üdvözlőlvén Lukáts Gyula előadót azon alkalomból, hogy tűzoltói működésének harmincadik évét betöltötte, átnyújtja neki a XXX. éves szolgálati érmet, mit Lukáts Gyula előadó megköszönvén, ez

tudomásul vétetett.

268. József kir. herceg volt védnök emlékére tett alapítvány kamatai 1907. évi március 2-án esedékessé válván,

az elnökség a pályázatnak a hivatalos lapban való kiírását elrendeli.

269. A közlg. tanfolyam tűzoltói tanfolyamainak előadóit illetőleg az elnökség elhatározza,

hogy a belügyministerhez azon javaslatot teszi, miszerint az eddigi előadók nyerjenek megbízást az 1907. tanévre is; kimondja azonban egyúttal határozatilag azt is, hogy — azon tanfolyamokról, amelyeket nem az elnökség tagjai vezetnek — közvetlen tudomást szerzendő e tanfolyamok vezetéséről, a záróvizsgákhoz Kassára, Debrecenbe és Kolozsvárra egy-egy elnökségi tagot fog kiküldeni.

270. Dr. Balogh Dezső betérjesztvén jelentését a Breuer-Némethy-féle „Tűzrendészet” mikénti támogatása tárgyában, az elnökség elhatározza, hogy a műből 1500 példányt 2 kor. egységárban megrendel, azt a tagtestületeknek díjtalanul megküldi és a kiadóval szemben kiköti, hogy a könyvet a vármegyei szövetségeknek is ugyanezen egységárban árusítsa.

271. Dr. Óváry Ferenc ezzel kapcsolatban szóvateszi a szövetség által kiadva volt „Tűzrendészet” című könyv II. kiadásának mielőbbi megvalósítását; többeknek hozzászólása után

az elnökség elhatározza dr. Vass János indítványára, hogy a könyvnek átdolgozására dr. Szily József főszerkesztése alatt Breuer Szilárd titkárt és Markovszky Bélát felkéri és ezen bizottságot felhívja, hogy a jövő ülésre a könyv kiadása, átdolgozása és költségei tekintetében tegyen részletes javaslatot.

272. Elnök azon indítványára, hogy a védnöknek bemutatott kis fecskendőminta a tanszergyűjtemény részére beszereztessek,

az elnökség megbizsa titkárt, hogy Köhler István gyárossal lépjen érintkezésbe és a jövő ülésre ennek eredményéről tegyen jelentést.

273. Szabados Imre előadó a belügyministerium utján Somogyvármegye törvényhatóságát a mai viszonyoknak megfelelő tűzrendészeti szab. rendelet alkotására utasítani kéri.

Az elnökség az ezen kérelemnek megfelelő felterjesztést az esetre tartja fenn, a midőn a vármegyei szövetség ez irányban való megkeresése beérkezik.

274. Köhler István gyáros azon kérelme felett, hogy az elnökség a hivatalos lap hirdetésiben valótlán állításokat ne tűrjön,

az elnökség, tekintettel a hirdetési rovat jellegére, napirendre tér.

275. Dr. Szily József felszólalása folytán utasítja

az elnökség titkár, hogy a főhercegi sisak állványára a gyáros cégtáblája helyett a sisak volt tulajdonosát jelző táblát alkalmaztasson.

276. Az újév alkalmából felmerülő kiadásokat az elnökség a szokásos összegekben engedélyezi és kiutalványozza.

277. Vida Pál bejelenti, hogy a dohányzási tilalomra vonatkozó angol törvény tárgyában jelentését a jövő ülésben fogja megtenni.

Tudomásul vétetett.

Titkár azon jelentései, hogy

278. a belügyministernek vélemény adatott a barandai,

279. a kömlői és

280. a tépei önk. tűzoltó testületek alapszabályait illetőleg;

281. Baranya vármegye alispánjának a mohácsi járás 27 községének tűzr. szab. rendelete tárgyában;

282. Pécs városának és

283. a besztercebányai ö. t. testületnek tűzoltószerek beszerzése tárgyában;

284. hogy a belügyminister jóváhagyta Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye tűzoltó szövetségének alapszabályait és hogy

285. a Somogyvármegyei szövetség megalkotta a tűzrendészeti felügyeletről szóló szabályzatát és a felügyelők névsorát jóváhagyás végett az alispán elé terjesztette, vármegyei tűzrendészeti felügyelővé pedig Szabados Imre vármegyei szövetségi alelnököt választotta;

tudomásul vétettek.

286. Elnök az ülést a déli szünet után újból megnyitván, az elnökség áttért a szövetségi alapszabályok folytatólagos tárgyalására és terjedelmes vita után a 13—18, valamint a 23. szakaszokat némi módosítással elfogadta, kimondván azt, hogy az orsz. választmányban a vármegyei szövetségek annyi taggal képviselhessek magukat a saját költségükön, ahányszor 50 tagtestületük az orsz. szövetségnél bejelentve van; hogy továbbá a nagygyűlésen a tagtestületeket csakis kebelbeli tiszt vagy tisztviselő képviselheti.

287. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Szily József és Lukáts Gyula előadók.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést este 1/27 órakor berekesztette.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Lukáts Gyula
előadó.

Dr. Szily József
előadó.

696.
1906. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten 1906. december 15-én a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyző pénztára elnökségi ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József, Szabó Gyula, Szabados Imre, Vida Pál, előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette Barabás István előadó.

66. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy a belépési kimutatás-ürlapok a hivatalos lap legutóbbi számával szétküldettek.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

67. Titkár jelenti továbbá, hogy az utolsó ülés óta Heifer István, Kogelmann János, Hammerschmidt János, Hare Péter, Ujvári János és Mészáros István segélyei a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztattak.

Tudomásul vétetett.

68. Mészáros István (Cibakháza) november 9-én tűznél meghült és 8 napig munkaképtelen volt; elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 16 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

69. Ifkovics Alajos (Sentelek) december 2-án tűznél a mennyezetten való átszakadás folytán arcán égési sebeket szenvedett, melyek 14 nap alatt gyógyultak. Ugyanez alkalommal Wukovics János meghült és 12 nap alatt gyógyuló hörghurutot és izomosúzt kapott.

Az I. m. ált. alapítványához napi egy és fél korona azaz 21 K és 18 K segélyre felterjesztetni rendeltettek.

70. A Wallner János (Lajtapordány) és Böröczi József (Kiskunhalas) igényjogosultsággal nem bíró folyamodók iratai — azért is, mert a bekívánt igazolványok eddig be nem küldettek, —

az év végével irattárba helyezettetni rendeltettek.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1848.
1906. szám.

Felhívás.

A magyar országos tűzoltószövetség „József főherceg” alapítványának kamatai (160 K.) 1907. évi márczius 2-án kiosztás alá kerülnek. Boldogult védnökünk emlékére alapított ezen alapítvány célja oly tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltóknak vagy hátramaradottjaiknak segélyezése, akik sem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztárából, sem az I. m. ált. biztosító t. jubileumi alapítványából segélyben valamely okból nem részesülhetnek, de arra mégis rá vannak szorulva. Segélyért folyamodhatik illetékes parancsnoksága útján Magyarország azon tűzoltóságainak segélyre szorult tagja, a mely tűzoltóságok a magyar országos tűzoltó-szövetség tagjai sorába tartoznak vagy a kérvény alapjául szolgáló baleset alkalmával tartoztak. A kérvényhez a következő bélyegtelen igazolványok melléklendők:

a) hatósági igazolvány arról, hogy folyamodó magyar honos, segélyre szorult és érdemes s hogy sérülése tűzoltói szolgálat közben történt;

b) hatósági orvosi igazolvány arról, hogy a sérülés miben állt és a munkaképtelenség hány napig tartott;

c) tűzoltóparancsnoksági igazolvány arról, hogy folyamodó a sérülés történetkor a testület tagja volt s hogy a sérülés szolgálat közben s mikép történt.

Kimutatandó egyuttal az is, hogy folyamodó más alapokból, helyről eddig milyen segélyben részesült.

A bélyegtelen kérvény mellékleteivel együtt 1907. évi február hó 10-ig a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz.) küldendő be.

Budapest, 1906. december 15-én.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Elektromos berendezések rendsabályai.

(Vége.)

V. Biztosítékok.

Többfelé elágaztatott vezeték legfeljebb 6 Ampère normáláram erősségű közös biztosítékkal legyen megvédve, ilyenkor a biztosítékön túl fekvő továbbelágaztatás nélkülözheti a külön biztosítót. 130 Voltnyi feszültséggel bíró 12 Ampères közös biztosíték alkalmazása csak nagy világítótesteknél, de ott is kivételesen engedhető meg.

Szétkapcsolható kontaktusok, kivétel nélkül, bipolarisan legyenek biztosítva és pedig a szilárd alkatrész felőli oldalon. Általában mindenütt, ahol a keresztmetszetnek csökkenése áli be, illetőleg ahol az áramfogyasztás helye felé megkisebbedik a vezeték keresztmetszete: ott biztosíték alkalmazandó s csak ahol az előző biztosíték a kisebb lett keresztmetszetet már megvédi, ott nem szükséges a külön biztosíték.

Az a kapcsoló vezeték, mely a fővezetékhez csatlakozik és egy méternél nem hosszabb, csak akkor lehet kisebb keresztmetszetű, mint maga a fővezeték, ha nincs többfelé elágaztatva.

Minden biztosíték az illető vezeték üzemi áramának erejéhez legyen mérve.

A biztosítékot kiolvasztó áram ereje, a normális áram erősségének kétszerese legyen. Amely pillanatban tehát valamely üzemi áram rendes erejének kétszeresére növekedik: akkor egyszersmind meg kell, hogy szakítsa saját áramlását.

A normális vagy rendes áramerősség (A) és a maximális feszültség (V), a vezeték keresztmetszetével együtt, minden biztosíték talpán fel legyen tüntetve.

30 Ampèrig a biztosítékok akkép legyenek szerkesztve, hogy sem hanyagságból, de még csak tévedésből se lehessen erősebb biztosítékot tenni be a helyökre.

A kiolvadó biztosíték (1000 foknál olvadó) réz vagy más hasonló fém közé legyen beforgasztva. A biztosíték kiolvadása azonban ne történhessék tartós fényív kíséretében, sem pedig robbanásszerűen ne menjen végbe.

VI. Lámpák.

Ivlámpáknál az izzó szénrészecskék kipotyogása megakadályozandó.

Izzólámpák, ha gyúlékony tárgyakkal érintkezhetnek, a légüres burán kívül külön második burokkal is körülveendő.

Ahol robbanó anyagokat dolgoznak fel vagy tartanak raktáron, avagy amely helyiségben lisztporzás vagy robbanó gázkeverék képződhetik, a második buroknak, mely porcellán is lehet, a lámpa kapcsolóját is magában kell foglalnia.

VII. Ellenőrzés.

A villamosberendezéseknél évenként legalább egyszer a szakértői felülvizsgálat elengedhetetlen.

R.

Az országos zeneakadémia termel.

Fittler Kamill, kir. udvari tanácsos, mint a közoktatásügyi miniszter kirendelt biztosa, a VI. ker. Király- és Gyár-utca sarkán épült országos zeneakadémia termel számára, annak megnyitása előtt és illetve a közönség bebocsátását megelőzőleg, az előírás szerint, kérelmezte a tűzrendészeti-bizottság eljárását, abból a célból, hogy a terem befogadóképessége, a kijáratok száma és az ülések csoportosítása megállapittassék.

Ugy látszik azonban, hogy a tanácsos ur, mint a zeneakadémia palotájának építésvezetője, alapesan tanulmányozta a külföld néhány hasonló újabb épületét, mert nem mulasztotta el a bizottság kiszállása előtt saját külön javaslatot tenni meg. Az általa tervezett elrendezés, illetve ülécsoportosítás megokolását érdemesnek tartjuk ismertetni, mert Budapestnek eddig állandó széksorozattal bíró hangversenyterme nem volt. A modern tűzrendészeti követelmények szempontjából való eibirálásra tehát ezuttal nyílt az első alkalom.

„Az általam proponált elrendezés — mondja Fittler Kamill — a nagyteremnek kiürülését 8 egyenkint 1.60 méter széles ajtón át, a termet 3 oldalról körül fogó folyosóra s onnan közvetlenül a szabadba biztosítja, oly módon, hogy egy-egy ajtóra csupán 85 ember jut.

Az egyes ajtókhöz tartozó ülésparcellák kiakasztható zsinórrekesztékkel vannak elkülönítve, úgy, hogy a belépő-jegy tulajdonosa üléséhez csak a parcellába tartozó ajtón át bocsátható be. Ez elrendezés egyrészt kizárja a tolongást, másrészt pedig, miután a közönségnek meg van a hajlama, hogy a természet-szerűleg mindig arra törekszik távozni, amerre jött, ebbeli törekvésében akadályra nem talál.

Ahol valamely terem két oldalról hozzáférhető, ott az elrendezés csaknem szabvány-szerűen alkalmazható.

Külföldi példák közül két legújabb és igen előkelő hangversenyteremre hivatkozhatom e tekintetben, így nevezetesen a „Charlottenburger Hochschule für Musik“ nagy és kis termelre, valamint a „Mannheimer Rosengarten Musensaal“ berendezésére. Ugyaníly elrendezést mutatnak azonban az oxfordi „Municipal Building Hall“, továbbá a berlini „Philharmonia“ kisebb termel, a Beethovensaal stb. is, — noha minde most említett termeknél az ülések száma sokkal nagyobb, a kijárók száma ellenben kevesebb, mint a mi zene-palotánkban. Néhol az újabb színházak nézőtereinél is ez elv szerint csoportosított ülésberendezést rendeltek el, mint azt pl. a nemrég megnyitott dortmundi és nürnbergi színházak mutatják.

Az általánosan használt középjárók létesítésének esetünkben sem ezélja, sem szüksége nincs; sőt a magam részéről azt egyenesen hátrányosnak vagyok kénytelen tartani, amennyiben a közönséget nem a külön ajtókhöz, hanem egy-két ajtóhoz tereli, aminek csak zsufolódás, tolongás lehet az eredménye.

A terem kiürítésének gyorsasága lévén a főcél, bátor vagyok ama tapasztalásra hivatkozni, hogy egy méter széles ajtónyíláson át másodpercenként két ember léphet ki, —

1.60 m. széles ajtókon át tehát legalább 3 ember teheti ugyanezt. Egy-egy ajtóra átlag 80 embert számítva a szerint az egyes ülésparcelláknak 27 másodperc alatt kell kiürülniök. Az egész terem ennél fogva fél perc alatt kiürülhet, ami oly eredmény, amely nyilvános helyiségeink egyikénél, még megközelítőleg sem érhető el.

Tűzveszély okozta pánik kitörésére pedig zenepalotánkban igen csekély az eshetőség, miután itt szinpad nincs, a könnyen tüzetfogó díszletek is hiányoznak; csupán oly teremről van szó, melynek ács munkája a zenekar dobogójára szorítkozik; ellenben egész tetőszéke, valamint padlástere abszolút tűzmentes, amennyiben Hennebique rendszerű vasbetonból készült.

Végre pedig a terem ajtói oly szerkezettel bírnak, hogy azon esetre, ha azok kulcsal volnának is bezárva, belülről, a kilincs egyszerű megnyomására, mindkét szárnyuk egyszerre kitérül.

A nem kőből épített kémények.

A Magyar királyi Kereskedelemügyi miniszter 40319/905. szám alatt a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetséghez, miként olvasóink előtt ismeretes, az alábbi leiratot küldötte:

Mult évi február hó 23-án 93/905. szám alatt kelt felterjesztésére, a belügyminiszter ural egyetértőleg, értesitem a szövetséget, miszerint a magam részéről is kívánatosabbnak tartanám, ha az összes kémények, kivétel nélkül, szakképzett kéményseprő-iparosok által tisztíttatnának. Mindazonáltal tekintettel arra, hogy hivatali elődeim, az akkori belügyminiszter urakkal egyetértőleg, a szegényebb sorsu lakosság szorultabb anyagi viszonyaira való tekintettel, mindenkor hozzájárultak az olyan szabályrendeleti intézkedéshez, mely a nem kőből épült nyitott kémények seprését maguknak a tulajdonosoknak is megengedi s az ilyen kéményeket a kellő tisztítás szempontjából a községi előjárás vagy a kéményseprő ellenőrzése alá helyezi: e gyakorlat megszüntetését az amugy is megterhelt szegényebb sorsu lakosságra való tekintettel annyival kevésbé találom időszerűnek, mert az érvényben álló építkezési szabályrendeletek legnagyobb része már a kőkémények építését teszi kötelezővé s így remélhető, hogy rövid idő alatt a ma még szokásos fa-, sövény- és vályogkémények legnagyobb részét meg fognak szűnni.

Egyes törvényhatóságok arra irányuló szándékának érvényesítését azonban, hogy a fenti kivétel a kőből épült nyitott, sőt esetleg még más kéményekre is kiterjesztessék, minden esetre meg kívánom akadályozni, amennyiben az ily irányu szabályrendeleti rendelkezéseket nem fogom jóváhagyni.

Budapest, 1906. július hó 8-án.

A miniszter helyett:

Szterényi s. k.
államtitkár.

A kéményseprők szaklapja ennek kapcsán a következőket közli:

Ismeretes dolog, hogy sövénykémények legnagyobb mennyiségben az Alföldön található. Ennek oka az, hogy itt a nép tulnyomó része földműves. Náluk az a fő, hogy mennél több földjük legyen s minden más eltörpül előttük. Azért van oly sok sövénykémény, mert azok előállítására ugyszólván semmibe sem kerül. Házaik falát is miből építik? Sárrá szétmálló anyagból, vályogból, mert ahhoz csak sár és szalma kell. Avagy még olosóbban az ugynevezett vert falu házakat építik. Ehez még sár sem kell, csak nyers föld és szalma. Elképzelhető, hogy az ily házak falai mily lazák; nincs azokban semmi szilárdság. Lyukak, nyílások képződnek bennök, de az egerek is kitünően értik elősegíteni a nyílások képződését. Az ily nyílásokba, üregekbe azután a beépített szalma kisebb-nagyobb rakásra vándorol és észrevétlenül kész magától a tűzfészek. És ezekre a laza falakra rakják véggel lefelé a nádat, melyet gyékény segítségével kéményalakra fonnak, szalmás sárral megtapasztanak és kész a kémény. A meleg által a nád egy része elkorhad, a tapasz tőle leválik s az így képződött üregben a nádlevél rakásra hull: itt a másik tűzfészek.

A szobák melegítésére a sárkemencék szolgálnak. Szalma, kukoriczakóró van bőven, érte pénzt kiadni nem kell; fűtenek hát azzal. Ez azonban oly nagy lánggal ég, hogy egy, sőt sok esetben két méter magasságra is kiesap a láng a kemencéből. Így azután a legkisebb külső repedés vagy lyuk elég ahhoz, hogy lángboruljon az egész ház.

Ha pedig az ily kémények kötelező seprése megszűnik, rövid pár év múlva az alföld egész nagy városai lesznek a tűzvész martalékává. (Szentesen még megjárja, mert ott alig található sövénykémény. Vásárhelyen pedig egy sincs már.)

Nem tudom melyik jár kevesebb költséggel; a kéményseprés-e vagy a leégett házak felépítése?

Azt is merem állítani, hogy a vizsgálás, ellenőrzés nem ér semmit. Mert az ily konyhák sötétek s ha világosak volnának is, alulról nézve, azon a hibát ugyan nem veszi észre egy kéményseprő sem. Abba a kéménybe bele kell menni és seperni, sok esetben még akkor sem láthatni meg rajta minden kis nyílást.

Tisztelt szaktársak! A sövénykémények seprésére igen is nagy szükség van. Hassunk tehát oda, hogy a miniszterium az azokra vonatkozó rendeletét változtassa meg. Sőt rendelje el, hogy ott is, ahol eddig nem lettek kötelezőleg seperve, szintén seperessenek.

— A gázlámpák jubileuma. Pest város utcáin 1906 dec. 23-án mult ötven esztendeje gyújtották meg először a „légszeszt“, melynek ma már erős riválisa: a villamos-lámpa. Ha Auer föl nem fedezi a híres „harisnyáit“, azóta a villamosság már rég egészen a sutba szorította volna a szegény gázlámpát.

Városi képviselőtestületek figyelmébe.

Irta: Szabados Imre.

Az országos szövetség lankadást nem ismerő folytonos és sokoldalú munkásságának eredményeképen, harminc vármegye ébredt fel százados indolentiájából, tűzoltó szövetséget alkotván. De a többi vármegye nemtörődésén, a lakosság vagyona megvédésének ezen bűnös elhanyagolásán csakis törvény, még pedig szigorúan végrehajtott törvény tudna segíteni.

Mert hiszen az 1888-ik évben kiadott kormányrendelet az ország igen sok helyén még maig sincs végrehajtván! Példa rá Kaposvár városa, mely mai napig sem alkotván saját szabályrendeletet, melyre 1888. óta kötelezve van, — a vármegye dajkaemlőin táplálkozik, vagyis a vármegyei szabályrendeletnek van alárendelve, akár Csicsó vagy Kuntelep!

A mai építkezési technika rohamos fejlődése és gyökeres, alapjaiból történt megváltoztatása, a művilleg felhajtott áru telkeken történő zsufolt bérkaszárnnyák építése, a megváltozott helyi és területi viszonyok, a szesz és egyéb gyulékony tárgyakat árusító üzletek gombamódra való szaporodása, az ipartelepek, faraktárak s hason intézményeknek a városokba való szorítása, a világító modern eszközök által fokozódott tűztámadhatási lehetőség stb. stb. ma már a tűzrendészetet szakszerű tudáson, tanulás és tapasztalatok, szakismeretek megszerzésein alapuló formális tudományos ággá alakították át, melynek legfontosabb része a megelőző tűzrendészet. Ma már „Kunst-stikli“-ket elkövetni, a szigorú és elkerülhetlen fegyelem mellett, nem lehet senkinek sem saját szakállára, a szigorúan kezelt megelőző tűzrendészet következtében úgy is ritkuló tüzesetek alkalmával sem. A köztűzoltónak formális iskolába kell járni, hogy a még neki is szükséges ismereteket elsajátíthassa s csak ezekből jól megállott vizsga után léphet az altiszti fokozatba, melyben már alapismereteit fokozatosan, tanulás útján, köteles fejleszteni, hogy esetleg önálló működésre lehessen képes. Ma már az enoltás, befelé való öntözés céljaira sem a közpénzek, sem a parancsnokság tárcája anyagot nem szállít.

Ma már az aranypaszományos biboros egyenruha, az ezüstsíak és lovassági kard nem ékesítheti a délceg termeket s a mindinkább egyszerűbbé váló, éppen most is egyszerűbbé változtatás előtt álló egyenruhának viselése csak szolgálatban van megengedve!

Ezen megváltozott állapot, különösen a személyi, egyéni hiúság, feltűnési viszketeg ápolásának lehetetlenné tévése s a többek közt a szigorú száraz fegyelem oka annak, hogy az országban az önkéntes tűzoltók száma folyton apad.

A megélhetési viszonyok is napról-napra keserveesebbé válnak, a mindennapi kenyér megszerzése már anyagi gondot okoz, különösen a gyárak konkurenciája s a segéd munkások gyakori

és legtöbbször indokolatlan sztrájkja által sujtott iparosmesterek, úgy, hogy nem is lehet csudálkozni, ha ezen önzetlen célu humanus alapon nyugvó intézmény eddig főkontingensét alkotó elemei, az önálló iparos-osztály napról-napra jobban elhagyja ezen valaha általuk leginkább pártolt egyesületeket.

Igy ma már az önkéntes tűzoltótestületek legénységének zömét csak az iparossegédek képezik. Ezek közt azonban a használható, megbízható elem csak csekély százalékot tesz ki. És ugyan mi jogon, mi alapon követelhetnők, kívánhatnók, hogy az iparossegédek, egyáltalán a munkások, vállalják el ezt a súlyos terhet, mi jogon kívánjuk, hogy ők legyenek ezen intézmény önzetlen, ingyenes, lelkes harcosai?

Az igazi tűzoltó, kit szive sugallata, emberbaráti érzések, embertársai iránti kötelességtudása hajtott e hivatásra, soha és semmi körülmények közt, ha élte veszélyeztetésével sikerült is embertársa életét, vagyonát megmenteni, senkitől sem vár elismerést, csak saját lelkiismeretétől; a jól teljesített kötelesség melegítő tudatában keresi és kapja jutalmát. Ehhez azonban már finomultabb felfogás, emelkedettebb gondolkozás mód és nagyobb kvalitásu intelligencia szükséges.

De mikor egy vagyontalan, tehát saját vagyona védelmére nem utalt munkás vagy iparossegéd a napi 10 órán át tartó folytonos, szorgalmas, a legtöbb esetben csak a száraz megélhetést biztosító nehéz munka után, a kifáradt testnek szükséges és jól megérdemelt pihentetése helyett, elmegy éjjeli őrszolgálatot teljesíteni és készen van arra, hogy a riasztó csengő bármely percben felugraszta s futhat másnak a vagyonát, házat védeni és mikor órákig tartó, sokszor hóban, fagyban teljesített munka közben a bátortás, elismerés megnyilatkozása helyett, az ingyen színjátékon bábáskodó, de nem segítő közönség csufolódo megjegyzéseit, durva gunyrohajt kapja jutalmul s nedves, izzadó, remegő fáradt tagjait a vész színhelyéről kellő nyugalom helyett egyenesen a füstös, bűzös, szűk műhelyekbe kell visszacipelnie, hogy a mindennapi kenyérért, tán a tűznél elégett ruházataért tovább dolgozzék, — hogy mindezt pusztán emberbaráti érzésből, humanismusból tegye és tölje, már ahhoz több kell, mint a mindennapi élet tetet-lelket daráló munkájának elvégzését egyedüli életcélnak ismerni kényszerült egyszerű iparossegédek lelkülete és gondolkozása.

Megjegyzem, hogy ez csakis arról a kis százalékról szól, mely az emberi érzelmeket még ismeri, mely az emberbaráti segítség vivés érzésére még képes, mely önállóan gondolkodik és lelki világában miként való élése semmiféle szakszervezeti rideg kommandónak vak engedelmeskedést kívánó szigora alatt nem áll!

A nagyobb, a 95%-nyi részről nem óhajtok nyilatkozni. Akik csak tél elején óhajtanának

belépni „működő“ tagul, hogy a jól fűtött és világított órszobában, nem ugyan mint az éjjeli órség tagjai, de mint kártyázó vendégek, az éjjelt tölthessék, ezek a fecskékkel ellentétesek. A tavasz hírnökei megérkeznek, a melegedő tűzoltók elszállanak, kilépnek. És csak mikor a színházi idény közeleg, a kilátásba helyezett színházbajlás ösztönzi őket újra belépésre.

Fegyelmet, mi a tűzoltónál tán még szükségesebb, mint a katonánál, nem ismer. Feljebbvaló rá nézve nem existál, becsülete csak akkor van a parancsnoknak, ha itatja s vele iszik.

Tanulni nem akar, de nem is tud.

Gyakorlatokra csak akkor jön, ha annak végén nedves támadás van kilátásban a parancsnok költségére.

A szerek alkatrészeit, működési rendeltetésüket soha sem tanulja meg, annál kevésbé a velük való bánást.

Ha tűz van, lehetőleg nem hallja a riadót, de ha fizetett órségre mehet, ott hagyja a kenyérkereső munkáját is, az egyenruhában pénzért álldogálni komótosabb lévén!

Egyenruhája piszkos, foldozott, rongyos, mert otthon munkásruhának használja.

Az itt elmondottak képezik a magyar vidéki városok tűzoltóságainak 30 éves történetét.

Kaposvár város közönsége évtizedek óta 4—5000 koronával járult a tűzoltóintézmény fenntartásához. Azért használom e szót „járult“, mert parancsnokságom előtti időben a tűzoltóság kétszeresen adóztatta meg a város közönségét. Tudniillik a közadóból nyújtott 5000 korona körüli szubvenció mellett igen szép számú pártoló tag évi nyole korona tagdíjat fizetett a pénztárba; bálók, majálisok és tombolák rendezettek, a színigazgató kényszerítve volt egy előadást a tűzoltók részére rendezni, ami együttvéve tekintélyes összegre rugott s a mulatságok alkalmával nagyszabású „köz-költséges“ dárídók rendezésére adott módot s anyagot.

Se jövedelmek többletét megette a „banda“ a zenekar, természetes tehát, hogy a parancsnokság átvételekor egyetlenegy tekeres használható tömlőt sem tudtam felfedezni, erre nem jutván költség.

Az említett összes mellékjövedelmi forrásokat nyomban beszüntettem, mert egy rókáról nem lehet két bőrt lehuzni s különben is illő, sőt másképp lehetetlen is, hogy az egyformán mindenkinek közszolgálatot teljesítő tűzvédelmi intézmények tisztán a közadózásból legyenek fenntartva.

Az évek óta változatlan összegű városi tűzrendészeti segélyből nemcsak az összes tűzrendészeti kiadásokat fedeztem, de új, célszerű és nagy összegeket felemészítő védelmi szereket is beszereztem, modern fecskendőt, gépezetes tolólétrát, kihuzósletrát, fél kilométer tömlőt stb. a szubvenció felemelése nélkül, sőt annak dacára, hogy a városi dotációból az azt, ezen év első negyede végéig, kezelő városi számvevő a tűzoltósággal össze sem függő dolgokra (köz-munkalovak utaztatása, stb.) el-elcsipett bizo-

nyos summát, — az év végével még gyakran felesleggel zárult a tűzrendészeti rovatnak számadása.

Ismétlem, hogy dacára annak, miszerint a város területe és ezen területen létesített építmények száma kétszeresre nagyobbodott és dacára azon megcáfolhatatlan ténynek, hogy ezen nagy terjeszkedés és rengetegül megszorított építkezés, szükségképpen kell, hogy maga után vonja ezen építkezések tűz ellen való megvédésére szolgáló tűzoltói intézmény fejlesztését és aránylagos bővítését, tehát ennek nagyobbodó költségeit is, — a városi dotáció egyáltalán nem emeltetett.

Pedig az egyetlen segítő, nélkülözhetetlen módszer, az állandó fizetéses tűzoltóság szaporítása, mely költségzaporodással egyértelmű.

A régi dotációból ma négy fizetett, állandó tűzoltónk van Kaposvárt, de ez még működőképességet nem jelent. Mert a tűz első megtámadásánál csakis ezek jöhetnének számításba, ha a tűz színhelyén mind igénybe vehető lenne.

Azonban: az egyik napos, kinek kivonulás után is otthon kell maradni, a szertár őrizet nélkül nem maradhatván. A másik kürtöt ragad és — ha az ut jó — kerékpárra ül és riasztja az önkénteseket; leginkább csak gyalog.

Ha tehát szabadnapos nincs (egy héten egynek-egynek egyszer déltől reggelig van szabadja) akkor 2, mond két fizetéses és éjjel legfeljebb két önkéntes áll az első kivonuláskor rendelkezésre. A kaposvári helyi viszonyokat ismerőknek felesleges magyaráznom, hogy míg a pécsi külvárosban, a téglagyarak közelében, a Donnervárosban, a Kanizsai és Füredi utcákban lakó önkéntesek riaszthatók lesznek, szép pár kilométer utat kell a kürtösnek megtenni. Mig azután a riasztottak felébrednek, öltöznek s megfutják a legtöbbször több kilométernyi utat kivétel nélkül külvárosi lakásaiktól a tűz színhelyéig, a csekély számú órség és parancsnoksági tagok sajátkezű munkájával vagy a segítő katonasággal együtt való munka útján a tűz rendszerint már el van nyomva.

Ily kiterjedésű városban tehát az önkéntes intézmény csak segítő szerepre van utalva.

A vész kitörésekor, a megnyíló vízvezeték segélyét számításba véve, legalább — 10 — állandó, fizetett, begyakorolt, katonai fegyelmet ismerő hivatásos tűzoltóra van szükség, hogy a keletkező tűzhöz nyomban kivonulva a közveszedelemnek eleje vétessék.

Ezeknek beállítása direkt költséget sem okoz, mert már is tapasztaltott, hogy a vízvezetéki tűzesapok láncan lóggó fedeleit ellopják s szegből készült kulcsutánzáttal a víz-elzárót kinyitogatják.

Ezeknek őrzésére a vízvezeték keretében okvetlenül járőrök fognak alkalmaztatni.

Ugyanezek — megfelelő létszámban — fogják bizonyára az utcaöntözést is végezni.

Ezek éjjel a tűzoltóórségen együtt lehetnének. Egyéb nyomóerőt pedig e városban nem

kapni, mert még a legerélyesebb rendőri beavatkozással sem lehet a tűznél, bármely társadalmi osztályhoz tartozó megjelenteket, különösen tűzvészt szórakoztató mulatságul szemlélő „ne védj a vagyonos osztályt“ jelige mellett cigarettázva szemlélődő munkásokat, iparosokat a segítségmunkára rászorítani.

Kis tűznél és a város oly mélyfekvésű helyein, hol a vízvezetéknek elég nyomása lesz, — a vízvezetékre szerelendő sugár segít ugyan, de a város magasabb helyein, ahol pedig éppen a könnyebben tűzvészt okozó épületek állanak s a hol közveszélytől kell tartani, ott a vízvezetéki nyomás hatásos sugár előidézésére, direkte oltási célokra nem lesz elegendő, oda már egy, azonnali használhatósága folytán legcélszerűbb motoros fecskendő beszerzése szükséges.

Hosszas fáradozás után sikerült a hadügyi-, honvédelmi- és belügyi miniszterek által egy oly rendeletet kiadatni, hogy a helyőrségi katonák tűzoltásra tanítandók.

Ezt ugyan mi kaposváriak azelőtt is praktizáltuk, de vajmi csekély a haszon belőle; mert a hivatott rendelet arról nem intézkedik, hogy a begyakorolt katonaság az őt tanító tűzoltóságnak tűzvész esetén segélyére legyen s ha ezt mégis elértem az időszaki parancsnokok jóindulata és előzékenysége folytán, — hasznunk kevés van ebből, mert mikor igénybevételekre leginkább szükség lenne, a száraz, forró nyári időszakban, az egész helyőrség távol szokott lenni városunktól, nyári nagygyakorlatokon.

A katonaság pedig olykor végtelen nagy segítségünkre volt s nélkülök teljes akcióképelenek lettünk volna. Ugyanis ősi kaposvári szokás szerint a kaposvári önkéntes tűzoltó soha sem nyomja a fecskendőt!

Ez egy reperálhatlan ősi állapot!

A köteles tűzoltóság felállítása sem panacea.

A városi képviselőtestület ezen irányban alkotott ugyan szabályrendeletet és a város hatósága egy ízben azt végre is hajtotta, de kénytelen volt azt felfüggeszteni s a régi rendszert felújítani, mert azon működés, melyet rendőri kényszerrel, fogházbüntetésre, átváltoztató pénzbírság nyomása alatt lehet csak effektuáltatni, — még rosszabb a legrosszabbul működő önkéntes alapon tengődő intézménynél is.

De nem csak ezen okból perhorreskálom a kötelezett tűzoltók tömeges bevonását.

Ezeket éppen úgy nem lehet rögtön, az első roham eszközlésére helyszínére kapni és felhasználni, mintha önkéntesi alapon volnának tűzoltók, tehát a létező bajon semmivel sem lenne segítve.

Én azonban a modern követelményeknek megfelelő tűzoltói működésnél csak másodrangú tényezőnek ismerem, ítélem és kultiválom a tűz oltását. Mert micsoda tüzek fordulnak elő az általam inaugurált rendszer folyamánaképpen ma Kaposvárott?

A külvárosok zsuppos, düledező, jól bebiztosított házai, melléképületek, régi faházak, a tűzrendészeti szabályrendelet hiánya folytán csak keservesen, rendőrrileg is csak némelykor megakadályozható, az udvarban s kertben felhalmozott széna, szalma ellenséges meggyújtásából eredő tüzek.

Már pedig, ha esetleg egy, alig pár száz koronát érő, teljes értékű bebiztosított viskó meggyullad, hogy oda brigádok kitevő tűzoltóság drága gépekkel, drága lovakon rohanva megjelenjen, mely rohanásban és a tömeges működésben a gépekben, lovakban, felszerelésekben és egyenruhában rendszeren 3-szor annyi kár esik, mint a tűzkár maga — ezt én elsőrangú követelménynek nem tartom. Tíz begyakorolt, fegyelmezett ember a vízvezeték, esetleg motoros fecskendő segélyével elejét veszi a közveszélynek minden nagyobb emóció nélkül. A modern, városi tűzvédelmi működés főcélja és egyedül fontos része a megelőző tűzrendészet.

Elhárítani, megszüntetni, főképp létesülni sem engedni azon okokat, viszonyokat s körülményeket, melyek a tűz keletkezését előidézhetik!

Ez az én, ma már átlag napi 2—3 órát elfoglaló munkásságom célja.

Ezt a megelőző tűzrendészetet fejlesztettem én a város polgármesterének és rendőrhatalóságának nagymérvű segítségével és támogatásával az utóbbi öt év alatt olyan fokra, mely a szokásos tüzesetek számát a minimumra segítette redukálni. Kitűnő, részletes, a szórásalhasogatásig és kiesinyességig kidolgozott tűzrendészeti és építkezési szabályrendeleteknek drákói szigorral történő hatósági végrehajtása, — csak ezek alapján lehet sikeres tűzvédelemről beszélni. És ezt nem csak saját, közel 3 évtized alatt szerzett tapasztalataim alapján állítom a leghatározottabban, de ezt bizonyítják a tűzoltás mai kezelésének nemzetközileg elismert korifeusai, ezt a száraz, de csalhatatlan kétszerkettő alapján dolgozó statisztikának megdönthetetlen adatai is.

A kormány beszámolójából.

A magyar birodalom népessége 1905-ik év végén **20.256,669** lélek volt. Ebből a számból Horvátországra 2.560,903 lélek esik. Egy-egy lakosra 31.51 levélpostai és 8.06 hírlapküldemény jut. Biztosító-társaság 19 hazai és 35 külföldi működött; ez intézetek kártérítés fejében **18.6** millió koronát fizettek ki. Az elpusztult érték azonban **45.2** millió korona volt. Az előfordult tüzesetek száma **23,975**, melyek folytán csak épület **31,533** pusztult el.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Jászberényi Miklós

Nevesvármegye tűzrendészetének mai állapotáról.

— Folytatás. —

A járási tűzrendészeti felügyelők közül az egri 23, a gyöngyösi 23, a hatvani 11, a hevesi 14, a tiszafüredi 10 és a pétervásári 16 vagyis 97 községet vizsgált meg, míg a vármegyei tűzrendészeti felügyelő a két rendezett tanácsu városon kívül a vármegye különböző járásából összesen 10 községben járt el.

A felügyelők rendes iktató- és posta-könyvet vezetnek.

Fuvar és vasuti költségekre 648 koronát, posta-dijra 61 koronát költöttek; tiszteletdíjuk összesen csak 840 korona.

Ugy a magam, mint felügyelőtársaim nevében jelenthetem, hogy az első évi működés után már ez intézményt — t. i. a szorosabban vett tűzrendészeti felügyeletet — nemcsak a tűzrendészet, de a lakosság és a hatóság érdekében fekvő és igen jól bevált szervezetnek tekinthetjük. A fogadtatás rokonszenvesnek nem mondható, de kérdem: rokonszenves-e a fogfájós a fogorvossal? az amputálandó a professzorral? a vádlott a bíróval? És mégis áldja a fogót a fogfájós, a műtőkést a béna s megnyugszik az igazságos ítéletben a bűnös is.

Igy lesz pár év múlva a mi intézményünk is, amikor a tűzrendészeti téren kényére szokott közönségünk megszokja az ő javára kikényszerített becsületes rendet és annak közvetlenül hasznát is látja.

Működésünkre bénítólag hat, hogy nem járhatjuk be községeinket évente többször is, mert az igazi ellenőrzést csak a váratlan szemlék megejtésével lehetne hatályosan gyakorolni; ez azonban a mai viszonyok közt szinte lehetetlen, mert hiányzik hozzá az anyagi erőforrás, ami pedig ehhez is szükséges.

Szükséges volna, hogy mint például a borászati és állattenyésztési felügyelők vasuti szabadjeggyel láttassunk el, ami igen sok kiadástól mentene fel bennünket.

Kihágások, büntetések.

Mint említettem: jóakaratu tanácsainak, a hatóság több rendbeli intézkedéseit, az eddig kényére-kedvére bocsájtott gazdák nem mindenike fogadta jó szívvvel. Igen sokan egyenesen ellene szegültek azoknak s itt már a hatóságoknak kényszerítő eszközöket kellett igénybe venniök, hogy rendelkezéseiknek érvényt szerezzenek.

Az egész vármegye területén feljelentettek 1337 egyént, azok közül jogerősen elítéltettek 860 s kiszabtak rájuk összesen 4346 koronát, amelyből az év végéig befolyt 2967 korona. A kiszabott legkisebb büntetés 1 korona, a legmagasabb pedig 50 korona volt.

Sajnosan kell megállapítanom, hogy a községi előjáróságok sem mindenhol teljesítik azt a feladatot, amelyet a tűzrendészet tőlök jog-

gal megkövetel. Ennek némi részben van is magyarázata: a községi jegyző — óriási elfoglaltsága mellett — külső szolgálatot végezni képtelen; a bíró és a tűzrendészet helyi felügyeletével megbízott előjárósági tag pedig 3 évenként választás alá kerül és bizony, mondjuk meg! nem a leghathatósabb korteskedés az, ha valaki ezek közül végrehajtja az óvintézkedéseket.

Szerencsére az ily előjáróságok száma csak 8, míg azoké, akik lelkiismeretes, sőt dicsérendő pontossággal oldatták meg feladatukat, sokkalta több.

Vizszerzés, vízkészlet.

A tűzoltóságok legfőbb segítő eszköze, a tömlőket tápláló víz, vármegyének 23 községében és városában hincs meg abban a magasságban és mennyiségben, hogy e célra hasznosítható lehetne.

Különösen ezen községekben kell, hogy legfőbb gondoskodásunk tárgyát képezze a vizszerzés megkönnyítése és állandó vízkészletről való gondoskodás. E célra a viznek távolabbi helyről való bevezetése kivihetetlen, mert a vizszegény falvak nagy része a vármegye sik területén fekszik, hol sem kellő magasságban lévő víztartályok nem létesíthetők, sem a vízvezeték beállítására szükséges összeg elő nem állítható.

E községek egy részében még csak fel-duzzasztható patak sincsen s így nincs más módja a vizszerzésnek, mint artézi vagy legalább is mélyfúrátú kutak létesítése, mely célra ujabban a királyi kormány is bocsájt pénzbeli segélyt rendelkezésére, a községeknek.

A vármegye igen sok községében már évek óta nemes verseny folyik az artézi kutak furása tekintetében; így az elmúlt évben is 11 község 23747 kor. költséggel létesített artézi kutakat és víztartályokat; 2 község sikertelenül kísérletezett, 1 községben pedig a furás az év végéig nem fejeztetett be.

Az artézi kutak száma a vármegye területén 1905. decz. 31-én 44 volt, t. i. 1904 év végéig furatott 34, 1905-ben: 10.

Nagy általánosságban megállapítható, hogy az u. n. kapitányviz rendszer már a lefolyt évben is jobbára keresztülhajtattott s így ilyen alakban vízkészlet minden községünkben van raktáron.

Igen nagy baj, hogy a községek vízfordó kocsiival (lajttal) kellő számban ellátvanincsenek; elannyira, hogy az új tűzrendészeti szabályrendelet követelményeit tartva szem előtt községeinknek 156 ily lajtot kell beszerezniök, összesen 468 hektoliter ürtartalmu hordóval és 263 darab káddal.

Szerencsére egy-egy ily lajt előállítására — különösen házilag készítve — nem sokba kerül s így remélhető, hogy e tekintetben is fog sikerülni néhány év alatt normális helyzetet teremteni.

Tűzoltási szerek.

A minél nagyobb vízkészletről való gondoskodáson kívül, állandóan buzgólkodnunk kell tűzoltószereink jóállapotban tartásán s a hiányzó szerek beszerzésén.

Hogy községeink mentől több tűzifecsken-dővel legyenek ellátva, szükséges volt az érvényben lévő tűzrendészeti szabályrendeletet megfelelőleg átdolgozni s megfelelő számú fecskendők és vízfordókocsik beszerzését előírni.

Igy az 50 háznál kisebb községek tűzoltó szereit a — járási tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján — a főszolgabíró szabja meg; 50—300 házzal bíró községek egy, — 300—700 házzal bíró községek két, — 700—1500 házzal bíró községek 3 fecskendőt tartoznak készen tartani, — míg az ennél is nagyobb községek tűzoltószereinek számát és minőségét — a vármegyei tűz. felügyelő véleménye alapján — a megyei alispán ur állapítja meg.

Az 1888-ik évi tűzrendészeti kormányrendeletnek megfelelő számú tűzifecsken-dő községeink majdnem mindegyikében megvan. Ugyanis a vármegyénk 117 községében 150 egységes, 34 csak nyomóoldalas és 29 (targonca, hydrophor stb.) egyéb fecskendő van.

Ámde — ha a fenti rendelkezéseknek megfelelőleg akarunk beindulni — ami a legközelebbi jövő munkájának leendő: úgy nem kevesebb, mint 34 csak nyomóoldalas fecskendőt kell egységessé átalakítanunk, vagy 37 új fecskendőt beszerezünk; hogy minden községünk kellőképp el legyen látva a legfontosabb tűzoltási eszközökkel.

Az összes beszerzendő tűzoltószerek és azok ára a következő:

37 fecskendő beszerzési ára à 1000 K = 37000 K, 394 méter szívótömlő à 10 K = 3940 K, 3121 méter nyomótömlő à 2 K = 6242 K, 156 drb vízfordó kocsi, összesen 468 hliter ürtartalmu hordóval à 100 K = 15600 K, 263 drb kád à 10 K = 2630 K, 60 drb létra à 3 K = 180 K, 83 drb csákány à 4 = 332 K, 39 drb fejsze à 4 K = 156 K, 90 drb vasvilla à 1 K 20 fill. = 108 K, 30 drb tűzhorog à 3 K = 90 K, 927 drb vízszonveder à 2 K 50 fill. = 2317 K 50 fill. Összesen: 68595 K 50 fill. az az összeg, amelyet a községeknek még ki kell adniok, mivel pedig most 7198 koronával tartoznak a községek már beszerzett szerekért; így összesen **75793** korona 50 fillért kell még összesen szerek beszerzésére fordítaniok.

Megjegyzem, hogy a fecskendő, veder és tömlőkön valamint ezek csavarjain kívül a többi szereket, mind házilag lehet előállítani, azért tüntettem fel azokat csakéky beszerzési áron.

Az imént elsorolt községek némelyike azonban oly szegény, hogy még a legnagyobb áldozattal sem képes tűzoltószereit beszerezni. Ezeknek kamatmentes kölcsön, vagy segélyvel kell segítségére sietnünk s megmentenünk őket a porráégés veszedelmétől.

A fecskendők beszerzése és átvétele körül

ugy a járási tűzfelügyelők, mint magam készséggel állunk a községek rendelkezésére.

Nem lesz érdektelen felemlítenem, hogy az 1905. évben a vármegye 72 községe 22.228 K értékű tűzoltószert szerzett be és arra — valamint az előző években beszerettek árába — 17.139 koronát fizetett ki; az 1904. évben pedig 16.366 K lett ily célra készpénzben kifizetve.

Ha pedig ezen 17.139 koronához hozzáadjuk az artézi kutak és medencék létesítésére felhasznált 23.747 koronát: látni fogjuk, hogy összesen **40.885 K** fordított tűzrendészeti célokra, amelyben még a fizetéses tűzoltók fizetése, lovak beszerzése, stb. nincs benne, pedig az is körülbelül 12½ ezer koronára rug.

Tűzoltóságok.

Érvényben lévő kormány- és szabályrendeletünk értelmében minden községnek kell valamilyen tűzoltósággal birnia.

E rendelkezésnek a multban a községek egy része csak papiroson tett eleget, az 1905. évben azonban már kezdenek ébredezni a kötelezett tűzoltóságok is, a tanfolyamot végzett tűzoltók érvényesítik ismereteiket s a vármegye területén összesen 291 elméleti és 658 gyakorlati előadást tartanak, vagyis átlag 3 elméleti s 6 gyakorlati előadás jut egy-egy tűzoltóságra.

Intézkedés történt, hogy a f. évtől kezdve az egyes tűzoltóságok gyakorlataik és elméleti előadásai idejét eleve megállapítsák, a tűzfelügyelőkkel közöljék, hogy így azoknak módjuk legyen azokat ellenőrizni, mert igazán feltűnő az, hogy az egész vármegye területén csak egy egyén váltotta meg magát a tűzoltói kötelezettség alól és az előadások s gyakorlatokról való igazolatlan elmaradás miatt csak két községben lett (1+25) egyén az illetékes járási főszolgabíróhoz bejelentve; hol (5+125), összesen 130 K pénzbüntetéssel lettek azok köteleységük elhanyagolásáért sújtva.

A vármegye területén a tűzbiztonságot az 1905. évben 35 önkéntes, 82 kötelezett és 2 gyári tűzoltóság látta el. Önkéntes tűzoltóegylet megszűnt 6, — alakult 3; az önkéntesek összes létszáma **1318** volt; az önk. tűzoltóságok közül egyenruházott és felszerelt volt 25, nincs el látva egyenruhával és felszereléssel — vagy csak részben 10.

(Folyt. köv.)

A „Soproni tűzoltó-testületek szövetsége“ választmányának 1906. év november hó 24-én a városháza kis ülés-termében tartott ülésén, Szabó Gyula szövetségi alelnök szép és megható szavakkal üdvözölte Rösch Frigyest a szövetség elnökét, kit Ő Felsége a király, a közel multban, a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntetett ki. A választmány lelkesedéssel és örömmel megéljenezte a kitüntetettet.

Itt említjük meg, hogy Sopronvármegyének 263 községe mindegyikének van tűzoltósága, kivéve három hegyvidéket; kisebb és közelebb fekvő községek többen egy tűzoltóságot alkotnak, ennek folytán a vármegye területén 186 szervezett tűzoltó-testület van.

Levél a szerkesztőhöz.

Tek. Szerkesztő ur!

Tudatában vagyunk annak a valóban elszomorító ténynek, hogy nemcsak a mi testületünknek, hanem jóformán valamennyi társ-testületnek sokat kell küzdenie, hogy nemes feladatának megtudjon felelni.

Mint mindenütt, ujabban nálunk is ijesztő mérvben a pad a működő tagok száma, helyettük pedig az önkéntes tűzoltók sorába belépni senki nem kíván.

Kísérletképen próbára tettük tehát városunknak nagyszámu fiatalágát és hozzájuk a mellékelt felhívást bocsájtottuk ki.

Az ügynek közérdekű voltánál fogva és hogy más társ-testületek is tudomást vehessenek arról, miként gondoljuk mi az érdeklődést felkelteni, kérjük, hogy a felhívást, legalább kivonatosan, lapjában közzétenni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Dr. Rüll Béla
parancsnok.

Ime a felhívás.

Igen tisztelt polgártársunk és barátunk! Az 1875-ik évben kezdeményezett és tényleges működését a reá következő évben megkezdett „Mohácsi Önkéntes Tűzoltó-Egylet” a folyó évvel 30-ik évét töltötte be. Leikes vezérei, akik ezt a humanus egyletet megalapították, azok az érdeműs egyének, akik szervezték és azok a rendkívüli derék, szorgalmuk és önzetlen fáradozásuk által különösen kitűnt egyének, akik ennek a humanus egyletnek sokáig élén állottak és valóban páratlan önfeláldozással nyújtottak segítséget a tűzvédek által sujtott polgártársainknak: már vagy nem élnek, vagy városunkból réges-régen elköltözködtek, vagy végül a jól megérdemelt nyugalom után vágyodván, csendes visszavonultságban élnek hátralevő napjait.

Harminc évvel ezelőtt a lelkesedés izzó lángja, a nemes és humanus célnak bámulatos ereje, műveltségre és képzettségi fokra, korra és foglalkozásra való tekintet nélkül tömörítette együvé városunknak mintegy 70 polgártársát, hogy önkéntes tűzoltó egyletet alapítsanak.

Az idők folyamában váltakozó szerencsével működött egyletünk! Sok elítéllettel kellett megküzdenie és még több tévhitet kellett eloszlatnia! És ezért működő tagjai majd szaporodtak, majd pedig fogytak. Manapság azonban bár még mindig fennáll egyesületünk s a művelt társadalom és a hatóságok részéről egyaránt méltó elismerésben részesül: ma már oly kevés az önkéntes tűzoltók száma, hogy egy tűzoltói értelemben vett szakaszt csak azért vagyunk képesek még összeállítani, mert működő tagjainknak 2/3-ad része — akik egyébként egyfolytában már 15—25 év óta önzetlenül szolgálják zászlónkat — ezidőszerint is támogat minket. Félő azonban, hogy a meglevő csekély létszám a közel jövőben apadni fog! Működő tagjaink — néhányat kivéve — valamennyien meghaladták a 40—45 sőt 50-ik életkorukat, amiért is ezek a tagok, előrehaladott életkorukkal járó számtalan okoknál fogva, kénytelenek lesznek elhagyni bennünket, amikor fájdalom, egyletünk majd annak a szomorú katasztrófának néz elébe, hogy önhibáján kívül feloszolják.

Igen tisztelt polgártársunk! Mi ezt a végtelen szomorú katasztrófát szeretnők elkerülni! Azt óhajtanók, hogy egyletünk ne úgy, mint eddig csak működjék, hanem következetesen és okszerűen fejlődjék is! Fejlődni és virágozni azonban csak úgy lesz képes, ha elegendő számú működő tagokkal bír és ha vannak vagy lesznek működő tagjainknak sorában olyanok is, akikkel a mű-

ködő tagok sorából kilépő érdeműs öregek és tiszteteket idővel pótolhatjuk.

Hála a Mindenhatónak! Városunk elég (ifju és erős) férfi anyaggal rendelkezik. Körülbelül 150-et sikerült megtudnunk, mind olyanokat, akik némi kényelmi szempontok félretétele mellett, egyletünk működő tagjainak sorába beléphetnének!

Ezek közé tartozik t. barátunk is. A működő tagok sorába való belépés sem a szabad idő elfecsérlésével, sem pedig anyagi áldozatoknak meghozatalával nem jár; mindössze is csak azzal a csekély, de fogadalommal is megerősített kötelezettséggel, hogy a belépő tag minden év május—október haváig terjedő időközben, minden második vasárnap délutánján, az eléggé kényelmes és tisztességes őrtanyai udvarban 1 1/2 órán át tartó gyakorlatokra eljárjon, télen át pedig ugyanilyen időközben — rendszeren valamely köznap — vacsora utáni időben tartandó elméleti előadásokat látogassa, tűzvédekhez pedig a lehetőséghez képest megjelenjen.

Bizalommal és szeretettel megkérjük tehát Önt, mint a kiszemelt 150-ek egyikét, hogy lépjen be egyesületünknek működő tagjai sorába és ezen szándékának bejelentése céljából sziveskedjék az önkéntes tűzoltó őrtanyán megtartandó értekezletre megjeleneni.

A Mohácsi Önkéntes Tűzoltó-Egylet választmánya és parancsnoksága.

△ A Györi Önkéntes Tűzoltó-Testület 1907. évi január 20-ától március 31-ig elméleti tűzoltó tanfolyamot rendez. Az előadásoknak, melyek mindig vasárnap délután 2—4-ig tartatnak, sorrendje a következő:

Január 20. A fecskendő és mászószerek ismertetése, gondozása és azok működési zavarai. Előadó H a u z e r György parancsnok. — Január 27. A tűzoltók szolgálati szabályzata. Előadó Á r v a y Géza gyakorlati főmester. — Február 3. Építkezés, megelőző tűzrendészet. Előadó E r d é l y Ernő segédtszt. — Február 10. Első segély. Előadó dr. W e i s z Samu Győr város tb. főorvosa, egyleti orvos. — Február 17. Tűzjelzés, vízszerezés, kürtjelek, egyéni felszerelés. Előadó F o r m a n d l Á goston szakasparancsnok. — Február 24. Alapszabályok, városi és vármegyei tűzrendészet szabályrendeletek. Előadó M a j o r János segédtszt. — Március 3. A villamosság, mozgófényképek; elektromos áram által okozott balesetek. Előadó E r d é l y Ferenc Győr sz. kir. város főmérnöke. — Március 10. A tűzoltás taktikája. Működés az oltásnál. Előadó E r d é l y Ernő segédtszt. — Március 17. Ejjeli és színházi őrség. Teendők a tűzhöz vonulásakor és a tűz után. Előadó F ö r d ő s János alparancsnok. — Március 31. Összefoglalás. A tűzoltók kötelességei. Előadó H a u z e r György parancsnok.

△ A mohácsi önkéntes tűzoltó-testület vivmánya. A mohácsi önkéntes tűzoltó-testületnek évek hosszú során szívós következetességgel több ízben tett előterjesztése alapján Szinkovich Károly, ez a rendkívüli agilis és ambitiosus járási főbíró, Mohács város rendőrei részére rendőr-tanfolyamot szervezett. A tanfolyam az összes közrendészetet és ezek között különösen a tűzrendészetet, az ennek alapján szolgáló általános kormányrendeletet, a vármegyei tűz és építkezési, ugy nemkülönben a városi tűzrendészet szabályrendeletek megismertetés

öleli magában. A tanfolyam az önkéntes tűzoltó-testület magas tanácskozási termében f. évi január hó 3-án nyitott meg. Az előadások naponként d. u. 5—7 óráig tartanak. A tanfolyamnak, a városi főbíró kivül, előadói között szerepel dr. Rüll Béla mohácsi önkéntes tűzoltó-testület Barancsnoka is, a ki heti 4 órán át a megelőző tűzrendészetre vonatkozó összes szabályokat stb. fogja a rendőrökkel megismertetni és őket különösen a tűzvédeknél való maguk tartásában, jogaikban, de különösen kötelesegeikre kioktatni. Remélhetőleg a jövőben már nem lesz szükség arra, hogy a tűzvédeknél kötelesegeket is teljesítsenek a mohácsi tűzoltók. A tanfolyamnak 37 városi rendőr a hallgatója.

LAPSZEMLE.

A „Tűzrendészeti Felügyelő“-nek, illetve az alakját többször s most újra címét is megváltoztatott lapunknak szerkesztője, egyik legutóbbi számában arra kért bennünket, hogy róla, illetőleg a lapjában közöltekről, ne Lapszemle rovatunkban emlékezzünk meg. A helyett, hogy szeszélyes kívánságának teljesíthetetlen voltát elemezni akarjunk, örömmel ragadjuk meg a kínálkozó alkalmat, hogy kollegiális szeretettel emlékezzünk meg Lukátsról.

Az orsz. Szövetség elnökségének december 15-én tartott emlékezetes ülése alkalmából ugyanis, a tűzoltói minőségben eltöltött XXX-ik évnek szolgálati érdmét vette át Lukáts az elnöknek, Széchenyi Viktor grófnak a kezéből.

Hogy Lukáts Gyula azon kevesek közé tartozik, akik mögött valóban érdemes múlt áll, azt talán felesleges is kiemelni. Aki azonban, különösen a 30 évtizedes működésének második felében, annyira egészen a tűzoltó ügynek szentelte volna magát, mint ő: olyan alig egy néhány bajtárs van az országban. És ő a keveseknek eme néhányához sorozandó. Mióta szaklapot is szerkeszt, ugyszórván kizárólag a tűzoltó ügynek él. S az utóbbi években — itthon és a külföldön — oly agilitást fejtett ki, a melynek párja keresendő.

Hogy e lázas tevékenység közepette sokszor türelmetlen s heve néha annyira elragadja, hogy szabad gondolkodása ellentétbe kerül a gondolat szabadságával s a maga számára igénybe venni soha el nem mulasztott szabadság, a mások szabadságának és ellenvéleményének jogosultságát elismerni nem akaró szabadsággá válik: azt írjuk rá annak a zabolátlan temperamentumának a rovására, ami minden gyorsan hevülő, bohémkedvű emberrel veleszületik. Ne feledjük azonban, hogy csak az ilyen emberek tudnak igazán lelkesedni s a lehetetlennek is bátran neki vágni.

Mindig tervező, színes gondolkodásának ötletes sokoldalúságával velejár ugyan, hogy igen keveset fejt be abból, amihez kezd; hanem e tulajdonsága is sokkal hasznosabb, mint némelyeknek Hagyképű ridegsége, amely még

csak gondolatokat sem produkál. A jobb jövőndő uttörőinek hálátlan szerepe jutott neki is, mert buzgólkodásának hasznát nem ő maga fogja látni; azt csak a nyomdokiba lépők számára tartogatja a sors. Hanem ez — bizonyosra vesszük — ő reá nem hathat lankasztólag, mert a továbbfejlődés, a haladás rugóját nem nélküli Lukáts lelki világa s ez folyton azt parancsolja neki is: tovább! előre!

Csak legyen Lukáts Gyula még sokáig a harckeverő! Harmincéves szolgálati érdmét pedig viselje egészséggel. Ad multos annos!

A Vasvármegyei Tűzr. Közlönyben, Barabás István „Sürgős teendőink a tűzrendészet terén“ az alábbi kérdésekkel foglalkozik:

„Valjon lehetnek-e nekünk vasmegyeieknek sürgős teendőink a tűzrendészet terén, amikor már oly sokat végeztünk e téren? Van már tűzrendészeti szabályrendeletünk, van ilyen kormányrendelet is, van szabályrendeletünk a tűzrend. felügyeletről, van az építészettről, a kéményseprésről, van a világító eszközökről, a robbanó szerektről, sőt van egy újabb szabályrendeletünk a gyári és ipari műhelyektről is. Aztán van sok-sok önkéntestűzoltó-egyesületünk; egymásután szervezkednek a községi kötelezett tűzoltóságok is.

Hát nem elég ennyi?

Erre az a feleletünk, hogy igen is elég ennyi, sőt szépen elég ennyi — a fővonásokban. De nem elég mégsem, mert a részleteket is meg kell állapítani, azokat is ki kell építeni.

Mikor az építőmester megrajzolja az épületet, helyes fekvését, gyönyörű homlokzatát, célszerű beosztását, a laikus ember már azt hiszi, hogy mindennel végzett már a tervező. Pedig még csak a fővonásokkal végzett. A részletek még hátra vannak. És amily lassan ráért az alaprajz és homlokzat elkészítésére, oly sürgössé válhatik az egyes részletek megalkotása, ha már az építés folyamatban van.

Igy vagyunk a tűzrendészettel is.

Kész maga az alap, előttünk áll a stílus, a rendszer, de a részletek még nincsenek kifejtve, ezeket most kell sürgősen megoldani, hogy a szépen megtervezett tűzrendészet kiépülhessen.

Meggyőződött erről buzgó alelnökünk is, aki felülvizsgáló körutaiban, maga is akárhányszor megoldatlan problémákkal találkozott.

Vegyünk csak néhány példát.

1. A tűzr. szabályrendelet megmondja, hogy a tűzoltói szerháznak tűzbiztos anyagból kell készülnie s e mellett annak száraznak, pormentesnek kell lennie stb.

Valjon miből legyen ez az épület, hogy a szabályrendelet követelményeinek megfeleljen? Miből? hát miből lenne másból mint kőből, téglából és cserepes tetőből.

Igen ám! De vannak helységek, ahol kőből, téglából alig lehet eléggé száraz épületet emelni s a nedves épületben a szereket a rozsdá és penész marja. Tulsokba kerülhet néhol a kő-épület, kivált ha a nedvesség ellen kell küzdeni.

Aztán hát a kapuk, ajtók a kőépületen is csak fából valók. Valjon oly igen sok különbség van-e tűzbiztonság tekintetében az egészen fából készült és a fa-kapus kőfal között? Valjon a fából készült fal minden körülmények között tűzveszélyes-e? Nem határoz-e az is, valjon gyúlékony anyagok (zsuppos tetejű épületek) közvetlen szomszédságában van-e az, vagy távol azoktól? Nem tehető-e a fa-fal is megfelelően tűzbiztossá bemalterozás vagy legalább bemeszelés által?

Hol itt a támpont, amihez a felügyelő magát tarthassa? Nem sürgősen szükséges-e e kérdésben bizonyos megállapodásra jutni?

Vegyünk föl más példát.

2. A tűzrendészeti szabályrendelet szerint ott, ahol szervezett önk. tűzoltóság van, nem kell községi tűzoltóságot alakítani.

Van tehát például valamely községben szervezett önk. tűzoltóság s van annak 15 működő tagja. Esetleg annyi is csak papíron, mert a felügyelő többet nem lát a gyakorlaton, mint 10—12 tűzoltót.

Hát valjon az ily kis létszámú önk. tűzoltóság pótolhatja-e azt az erőt, amit a kötelezett tűzoltóság tekintélyes számával el lehetne érni? Nem szükséges-e kimondani azt a minimális létszámot, amelyen alul tűzoltói szervezetet a felügyelő el nem ismerhet?

Menjünk tovább!

3. A tűzr. szabályrendelet szerint több egymáshoz közel fekvő község tényleg fenn egy önk. tűzoltóságot s ez esetben sem kell az egyes községeknek kötelezett tűzoltóságot szervezni.

Ott van lám X, Y, Z nevű három szomszéd község. Külön-külön mindegyiknek kellene a szabályrendelet szerint kötelezett tűzoltóságot szervezni s mindenütt lenne legalább 30 kötelezett tűzoltó, amely testület kellőleg kiképezve és begyakorolva a község tűzbiztonságának számbavehető öre lehetne. Ámde X községben van ugyan 25 önkéntes tűzoltó, de Y társközségben csak 7 darab, Z községben meg csak 4 szál legény áll önkéntes tűzoltói viszonyban. E társközségek 7, illetve 4 önkéntes tűzoltója néhanapján el is defilliroz X községbe a törzscsoporthoz, legalább is a pünkösdhétfői majálisra.

Valjon miként lehet most Y és Z községek tűzbiztonságát illetőleg e közös önkéntes tűzoltóság létében megnyugodni? Nem volna-e szükség e kérdésben is kimondani minden községre nézve egy bizonyos létszám (egy szakasz) minimális föltételét?

4. A szabályrendelet szerint ama község, amelynek tűzoltósága fecskendővel bir, nem tartozik fecskendőt venni.

X, Y és Z társközségek közös tűzoltóságának meg van az egységes fecskendője és ehhez való egyéb kelléke. Ez a szerkesztlet ugyan X községben van mind elhelyezve, de Y község mégis tiltakozik a fecskendővásárlás ellen, mert neki önk. tűzoltósága van s ez önk. tűzoltóságnak előírt szerei is vannak. Így beszél Z köz-

ség is s imé 2 község kibujik a tűzoltószerek beszerzése alól.

Valjon rendben van ez?

Nem volna-e hiba ez még az esetben is, ha úgy Y mind Z községben a tűzoltóság a kellő szakaszlétszámában megvolna — szerek nélkül.

5. A, B és C községek közel vannak egymáshoz, alig 1—2 kilométernyire egymástól. Meg van mindegyiknek a fecskendője s van kötelezett (v. önkéntes) tűzoltósága is. Kicsi községek lévén, mindegyikben csak egy darab fecskendő van, tűzoltó is csak egy szakaszra való. Tűzesetben mindig összekerülnek, mert hisz egymás tövében laknak. Azonban egymással soha nem gyakorolnak, legföljebb minden hatodik évben a kerületi felügyelő által tartott összevont gyakorlaton. Összetanulva tehát nincsenek, egységes támadást intézni nem birnak. És ily községesoport sok van Vas megyében.

Valjon nem volna-e sürgős szükség ezeket az így egymás tövében élő tűzoltóságokat évenkénti legalább 4 elméleti és 4 gyakorlati tanulásra összehozni s az egységes vezetéssel a 3 parancsnok közül a legalkalmasabbat a szövetség (felügyelő) ajánlására hatóságilag megbizni?

6. A szabályzat szerint a községek a kebelükben szervezett tűzoltó-testületeket segélyezni tartoznak s ha ez iránt önmaguk közt megállapodni nem bírnának, akkor a segélyezés mérvét a hatóság állapítja meg.

A kerületi tűzr. felügyelőnek tehát bele kell pillantani ez ügybe is, hogy elbírálhassa, valjon segélyezi-e a község a tűzoltó-testületet a kellő mérvben. Itt is szükséges egy bizonyos támpont. Ezt ugyan már a szabályrendelet végrehajtására vonatkozó alispáni rendelet megadta, de meg kell állapodniok a felügyelőknél is egyöntetűen abban, hogy melyek azok az elengedhetetlen dolgok, amelyeknek fedezete községi segélylyel biztosítandó; ilyen pl. a szerződés évi fizetése, szertári kellékek (tisztogató és javító szerek) beszerzése, tűzoltók balesetbiztosítása stb.

Térjünk át azonban egyebekre is.

7. Sürgős teendők még az iránt intézkedni, hogy a vármegyében a képesített tűzoltótisztek száma szaporodjék s arra való tekintettel, hogy országos rendelkezés szerint jövőben a ma már alkalmatlan felügyelőknél kívül csak országos tanfolyamot végzett egyének választhatók tűzrend. felügyelőkké, új erőket is kell képezni erre a célra, ami csak a várm. tűzr. alapból kiharitandó ösztöndíjakkal válik lehetővé.

8. Azon a visszas helyzetben is kell segíteni, ami most fönnáll, hogy a vármegye összes községei fizetik a házak arányában a tűzrendészeti járulékokat a várm. tűzrend. alapba és noha a tűzrend. alap nincsen kimerítve, mégis külön kell a községeknek évi 2 koronát fizetniök a tűzoltók kiképzésére szolgáló orsz. tűzoltószövetségi kiadványokért.

E kiadványok a tűzoltóságoknak igen szükségesek, ugyszólván nélkülözhetlenek. Mert bármennyire legyen is kiképezve egy tűzoltó-

testület, annak mégis tovább és tovább kell fejlődni. Tisztikarának s különösen a parancsnokának tovább és tovább kell tanulnia. Az orsz. tűzoltószövetség hivatalos lapja és évenként közrebocsátott kiadványai — melyek sokszorosan fölülmulják a 2 korona értéket — igen sok tanulságos, oktató cikket hoznak, sőt alkalmas anyagot adnak a tisztek kezébe a téli elméleti iskolázáshoz is. Tehát okvetlen meg kell szerezni e kiadványokat minden tűzoltóságnak.

9. Aztán arra is készen kell most már lenni, hogy a renitens községek részére hatósági uton fognak feckendők (esetleg egyéb tűzoltói kellek is) beszereztetni.

Azzal tisztában vagyunk, hogy a főszolgabíró urak fogják ezeket megrendelni.

De valjon kitől kérdezik meg a főszolgabíró urak, hogy a valamely gyáros által ajánlott feckendő megfelel-e a belügyminiszterium által előirt egységes rendszernek s hogy különben is megfelelő lesz-e az a gép a község viszonyaihoz; anyagát illetőleg tartósnak, tartozékait illetőleg is elégségesnek mutatkozik-e; s hogy az ára nem túl magas-e; de meg hogy nem kínál-e a gyáros fölösleges dolgokat is, amelyekért a község haszontalanul kevertetik költségbe.

Ez irányban is előterjesztést kell tennünk a várm. hatósághoz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: József főherceg és a nyiregyháziak. — Hivatalos rész. Meghívó. Az elnökség december 15-én tartott ülésének jegyzőkönyve. A szövetség segélyző pénztárának ülésén felvett jegyzőkönyv. A „József főherceg alapítvány“-ra pályázni kívánókhoz intézett felhívás. — Elektromos berendezések rendszabályai. Az országos zeneakadémia termeinek befogadóképessége. A nem kőből épített kémények és a kereskedelmügyi miniszter rendelete. — Városi képviselő testületek figyelmébe. Irta: Szabados Imre. Szövetségeink köréből: Hevesvármegye tűzrendészetéről: Jászberényi Miklós. — Levél a szerkesztőhöz. Irta: Rüll Béla dr. — Lapszemle. Különfélék. Beszerzési források. Melléklet gyanánt pedig az 1906-ik évfolyamnak tartalomjegyzéke.

— **Személyi hír.** A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatója, dr. Marinovich Imrét, a M. Orsz. Tűzoltószövetség felügyelőbizottságának tagját, rendkívüli módon a m. államvasuti gépgyár tűzoltóságának tiszteletbeli parancsnokává nevezte ki.

— **A belügyminiszterium VI-ik, közrendészeti és kihágási főosztályának ügykörébe, az új beosztás szerint, az alábbi ügyek tartoznak u. m.:** VI./a közrendészeti alosztályba 1. a rendőri szabályrendeletek, 2. erkölcsrendészet, 3. mutatványi és előadási engedélyek, 4. rendőri körözvények, 5. cseléldügy, 6. községi építésrendészeti ügyek, 7. tűzrendészet, 8. nem nemesek névváltoztatása, 9. vadászati és fegyveradó törvény végrehajtására vonatkozó felügyelet, 10. könyöradomány-gyűjtési engedélyek, 11. az erdőtörvényből a belügyminiszterium hatáskörébe eső ügyek, 12. vásárrendészet, 13. italmérési ügyek. Osztályfőnök: Böles Gyula,

osztályvezető: Adorján Antal osztálytanácsos. Titkárok: Szemere Lajos titkár, dr. Farnady Elemér és dr. Fekete Pál segédtitkárok. Fogalmazó: Pantl Kálmán. Segédfogalmazó: Neppel Gyula.

— **Halálozás.** Kempelen Imre, a Mohai Ágnes-forrás tulajdonosa, a fejérvármegyei tűzoltó szövetség elnöke, hetvenéves korában elhalálozott. Kempelen az utóbbi években folyton betegeskedett, de anyagi támogatásával ez időben is sokat lendített jó ügyünkön, melynek, míg erőinek teljében volt, egyik leglelkesebb bajnoka és patronusa volt.

— **Vizvezetékek és csatornák a vidéken.** A vidék sok népes községe nem ismeri a vízvezetékét és csatornát. E mostoha viszonyokon akar segíteni az a vállalat, mely most van alakulóban. A Magyar Jelzáloghitelbank és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közösen csinálnak egy kisebb vállalatot, melynek feladata lesz a vidéki városok vízvezetési és csatornahálózatának kiépítése. A vállalat végzi majd az építkezést, míg a szükséges tőkét a két bank bocsátja rendelkezésére a városoknak községi kötvények alapján. Időközben egyes vidéki városok saját erejükből építenek vízvezetékét, noha távolról sem oly mértékben, amint erre szükség volna. Vízvezetékét építenek — mint a Hitel írja — Csizfűrdőn Gömörmegyében, mely célra a esizi jódbromforrás-fürdő részvénytársaság idei közgyűlése 100,000 koronát szavazott meg. — Győr városának van ugyan vízvezetéke, de ennek kibővítésének kérdésével már hat év óta foglalkozik a város. A győri vízmű kibővítésére 470,000 korona van előirányozva. — Resicabánya község nemcsak vízvezetékét, hanem csatornát is akar építeni és e célra 350,000 korona kölcsönt akar felvenni, amire nézve már tárgyalásokat is kezdett a község több pénzüntézzel. — Sátoraljaujhely város tanácsa a vízműépítési munkálatokra a vállalkozókkal már megkötötte a szerződést. Az összes munkálatok meghaladják a 400,000 koronát és a vizellátás furt kutakból fog történni. — Szeged város kibővíti a vízvezetékét, mely célból a már meglévő artézi-kutakat szaporították és a viz elvezetésére új csőhálózatot raknak le. — Szigetvár somogy megyei község is vízvezetékét épít, amihez a terveket az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya készítette el. — Szolnokon is befejezték már a vízvezeték előmunkálatait és az építést is rövid idő múlva megkezdik.

— **A víz** nemcsak a tűzoltásnál, hanem a mentés és illetve első segítségnyújtás közben is legfőbb kellék vagy legalább mindenütt első sorban szerepel. Ami legfőbb alkotóanyaga minden élő szervezetnek, — az a betegségnél is első sorban szükséges. — A vérzések jó ellátása, a sebek kimosása tiszta víz nélkül lehetetlen. A sebek legnagyobb veszedelme a fertőzés ellen, a sebeket nem kell semmiféle erős karbol s mindenféle egyéb oldattal kimosni, hanem a legbiztosabb és legjobb a for-

ralt (langyosra hűtött) viz. Ha forralt viz nem volna rögtön kéznél, akkor az egészséges ivóvíz is jól használható. Azt a jó tanácsot szivelleje mindenki meg, hogy ha bármily balesetnél segítségnyújtáshoz fog vagy e célból orvosért küld, gondoskodják valaki arról, hogy mindjárt kéznél legyen bőségesen friss (ha lehet forralt állapotban), de mindig sok viz.

A weimari udvari színház leégett. A katasztrófa délelőtt tizenegy óra tájban történt. A színpadon azintézet több tagja volt együtt és éppen próbát akartak tartani. „Egy detektív életéből” című darabból, amikor egyszerre elhangzott a kiáltás: — Tűz van!

A színészek és alkalmazottak vad igyekezettel rohantak a kijáratok felé. A rendes kijáraton át azonban nem lehetett menekülni. Itt már hatalmas lángoszlopok állottak el az utat. Erre valamennyien a vészkijárat felé fordultak, mert már-már elviselhetetlen lett a nagy füst és forróság. Ily módon a legutolsó percben sikerült is kimenekülniök az égő színházból. A tűz, mint megállapították, a zsinórpadlason keletkezett rövid zárlat folytán és szempillantás alatt az egész színházban elterjedt. A weimari udvari színház ezuttal másodizben égett le. Először Goethe életében pusztult el. 1825. március 22-én. Akkor az 1779-ben épült udvari színház teljesen leégett,

de még ugyanaz évben ugyanazon a helyen újra fő építették. — A villamos világitást 1892-ben vezették be a színházba. A színházat, amelybe mintegy ezer személy fért be, a jövő év márciusában éppen leaktarták bontani és a már épülés alatt álló új színházat jövő decemberben akarták megnyitni. Közben az előadásokat a Tivoli-színházban tervezték tartani, a tűzkatasztrófa folytán természetesen ez most hamarabb meg fog történni.

— **Modern Herostrates.** Morris, egy félbolond színész, ki minden áron híres akart lenni, nemrég pár éjszakán keresztül nagy rémületbe ejtette New-York egyik negyedét. Rövid időközökben öt bérházban tört ki tűz s alig hogy az egyiket eloltották, a tűzoltókat másfelől riasztották fel. A tűz minden egyes alkalommal a pincében tört ki a lift mellett s ezen keresztül villámgyorsan elterjedt a felső emeletekre. Két tűzesetnél az emeleti lakókat csak nagynehézen lehetett megmenteni. Az egész kerületben nagy rémület uralkodott. Morris azal keltett gyanút, hogy minden tűzesetnél megmondta, hogy nemsokára más helyen is égni fog s hogy az égő házak lakóinak egyre azt kiabálta, hogy ugorjanak le.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdonosa)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENC)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőzomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotóliákat.

— **Walser Ferenc** —
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémtöredék
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnytel.: „Walser Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzfecskendők, kütszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

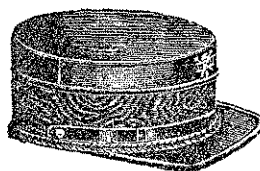
Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5⁰/₀-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyed példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatott füzet ára 10 fillér.

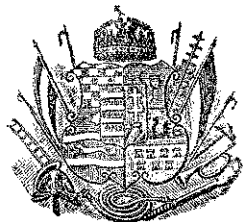
Tűzbiztos mázolás.
Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása.
Száritó-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat
Budapest, V., Pannonia-u. 2/B.
Telefon 21-04.

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET
félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készíti
Ritscher Zsigmond és Fia Körmenen.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelő-díjért.”
--	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Tűzkárbiztosítás.

Olvasom, hogy a székesfővárosi törvényhatóság, november 21-én tartott közgyűlésében, egyhangulag azt határozta el, hogy a még 1898-ban elfogadott „városi tűzkárbiztosító intézet” tervezetének jóváhagyása ügyében a belügyminiszteriumhoz újból felír.

Nem először teszi, amennyiben egyszer Széll Kálmán s másodszer Tisza István gróf minisztersége idejében már megismételte a városi tűzkárbiztosító intézet felállítására vonatkozó engedély iránti kérelmét. Ezuttal azonban mintha valamivel több kilátása nyílnék a tekintetben, hogy az újabb felterjesztés kedvező elintézést nyerend. Mert ma nem Hegedüs Sándor a kereskedelmi miniszter és nem Plósz áll az igazságügyeknek élén. Mértékadó véleményadásra pedig első sorban ez a két miniszterium hivatott.

A mai igazságügyminiszter, Polónyi Géza*), mint fővárosi bizottsági tag, évek során át egyik legmelegebb szószólója volt a városi tűzkárbiztosító intézet eszméjének, ámbár az intézet tervezetét — ha jól tudom — Bárczy István, a mai polgármester dolgoztaki.**)

*) Már nem miniszter többé, mint minisztert tartani nem lehetett. De ügyei magánoldalának megismerése nem teheti semmivé Polónyi közéleti, politikai érdemeit, amelyek nagyok. A szerk.

**) S nem is tanácsnok, hanem még tanácsjegyző korában. Ez első nagyobb szabásu elaboratum terelte rá Bárczy polgármesterre a jól megérdemelt figyelmet. A szerk.

És hogy Széll Kálmán belügyminisztersége idején, a törvényhatóság részéről megtörtént az 1898-iki fölterjesztés elintézésének első sürgetése: az is kizárólag Polónyi Géza felszólalásának tudható be.

Akkor a miniszter válasza elutasítólag hangozott. Mert ahoz, hogy a biztosító társaságokkal valaki fel merje venni a keztyűt, egy Baross Gábornál kisebb erélyű miniszter nem alkalmas. Ez a vaskezü néhai kereskedelmi miniszter volt az egyedüli, aki ezzel a tervvel is komolyan foglalkozott, hogy t. i. a tűzbiztosítást államosítsa.

Most Kossuth Ferenc áll a kereskedelemügyi tárcának az élén. Hátha ő is belátja, hogy mily mélyreható s üdvös gazdasági reformot jelentene a biztosítási ügy államosítása.

Az a mindenféle közterhek súlya alatt roskadozó gazda ugyanis, ha ma véletlenül elmulasztja a biztosítást, egyetlen tűzkár folytán a tönkrejutás szélére kerül. Ha pedig biztosít, a fennálló igazságtalan és raffinált eljárás mellett, a legkülönfélébb cimeken és ürügy alatt, rendesen annyit vonnak le a kára összegéből, hogy neki magának végül alig marad valami.

Ellenben a nagyközönség ellenőrzése alatt, a tényleges kár nemcsak igazságosan felbecsültetnék, hanem okvetlenül meg is térülne. S ha a betegápolás díjaihoz való hozzájárulás

cimén lehet pótdát szedni, csak annyival könnyebb lenne a tűzbiztosítás díjtételeit is az a dóval együtt szedni be, mert ezt csak olyan polgár fizetné, akinek van tűz által elpusztítható vagyona. És a szándékosságra visszavezethető tüzek sorában a fraudulosus öngyújtás meg a gyújtogatásra való csábítás szinte magától megszűnének, amennyiben az állami biztosítás általánosan kötelező lévén, minden épület tulajdonosa egyformán lenne érdekelve abban, hogy díjtétel fejében minél kisebb % követeltethessék.

Maga az általános kötelezettség pedig üdvös hatásával kiegyenlítené azt a látszólagos magánjogi sérelmet, amelyet ép a pénzerős biztosító társaságok hangoztatnak a legszivesebben, terjesztvén az álakoskodást, hogy a saját vagyonáról való előrelátó gondoskodás minden embernek — magánügye. Holott magánügy csak akkor lenne, ha nem élnénk közösségben polgártársainkkal, akiknek vagyonára az egyiknél támadó tűz ugyanazt a veszedelmet hozhatja, amiben ő maga forog.

Mindezt — azt hiszem — Kossuth Ferencen kívül Andrassy Gyula gróf

is áttudja érezni s ketten együtt talán arra is alkalmat vesznek maguknak, hogy megnyugtassák a biztosító társaságokat. Ami annál könnyebben mehet, mert ma már állítólag a tűzkár-biztosításra a társaságok ugyanis ráfizetnek. Ellenben az ingóságok, termények biztosítása, nemkülönben az állat, életjáradék, baleset- és életbiztosítás továbbra is náluk, a magánintézetek kezében maradhat; szedjenek ezekből annyi jövedelmet, hogy a kecske is jóllakjék és a káposzta is megmaradjon.

Ha pedig a székesfőváros példájára, az elnökség is megújítaná az 1896-iki budapesti nagygyűlés egyik határozatából tett ama fölterjesztés sorsa iránt való érdeklődést, amely Óvári Ferencz elnöklete alatt, ifj. Kádár Henriknek, Hódmezővásárhely érdemes parancsnokának, az indítványára fogadtatott el, úgy lehet, hogy az országos szövetségnek és a székesfőváros törvényhatóságának azonos tárgyban s csaknem egyidejűleg beérkező figyelemzetése most az egyszer nem lesz — kiáltó szó a pusztában!

Omikron.

HIVATALOS RÉSZ.

140.
1907. sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége f. évi február 16-án d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. Az alapszabálytervezet tárgyalása.
2. A József főherceg-alapítvány kamatainak kiosztása.
3. Az évi jelentés.
4. Titkár jelentése az elmúlt időszakról.
5. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést. Budapest, 1907. február 1-én.

Gróf Széchenyi Viktor, Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

141.
1907. sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya f. évi március 24-én d. e. 9 órakor tartja rendes közgyűlését a szövetség hivatalos helyiségében, melyre az elnökség és felügyelőbizottság tagjait, továbbá az alszövetségek elnökségeit — utóbbiakat azzal, hogy elnökük akadályoztatása esetén magukat felhatalmazott utján képviseltetni sziveskedjenek — tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
2. Az elnökség évi jelentése.
3. Az 1906. évi zárszámadás és a felügyelőbizottság jelentése.
4. Tagtörlések.
5. A segélyzőpénztár évi jelentése és zárszámadása.
6. Az országos tűzoltó-szaktanfolyam rendezése.
7. A „Tűzrendészet“ c. könyv 2-ik kiadása.
8. A rangjelzési szabályzat módosítása, illetve kiegészítése.
9. Az alapszabályok új tervezete.
10. Netáni indítványok.

Budapest, 1907. február 8-án.

Gróf Széchenyi Viktor, Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

168.
1907. sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztára f. évi március hó 24-én d. e. 1/29 órakor tartja évi közgyűlését a szövetség hivatalos helyiségében, melyre a tagtestületeket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
2. Az elnökség évi jelentése.

3. Az 1906. évi zárszámadás és a felügyelő-bizottság jelentése.

4. A felügyelő-bizottság megbízásának további egy évre való kiterjesztése.

5. Az 1907. évi költségelőirányzat megállapítása.

6. Netáni indítványok.

Budapest, 1907. február 8-án.

Gróf Széchényi Viktor, Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

139.
1907. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapestén 1907 január 26-án a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen volt: gr. Széchényi Frigyes, dr. Marinovich Jenő felügyelő-bizottsági tagok. Apáthy Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok és Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette: gróf Széchényi Viktor elnök és Szabados Imre előadó.

1. Elnök az ülést megnyitván, bejelenti, hogy a **tűzrendészeti törvény** tárgyában a múlt ülés óta ismét tartatott 4 értekeztet, amelyekben megállapodás jött létre a megelőző tűzrendészeti intézkedések és a tűzrendészeti felügyelet tárgyában, míg a tűzoltás kérdése még hátra van.

Tudomásul vétetett.

2. Jelenti továbbá, hogy Vasvármegye alispánjának kérelme folytán a Belügyminister egy szakértő kiküldetését kívánja a **szombat-helyi színház** tűzrendészeti megvizsgálásához.

Az elnökség **Lukáts Gyula** és **Breuer Szilárd** előadókat küldi ki és erről a Belügyministerhez rövid uton jelentést tesz.

3. Elnök bejelentése folytán az elnökség arra, hogy a balatoni szövetség és az almádi kör gyűléseit a szövetségi irodában tarthassa, az engedélyt megadja.

4. A máramaroszigeti parancsnokság azon beadványa, hogy a **nagyyülés** ne tartassék az orsz. dalosünneppelel egy időben, mint jelenleg tárgytalan, irattárba helyeztetett.

5. **Vida Pál** előadó betérjesztvén az **ifjúság dohányzásának** korlátozását célzó javaslatát, az elnökség azt a törvényszöveg elhagyásával elfogadja és elhatározza, hogy ugy az ifjúság dohányzásának korlátozása, mint a gyufának szigorubb megőrzése — sőt a gyufa egyed-áruság behozatala, — érdekében a kormányhoz feliratot intéz, a dohányzási tilalom határául a népiskolai tankötelezettséget és a középiskolai alsó osztályokat hozza javaslatba, egyben pedig felkéri a tűzrendészeti törvény-ankétten résztvevő elnökségi tagokat, hogy ezen javaslatnak már most, a törvény megfogalmazásánál, illetékes helyen való figyelembevételére érdekében tegyék meg a szükséges kezdeményezést.

6. Titkár előterjesztvén a Belügyminister által véleményezés vézett leküldött **temesvármegyei tűzrendészeti szabályrendeletet**,

az elnökség azt jóváhagyhatónak azért nem véleményezte, mert a benne előforduló helytelen rendelkezésektől eltekintve, a megelőző tűzrendészet és a tűzoltás szabályozását teljesen a községekre kívánja bízni, tehát a Belügyministerium ellenőrzése alól azt kivonná, annak egységes alapokon való felépítését lehetetlenné tenné és ennek folytán az administratiót is megnehezítené. Mindezek miatt az elnökség a

jelenleg érvényben lévő, jobb szabályrendeletnek ily irányban való módosítását feleslegesnek tartja és a módosítást elutasító véleménynyel rendeli felterjeszteni.

7. Dr. Szily József betérjesztvén a kiküldött bizottságnak javaslatát a „**Tűzrendészet**“ című könyv második kiadása tárgyában, felveti a kérdést, vajjon egy egyszerű egységes könyvvé átdolgozott javított és bővített második kiadás avagy egy magasabb igényeket is kielégítő szakkönyv kiadása céloztatik-e, ez utóbbit azonban jelenleg nem tartja keresztülvihetőnek.

Az elnökség a jelentést tudomásul vevén, elhatározza, hogy a „**Tűzrendészet**“ második kiadásának megfelelően, de közigazgatási részszel és az orvosi első segély fejezetével kiegészítve, mintegy 25 ív terjedelemben, 5000 pl-ban és mintegy 4000 K költséggel az orsz. választmányának javaslatba hozassék; felkéri egyben **Lukáts Gyula**, dr. **Vass János** és dr. **Balogh Dezső** előadókat a szerek gondozása, a tűzrendészet közigazgatási része, illetve az orvosi első segély megírására és kívánatosnak jelzi, hogy a szerzők a mű megírásával lehetőleg az év végéig elkészüljenek.

8. Pénztárnok bemutatván a pénztári kimutatást az 1906. év IV. negyedéről, mely szerint a bevétel 15297 K 62 fillér, a kiadás 13613 K 65 fillér s így a pénztári maradvány 1683 K 97 fillér,

az tudomásul vétetett.

9. Ugyanő bemutatván az 1906. évi zárszámadást, mely szerint a bevétel 25222 K 58 fillér, a kiadás 23538 K 61 fillér és így a maradvány, mint pénztári egyenleg, 1683 K 97 fillér,

tudomásul vétetett, a hivatalos lapban közzétenni és az orsz. választmány elé terjesztetni rendeltetett; egyben elhatározottat, hogy a felügyelő-bizottság a pénztár vizsgálatára febr. 16-ikára egybehivassék.

10. A jövő ülés határidejéül febr. 16-ikának d. u. 3 órája tűzetett ki, azzal, hogy március hó-án 23-án tartassék elnökségi ülés és 24-én d. e. 9 órakor orsz. választmányi gyűlés, 23-án este pedig barátságos összejövetel egy később megállapítandó helyen.

11. Az **alapszabálytervezet** folytatólagos tárgyalása következtvén, hosszabb megbeszélés alapján és

esekély módosítással elfogadtatott a 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30. §§-ok szövege, mégis **Lukáts Gyula** azon indítványával, hogy a központi tanácsnak 7 vidéki és 3 fővárosi tagja legyen és e három utóbbi legyen egyuttal a szűkebb elnökségnek is konzultáló tagja, hogy továbbá a bizottsági értekezletek után üléssdíjak ne adassanak.

12. Titkár bejelenti, hogy a Belügyministerium az **ásványolajokra vonatkozó újabb rendeletét** fentartani kívánván, azt a kereskedelmi ministerium utján a budapesti keresk. és iparkamarának hozzászólás végett kiadták, amely a robbanásmentes edények kötelező behozatala ellen nyilatkozott. Kívánatosnak tartja, hogy az elnökség ezzel szemben régi álláspontjának fentartása mellett ismét azok behozatalára adja véleményét.

Az elnökség az e tárgyban hozott határozatának fentartása mellett, **Lukáts Gyula** javaslatára, utasítja az irodát, hogy az iparkamara állásfoglalását ellensúlyozandó, a ministeriumhoz e tárgyban feliratot intézzen és a robbanásmentes edények, tartályok kötelező elrendelését ismételtlen kérje.

13. **Máramaros vármegye** alispánja arról értesítvén az elnökséget, hogy a tűzoltóságok szervezését és vármegyei tűzoltószövetség létesítését a maga részéről a leghathatósabban támogatni fogja,

az elnökség ezen értesítést tudomásul vette és alispánt arról rendelte értesíteni, hogy szakkérdésekben és a szövetség létesítésében őt mindenkor támogatni kész és hajlandó.

Titkár azon jelentései, hogy időközben véleményeztetettek:

14. **Baranyavármegye** alispánjának a pécsváradai járás községeinek tűzrendészeti szabályrendeletei (másodizben),

15. a **Belügyminiszternek Fodorháza** községének tűzoltósági szervezete,

16. ugyanannak az **ecsédi**,

17. az **egerszalóki**,

18. a **kispesti**,

19. a **kőröstarcsai**,

20. a **lórévi**,

21) a **magyarcernyai** önk. tűzoltótestületek alapszabályai,

22. Ugyanannak **Moson vármegyének** a tűzrendészeti felügyeletről alkotott szabályrendelete,

23. ugyanannak **Beszterce** város tűzrendészeti szabályrendelete,

24. a kereskedelmi miniszternek a kovácsműhelyek kéményeinek szakszerű seprése tárgyában, továbbá titkárnak azon jelentései,

25. hogy a győri önk. testület február—március hónapokban tartott tanfolyamát a vármegye alispánja a községek figyelmébe ajánlotta és

26. hogy **Stermann M.** gyufagyáros az utolsó évnegyed után 60 K 15 f-t küldött be, tudomásul vétettek és utóbbi összeg a segélyzönpénztárba befizettetni rendeltetett.

Ezután zárt ülés rendeltetvén el,

27. tárgyalás alá vétetett a „**Tűzoltók és mentők lapja**”-nak a **Belügyminister** által véleményezés végett leküldött azon kérvénye, hogy a lap a szegényebb tűzoltóságok, csendőrörsök, az állam- és határrendőrség részére megrendeltessék, minek fejében a szerkesztőség a csendőrkerületeknél tűzoltói és mentői tanfolyamokat rendezne díjmentesen.

Tekintettel arra, hogy a csendőrök kiképzése az eddigi tapasztalatoknak megfelelően már nyert megoldást, a kérelmet az ügy érdekében és mert nem lát kellő garanciát nyújtva, az elnökség teljesíthetőnek nem tartja: a kérvényt pedig irattárba helyezni javasolta.

28. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek **dr. Szily József** és **Lukáts Gyula** előadók. Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Szily József,
előadó.

Lukáts Gyula,
előadó.

150.
1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1907 január 26-án a Magyar Országos Tűzoltószövetség segélyzönpénztára elnökségi ülésében.

Elnök: **dr. Óvári Ferenc** alelnök. Jegyző: **Breuer Szilárd** titkár. Jelen voltak: **Gróf Széchényi Frigyes** felügyelő-bizottsági tag, **dr. Balogh Dezső** pénztárnok, **Bitskey Illés** segédtitkár, **Szabó Gyula**, **Varga Lőrinc** és **Vida Pál** előadók. Elmaradását kimentette **gr. Széchényi Viktor** elnök és **Szabados Imre** előadó.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy az elmúlt ülés óta **Ifkovics Alajos** és **Vukovics János** segélye a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

2. **Czimra János** és **Thuránszky Béla** (Selmezbánya) december 10-én tűznél nyakán illetve kezén 10—10 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 20—20 K segélyre terjesztetett fel, amely összegek azóta már kiutalványoztatottak.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

3. **Kanyó István** (Csépa) január 2-án tűznél jobbkezeivel szögbe kapván, 23 napi gyógytartam után

az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

4. **Böröcz József** (K.-Kunhalas) október 3-án toronyőri szolgálata közben kis ujját összezúzván, 40 napig munkaképtelen volt.

Bár a baleset nem tűzoltói teendőből folyólag történt, az elnökség mégis méltányosságból nevezett részére 40 K segélyt utalványoz és azt a pénztár terhére neki megküldeni rendeli.

5. **Huber Adolf** (Nezsider) január 6-án tűznél fején és mindkét kezén égési sebeket szenvedvén,

az orvosi zárjelentés beérkezése után az I. m. ált. alapítványához napi 2 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

6. Pénztárnok bemutatván az 1906. évi z á r s z á m - á s t, mely szerint a bevétel értékpapirban 69.000 K, pénzben 9950 K 06 f., a kiadást 784 K 34 f., tehát a pénztári maradék 9165 K 72 f., amelyből 4896 K 84 f árban értékpapir vásároltatott,

tudomásul vétetett és határozatott, hogy a zárszámadás a hivatalos lapban közzététessék, továbbá a Magy. Orsz. Tűzoltószövetség orsz. választmánya és a segélyzönpénztár közgyűlése elé terjesztessék.

7. **Gaubatz Károly** (Franzfeld) október 19-én tűznél meghülvén, hörghurutot és tüdőlobot kapott.

Mint hogy a bejelentés elkésve adatott be, az elnökség elrendelte, hogy a késés igazolására úgy nevezett tűzoltó, mint a testület parancsnoksága felhivassék és addig a segélyezés elintézése függőben hagyassék.

8. **Simon Vince** (Torontálalmás) dec. 30-án tűzoltói szolgálatban meghülvén, segélyt kér.

A kérvény elkéssetten nyújtatván be, az igazoló jelentés és az orvosi zárjelentés beváratni határozatott.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

* **A szabálytalan kémények.** A budapesti kéményseprők főlészóltak a fővárosnál, hogy újabb időben a házak kéményeit szabálytalanul építik. Négyszögletes kéményeket csinálnak kerek helyett, holott a négyszögletes kéményeket nem lehet jól kitisztítani, amiből azután tűzveszedelem keletkezik. A tanács megvizsgálta a dolgot s úgy találta, hogy négyszögletes kéményeket nem engedélyezett. Ha tehát mégis építettek ilyeneket, a tervtől való eltérésről van szó, melyet a kerületi mérnököknek kellene ellenőrizniök.

A magyar országos tűzoltó-szövetség 1906-ik évi zárószámadata.

Folyó szám	BEVÉTEL	Kor.		áll.		Folyó szám	KIADÁS	Kor.		áll.	
1	Pénzmaradvány az 1905-ik évről			6884	89	1	Irodai és postai kiadások			383	73
2	Államsegély az 1906-ik évre			11000	—	2	Tisztviselők tiszteletdíjai			3150	—
3	Tagsági díjakból:					3	Előadók tiszteletdíjai			697	—
	a) közvetlen tagtestületektől	2466	08			4	Előadók és felügyelő bizottsági tagok utiköltségei			1351	48
	b) alszövetségben állóktól:					5	Irodahelyiség lakbére			1400	—
	a) bácsbodrogvármegyei szövetség útján	86	—			6	Irodahelyiség fűtése, világítása, telefon			350	54
	a) barsvármegyei szövetség útján	20	—			7	Irodahelyiség takarítása			400	—
	a) biharmegyei szövetség útján	4	—			8	Nyomatványok			131	50
	a) budapesti szövetség útján	48	—			9	A Tűzrendészeti közlöny kiadásai:				
	a) csanádvármegyei szövetség útján	—	—			a) hirdalpbélyeg	384	—			
	a) fehérvármegyei szövetség útján	144	—			b) szerkesztői tiszteletdíj	600	—			
	a) hajdúvármegyei szövetség útján	50	—			c) szétküldési költségek	72	—			
	a) háromszékvármegyei szövetség útján	100	—			d) nyomdaköltségek	1811	30	2867	30	
	a) hevesvármegyei szövetség útján	234	—			10	Beszerzésekre			343	91
	a) pestvármegyei szövetség útján	40	—			11	Egy drb 10000 kor. 4%-os koronajáradék a tartalék-alapnak			10000	—
	a) pozsonyvármegyei szövetség útján	66	—			12	A XV. országos tanfolyam kiadásai:				
	a) somogyvármegyei szövetség útján	76	—			a) 5 drb 80 koronás ösztöndíj	400	—			
	a) sopronvármegyei szövetség útján	312	—			b) előadók tiszteletdíjai	876	—			
	a) szepesvármegyei szövetség útján	—	—			c) Szabó Gy. előadó utiköltségei és napidíjai	209	68			
	a) temesvármegyei szövetség útján	56	—			d) 1130 kgr. zsupszalma az elszállásoláshoz	47	91			
	a) tolnavármegyei szövetség útján	48	—			e) telefon átszerelése	24	—			
	a) torontálvármegyei szövetség útján	118	—			f) mosás és tisztogatási költségek	77	92			
	a) trencsénvármegyei szövetség útján	14	—			g) nyomtatványok	38	—			
	a) vasvármegyei szövetség útján	1158	06			h) előfogatok és fuvar-költségek	422	—			
	a) veszprémvármegyei szövetség útján	366	—			i) fényképek	45	—			
	a) zalavármegyei szövetség útján	164	—	5570	09	k) szolgálati díjak	96	—	2236	51	
4	Takarékpénztári- és értékpapír szelvénykamatokból			661	56	13	Különfélékre:				
5	Különféléköl:					a) szaklapok és szakkönyvek előfizetése	86	69			
	a) a Tűzrendészeti közlöny előfizetéseiből	17	—			b) betörés elleni biztosítás és pénzt. rekeszbérlet	32	21			
	b) a Tűzrendészeti közlöny hirdetéseiből	492	34			c) hírszolgálati díj a „Hircsarnok” részére	100	—			
	c) szakkönyvek eladásából	596	70	1106	04	d) 100 drb M. A. V. igazolvány	2	74			
						e) javításokra	5	—	226	64	
	Összesen			25222	58	14	Pénztári maradvány			1688	97
							Összesen			25222	58

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Budapest, 1906. év december hó 31-én.

Dr. Balogh Dezső
pénztárnok.

A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző-pénztárának zárószámadata az 1906. évről.

Folyó szám	Bevétel	Érték-papírban		Pénzben		Folyó szám	Kiadás	Érték-papírban		Pénzben	
		korona	áll.	korona	áll.			korona	áll.	korona	áll.
1	Pénztári maradvány az 1905. évről	64000	—	2424	20	1	Irodai és postai kiadásokra			77	54
2	Tagsági díjakból			4655	18	2	Nyomatványokra			66	80
3	Értékpapír vásárlásból	5000	—			3	Értékpapír vásárlásra			4896	84
4	Értékpapír szelvény kamatokból			2660	—	4	Segélyezésekre			640	—
5	Jutalék a „Tűzoltó gyufák” eladásából					5	Pénztári maradvány	69000	—	4268	88
	Összesen	69000	—	9950	06		Összesen	69000	—	9950	06

Gróf Széchenyi Viktor, elnök.

Budapest, 1906. évi december hó 31-én.

Dr. Balogh Dezső, pénztárnok.

Szénsavas fecskendő.

(Ábrával.)

„Hogyha német szakkönyvet vagy folyóiratot lapozgat az ember, — írja lapunk egyik hűséges olvasója — léptenyomon találkozhatni a „G a s s p r i t z e“ emlegetésével.

Első kérdésemre, hogy mi az? azt kaptam válaszul a t. Szerkesztő úrtól, hogy „sűrített szénssavval működő fecskendő.“ Mellékesen pedig arra utalt, hogy ne sajnáljam az országos szövetség kiadásában megjelent „Tűzrendészet“ című forrásmunkának a 108. és 109. oldalát megtekinteni.

Utána néztem a dolognak. Meg is találtam a szénssavas fecskendő szerkezetét írásban és képen. Működésének a lényegére nézve azonban az az elmés körülírás, hogy „a sűrített (folyékony) szénssavval, ujabb kísérletképen sűrített levegővel is, működtetett nyomófecskendők elnevezése már megmagyarázza tulajdonképeni lényegüket is“ — nem igen tett okosabbá. Leginkább fennakadtam pedig azon a „folyékony“ jelzőn. Meg kell ugyanis vallanom, hogy a vegytan — annak idején — kissé gyenge oldalam volt és így azt, hogy a légnemű (én legalább még így tanultam) szénssav miként lehet folyékony, nem egészen tudom megérteni.

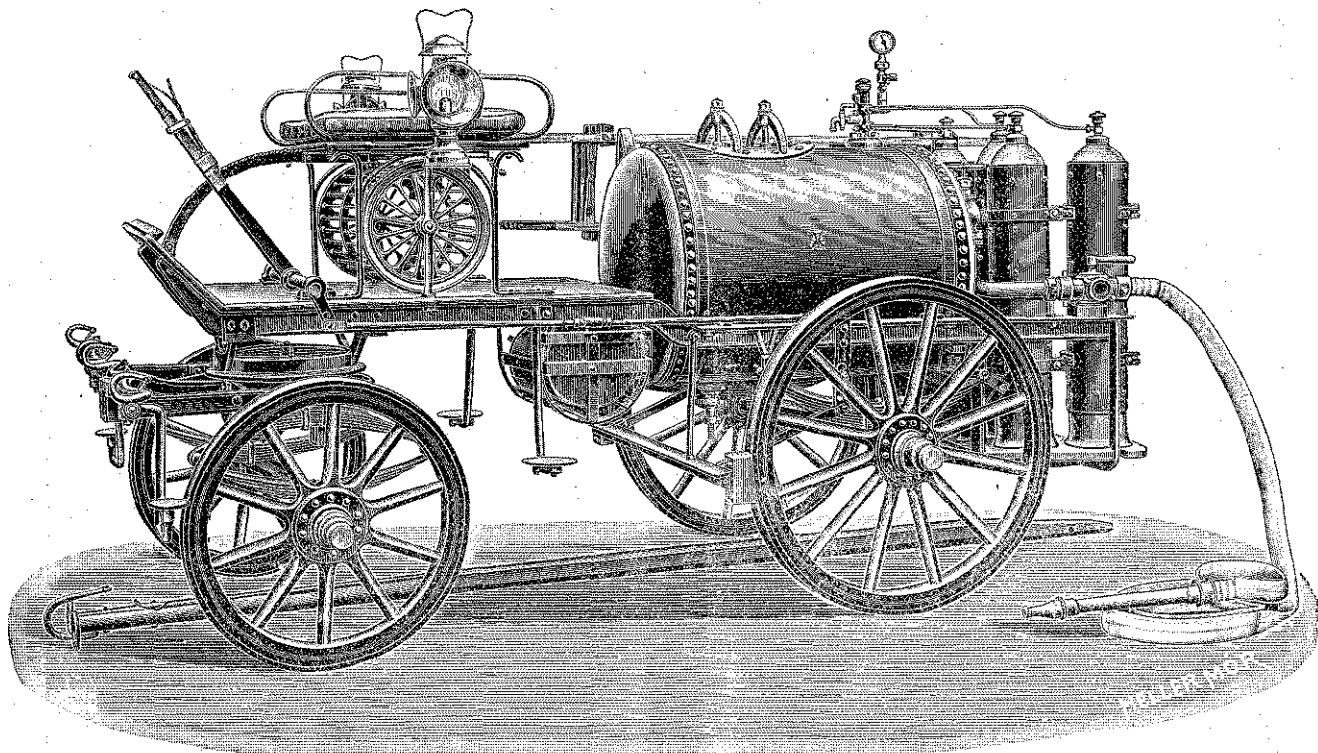
De, azt hiszem, — ez őszinte vallomásnál is nagyobb szégyen lenne — ha, mint tűzoltó-parancsnok, egyáltalában nem akarnék vele tisztába jönni.

Ugyanazért bizalmasan megduplázom a kérdést, azzal a hozzáadással, hogy hol lehet nálunk olyan gépet a valóságban is látni?...

* * *

és Pictet ama felfedezése, hogy az eddig állandó gázoknak ismert szénssav (CO_2), éleny (0) meg Nitrogenium (N), nagy nyomás mellett folyékonyvá lesznek. Éppen 30 évvel ezelőtt sikerült tehát, az előbb csupán gázalakban ismert, szénssavat — cseppfolyóssá is átvaltoztatni.

Ha ugyanis 0° hőmérsékletnél 36 atmoszférikus nyomásnak tesszük ki a szénssavat, vagyis ha egy bizonyos mennyiséget e gáznemből eredeti térfogatánál harminchatszorta kisebb térfogatra szorítunk össze: akkor e préselő hatás (nyomás) alatt, a légnemű test megváltoztatja halmazállapotát és cseppfolyóvá tömörül, amely comprimált vagy összeszorított (sűrített) állapotában 450-szer kisebb tért foglal el, mint amennyit gázalakban kitöltött. Ez volt a nevezett buvárok érdekes kísérleteinek nevezetes eredménye, melyet később két lengyel tudós, névszerint Vroblewski és Olsevszky javított módszerek segélyével oda

Hogy a végén kezdjük a készleges választ, mindenekelőtt utalunk 1905-iki évfolyamunk 188. és 189. lapjára, ahol is munkatársunk, Szabó Gyula elnöki előadó, ugyancsak írásban és képen emlékezik meg egy szénssavas fecskendőről. Varga Lőrinc bajtárs, szintén elnöki előadó, mint tomesvári parancsnok, ott helyben, Anhauer gyárossal készíttette. Magyarországon — ez egyen kívül — több „Gasspritz“ tudunkkal nem található. Még Budapestnek sinesen. Ami azonban még nem azt bizonyítja, hogy ez a szer ne lenne az első támadásra kitűnően alkalmas, mint aminőnek a németek tartják.

Hogy pedig a működése lényegéről is mondjunk valamit, e célból egyet-mást előre kell bocsátanunk.

Még 1877-et irtunk, amikor először járta be — méltó feltűnést keltve — a tudományos világot, két francia buvár, Cailletet

egészített ki, hogy az említett légnemű testeket meg is fagyasztotta. Azóta az eredetileg gázalaku szénssavat nemcsak cseppfolyóssá tudják változtatni, hanem valóságos jegecekké is lehet azt szilárdítani. Az egyes jegecek kinézése olyan, mint a hóé, csak hogy e fehér hópolyhek tapintata nem hideg, de tüzes, akár csak a parázsé.

1877—1883-ig pusztán a laboratóriumok kísérletezéseinek tárgyát képezte a szénssavnak ily módon eszközölhető folyékonyvá tétele. De a nagy compressió (összepréselés) folytán felhalmozódó feszítő erőnek a visszahatása miatt már itt sem volt veszélytelen. Utóbb azonban e veszélyesség korlátozásáról is gondoskodtak; megzabolázottá tették a cseppfolyós szénssavat. Kovácsolt vasból palack formára olyan erős csöveket készíttettek, amely 200 légköri nyomást is kibír, anélkül, hogy megrepedne. Utóbb a kovácsolt vascsöveket acél-

palackok váltották fel. És ami előbb hátrányos oldala volt a folyékony szénsavnak, ugyanaz a tulajdonsága lett nagybeesüvé; elannyira, hogy gyárilag kezdték meg a szénsav cseppfolyósítását. S ma egyenesen azért állítják elő, mert a compressió (sűrítés) folytán benne felhalmozott nagy feszerőben, egy bármikor rendelkezésre álló munkaerőt birunk.

Amint ugyanis a sűrített szénsav közönséges légköri nyomás alá kerül, nyomban ismét gázalakúvá, feszültsége pedig eleven erővé lesz s miközben így átváltozik: abból a térből vagy edényből, amelybe belepréselve volt, ugyanoly erővel ömlik kifelé, mint amily nagy nyomás alatt comprimáltatik, úgy, hogy kiömlését redukálni kell, de lehet is. A cseppfolyó szénsav ily módon egy mesterséges uton felhalmozott hatalmas erő forrása gyanánt tekinthető, amely erő tetszés szerinti helyen és időben, bármely mechanikus munka végzésére, tehát folyadékoknak, pl. a víznek hajtására is a legszebben felhasználható. És mert összeszorított állapotában nagyon kis helyet, mint fentebb említettük, eredeti térfogatának 450-ed részét foglalja csak el, az a nem közönséges előnye is megvan, hogy könnyű szerrel ide s tova szállítható, ott vétetvén üzemi célokra igénybe, ahol arra szükség van.

Amerikában ez alapon már rég megconstruálták a chemical enginet, ami afféle nagyszabású tűzölő (extinktör). Ketteszénsavas natron és borkősav egyesüléséből kifejlődő szénsav által produkált nyomással löveltetik ki a vizet belőle. A németeknél azonban az elv másként nyert alkalmazást.

Itt egy kocsi szerelt vaskazán, illetőleg vaslemezekből készült, kerekded tartány (vizhordó) mögé, mely $0.4-0.6 \text{ m}^3 = 400-600$ liternyi vizet képes befogadni és biztonsági szeleppel is bir, néhány ilyen szénsavat cseppfolyós állapotban tartalmazó acélpalackot helyeztek el. Egy-egy 4-8 kilogrammnyit foglal magában a folyékony szénsavból, ami körülbelül 40-80 légköri nyomás kifejtésére alkalmas.

Mindegyik palackot rézeső köti össze a vasból való vitztartánnyal (hordóval) s szájánál fesz mérővel ellátott redukciós szeleppel van elzárva. Ha valamelyik palacknak a szelepcsapját megnyitjuk és így a sűrített szénsavnak utat engedünk; akkor ez, a palackban uralkodó nagy nyomás alól külföldben is szabadulni kívánván, mohón fog átömleni (a redukciós szelep által szabályozott mértékben) a tartányba, ahol tetemesen kisebb, illetőleg csak akkora nyomás alá kerülvén, amennyit a vizhordó vaslemezfalának az ellenállása képvisel, — rögtön halmazállapotot változtat, vagyis újra légnemű (gázalaku) testté lesz s mint ilyen kiterjedvén, most ő kezd nyomást gyakorolni felületére a tartány vizének, melyet a vizhordó nyomónyújtványára szerelt tömlőn keresztül, az ennek végére csavart sugárcsővön és lövőkén át, használható sugár alakjában szorit ki.

Az így konstruált szerrel tehát, a vész helyén való megérkezés után, azonnal megkezdhetni a támadást.

100 liter víznek 4 légköri nyomással való kiszorítására kb. egy kilogramm cseppfolyós szénsav szükséges.

Az alatt a 4-6 perc alatt pedig, amíg a tartány (vizhordó) 400-600 liternyi tartalma kilöveltetik, összeköttetés létesíthető a vízvezetékkel, avagy az időközben szerelt fecskendővel s a sugár vezetékének átkapcsolása után közvetlenül folytathatni az oltást a rendes, illetőleg megszokott módon.

Az első támadásra elég jónak bizonyult eme szénsavas fecskendő, ma már nagyobb hazai gyárosainknál is kapható.

A budapesti szivattyúgyárban, amelynek lapunk dolgozótagja, Kovács Miksa, főmérnök, a vezérigazgatójává lett, épen most is készül egy, Konstantinápoly számára. Ezt ábrában is bemutatjuk.

Főalkatrészei a négykerekű kocsiszerkezet, a vizhordó és a hajtóerőt szolgáltató szénsavpalackok.

A négykerekű, egészen kovácsoltvasból, löfogatra készült kocsiszerkezet acélrugókon és kenőtengelyeken nyugszik; első kerekei teljesen aláfordíthatók. A szilárdan vasalt „Uchatius“ kerekek öntöttvas kerékagygyal és érc-csapágyakkal birnak. A kocsi a bakülésről kezelhető fékkel van ellátva. Az ülésen, mely alatt egy tömlőkösár van, 6 személy fér el. A kocsi alatt, külön kosárban, kis kézi-fecskendő, a kocsi hosszoldalán pedig 3 db kétméteres dugólétra van elhelyezve.

A 600 liter űrtartalommal, vaslemezről készült és 6 légköri nyomásra szerkesztett vizhordó szilárdan van a kocsi szerelve. A hordótisztítás céljából felül bő buvónyílással, legmélyebben fekvő pontján vízleeresztő-csapval, továbbá a szénsav palackok összekötőcsöveinek csavarokkal való hozzákapcsolására, 4 elágazású szerelvénytesttel, valamint biztosító-szeleppel és fesz mérővel van ellátva.

A vizhordó mögött áll a szigetelt 4 szénsavpalack, ugyanott állóhely van a fecskendő kezelője részére; a kocsi keretére pedig a vizhordóval összeköttetésben álló és a nyomótömlő felcsavarására szolgáló háromjártu fémesap van felszerelve.

A kocsi oldalára szerelt háromágú váltócsap egyik ága a vizhordóval, másik ága a nyomótömlővel áll összeköttetésben, a harmadik ág pedig arra szolgál, hogy ezt a vízvezetékkel, vagy pedig a fecskendővel lehessen összekötni még a szénsavfecskendő működése közben úgy, hogy mihelyt a víz a hordóból kiürült, a sugár megszakítása nélkül vagy fecskendővel vagy vízvezetékéről tovább dolgozhatunk.

Az egész szerkezet igen egyszerű, kezelése egyetlenegy embert igényel és üzembelhelyezése csak néhány másodperc műve.

A kocsi súlya kb. 1550 kgr.

R.

A benzin.

Utóbbi időben mind sűrűbben merül fel a kérdés, vajjon akkor, amidőn a belügyminiszterium 112771/95. sz. a. kibocsátott rendeletének a végrehajtása még mindig fel van függesztve, lehet-e a hatóságoknak egyeseket robbanásmentes edények használatára kötelezni.

A székesfőváros elsőfoku tűzrendőri hatóságai e tekintetben elfogadták a tűzoltó-főparancsnokság véleményét s arra az álláspontra helyezkednek, hogy bizonyos esetekben a nagyobb biztonság megkövetelése nemcsak jog, de egyenesen kötelesség.

Az ásványolajok szállítása tárgyában 1870-ben kiadott 2970. számú körrendelet ugyanis inkább csak a világító ásványolajok és illetőleg a folyékony és gyúlékony világítási szerek mikénti raktározása tekintetében tartalmaz rendelkezéseket.*) A benzin pedig, mely mind kiterjedtebb használata folytán a legtöbbször lesz komoly veszedelmek szülőokává, nem annyira világításra, mint inkább gépek táplálására, illetve motorikus erő gyanánt használtatik. S a motorok üzeméhez szükségelt benzinmennyiség készletben tartása már ez alapon is korlátozható.

Függetlenül azonban ez okoskodástól és attól, vajjon a robbanásmentes edények, kormányhatósági rendelettel, általánosan kötelezővé vannak-e már téve vagy sem: a tűzrendészeti bizottság javaslata alapján, az élet- és tűzbiztonság megóvása érdekében, egyes konkrét esetekben azok alkalmazása éppúgy elrendelhető, mint ahogy pl. a közegészségi hatóság elrendelhet egyes esetekben olyan intézkedéseket is, amelyek tételes jogon nem alapulnak.

Egyébiránt a budapesti kereskedelmi és iparkamara a minap ismét foglalkozott a belügyminiszternek azzal az átiratával, amelyben közölte a kereskedelemügyi miniszterrel, hogy a robbanó anyagok szállítására és tartására vonatkozó körrendeletet módosított alakban újból kiadni szándékozik.

Az érdekelt körök bevonásával tartott értekezlet vélekedése szerint az újabb rendelet, amely állítólag a gyakorlati élet igényeinek az ismerete és figyelembevételével készült, az

élet- és vagyonsbiztonság megóvására szükség-telen (?) és egyszersmind époly alkalmatlan is, mint az érdekelt köröknek megokolt felszólalásai következtében felfüggesztett előző körrendelet. Az értekezlet kívánatosnak tartja, hogy a kiadandó rendeletnek a biztonsági készülékek ellátott edények kötelező használatára vonatkozó intézkedései egészen elejtessenek és abban csak a tényleg szükséges biztonsági intézkedések tétessenek meg.

Ilyen volna szerintök, hogy gondoskodás történjék az iránt, hogy a korábban hozott és ma is érvényes rendeletek a gyakorlatban is végrehajthatóak, hogy a tűzveszélyes anyagok csak olyan tartályokban legyenek szállíthatók, amelyekre a „tűzveszélyes“ jelző feltűnő módon kiiratik és hogy üzlethelyiségekben és raktárakban az ilyen anyagok áttöltése csak napvilágnál vagy villamos világítás mellett történhesék, végre pedig, hogy a lakott helyiségekben a 15 kilogrammot meghaladó mennyiségű ilyen anyagok csak jól elzárt fa-, vas- vagy ónozott edényekben legyenek tarthatók, hogy ez anyagok veszélyes voltáról és az azokkal való óvatos bánásmódról a nép az iskolákban kitanítassék stb.

Az értekezlet elhatározta, hogy fölkéri a kamarát, hogy a kereskedelemügyi miniszternek ily értelemben tegyen véleményes jelentést. Reméljük, hogy nem lesz eredménye.*)

* **Ő felsége a király**, 1905. évi június 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy:

1. a községi kötelezett és önkéntes tűzoltóságok vezetői a következő hivatalos rangjelzést viseljék, u. m.:

Az alsó tiszti fokon állók vállon viselt fonadékot (Achselstück) csillag nélkül, a parancsnok pedig ugyanazt egy csillaggal ellátva.

Ezzel szemben a hivatásos tűzoltóságok tisztjeinek — már a legalsóbb fokon is — egy csillagos epaulettje legyen.

Amelyik önkéntes tűzoltóság több szakaszból álló csapatnak az élén áll, ott a parancsnok két csillagos vállfonadékot visel és a helyettese egy csillagosat.

Maga az epaulette a hivatásos tűzoltóságoknál 6 cm. széles és 3 ezüst és 2 karminveres fonadékból áll, míg az önkénteseknél és községi tűzoltóságok vezetőinél legfeljebb 4 cm. széles lehet ugyanaz.

A tűzfelügyelők (Aufsichtsbeamten) az alsófoku hivatásos tűzoltótisztek rangjelzését viselik.

Kiadta pedig ezt a rendeletet a p o r o s z király, aki üres óráiban német császár is, tanuságául annak, hogy a rangjelzés kérdésével való foglalkozást a legkomolyabb nemzetek sem utasíthatják el maguktól. A rangjelzés vagy jó vagy rossz, de semilyen rangjelzés, mihelyt egyenruháról van szó, nincs, nem lehet.

*) Az elnökség január havi ülésének idevonatkozó 12/07. számú határozatát lásd 19. oldalon. A szerk.

*) Lásd a körrendelet 12. §-át. A szerk.

A kéményseprő-ipar reformálása Poroszországban.

Minden, a kéményseprő-ipar érdekében eddig kibocsájtott miniszteri rendeletet hatályon kívül akar helyezni a jelenlegi porosz kormány és a munkakerületek felállításáról, azok belső be rendezéséről és a járási vagy kerületi kéményseprők kinevezéséről és szolgálati kötelességeiről egy új szabályzatot szándékozik életbe léptetni. Az új szabályzat szerint:

Először, csak olyan kéményseprők nyerhetnek a jövőben a helyi hatóságok vagy a Landrathok (szolgabírák) ajánlatai és a porosz kormány jóváhagyásával önálló foglalkozást (mesteri állást), kik 24-ik életévüket már betöltötték, legalább 3 éven át vándoroltak, német alattvalók, a német nyelvet jól beszélik, feddhetlen előéletűek és a kéményseprői vizsgát az illetékes mesterekből alakult vizsgáló-bizottság előtt jó sikerrel letették.

Másodszor, a nagyobb városok és az összefüggő községek részére a kéményseprő-munkakerületek olyformán osztatnak be, hogy a beosztás folytán háromféle munkakerületek fognak létrejönni, vagyis kis, közép nagyságu és nagyobb munkakerületek alakíttatnának. — Minden fiatal, kezdő mester ezentúl legelőbb is egy kis munkakerületbe fog hivatalból kineveztetni, hogy idővel egy közép nagyságu, végül pedig egy nagyobb munkakerületbe helyeztessék át s hogy ily módon idővel a fiatal, kezdő mesterek jövedelme is emelkedhessék.

Harmadszor, minden mester köteles a kerületében fekvő épületekről, kéményekről, a kémények sepréséről és jövedelméről pontos, világos és tiszta főkönyvet is vezetni, melybe a kéményseprő felettes hatóságai és az adóhivatalok is bármikor betekintést tehetnek. Ha nagyarányú építkezések nem teszik szükségessé egy korábbi határidő megállapítását, akkor csak minden 5-ik évben fogják ezen főkönyveket hivatalból és tüzetesen átvizsgálni, hogy megállapítható legyen a munkakerület jellege továbbra is, hogy az kis, közép nagyságu vagy nagyobb munkakerületnek tekintessék-e vagy sem.

Negyedszer, a járási vagy kerületi kéményseprők szolgálati kötelességeik az új szabályzat előírása szerint akként fognak rendeztetni, hogy minden nős kéményseprő mesterré való kineveztetése alkalmával köteles a hatóság előtt bizonyosságot felmutatni arról, — még pedig hat hónapi határidőn belül — hogy ugy a saját, valamint felesége és családtagjai életét biztosította egy életbiztosító intézetnél, vagy egy más ilyenü intézetnél.

Ötödször, a kéményseprő-segédnek és tanoncoknak nem szabad ezentúl a közönségtől borra való t kérni vagy ujévi ajándékot elfogadni.

Hatodszor, a járási vagy kerületi kémény-

seprő-mesternek — eltekintve egy esetleg szükségessé váló helyettesítéstől — nem szabad kettőnél több segédet tartani. A segédnek büntetlen előéletűeknek és megbízhatónak kell lenniök.

Hetedszer, a tanoncoknak nem szabad egyedül dolgozni. Egészen a fől szabadulásuk napjáig csak a mester vagy egy segéd jelenlétében végezhetnek kéményseprői munkálatokat és csak erős, egészségess, irni, olvasni tudó, jó magaviseletű fiuk alkalmazhatók kéményseprő-tanoncokul.

Végül, a kéményseprő-munkakerületek áruba nem bocsájthatók és más családtagra át nem ruházhatók. Egy járási vagy kerületi kéményseprő-mester helyettesítése csak betegség vagy egyéb akadály esetén történhetik vizsgázott kéményseprő által egy évi időtartamra. A mester halála esetén annak özvegye vagy kiskoru gyermekei egy évig élvezhetik még a munkakerület jövedelmét egy vizsgázott üzletvezető vezetése alatt, azontul nem.

Az új szabályzat célszerűsége és keresztülvihetősége végett most szerzi be a kormány az illetékes hatóságok véleményét és tanácsát.

R.

Mi az a celloidin?

Egy olvasónk ezzel a kérdéssel fordult hozzánk. Megadhattuk volna rá a választ szerkesztői üzenetben is. De mert feltételezzük, hogy felejtünk nemesak a kérdezőt fogja érdekelni és mert így jobban ráirányul a figyelem, külön felelünk a kérdésre.

A sárvári műselyemgyár 1905 évi katasztrófája alkalmából, mely tavaly csaknem újra megisméltődött, bőven volt szó a collodiumról, melyet pyroxilénből állítanak elő s amely mint műselyemszál felgombolyítható*). Ezt a collodiumot a fényképészek is használják.

Minthogy azonban természeténél fogva, igen heves fellobbanás tünetényei közt, explosio-szerűleg gyulad meg, mint tűzveszélyes tárgy, a vasuton csak az ugynevezett „tűzvonaton“ szállítható, ami kéthetenként közlekedik.

A nagy fogyasztás azonban kívánatosá tette, hogy gyakrabban is legyen szállítható s egy berlini vegyészeti gyár alapítója, név szerint Schering, a kérdést úgy oldotta meg, hogy szappan alakban préselhető dolgot csinált belőle s ez a celloidin, mely tűzbe dobva csak parázslík, de nem robban, — ennél fogva postai küldemény gyanánt is elfogadják.

Ebből a szappanformájú celloidinból, ha abszolút alkoholban feloldjuk és aethert adunk hozzá, ismét collodium lesz. Egy grammnyi mennyiségből 40 gramm.

A találmány lehetővé teszi, hogy a collodium megrendelésre kicsiben is azonnal postára adathassék, mert utközben celloidin alakjában nem tűzveszélyes.

R.

*) Lásd lapunk 1905. évi október, november és decemberi számainak.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Jászberényi Miklós

Hevesvármegye tűzrendészetének mai állapotáról.

— Folytatása és vége. —

A kötelezett tűzoltók létszáma 9941 volt, s a 82 kötelezett csapatból 4 volt ellátva karóvval.

A két gyári tűzoltóság létszáma (6+12) 18 és pedig Hatvanban a czukorgyárban és Poroszlón a gőzfűrés és kefégyárban.

Az egész vármegye területén van 337 kiképzett tűzoltó.

Az 1905. év végén még mindig 44 oly községe volt a vármegyének, ahol nem volt szakképzett tűzoltó, mivel azonban az 1906. évi tanfolyamra körülbelül 30 község küldött hallgatót, így még 14 községünk van most is kiképzett tűzoltó nélkül.

A tűzoltóságok parancsnokai polgári állásukra nézve a következőleg oszlanak meg: földbirtokos: 5, szolgabíró: 1, községi jegyző: 40, kereskedő: 2, banktitkár: 1, tanító: 27, gazdatiszt: 2, iparos: 10, fővadász: 1, községi bíró: 14, földmives: 14, összesen: 117.

A tűzoltóságnak faluhelyen ma legmegfelelőbb neme az önkéntes tűzoltóság. Mert a kötelezett tűzoltót erélyes rendszabályokkal rá lehet ugyan kényszeríteni köteletségének teljesítésére; de kérdem: mit ér az olyan köteletség teljesítés, amelynek az egyén nemesebb énjé nem segít; ahol nincs meg a becsvágy: jót tenni mással önzetlenül, — munkálkodni ingyen, — közjóért, becsületből?

Főtörekvésünk azért, hogy, ahol csak lehet, az önkéntes tűzoltóságok megalakuljanak.

Itt említem még fel, hogy a két rendezett tanácsu város 7200 koronát, a községek pedig 5415 koronát fordítottak a tűzoltóságok segélyezésére.

Tűrhető tűzrendészeti állapot pedig csak úgy képzelhető, ha a vármegye minden községében legalább egy teljesen szakképzett tűzoltó lesz; — aki képes legyen a csapat kiképzésére s a néhol laikus parancsnoknak rendelkezésére és segítségére álljon.

A vármegyei szövetség e cél megközelítése szempontjából már az 1904. évben is rendezett tűzoltási szaktanfolyamot, amelyen 15 községből beküldött 22 egyént képzett ki; az 1905. évben pedig 35 község, összesen 49 egyént küldött a tanfolyamra,

A tanfolyam 2086 kor. 69 fill. készkiadásba került, amelynek azonban jórészt az érdekelt községek fedezték.

Az eredmény összesítve.

1. Hevesvármegye tűzrendészeti kiadásokra fordított 38962 koronát;

2. ebből tűzoltó-egyesületeknek adott 12615 koronát;

3. kötelezett tűzoltósága 82, 9941 taggal; önkéntes tűzoltósága 35, 1318 taggal; gyári

tűzoltósága 2, 18 taggal; ebből egyenruházott 25 önkéntes, 10 nem; karóve van 4 kötelezettnek;

4. tanfolyamot végzett 197; az idei tanfolyamra jött 42;

5. a tűzoltóságok tartottak 291 elméleti és 658 gyakorlati előadást;

6. felszerelések: a) sz. ny. sz. kocsifeckendő 91 darab, b) nyomó sz. kocsifeckendő 34 darab, c) mozdonyfeckendő 59 drb, d) egyéb feckendő 29 darab, összesen 213 darab [az 53888/889. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 8. §-a szerint kellene lenni 117 darabnak], e) szivótömlő 1194 méter (936 méter), f) egységes nyomótömlő 8906 méter, g) nem egységes nyomótömlő 758 méter, összesen 9664 méter (7020 méter), h) lajt (804 hl.) 139 darab (117 darab), i) kád 28 darab (117 darab), j) támlétra 222 darab (234 darab), k) csákány 386 darab (234 darab), l) fejsze 387 darab (234 darab), m) vasvilla 318 darab (468 darab), n) tűzhorog 334 darab (234 drb), o) tűzveder 383 darab, p) kürt 80 darab;

7. szérüskertje van 48 községnek, a berakodási tilalom betartva 45 községben;

8. a vizszerzés biztosítva van 94 községben;

9. tűzrendészeti köteletségét teljesítette 108 község előjárósága, nem felelt meg 9 községé.

* **Somogyvármegye** alispánja a vármegye tűzrendészeti felügyelőjévé Szabados Imrét, az orsz. szövetség elnöki előadóját nevezte ki. Járási felügyelők pedig a következők lettek: Dr. Kovács József (Kaposvár), Boncz László (Marcali), Laubacher Lipót (Lengyeltóti), ifj. Dolencz István (Nagyatád), Farkas Ferenc (Barcs), Nicsevics Vazul (Szigetvár), Dittert Ferenc (Csurgó), Szabados Imre (Tab és Igali).

* **A sopronvármegyei** tűzoltó-testület szövetsége az egyes tűzrendészeti kerületekben tűzoltó-szaktanfolyamot tart és pedig a következő sorrendben u. m.: 1. Csornán: f. évi március hó 3. és 10-én. 2. A kapuvári kerületben: Beledben: március hó 24-én. Fertőszentmiklóson: március hó 25-én. 3. Felsőpulyán: április 1. és 7-én. 4. A soproni kerületben: Sopronban: április hó 14-én. (Tornaacsarnokban). Lakompakon: április hó 21-én. Nagylózsón: április 28-án. 5. Nagymartonban: május 12. és 20-án. Végre 6. a csepregi kerületben: a) Csepregben: május hó 26., június 2. és 9-én. b) Sajtoskálón: június hó 16-án. Ezen tanfolyam megtartásával a vármegyei szövetség alelnöke, Szabó Gyula parancsnok, országos tűzoltó-szövetségi elnökségi előadó bizatott meg. A tanfolyam, a kijelölt napokon, mindenkor délelőtt 8 órakor kezdődik, még kedvezőtlen idő esetén is meg fog tartatni; az istentisztelet ideje alatt azonban az előadás szünetel.

* **A vasvármegyei** tűzoltó-szövetség Bezerédi István dr.-t, a vármegye főispánját, örökös tiszteletbeli elnökévé választotta. A kitüntetett, alispán korábban a szövetség ügyeit szeretettel karolta fel s a tűzoltóintézmény fejlesztése s felvirágztatása körül határozott érdemeket szerzett.

TESTÜLETI ÉLET.

Fiume.

1887-ben, vagyis husz évvel ezelőtt volt a VIII-ik nagygyűlés színhelye. Azóta 3 commandante, nevezetesen Maruzzi, dr. Zotti és Celigoi dőlt ki az ottani testület éléről és illetve az activ bajtársak sorából. A mostani parancsnok csak capitano, a neve Enrico de Emili. Városi mérnök, a vízvezetéki és esatornázó szakosztályba (sezione idraulica) beosztva. Mint vízvezetéki ember elég alkalmas volna állásának a betöltésére. Egy baj azonban nála is fennforog. Dacára fiatalságának, nem tud csak olaszul és németül. Így nevelték. Az érintkezés tehát az anyaország és Fiume közt, tűzoltói téren, ma is komplikált.

A fiumei tűzoltóság szervezete valamennyi hazai tűzoltóságtól eltérő. De nem minden raffineria nélkül készült.

Létszáma ugyanis 76. Ebből 45 önkéntes (volontari), 24 tűzoltó évi átalánnyal és pedig 12 (I. osztályu) évi 400 koronával s 12 másodosztályu 200 koronával díjazott (vigili salariati), végre 7 rendes fizetést huzó hivatásos tűzoltó (pompiéri).

Az önkéntes csapat élén áll a commandante, kinek helyettese a capitano, azután következik 2 szakaszparancsnok (capo di squadra), egy titkár (secretario) és egy economo vagyis a gazda, illetve szertárnok. A 4 alantás tiszt (ufficiale) felváltva teljesít éjjeli szolgálatot s ezért a várostól mindegyiknek 400—400 K. tiszteletdíja van.

Azután van egy hivatásos őrparancsnok (sariente). Ez a csapat gyakorló mestere s mint ilyenek, szabad lakás, ruha és 960 K. az illetménye a várostól, azonkívül van, vagy legalább még a közelmúltban is volt, tiszteletdíja a mávtól, a torpedógyártól, a petroleum-kikötőtől és állandó mellékjövedelmét képezik az általa végeztetett s másként, mint tolólétrával meg nem közelíthető nagy ablakok tisztogatásának és a színházi őrségeknek a díja stb.

A 6 hivatásos tűzoltó, ruhán kívül 1000 koronát kap és a mellékjövedelmeken osztozkodik.

Az őrparancsnok, mint Capo di posto, csak nappal tart őrségi szolgálatot. A 6 legény közül kettő, minden harmadik nap este 8-tól reggel 8-ig szabad. Helyettük éjjelre az önkéntesegylet vezényel naponként 2 főnyi erősbbítést. Az őrség ehhez képest a következőkép alakul:

A nappali őrség 7 főből áll: az őrparancsnokból és a 6 hivatásos tűzoltóból.

Az éjjeli őrség ellenben 12 főnyi és áll:

1 ufficialeből (önkéntes tiszt), 1 caporáleból (díjazott altiszt), 2 vigili salariati (I. oszt. díjazott tűzoltó), 2 salariati (II. oszt. díjazott tűzoltó), 2 volontari (önkéntes tűzoltó) és 4 pompiéri (hivatásos tűzoltó), összesen 12 fő, melynek 2 pár ló áll rendelkezésre.

Ugy az éjjeli, mint a nappali őrséget a capitano és illetve a commandante ellenőrzi.

A vízvezeték (aque dotto) oly erős nyomással bír Fiumében, hogy ha csak egy sugár van a hydransra rászerezve, 27 méter távolságra s 16 méter magasra dobja a vizet.

Ebből folyólag legtöbbszörre alig van egyéb szükségök a tűznél, mint a tömlőorsóra, amelynek felszerelése igen ügyes. Nem oly nehéz, mint a miénk, pedig jól meg van pakolva.

Először is a rudján lámpás lógg, mint a Berlinben kiállítva volt carlsbadiakén. Azután ahhoz képest, hogy egy vagy két motollás az illető orsó, — 150—300 tömlő van reá felgöngyölítve. Elöl kis szerszámláda nyer rajta elhelyezést, amelyben egy drb 5 méteres csersavval itatott v. belül gummizott tömlő, továbbá a csavarkulcsok, tömitő karikák, néhány tartalék szíjj és a fakalapács található. A kerek mellett belől, egyik oldalon a vízvezetéki kulcs, a kétágu állványcső, egy szabályozható sugárcső és egy veder, — a másik oldalon pedig a rendes sugárcső (skizetto), egy kétágu, váltóval ellátott vizosztó (diramazione) és 2 bontócsákány van szíjban ráerősítve.

Egy ilyen orsó ára, felszerelés nélkül 300 K. és illetőleg, hogy ha két motollás, akkor 560 K.

A szerkocsijok is minden szükségessel felvan szerelve.

Egyéb szereik: egy mozdony és két kocsi-fecskendő, két darab négy kerekű Magirus-létra, (20 és 25 méteres). Egy Stude-féle és egy Müller-féle füstálare. Végre pedig van egy kocsin, a tengerhez szállítható mentőcsónakjuk, amelyre egyébként ma már, hogy elsőrangú kikötővé lett Fiume, legfeljebb árvizkor lehet szükségök.

Mászóházuk, mint 1887-ben, ma is 3 emeletes. Az egy mozdonyfecskendőn kívül, minden külföldi, még a csavarzatuk se magyar egységes; hanem bécsi, Knaust-féle.

Fiumének tűzrendészeti berendezés dolgában egyik látványossága a rizshántológyár és jeles különlegessége lesz a magyar államvasutaknak 70 hektárnyi területét védő állomástűzoltósága. Ha majd ez utóbbinak folyamatban lévő újjászervezését befejezték s e tűzoltóságnak országos szaktanfolyamat végzett új parancsnoka a helyét elfoglalta, valószínűleg e tűzoltóságnak az ismertetésére is nyílik alkalom.

GI.

△ Kecskemét területén az 1906-ik évben volt összesen 42 (1905-ben 40) tüzeset, melyből a város belterületére 18 (12), külterületére pedig 24 (28) tűzkár esik.

A külterületen: Ágasegyházán volt 1 (1), Ballószegben 1 (3), Bugaemonostoron 2 (2), Borbáson 1 (—), Cethalban 2 (—), Helvétiaiban 1 (—), Kisfáiban 1 (—), Matkón 3 (2), Máriahegyben 1 (—), Nyirben 1 (4), Pusztalpäron 2 (—), Szarkásban 1 (1), Szentkirályon 3 (—), Talfájában 1 (2), Téglatelepen 1 (1), Urréten 1 (1), Vágójárásban 1 (—).

A tűz keletkezési oka volt: 1 (—) esetben: Fakémény gyúlása; 9 (9) esetben: Gyufával való gondatlan bánás; 2 (2) esetben: Kályhából kipattant szikra; 3 (—) esetben: Kéménybe épített gerenda; 1 (—) esetben: Kéményből kihulló szikra; 3 (—) esetben: Lyukas kémény; 2 (4) esetben: Tűzzel való gondatlan bánás; 1 (3) esetben: Vasuti mozdonyból kiszállt szikra; 1 (1) esetben: Villámcsapás, míg 19 (13) esetben kipuhatható nem volt.

Tűzveszély következtében beállott haláleset a lefolyt évben nem fordult elő (6), könnyű sérülés csupán 2 (3) esetben.

A becslés szerinti összes kár értéke tesz: 23.433 korona 20 fillért. (18.782 kor. 40 fill.). A biztosított érték volt 34.355 kor. (68.261 kor.). A biztosító társaságok által kártérítés fejében fizettetett 9919 kor. 58 fill. (11.545 kor. 20 fill.).

A tűzoltóság tagjainak száma: 1 parancsnok, 2 őrparancsnok, 16 hivatásos tűzoltó, 3 toronyőri tűzoltó és 70 (66) kiségitő rendőr-tűzoltó.

A tűzoltóság 32 kut vizét használta az év folyamán.

Az 1906. évben beszereztetett: 4 db szivó-tömlő, 467 db elsőrendű, 286 db másodrendű kutjelző-tábla, 8 db zárkapocs a szügyelő-láncokra, 2 db Bory-féle tetőlétra, 2 db acetilén-lámpa stb. és 4 db Minimax-készülék, melyből kettő az I. számú szivattyun, kettő pedig a szinpadon helyzetetett el.

Telepengedélyezéseknél és gyárvizsgálásoknál a parancsnokság 12 (14) esetben működött közre.

Betegedési eset 11 (18) fordult elő 279 (163) betegnappal; fegyvergyakorlatra 4 tűzoltó volt behíva, együttvéve 53 napra, minek következtében 352 szolgálati nap ment veszendőbe, így csekély létszámunkból egy embert voltunk kénytelenek nélkülözni. Fegyelmi eset 6 (7) fordult elő. A legénység sorából önként kilépett 1. Fertőtlenítéshez 40 (17) esetben, a színháznál végzett munkálatok ellenőrzéséhez 18 (14) esetben vezényeltetett ki egy-egy tűzoltó.

Felemlítésre méltó, hogy kutjelző-tábláink kifüggesztését — az 1904. évben felmért adatok alapján — május 21-én kezdtük el és július 13-án fejeztük be s az azóta eltelt rövid idő alatt is bebizonyult a bő vizü, illetve tűzoltási célokra alkalmas kutak megjelölésének célszerűsége. A furott kutak száma évről-évre szaporodik, de — sajnos — itt nálunk ezeket tűzoltási célra felhasználni nem lehet.

A városi tűzrendészeti szabályrendelet-tervezetet Vámos Béla, volt rendőrőrkapitány ur megbízásából még 1904. évben összeállítottam. A tervezet, Markusovszky Béla és Scossa Zoltán meghívott szakemberek felülvizsgálása után, be lett mutatva a városi tanácsnak, honnan az építkezési osztályhoz került, de máig sem nyert elintéztést.

Kónya Imre,
tűzoltó-parancsnok.

— A pozsonyi önk. tűzoltó-testület e hó 16-án tizennégyezredik éjjeli őrségét tartja meg. A beosztás szerint ez éjjel az ügyeletes tiszt szolgálatát maga a parancsnok, Sendlein János az országos szövetség felügyelő-bizottságának tagja látja el, az őrparancsnok teendőit pedig a parancsnok-helyettes, Thier Ferenc végzi, míg az őrség maga a tisztikarnak következő tagjaiból áll, n. m. Groidl Gyula, az Ill. Feuerwehrzeitung szerkesztője, Clauer Elek b., Preisak Ferenc, Kinzel János, Tavarik Ferenc, Hackenberger Zs., Bagnovini Luigi (ország. szaktanfolyamot végzett), Mayer Frigyes és Hermann Gyula. Összehasonlítás-képp legyen itt megjegyezve, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó testület, mely 1870 jan. 9-én kezdte meg szolgálatát, ugyanaznap, vagyis február hó 16-án 13,552-ik éjjeli őrségét tartja. A nyomtatásban megjelenő havi szolgálatbeosztás szerint, amit a pozsonyiak angolosan repartition-nak neveznek, havonként egyszer testületi össze-jövetel van, hetenként kétszer pedig (téli) tornagyakorlatot tartanak, amikor a csapat könyvtára is hozzáférhető a testületi tagok számára.

* A londoni tűzoltóság aziránt fordult kérdéssel a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnok-sághoz, hogy mily hátrányos következményeket tapasztaltunk Budapesten az egyes épületrészek túlnagy térfogata következtében. A feleletre váró kérdőpontok ekkép voltak össze-állítva:

1. Mekkora az áruházak megengedett magassága?

2. Az áruháznak falakon belüli térfogata merőleges irányban van-e némileg korlátozva?

3. Kell-e közbeiktatni vízszintes irányban a tűz terjedésének várható útjába folyosót, avagy válaszfalat? s ha igen, mily kikötések mellett?

4. Milyen a falakban megengedett nyílásoknak maximális mérete? és ahol kettős tűzálló ajtók követeltetnek, mekkora distanzia van elő-írva közöttük?

5. Tart-e a főnök és illetve a parancsnokság tűzrendészeti szemléket a nagyobb épületekben?

6. Kötelező-e az ilyen épületekre nézve állandó tűzoltói berendezés létesítése és fenntartása?

Végül tetszés szerinti megjegyzésekre és tanácsokra kérte a kiterjeszkedést.

— A budapesti önk. mentőegyesület az idén üli meg működésének megkezdése óta lefolyt esztendő sorában a 20-ik évnek fordulóját. Az évforduló alkalmából május havában országos összejövetel rendezését tervezik, melyet azért tesznek meg országossá, mivel a mentés ügye csakugyan országos és mert arra a vidéki aktív mentőkön kívül minden érdeklődőt meghívják. Itt említjük meg, hogy Budapesten kívül csupán Kolozsvárnak és Temesvárnak van külön, önálló mentőegyesülete, a többi mind a városi avagy önkéntes tűzoltó-testületek kebelében, mint annak mentőosztálya él és működik. Szeged, Szabadka, Miskolc, Arad, Kassa, Nagyvárad, Székesfehérvár, Szombathely és Debreczen tűzoltó-parancsnoksága, az egylet mentő-osztályának működéséről külön havi kimutatást is küld a Mentők Lapjába. — Felmerül tehát a kérdés, vajjon nem illetékesebb-e a tűzoltó szövetség ez összejövetelnek az egybehívására? Mert 3 egyesület inkább csatlakozhatik egy meglévő országos szervezethez, mint megtordítva.

Szolgálati utasítás.

a központi távbeszélő épület állandó tűzörsége részére.

I. Általános rész.

A központi távbeszélő épület tűzrendészeti teendőit állandó tűzörség látja el, melynek személyzete 3, a fővárosi tűzoltóság létszámához tartozó szakavatott tűzoltókból áll, kiket a székesfővárosi tűzoltó főparancsnokság az illetmények megtérítése ellenében, a m. kir. posta és távirtda műszaki hivatalának rendelkezésére bocsájt, illetve szolgálattételre ide beoszt.

Havonta az örség egy-egy tagja felváltatik s így egy-egy tűzoltó három hónapig tesz itten szolgálatot.

Rövid ideig tartó betegség vagy szabadság esetén a tűzörségi szolgálatot a szabad nap beszüntetésével a másik két tűzoltó látja el, kiknek ilyenkor 8 napon belül, felváltva hat órai szabad idő engedélyeztetik esetről-esetre. Hosszabb ideig tartó betegség esetén az épület gondnoka a tűzoltó főparancsnokságot egy helyettes kirendelésére kéri fel s ennek napidíjait a m. kir. posta és távirtda műszaki hivatal megtéríti. Ha az örség valamely tagja hat napon túl tartó szabadságra óhajt menni, a helyettes napidíjait sajátjából köteles fedezni.

Az örség személyzete házi rend és fegyelem dolgában az épület gondnokának van alárendelve. Nagyobb vétség, mulasztás vagy kihágás esetén a fegyelmi hatalmat a tűzoltó főparancsnokság az épület gondnokával egyetemben gyakorolja; ily súlyosabb eljárásnak alávetett, netán előforduló esetek a főparancsnokságnak azonnal r. u. bejelentetnek, szükség esetén írásbeli utra tereltetnek.

Az örség személyzete a tűzoltó főparancsnokságtól kapja fizetését, valamint egyéb illetményeit is.

Az örség a központi távbeszélő épület I-ső emeletén külön e célra berendezett helyiségben van elhelyezve, melynek felszerelése a kincstár tulajdonát képezi. A felszerelés leltárilag adatik át és annak minden egyes darabjáért az örség személyzete felelős, oly értelemben, hogy ha valamely tárgy gondatlanság vagy felületesség következtében tönkremegy, az okozott kárt a hibás közeg megtéríteni tartozik; ha pedig ez megállapítható nem lenne, ez esetben az okozott kárért az örség személyzete egyetemlegesen felelős. Az ejtett kár és a kárttevő neve a napi jelentésbe felveendő.

Az örszobában rokonnak vagy idegen személynek tartózkodnia nem szabad, kivéve azon esetet, ha egyiknek vagy másiknak családtagja ebédet vagy vacsorát hoz, ily látogatás azonban félóránál tovább nem tarthat. Ha ily esetben netán rendetlenség fordulna elő, ez a látogatás beszüntetését vonja maga után.

Az épületből engedély nélkül távozni nem szabad; csakis a szolgálat másodnapján déli 12 órakor távozhat félórai ebédre a másodnapos tűzoltó, ha ebédjét vendéglőben óhajtja elfogyasztani; ez esetben azonban köteles a vendéglő pontos címét társával közölni, hogy szükség esetén azonnal feltalálható legyen.

Az örszobában a rendet és tisztaságot felváltva a három tűzoltó tartja fenn oly módon, hogy a szükséges tisztogatást naponta reggel a másodnapos teljesíti. Az ablakmosást és a surolást tisztogató végzi.

Az örség minden egyes tagjának két lepedő bocsájtatik rendelkezésére, melyeket az illető szolgálatának megkezdése napján használatba vesz, a szolgálat befejezése után, illetve távozása előtt pedig szekrényébe ismét visszahelyez.

II. Az örség személyzetének kötelességei.

Az örség személyzete köteles teendőit szorgalommal, éber figyelemmel, lelkiismeretesen és pontosan végezni, a műszaki hivatal személyzete és a lakók iránt a legnagyobb előzékenységet és illedelmes magaviseletet tanúsítani.

A rangban idősebb tűzoltó köteles a jövő havi szolgálati beosztást aláírva minden hó végén a házgondnoknak bemutatni.

A szolgálat feloszlik külső és belső szolgálatra.

A külső szolgálatot teljesítő tűzoltónak fő feladata az előirt körjáratokat mindenkor a megállapított sorrendben az ellenőrző órával megtenni és az utjában felerősített órakulcsokkal az ellenőrző jelzéseket elvégezni. Ha az ellenőrző óra elromlott, ez az épület gondnokának azonnal bejelentendő.

Az ellenőrző óra 10 kulccsal bir, melyek sorrendben az épület következő helyein vannak felerősítve, u. m.

az 1. számú kulcs	a kísérleti állomás legvégén,
a 2. „	„ a műhelyben,
a 3. „	„ a gépházban,
a 4. „	„ a kábelrendező helyiségben,
az 5. „	„ az I. emeleti folyosó közepén,
a 6. „	„ az alteremben,
a 7. „	„ a nagy terem feletti padláson,
a 8. „	„ a Nagymező-utcai padláson,
a 9. „	„ az öltözőben és
a 10. „	„ a Hajós-utcai padláson.

A tűzoltó köteles minden egyes körutját ezen sorrendben megtenni. Ha ettől önkényesen eltér, az ellenőrzést elmulasztja vagy az előirt körutat megrövidíti, ha az ellenőrző órát szándékosan elrontja vagy az ellenőrzést bármiképp meghiusítja; mindemez esetek a legszigorubbann fognak megtorolhatni.

Körútjában a netán égve maradt lámpákat eloltja (kivételet képeznek azon lángok a kísérleti állomáson, melyek mellett „Égve hagyandó“ jelzés áll); figyel a tűzveszélyt okozható körülményekre, a dohányzási tilalom megtartására, továbbá arra, hogy nincsenek-e szivarvégék eldobálva s hogy a tűzoltáshoz szükséges szerek és eszközök helyükön vannak-e?

Minden hónap első hétfőjén d. e. köteles a tömlőket, csapokat és tűzoltó szereket megvizsgálni, ezen szerek kifogástalan működéséről meggyőződni és erről előjegyzést vezetni. Bárminő hiányokat, rendellenességeket és netán általa észlelt építkezési hibákat rögtön bejelenteni tartozik.

Minden kedden d. e. az épület tetőzetét megvizsgálja.

Tűzveszélyes munkáknál köteles jelen lenni és tűzrendészeti szempontból figyelmét mindenre kiterjeszteni.

Körútja alkalmával a hivatali felszereléseket képező tárgyakhoz, készülékekhez és szerekhez nyulnia nem szabad; különösen a kísérleti állomáson lévő eszközök és vegyszerekre fordítandó kiváló figyelem, mely utóbbiak közül a víztől óvandó és robbanékony szerek külön helyiségben lesznek mindig raktározva.

Tűzveszély esetén társát szóval vagy telefonon rögtön értesíti, utasítása értelmében eljár és a kerületi tűzörség megérkeztéig a tűz oltását végzi.

A belső szolgálatot teljesítő tűzoltó köteles állandóan az örszobában tartózkodni, ezt rendben tartja, takarítja. Tűzvész esetén elsősorban értesíti a kerületi és központi tűzörséget, az épület gondnokát, ezeken kívüli éjjel még Váter József műszaki tanácsos urat (telefon sz. 20) és Holzmann Károly főmérnök urat (telefon sz. 71—82); a vést bejelentő társának segítséget nyújt; tüzesetet kivéve a telefontól nem távozik. Reggel társával együtt az előző 24 órától napi jelentését megírja és ezt a 2 ellenőrző órával együtt a házgondnoknak átadja. Ezen napi jelentésbe felveendő a tűzoltóság vagy a házgondnok által eszközölt ellenőrzések és felülvizsgálatok is.

Reggel számon veszi az örségnek átadott első emeleti I., II. és III. számú folyosó kulcsokat, a 6 darab padlások kulcsát, a fénymásoló terem kulcsait, a tűzcsap szekrények kulcsát, a kísérleti állomás és pénztárnak záralatti kulcsait és figyel arra, hogy e kulcsok és egyéb átadott tárgyak teljes számban és mindig megszokott helyükön legyenek.

Reggel 8 órától a sötétség beálltáig (nyáron legkésőbb 6 óráig) a Hajós-utcai oldalra kért padlások kulcsait a lakóknak lakásuk számtáblája ellenében kiadja és figyel arra, hogy e kulcsok télen d. u. 5, nyáron legkésőbb 7 óráig a lakók által visszaadassanak; ha ez nem történt volna meg, köteles a kulcsot társa által elhozatni és a

számtáblát az illető lakónak visszaszolgáltathatni. Számtábla nélkül kulcsot kiadni nem szabad.

Ha a hálózat valamely műszerése vagy vonalmunkása kívánná a padlás kulcsát, köteles ennek átvételét a feltekertett könyvben az illető által névaláírásával elismertetni és a kulcs visszhozására az illetőt figyelmeztetni. Idegeneknek padláskulcsot csak a házgondnok engedelmével szabad kiadni.

III. Az őrség szolgálati beosztása.

A szolgálat vagy: első napos, vagy: második napos a tűzoltó minden harmadik napja szabad.

1. Az első napos teendői.

Déli tizenkét órákor jelentkezik a házgondnoknál; az őrszobában tartózkodik 1 óráig; ezután mint külszolgálatos (hétköznapokon szolgáló kíséretében) tűzrendészeti szempontból átvizsgálja a szárazraktárt, az udvar alatti anyagraktárt és az I.-s emeleti sötét raktárt, ennek megtörténte után az őrszobába visszatér és d. u. 6 órákor nappali körútjára indul a következő sorrendben: műhely, kazánház, gépház, innen a faraktáron át a kábelrendezőbe; vissza az udvarra, innen a postahivatalba, ennek raktárán át az udvarra; itt a vonalfelügyezők szobájába és a munkástanyába; a Hajós-utcai lépcsőházhoz fel a kísérleti állomáshoz; és az alterembe, innen a kábelakna csigalépcsőjén fel és a helyi kezelő termen át a nagy terem feletti padlásra és innen az interurbán terem feletti padlásra. Ennek bejárása után, visszatér az őrszobába és itt tartózkodik éjfélig.

Fenti körútjáról visszatérve éjjel 12 óráig mint belszolgálatos a netáni telefonüzeneteket veszi, a veendő rendeleteket társával közli, tűzvész esetén pedig a kerületi és központi tűzörségeket és a házgondnokot, valamint a műszaki tanácsos urat és a főmérnök urat rögtön értesíti, illetve értesített és a tűzoltás szükséges teendőiben társát támogatja. A telefontól — tüzesetet kivéve — nem távozik.

Éjjel 12 órákor mint külszolgálatos megkezdí éjjeli körútját és elvégzi azt a következő sorrendben: műhely, gép- és kazánház, faraktáron át a kábelrendezőbe, innen a vonalörök szobájába és a munkástanyába. A Hajós-utcai lépcsőn fel megy az I. emeletre, ahol az összes helyiségeket átvizsgálja; innen fel az alterembe, a kábelakna csigalépcsőjén fel a nagyterembe, az előlotti padlásra, innen vissza az interurban helyiségbe, a hozzá tartozó hivatalos helyiségbe és az ezek feletti padlásra; innen vissza a nagytermen át a II.-od emeleti társalgóba és öltözőbe. Ennek befejezte után visszatér az őrszobába aludni.

Ha ily körút alkalmával valahol tűzveszélyt tapasztalna, a külső szolgálatra vonatkozólag adott utasítások szerint jár el.

Másnap délelőtt mint belszolgálatos végzi az őrszoba takarítását; az elmúlt 24 órás szolgálatról napi jelentését társával együtt megírja és azt mindketten aláírva a két ellenőrző órával együtt reggel 9 órákor az épület gondnokának átadja. Ennek megtörténte után az őrszobába visszatér és déli 12 óráig az üzeneteket veszi. Vész esetén az értesítés és intézkedés joga a rangidősebb tűzoltót illeti meg.

2. A második napos teendői.

Déli 12 órákor 1/2 órai ebédre távozik, ha ebédjét a legközelebb eső vendéglőben óhajtja elkölteni; ily esetben köteles társával közölni, hogy ebédjét hol költi el. Visszaérkezése után állandóan az őrszobában tartózkodik mint belszolgálatos, telefonüzeneteket vesz és ad, vész esetét a tűzörségnek, valamint a házgondnoknak bejelenti és az oltásban társának segítségére van.

Este 7 órákor mint külszolgálatos a Hajós-utcai két padlást és a fénymásolót alaposan átvizsgálja, ezeket végleg elzárja, ezenkívül átvizsgálja a postahivatalt és hozzátartozó raktárt is; ennek megtörténte után az őrszobába visszatér.

Éjfél 12-től kezdve reggeli 6 óráig, mint belszolgálatos ő veszi és ad telefonüzeneteket, tűzvész esetén az értesítési kötelesség őt illeti meg; közben pihenhet.

Reggel 6 órákor mint külszolgálatos az előbb leírt esti körutat a kísérleti állomás kivételével, minek megtörténte után társával együtt az elmúlt 24 órás szolgálatról napi jelentését megírja és azt társával is aláírja és a két ellenőrző-órával együtt reggel 9 órákor az épület gondnokának átadja. Ennek megtörténte után havonta egyszer a tömlők, csapok és tűzoltószerek rendbentartásáról gondoskodik, a tűzoltására szolgáló hydránsok kifogástalan működéséről meggyőződést szerez, esetleg próbafecskendezéseket tesz s azon esetben, ha valahol az épületben tűzveszélyes munka végeztetnék, köteles ennél jelen lenni. Déli 12 órákor az első napos jelentkezése után távozik, távozása előtt azonban az épület gondnokánál jelentkezni tartozik.

3. A szabadnapos.

A szabadnapos tűzoltó e két napi szolgálat után déli 12 órákor kezdí meg szabadnapját és élvezi azt másnap déli 12 óráig.

A szabadnapos kötelessége tűzvész esetén, — ha erről értesül — rögtön jelentkezni szolgálatátételre.

Szükség esetén szolgálatátételre bármikor berendelhető.

A házgondnok betegsége vagy szabadsága esetén a helyettesének neve az őrség személyzetével közöltetni fog. Budapest, 1907. évi január hó 7-én.

— A székesfővárosi tűzoltóság idei költségvetése az alábbi tételeket tünteti fel:

	K
1. a személyzet illetményei	304.230
2. ruházat és felszerelés	41.585
3. házbérek	71.700
4. őranyagok fűtése	4.400
5. „ világítása	8.800
6. „ tisztogatása	— 900
7. előfogatok	91.301
8. szerek beszerzése s jókarbantartása	18.600
9. tömlőkészlet kiegészítése	6.000
10. tűzjelző s telefonvonalak fentartása	3.500
11. butorneműek pótlása és javítása	2.000
12. jutalmak és segélyek	4.500
13. különfélék	4.000
14. az önkéntes tűzoltótest. segélyezése	5.000
rendes szükséglet összesen	566.516
15. rendkívüli szükséglet	
elektromotoros tolólétra	35.000 K
„ szerkocsi	28.000 K
„ személyszállító és gőzautom.	35.176 K
accumulátortöltő állomás berendezése	500 K
összesen	665.192

A rendkívüli szükségletek beszerzésének sorrendjére és időpontjára nézve végérvényes megállapodás még nem történt. Az önkéntes testület 5000 korona segélye következő címenek utalványoztatik, u. m.:

a) helyiségek fűtése	— 320 K
b) „ világítása	— 300 „
„ tisztogatása	— 500 „
c) szolgatartásra	— 600 „
d) szerek javítása	2 000 „
e) nappali őrsegek díjazása	— 530 „
f) szaklapokra	— 100 „
g) bérkocsi kiadásokra	— 100 „
h) telefon-díjra	— 150 „
i) nyomtatványokra	— 100 „
k) irodai kiadásokra	— 300 „

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Tűzkárbiztosítás. Irta: Omikron. — Hivatalos rész. Meghívók. A jan. 26-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. A segélyzőpénztár ülésén felvett jegyzőkönyv. Szabálytalan kémények. Az országos tűzoltó-szövetség 1906 évi zárószámadása. — A segélyzőpénztár zárószámadása 1906-ik évről — Szén-savas fecskendő. (Ábrával.) A benzin. A porosz tűzoltóságok rangjelzése. A kéményseprő-ipar reformálása. Mi aza celloidin? — Szövetségeink köréből: Hevesvármegyei állapotok. Irta: Jászberényi Miklós. Somogy, Sopron és Vasvármegyei hírek. — Testületi élet: Fiume. Irta: G. Kecskemét. Irta: Kónya Imre. Pozsony, London, Budapest. A budapesti telefon-központ házi tűzvédelme. A székesfővárosi tűzoltóság 1907 évi költségelőirányzata. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Elnökünk**, Széchenyi Viktor gróf, néhány hétre külföldre utazik.

— **Bursztyn Miksa** mérnök, e hó 4-én egy újfajta tűzölő (extinktör) készüléket mutatott be Szeserbovszki Szaniszló főparancsnoknak. A készülék Optimus (legjobb) nevet visel. Alkalmilag ismertetni fogjuk.

— **Blasnek Hugó**, a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság segédtisztje, e hó vége felé hosszabb külföldi tanulmányuttra indul. Utiránya a következő: Zágráb, Fiume, Nápoly, Gibraltár, New-York, Philadelphia, Chicago, London, Amsterdam, Bréma, Hamburg, Berlin, Drezda, Bécs. Birjuk ígéretét, hogy szerzendő tapasztalatairól lapunk olvasóit tájékoztatni fogja.

— **Polit György**, ki az 1905. évi országos szaktanfolyamnak volt hallgatója, mint örömmel értesülünk, Budapesten szerzett ismereteit dicséretes buzgalommal érvényesíti. Így múlt évi május hóban az újvidéki cs. és kir. 6. sz. gyalogezrednek ott állomásozó zászlóaljából 45 embert német nyelven, de a magyar országos tűzoltó-szövetség által előírt szabályok szerint jó sikerrel kioktatott. Junius havában a Breskai (Bosznia) önkéntes tűzoltó-egylet 34 tagját horvát nyelven, valamint az ott állomásozó cs. és kir. 10. sz. gyalogezred 45 főnyi legénységét német nyelven szinte rendkívül sikerrel oktatta. Augusztus hóban az újvidéki önkéntes tűzoltó-egylet 32 tagját magyar nyelven, az előírt orsz. szabályok szerint gyakorolta. Október hóban a Pétervárad (Szerémmegye) vártűzoltóság 60 tagját német nyelven oktatta. Végül hivatalból 30 tűzvizsgálatnál vett részt.

— **A gyöngyösi önk. tűzoltó- és mentő-egyesület** parancsnoka, Kozmári Dezső január 20-án 49 éves korában váratlanul elhunyt. A gyöngyösi tűzoltók rajongásig szerették és csaknem bálványozták szűkebb hazáján túl is köztisztületben állott vezérüket, aki a tűzoltóügynek buzgó, ernyedetlen kitartással működő és igazán lelkes harcosa volt.

— **Németh Károly**, Győr szab. kir. város tűzoltója, 1907. januárius 28-án történt tűznél benszorult a lángtengerben. Kimentették, gyógyították, de életben már nem tudták megtartani. Hosszas szenvedés után meghalt. Febr. 6-án d. u. 4 órakor a tűzvédelmi laktanyából nagy részvétellel kísérték ki a belvárosi temetőbe örök pihenésre.

— **Dittmann**, a brémai főparancsnok, Németország tekintélyre nézve első Branddirektora, egyik külföldi szaklapban hosszabb cikkben foglalkozik a berlini színházvizsgáló bizott-

ság ülésében nemrég fölmerült ama véleménynyel, amely állítólag a szinpadi záporokészülékek felesleges volta mellett hangzott el. Kiinduló pontja az, hogy a kigyónak, míg kicsi, már akkor kell a fejét széttiporni. A cikkekre, mielőtt terünk engedni, visszatérünk.

— **Az osztrák országos szövetségek**, együttesen 6134 testületet és 294.065 tűzoltót mutatnak ki. Minthogy pedig ez sokkal kevesebb a magyar szentkorona területén működő tűzoltóságoknál. — osztrák módra, mely mások megtevéséből, félrevezetéséből él, egyszerűen ráírják a türelmes papirosra, hogy azonkívül van még másik 6 ezer és egynehány szláv megdalmát és 21 olasz tűzoltóság, sőt Bregenzwälder is van külön 16. „Demnach zählte man...“ mondja a hivatalos jelentés, összesen 12278 testületet 473.500 emberrel.

A fumei elevator, mint lapunk zártával értesülünk, leégett. 1890-ben Baross Gábor minisztersége alatt épült s ottjártakor a király Ófelsége is megtekintette. Hogy egy ily hatalmas épületnek, mely 30 m. magas (8 emeletes) volt, az égésével szemben a fumei tűzoltóság nem igen veheti fel eredménnyel a harcot, az a mai számunk 27-ik oldalán közölt ismertetéséből is könnyen érthető. Ellenben, hogy a máv. szomszédos raktárait meg tudták menteni, ez meg lehetős nagy érdeme azoknak, akiket illet.

— **Az artézi kutakkal** foglalkozott nemrég Pazár István mérnök egy felolvasásában, melynek rendkívül nagy értéke, kivált az 1904. és 1905-iki száraz években tűnt ki. Majd a földből nyerhető természetes gázokról s köztük a világító gáz gyanánt használt metánról emlékezett meg. Felolvasó szerint ma már nemcsak a püspökladányi vasuti állomást és a mezőhegyesi tanyák környékét világítják e földgázzal, hanem Aradon, Kalocsán és Kőrös bányán is található világító gázt adó igen nevezetes furásokat.

— **A Magyar Színházról**, annak új vezetésébe történő átmenete alkalmából, igen jellemző dolgot olvastunk az egyik napilapban. A Király-színház igazgató-tulajdonosa ugyanis, Beöthy László, jövő októbertől kezdve tizenegy évre kibérelte a Magyar Színházat is. Művészi szempontból okos eszme, mert nagyobb társasággal, azt jobban kihasználhatva, értékesebbet és könnyebben fog tudni produkálni a két színházban, melyek másorukkal sem fogják egymást feleslegesen tullicitálni. A szerződés megkötését követőleg Beöthy, a most már két budapesti színház igazgatója, maga elé citálta a Király-színház jegyszédőit s megkérdezte tőlük:

— Ki akar átjönni jegyszédőnek a Magyar Színházba?

Mind, valamennyien jelentkeztek. Az igazgató meglepetten nézett rájuk:

— Mi ez? — kérdezte. — Hát olyan rossz itt? Miért kíváncsnak mind el innen?

Erre aztán előlépett az egyik és azt mondta:

— Kérem igazgató ur, ez a színház itt nekünk nagyon kényelmes!

— Hogy-hogy?

— Ha a publikum bejön, jobbról ruhatár, balról ruhatár, elől, hátul, alul, fölül ruhatár. Mi nem szeretjük a kényelmes színházat a jegyszédők szempontjából. A Magyar Színház, az egészen más, az nekünk való, jó kényelmetlen színház. Ott ugyan futkoshat a közönség, míg az elrejtett kis ruhatárt megtalálja... Ott minden lusta ember a mi markunkba nyomja a botját, felhívóját s az előadás végén ugyan csak velünk hozatja el. Ott lehet borralalót keresni. Az egy igazi — jól berendezett színház!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. Az a hivatalos cáfolat a dolog részleteibe azért nem bocsátkozott, mert abból az álláspontból indult ki, hogy azt megakadályozni, miszerint valahol egyáltalában ne fordulhasson elő tüzeset, semmiféle hatósági intézkedés sem képes. Tűz volt, van és lesz. A praeventivának célja nem is az, hogy a tűz kiütését lehetlenné tegye, hanem csupán annyit vall feladatául, hogy a tüzek keletkezésének a lehetőségét a minimumra szorítsa és arról gondoskodik, hogy a megakadályozhatlanul kitört tűz tűzvészé ne fajulhasson s az életbiztonság se veszélyeztessék.

Gy. Görgő tengelyágyas (Kugellager) szere a székesfővárosi tűzoltóságnak nincs, csak görgős öntöttvas kerékagygyal (Rollenlager) bíró két szerkocsija van.

B. A fumei tűzoltók őrtanyája a Via Clotilden van. Ha olaszul kérdezősködik ne az önkéntes tűzörséget keresse, hanem a „Deposito centrale dei pompieri“-it.

Sz. A londoni tűzoltóság főparancsnoki állására annak idején a következők pályáztak u. m.: Major

Baden-Powell, Captain Hamilton R. N. Commander Walker, Commander Wilkin, Major Mansell, R. A. és Major Fitzmaurice. A tűzoltó házi bizetmány ezek közül Capt. Hamilton, Major Fitzmaurice és Comm. Wilkint jelölte. A tanácsülésben a legtöbb szavazatot C. Hamilton kapott. Wells utóda eszerint Hamilton ur lett. Cime a következő: Chief officer Hamilton Esq on head Quarters of Metropolitan Fire Brigade — Southwark Bridge-Road, London S. E.

P. A Fiumével összeépült Susak községben nem tűz, hanem egy benzinmotor okozta annak a fiatal házaspárnak a halálát. Az eset különben eléggé különös volt. A házban, melynek a második emeletén lakott a benzinalgázok által megölt házaspár, benzinmotoros malmot állítottak fel. A motor égési termékeinek eltávolítására, a 75 cm. vastag főfalba, 20×20 cm. keresztmetszetű kürtöt építettek be, melynek üregében végig, vékony öntöttvas-cső volt húzva. A csöktetés karmantyus volt, a tömitést cementhabarcs képezte. Az emeletek közötti padozattartó gerendák egyik vége a négyszögű kürtöbe toroklott. A gerendavégek befalazása valószínűleg hiányos volt, körülöttük hézagok lehettek, a kipőfögő gázok okozta rázkódások miatt az öntöttvas-cső karmantyúiban a tömitést képező cement megrepedt s a réseken át a gázok a vas-csőből a kürtöbe, a gerendavég körüli hézagokon át pedig a padozat alá s innen a lakóhelyiségbe húzódtak, ahol a benlakókat megölték.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak: tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömitőmetolákat.

Walszer Ferenc tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. Sürgőnyclm.: „Walszer Csángó-utca Budapest.“ Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYARTUNK:** tűzifecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **TÜZOLTÓK GYUFÁJÁT!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzépénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Tűzbiztos mázolás.

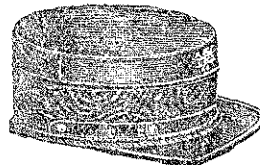
Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása. Száritó-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat Budapest, V., Pannonia-u. 2/B. Telefon 21-04.

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK

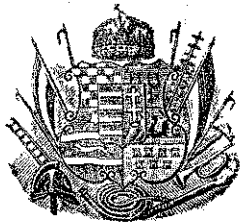
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beiktatása ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmenden.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hora az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címre irányított oly kéziratokra, melyekért írójuk díjazására formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelő díjért.”
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Gyufamonopolium.

A ki nem derített okból származott tüzek $\frac{3}{4}$ részénél, a gondatlanságra és hanyagságra visszavezetett tüzeknek pedig a felénél — a gyújtó játszik vészhozó szerepet.

Mert a gyufa nagyon olcsó. Becse, értéke alig van. Két fillérért egész csomóval kapni belőle, a legutolsó szatócsboltban is. Ki törődne ilyen semmiséggel? S tényleg ott is hever mindenütt: az asztalon, a patkán, a boglyakemence vállán; a legkisebb gyermek is hozzáférhet és módjában áll játékot üzni vele. És a játék vége: néha egész falvak lángba borulása, elpusztulása.

De nemcsak a felügyelet nélkül hagyott gyermek gondtalan játéka folytán, hanem a felnőttek rossz szokásából, a gyufának könnyelmű kezelése következtében is sok millióra menő nemzeti vagyon semmisül meg évenként.

Köznépünk ugyanis legtöbbször még mindig a kénes gyufát használja s azt — ámbár szabályrendeletek tiltják — tartály nélkül is hordja a zsebében, meg a kalapja karimájában. A gyújtószálak elvesztése tehát mindennapos; sérűkön egy-egy elszórt gyufaszál, a jármos ökör patája alatt is lobbort vetett már. A rendes használat során pedig, ha a lepattanó gyufafej olyan helyre repül, ahol

nemcsak gyujthat, hanem a tűznek gyors tovaterjedésére is kedvező a helyzet, rögtön kész a baj. Szóval ez olcsó, de veszedelmes portéka következményes bajainak a megelőzése megérdemli a vele való törődést.

A kénes gyújtó használatának az tiltását egyik vármegye, nevezetesen Hont vármegye, már feliratilag kérte is. Veszprém vármegye közigazgatási bizottsága pedig a gyújtóval való pazarlásból és annak olcsóságából származó temérdek tűzkárok praeventív uton való csökkentését célozva, még 1894-ben felvetette a gyufamonopolium behozatalának eszméjét.

Tizenhárom évvel Veszprém vármegye idevonatkozó felirata után, mint a januári elnökségi ülés jegyzőkönyvének 5-ik pontjában olvasható, — végre országos szövetségünk is elérkezettnek látja az időt arra, hogy a maga részéről is lépéseket tegyen a gyufaegyedáruság behozatala ügyében.

Az időpont erre alkalmasnak látszik. A tűzrendészeti törvényjavaslat épen most készül s majdan életbe lépendő országos szervezés „sine qua non“-jának, vagyis a felügyelet, valamint ellenőrzés költségeinek a fedezete dolgában is kell provideálni. Lényegére nézve azonban még inkább birja rokonszenvünket a hosszú érlelődés után dülőre vinni szándékolt terv.

Először is, mihelyt csak némileg is értékesebbé váló holmi lesz a gyújtó, a nép is mindjárt jobban megbecsüli azt, vagy legalább nem pocsékolja olyan könnyedén, mint most, hanem minden valószínűség szerint, az eddiginél gondosabb őrizet alatt fogja azt tartani. Bizonyítja ezt a külföld példája, amelynek legtöbb államában már rég monopoliumnak tárgya a gyufa.

Franciaországban például évenként 20 millió frankot jövedelmez ez az egyedáruság. Olaszországban $4\frac{1}{2}$ millió lirát. Spanyolországban $4\frac{1}{2}$ millió pesetát. Oroszországban $7\frac{1}{2}$ millió rubelt. Románia épügy, mint Columbia (Amerika) $2\frac{1}{2}$ millió frankot, hasonlóképp Portugália; sőt még a kis Szerbia is minden métermázsa gyufa után 100 dénárt szed be ezen a czimen.

Figyelmen kívül hagyva azonban a külföldi példákat, lehetetlen észre nem venni a gyufamonopolium behozatalánál azt az erkölcsi szempontot, mely nem annyira újabb megterhelést akar creálni, mint inkább a gyufával való pazarlásból származó tömérdek tűzkárok csökkentését célozza.

Ez egyedáruságtól — és ezt nyugodtan állíthatni — távol áll a szándék, hogy új jövedelmi forrás nyitására szolgáltatasson ürügyet az állam-

nak és így a meglévő adókat minden cél nélkül még egygyel szaporítsa. A gyufamonopoliumnál inkább arról van szó, hogy az az adó, melyet most a tűzvédek szednek be az évenként okozott és specialisan a gyújtóval való könnyelmű bánásra visszavezethető tűzkárok révén, a legkérlelhetetlenebbül: hogy ez az ország lakóit sújtó és igazán súlyos adó leszallíttassék, elviselhetőbbé tétessék.

Ia pedig az államnak is lesz némi haszna belőle, ugy ez voltaképen csak látszólagos, mert hisz épen most ez a kis felesleg is meglehetősen szükséges léssen, fedezetére azoknak a költségeknek, amelyek a tűzrendészet országos rendezésével kapcsolatban kretáló szakfelügyelet címén majdan felmerülnek. Mert a szakszerűséget a rendészetnek emez egyik ágazatában feltétlenül biztosítani kell. A tűzrendészetnek és a tűzoltásnak körébe tartozó ügyek csak úgy rászorulnak a szakértők közreműködésére, mint a közigazgatás egyéb ágai. Szakfelügyelet nélkül, melyre a közigazgatási functiók keretében is szükség van, az intézmény fejlődése is irányt téveszthetne.

Melegen üdvözljük az elnökség elhatározását.

HIVATALOS RÉSZ.

227.
1907. sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **elnöksége** 1907. évi március hó 23-án d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. Az orsz. választmányi gyűlés tárgyainak előkészítése.
2. A tiszti egyesület lakásfelmondása.
3. A postatakarékpénztárba való belépés kérdése.
4. A népies tankönyv pályázatának eredménye.
5. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. $\frac{1}{2}$ órákor a segélypénztár elnöksége is tart ülést, míg másnap, március 24-én, az orsz. választmányi gyűlése és a segélypénztár közgyűlése tartatik meg. Március 23-án este az Akácfa-utca és Rákóczi-ut sarkán levő Muhr-féle vendéglő külön termében társasvacsora lesz, melyen a tagtestületek tisztjeinek megjelenését szívesen látjuk és kérjük.

Budapest, 1907. február 17-én.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár

168.
1907. sz.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **segélyző pénztára** f. évi március hó 24-én d. e. $\frac{1}{2}$ órákor tartja évi közgyűlést a szövetség hivatalos helyiségében, melyre a tagtestületeket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
2. Az elnökség évi jelentése.
3. Az 1906. évi zárszámadás és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. A felügyelő-bizottság megbízásának további egy évre való kiterjesztése.
5. Az 1907. évi költségelirányzat megállapítása.
6. Netáni indítványok.

Budapest, 1907. február 8-án.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

141.
1907. sz.**Meghívó.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya f. évi március 24-én d. e. 9 órakor tartja rendes közgyűlését a szövetség hivatalos helyiségében, melyre az elnökség és felügyelő-bizottság tagjait, továbbá az alszövetségek elnökségeit — utóbbiakat azzal, hogy elnökük akadályoztatása esetén magukat felhatalmazott utján képviseltetni sziveskedjenek — tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
2. Az elnökség évi jelentése.
3. Az 1906. évi zárszámadás és a felügyelő-bizottság jelentése.
4. Tagtörlések.
5. A segélyzöpnéztár évi jelentése és zárszámadása.
6. Az országos tűzoltó-szaktanfolyam rendezése.
7. A „Tűzrendészet“ c. könyv 2-ik kiadása.
8. A rangjelzési szabályzat módosítása, illetve kiegészítése.
9. Az alapszabályok új tervezete.
10. Netáni indítványok.

Budapest, 1907. február 8-án.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.Breuer Szilárd,
titkár.228.
1907. szám.**Jegyzőkönyv.**

Felvérteti Budapesten 1907 február 16-án a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Balogh Dezso pénztárnok, Apáthy Vilmos, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, dr. Szily József, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János, Vida Pál előadó, gr. Széchényi Frigyes és dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tagok. Elmaradásukat kimondták: gr. Széchényi Viktor elnök, Barabás István és Varga Lőrinc előadók, Hellebronth Géza, Polez Rezső és Sendlein János felügyelő-bizottsági tagok.

29. Elnök az ülést megnyitván, bejelenti, hogy az elnökség felterjesztése sikerrel járván, dr. Szily József előadó a tegnapi napon királyi kitüntetésben részesült.

Ezenjéssel örvendetes tudomásul vétetett.

30. Elnök jelenti továbbá, hogy az elmúlt ülés óta a törvényjavaslat tárgyában ismét 3 ízben tartott értekezlet s hogy ez alkalommal a tűzvédelem és tűzoltóság fejezete tárgyalatott.

Tudomásul vétetett azzal, hogy a napirend letárgyalása után az önk. tűzoltói intézménynek a hatósági tűzoltóságba való mikénti beillesztése megbeszélés tárgyává tétessék.

31. Elnök jelenti, hogy a pozsonyi önk. testület a mai napon tartja 14,000 ik éjjeli őrségének ünnepélyét, az elnökség a testületet ez alkalomból táviratilag és átiratilag üdvözölte:

tudomásul vétetett.

32. Titkár bejelentvén Vida Pál azon előterjesztését, hogy a múlt ülésen az ifjúság dohányszás tárgyában elhatározott felterjesztéssel az általa bemutatott törvénytervezet is terjesztessék fel, az egész javaslat pedig a hivatalos lapban közöltessék:

az elnökség határozatilag kimondja, hogy a felterjesztésbe a törvénytervezet is befoglaltassék s hogy a javaslat és felterjesztés a hivatalos

lapban is közzététessék, mihelyt arra elegendő hely lesz.

33. A „József főherceg“ alapítvány pályázata csupán egy kérvény érkezvén be, az elnökség néhai Schügerl Alajos szüleinek (Lajtaszentmiklós) az alapítvány kamataiból 50 K segélyt kiutalványoz, a fennmaradó összeget pedig a tőkéhez csatolni rendeli.

34. Dr. Szily József bemutatja gróf Széchényi Ödön pasa hozzá intézett levelét, melyben az Mehmed pasa, a tengerész-tűzoltóság parancsnoka részére, az elvesztett emlék-érem pótlására egy másik érem megküldését kéri.

Az elnökség elrendeli, hogy a meglévő kaptacsról 2 új érem veretessék és ezek egyike Mehmed pasának megküldetessék.

35. A magy. lámpagyár r.-t. az „Optimus“ extincitőrrel való próba megejtésére és arról bizonyítvány adására kérvén fel az elnökséget, a régebbi határozatnak megfelelően kimondja az elnökség, hogy próbát nem rendez, bizonyítványt nem ad, azonban a fél által rendezendő próbán magát képviselteti és tett tapasztalatai alapján a hozzá forduló hatóságoknak szakvéleményt adni hajlandó. Miről nevezett r.-t. értesítetteti határozatott.

36. Az elnökök és titkár által aláírt évi jelentés felolvasottnak tekintetvén, az orsz. választmány elé terjesztetni és a hiv. lapban ki nyomatni határozatott.

37. A felügyelő-bizottság azon jelentése, hogy a pénztárt Hillebronth Géza elnöklete alatt megvizsgálta és rendben találta, tudomásul vétetett és az orsz. választmány elé terjesztetni határozatott.

Titkár azon jelentései, hogy az elmúlt ülés óta vélemény adatott

38. a Belügyministernek Szepes vármegye, tűzrendészeti szabályrendelete

39. Ugyanannak Vas vármegyének az ipartelepek tűzbiztonságáról alkotott szabályrendelete,

40. Ugyanannak a sári-i,

41. a nagytályai,

42. a kaposvári II-ik (elutasítólag),

43. az eöri-szigeti önk. tűzoltótestületek alapszabályai,

44. Heves vármegye alispánjának a négy szögletes kémények,

45. Ugyanannak a vármegyei kéményseprési szabályrendelet módosítása,

46. a nagybányai színház építésének a színház tűzvédelmi berendezése tárgyában; hogy továbbá:

47. a Brassó vármegyei szövetség beküldötte évi jelentését azzal, hogy az orsz. szövetséghez mindaddig nem csatlakozik, míg abból reá többrendbeli előny nem származik;

48. a Sopron vármegyei szövetség a tavaszi hónapokban egynapos járási tanfolyamokat rendez Szabó Gyula előadó vezetése mellett;

49. a Krassó-Szörény vármegyei szövetség február 3-án megalakult, (elnök: Issekutz Aurél alispán; alelnökök: Marsovszky Árpád és Domby Albert; vármegyei tűzfelügyelő: Frühwald Lajos; titkárok: Balogh László és Pap Elemér; pénztárnok: Haberehrn Antal), tagjait azonban még nem jelentette be;

50. a szombathelyi színház febr. 18-án tartandó tűzrendészeti vizsgálatához betegeskedése miatt nem mehet el: tudomásul vétettek.

51. Az alapszabálytervezet 31—40. §§-ai többek hozzászólásával tárgyalatván, némi módosítással elfogadtattak,

a szerek szállításának költségéhez 500 K.-val járult a versenyző csapatot támogató Breuer Szilárd és Lukáts Gyula előadóknak 250—250 K.-t, továbbá öt előadó-parancsnoknak (névszerint: Dr. Vass János, Apáthy Vilmos, dr. Balogh Dezső, Vencel Lajos, Schiwetz Lipót) tanulmányi segélyképen 100—100 K.-t engedélyezett. Az elnökség által kidolgozott taktikai versenyprogramot a nyíregyházi testület alaposan betanította és a verseny alkalmával teljes eredménnyel bemutatta. A jury, melynek tagjai magyar részről Breuer Szilárd és Lukáts Gyula előadók voltak, a nyíregyházi testületnek ítélte oda az első díjat t. i. arany és ezüst érmet, bronzplaquettet és 500 lírát aranyban, a melyhez hasonlót csak még a neufchateli (Schweiz) csapat kapott, míg ellenben a francia és az angol csapatok II. osztályu díjakkal lettek kitüntetve. Az olasz csapatok külön nemzeti versenyben vettek részt. Ezen győzelem híre természetesen általános örömet keltett idehaza s midőn a verseny csapat hazaérkezett, Fenséges védnökünk, József kir. herceg Ő Fensége volt az első egyike, aki a győztes csapatot táviratilag üdvözölte, majd december hóban a szövetségi irodában tett látogatása alkalmával, a nyíregyházi küldöttséget diszes keretű areképpel ajándékozta meg.

A nemzetközi szövetség elnöke egyébként Mayer Sextus kopenhágai parancsnok lett, míg az alelnökök sorában gróf Széchényi Viktor képviseli hazánkat. A kongresszusból folyólag gróf Széchényi Viktor és Breuer Szilárd az olasz kormány ezüst emlékérmé, gróf Széchényi Viktor, Breuer Szilárd, Lukáts Gyula, Köhler István, Vermes Béla az olasz szövetség érdemérmét kapta, gróf Széchényi Viktor, Breuer Szilárd, Köhler István, Vermes Béla a szövetség dísztagjai, Lukáts Gyula és Janicsék Andor tiszteletbeli tagjai lettek. A portugál szövetség gróf Széchényi Viktort ugyancsak dísztagjává választotta, míg a budapesti kongresszusból folyólag az orosz cár gróf Széchényi Viktort a Szent Szaniszlórend II. osztályával, dr. Óvári Ferenc alelnököt, Breuer Szilárd és dr. Szily József elnökségi tagokat ezen rend III. osztályával tüntette ki.

A milánói kongresszus tapasztalatai alapján teljes megnyugvást nyertünk a tekintetben, hogy a Budapesti lefolyt kongresszus rendezése teljesen helyes és sikerült volt és hogy azt a mi viszonyaink, önálló államiségünk demonstrálására — ami az ilyen kongresszusok egyik főcélja lehet, — helyesen használtuk ki. Konstatálhattuk továbbá, hogy okvetlenül szükséges a nemzetközi érintkezésben az, — amit itt Budapesten először tettünk, — t. i. hogy a felolvasások, határozatok 4 nyelven közölhessenek, és meggyőződünk végül arról, hogy a nemzetközi versenyek, szakszempontról, bemutató gyakorlatoknál egyebeknek nem minősíthetők, mert nincs meg a lehetősége annak, hogy a különböző rendszerek és felfogások szigoruan, egységes zsinórmértékkel elbíráltassanak. Amidőn tehát a nemzetközi mozgalmakban való részvételünk a magyar nemzet kiemelése, megismertetése szempontjából elsőrendű eredménynek mondható, addig szakszempontról nyugodtan kijelenthetjük, hogy láttunk sok eredeti, lehető és lehetetlen dolgot, csak-hogy abból a mi hazai viszonyainkra alig lehetne egyet-mást alkalmazni; de nincs is okunk arra, hogy eddig bevált rendszerünktől eltérjünk és ne ezt fejlesszük, hanem az attól eltérő külföldi után törekedjünk.

Nemkevésbé fontos és az elnökség munkáját szintén nagyban igénybevevő dolog volt a szövetségi alapszabályok kidolgozása, mely munkálat azért haladt oly lassan előre, mert a szövetség beléletét élénkebbé, az egyes részekkel és szervekkel szorosabb kapcsolatot, konszolidált állapotokat teremteni kívánó tervezet — melyet dr. Vass János előadó dolgozott ki, — ismételt megbeszélések és átdolgozás tárgyát képezte. Ezen tervezet egyrészt belevonja a nagygyűlést a belsőbb munka körébe, másrészt rendezettebbé teszi a központ működését olyképen, hogy ez ne egyedül az irodán nyugodjék, hanem az elnökség szűkebb kirendeltségének befolyása és ellenőrzése alá helyeztessék. Ily módon rendszersítették a nagygyűlésnél a szakosztályok az összes tagok érvényesülhetése czéljából, a központi tanács mellett pedig statuáltatott a szűkebb elnökség, mint a jelenben amugy is tényleg létező negyedik szerv. Hogy ez utóbbi be fog válni, az kétségtelen, hogy azonban a szakosztályi rendszer helyesnek bizonyuland-e, az főleg a nagygyűlési tagok érdeklődésétől fog függni.

Mielőtt áttérnénk a szövetség beléletében előforduló rendszeres szereplő események és részletek felsorolására, jelentést kell tennünk azon örvendetes tényről, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminister ur határozott szándéka lévén a tűzrendészeti törvény megalkotása, ennek elkészítésével Bölc Gyula ministeri osztálytanácsost bízta meg, aki viszont gróf Széchényi Viktor, dr. Óvári Ferenc elnököket, dr. Szily József, Lukáts Gyula, Breuer Szilárd előadóinkat és Almády Géza fővárosi tanácsost hívta meg szűkebb körü tanácskozásokra. Ezek eredményeül jelenthetjük, hogy a m. orsz. tűzoltószövetség elnöksége által annak idején kidolgozott javaslat alapján a törvénytervezet nemsokára elkészül és megingathatlan alapját fogja képezni ugy a megelőző tűzrendészeti, mint a tűzoltói és tűzfelügyelői intézménynek is. Tekintettel azon jóakaratra, amelylyel a belügyi kormány jelenleg ezen ügy iránt viseltetik, alapos reményünk lehet arra, hogy hazánk tűzrendészete és tűzoltói intézménye nemsokára szebb jövőnek néz elébe! S erre nagy szükség is van, mert jelenleg az intézményben oly pangás állt be, mely az előző évek szépen induló fellendülése után természetesnek egyáltalában nem mondható. A társadalmi erők megcsappanásában rejlő eme visszaesés megakadályozására épen a legalkalmasabb pillanatban érkezik majd a jelzett tűzrendészeti törvény!

Az elnökségnek, mint a belügyministerium tűzrendészeti szakközegének az elmúlt évben is számos szakképzés terjesztett fel és ma a szövetségi iroda munkájának ez képezi ugyszólván javarészét. Véleményt adtunk így: az ásványolajok tartására vonatkozó rendelet tárgyában tartott anketton (a hol dr. Szily József és Breuer Szilárd előadók vettek részt) szóbeli uton; továbbá tűzprózával kapcsolatban a Triumph és a Glück-féle robbanásmentes edény, valamint a Minimax tárgyában; írásbeli uton Zartler Alajos tűzjelzője; a jáai önk. testület felosztása; az accumulatoros színházi vészlámpások; Moson vármegye, Mezőtur, Gyöngyös tűzrendészeti szabályrendeletei; Igló színházi szabályrendelete; az orsz. levéltár tűzbiztonsága; a Hazslinszky-féle szénsavgyár, a Wellner-féle fatelep (Pápa), Königes-féle motoros-malom (Sárkány) telep- engedélyezése; a Bory-féle tetőlétra; kiküldött utján a brassói vigadó tűzbiztonsága; a zombori

hivatásos őrség szervezése; a besztercei tűzoltóságnak az osztrák érmei engedélyezése iránti kérvénye; Vásárosdombó felebbezése és végül a Jász-N.-K.-Szolnok vármegyei, a Moson vármegyei, az erdélyi szász tűzoltószövetségek, a csanádlellel, szerbneuzinai, fényeslitkei, nagyteremiai, torontálszigeti, segesdi, fehéregyházi, szőcsei, bicskei, brádi, szászuifalusi, rudnai, ósziváci, nyulasi, csekefái, rudalyi, gaádi, szászszentlászlói, kerecsendi, szalacsi, horti, szegvári, bakabányai, nagyszőlősi, nógrádvadkerti, újszentiváni, adácsi, lugosi, makádi, nagy-harsányi, mócsi, gulácsi, szomolnoki, vradisti, kisőrszi, rahói, feldebrői, derecskei, szépfalui, tarnazsádányi, szentgotthárdi, nádkuti, szerbittebei, varádiai, csepeli, turkevei, kocséri, poprádi, drávaszentiványi, pudmerici, pápócszentmiklósfái, bátorkeszi, szerbnouzinai, óverbászi, szepesgörgői, alsóeöri, bakabányai, barandai, kömlői, tépei önk. tűzoltótestületek alapszabályai tárgyában. Véleményt adtunk továbbá: Baranya vármegye alispánjának a hegyháti járás 73, a pécsi járás 56, a szentlőrinci járás 72, a mohácsi járás 27, a pécsváradi járás 37 községének tűzrendészeti szabályrendeleteiről; Heves vármegye alispánjának Hatvan tűzoltószerei és a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet tárgyában; a Szepes vármegyei szövetségnek a vármegyei tűzrendészeti és építésrendőri szabályrendeletéről; a lugosi testületnek a vármegyei szövetség alapszabályai tárgyában; Szeged városának a parancsnoki állás pályázata tárgyában; a Veszprém vármegyei szövetségnek egy kiadandó kate felülbíráásával; Veszprémnek egy mászófal építése tárgyában; a budapesti felső építő-ipariskolának, Krassó-Szörény vmegye alispánjának, Ujpest, Lengyel, Resica vasúti műhely, Ujvidék, Igazfalva, Ráhó, Bélapatak, Kolozsvár, Lugos, Nagyvárad, Poroszló, Mossóc, Pankota, Pécs. Besztercebánya városok hatóságának és testületeinek a szervezésre és felszerelésre vonatkozó kérdésekben; a Csanád vármegyei szövetségnek, Ungvárnak telepengedélyezési ügyben, a magyar mezőgazdák szövetkezetének a gazdasági tűzrendészet tárgyában s végül átvettünk több testület felhívására az illető tűzoltószergyárakban rendelt szereket és fecskendőket.

Felterjesztést intéztünk a Belügyminisztériumhoz a portómentesség és az előadók kedvezményes jegyei, a királyi XXV. éves szolgálati érem, a Lugosi II. önk. testület létesítése, a szegedi nagygyűlés határozatai, a Glogoni testület segélyezése, Rösch Frigyesnek a Ferencz József renddel való kitüntetése tárgyában; a Kereskedelemügyi miniszterhez a portómentesség és vasúti jegy kedvezmény, a portóbüntetés elengedése, a nyitott kémények kötelező seprése, az újverbászi parancsnokok telefonállomásai tárgyában; a Földmívelésügyi minisztériumhoz Gölnicbánya vízvezetéke tárgyában; Baranya vármegye alispánjához a minimax- és a harkányi testületben felmerült panaszok tárgyában.

Az év folyamán Budapesten tartott a cetylén-kongresszuson az elnökség több tagja által volt képviselve.

Évközben kiadattak miniszteri rendeletek a milánói kongresszus, az országos tanfolyam, a közigazgatási tűzoltói tanfolyamok, az acetylénvilágítás, az ásványolajok tartása, a Henze-féle robbanásmentes edények behozatala, majd ezek visszavonása, a tűzveszélyes anyagok vasúti szállítása és a flumei kikötőben raktározott gyulékony anyagok kezelése tárgyában.

A vármegyei szövetségek körében kevés említésre méltó eseményről számolhatunk

be. Új szövetség alakult Jász N. K. Szolnok és Moson vármegyékben, míg az Aradi testület parancsnokságánál lépéseket tettünk aziránt, hogy a vármegyei szövetség megalakításának ügyét kezébe vegye. Míg a Vas-, Heves, Veszprém, Fejér-, Torontál-, Szepes vármegyei szövetségek dicséretes tevékenységet fejtettek ki, addig viszont egynéhány szövetség (a Bácsbodrog-, a Pozsony-, a Hajdu- és a Trencsén vármegyei) alig ad magáról életjelet, a Szolnok Doboka vármegyei megalakulásnál sem vitte előbbre ügyét, a jól szervezett és rendszeresen működő Brassó és Szeben vármegyei szövetségek pedig nemzetiségi okokból maradtak távol. Heves vármegye tűzrend. felügyelője Jászberényi Miklós, a tűzrendészeti felügyeletnek eredményeiről terjedelmes kötetben számolt be, legjobb bizonyítékát adván annak, hogy szaktanácsossal, szakszerű felügyelettel igenis lehet eredményeket elérni. Somogy vármegye szintén megalkotta felügyelői szabályrendeletét, vármegyei tűzrendészeti felügyelővé Szabados Imre előadót választván meg. Az országos és a vármegyei szövetségek közötti viszony szorosabbá tételéhez némileg hozzá fog járulni az is, hogy a Heves vármegyei szövetség gróf Széchényi Viktor elnököt védnökévé, Óvári Ferenc dr. alelnököt tiszteletbeli elnökévé, Breuer Szilárd titkárt tiszteletbeli taggá, a Pest vármegyei szövetség gróf Széchényi Viktort tiszteletbeli tagjává választotta, gróf Széchényi Viktor főispáni installatióján pedig a Fejér vármegyei szövetséggel együtt az orsz. elnökség több tagja is résztvett.

A tagtestületek mozgalmi közül első helyen említendő a Soproni testület 40 éves fennállásának és ezzel kapcsolatban Rösch Frigyes parancsnoknak 40 éves parancsnoki jubileuma, melyen az elnökség magát dr. Óvári Ferenc alelnöke által képviseltette és hazai intézményünk kezdeményező érdemud bajnokát, valamint a jubileum testületet átiratilag is üdvözölte. Rösch Frigyes érdemeit ez alkalommal Ó Felsége is honorálta, amennyiben őt a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Sajnos, ezen örvendetes esemény mellett meg kell emlékeznünk azon szomorú esetről is, hogy az elmúlt évben elragadta a halál Follmann Alajos volt szövetségi alelnököt, ügyünk egyik megalapító előharcosát és Kempele Imrét, a Fejér vármegyei szövetség elnökét. Mindkettő elvülhetetlen érdemeket szerzett ügyünk körül.

A segélyező-pénztár ügyét az elnökség az elmúlt évben is a lehetőség szerint pártolta és támogatta, adminisztrációját tisztviselőink díjtalanul végezték és a „tűzoltó-gyufa“ jövedelmét is ezen pénztárnak engedték át.

A magyar tűzoltó-tisztek országos üléstével fenálló közös viszonyban változás nem állott be; a budapesti szövetségnek, a balatoni szövetségnek és az almádi körnek pedig megengedtük, hogy üléseiket, felolvasásaikat a szövetségi gyűlésteremben megtarthassák.

A József főherceg alapítvány kamatai ez év március 2-án először jutván kiosztásra, a rendelkezésre álló 80 K.-t az elnökség a 3 folyamodó, névszerint Bereczky Zakariás (Brassó, 40 K.), Özv. Vadász Miklósné (Zilah, 20 K.), Schügerl Alajos szülei (Lajtaszentmiklós, 20 K.) között osztotta meg.

Az elnökség és felügyelő-bizottság sorában változás nem állott be. A felügyelő-bizottság egy ízben tartott vizsgálatot, az üléseken pedig rendszeresen 1—2 tagja által volt képviselve. Tartatott 1 választmányi gyűlés május 6-án (a határozatok száma 11), to-

vább 8 elnökségi ülés és pedig február 17-én, április 7-én, május 5-én, június 16-án, július 14-én, szeptember 22-én, november 17-én, december 15-én; a hozott határozatok száma 287. Azonkívül tartatott több bizottsági értekezlet az alapszabályok, a rangjelzési szabályzat, a milánói versenyprogram, a szövetségi feckendő beszerzése tárgyában.

Kiváló gondot fordított az elnökség ezen esztendőben is a szakképzés kérdésének, azon meggyőződésből indulván ki, hogy szakszerű tűzoltás, az intézmény fejlesztése, a tűzfelügyelői karnak működése nem lehet eredményes, ha nincsenek hozzá szakképzett egyéneink. Ezen elv vezette az elnökséget akkor is, mikor a rangjelzési szabályzatnak a tűzfelügyelői és szövetségi vezetőállásokra vonatkozó kibővítésével foglalkozván, kimondta, hogy tűzfelügyelők csak orsz. tanfolyamot végzett egyének lehessenek. Amíg egyrészt ezzel az intézmény tekintélye emeltetik, addig másrészt ez a vármegyét serkenteni fogja arra, hogy az orsz. tanfolyamra minél több hallgatót delegáljanak. E határozat első folyamánya többek között az is, hogy Vas és Veszprém vármegye e célra évenként két-két 150—150 K.-ás stipendium kitűzését határozta el. Tiszti vizsgára az elmúlt évben egy folyamodó jelentkezett, de kérvényét azután ismét visszavonta.

Az országos szaktanfolyam az elmúlt évben augusztus 1—19. napjain tartatott meg 32 polgári és 16 csendőri-hallgatóval. Ez évben alkalmaztatott ugyanis először az előző csendőrtanfolyamokból levont azon irányzat, hogy a csendőrök kiképzése saját, az orsz. tanfolyamon kioktatott előadók által végeztessék s így minden csendőrkerület ministeri utasításra kirendelt bizonyos számú oktató-tisztet, illetve altisztet, akik a rendgyakorlatok kivételével a tanfolyamot a többi hallgatókkal együtt végezték, vizsgát azonban nem tettek és látogatási bizonyítványt nem kaptak.

A tanfolyam egyébként a szabályzat szerinti módon tartatott meg; a hallgatók kedvezményes vasuti jegyet kaptak és nagyobbik részük most is ingyenes elszállásolást nyert. Budapest főváros tanácsa és tűzoltó-főparancsnoksága, a budapesti önk. testület valamint a budapesti gyárosok a kért támogatást készséggel megadták. Tanfolyam-parancsnokul dr. Szily József, előadókul Breuer Szilárd, Lukáts Gyula, Szabó Gyula, dr. Balogh Dezső, Markusovszky Béla és Kállay Imre kéretett fel; a vizsgán mint biztos dr. Óvári Ferenc jelent meg. A szövetség által engedélyezett 5 stipendium odaitéltetett Dittert Ferenc (Curgó), Kátó András (Sepsikőröspatak), Szőke Benedek (Ecséd), Forberger Árpád (Igló), Vizváry Dezső (Nagymegyer) és Buchalla Ervin (Szomolnok) folyamodóknak, akik közül azonban az utolsó nem vette azt igénybe. Számos hallgató kiküldő városától, illetve testületétől kapott szubvenciót. A tanfolyam céljaira beszereztetett 40 főnyi egyéni felszerelés és egy személyszállító kocsifeckendő, továbbá a kisebb létrák modellje és tárgyalást kezdett az elnökség több gyárossal egy üvegfecskendő-modell elkészíttetése iránt is, eddig azonban eredménytelenül.

A másik nagyobbabásu tanfolyam a közigazgatási tanfolyamok keretében Budapesten, Kassán, Debrecenben, Kolozsvárt, Nagybécskereken, Pécsen, Szombathelyt, Marosvásárhelyt rendezett tűzoltói szaktanfolyam, melyen 400, a tanfolyamok fennállása óta 2730 községi jegyzőjelölt nyert tűzoltói kiképeztetést. E tanfolyamok előadói ministeri kinevezés

alapján voltak: dr. Szily József, Breuer Szilárd, Markusovszky Béla, Mihalik Béla, Publig Ernő, Polcz Rezső, Szabó Gyula, Vida Pál, Barabás István, Lukáts Gyula. Hogy az elnökség közvetlen tapasztalatokkal birjon azon tanfolyamokról is, amelyek az előadói tisztet nem elnökségi előadók töltik be, elhatározta, hogy ezen tanfolyamok menéről elnökségi kiküldöttük útján szerez tudomást. Hogy mekkora kihatással lesznek e tanfolyamok hazánk tűzrendészetére, azt az eddigi sokat ígérő jelek után ítélve, még csak sejteni sem lehet, de annyit máris konstatálhatunk, hogy ami újabb szervezkedés e téren mutatkozik, nagyjából ezen új jegyzői nemzedék kiképzésének köszönhető.

Tanfolyamokat tartottak még Veszprém vármegyében (Lukáts Gyula vezetésével), Torontál vármegyében (Szabó Gyula), Sopron vármegyében (Szabó Gyula), Heves vármegyében (dr. Vass János és dr. Glósz Kálmán), Szepes vármegyében (Apáthy Vilmos), Somogy vármegyében (Szabados Imre közreműködésével), továbbá a késmárki szövdiskolán, a csákvári földmivésiskolán (vizsgabiztos Vida Pál), a budapesti állami tanítóképezdén (vizsgabiztos dr. Szily József) és számos más iskolán, igen sok helyőrségben a közös és honvéd hadsereg csapataival, amelyekről azonban az elnökség hivatalos adatokkal nem rendelkezik.

A szaklapok és a szakirodalom terén változás és újabb kiadmányról nem számolhatunk be, mert ami e téren megírtatott is és megtörtént, az csak az 1907. év irodalmát fogja gazdagítani. Felülbíráltatott ugyanis a névtelenül beküldött „Tűzoltók hőse” című tréfás tanköltemény, melynek kiadását dr. Óvári Ferenc alelnök volt szíves magára vállalni, továbbá a csendőrség részére Breuer Szilárd titkár és Némethy Ferenc csendőrszázados által megírt „Tűzrendészet. A tűzkezelésének okai és azok nyomozása. Tűzoltóság. Tűzoltás”, melyet a szövetség is megrendelt 1500 pl.-ban tagtestületei részére 2 K kedvezményes egységárban s végül elhatározta az elnökség, hogy a szövetség által kiadott „Tűzrendészet” második bővített és revidált kiadását elkészítteti. E mű egységes szerkesztésére dr. Szily József előadó bizatott meg, akinek oldalán a szerkesztő-bizottság tagjai Breuer Szilárd, Markusovszky Béla, dr. Vass János, Lukáts Gyula és dr. Balogh Dezső lettek. A népszerű tűzoltói tankönyv pályázatára 3 pályamű érkezett be, amelyek közül a bíráló-bizottság talált ugyan két figyelemreméltó művet, de alaki okokból mégis újabb pályázatot kellett hirdetni 1907. évi március 10-ére, amikor is remélhető, hogy e két mű átdolgozott és kiegészített alakjában érdemes lesz arra, hogy esetleg mindkettő díjaztassék és kiadassék.

Az iroda működése tetemes módon felporodván, a választmány a segédtitkári állás betöltését határozta el és erre pályázat útján ifj. Bitskey Illést, a Pest vármegyei szövetségnek orsz. tanfolyamot végzett titkárát alkalmazta 600 K évi tiszteletdíj mellett. Az év folyamán beszereztetett egy írógép; az iktatóra érkezett 1922 szám, mely mind elintézt nyert. A nemzeti momentumok felhasználásával készült diszokmány-ürlap sokszorosítottván, annak ára 2 K-ban, szövetségek részére 1 K 20 fill. önköltségi árban állapított meg. A szakkönyvek készlete rendszeres könyvtári kezelésbe vétetett. Uj tagtestületi törzskönyvet, tagsági díj-nyilván-

artót, érempéztári könyvet és pénztári fő-könyvet rendszeresítettünk.

A pénztári kezelésben felemlítendő körülmény a 11.000 K. állami segély kiutalványozásán az, hogy ismételt és közvetlen felhívás folytán kívülsikerült több vármegyei szövetség tagsági díjhátralékát rendezni, mely alkalommal kitűnt, hogy a tagtestületek legnagyobb része elég pontos fizető, ámde a vármegyei szövetségek egyik-másikánál az adminisztráció pontatlan és kevés ügyszeretettel végeztetett. A tagsági díjhátralékok már annyira felszaporodtak volt, hogy az orsz. választmány néhány több mint 6 év óta hátralékos testületet törölni volt kénytelen. ugyanezzel néhány vármegyei szövetséget is megfenyegetett, sőt elhatározta, hogy a Bács-Bodrog vármegyei szövetséget a Belügyminiszternél feljeleníti és ugyanott a feloszló tűzoltóságokról is jelentést teend. Az 1906. évi zárszámadás szerint egyébként a bevétel 25222 K. 58 fill., a kiadás 23.538 K. 61 fill. volt s így a maradvány mint egyenleg 1683 K. 97 fill. A szolgálati érmekből kiadatott 165 testületnek 767 drb V éves, 578 drb X éves, 396 drb XV éves, 200 drb XX éves, 201 drb XXV éves és 97 drb XXX éves érem és igazolvány.

A tagtestületek sorában a következő változások fordultak elő: megszűnt 1, töröltetett 7 és törlés végett bejelentetett a Somogy vármegyei szövetség által 10; az illető vármegyei szövetségbe átutaltatott 4; belépett közvetlenül 24, a vármegyei szövetségek útján 32 (Vas 25, Somogy 3, Veszprem, Tolna 1—1, Torontál 2) összesen 56. Az év végén a tagtestületek száma 1431 (az előző évben 1394) volt, t. i. közvetlenül 228, a 21 vármegyei szövetség útján 1203 és pedig:

Törvényhatóság neve	Testületek száma	Községek száma
Budapest főváros	24	—
Vas vármegye	192	616
Sopron	189	232
Veszprém	183	183
Heves	117	117
Fejér	72	103
Pozsony	70	298
Torontál	59	213
Pest	41	216
Temes	40	226
Bács-Bodrog	35	131
Somogy	29	308
Szepes	25	115
Tolna	24	121
Zala	22	559
Bars	16	209
Hajdu	16	21
Trencsén	14	309
Csanád	13	29
Bihar	12	495
Háromszék	10	104

A Belügyministerium az elmúlt évben jóváhagyta 44 önk. tűzoltó-testület alapszabályait. Ezekben vázolván a múlt év történetét, kérjük jelentésünk szives tudomásul vételét.

Budapest, 1907. február 16-án.

Gróf Széchényi Viktor, Dr. Óvári Ferencz,
elnök. alelnök.
Breuer Szilárd,
titkár.

281. sz.
1907.

A magyar országos tűzoltószövetség segélyző-pénztára elnökségének jelentése az 1906 évben kifejtett működéséről.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1906. évről szóló jelentésünket van szerencsénk alábbiakban tisztelettel előterjeszteni.

Az alapszabályok értelmében az 1906. évben az elnökséget a következő szövetségi tisztviselők képezték, u. m. elnök: gróf Széchényi Viktor; alelnök: dr. Óvári Ferencz; titkár: Breuer Szilárd; pénztárnok: dr. Balogh Dezső; előadók: Barabás István, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrincz, Vida Pál. A szövetség felügyelőbizottsága az 1906. évre is kapott folytatólagos felhatalmazást az adminisztráció ellenőrzésére.

Az elmúlt évben a segélyző-pénztár vagyoniilag ismét tetemesen megerősödött, azonban a tűzoltóságok csatlakozását illetőleg haladás nem észlelhető, dacára annak, hogy a belépési íveket ezen évben is szétküldöttük a testületeknek és megragadtunk minden lehető alkalmat arra, hogy a parancsnokságokat a balesetbiztosítás szükségességére és előnyére figyelmeztessük. Így pl. minden testületi alapszabály véleményezésénél azon pont bevételét is javasoltuk a Belügyminiszteriumnak, hogy a testület alapszabályaiban köteleztessék működőtagjait a segélyző-pénztárba beiratni. E tekintetben az 1906. évben is Veszprém vármegye járt elől jó példával, ahol alispáni rendelet és sürgetés folytán minden község beiratta volt tűzoltóit segélyző-pénztárunkba.

Az orsz. tűzoltószövetség ezen évben is díjtalanul végeztette a segélyző-pénztár adminisztrációját és a „tűzoltók gyufája“ lassanlassan emelkedő jövedelmét ugyancsak a segélyző-pénztárnak engedte át. Az I. m. ált. biztosító-társaság biztatói ígéretére pedig a Belügyministeriumnál kérvényt nyújtottunk be aziránt, hogy az I. m. ált. alapítványának az év végén fel nem használt kamatai engedteszenek át a segélyző-pénztárnak. E kérvényünk azonban ez ideig még nem nyert elintézését.

Az elnökség 1906. évben 8 ülést tartott, u. m. február 17., április 7., május 5., június 16., július 14., szeptember 22., nov. 17., decz. 15-én. Az évi közgyűlés megtartott május 6-án. A hozott határozatok száma 73. Az iktatóra érkezett 717 szám.

A pénztári bevétel volt értékpapirokban 69,000 K., pénzben 9,950 K. 06 fill.; a kiadás 784 K. 34 fill. pénzben, vásároltatott 4,896 K. 84 fill. árban 5000 K. értékpapir s így a pénzmaradék 4,268 K. 88 fill., vagyis az öszvagyon 73,268 K. 88 fill. (1905. évben 66,424 K. 20 fill.); a szaporodás tehát 6,844 K. 68 fill. (1905. évben 6,834 K. 38 fill.). (Kimutatás a tuloldalon.)

Segély iránt beérkezett összesen 57 kérvény, illetve jelentés; ezek közül Bayer Antal (Fertőszéleskut) elutasítandó volt, mert betegsége nem tűzoltói szolgálatból eredt; Achhammer Sándor (Csurgó), továbbá Simon Vince (Torontálalmás), mert ezen körülmény nem volt igazolható; Lengyel János (Zenta), mert a baleset saját vigyázatlansága folytán állt be és elkesetlen jelentett be; Wallner János (Lajtapordány), mert az elkesetlen benyújtott jelentés mellékletekkel nem igazoltatott. A legtöbb esetben az alapszabályok szerint lehetséges maximális napi 2 K. segély adatott meg.

A sérülések között tulnyomók az égési sebek, zuzódások és szögbelépések; de volt 3 lábtörés

Az esetek számát, minőségét, a segélyezés mikéntjét alábbi táblázat mutatja.

Folyó szám	Név	Község	sérülése	oka	helye	Nap	K	Alap
1.	Zechmeister József	N.-höflány	égés kezén	ráesett gerenda	tűznél	7	14	I. m.
2.	Vrablec Vendel	Závod	"	tüzes tárgy	"	10	20	"
3.	Lahm Keresztély	Ujverbász	" zuzódás	ráesett gerenda	"	10	20	"
4.	Breitwieser Konrád	"	égés lábán	tüzes tárgy	"	10	20	"
5.	Szalay József	Bátorkeszi	sérülés kezén	szögbe nyult	"	30	60	"
6.	Boros Mátvás	Zenta	"	kötélereszke.	gyakorl.	7	10	pénzt.
7.	Nerád József	Budapest, gy.	ujjzuzódás	tolólétrasuly	"	36	70	"
8.	Knezevits György	Bácsföldvár	égés kezén	tüzes drót	tűz	14	28	I. m.
9.	Mohacsék Mihály	Somlyóvásárhely	"	tüzes tárgy	"	21	40	"
10.	Csókási Demeter	Na.zybánya	tüdőlob	hülés	"	82	100	"
11.	Meister Mátvás	Tamási	"	"	"	12	24	"
12.	Tóth Antal	Bátorkeszi	sérülés lábán	szögbe lépett	"	9	18	"
13.	Neider Béla	Zenta	égés kezén	ráhullt tető	"	9	10	"
14.	Sztárcek Péter	"	"	"	"	12	24	"
15.	Zenzer Péter	Szerbnagysztnikl.	lábtorés	kötélereszke.	gyakorl.	118	236	pénzt.
16.	Czirják János	Bácsföldvár	sérülés kezén	kutkötéltől	tűz	8	16	I. m.
17.	Nagy József	Veszprém	zuzódás	szekocsi felbor.	"	98	154	"
18.	Beiczer Ferenc	"	"	"	"	17	27	"
19.	Marekker Miksa	Lőcse	lábsérülés	szögbe lépett	"	10	20	"
20.	Pergel Ferenc	Dunaföldvár	égés kezén	kötélereszke.	gyakorl.	10	14	pénzt.
21.	Uher Simon	Suhopolje	kézsérülés	"	"	49	75	"
22.	Spiák Pál	Mezőkovácsháza	zuzódás	párkányról lees.	tűz	18	36	I. m.
23.	Barna Károly	"	lábsérülés	baltával megvág.	"	18	30	"
24.	Pesti Mihály	Törökkanizsa	lábzuzódás	mozd. fecsk. kiesett	"	13	26	"
25.	Lotharidesz Béla	Gács	zuzódás	ráesett gerenda	"	14	28	"
26.	Greger Frigyes	Brassó	kézsérülés	kihuzólétra rácsuszott	gyakorl.	21	40	pénzt.
27.	Bognár Mihály	Mohács	zuzódás	átszakadt	tűz	10	20	I. m.
28.	Meriat József	Kispest	lábbrándulás	tetőről leugrás	"	14	28	"
29.	Fülöp László	Osákerény	"	lelökés	"	6	12	"
30.	Mihályik Pál	Varannó	égés kezén	kötélereszke.	gyakorl.	14	25	pénzt.
31.	Deák János	Ar. Gyéres	ujjzuzódás	fecsk. ütőköz	tűz	26	50	I. m.
32.	Németh Sándor	Pásztó	kézsérülés	szögbe nyult	"	13	26	"
33.	Lehóczky Béla	Ungvár	lábtorés	fal rádóit	"	200	"	régi eset
34.	Erb Henrik	Bonyhád	kézsérülés	fecsk. keret között	gyakorl.	36	36	pénzt.
35.	Gillich Károly	Perjámos	lábsérülés	szögbe lépett	tűz	6	12	I. m.
36.	Bauer Dezső	Békés	kézsérülés	kötélereszke.	gyakorl.	14	14	pénzt.
37.	Filó Lajos	Veszprém	ujjsérülés	mentett beieharapott	borpince	10	10	"
38.	Ujvári János	Monor	égési seb	tüzes tárgy	tűz	16	32	I. m.
39.	Harcz Péter	Kiskomárom	lábsérülés	szögbe lépett	"	18	36	"
40.	Basa János	Dés	lábbrándulás	eicsuszott	őrségen	33	40	pénzt.
41.	Theil Mihály	Magy. Óvár	visszértömesz	tulzott szivattyuzás	gyakorl.	36	50	"
42.	Böröczi József	Kiskunhalas	ujjzuzódás	harangozás	torony	40	40	"
43.	Oklestyk Ferenc	Berzászka	karsérülés	esés, baltával megvág.	gyakorl.	20	20	"
44.	Kogelmann János	Kukmér	lábzuzódás	fecsk. tengely	tűz	27	50	I. m.
45.	Hefler István	Karlóca	zuzódás	falról esett	"	18	36	"
46.	Hammerschmidt Ján.	Versec	lábtorés	elgázolás	"	93	186	"
47.	Mészáros István	Cibakháza	hülés	—	"	8	16	"
48.	Ifkovics Alajos	Szentelek	égési seb	átszakadt	"	14	21	"
49.	Vukovics János	"	hülés	—	"	12	18	"
50.	Czimra János	Selmecbánya	égés nyakán	ráhullott parázs	"	10	20	"
51.	Thuránszky Béla	"	égés kezén	"	"	10	20	"
52.	Gaubatz Károly	Franzfeld	tüdőlob	" hülés	"	42	50	"
Összeg						1209	2228	

is. Feltűnő a kötélerezskedésnél bekövetkezett sok sérülés, melynek oka főleg a kötélt helytelen alkalmazása, de a kötélt és az övszíjak elszakadása is volt. Mutatja ezen körülmény azt, hogy a kötélerezskedést az I. emeletnél nagyobb magasságról és nem a kellő körültekintéssel végzik, a köteleket, öveket nem gondozzák és a vele való leereszkedés előtt nem próbálják ki a parancsnokságok és hogy általában csupa tüntetésből ott is gyakorolják a kötélen való leereszkedést, ahol földszintnél magasabb házak nincsenek is. Ismételten előfordult, hogy egyesek a párkányon, menyezeten átszakadtak, sőt még a falról való leesés, lelökés esete is szerepel; mindmegannyi tanujele annak, hogy a legénység az épületen való mozgásra oktatta nem lesz. De mellőzve volt a legprimitívebb elővigyázat is azon esetekben, ahol egy tűzoltó keze a fecskendő ütőközeje, illetőleg annak kerete közzé szorult! Ily esetekből láthatjuk, hogy milyen szükséges a rendszeres, szakszerű gyakorlatozás és a legénységnek a téli hónapokban való elméleti kiképzése!

Daczára a múlt évben elhangzott figyelmeztetésnek, ismét előfordult azon eset, hogy idős

egyének tényleges szolgálatra alkalmaztattak és természetszerűleg megsérültek. Ideje lenne már, hogy a parancsnokságok ilyen kiérdemesült tagokat a tiszteletbeli tagok sorába helyezték át és őket tényleges tűzoltói szolgálatra ne alkalmazzák.

Előfordult, hogy a parancsnokságok a nem-törődömség folytán elmulasztották a tagok beiratását, bejelentését és csak akkor tették ezt, midőn a baleset már bekövetkezett vagy az igényjogosultság elveszett. Bár az elnökség ily esetekben is gyakran a méltányosság álláspontjára helyezkedett és a parancsnokság mulasztása miatt a sérültet büntetni nem akarta, mégis az alapszabályok rendelkezésére való tekintetből a súlyosabb és ismétlődő esetekben példát kellett statuálni és a felelőséget a mulasztó parancsnokságra hárítani.

Segélyezést nyert 46 esetben 42 testület részéről 52 sérült illetve beteg egyén, összesen 1209 munkaképtelenségi nap után 2228 K-t. Ezen összegből a segélyzőpénztárra esett 14 esetben 680 K, míg 31 esetben 1548 K az I. m. ált. alapítványából utaltatott ki. A segélyzőpénztár fennállása (azaz 1890) óta 296 testületnek 388 tagja részesült összesen 19,671 K segély-

ben s pedig 4144 K a segélyzöpenztárból, 15,527 K az I. m. alapítványából.

Az 1906. évben 471 testületből a pénztárnak 21,317 tagja volt; a testületi átlag 45·3 (1905. évben 438 testületből 21,220 tag; átlag 48·4 fő) fő. A tagtestületek száma tehát 33 al emelkedett, míg a tagtestületi átlag száma ismét 3·1-del kisebbedett annak jelöl, hogy a fiatal nemzedék ügyünkhöz önkéntesen nem csatlakozik.

Kérjük jelentésünk tudomásul vételét.

Budapest, 1907 február 16-án.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Óvári Ferencz,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

A Krassó-Szörény vármegyei szövetség.

Miként a február hó 16-iki elnökségi ülés jegyzőkönyvének 49. pontja alatt olvasható, mult hó 3-án alakult meg.

A lugosi önkéntes tűzoltóság két lelkes vezére, név szerint Frühwald Lajos és a nemrég Lugos városának tanácsnokává is megválasztott Balogh László, — hathatósan támogatva Marsovszky Árpád polgármester által — végezték az előmunkálatokat. S ami néhány évvel ezelőt, a szükséges kitartásnak és a kellő részvételnek hiányában meghiusult, ugyanaz most a legfényesebb sikerü megoldás stádiumába jutott el. Sőt a nevezettek buzgó fáradozását nemcsak annyiban koronázta siker, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetséget megalkotották; de még tetéződött is az elért eredmény az által, hogy a szövetség élére magát a közszeretben álló s vármegyéje határain túl is tiszteletnek örvendő alispánt: Issekutz Aurélt nyerték meg.

A szétküldött meghívás folytán február 3-án a következők jelentek meg Lugoson u. m:

Karánsebesről: Domb Albert, Deák András és Lázits Arthur.

Uj-Karánsebesről: Bezsoska István.

Báliczról: Albuleszku Dénes, Varga István, Blaszó Pál és Vikár Antal.

Resiczabányáról: Schiszler Károly, Drescher János és Thaisz Károly.

Orsováról: Schäffer Mihály, Sváb József.

Oraviczabányáról: Gasoli Antal.

Stryerlakról: Hozmann Nándor.

Tesegováról: Ivanovszky Ferdinánd.

Ó-Szadeváról: Brachtel Ferenc, Stüber Herman, Gruja György és Blaninger Jakab.

Boldurról: Petrovits Viktor.

Bodófalváról: Thúróczy Endre.

Igazfaluból: Papp Elemér.

Az egybesereglettek 3-án délelött a lugosiak mászóházánál gyűltek össze, hogy a Balogh László által kidolgozott s előadott alapszabálytervezetet meghallgassák. A szabályzat feletti vita ötnegyed órát vett igénybe. Azután a Magyar Casinóban villás reggeli volt, melyet követőleg délben a városháza üléstermében az alakuló közgyűlést tartották meg. Az ülésen Lugos polgármestere, Marsovszky Árpád elnökölt. A felolvasottnak tekintett alapszabályokat az előzetes megvitatás folytán egyhangulag elfogadva, a szövetség vezetőségét ekkép választották meg.

Elnök lett: Issekutz Aurél.

Alelnök: Marsovszky Árpád és Domb Albert.

Vármegyei tűzfelügyelő: Frühwald Lajos.

Titkárok: Balogh László és Papp Elemér.

Pénztáros: Haberern Antal.

Ellenőrök: Drescher János, Deutsch Izidor.

Ügyész: Dr. Fränkl Nándor.

Az elnökért, Marsovszky vezetése alatt, küldöttség ment a vármegye-házára, ahol Issekutz, alispán, a neki szánt elnöki tisztséget elfogadta.

Az alispán elhatározása általános örömet okozott és közmegelegedéssel találkozott, aminek a Magyar Király szállóban rendezett diszében Marsovszky Árpád ékes szavakban kifejezést is adott. Issekutz Aurél, nagy figyelemmel hallgatott, lendületes válaszában a tűzoltó intézményt, mint az igazi idealizmus és önzetlenség megtestesülését magasztalta s annak érdekei előmozdítására legjobb tudását és állása tekintélyét latba vetni ígérte.

Szavai érthető lelkesedést keltettek, mi hogy tartós legyen és maradjon: ez a mi öhajításunk is.

L. Z.

* A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége, február 21-én, Szily József dr. elnöklésével tisztújító közgyűlést tartotta. Napirend előtt Ehrlich Manó, alelnök, szép szavakkal üdvözölte Szily Józsefet, abból az alkalomból, hogy királyi kitüntetésben is részesült. A költségelirányzat tárgyalása során, az amerikai tanulmányuttra indult Blasnek Hugó, pénztárosnak, 500 K. segélyt szavaztak meg. Ruh Géának, az óbudai hajógyár tűzoltóparancsnokának az indítványára pedig elhatározták, hogy tanulmány utakra egy állandó tételt állítanak a költségvetésbe. Az utazási ösztöndíj címén szereplő összeget 300 koronában állapították meg s a szövetség kötelékébe tartozó gyári tűzoltóságok felettes igazgatóságait az alaphoz való hozzájárulás iránt megkeresni határozták.

A vezetőség megejtett választásának eredménye a következő: Elnök lett újból egyhangulag: dr. Szily József. Alelnök lett újból egyhangulag: Ehrlich Manó. Titkár: (Csiszér helyére): Kállay Imre. Pénztáros: Blasnek Hugó.

A választmány tagjai pedig: Ruh Géza, Állt Lajos, Müller József, Neubrand János és Köhler István.

* A somogyvármegyei tűzoltószövetség f. hó 17-ikén, Kaposvárott, a városház disztermében d. e. 10 órakor választmányi ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. Ügyvezetői jelentés a lefolyt évben a vármegyei tűzrendészet fejlesztését célzó nagyszabásu munkákról. 2. Az orsz. szövetség módosított alapszabálytervezetének, 3. A rangjelzési szabályzat módosítását tárgyzó tervezetnek bemutatása és tárgyalása. 4. A tűzrendészeti felügyelők működésének bevezetése. 5. A f. évben rendezendő vármegyei tanfolyam tervezetének bemutatása. 6. A folyó évi közgyűlés előkészítése. 7. Hátralékos testületek törlése. 8. Biztosítási főügynökség átvételéről jelentés és javaslat.

A budapesti önkéntesek benzin-mótorra.

Irta: Kállay Imre.

1902. július hó 29-én, amikor e szer a C. D. Magirus (Ulmi) cégnél megrendeltetett, akkoriban az automobil járművek még csak alig egy-két tűzoltóságnál voltak meg s így közvetlen információt nem szerezhettünk be. A gyárak is idegenkedtek a dologtól s az általunk ajánlatételre felszólítottak legtöbbje egyáltalán nem foglalkozott mótóros tűzoltószerek gyártásával.

Ajánlatot kértünk a budapesti szivattyu és gépgyártól, Köhler István gyártól, a bautzeni waggongyártól, Justus Christian Braun, nürnbergi, Bickers Sohn rotterdami, Knaust bécsi stb. cégektől, de összesen csak három cég tett ajánlatot és küldött be rajzot nevezetesen a bautzeni, a nürnbergi és az ulmi gyárak. A mi viszonyainknak leginkább az ulmi Magirus ajánlata felelt meg.

Hosszas tárgyalás és egyes kikötések után előzőleg kérdést intéztünk a strassburgi tűzoltóságához, a geislingeni fémggyárba és egy oroszországi gyárba, ahol benzin-mótóros fecskendők már üzemben voltak, hogy miképen váltak azok be — s minthogy kedvező választ nyertünk, megtörtént a végleges megrendelés.

A szerződési feltételek értelmében egy automobil benzin-mótóros fecskendő lett rendelve 15 lóerejű 2 hengeres mótórral, három menet sebességű (legnagyobb 20—22 km. óránként) villamos mágnes gyújtóval, tele gummi kerekkel, 5 ember számára ülőhellyel, 110 kgr. benzin elhelyezésére tartóval, 2300 kgr. súlyú hordképességgel s 1000 kgr. kettős fekézessel.

A fecskendő a kocsiváza alatt elhelyezve 2 hengeres, mindkét oldalt szivó nyílással perccenkint körülbelül 450—500 liter viz-szállítással, gummi szelepekkel, jobb oldalon 2 kifolyású nyomónyílással, 1 visszafolyó csappal, 1 tartány, a szivótömlők megtöltéséhez, az átkapcsolat fogaskerekekkel, hátul egy tömlő orsó alkalmazása, szükséges felszerelési tárgyak u. m. vízmedence, vízvezeteki állványeső, tömlők, kulcsok stb.

A három részletben fizetendő kikötött ár 20.000 márka volt, vagyis 24.000 korona. A fecskendő 1903. július hóban lett szállítva, tehát épen egy évre a rendelés után. Az átvétel alkalmával egybegyűlt szakértő bizottság elsőben is kifogásolta a mótort, lévén az Wartburg-féle Eisenachi gyártmány, mely nem igen megbízható s nagyon komplikált szerkezetű.

Minthogy azonban a fecskendő az előirt követelményeknek megfelelt, a menetpróbák, valamint a fecskendő próba teljesen kielégítő volt, a szer végleg átvétetett.

Az átvétel alkalmával a fecskendő próbáról felvett jegyzőkönyv szerint 1 sugár szereltetett a III emeletre 20 $\frac{m}{m}$ lövőkével, 8 légkör nyomás mellett. 2 sugár szereltetett 14—14 $\frac{m}{m}$ lövőkékkel (5 légkör nyomás) földszintről. 4 sugár szereltetett $\frac{2}{11}$ $\frac{m}{m}$ $\frac{2}{12}$ $\frac{m}{m}$ lövőke (3 $\frac{1}{2}$ —4 légkör nyomás) Vacuum szárazon 54.

A szer indulásra készen volt és az első sugarat 4 $\frac{1}{2}$ perc múlva kapta. Benzin fogyasztás óránként 7—8 liter. A szernek különleges volta eleinte nagy nehézségeket okozott, különös gondot adott a vezetés és a szernek gondozása s jó karban tartása. A tél beálltával a befagyás ellen kellett védekezni, miért is a gépet le kellett takartatni és a hűtő alatt egy gáz kályhát elhelyezni. Több hiányokat kellett pótolni, nevezetesen az eredetileg szállított acetylen lámpák helyett villamos lámpákat alkalmaztunk, később komprimált, illetve oldott acetylent használtunk — s ez

vált be legjobban, csak a felszerelése volt nagyon drága.

Utólag beszereztünk egy áttéti-csavart melynek segítségével a mótort közvetlen a vízvezetékkel kapcsolhattuk össze stb.

Mint már fent is említettük a vezetés képezte legfőbb gondunkat. A testület 4 tisztje és a városi legénységből szintén 4 ember levizsgázott. A mótornak ezen folytonos igénybe vétele folytán előfordult több esetben, hogy a gép felmondta a szolgálatot, sőt meg sem indult s már a tél folyamán új accumulatorot egy inductorot és új gyújtógyertyákat kellett beszereznünk.

A menet sebességét szabályozó fogaskerekek kikoptak, ami nagy bajt okozott annál is inkább, mivel a fecskendő alatt elhelyezett fogaskerék ház nehezen hozzáférhető. (Ebből az a tanulság, hogy a vezetés tanulására egy régi tanuló gépet kell használni.)

A kormányrendszer tökéletlen és gyenge volta nagy holt játékot idézett elő s ezért több ízben összeütközéseink voltak.

Ugyancsak egy ilyen tanulási próbamenet alkalmával (1904. március) a gép kormányrendszerének holt játéka következtében egy árokba való fordulás majdnem nagyobb szerencsétlenségnek lett előidézője s a gép erős sérülést is szenvedett. A gépet a helybeli Velodrom garageba küldtük javítás céljából s három hónap múlva lett csak újból üzemképes állapotban haza szállítva.

Ezek után a próba, illetve tanuló menetek be lettek szüntetve s kizárólag tűzekhez lett használva. A gép, mely ámbár az önkéntes tűzoltó-testület tulajdonát képezi éjjel-nappali szolgálatra lett beosztva, illetve a városi tűzoltóságnak is rendelkezésére bocsátva, nappal a városiak által, éjjel pedig az önkéntesek által szerelve.

Ha a gép működő képes volt, első rendű szerre vált, mert mint elsőnek működésbe helyezhető nagyerejű gép, a tűz sikeres és gyors eloltásában sokszor döntő szerepet játszott.

Legelső alkalommal 1903. november 29-én a Flóra gyertya gyár égésénél volt használatban, hol 2 sugárral teljes 3 $\frac{1}{2}$ órát állott működésben. 1904. évben működésben állott a dohány gyári raktártűznél, a Dob-utcai tetőtűznél, az Oeti-féle vasgyár égésénél, a Hoffherr és Schrantz-féle kispesti gépgyár és fatelep tűznél, hol 13 órát dolgozott egyhuzamban.

1905. év elején a Wellisch-féle fatelep égésénél és az Unió keményítő gyártűznél, ahol 15 fok hidegségben éjjel 1 órától reggel 7 óráig volt működésben, a nagy hideg folytán befagyott a cirkulációs eső, a hűtő esővecskék megrepedeztek s ezzel a hűtés oly tökéletlenné vált, hogy reggel felé a mótór egész izzóvá lett.

A gépet ismét javításba kellett küldeni, ezuttal a budapesti szivattyu és gépgyárba. Itt a gép teljesen szét lett szedve, a fogaskerekek ujjakkal pótolva, az olajozók kitisztítva, a kormány rendszer megigazitva.

Ettől az időtől fogva dacára a gyökeres javításnak a gép kezdett megbízhatatlanná válni. Számos esetekben előfordult, hogy a gép hosszas küzködés után volt csak megindítható, avagy a menetközben megállt s újabb megindítás után csak a legkisebb menetsebességben haladhatott.

Mindenképen igyekeztünk a bajokon segíteni, ismételten megnéztük szakemberekkel; új gyertyákat, új inductor csévét és accumulatorot tétettünk be, újonnan szereltettük a kabeleket kitisztogattuk a carburatorot, a szelepeket stb

Egy ideig működött de legtöbb esetben felmondta a szolgálatot.

1905. év július hóban még eredményesebb munkát fejtett ki az Acél-féle fatelep tűznél, ahol d. u. 3 órától másnap reggel 3 óráig egyfolytában működésben állott. De 3 sugár szerezésnél a nyomás itt már annyira meggyengült, hogy kénytelenek voltunk folytatólag 2 sugárral dolgozni.

Augusztus hóban a Revicky-téri tető tűznél működés közben 3 izben megállt, ugyanis a motor áttüzesedett és a szelepek bedugultak. Ugyancsak így jártunk az Erzsébet gőzmalom tűzénél is, a motort csak úgy voltunk képesek üzemben tartani, hogy a hűtőt (radiator) kézi vedrökkel folyton töltögettük, de még így is átmelegedett a motor.

Ismét újabb javításokat eszközöltettünk. — A radiatort a szivattyúval együtt le kellett szerelteni, a hűtő csövek helyett újakat alkalmaztunk, mind nem használt már semmit s a gép mindinkább megbízhatatlanná vált ugyannyira, hogy az utóbbi tüzekhez már ki sem volt riasztható, sőt egy (április hóban) tartott próbamenet alkalmával majdnem nagyobb szerencsétlenségnek lett okozója, azóta a gép — mert erősen megsérült — szolgálaton kívül helyeztetett.

Összefoglalva az egészet sajnos, arra a tapasztalatra jutottunk, hogy a gép megbízhatatlan. Sok esetben igen jó szolgálatot tett, de legtöbb esetben kellemetlenséget és bosszúságot okozott. Ezen tapasztalatok után ítélve, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy exploziós motoros járművek tűzoltói szolgálatra nem alkalmasak. Jó lehet esetleg egy kisebb erőre berendezett lófogató gép, de semmiesetre sem egy olyan, melynek nagyobb erőt kell kifejtenie.

Nézetünk szerint nem lehet alkalmas tűzoltó készlet az olyan, mely minden pillanatban megtagadja a szolgálatot, már pedig ez a jármű nagyon sokszor felmondta a szolgálatot, vagy egyáltalán meg sem volt indítható, akárhányszor előfordult, hogy a gépet szakszerűen megvizsgáltattuk s abban a hiszemben, valánk hogy a gép rendben van s a motor később meg sem volt indítható.

Kutattuk, kerestük az okokat, hogy mi idézi elő ezen gyakori üzemzavart. Elégé tanulmányoztuk a dolgot s bő alkalmunk volt kitapasztalni, mindazon hibákat, melyek az Exploziós motorokat megbízhatatlannokká teszik. Nevezetesen nagy fontossággal bír a carburációjának a tökéletessége, mert ha az csak egy hajszálnyira is el van állítva, úgy a gáz keverés tökéletlen. Hiba lehet a rossz benzín, nem szabad vizesnek lennie, sem túl nehéznek, minden betöltésnél át kell szűrni, nehogy iszapos legyen. De üzemzavart legtöbb esetben a gyertyák okoznak, amennyiben az erős járásnál az olaj felvágódik, a gyertyákat bekormosítja s ezzel máris tökéletlen a gyújtás, mely a gép megállítását idézi elő, avagy meg sem lehet indítani.

Gyakran előfordul az is, hogy a kábelzsinór szakad el.

Erős rázás következtében a gyújtógyertya vagy az új motorcsavarok meglazulnak a mágnes esésében a hajszálnyi összekötő szál elszakad, stb.

Az accumulator kisül. A radiator szivattyú és a csövecskék bedugulnak a hűtőkerékszij laza vagy tulságosan meg van feszülve, miáltal tökéletlen a hűtés s ezzel a motor átizzik, a dugattyúk megdagadnak s abban a pillanatban a motor megáll.

Nagy bajt okoz az olajozó csövecskék bedugulása. Nehezen indítható meg a gép, ha a

hűtőben hideg víz van, miért is a gépet vagy fűtött szertárban kell tartani vagy betakarva egy gázkályhával temperálni. Mindemellett az exploziós motorok piszkosak, nagy gondot és tisztogatást igényelnek, állandó embert kötnek le, sok olajat fogyasztanak. Baj az is, hogy ha túl van olajozva, az is baj, ha kevés az olaj. Végül nagy hibája a gépnek, hogy a hajtó erő a hátsó tengelykerékre esik s ezzel csuszó uttesten oly erősen farol, hogy sok esetben majdnem nagyobb szerencsétlenségnek lett okozója, miért is esős időben vagy felocsolt kövezeten csak kisebb menetsebességben vezethető.

Még számos hibákat lehetne felsorolni, de nem folytatjuk a fentiekből egyetlen egy is képes az üzemet megakasztani — s ez elég. Megtakarítást pedig épenséggel nem tapasztaltunk, mert eltekintve a nagyobb javításoktól, mely első alkalommal 501 Kor. 60 fill., a második esetben 1041 Kor. 55 fill. és harmadikban 607 Kor. 80 fill. tett ki.

1903. évben 3152 Kor. 38 fill. 1904 évben 2743 Kor. 35 fill. 1905 évben 1456 Kor. 73 fill. és 1906. évben 55 Kor. 12 fill. költséget okozott a gép.

— **A svéd-gyújtó feltalálója, Kieseletter** Károly, Brailában meghalt. 1819-ik évben Alsó-Ausztriában született. Atyjának kívánságára kezdetben gazdának készült, de később sokféle viszontagság után Svédországban, Jönköpíngben, a Böttger-féle gyújtógyárban vállalt állást. Ennek a gyárnak kémiai laboratóriumában találta föl a foszformentes svéd-gyújtót. Böttger társává tette őt gyárában. Az új cikk gyártása révén vállalkozása annyira fellendült, hogy Kieseletter, a mikor évekkel ezelőtt nyugalomba vonult, nagy vagyonnak volt a tulajdonosa. Azután feleségével együtt Brailában telepedett meg, a hol merész vasuti spekulációkkal elvesztette egész vagyont. Életének utolsó éveiben már alig maradt annyija, a mennyiből megélhetett volna s nyomorban halt meg. Itt omlitjuk meg, hogy a sárga foszforral készült gyufák gyártása, elárúsítása és behozatala 1908. január 1-től kezdve Németországban törvényileg tiltva lesz s így célszerűen megakadályoztatnak a foszforos mérgezések, amelyeknek oly sok ember esett eddig áldozatul. Az u. n. svéd-gyújtóban levő amorph foszfor tudvalevőleg nem mérgező.

— **A nagy Napoleon**, ki 1809-ben az első tűzrendészeti törvényt bocsátotta ki, száműzése után Szent-Heléna szigetén is szervezett tűzoltóságot, melynek ő maga volt a begyakorló mestere.

— **A pápák közül 5-ik Sixtus** volt a tűzoltóintézménynek különösebb barátja, amennyiben Róma városa számára, az ő tervei szerint és költségén, egyenesen tűzoltási célokra épült az a vízvezeték, mely ma is leghíresebb vízműve az örök városnak.

— **A dohányzási tilalom tárgyában** Dániában is törvényjavaslatot terjesztettek be. E szerint 16 éven aluli egyéneknek dohányozni tilos, s rajtaérés esetén, megakadályozására, rendőri karhatalom is igénybe vehető.

TESTÜLETI ÉLET.

Még egyszer Fiume.

A fiumei tűzoltó-egyesület parancsnokától az alábbi levél közzététele iránt kerestettünk meg:

Associazione dei Vigili Volontari.

Tisztelt Szerkesztőség!

Beesés lapja f. évi február 9-én megjelent 2-ik számában, a 27. és 31. oldalon Fiumével foglalkozik. Engedje meg a t. Szerkesztőség, hogy e reánk vonatkozó cikkek tárgyában némi helyreigazítást tehessek.

Először is nem felel meg a valóságnak, hogy én Fiume város mérnöki hivatalának a vízvezetési osztályába vagyok beosztva, mert az építészeti és utépítési szakosztálynak vagyok a mérnöke. Koromra nézve sem vagyok egészen fiatal, amennyiben a 32. életéveimet már betöltöttem. De a tűzoltói pályát, mint egyszerű önkéntes tűzoltó, elég fiatalon kezdtem meg s ma is azt tartom, hogy nem az idős ember való tűzoltónak.

Testületünk mindig barátságos összeköttetésben volt és van a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséggel amelylyel — mint tagtestület — mindig az anyaország nyelvén levelezünk. Legalább egy tiszt közülünk a magyar nemzet nyelvét mindig bírja. Hogy pedig ügyességünket úgy Magyarországon, mint a külföldön ismerik, biznyság rá az a körülmény, hogy a máv. állomás-tűzoltóságát, a m. kir. honvéd-legénységet és az összes itteni gyári tűzoltókat, mi gyakoroltuk be.

Ami a tűzoltó-laktanya berendezését illeti, ez szerintünk a megfelelő szerekkel el van látva. Aki tehát az ismertetést írta, valószínűleg nem ismeri a fiumei állapotokat és illetőleg Fiume város tűzoltó-egyesületét, vagy pedig rossz szándékkal írta meg a cikket.

Az Elevator égése alkalmával az oltás művelete bátran, ügyesen és minden tűzoltói technikával volt végrehajtva, mely munkánál a városi tűzoltóság kiadós támogatást nyert a máv. állomás-tűzoltói, valamint a rizshántolónak és a petróleumgyárnak tűzoltóitól, nemkülönben a m. kir. tengerészeti kalauzok tűzoltó különítményétől. Minde most említett segédcapatok igen dicséretreméltó módon harcoltak a pusztító elem ellen.

Az itt kifejtett szakszerű tűzoltás munkája a hatóságok részéről is elismeréssel találkozott, így nevezetesen dicséretileg emlékeztek meg róla: gróf Nákó Sándor, fiumei m. kir. kormányzó ur ő nagyméltóságá, továbbá Matuska Lajos tábornok ur, dr. Vio Ferenc polgármester, Dolzoni Attilius rendőri referens, Moravék Leopold máv. forgalmi főnöke, Szánthó máv. osztálymérnök és Balpataky Zsigmond, a máv. állomásfőnök.

Fiume tehát büszke lehet a maga tűzoltóságára s nehogy Cicero pro domo sua látszassam beszélni, azért idéztem név szerint a hatóságok fejeit. Bátran fordulhat hozzájuk felvilágosításért maga a tudósító is.

Fogadja a t. Szerkesztőség legőszintébb köszönetemet, melynek nyilvánítása után maradtam tisztelettel

Ing. Enrico de Emili.

A Fiumei tűzoltó-egyesület parancsnokának fenti soraiban, az ismertető cikk írójának impu-
tált rossz szándékot vesszük egyedül tagadásba, mert hogy ez távol állott Gl.-tól, akit teljesen megbízható s jóhiszemű embernek ismerünk, az magából a cikkből is kiviláglik. A többire nézve legnagyobb készséggel adtunk helyet mindama rectificationnak, amelyeknek közé tételére D'Emili bajtárs suijt helyez. Egyide-
jűleg azonban egész természetesen kiadtuk a közleményt, annak megjelentése előtt, lapunk dolgozó társának is, aki a fiumei parancsnok

fent egész terjedelmében olvasható soraihoz az alábbi megjegyzéseket fűzi.

... Nincs okom kitérni a köteles válasz elől, melynek megadására, hogy a közlemény beiktatásával egyidejűleg nyílik alkalman, hálás köszönettel vagyok a t. Szerkesztő urnak. A kívánt helyreigazítások, hogy rekapituláljam is őket, a következők:

1. Emili Henrik ur, mint mérnök, nem a vízvezetési osztályba, hanem az építészeti és utépítésibe van beosztva.

2. Nem oly fiatal ő már, mint én sejtettem, mert a bibliai férfikor kezdetét ime elérte. Abbeli véleményével pedig, hogy idős ember nem való tűzoltónak, semmi esetre sem áll egyedül. De hogy dacára 32 évének, nem tud csak olaszul meg németül: ennek tényét bizonyára minden hazai tűzoltó élénken fogja sajnálni, már csak azért is, mivel így, ha Fiumében megfordul is, a vele való érintkezés során egy élvezettel szegényebb marad.

3. Hogy az országos szövetséggel, mint annak tagtestülete, az anyaország nyelvén, vagyis magyarul levelez Fiume: ennek az ellenkezőjét a cikk sehol sem állítja.

4. A tűzoltó-laktanya berendezéséről egy szóval sem mondtam, hogy az nem megfelelő, csak éppen részleteztem, hogy milyen. E körülmény azonban nem annak a bizonyossága, mintha nem lennék ismerős az ottani állapotokkal. Az őrségre vezénnyelés módját és illetve annak bifurcatioját csaknem mint a gyanánt állítom, vidéki városaink él s ha ezt raffinátnak nevezem, az csak hízogó lehet a vezetőségre, mely a 7—12 főnyi állandó őrséggel való rendelkezést ily olcsón tudta létesíteni. A fiumeiak tömlőőrsőjét külön meg is dicsérettem, mint kitűnő en megpakkoltat. A szerkocsijokról pedig kifejezetten azt mondom a cikkben, hogy az minden szükségességgel fel van szerelve. S ha Emili ur mindennek dacára nem ismerést, sőt rossz szándékot tud nálam feltételezni: úgy ez csak arra vall, hogy az érintkezés Fiumével kissé complicált. Mihelyt ugyanis fordítóra szorul az ember és ez a közvetítést nem a feladat magaslatán állva teljesíti, — rögtön kész a félreértés.

5. Végül ami a „Különfélék“ rovatában (31. oldal) az Elevator égésével kapcsolatban közzétett rövid hirt illeti, hát ez csak annyit állított, miszerint a kigyulladt Elevator megmentésére Fiume összesített ereje sem lehet elég. És az Elevator le is égett tövig. Ellenben, hogy az alig pár lépésnyire fekvő máv. raktárakat mégis megmentették, ezt határozott érdem gyanánt, vagyis mint olyan tényt említettük fel, ami arra mutat, hogy az oltás munkája nemcsak bátran, ügyesen és körültekintéssel, hanem a taktika szempontjából is kifogástalanul hajtott vége. Nekem ennél fogva, aki a megszolgált érdemek elismerését az Elevator tüzesetéből kifolyólag láttatlanul előlegeztem, nem igen lehet szükségem a felsorolt hatóságokhoz fordulni információkért. S megvagyok győződve róla, hogy ebben a tekintetben utólag — esetleg a cikknek valami megbízható fordításban leendő újra elolvasása után — maga Emili Henrik tisztelt bajtársunk is egy véleményen lesz velem.

Glober.

A magunk részéről azt az egyetlen megjegyzést fűzzük még a fentiekhez, hogy mind-ezek helyett, bármennyire szükségesek és alkalmasok is a helyzet tisztázására, szivesebben vettük volna Fiume tűzoltó-parancsnokától az Elevator égésénél véghezvitt oltási műveletnek helyszinrajzzal illusztrált szakszerű leírását, amit ha csak pótlólag is megkaphatnánk, bármikor készek vagyunk közé tenni.

A Népszínház.

A budgetet kellett volna tárgyalni egyik februári ülésén a főváros törvényhatósági bizottságnak, de a költségvetésre nem maradt idő, mert az egész délután népszínházi vitával telt el. Tudvalevően arról van szó, hogy a közgyűlés a Népszínház átalakítására és tatarozására szavazzon meg újabb 360.000 koronát. Ezt az alkalmat arra akarták fölhasználni a budaiak, hogy támadták a népszínházi bizottságot és azt követelték, hogy a Népszínház átalakítása és tatarozása helyett építsen a főváros új színházat Budának.

A tárgyhoz Márkus József volt főpolgármester is hozzá szólt, aki ott volt a Népszínház épülete alapjainak a letételénél, mint hirdető, aztán hosszú ideig volt jegyzője a népszínházi bizottságnak. Most pedig elnöke a bizottságnak. Ez azonban, mint mondá, nem azt jelenti, mintha pro domo akarna szólni, sőt épen a legnagyobb tárgyilagosságot tartja, épp ezért, szemelött. Előadja aztán, hogy arra a színházra, amelyért a főváros már oly sokat áldozott, nem kell sajnálni a további áldozatot sem, ha csak azokat az alapokat, amelyeket elődeink raktak le, teljesen le nem akarjuk rombolni. Elfogadja a tanács javaslatát. Andreánszky Jenő, azt vitatja, hogy az a költség, amelyet a Népszínházba fektettek, és még bele akarnak építeni, kidobott pénz, mert ez a színház semmiképp sem felel meg a modern igényeknek, és a tűzbiztonság tekintetében is nagyon alsó fokon áll.

De szerinte tűzbiztonsági szempontból nincs is szükség az átalakításra, mert bár a Népszínház tűzbiztonsága minden kritikán alul van, a többi színházak: a Nemzeti Színház, a Várszínház stb. még sokkal inkább tűzveszélyesek. Egyébként, ami a tűzbiztonságot illeti, kijelenti, hogy a színházakat nem azért építik, hogy ne égjenek bele az emberek, hanem azért, hogy játszanak benne.

Márkus Miksa Andreánszkyval szemben védelmébe veszi a Népszínházat s kérdi, hogy ha egy színház faszervezeteit vasszerkezetekkel cserélik ki, ha az öltözőket átalakítják, ha új vészkijáratokat csinálnak, új vasfüggönnyet építenek: nem a tűzbiztonságra való törekvés-e ez? Szabad-e az ilyen kiadásokat megtagadni? Ő, aki régóta foglalkozik színházi dolgokkal, mondhatja, hogy az utolsó tizenöt esztendőben minden színházi tűz a színpadon és nem a nézőtéren támadt s a nézőközönség rendszeren a színpadon támadt tűz okozta füsttől fullad meg. Tehát a tűzálló vasfüggöny és vasszerkezet elsőrendű szükséglete minden színháznak. Andreánszky felhozta, hogy a Népszínház átalakítását műszakilag is rosszul csinálták. Nem vették figyelembe a modern technika legújabb vívmányait. Tanulhattak volna Kolozsvártól. A Kolozsvári színháznál ugyanis elmés szerkezettel — kinyitható tetővel — óvják a színházat a tűzveszedelemtől és a publikumot a füsthaláltól. A szólok ismeri ezt az elmés szerkezetet. Csakhogy ennek az a baja, hogy

télen befagy s akkor nem lehet kinyitni; nyáron pedig bedagad, s akkor nem lehet becsukni.

Bárczy István polgármester szerint a tanácsnak, mint tűzrendészeti hatóságnak kötelessége volt a tűzbiztonsági intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseket megtennie.

A tanács javaslata mellett, vagyis a költség megadására szavazott 115 bizottsági tag, ellene pedig 33 és így a tanács javaslatát 82 szótöbbséggel elfogadta a közgyűlés.

Levél a Szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő Uram!

Egyelőre még nem viselek olyan rangot a tűzoltóságnál, amely a hozzászólást az egyenruha szabályzat módosítási tervezetéhez, számomra a fórumon lehetővé tenné. Legalább a legközelebbi (márciusi) országos közgyűlésen még nem. A 11. §-nál javaslatba hozott veres posztó sapkánál azonban, szeretnék valamit megakadályozni.

Hogy a legénységi fekete sapka helyett a veres posztó sapka régi jogaiba lép, ez ellen nem igen lesz egyetlen magyar embernek sem kifogása. Az előtt is, azt hiszem, inkább csak a tisztí jelleggel nem quadrálhatott a piros sapka. Az igazi honvédök manapság ugyanis mi tűzoltók vagyunk, legyünk hát csak veres sapkások.

Ugy mellékesen odavetve azonban az mondatik a szakasz módosításánál, hogy „a fekete sapka szabásának megfelelően.“ A formája tehát a legénységi új sapkának maradna a mostani.

Hát — kérem szeretettel — ennél otrombább alakot bajos elképzelni. Hogy mennyire az, klasszikus tanu reá egy uriember ismerősöm, aki mikor, a hon határain kívül, találkozott a Milanóban járt derék nyiregyházi csapattal, nem akarta elhinni még azt sem, hogy azok magyarországi emberek, nemhogy arra merészelt volna következtetni, amit a kiejtésükről azonnal felismert, hogy tiszamelléki magyarok. És ennek egyes egyedül az a — bocsánat a kifejezésért — buta formájú sapka volt az oka.

Mert hiába van esetleg zsinórzás valamely egyenruhán. Mióta a magyar huszárdolmány és mente zsinórzatát — mint utólréhetetlenül szépet a maga nemében — átvették tőlünk katonaságuk számára a többi nációk: erről nem igen lehet bennünket szabatosan megkülönböztetni. Ellenben a főveg még civilben is annyira jellegzetes maradt minden nemzetnél, hogy az után még a világvárosok forgatagában is rá lehet ismerni az idegenre.

És főveg dolgában sem vagyunk szegények. Nem is kell a kucsmáig elmennünk. A közönséges sapkánál is meg van rég, a rendkívül tetszetős és ami fő, megszokott, magyarosnak elfogadott sapkánk, az, amit a baka visel.

Ha tehát visszatérünk a veres sapkára a legénységéknél: legyen annak formája a kackiás bakasapka, olyan szintén veres posztóból készült kis ernyővel, melyet, ha nincs szükség rá, a sapkát átfoglaló széles posztónak alá is lehet dugni.*)

Soraim szives közzétételét még a márciusi számban kérve, maradtam stb. H. V.

* Az egri önkéntes tűzoltók viseltek ilyet Kempelen Béla idejében, 1832-ben. Ahogy emlékünkből él, az az egri veres sapka tényleg csinos volt. A szerk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: A gyufamonopolium. Hivatalos rész. Meghívók. A febr. 16-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. A segélyzőpénztár ülésén felvett jegyzőkönyv. Az elnökség 1906 év-ről szóló jelentése. A segélyzőpénztár elnökségének évi jelentése. — A budapesti önkéntesek benzínmótora. Irta: Kállay Imre. — A Krassó-Szörény vármegyei szövetség. A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége. A Somogyvármegyei tűzoltó-szövetség. — Testületi élet: Még egyszer Fiume. Irta: D. Emili Henrik. A budapesti Népszínház. — Levél a szerkesztőhöz. Irta: H. V. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Ő Felsége a király,** dr. Szily József fővárosi tisztviselő orvosnak, mint a budapesti önkéntes tűzoltótestület parancsnokának, a tűz ellen való védekezés terén szerzett érdemei elismeréséül, a koronás aranyéremkeresztet adományozta.

— **A Pesti Hengermalom** az igazgatóságába új tagokul gróf Széchényi Viktort és dr. Burchard-Bélaváry Rezsőt három évre egyhangulag megválasztotta.

— **Széchenyi Andor** gróf, Széchenyi Ödön basának, a konstantinápolyi tűzoltóság parancsnokának fia, negyvenkét éves korában agyszélhűdés következtében meghalt. Széchényi Andor 1865-ben született Budapesten. Tizenkilenc éves korában Carszkoje-Szelóban nőül vette Korosztovzov Máriát, a kitől egy fia maradt, Lipót gróf, aki most huszonegy éves.

— **A volt budai várkapitány meghalt.** Gallé Antal volt budai várkapitány ötvenhat éves korában meghalt. Gallé három évig volt Budán várkapitány és tavaly betegsége miatt nyugdíjaztatását kérte. A múlt év szeptemberében Görzbe költözött, hogy betegségére gyógyulást találjon. Itt érte utól a halál. Utolsó kívánsága az volt, hogy holttestét hazahozzák és Gödöllőn temessék el, ahol éveken át az önkéntes tűzoltó testületnek közszeretben álló activ alparancsnoka volt.

— **Zdiarsky János,** Prachatitz polgármestere, a Deutschböhömök (így hívják magukat a Csehországban lakó németek) szövetségének elnöke, 57 éves korában elhalálozott. Szülővárosának tűzoltóságát is (1872-ben) ő alapította.

— **Gróf Pálffy János** az alábbi levelet intézte a pozsonyi tűzoltók parancsnokához, S e n d l e i n Jánoshoz:

„Pozsonyi sétatéri palotám padlásán ez év január hó 25-én kiüthött tűzvész továbbterjedésének megakadályozása és elfojtása, a parancsnok ur vezetése alatt álló pozsonyi tűzoltóság erélyes és szakavatott közreműködésének köszönhető csupán. Nem mulaszthatom el azért a közreműködéséért, úgy Önnek, mint a vezetése alatt álló tűzoltóságnak is köszönetemet kifejezni.

Ezenkívül célszerűnek tartom, hogy én, aki a tűzoltóság közhasznu és áldásos tevékenységét magam is éreztem és igénybe vettem, hogy a tűzoltóság intézményének előmozdításához az általam a tűzoltó-egylet megalakulása óta évente fizetett járulékon kívül más módon is hozzájáruljak. Ennek folytán az igen tisztelt parancsnok ur kezeihez a pozsonyi önkéntes tűzoltó-egylet céljaira egyezer koronát utalványozok s az igen tisztelt parancsnok ur lesz szives ezt az összeget a pozsonyi önkéntes tűzoltó-egylet olyan céljaira és szükségleteire fordítani, amelyeket a legmegfelelőbbeknek tart.

Az igen tisztelt parancsnok ur és a vezetése alatt álló pozsonyi önkéntes tűzoltó-egylet tagjainak közhasznu és eredményes működésükért még egyszer köszönetem és üdvözetem.”

Ugyanez alkalomból az első magyar ált. biztosító-társaság a tanusított bátor és önfeláldozó működés elismeréséül 200 koronát küldött a testületnek.

— **Félszázados tűz.** Pennsylvániában (Amerika) 50 év óta ég egy anthrazitbánya, melyet vízzel nem sikerült idáig elfojtani. Ujabban szénpor-nak és víznek a keverékével iparkodnak ezt elérni. Hatalmas (100 lóerejű) gőzgépek segítségével, a [hegy oldalába furt 25 centiméteres csatornákon át nyomják bele a hegy belsejébe ezt a keveréket, melyhez csak viz naponként 70 ezer hektoliter szükséges. A tűz fészkeről felszálló mérges gőzök elvezetéséről külön kellett gondoskodni. A mérnökök azt hiszik, hogy ezzel a bevezetett keverékkel, melynek csak negyedrésze semmisül meg a tűzben, míg a többi szilárd massává lesz a nagy hőségben, a tűz elfojtásán kívül a hegy összeomlását is sikerül majd megakadályozni. Az erélyes beavatkozás eredményét 2 év múlva gondolják elérni.

— **Zászlóértés.** A jajcai (Bosznia) önkéntes tűzoltók február 9-én rendezett báljok alkalmából, mint az előző években, úgy az idén is különféle zászlókkal, többek közt a magyar nemzetiszínű zászlóval is felékesítették az ottani nagy szállodát. Valami Manola Jován nevű, Dalmáciából bevándorolt fuvaros azonban a magyar nemzeti lobogót a táncmulatság előestéjén széttepte. A tűzoltóparancsnok Manola Jovánt a járásbírósnál bepanaszolta, mire ez Jován urat a magyar zászló megsértéséért 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Egy németországi vármegyei** (vagy mint ott nevezik kerületi) szövetség nemrég tartott ülésén, mely a porosz kir. kormány azon legújabb rendeletét, hogy a tűzoltói szolgálati évekbe a katonaságnál töltött évek beszámítódnak örömmel vette tudomásul, szóba került a tűzoltótisztek oldalfegyvere is. Egyik testület ugyanis azt ajánlotta, hogy ha már kardot nem viselhetnek az önkéntesek, mint amely Németországban csak a hivatásos tűzoltótiszteknek dukál, hát legalább balta helyett, a tengerészek törét fogadják el oldalfegyver gyanánt. A kerületi szövetség közgyűlése az indítványt elutasította.

— **Az égő Tisza.** A holt Tisza közelében lakó gyermekek csodálatos jelenségre bukkantak. Most, hogy beállt a Tiszának ez a holt ága, a gyermekek a jégen csuszkaálva játszadoztak. Itt-ott betörték a jeget, s egyikök égő gyufát tartott a nyílás fölé, amire láng csapott fel és jóideig égett. Ennek a felfedezésnek a híre gyorsan terjedt a gyermekek közt, akik sok helyen léket vágtak a jégen, a kiömlő gázt meggyújtották és melegedtek a kékes lángjánál. Ha kialudt a láng, belefújtak a lékbe, amelyből ismét kicsapott a láng, ha égő gyufát tartottak oda. Ez az érdekes dolog azt bizonyítja, hogy a holt Tiszának ezen az iszapos és szinte mocsaras részében a talajból metán gáz fejlődik, mely a jégréteg miatt el nem illanhat és ezért a víz és jég között levő szabad részen gyűl össze. Ha azután léket vágnak a jégen felszáll és meggyújtható. A tiszapartiak különböző babonákat fűznek a dologhoz. Néhol lidéretűznek tartják.

— **Tűzhalál.** Hogy miként lehet megkülönböztetni valamely tűzhelyen összeégve talált embernél, hogy a tűz okozta-e a halálát, avagy már előbb hulla volt, erre nézve a tüdőbe hatoló füst a mérvadó. Ha valaki — írja egy törvényszéki orvosi szaklap — bennégett, akkor tüdejének légutaiban, le egészen a bronchiolusokig, finomanlerakódott koromréteget konstatálhatni még napok múlva is. Ellenben, aki mielőtt a tűz körülfogta volna, már halott volt, annál az a koromlerakódás a tüdőben hiányzik.

— **Ház kémény nélkül.** New-Yorkban az egyik villamos társulatnak olyan háza van, amelyen nincs kémény. A konyhákban elektromos takaréktűzhelyek állnak; a fűtés villamos; még a helyiségek ajtói is villamos uton, egy gomb megnyomására csukódnak és nyílnak.

— **Falusi bíró sententiája.** „A szerházba többé nem csukunk be senkit. Egyik gazember, míg be volt zárva, bizonyosan unalmában, megkente a tűzifecskendőt s az óeska gép olyan jól dolgozott a tűznél, hogy a bebiztosított házat csak félig engedhettük leégni.“

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. Jól tudja. Némelyik gyár egy 600 literes helyett 2 db 300 literes tartányt alkalmaz, aminek megvan az az elméleti előnye, hogy míg a második tartány vizét felhasználjuk, azalatt az elsőt esetleg újra megtölthetjük vízzel. Charlottenburgnak már villamos-automobilra épített szénsavas fecskendője is van. A szer locomótiója az első kerekeken nyugszik. A kocsikeret helyett csövek nyertek rajta alkalmazást s a vas víztartó helyett ezek tartalmazzák a vizet.

M. Igaza van. Fiumének felszerelése között egy gőzfecskendő is van. Ez multkori ismertetésünkben is benne volt, csak nyomdahiából maradt ki. De, hogy menthető hiba, bizonyosság rá a fiumei parancsnok levele, aki ennek kimaradását maga sem vette észre, holott emiatt leginkább lett volna érdemes felszólamlással élni.

R. Az országos segélypénztár alapítását Rösch Frigyes a 30-as évek elején indítványozta, de az csak 1887-ben a Fiumében tartott orsz. közgyűlésen alakított meg. A járulék tagonként évi 30 krajcárban állapított meg, ámbar indítványtevő 10 krajcárnyi járulékot ajánlott már akkor is. De csak később lett a tagsági járulék a mai évi 10 krajcár. Maga a soproni tűzoltótestület azonban csak 1898-ban lépett be a segélypénztárba.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-út 69.

GYÁRT:

< Gőz-, motor-, tűzifecskendők és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendők és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

— **Walser Ferenc** —
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémtömlő
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnyeim: „Walser Csángó-utca Budapest.“ Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata

egy-egy példányának ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatott füzet ára 10 fillér.

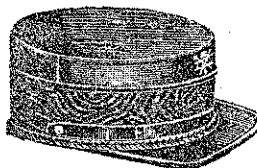
Tűzbiztos mázolás.

Nedves épületek kiszáritása. Házgomba kiirtása.
Szárító-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat
Budapest, V., Pannónia-u. 2/B.
Telefon 21-04.

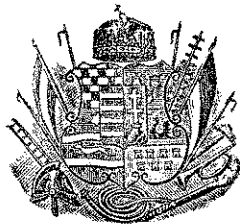
DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET
félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül
jogosított.

A lapszétküldésére vonatkozó felszólalásokat az
országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a
hová az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája
VII., Bákóczy-út 38.
Telefon 90—33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.
Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.
A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra,
melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kér-
jük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztelet-
díjért.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Az országos választmány közgyűlése.

Első, magasb röptű, olyan közgyűlés, aminő az 1896-ban jóváhagyott alapszervezet megalkotóinak a lelki szeme előtt lebeghetett.

Első, abban az értelemben, mert nemcsak szavazatképes volt, míg az előző közgyűléseket csak mesterségesen sikerült ilyenné tenni avagy határozatképeség hiányában egy tizen-négynapos második terminusra kellett halasztani; — hanem első az oknál fogva is, mivel ezuttal nem az ülés előtt hevenyében megbizással felruházott egyének képviselték a vármegyei szövetségeket, hanem valóságos (szűkebb értelemben vett) hazabeliek: vérbeli vármegyei bajtársak.

És előkelő színvonalon mozgott a tárgyalás menete, dacára annak, hogy olyan unalmasnak ígérkező téma állott főtárgy gyanánt napirendjén, mint aminő az alapszabályoknak a módosítása szokott lenni. Szinte jól esett hallani azokat az előzőleg otthon megejtett beható tárgyalások eredményeképp megcsendülő higgadt hozzászólásokat, amelyek ily átgondolt és szabatosan megalkotott vélemények kifejezői gyanánt soha sem hangozhattak volna el, ha alkalom nem adatik a vármegyei szövetségeknek arra, hogy a szőnyegre került tervezetet alaposan áttanulmányozhassák. Bebizonyosodott, amit lapunk egyik munka-

társa jó egy évvel ezelőtt juttatott kifejezésre, hogy a dolog érdeme nem fog veszíteni, sőt nyerhet az által, ha a szegedi nagygyűlés utasítása folytán megtartandó rendkívüli közgyűlés addig egybe nem hivatik, míg intenzív eszmesurlódás révén a vélemények kijegecedésének a processusa végbe nem ment.

De hogy a megállapodottabb vélemények kiformalódhattak s ezzel a választmány közgyűlésének a nivója emelkedettebbé vált; ez első sorban a hivatása magaslatán álló elnökség céltudatos irányításának eredménye. S ezért volt igazán helyén való Hevesvármegye képviselőjének, Breznay Imrének az a felszólalása, mellyel az évi jelentés kapcsán nem mulasztotta el néhány szíves szóban kifejezést adni annak a jól megérdemelt elismerésnek, mely az országos vezetőséget méltán megilleti már csak azért is, mivel — mint mondá — „a vidék mozgalmainak hozzá érkező sugarait nemcsak összegyűjti, hanem maga, mint gyűjtő lencse is betölti szerepét!“ S különösen időszerű volt e ténynek a választmány színe előtt való constatalása épen most, a midőn az egyik szaklap, elnökségünknek e kétségtelen érdemei kisebbitésére nem átallotta tért nyitni hasábjain.

Az ülés érdekesebb mozzanatainak sokasága arra kényszerít ugyan ben-

nünket, hogy adandó alkalommal külön térjünk vissza azok egyikéremásikára: a lefolyásról most nyújtott általános képben azonban nélkülözhetetlen, hogy már ezuttal is ki ne emeljünk közülök egyet-kettőt.

Igy pl. mindjárt az elnöknek, Széchényi Viktor grófnak az a bejelentése, hogy a már 1868 évi 4209. számú belügyminiszteri körrendelettel közel kilátásba helyezett, de azóta évtizedeken át hiába várt törvényjavaslat tervezetének a kidolgozása végre befejezést nyert s mint kész elaboratum az államtitkárnak átisadatott, egyenesenszenzációszámba mehet Hasonló dologról 1871, vagyis az országos tűzoltó szövetség fennállása óta, még egy elnöknek sem nyílt alkalma pozitív formában jelentést tenni.

A megváltozott idők örvendetes tünete volt az is, mikor dr. Sze t s e y István, a somogyvármegyei szövetség képviselője, tudatában annak, hogy mennyi történt és illetve, hogy formálisan ujja született náluk a tűzoltó intézmény, már szinte apprehendálva hozta szóba az elnökség évi jelentésének abbeli mostohaságát, hogy ámbár megemlékezett róluk, de ezt oly kimért rövidséggel tette, ami felettük való átsiklásnak is minősíthető. „Mert — ugymond — hallgatással nem mellőzhető az a nem közönséges kihatással bíró körülmény, hogy Somogyvármegye a maga területén, rendszeres tűzrendészeti felügyeletet létesített“.

Valamikor, nem is olyan rég, a legtöbb vármegye örült, ha egyáltalán meg sem említették. Mert amit róluk el lehetett volna mondani, az minden szépitgetés dacára is legtöbbször csak szégyelni való volt. Ma már — hál' istennek — önérzetesebbek a vármegyék, ha még nem is valamennyi. Ime Somogy már büszkén ki mer állni a napfényre, sőt a „holmi vidéki alakok“ félreértett kifejezésében rejlt lekicsinyítés ellen tiltakozik is.

Ugy az apprehensio, mint a tiltakozás, az elnökség nevében dr. Ó v á r i Ferenc által, az igazsághoz hiven, megadott felvilágosítások és Lukáts Gyula előadó tapintatos kijelentése

után, nyomban elsimult. Ami viszont annak ténye mellett bizonyít, amit dr. Szecey igen helyesen juttatott kifejezésre, hogy „a vidéknek esze ágában sincs azért ütni meg az erélyesebb hangot, mintha az ellentétek szitása lenne a célja. Csupán annyit kíván meg, de ezt némi joggal, hogy a célzatosság a központban szerepet vivők részéről kizártnak legyen tekinthető!“

A másik érdekes és nevezetes kijelentést Vasvármegye képviselőjette. Mikor ugyanis az alapszabálymódosítás megszövegezett tervezetének a tárgyalásánál, V a s s János dr. mint a tervezet készítője és előadója tömör bevezető beszédét befejezte, felállott A j k a y Zoltán, a vasvármegyei szövetség alelnöke s a vármegye alispánjának, ugysis mint az ottani szövetség elnökének megbízásából, a következőket mondotta:

Tisztelt Országos Választmány! A törvényhatóságok hatáskörét megállapító 1886. évi törvény 3. §-a kimondja, hogy önkormányzat jogából kifolyólag a törvényhatóság saját belügyeiben önállóan intézkedik, határoz, szabályrendeleteket alkot s határozatait, rendeleteit végrehajtatja. Ez alapon a tűzrendészeti kezelést és ellenőrzését a tűzrendészeti kormányrendelet is a vármegyék autonóm jogkörébe utalja.

Vasvármegye e törvényben gyökeredző jogánál fogva, a tűzrendészet szakszerű felügyelete szempontjából, saját maga alkotta szabályrendelettel szervezte a tűzrendészeti felügyelői intézményt, melyet rendszeresen a vármegyei tűzoltó-szövetséggel láttat el s ugy ennek a szövetségnek, mint a tűzfelügyelői intézménynek a költségeit saját tűzrendészeti alapjából fedezi. A vármegyei tűzoltó-szövetség ilyformán nemcsak szakközege tűzrendőri ügyekben a törvényhatóságnak, amennyiben szakvéleményeket ad, javaslatokat tesz, amit a hatóság mérlegel és vagy elfogad vagy nem, — hanem ugy szervezeténél, mint anyagi ellátásánál fogva egyenesen törvényhatósági intézménynek tekintendő. Ilyen és nem társadalmi intézmény a vasvármegyei szövetség már csak az okból is, mivel, nem is szólva arról, hogy a törvényhatóságnak közvetlen felügyelete alatt áll, — nem tagdíjából táplálkozik, hanem maga a a törvényhatóság viseli fentartásának a költségeit s az alispán hivatalból elnöke a szövetségnek.

Mindezeknél fogva az országos szövetség alapszabályaiban körülírt azon alantas hatáskört, mely az alszövetség elnevezésben jut kifejezésre, Vasvármegye szövetsége el nem

fogadhatja vagyis a subordinált helyzetet és illetőleg azt, hogy az országos szövetség fegyelmi jogokat gyakorolhasson nem acceptálja.

Az országos egyöntetűség kedvéért, mely szerinte is kívánatos, hajlandó ugyan az országos szövetség által a műszaki haladás szempontjából meghozott szabályokhoz alkalmazkodni, arra is vállalkozik, hogy az egységes egyenruha, rangjelzés és gyakorlati szabályzat előírásait a maga részéről is portálja; szakszerű kérdések elbírálásánál az országos szövetség utbaigazítását és tanácsait is kész mérvadók gyanánt elfogadni, „hanem ahhoz, hogy felette, mint törvényhatóság által alkotott és fentartott szakszervezet felett, az országos elnökség, mint e törvényhatóság hatáskörén kívül álló intézmény, ellenőrzést és felügyeletet gyakorolhasson, hozzá nem járulhat.“

Hamisítatlan magyaros felfogás, mely még ott is ellensége a centralis vezetőség felettes volta elismerésének, ahol ebből csak előny származhatnék rá. A 7 vezér idejében is ez volt a felfogás. Mindegyik törzs úgy gondolkozott béke idején, hogy „vagyok olyan legény, mint te!“ és csak nagy veszedelem, országos védekezés vagy közös vállalkozások tartamára volt hajlandó az Álmos törzsből fejedelemmé fogadott fővezér parancsainak alávetni magát.

Ajkay végül 5 pontban formulázta is kívánóságait, melyek a következők voltak:

1. hogy az alszövetség szó mellőztessék.
2. A vármegyei szövetségek határozatai az országos választmányhoz ne legyenek megfélebbezhetők.
3. A vármegyék területén levő kötelezett tűzoltóságokra nézve az országos szövetséghez való csatlakozás ne mondassék ki kötelezőleg.
4. Évi jelentéseinek s a tűzrendészeti felügyelők rendes és rendkívüli jelentései másolatának betérjesztésére a vármegyei szövetség ne köteleztessék és végre
5. hogy a felügyelet közvetlen gyakorlására és utasítások adására az országos szövetség magának jogot ne formáljon.

Ajkay megjegyzésére dr. Óvári alelnök és dr. Vass előadó feleltek.

Óvári Ferencz dr. felelete ekkép hangzott:

Tisztelt választmány! A 6. §-ban ismételtelen előforduló és bizonyos fokban tényleg sérelmes „al“-szövetség kifejezésnek a kihagyásához, minthogy az inkább csak a hosszabb vármegyei szövetség ismétlésének mellőzése kívánt lenni, minden nehézség nélkül hozzájárulhatunk.

Ahhoz azonban, hogy a vármegyei szövetség határozatai megfélebbezhetők ne legyenek, ma még korai dolog lenne hozzájárulni. Mindaddig ugyanis, amíg a vármegyei tűzoltó szövetségek nem képezik törvény által statuált elemeit a törvényhatóságoknak, vagyis míg csak mint társadalmi intézmény szerepel az országos tűzoltó szövetség is; a fokozatos fölebbezés lehetőségét a tagtestületek számára meg kell adnunk. A felebbezhetőség e fokozatos kiképzése azonban az autonómiát a legtávolabbról sem sérti.

Ami a kötelezett tűzoltóságok csatlakozását illeti, erre nézve elég tudnunk, hogy az országos szövetség kebelébe való belépésnek kötele-

zővé tételét a Belügyminiszter sem engedi meg. Valamely vármegye területén működő tűzoltóságok csatlakozása ennél fogva kötelezőleg sehol sincs kimondva. Csupán annyit követelünk meg, — de azt egész természetesen, — hogy amelyik testület a tagtestületek sorába belépett, az mutassa be a maga alapszabályait vagy azt a helyi statutumot, amelynek alapján működik.

Végül a tűzfelügyelők jelentéseire való reflektálást is nyugodtan elengedhetjük. De az évi jelentést és a közgyűlés jegyzőkönyvét feltétlenül be kell kívánnia az országos szövetségnek, máskülönben lehetetlen abba a helyzetbe jutnia, ami épen most Somogyvármegye részéről már gravamen tárgya is volt, hogy megítélhesse, vagy egyáltalán csak megtudhassa mit művel e vagy ama szövetség?

A közvetlen felügyelet gyakorlása vagy plane utasítások adása ennél fogva távol áll az országos szövetségtől. Mindaz pedig, aminek bekívánása eddig szokásban volt, csak mint indokolt jogfolytonosság fentartása szerepel a tervezetben.“

Dr. Vass János előadó pedig ezeket mondotta:

Államot az államba alkotni nem lehet. Ha a vármegyei szövetségek autonómiáját korlátlanul akarnók fentartani és még a felebbevitel lehetőségét is kizárnók: akkor azoknak országos szervezetbe való csoportosítása sem volna lehetséges. Ugy a törvényhatósági élet, valamint a tűzrendészet adminisztrációja, hozzám a juristához és közigazgatási tisztviselőhöz egészen közel áll, tudom tehát, hogy a tűzrendészet bifurkáltan kezeltek. Egyfelől e hatóságok: helyi előljáróság, főszolgabíró, alispán, stb., másrészt e hivatalos organumokkal párhuzamosan a társadalmi jellegű szervezetek működnek. Ez utóbbiakra nézve a kormányrendelet nem tartalmaz semmiféle konkrét rendelkezést a tekintetben, hogy azok — nem véve ki az országos szövetséget sem — a közhatalósági szervezetbe bele volnának illesztve. Azt tehát, hogy egy vármegyei tűzoltószövetség ma törvényhatósági intézmény lehetne, tagadásba vagyok kénytelen venni. Ha meg is említi tehát Vasvármegye szabályrendelete, a vármegyei szövetséget, mint tűzrendészeti feladatok betöltő intézményt, ebből még nem következik, hogy a vármegyei szövetség közhatalósági funkciókat végző szerv. Hevesvármegyében is erős az önkormányzati szellem, szabályrendelete szintén szól a vármegyei szövetség működési köréről, de azért itt, még sem minősíti senki sem törvényhatósági intézménnyé a tűzoltószövetséget. Viszont ámbár a helyhatósági statutumoknak deferálni kötelesek vagyunk is mint szövetség; de e címen a szerves összefüggésből kivenni bennünket, mint a hogy Vasvármegye akarja, ezt egyik törvényhatóság kedvéért sem engedhetnők meg. Az orsz. szövetség élő, munkálkodó, eredményeket produkáló szervezet, amely ennél fogva jogot formálhat arra, hogy a vármegyei szövetségekkel szemben, azok

subordinált helyzetét fentarthassa s ebbeli jogkörét esorítani ne engedje. Maradjunk csak meg továbbra is a párhuzamos fejlődésnél.“

Szetsey dr. szerint „az orsz. szövetség mi magunk vagyunk vármegyei szövetségek. Ha tehát magunkat csoportosítjuk, akkor volta-képen önmagunk közösen bíráljuk el azt, ami felebbezés alakjában idekerül. Ennek nyugodtan alávetethetjük magunk.“ Az alelnök érvelését teszi magáévá.

Az idézett hozzászólásokból kétségtelen, hogy az A j k a y által felvetett dolog nemcsak érdekes volt, hanem oly kérdés tisztázására is nyújtott alkalmat, ami épen most a tűzrendészeti törvény megalkotásának küszöbén, eléggé latba eső.

A negyedik kiemelkedő mozzanat a 14. §. tárgyalása során merült fel.

Ez a szakasz foglalkozik ugyanis azzal a kérdéssel, hogy kik birjanak a nagygyűlésen szavazati joggal. A tervezet csakis tiszti rangban álló, kebelbeli tagnak engedi meg valamely testület nevében a szavazati jognak gyakorlását. Ezzel a megállapodással szemben, hivatkozással a bizottsági tárgyalások során fentartott jogára, maga az előadó V a s s János dr. csinált frontot. Szerinte kizárólag a megbízóra tartozhatik az, hogy kire bizza jogának a gyakorlását s e tekintetben minden korlátozás a jogszabadság terhére esőnek minősül. Felfogásával azonban magát az elnököt is szemközt találta. S a közgyűlés az elnök nézőpontját tette egyhangulag magáévá.

„Annál az analogiánál fogva — mondotta Széchenyi Viktor gróf — amit az előadó Vass János dr. akkép fejezett ki, hogy „aki jó tűzoltónak: legyen jó szavazónak is!“ — az következnek, hogy aki jó közembernek: az hadvezérnek is jól! Pedig e tétel helyes voltát bizonyára senki sem hiszi el. Mert a vezér nem a szavazatok többsége szerint kombinálja össze az intézkedései alapját képező elhatározásokat; hanem különféle helyzetek és magasabb szempontok mérlegelésére is képes, saját többlettudásával. S ha nálunk, demokratikus alapon, a szavazatok összeségéből kerül is ki a vezetőség, — azért mégse szabad abba a hibába esnie, hogy a szűkebb hazabeli viszonyoknak, a lokális érdekeknek az álláspontjára helyezkedjék, sőt feltétlen kötelessége arra törekedni, hogy minél magasabb színvonalra állva, a helyi nézetekkel szemben lehetőleg mindig az országos érdekek szempontját juttassa győzelemre.

Irrealis eljárást nem insinualhatunk senkinek, fel kell tételeznünk mindenkiről, hogy tisztességes ember. De mert ember, tévedhet is. S így azt már nem tételezhetjük fel mindenkiről, hogy mindenkor csakis a közérdeket szolgálja és más önös érdeket soha. Ez okból a normális embert kell felvennünk alapul.

Egyik-másik közember lehet kivételes intelligentiájú, az is előfordulhat, ámbár ez már elég szomorú, hogy nagyobb szakképzettséggel

is rendelkezik, mint a tiszti rangban álló egyén, mindazonáltal a tisztikar súlyának növelése és az általános nivó emelése nem engedhet más felfogásnak tért, mint annak, hogy tagtestületet az elnök vagy parancsnok távollétében egyedül, csak tiszti rangot elfoglaló bajtárs képviselhet. Ne a kivételek kedvéért alkossunk szabályt, hanem a szabálylyal hassunk oda, hogy a kivételes tehetségű vagy képzettségű egyént maga a testület helyezze vezető állásba vagy rangba, ha azt akarja, hogy szava legyen az illetőnek a forumon.“

Dr. Szily József is hozzászólott e tárgyhoz. Szerinte nem a tagtestületek jogait nyirbáljuk meg, mint Vass János dr. hiszi, mert a szakosztályokban mindenkinek lesz nemcsak hozzászólási joga, de szavazata is, — hanem egyenesen kiterjesztjük a nagygyűlés jogait, mert a szakosztályok határozata felett való döntést a plenumnak tartjuk fenn. És a nagygyűlés méltóságának csak érdekében lehet, hogy akkor, amidőn tagtestületei a maguk döntő befolyásukat már csak egy-egy szavazat útján érvényesíthetik, hogy ilyenkor csak kebelbeli tiszt lehessen a szavazati jogot gyakorló képviselő.

Nagyobb vita aztán már csak a Szabó Gyula előadó által referált „egyenruha s rangjelzési szabályzat“ módosításának a tárgyalásánál indult meg. Itt dr. Kovacsicsnak, Temesvármegye ifjú képviselőjének az öregebb bajtársakat védelmébe vevő, higgadt felszólalása keltett némi feltűnést.

Egészen pedig, és ezt még egyszer hangsúlyozzuk, igazán kellemes látvány volt ez előkelő nivón mozgó közgyűlési tárgyalás, melyet mindvégig a komoly érdeklődés jótékony melege és a vak szenvedélyesség teljes hiánya hatott át és tett jellegzetessé.

Az emlékezetes ülés megszakítás nélkül délelőtt 9 órától délután 2 óráig tartott.

* **Tolnavármegye** áprilisi közgyűlése elé érdekes indítvány kerül. Az előterjesztett indítvány odaterjed, miszerint mondja ki Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága, hogy

1. az 1890. évben 28. szám alatt alkotott tűzrendészeti szabályrendeletét, a fejlődöttebb viszonyok következtében átalakítandónak tartja;

2. mindaddig, míg a szabályrendelet átalakítása megtörténik, a jelenben érvényben levő szabályrendelet végrehajtása, a tűzoltóságok megfelelő kiképzése s kiképzésének ellenőrzése, a hatóságok mellé közhivatali jelleggel bíró szakértő állítása, nemkülönben a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet átalakításának előkészítése érdekében egy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állást szervez s az ezen állással járó kötelességek és jogok megállapítása, valamint a szükséges költségek előteremtése céljából vármegyei szabályrendeletet alkot s felhívja a vármegye alispánját, hogy az alkotandó szabályrendelet tervezetét a legközelebbi közgyűlés elé terjessze be.

HIVATALOS RÉSZ.

390.
1907. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség *elnöksége f. évi április hó 20-án d. u. 3 órakor* ülést tart, melyre az elnökség tagjait ezennel meghívjuk.

A tárgysorozat főbb pontjai:

1. Az orsz. vál. gyűlés határozatainak végrehajtása.

2. A tisztí egyesület lakásfelmondása.

3. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg *d. u. 1/23 órakor a segélypénztár elnöksége* is tart ülést.

Budapest, 1907. márczius 27-én.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

387.
1907. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség *f. évi május hó 12-én d. e. 9 órakor Budapesten, a IV. ker. Váci-utca 64. sz. a. városháza tanácstermében rendkívüli nagygyűlést* tart, melynek egyedüli tárgya a szövetség alapszabályainak módosítása.

Felhívjuk a t. tagtestületeket, miszerint felhatalmazással ellátott kiküldötteik útján magukat e nagygyűlésen minél nagyobb számban képviseltetni sziveskedjenek.

Az alapszabálytervezet a „Tűzrendészeti Közlöny“-nek f. évi 4. számában közöltetett.

Budapest, 1907. márczius 27-én.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

414.
1907. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten 1907. évi márczius hó 23-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Ovári Ferencz alelnök, dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tag, Apáthy István, Barabás István, Lukács Gyula, Szabó Gyula, dr. Szily József, Szabados Imre, Varga Lőrincz, dr. Vass János, Vitla Pál előadók és dr. Balogh Dezső pénztáros. Elmaradását kimentette Breuer Szilárd titkár és dr. Glósz Kálmán előadó.

54. Elnök az ülést megnyitván, segédtitkárral felolvastatja **Breuer Szilárd** titkárnak levelét, mely szerint betegsége miatt az ülésen meg nem jelenhetett.

Sajnálattal tudomásul vétetett.

55. Alelnök bejelenti, hogy **dr. Szily József** előadó királyi kitüntetése leérkezett s ünnepélyes átadása a másnapi választmányi ülésen történik meg, melyre dr. Böles Gyula belügyministeri osztálytanácsost, dr. Bárczy István polgármestert, dr. Almády Géza tanácsnokot, a székesfővárosi hiv. tűzoltóság főparancsnokságát, továbbá a budapesti és pestvármegyei tűzoltó-szövetséget, valamint a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságát külön is meghívta.

Tudomásul vétetett.

56. Alelnök bejelenti, hogy a múlt ülés óta a **tűzrendészeti törvényjavaslat** tárgyában a belügyministeriumban három értekezlet tartott s a javaslat az utolsó értekezleten befejezést is nyert, **Vida Pál** előadó felszólalása folytán

kijelenti, miszerint az értekezleteken nem mint elnökségi tagok, hanem mint egyének vettek részt s hogy a tárgyalás részletei azért nem közölhetők, mert ezen javaslat még nem a nyilvánosság számára készült s annak csak az ankét után, mely elé terjesztetni fog, lesz átadva. Kijelentvén továbbá, hogy az ankét előtt a tűzoltóság részéről követendő egyértelmű eljárás végett elnökségi ülés fog összehivatni, melyen az arra hivatottaknak megnyilatkozásaikra bő alkalom nyílik,

alelnök bejelentése tudomásul vétetett.

57. Alelnök jelenti, hogy a szövetség részére az **államsegély** az 1907. évre kiutaltatott, az felvétetett s gyümölcsözőleg elhelyeztetett; továbbá,

58. hogy a szövetség a **postatakarék** cheque-forgalmába belépett s ezután a tagtestületek ez uton is fizethetik járulékaikat.

Tudomásul vétetett.

59. Segédtitkár bejelenti, hogy a tűzoltó-tisztí egyesület a szövetségtől bérelt helyiséget május hó 1-ére felmondotta.

Elnök javaslatára tárgy a jelen ülés napirendjéről levétetett.

60. Lukács Gyula előadó felolvasván jelentését a **szombathelyi színház vizsgálatáról**, azt — az irattár számára — az elnökségnek beterjeszti, mely

a szakszerű, tárgyilagos jelentésért Lukács Gyula előadónak teljes elismerését fejezi ki s elrendeli, miszerint a jelentés a szövetség hivatalos szaklapjában egész terjedelmében közzététessék.

61. Segédtitkár bejelentvén, hogy a **népies tankönyv** pályázatra két mű és pedig a mult alkalommal megdícsért műveknek újabb kidolgozása beérkezett,

az elnökség a bíráló-bizottságba dr. Szily József, Apáthy Vilmos és Varga Lőrinc előadókat kiküldi és részükre a műveket kiadni rendeli.

62. Olvastatván a fővárosi tanácsnak a **székesfővárosi hivatásos tűzoltóságnak** a szövetségbe való belépésére vonatkozó határozata, az elnökség zárt ülésben kimondja, hogy a belépést örömmel veszi, tekintettel azonban azon körülményre, hogy a belépést a tanács határozatában feltételekhez köti, a most érvényben lévő szövetségi alapszabályok pedig feltételes belépésről nem intézkednek, mielőtt a belépés felett végérvényesen döntene, megkeresi a tanácsot, hogy azon szabályrendeleteit, illetve szabályzatait, melyeket a szövetség hatásköre alól kivonandóknak vél, a szövetség szabályzataival leendő összehasonlítás végett megjelenő, illetve a szövetségnek 1—1 példányban megküldeni sziveskedjék.

63. Tárgyaltatván a választmányi ülés tárgyai:

a) az alapszabálytervezet előadására dr. Vass János előadó,

b) a szervezeti, egyenruházati és rangjelzési szabályzat módosító tervezetének előadására pedig

Szabó Gyula előadó kéretett fel.

64. A „Tűzrendészeti“ ezimű könyv II. kiadását illetőleg javasolja az elnökség a választmánynak,

hogy az, az elnökség e tárgyban hozott határozatának jóváhagyásával, mintegy 25 év terjedelemben, 5000 példányban és körülbelül 4000 kor. költség mellett nyomassék ki s a könyv megírására dr. Szily József előadó főszerkesztése mellett **Breuer Szilárd**, dr. **Balogh Dezső**, **Lukács Gyula** és

Markusovszky Béla kéressenek fel. dr. Vass János előadó felszólalása folytán kimondja továbbá, hogy tekintettel a tűzrendészet terén a közel jövőben bekövekezhető fordulatokra és átalakulásokra, a közigazgatási részt kihagyva azt annakidején külön kiadni javasolja.

65. Az országos szaktanfolyam tárgyában dr. Szily József és Szabó Gyula előadók felszólalása alapján az elnökség oly előterjesztést tesz a választmányhoz,

hogy a múlt évi választmányi gyűlés azon határozatától, miszerint az 1907. évi orsz. tanfolyam a vidék egy alkalmas helyén tartassék meg, tekintettel a közeljövőben várható fordulatokra, melyek az orsz. tanfolyam megtartási helyének Budapestről való áthelyezését időszertlenül tennék, továbbá azon körülményre, hogy ezáltal a hallgatók száma is lényegesen megcsökkenne, tekintsen el s azt a folyó év augusztus havának 1—19 napjain ismét Budapesten rendezze és pedig a tavalyi módzatok és költségek mellett, ugyanazon tanfolyam-parancsnok vezetése alatt, ugyanazon előadók közreműködésével, azon különbséggel azonban, hogy az öt drb 80—80 koronás ösztöndíj, öt drb 100—100 koronás ösztöndíjra emeltessék.

66. Pénztáros előterjesztvén a tagtörlésekre vonatkozó javaslatát, az elnökség oly előterjesztést tesz a választmányhoz,

hogy Dárda, Hosszupereszteg, Nagybony-Hódos, Titel, Magyardiószeg, Románbencsek és Temesgálya, melyek közül Dárda és Magyardiószeg kilépését be is jelentette, a tagtestületek sorából esetlegesen tartozásikkal együtt töröltessenek, a Bácsbodrog, Hajdu és Trecsén vármegyei szövetségek pedig ügyeinek két havi határidő alatt leendő rendezésére felszöllitassanak, s ennek a záros határidő alatt való meg nem történte esetében, a m. kir. belügyminiszteriumhoz feljelentessenek, a szabálytalanságok megállapítása és megtorlása végett pedig ellenük vizsgálat kéressék. A Somogy vármegyei szövetség által törlésre bejelentett Bahás, Basal, Hatvan, Pata, Poklosi, Apáti, Szakácsi, Tapsony és Viszló törlésétől, tekintettel arra, hogy ezeknek törlésre való előterjesztését Szabados Imre előadó, vármegyei szöv. alelnök visszavonja, mivel a tagdíjak behajtása iránt az intézkedés folyamatban van, az elnökség eltekint.

67. Barabás István előadó javasolja, miszerint a szövetség kiadmányai s a hivatalos lap, ha a vármegyei szövetség ez irányban kérelemmel fordul az országos szövetséghez, ne közvetlenül, hanem az illető vármegyei szövetség útján küldessenek meg a tagtestületeknek, s azoknak jogában álljon a kötelességeiknek meg nem felelő tagtestületektől azokat visszatartani.

Elfogadtatott s elrendeltett, hogy a választmány elé ez irányban való javaslat tétessék.

68. Alelnök előterjesztvén Mármaros vármegye alispánjának a vármegyei tűzoltó-szövetség alakuló közgyűlésére egy elnökségi tag kiküldését kérő átiratát,

az azon való részvételre Apáthy István felkérte, s erről Mármaros vármegye alispánja értesített, s azzal, hogy vele az előmunkálatokat illetőleg az irányelvek is közöltessenek.

69. Segédtitkár azon jelentése, miszerint a közs. közigazgatási tanfolyamok tűzoltói szaktanfolyamait a belügyminiszterium a folyó évre is engedélyezte, az előadókat az elnökség felterjesztésének megfelelően kinevezte, s hogy azok már meg is kezdték működésüket,

tudomásul vétetett s egyben elrendeltett, hogy a szervezeti-, alap-, szolgálati szabályzatminták s a gyakorlati szabályzat kivonata, úgy mint eddig is, az egyes tanfolyamoknak a szükséges példányban megküldessenek.

70. Bejelentetvén, miszerint a kassai tanfolyam igazgatójának azon kérése, hogy a közs. közigazgatási tanfolyam tűzoltói szaktanfolyama számára a „Tűzrendészet“ cz. tankönyv a szükséges számban díjmentesen megküldessék, a könyv hiányában teljesíthető nem volt,

tudomásul vétetett, s ezen körülményről az alispán-igazgató értesített, s elrendeltett.

71. Szabó Gyula elnökségi előadó „Kis Tűzrendészet“ cz. szakkönyvét a szövetség könyvtára részére ajándékként megküldvén,

tudomásul vétetett s az elnökség Szabó Gyula előadónak ezért köszönetet szavaz.

72. Segédtitkár azon jelentései hogy vélemény adatott:

a belügyminiszteriumnak a nagybecskereki színházi szabályrendelet,

73. ugyanannak az igali,

74. ugyanannak az ujteleki önk. tűzoltó-testület alapszabályai,

75. Liptó vármegye alispánjának a rózsahegygyi fagyapot raktározás,

76. Baranya vármegye alispánjának a rácztöttösi fecskendő egységes felszerelése,

77. a villányi önk. tűzoltó-testületnek több tűzrendészeti kérdés tárgyában, tudomásul vétetett.

78. Zárt ülésben szövéttetvén a „Tűzoltók és Mentők szaklapjában“ az elnökség és annak egyik tagja ellen intézett alaptalan vád,

az elnökség helyes eljárásának tudatában ezen vádat visszautasítja és mivel Szabados Imre előadó bejelenti, hogy a holnapi választmányi gyűlésben ezen ügyben interpelláció fog intézteni az elnökséghez, felkérte dr. Óvári Ferencz alelnök, hogy erre a megbeszélte irányban válaszoljon.

89. Dr. Szily József előadó indítványára végül megbeszélés tárgyává tétetett a tűzrendészeti törvény, melyből kifolyólag az elnökség

a hivataloslap vezető rovatát ezen kérdés megvitatására az érdeklődőknek rendelkezésére bocsájtja.

80. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Szily József és Lukáts Gyula elnökségi előadók.

81. A legközelebbi elnökségi ülés határnapjaul

április hó 20-ika tüzetett ki.

Több tárgy nem lévén, az ülés $1/27$ óraker véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Ifj. Bitskey Illés,
segédtitkár.

Hitelesítjük:

Lukáts Gyula,
előadó.

dr. Szily József,
előadó.

421.
1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvéttet Budapest 1907. évi március hó 23-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztára elnökségi ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferencz alelnök, dr. Balogh Dezső

pénztáros, dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tag, Barabás István, Szabó Gyula, dr. Szily József, Szabados Imre, Varga Lőrincz, Vida Pál előadók. Elmaradását kimentette: Breuer Szilárd titkár és dr. Glósz Kálmán előadók.

17. Segédtitkár azon jelentése, hogy a mult ülés óta az elnökség felterjesztésének megfelelően Kanyó István (Csépa), Huber Adolf (Nezsider), Gaubatz Károly (Franzfeld), Ohlmacher Lipót és Kohn Vilmos (Berettyóújfalú) segélye a belügyministerium által kiutalványoztatott,

tudomásul vétetett.

18. **Rugyai István** (Hatvan) január 22-én Gyöngyösön, Kozmári Dezső parancsnok temetése alkalmával, a vonatról való leszálláskor térdén történt nagyobb fokú zuzódására vonatkozólag a mult ülés határozata alapján felhivatott a parancsnokság annak igazolására, hogy nevezett kirendelés folytán avagy önként ment-e a temetésre? Minthogy erre a parancsnokság nevezettnek kirendelését igazolta,

részére a segélyző pénztárból 30 napi munkaképtelenség után 60 kor. segély utalványoztatott és megküldeni rendeltetett.

19. **Hoffmann Károly** (Ujpest) január 26-án tűznél kezén zuzódást szenvedvén, 23 napi gyógytartam után

az I. m. ált. alapítványához 46 korona segélyre felterjesztetni rendeltetett.

20. **Filó Lajos** (Veszprém) február 22-én a fecskendő tisztogatásánál balkezét megvágván, 10 napi gyógytartam után az elnökség nevezett részére

10 korona segélyt utalványoz és azt a pénztár terhére neki megküldeni rendeli.

21. **Bujdosó Károly** (Veszprém) márczius hó 8-án tűznél szögbe lépven, 12 napi betegség után

az I. m. ált. alapítványához 24 korona segélyre felterjesztetni rendeltetett.

22. Pénztáros előterjesztvén az 1907. évi költségeloirányzatot,

az 11968 kor. 88 fillér bevétellel és 6932 kor. 50 fillér kiadással elfogadtatott s jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztetni rendeltetett, mely

után az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Ifj. Bitskey Illés
segédtitkár.

422.

1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Budapest, 1907. évi márczius hó 24-én a magyar országos tűzoltó szövetség segélyző-pénztárának közgyűlésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen volt 15 testületi képviselő, az elnökség, a felügyelő-bizottság és az orsz. választmány több tagja. Elmaradását kimentette, Breuer Szilárd titkár, Barabás István és dr. Glósz Kálmán előadók.

1. Elnök a közgyűlést megnyitván a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Ajkay Zoltán vasvármegyei szövetségi alelnököt és Tóth Károly torontál-vármegyei járási tűzrendészeti felügyelőt.

2. Az elnökség évi jelentése, felolvasottnak tekintvén,

tudomásul vétetett.

3. Az 1906. évi pénztári zárószámadás felolvasottnak tekintvén, a felügyelő-bizottság jelentése pedig felolvasatván,

tudomásul vétetett és a felmentvény az elnökségnek megadatott.

4. A felügyelő bizottság megbízása lejárván, az

további egy évre ismét megadatott.

5. Az 1907. évi költség eloirányzat előterjesztvén,

11968 kor. 88 fillér bevétellel és 6932 kor. 50 fillér kiadással jóváhagyatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel a közgyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Ifj. Bitskey Illés
segédtitkár.

Hitelesítjük:

Ajkay Zoltán.

Tóth Károly.

415.
1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Budapest, 1907. évi márczius 24-én a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányának gyűlésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferencz alelnök; dr. Balogh Dezső pénztáros; dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tag; Apáthy István, Lukáts Gyula, ugyis mint a Bars vármegyei, Szabó Gyula, ugyis mint a Sopron vármegyei szövetség képviselője, dr. Szily József, Szabados Imre, Varga Lőrincz, dr. Vass János, Vida Pál, — ugyis mint a Fejér vármegyei szövetség képviselője, — előadók; Ajkay Zoltán a Vas vármegyei szövetség alelnöke, Blázy Imre a Veszprém vármegyei szövetség főjegyzője, Breznay István a Heves vármegyei szövetség kiküldöttje, Kállay Imre a budapesti szövetség titkára, Köhler István a Pest vármegyei szövetség alelnöke, dr. Kovacsics Lajos a Temes vármegyei szövetség titkára, Knortzer György a Zala vármegyei szövetség képviselője, Publig Ernő a Hajdu vármegyei szövetség alelnöke, Ranezay József a Szepes vármegyei szövetség titkára, dr. Szetsey István a Somogy vármegyei szövetség kiküldöttje, Tóth Károly a Torontál megyei szövetség képviselője, Zsiga János a Csanád vármegyei szövetség ügyvezető alelnöke. Elmaradásukat kimentették: Breuer Szilárd titkár, Barabás István, dr. Glósz Kálmán előadók és Mezey Mihály a Bihar vármegyei szövetség elnöke.

1. Elnök a határozatképességet megállapítván, megnyitja a gyűlést s napirend előtt a megjelent hatósági képviselők, ugymint dr. Böles Gyula belügyministeri oszt. tanácsnok, Sceserbovszki Szaniszló székesfővárosi hivatásos tűzoltó főparancsnok és a budapesti tűzoltó-testületek számos képviselői előtt, dr. Szily József előadót, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokát, Ő Felsége által arany érdemkeresztel történt kitüntetésé alkalmából meleg szavakkal üdvözölvén s a tűzrendészet terén több mint 25 év szorgalmas, önzetlen munkájával szerzett érdemeit, mint az egész országra kiterjedőt is méltatván, mellére tűzi az érdemkeresztet, mely kitüntetésért dr. Szily József köszönetét nyilvánítja s egyben igéri, hogy az ügy érdekében jövőben is a legjobb tehetsége szerint fog közreműködni és munkálkodni.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Ajkay Zoltán Vas vármegyei alelnök és Tóth Károly a Torontál vármegyei szövetség képviselője.

3. Beterjesztetvén az elnökség 1906. évi jelentése, ahhoz

dr. Szetsey István kér szót, s kifejti, hogy abban az elnökség, kinek mindenről, mi a tűzrendészet terén történik, tudomással kell bírnia, Somogy vármegyével méltánytalanul járt el, mert daczára annak, hogy a Somogy vármegyei szövetség az elmúlt évben igen szép eredményeket ért el, a fölött egyszerűen átsiklik, míg más vármegyei szövetségeknek működését dicsérőleg sorolja fel. Felemlíti továbbá, hogy egy szaklap szerint, az elnökség egy tagja a vidékieket lekicsinylőleg holmi vidéki alakoknak nevezi. Minthogy az előbbi észrevétele a Somogy vármegyei tűzoltó szövetségre, utóbbi pedig az összes vidékiekre nézve sérelmes illetve sértő, kéri azoknak indokolását.

Alelnök válaszolva dr. Szetsey István interpellációjára, kifejti, miszerint az, hogy az évi jelentés a Somogy vármegyei tűzoltó-szövetség működését nem tárgyalja oly részletesen, mint más szövetségeket, nem célzatosságból, hanem azért történt, mert a Somogy vármegyei szövetség évi jelentését, melyből az elnökség évi jelentésének anyagát meríti, nem terjesztette be; mert mint interpelláló is elismeri, ilyen áldásos működést, csak a legközelebbi multban fejtett ki, míg a többiek hosszú idő óta egyforma ügybuzgalommal munkálkodnak; végül mert a közelmultban kifejtett működéséből egy nagy rész már az 1907. évre esik, miről az 1907. évi elnökségi jelentés lesz majd hivatva számot adni. Ami pedig az interpellációnak második részét illeti, kijelenti alelnök, hogy olyan értelemben és alakban, a milyenről a „Tűzoltók és Mentők Szaklapja“ ad szót, semmiféle kijelentés nem történt. Lukáts Gyula előadó, dr. Glósz Kálmán előadó felszólalása alapján, már akkor kimagyarázta szavait, s kifejtette hogy a „vidéki alakok“ kifejezést nem lekicsinylésből használta. Minthogy azonban a most elmondott körülményt elferdítve tárgyaló cikkben egy más állítás is van, ez pedig az elnökség eljárását tünteti fel oly színben, mintha a szombathelyi színház vizsgáló-bizottságba nem ahhoz értőt küldött volna ki, szükségesnek tartja ezzel kapcsolatban kijelenteni, hogy az elnökség tudja mit miért tesz, s cselekedeteiért a felelősséget mindenkor elvállalja. Kéri válaszában s ezután az évi jelentésnek tudomásul vételét.

Lukáts Gyula azon kijelentése után, miszerint szavainak semmiféle sértő szándéka nem volt, s hogy több mint 30 évi működése alatt mindig a vidéknek volt és lesz hű képviselője, dr. Szetsey István alelnök válaszában megnyugszik s Breznay István indítványára a választmány

az évi jelentést tudomásul veszi s az elnökségnek ügybuzgó működéséért köszönetet és elismerést szavaz.

4. Az 1906 évi zárószámadás és a felügyelőbizottság jelentése, mely szerint a pénztárt február hó 16-án megvizsgálta és rendben találta,

tudomásul vétetett és ennek alapján a felmentvény megadatott. Egyben ezzel kapcsolatban alelnök indítványára a választmány a segédtitkár évi tiszteletdíját április hó 1-től a költségvetésben előirányzott teljes összegben folyósítja.

5. A segélyezőpénztár elnökségének évi jelentése és pénztári zárószámadása beterjesztetvén,

tudomásul vétetett.

6. Elnökség a tagtörlésekre vonatkozó azon javaslata, hogy Dárda, Hosszúperesztég, Nagybony-Hódos, Titel, Magyardiószeg, Románben-

cek és Temesgálya a tagtestületek sorából esetleges hátralékaikkal együtt töröltessenek, a Bácsbodrog, Hajdu és Trencsén vármegyei szövetségek pedig ügyeiknek két havi határidő alatt leendő rendezésére felszólíttassanak, s ennek meg nem történte esetében a m. kir. belügyministeriumhoz feljelentessenek, a szabálytalanságok megállapítása és megtorlása végett pedig ellenük vizsgálat kéressék,

elfogadtatott s ennek keresztülvitelére az elnökség utasított.

7. Az elnökség azon javaslata, miszerint a szövetség kiadmányai és a hivatalos szaklap, ha valamelyik vármegyei szövetség ez irányban kérelemmel fordul az országos szövetséghez, ne közvetlenül, hanem az illető vármegyei szövetség útján küldessenek meg a tagtestületeknek, s azoknak jogában álljon a kötelességeiket nem teljesítő tagtestületektől visszatartani,

elfogadtatott.

8. Az országos szaktanfolyam rendezése tárgyában tett azon elnökségi javaslat, mely szerint az, tekintettel a közel jövőben várható fordulatokra, melyek az orsz. tanfolyam megtartási helyének Budapestről való áthelyezését időszerűtlenné tennék, továbbá azon körülménye, hogy ezáltal a hallgatók száma tetemesen megcsökkenne, 1907. évben is Budapesten és pedig augusztus hó 1—19 napjain, a tavalyi módzatok és költségek mellett rendeztessék azon különbséggel, hogy az öt 80—80 koronás ösztöndíj öt 100—100 koronás ösztöndíjra emeltessék

a választmány által elfogadtatott, a költség engedélyeztetett és a tanfolyam rendezésével az elnökség megbízott.

9. Az elnökség azon javaslata, hogy a „Tűzrendészet“ cz. tankönyv a közigazgatási résznek most való elhagyásával, mintegy 25 ív terjedelemben, 5000 példányban, körülbelül 4000 kor. költség mellett másodsor kiadassék s annak megírására dr. Szily József előadó főszerkesztése mellett, Breuer Szilárd, dr. Balogh Dezső, Lukáts Gyula és Markuszovszky Béla kéressenek fel,

elfogadtatott, a költség engedélyeztetett és a további intézkedésekkel az elnökség megbízott.

10. Előterjesztetvén az elnökség által elfogadott alapszabálytervezet, mielőtt az általános vita megkezdett volna.

Lukáts Gyula előadó indítványára, kimondja a választmány, hogy a jegyzőkönyv e tárgyat illetőleg lehetőség szerint a szokottnál részletesebben vezetessék.

Az általános tárgyalás folyamán:

Ajkay Zoltán Vas vármegyei szövetségi alelnök emelkedett szólásra, s előadja, miszerint nem járul hozzá ahhoz, hogy:

a) a vármegyei szövetségek a tervezetben „alszövetség“ elnevezés alatt szerepeljenek;

b) a vármegyei szövetségek határozatai az országos szövetséghez legyenek felelősebbek;

c) imperative kimondassék, hogy a vármegyei szövetségek kötelesek tagtestületeiket az országos szövetségbe bejelenteni;

d) a vármegyei szövetségek közgyűlési jegyzőkönyveiknek, évi jelentéseiknek s tűzrendészeti felügyelőik jelentéseinek beterjesztésére kötelezessenek, mert ezek nemcsak a vármegyei szövetségeknek, hanem a vármegyéknek is, melyeknek felügyelete alatt állanak, autonómiáját sértik.

Alelnök azon válasza után, miszerint azt, hogy „alszövetségek“ helyett „budapesti és vármegyei szövetségek“ elnevezés használtassék,

elfogadhatónak tartja, de a felebbezési fórumokat illetőleg a fokozatosság mellőzését, a tagtestületeket illetőleg a bejelentési kötelezettség elhagyását, végül a beterjesztendő jelentésekből a közgyűlési jegyzőkönyvek és évi jelentések be nem küldését megengedhetőnek nem találja, részint mert a vármegyei szövetség nem statuált szerve lévén a törvényhatóságnak, annak autonómiáját ez nem sértheti, részint mert egyesületi alapon szervezett intézménynél ez másként nem is lehet; az évi jelentésre és a közgyűlési jegyzőkönyvre pedig az országos szövetségnek az elnökség évi jelentése megszerkesztésénél feltétlenül a szükség van, mire dr. Vass János és dr. Szetsey István felszólalása után

kimondja a választmány, hogy az „alszövetség“ helyett mindenütt „budapesti és vármegyei szövetség“ használtassék, a 36. §. 2-ik bekezdésében: „a területén működő tűzrendészeti felügyelők jelentéseit“ a tervezetből töröltessék, s hogy Ajkay Zoltánnak többi indítványát már az általános vita folyamán elveti.

Áttérve a részletes vitára Ajkay Zoltán Vas vármegyei szövetségi alelnök indítványára kimondja a választmány, hogy:

a 10. §. c) pontja végéhez: „Az esetben azonban, ha a beadvány a budapesti illetve vármegyei szövetségek ellen irányul, az illető szövetség elnökségét az intézkedés előtt mindenkor, meg kell hallgatni;“

a 12. §. b) pont végéhez: „A tiszteleti tagokat tagdíj fizetési kötelezettség nem terheli.“

Ugyanezen pont 3-ik kikezdésében „figyelmeztetést tartozik küldeni,“ után „a közzvetett tagtestületeknek a szövetség útján“ beveendő.

Dr. Szetsey István Somogy vármegyei szövetségi kiküldött azon indítványa, hogy a központi tanács mellőztessék, elvettetett.

Breznay István azon indítványát, hogy a nagygyűlésen a tagtestületeket ne csak kebelbeli tiszt képviselhesse,

a választmány elveti, ellenben ugyanennek indítványára a testületeknek a nagygyűlésen való képviselésének jogát, a budapesti illetve vármegyei szövetségek választmánya tagjainak és a tűzrendészeti felügyelőknek is megadja, s a 14. §. 2-ik bekezdését ennek megfelelően módosítja.

dr. Vass János azon indítványát, miszerint tekintettel arra, hogy a felügyelő-bizottságot jelen alapszabály tervezet megszünteti, a szakosztályok elnökeit a nagygyűlés 3 évi időtartamra válassza, s ezek hivatalból tagjai legyenek az orsz. választmánynak, elfogadja.

s a módosítást a megfelelő helyeken elrendeli.

Alelnök indítványára a 18. §.-nál kimondott, hogy

egy három tagból álló számvizsgáló-bizottság választassék s ez a nagygyűlés megnyitó ülésének 4. pontját képezze. Ennek megfelelően módosított 20. §. utolsó bekezdésének b) és a 22. §. 2. pontja is, melyben még „kiírása“ helyett „meghatározása“ vétegett.

A 22. §. 6. pontjánál kimondja a választmány, hogy

az országos választmányba megválasztandó 12 tag között két fővárosi legyen,

s 23. §. 3. pontját akként módosítja, hogy

a budapesti szövetségnek és a vármegyei szövetségeknek jogában áll minden 50 tagtestületig egy és minden megkezdett 50 után egy-egy képviselőt kiküldeni az orsz. választmányba és így attól, hogy a megkezdett ötven 25-ön alul vagy fölül van-e, eltekint.

dr. Vass János előadó azon indítványa,

hogy a központi tanács tagjai között ne három, hanem csak két budapesti lakos legyen,

elfogadtatott s 26. §. és 31. §. megfelelően módosított.

A 31. §. ban „titkárai“ helyett „főtitkára és titkára“ tétetett és dr. Szily József előadó indítványára „mint az elnökségnek szaktanácsadói,“ valamint az ezen §. utolsó bekezdése töröltetett.

Ranezay József Szepes vármegyei szövetségi titkár indítványozza, miszerint a 36. §. 2-ik bekezdésében tétessék ki, hogy a vármegyei szövetséget által szedett tagdíjnak az országos szövetséget illető hányada évi 2 koronánál több nem lehet.

Elfogadtatott s a tervezet megfelelően módosított.

Az alapszabály fenti módosításokkal elfogadtatván,

a hivatalos szaklapban közzétetni s a nagygyűlés elé terjesztetni rendeltetett.

11. Az elnökségnek az egyenruházati és rangjelzési szabályzat módosítási tervezetét, a nyári zubbonyra, posztónadrágra, diszkabátra és a tiszteknél is viselendő baltára vonatkozó részének kivételével

elveti, s kimondja a választmány, hogy:

a) a tűzrendészeti felügyelő valamely testületnek működő tagja is lehet, ha abban parancsnoki rangot visel;

b) akik mint tűzrendészeti felügyelők már működnek, azoknál az előirt képesítés megszerzésétől eltekint, akik pedig ez után neveztetnek ki, azoknak annak megszerzésére 5 évi határidő adassék;

c) a legénységénél a fekete sapka viselését továbbra is fentartja;

d) a tűzrendészeti felügyelők egyenruháját parancsnoki zubbonyban, sisakban, felügyelői karszallagban és rőzsekésben állapítja meg és a rőzsekés formájának meghatározását az elnökségre bizza.

12. Alelnök azon indítványa, hogy azon vármegyei szövetségek, melyek évi jelentéseiket még be nem terjesztették, ennek mielőbbi beküldésére felhivassanak, továbbá, hogy az alapszabály letárgyalása végett május hó 12-én d. e. 9 órára, Budapestre rendkívüli nagygyűlés hívassék egybe, elfogadtatott s a szükséges intézkedések megtételére az elnökség utasított.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést d. u. 2 órakor bezárta.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Ifj. Bitskey Illés,
segédtitkár.

Hitelesítjük:

Ajkay Zoltán.

Tóth Károly.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alapszabályai.

(Az orsz. választmány által javasolt tervezet.)

I. FEJEZET.

Cim.

1. §. Magyarország szervezett tűzoltóságai országos szövetséget alkotnak, melynek címe: „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.“

Pecset.

2. §. A szövetség pecsétje: Magyarország egyesített cimere tűzoltó-jelvények között „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1870.“ körirattal.

Székhely és hivatalos nyelv.

3. §. Székhelye: Budapest székesfőváros.
Hivatalos nyelve: a magyar.

Védnök.

4. §. A szövetség védnöke: József királyi herceg Ő fensége.

Cél és eszközök.

5. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség célja: a tűzrendészetnek, a tűzoltó- és mentőügynek országos és lehetőleg egyenlő elvek szerint való szervezése, fejlesztése, tökéletesítése; tűzoltóságok alakításának előmozdítása, a szervezésben és kiképzésben való támogatása és segítése.

E célokat a következő eszközökkel valósítja meg:

Tűzrendészeti ügyekben úgy a hatóságoknak, mint magánosoknak szakvéleményt ad. Az ide vonatkozó törvények és rendeletek foganatosítása felett örökös és általában tűzrendészeti ügyekben a hatóságokat támogatja. A tűzoltó- és mentő-ügy állását statisztikailag nyilvántartja. Szaktanfolyamokat tart és azokra előadókat küld ki. Versenyeket, kiállításokat, szakfelolvasásokat és értekezleteket rendez. A tűzrendészeti magyar irodalmat fejleszti. Hivatalos szaklapot ad ki. Alkalmos szakmunkák megírásához és kiadásához segítőkezet nyújt. Szakkönyvtárt és tanszergyűjteményt létesít, azokat fentartja és gyarapítja. Tűzoltóságok, tűzoltói mentőszakaszok és vármegyei szövetségek alakításán közreműködik és azokkal szoros kapcsolatot tart fenn. Előmozdítja a tűzrendészeti felügyelők intézményének létesítését. Kebelében tűzoltói segélyző-pénztárt létesít és tart fenn külön alapszabályokkal. A tűzoltóságoknak érdekét úgy a hatóságoknál, mint magánosoknál támogatja és általában minden tűzoltói körökben előforduló mozgalmat és ténykedést figyelemmel kísér, szükség esetén támogat és vezet.

Tagok.

6. §. A szövetség tagja Magyarország minden szervezett tűzoltósága mint testület. Az országos szövetség kötelékébe tartozó és tényleg működő vármegyei (fővárosi) szövetség területén lévő tűzoltóság, — csak eme vármegyei (fővárosi) szövetség útján lehet tagja az országos szövetségnek. Minden belépő tűzoltóság köteles jóváhagyott alapszabályainak, illetve szabályzatának egy példányát a vármegyei, illetve a székesfővárosi tűzoltó-szövetség útján a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez felterjeszteni. Amely törvényhatóság területén ily szövetség nincsen, a szabályokat közvetlenül terjeszti fel az egyesület.

7. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a tűzrendészet, a tűzoltás és mentőügy körül kifejtett érdemek megbecsüléséül tiszteleti tagokat választ. Tiszteleti tagokul külföldiek és honpolgárok egyaránt választhatók. A választást a nagygyűlés ejti meg. Külföldiek megválasztása azonban belügyminiszteri jóváhagyást igényel. Tiszteleti tagok diszokmányt és jelvényt kapnak.

Tagfelvétel.

8. §. A tűzoltó-testületek belépése, illetve a felvétel iránt való nyilatkozatot az önkéntes tűzoltó-testületek részéről az elnök, illetve a parancsnok és a titkár (jegyző, segédtitkár) írja alá. Más tűzoltóságok ily nyilatkozatát a parancsnokon kívül a város polgármestere, illetve

a községi előljáróság, illetőleg az írja alá, akit a tűzoltóság képviselőjének joga megillet.

9. §. A felvétel, illetve a belépés csak akkor tekinthető végérvényesnek, ha a belépési nyilatkozattal együtt a folyó évre esedékes tagsági díjat is beküldte a jelentkező.

A felvételtől a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége a testületet értesíti.

A tagok jogai.

10. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kötelékébe tartozó tűzoltóságokat, a tagoknak biztosított összes jogok egyenlőképpen illetik meg. Joguk van nevezetesen:

a) Tűzrendészeti ügyeket érdeklő törvények, rendeletek és szabályok meg nem tartásából a tűzoltóságokra háramló sérelmeknek vagy hátrányoknak a törvényhatóságok által leendő orvoslásánál az országos szövetség közbenjárását és támogatását kikérni.

b) A tűzrendészet, a tűzoltó- és mentőügy fejlesztésére irányuló törekvéseikben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség támogatását felhasználni.

c) A központi tanács és az országos választmány elé javaslatokat és indítványokat terjeszteni.

Aza-epontokra vonatkozó minden ügy az illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség útján terjesztendő a címzett helyre, kivéve, ha a beadvány sürgős, avagy a vármegyei (fővárosi) szövetség eljárása ellen irányul, vagy pedig vármegyei (fővárosi) szövetség nincs. Ezekben az esetekben a tagtestületek az országos szövetséggel közvetlenül érintkeznek. A mennyiben a beadvány a vármegyei szövetség ellen irányul, az illető szövetség elnökségét, az intézkedés előtt, mindenkor meg kell hallgatni.

d) A szövetség nagygyűlésein és azokkal egybekötött versenyeken, kiállításokon és ünnepségeken küldöttséggel vagy testületben részt venni s meghatalmazottja révén szavazati és választási jogot gyakorolni.

e) Tűzoltószereszerzésénél és kipróbálásánál a szövetség véleményét és közreműködését kikérni.

Ezekon kívül:

f) A szövetség hivatalos szaklapjának és egyéb kiadványainak egy példányát díj nélkül kapják.

g) A szövetség által alapított szolgálati érdemek tagjaik részére megszerezhetik, amennyiben t. i. azok a szolgálati érem szabályzatának értelmében erre jogosultak.

h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban a pénztár esedékes külön díjait befizetni; az ott nyújtott kedvezményeket csak az esetben élvezhetik, ha a fizetési kötelezettségnek eleget tettek és azok őket a pénztár alapszabályai szerint megilletik.

11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg, jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepségeken részt venni. A központi tanács és az országos választmány elé indítványokat, javaslatokat terjeszthetnek. Jogot tarthatnak a szövetség hivatalos szaklapjának és kiadványainak tiszteletpéldányára.

A tagok kötelességei.

12. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség összes tagjait egyenlő kötelességek terhelik. Nevezetesen kötelesek:

a) A szövetség céljait minden tekintetben hathatósan előmozdítani.

b) A nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat — mely azonban évi 12 koronánál több nem lehet — előre, minden év január havában illetékes vármegyei (fővárosi) szövetségük útján, illetve ilyenek nem léteben, közvetlenül a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest) befizetni.

Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor elnöke, paranesnoka, illetőleg a belépési nyilatkozatot aláíró hatósága, tulajdonosa vagyonaival is felelős. A hátralék minden év november 1-én birói uton is behajtható.

Minthogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést megelőzően legkésőbb egy hónappal, figyelmeztetést tartozik küldeni a hátralékban lévő tűzoltóságoknak, melyben felhívja őket fizetési kötelezettségük teljesítésére. Ott, a hol tényleg működő és az országos szövetség kötelékébe tartozó vármegyei szövetség van, e felhívás a vármegyei (fővárosi) szövetség útján intézendő és csak az esetben intézhető közvetlenül a tagtestületekhez, ha ezen szövetség kétszeri felhívás után sem rendezzi a hátralékokat. A tiszteleti tagokat tagdíj-fizetési kötelezettség nem terheli.

c) Kötelesek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek alapszabályait és egyéb szabályzatait, határozatait — amennyiben azok a tagtestületekre is kiható helyhatósági rendeletekkel nem ellenkeznek, — pontosan megtartani és azok szerint eljárni.

d) Vármegyéjük területén a tűzrendészet, a tűzoltó- és mentőügy fejlesztésén közreműködni és az országos vagy vármegyei szövetségeknek e tekintetben adott megbízásait végrehajtani; vármegyéjük területén vármegyei szövetség létrehozását előmozdítani és ahhoz csatlakozni.

e) Az a tűzoltóság, melynek székhelyén nagygyűlést tart a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, köteles a nagygyűlés esetleg a kiállítás, versenyek és ünnepélyek, felolvasások stb. rendezésével járó teendőket az országos tűzoltószövetség elnökségének illetve központi tanácsának utasítása szerint elvégezni, bemutató gyakorlatokat tartani s mindezekre vonatkozó intézkedéseit idejében közölni az elnökséggel.

Az olyan tagtestületeket és vármegyei (fővárosi) szövetségeket, melyek az alapszabályokban foglalt kötelezettségüknek s a szövetség egyéb szabályainak és határozatainak eleget nem tesznek, illetve tényleges működést nem fejtenek ki, a központi tanács két rendbeli figyelmeztetése után, az országos választmány a tagok sorából kitérő heti, illetve kizárhatja. A választmány ez eljárása ellen a nagygyűléshez lehet felebbezni.

II. FEJEZET.

A szövetség szervei.

13. §. A szövetség szervei a következők:

1. a nagygyűlés,
2. az országos választmány,
3. a központi tanács,
4. az elnökség.

A nagygyűlés.

14. §. A nagygyűlés tagjai: 1. a tiszteleti tagok. 2. az országos választmány tagjai. 3. a budapesti szövetség és a vármegyei szövetségek küldöttei. 4. a Magyar Országos Tűzoltó-

Szövetség kötelékébe tartozó és tagsági díjjal hátralékban nem lévő tűzoltóságok egy-egy képviselője.

A tiszteleti tagoknak és az országos választmány tagjainak jogosultsága személyi jog lévén, meghatalmazott útján nem gyakorolható. A fővárosi és vármegyei szövetségek jogosítva vannak tisztviselőik, választmányuk tagjai, esetleg a tűzrendészeti felügyelők közül két tagot képviselőikre kiküldeni. A tűzoltóságot csak kebelbeli tiszt vagy tisztviselő, illetve az illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség választmányának tagja avagy tűzrendészeti felügyelője képviselheti. Minden meghatalmazott tartozik képviselői jogát testülete által kiállított és kebelbeli tiszt minőségét igazoló meghatalmazással tanúsítani. A képviselők igazolása — a meghatalmazásnak személyesen eszközölt bemutatása útján — az elnökség által kiküldött bizottság előtt történik.

Minden igazolt tag ismertető jelvényt kap, minek viselése a nagygyűlésen kötelező.

15. §. A szövetség nagygyűléseit meghívás folytán a vidék nagyobb városaiban, meghívás hiányában pedig Budapesten, három évenként tartja. A nagygyűlést az elnök, akadályoztatása esetén helyettese, mindenkor a nagygyűlést 30 nappal megelőzően hívja össze s egyúttal a napirendet is közli.

A nagygyűlés határozatképes, ha azon legalább ötven tag van jelen. Amennyiben a tagok legalább ily számban nem jöttek volna össze, a nagygyűlést az elnök egy hónapon belül, ugyanazon napirenddel, oly kijelentéssel tartozik Budapestre egybehívni, hogy az újabb nagygyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül, határozathozatalra jogosult.

A nagygyűlés tanácskozásai nyilvánosak s a szövetség elnöke, illetve az alelnökök egyike, akadályoztatásuk esetén pedig a nagygyűlés által a jelenlevő választmányi tagok közül választott elnök vezeti.

A tanácskozás nyelve a magyar. Az ügyekhez minden jelenlevő tűzoltó jogosult hozzászólni és pedig a titkárnál történt jelentkezés sorrendjében. Szavazati jog azonban csak a nagygyűlési tagokat illeti meg, kiknek részére a teremben elkülönített helyet kell fenntartani. Érvényes határozat szótöbbség útján jön létre. Névszerinti szavazás elrendelése az elnök joga, husz tag kivánságára azonban köteles elrendelni. A szavazatok egyenlősége esetén az elnök dönt.

A nagygyűlés jegyzőkönyvét egyik titkár, ennek jelen nem léte esetén az elnök által felkért egyik központi tanácsstag vezeti s azt kéttagu bizottság hitelesíti. A jegyzőkönyvet nyolc nap alatt el kell készíteni és a hivatalos szaklap legközelebbi számában közzétenni.

16. §. A nagygyűlés a tagok igazolásával kezdődik, mely az elnökség által felkért három tagu igazoló-bizottság előtt történik. E bizottság működését a nagygyűlés első napján reggel, 2 órával az országos választmány ülése előtt kezdi meg; az igazolások megejtésére két órai határidő van kitűzve. A nagygyűlés záró-ülése előtt egy órával az igazoló-bizottság újra összeülni köteles azon tagok igazolása céljából, akik a nagygyűlés első napján bármily okból előtte meg nem jelenhettek. Az igazoló-bizottságnak a szövetség tisztviselői rendelkezésre állani kötelesek.

17. §. A nagygyűlés további része:

1. az országos választmány előkészítő ülése,
2. a nagygyűlés megnyitó ülése,
3. a szakosztályok megalakulása és tanácskozása,

4. tűzoltói versenyek,
5. az országos választmány ülése a szakosztályi határozatok előkészítése céljából,
6. a nagygyűlés záróülése,
7. az országos választmány berekesztő tanácskozása.

Az országos választmány az előkészítő ülésen letárgyalja a nagygyűlés napirendjét, megválasztja a verseny- és esetleg a kiállítási bíróságot, a szakosztályi elnököket 3 évi időtartamra és a szakosztályi jegyzőket, a berekesztő ülésen pedig a központi tanács tagjait s ezek közül a jövő nagygyűlés szakosztályainak előadóit.

18. §. A nagygyűlés megnyitó ülésének tárgyai.

1. az elnöki megnyitó ;
2. a kongresszus üdvözlése a helyi hatóságok és testületek részéről ;
3. az igazoló-bizottság jelentése ;
4. a két tagu jegyzőkönyv hitelesítő és három tagu számvizsgáló-bizottság választása ;
5. előterjesztések.

19. §. A megnyitó ülés után a szakosztályok alakulnak meg, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége által előre megállapított és a napirenddel közölt sorrendben és időben. A szakosztályok tagjai a tagsági igazolvánnyal ellátott tűzoltók, továbbá a tűzoltóegyesületek és a vármegyei (fővárosi) szövetségek tagjai. A szakosztályi tagok jogai:

- a) cselekvő és szavazó választói, továbbá
- b) indítvány és határozati javaslat előterjesztésére, végre pedig
- c) a tanácskozásokban és szavazatban való részvételre vonatkozó jogosultság.

Megalakulta után mindegyik szakosztály két alelnököt választ, kik akadályoztatás esetén az elnököt helyettesítik.

20. §. Szakosztályok a következők: 1. szervező és közigazgatási, 2. technikai és szakirodalmi, 3. gazdasági.

A szervező és közigazgatási szakosztály munkaköre kiterjed: a) a nemzetközi tűzoltó-kapcsolat ügyeire; b) a hazai tűzrendészeti szervezetek ügyeire; c) a szövetségi és testületi ügykezelésre; d) a tűzoltói rangjelzés, egyenruházat és személyi felszerelés ügyeire; e) a tulajdonképeni szervezés (egyesületek és szövetségek létesítése, a tűzoltói eszme terjesztése) kérdésére és annak eszközésére; f) a hazai és külföldi tűzrendészeti közigazgatás állapotának birálatára; g) tűzrendészeti törvény előkészítésére, megalkotása után fejlesztésére; h) a tűzrendészeti hatóságok és a tűzoltói szervezetek közötti kapcsolat kérdésére; i) a tűzoltók jogállásának kérdésére; j) a tűzoltói statisztikára; k) megelőző tűzrendészetre (kivéve azt a részt, mely a technikai szakosztályhoz tartozik); l) a tűzoltóságok rendkívüli (elemi csapásoknál való közreműködésére vonatkozó) teendőire.

A szakirodalmi és technikai szakosztály munkaköre: a) a külföldi és hazai műszaki találmányokkal való foglalkozás; b) tűzoltói eszközök és felszerelések kipróbálása, illetve bemutatása vagy ilyenek megvitatása; c) tanszermuzeum ügye; d) színházak, gyárak, telepek, középületek és intézmények biztonsága és ezek megelőző tűzrendészete, illetve vizsgálatának megejtése felőli tanácskozás; e) a tűzoltás és mentés körüli szabályok megvitatása; f) tűz- és taktikai esetek tanulmányozására; g) a mentőügy; h) a külföldi szakirodalom élénk figyelemmel kísérése; i) nevezetesebb külföldi szakmunkák lefordításáról való gondoskodás; j) a hazai szakirodalom fejlesztése; k) irodalmi pályázatok kiírásának javaslata; l) a szövetség hivatalos lapja felőli javaslatok; m) szakkönyvtár ügye; n) szövetségi kiadványok felőli javaslatok.

A gazdasági szakosztály munkaköre: a) a szövetségi költségvetés tárgyalása; b) a számvizsgáló-bizottság jelentése kapcsán a zárószámadás felülvizsgálása; c) a tűzrendészeti kiadások fedezéséről való gondoskodás; d) testületek és szövetségek bevételi forrásainak növeléséről való tanácskozás; e) egyes szakosztályok kiadással járó javaslatainak pénzügyi szempontból való megbirálása; f) a szövetségi pénzkezelés ügye; g) tűzkárbiztosítási ügyek (az erre vonatkozó statisztikával) és a biztosító társulatok hozzájárulása a tűzoltói költségekhez; h) állami tűzkárbiztosítás kérdése.

21. §. Minden szakosztály előadója a szövetségi főtitkártól beszerzett adatok alapján jelentést tesz az országos szövetség elnöksége útján az országos választmánynak, az illető szakosztály ügykörébe tartozó működéséről, valamint a szakosztály által a nagygyűlésen előterjesztett határozati javaslatok mikénti végrehajtásáról. Gondoskodik arról, hogy a szakosztálynak megfelelő tanácskozási anyaga legyen s hogy a felől a szakközönség a hivatalos szaklapból tájékozódást szerezhessen. E végből a nagygyűlést 60 nappal megelőző rendes központi tanácsülésre bemutatja a szakosztály tanácskozási tervzetét, illetve anyagát, mely annak elfogadása, előkészítése és közzététele felől határoz.

A szakosztályban előterjesztett jelentések, felolvasások, javaslatok és indítványok tárgyalása során kialakult vélemény, megállapodás, kívánalom, határozati javaslat alakjában a nagygyűlés záróülésére előterjesztendő. A határozati javaslatok megszövegezése és a nagygyűlésen indoklással való bemutatása a szakosztályi előadónak, a jegyzőkönyv megszerkesztése pedig a jegyzőnek feladata. A jegyzőkönyvet az ülést követő nyolc nap alatt kell beadni az országos szövetség elnökségéhez.

22. §. A nagygyűlés záróülésének tárgyai:

1. A szakosztályok határozati javaslatait határozatokká emelís gondoskodik végrehajtásukról. E célból az ügyet, amennyiben abban maga nem intézkedhetik, vagy az országos választmány elé utalja, vagy külön bizottságra bizza, esetleg az előkészítési teendők megejtése végett a központi tanácsnak adja ki.

2. A szakirodalmi szakosztály előterjesztése alapján a pályázati tételek meghatározása.

3. A gazdasági szakosztály előterjesztése alapján, a szövetségi zárószámadásra vonatkozóan a felmentvény felől való határozat.

4. Ugyanezen szakosztály javaslata alapján a következő nagygyűlésig terjedő időre a költségvetés és a tagsági díj, valamint az abból a vármegyei (fővárosi) szövetségeket megillető hányad megállapítása.

5. A nagygyűlés alkalmából rendezett versenyek és kiállítások eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása.

6. A szövetség elnökének és két alelnöknek (kiknek egyike fővárosi lakos legyen), továbbá a tiszteleti tagoknak nyílt szavazás útján, és az országos választmányba tizenkét (köztük két fővárosi) tagnak szavazati lapokkal való megválasztása. Az országos választmányba minden vármegye területéről (beleértve a földrajzilag odatartozó törvényhatósági városokat is) legfeljebb egy tag választható be tagul. A mennyiben a szavazatok eredménye szerint többen jutottak volna be kettőnél, csak az egy legtöbb szavazatot nyert személy tekintendő megválasztottnak, a többi helyét pedig a szavazatok sorrendjében következő foglalják el.

7. Az alapszabályok módosítása.

8. A nagygyűlés évének június hava 1-ig az elnökséghez írásban beadott indítványok,

melyeket a hivatalos szaklapban lehetőleg előzetesen közölni és az illetékes szakosztályban letárgyalni kell.

9. Netáni felebbezések tárgyalása.

Az országos választmány.

23. §. Az országos választmány áll:

1. Az elnökség tagjaiból;
2. a nagygyűlés által három évre választott tizenkét tagból;

3. a nagygyűlési szakosztályok elnökeiből;

4. a budapesti szövetségnek és a vármegyei szövetségeknek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából a legközelebbi nagygyűlésig terjedő joghatályal kiküldött, igazolvánnyal és meghatalmazással ellátott — állandó képviselőiből; e szövetségnek ugyanis jogában áll a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek bejelentett minden 50 tagtestületük és minden további megkezdett 50 tagtestület után egy-egy képviselőt kiküldeni;

5. a hatóságtól kinevezett és azok által igazolt vármegyei tűzrendészeti felügyelők közül.

24. §. Az országos választmány tagjai közül csak a tizenkét választott tag kérheti megjelenekekor vasuti költségeinek megtérítését.

25. §. Az országos választmány lehetőleg felváltva Budapesten és a vidéken, az ország különböző helyein, évenként két rendes, a szükséghez képest egy vagy több rendkívüli ülést tart, melyet tizenöt tag kivánására az elnök 15 nap alatt tartozik összehívni Budapestre.

A választmány határozatképes, ha ülésén tizenöt tag van jelen. Amennyiben a tagok ilyen számban nem jöttek össze, egy hónapon belül, ugyanazzal a tárgysorozattal új ülést kell összehívni, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül érvényesen határoz.

A választmányi ülések nyilvánosak, de megokolt esetben az elnök a hallgatóság eltávolítását elrendelheti, tiz tag kivánására pedig elrendelni tartozik. A szavazás személyi természetű ügyekben és választásoknál titkos, egyébként nyílt; a határozatokat szavazattöbbséggel hozzák. Szavazati joga minden egyes választmányi tagnak van; azonban mindenki csak egy címen és egyetlen szavazattal rendelkezik. Érdekeltség esetén a szavazati jog nem gyakorolható, de a tanácskozásban az érdekeit is reszt vehet. Érdekeltség esete csak akkor forog fenn, ha a szóbanforgó tárgy valakit személyében és közvetlenül érint. A központi tanács tagjai a tanács határozatai vagy intézkedései ellen beadott felebbezések szavazással való eldöntésében se vehetnek reszt.

A választmányi ülés jegyzőkönyvét a titkárok egyike vezeti és két tag hitelesíti. A jegyzőkönyvet nyolc nap alatt el kell készíteni s a hivatalos szaklap legközelebbi számában közzétenni.

26. §. A választmány hatásköre:

1. a nagygyűléstől hozzáutalt határozatokat végrehajtja;

2. a központi tanácsba saját kebeléből tiz tagot választ s az időközben megüresedett helyeket betölti, ezeknek utazási és ellátási díjait megállapítja; — minden vármegyéből csak egy tanácsos választható s két tanácsos budapesti lakos legyen;

3. megválasztja a verseny- és esetleg a kiállítási-bíróságot, a szakosztályok elnökeit és jegyzőit, továbbá három évi tartamra a szövetségi főtitkárt, titkárt és a pénztárost; ez utóbbiaknak, valamint a titkároknak, az irodatisztnak és a segédszemélyzetnek tiszteletdíját megállapítja;

4. országos érvényű határozatok hozatala; egyöntetű és országszerte követendő szabályzatok és ügykezelési rend alkotása;

5. minden oly tűzoltói, tűzrendészeti és mentőügyben, mely elvi állásfoglalással jár vagy kiváló fontosságú, ügydöntő intézkedést kíván a határozathozatal;

6. hatóságok által kért szakvélemények megadása, amennyiben országos vagy oly ügyről van szó, melyben vagy milyenben az országos választmány elvi megállapodásra még nem jutott;

7. a vármegyei (fővárosi) szövetségek vagy közvetlen tagtestületek által hozott határozatok ellen beadott felebbezéseket elintézi;

8. a központi tanács eljárása, intézkedése ellen tett panaszokat elbírálja;

9. örködik a szövetség vagyona felett s gondoskodik annak gyümölcsöző elhelyezéséről;

10. két tagjának kiküldése útján megvizsgálja évenként egyszer az első orsz. választmányi ülést megelőzőleg a szövetségi pénz- és vagyonekezelést s az e tekintetben felmerült hibák és észrevételek megszüntetése iránt intézkedik;

11. a tagsági díjak törlesztését és a hátralékok behajtását elrendeli;

12. a kötelességeiket nem teljesítő tagtestületeket és vármegyei (fővárosi) szövetségeket a tagok sorából és nyilvántartó-könyvből törli;

13. szaktanfolyamok, kiállítások rendezése iránt intézkedik; tanfolyam-előadókát választ s azok tiszteletdíját megállapítja; tűzoltói muzeum létesítésére törekszik és fenntartásáról gondoskodik;

14. közérdekű tűzoltói ügyekben az országgyűlésnek, a miniszteriumoknak, törvényhatóságoknak és a tűzrendészeti hatóságoknak javaslátokat, előterjesztéseket tesz, tervezeteket készít;

15. a nagygyűlés által megállapított tételre a pályázatot kiírja, a bíráló-bizottságot kiküldi és a beérkezett jelentések alapján a pályadíjakat odaitéli; irodalmi művek megírására megbízásokat ad; a hivatalos szaklap szerkesztőjét megválasztja és tiszteletdíját megállapítja;

16. a szövetségnek külföldön való képviseléséről gondoskodik;

17. a költségvetés keretében ötszáz koronán túl és a költségvetésben fel nem vett kiadásokra utalványoz;

18. az országos tűzoltószövetség költségvetését és számadását összeállítja;

19. a versenygyakorlatok sorozatát és sorrendjét megállapítja és a versenydíjakat kitűzi; szakkiállítások rendezése felől intézkedik;

20. az ügyrendet és az irodai szabályokat megállapítja.

Az orsz. választmány határozatai ellen a hírlapi megjelenéstől számított 15 napon belül a nagygyűléshez lehet felebbezni.

A központi tanács.

27. §. A központi tanács áll az országos tűzoltószövetség elnökségéből és az országos választmány által három évre választott tiz tanácsosból. A tanácsosoknak minden tanácsülésen való megjelenésük alkalmával és kiküldetésekkor joguk van utazási költségeik megtérítésére és ellátási díjra. A tanácsosok minden ülésen kötelesek résztvenni s a reájuk bizott teendőket pontosan elvégezni. Azt a tanácsost, ki két egymás után következő ülésről igazolatlanul távol marad, vagy a reábizott munkát másodszeri felhívás után sem teljesíti, tisztről lemondottnak kell tekinteni s állását betölteni.

28. §. A központi tanács üléseit rendszerint Budapesten, kivételes esetben a vidék egyes nagyobb városaiban havonként tartja. Az ülés hat tag jelenléte esetén határozatképes. Az ülésen a szavazati jog és az érdekeltség tekintetében ugyanazok a szabályok az irányadók, melyeket a 25. §. magában foglal.

29. §. A központi tanács hatásköre:

1. irodatisztet választ, irodai személyzetet alkalmaz;

2. az iroda és az elnökség ügyvezetésére felügyel;

3. a nagygyűlés és a választmány határozatainak végrehajtását eszközli és a reábizott teendőket teljesíti;

4. a tűzoltó- és mentőügyre, valamint a tűzrendészet fejlesztésére irányuló javaslatokat vagy indítványokat, esetleg megfelelő szakorok bevonásával, a választmány vagy a kormány elé leendő terjesztés végett feldolgozza, a szükséges szabályzatokat elkészíti;

5. a kormány vagy más hatóságok, vármegyei (fővárosi) szövetségek, tűzoltóságok és magánosok megkeresésére — ha kell, helyi szemle vagy kísérletek megejtése alapján — szakvéleményt ad és a kormány netaláni utasításait végrehajtja;

6. a nemzetközi szövetség megkereséseit elintézi;

7. a vármegyei (fővárosi) szövetségek és a tűzoltóságok előterjesztéseit és beadványait elintézi, a fontosabb, de halasztást tűrő ügyeket véleményes javaslattal a választmány elé terjeszti;

8. tűzoltási eszközöket, szereket és találmányokat kipróbál és azokról szakszempontról véleményt ad;

9. gondoskodik a hivatalos szaklap kiadásáról és ellenőrzi annak szerkesztését;

10. a taggyesületeket kötelességeik teljesítésére figyelmezteti (12. §);

11. a szakosztályi előadók tervezeteit átvizsgálja, azokat kiegészítést, módosítást és közlését elrendeli (21. §);

12. a szövetség pénztárát két kiküldöttje útján évnegyedenként megvizsgálja;

13. a költségvetés keretében 500 koronáig utalványozás sürgős esetekben pedig azonkívüli kiadásokra is;

14. a vitás tagsági és szolgálati érem ügyeket elintézi;

15. a kiállításokat, versenyeket és az országos szaktanfolyamokat rendezi és a vármegyei tanfolyamokra előadókat kiküld;

16. sürgős esetekben intézkedhetik az országos választmány jogkörébe tartozó dolgokról is, azonban erről minden ilyen esetben a legközelebbi választmányi ülésnek jelentést kell tennie s az utólagos jóváhagyást kikérnie.

30. §. A központi tanács határozatait, intézkedéseit ellen, azokat tartalmazó jegyzőkönyveknek a hivatalos lapban történt közlésétől számított harminc napon belül az országos választmányhoz lehet felelbezzni. Egy éven belül pedig az ügyek újból való tárgyalása kérelmezhető.

Elnökség.

31. §. Az elnökséget alkotják: a szövetség elnöke, alelnökei, a főtitkár, a titkár, a pénztáros és a két budapesti tanácsag. Az elnökség teendőit a szükséghez képest, esetleg ülésben intézi el, melyek tartása se időhöz, se alakiséghez kötve nincsen. Az elnökség hatásköre a következő:

1. Elnöke, esetleg alelnöke útján képviseli a szövetséget hatóságok és harmadik személyek irányában;

2. intézi a folyó és más szervnek fel nem tartott ügyeket;

3. a költségvetés keretében 200 kor. erejéig, megokolt esetekben azonkívül is utalványoz;

4. a szolgálati érmeket kiadja;

5. halasztást nem tűrő ügyekben és esetekben intézkedhetik a központi tanács hatáskörébe tartozó ügyekben is, azonban ezt a tanács legközelebbi ülésén bejelenteni köteles.

III. FEJEZET.

A szövetség tisztviselői.

32. §. A szövetség élén az *elnök* áll, ki annak képviseletére hivatott. Az elnök hívja össze és vezeti a szövetség mindegyik szervének üléseit; aláírja a szövetség kiadványait; kiosztja az elintézésre beérkezett ügydarabokat, illetve az irodai teendőket az ügyrend értelmében a titkárok, a pénztáros és az irodai személyzet között; felügyel a központi iroda tevékenységére; az ügyrend és a fegyelem pontos megtartására; megbízásokat adhat a központi tanács tagjainak s tőlük jelentéseket kívánhat.

Az elnököt akadályoztatás esetén az *alelnökök*, közösen megállapított rend szerint helyettesítik.

33. §. A szövetség előadói és fogalmazói teendőit a *főtitkár* és a *titkár* teljesítik. Az elnöktől vett megbízás szerint vezetik a különböző ülések és bizottságok jegyzőkönyveit, melyeket a megszabott idő alatt elkészíteni és hitelesítés végett a hitelesítő-bizottság rendelkezésére bocsátani kötelesek. Szerkesztik az elnöktől rájuk utalt jelentéseket és egyéb kiadványokat, valamint a hivatalos szaklap keretében a szövetség hivatalos értesítőjét; végzik a reájuk bízott előadói teendőket, gondoskodnak a kiadványok, érmek s könyvek pontos elküldéséről. Önállóan csak a nem lényeges és a halasztást nem tűrő ügyeket intézhetik el, azonban utólag ezeket is kötelesek az elnökségnek bejelenteni.

A *főtitkár* vezeti a nyilvántartási lajstromokat, irányítja és ellenőrzi a titkár, az irodatiszt és az irodai segédszemélyzet, szóval az iroda munkálkodását; gondoskodik az ülések összehívásáról, tárgysorozatának összeállításáról, a határozatok foganatosításáról; aláírja az elnökkel együtt az ügyiratokat; az ügymenetért felelős; a titkárt és az irodai személyzetet teendőibe bevezeti.

A *titkár* intézkedik az ügydarabok kiadmányozása felől; pénztári ellenőrként szerepel, mint ilyen teljesíti a számféjtési teendőket, a számlákat és nyugtákat érvényesíti; egyébként a főtitkár által reábizottakat teljesíti. Kezeli a szövetség könyvtárát, tanszer-gyűjteményét; vezeti a leltárt.

A titkárok működésükben közvetlenül az elnökök alárendeltjei és szaklapokat csak a központi tanács külön engedélye alapján szerkeszthetnek.

34. §. A *pénztáros* a szövetség pénztárát felelőség mellett kezeli. Beszedi és bevételezi a tagdíjakat és egyéb bevételeket; az érték-papirokat szabályszerűen kezeli; az illetékes szervek utalványa alapján és az ellenőr számféjtése mellett teljesíti a kifizetést. A kiadások és bevételekről rendszeres naplót vezet. A tagdíj-hátralékokat nyilvántartja s azokról minden év utolsó negyedében tartandó központi tanácsülésre, valamint a nagygyűlést megelőző ülésnek kimutatást tartozik betérjeszteni s figyelmeztető felhívást készíteni. A központi tanácsnak a negyedév első ülésén bemutatja a negyedévi pénztári zárlatot. A segélyző-pénztárt az országos szövetség folyó pénztárától elkülö-

nitve kezeli. A házi pénztárban csak ezer (1000) kor. készpénzt tarthat, a többi pénzt az országos választmány által kijelölt takarékpénztárban vagy óvadékképes értékpapirokban kell gyümölcsöztetni. Őrzi a szolgálati érmekeket s teljesíti azok kiadását, valamint mindama munkálatokat, melyek pénzkézeléssel járnak vagy értéket képviselő tárgyakra vonatkoznak.

35. §. Az *irodatiszt* vezeti az iktatót és éremtörzkönyvet; kezeli az irattárt. Az esetleg alkalmazott *irodai személyzet* végzi az elnökiól reájuk bízott avagy a titkárok vagy pénztáros által nekik kiosztott munkát. E tekintetben az elnökök, a titkárok és a pénztáros utasításait mindenben követniök, az ügyrendhez pedig alkalmazkodniök kell.

IV. FEJEZET.

Vármegyei (fővárosi) szövetségek.

36. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség céljainak biztos és teljes elérésére, az ügykezelésben szervei és a tagtestületek közötti érintkezés közvetítői, határozatainak végrehajtói: a vármegyei szövetségek és a budapesti szövetség. Ha ezek az országos szövetségnek tagjai, akkor szabályaik és határozataik az országos szövetség szabályaival és határozataival, a fennálló törvényekkel és kormányrendeletekkel ellenkezők nem lehetnek és azoknak a területükön működő minden tagtestület köteles tagja lenni.

A vármegyei illetve a budapesti szövetség ez okból vezeti az összes kebelébe tartozó tűzoltóságok ügyeit az országos szövetséggel szemben; köteles összes tagtestületeit az országos tűzoltószövetség elnökségénél bejelenteni, azokat és a tagsági díjakat nyilvántartani, a tagsági díjakat behajtani és abból az országos tűzoltószövetséget illető és a nagygyűléstől megállapított hányadot — mely két koronánál nagyobb nem lehet, — ennek elnökségéhez kimutatás kíséretében az év első felében beküldeni; a szövetség közgyűlésein felvett jegyzőkönyvek és az évi jelentés másolatait betérjeszteni és minden nevezetesebb mozgalmról az országos tűzoltószövetség elnökségének jelentést tenni; végül az innen jövő leiratokat, határozatokat, küldeményeket a tagtestületeknek közvetíteni és a fennálló szabályzatok végrehajtását siettetni és ellenőrizni.

37. §. A tagtestületek szabályai a vármegyei illetve a budapesti alszövetség szabályaival ellentétben nem lehetnek, kivéve a hivatásos és kötelezett tűzoltóságok szabályait oly részletekben, melyeknek megállapítása egyedül saját felső hatóságuk jogköréhez tartozik.

Kötelesek továbbá a szövetségek határozatait pontosan végrehajtani és a szabályzatokhoz mindenben alkalmazkodni, a tűzrendészeti felügyelőknek pedig a kellő felvilágosítást megadni és őket működésükben hathatósan támogatni.

Alapszabálymódosítás.

38. §. Az alapszabályok csak rendes vagy e végből összehívott rendkívüli nagygyűlésen módosíthatók; az erre vonatkozó indítványt három hónappal a nagygyűlés előtt a központi tanáshoz kell benyújtani, mely az indítványt napirendre előkészítés végett az országos választmány elé terjeszti. A módosított alapszabályok csak a magyar kir. belügyminiszterium jóváhagyása után lépnek életbe.

Feloszlás.

39. §. A szövetség feloszlása csak rendes, esetleg e végből összehívott rendkívüli nagygyűlésen határozható el, mely határozat érvényességéhez a tagtestületek $\frac{3}{4}$ részének hozzájárulása szükséges.

Ha az első, ezen tárgyat napirendre kitűzött nagygyűlés határozatképes nem lenne, a feloszlás felett egy 30 nap múlva egybehívandó nagygyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül végérvényesen határoz.

A szövetség vagyonáról a feloszlást kimondó nagygyűlés rendelkezik ugyan, a vagyon azonban csakis tűzoltói célokra fordítható s az erre vonatkozó határozat foganatosítása csak a magyar kir. belügyminiszterium helybenhagyása után történhetik meg.

40. §. A szövetség azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott céljától és eljárásától eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, feltétlenül aláveti magát a magy. kir. belügyminiszterium 1875. évi május hó 2-án 1508. sz. alatt kelt szabályrendeletének IX. pontjában kimondott joghátrányoknak, — mely szerint, ha a szövetség az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, a királyi kormány — amennyiben további működésének folytatása az állam vagy a tagok vagyoni érdekeit veszélyeztetné — haladéok nélkül felfüggeszti s a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest fel is oszlathatja avagy esetleg alapszabályainak lehető legpontosabb megtartására, különbeni feloszlás terhe alatt kötelezheti.

A Magyar Iparáruház égése. A Kecskeméti-utca 6. sz. alatt lévő Magyar Iparáruházban a múlt hónap 26-án éjjel 11 óra tájban tűz ütött ki, de a gyorsan kivonult fővárosi tűzoltóság elejét vette a nagyobb veszedelemnek. A kár így is közel 50.000 koronára rug, amelyet azonban a biztosító társaság megtérít Nádas (Neuhaus) Zoltánnak, az áruház tulajdonosának. A tűz keletkezéséről annak idején különféle hírek kerültek forgalomba. A meg-ejtett tűzvizsgálat azt derítette ki, hogy téves és alaptalan híresztelés, mintha az üzletet bűnös kéz gyújtotta volna fel. Az ez irányban megejtett nyomozat során azonban megállapították, hogy a tűz keletkezése napján, január 26-án, este 7 óra tájban Ehrlich L. Ferenc kályhagyáros Nádas Zoltán tulajdonos felszólítására elküldötte Rozs Dániel, Szuhaneck Ferenc kályhaszerelőt, Balog István kocsisával együtt, hogy a Magyar Iparáruház földszinti üzlethelyiségében elhelyezett Meidinger-féle kályhát kicserélés céljából hozzák el az üzletből. A kályhagyáros alkalmazottai a kályhában tüzet nem találtak. A kályhát szétszedve kocsi-ra rakták. Mielőtt azonban elmentek volna, meghagyták az üzleti alkalmazottaknak, hogy a kályhából kikapart hamura vizet öntsének. Az alkalmazottak ezt meg is tették. A rendőrség ebből következtetve büntető főljelentést tett az üzlet tulajdonosa, Nádas Zoltán és ennek fia, Neuhaus Gyula, továbbá könyvelője, Balog Gyula s a kályhagyáros alkalmazottai, Rozs Dániel, Szuhaneck Ferenc kályhaszerelők és Balog István kocsis ellen gondatlanságból okozott tűzvész miatt. A büntetőjárásbírósnál a kályhagyáros alkalmazottai tagadták, hogy az ő gondatlanságuk folytán keletkezett volna a tűz. Ők előre értesítették az üzletet jövetelükről, meghagyva, hogy a kályha akkorra hideg legyen. Csakugyan nem is találtak tüzet benne. A hamu még meleg volt, azért azt leöntötték vízzel. A tulajdonos, Nádas Zoltán a kérdéses időben otthon sem volt s így mit sem tudott arról, hogyan történt a kályha elszállítása.

A kihallgatott tanúk mind azt igazolták, hogy a kicserélt hamut vízzel leöntötték s hogy ennek révén a tűz nem keletkezhetett. Nádas Zoltán tulajdonossal szemben a bíró — a vádelejtés következtében — a további eljárást megszüntette. Az ítélet jogerős.

Villamos mellévilágítás.

Évek során át szerzett tapasztalatok révén már jó ideje kétségtelenné vált, hogy a vészvilágítás, helyesebben mondva mellévilágítás gyanánt használt gyertya, a színházak helyiségeiben és hangversenytermekben csupán annyiban felel meg céljának, hogy a gáz vagy villamosfény elzárása, illetve kikapcsolásakor, még égve marad, — tűz esetén azonban, amikor a fővilágítást helyettesíteni vagy legalább a kijáratok közelében pótolni lenne hivatva, a fejlődő füst és fojtó gázok hatása alatt maga is rögtön kialszik. Gyertya helyett tehát a kijáratok mellett elektromos lámpákat kezdtek alkalmazni.

A villamos izzólámpák, miként ez a bécsi modell-színház próbáinál is beigazolódott, — amikor a gyertya, olaj- és gázlámpák már kialszanak, — tovább világítanak ugyan, mert légmentes térben égők; de csak az esetben, ha tápláló áramukat külön accumulatorból kapják, vagyis a színház villamvilágítási berendezésétől teljesen független forrásból. Mert, ha egy közös telep adja számukra az áramot, úgy a fővezeték kikapcsolása esetén vagy amikor a színház villamos berendezése bármily okból felmondja a szolgálatot, ezek is elsötétülnek.

Azonban a külön accumulatorból való táplálás sem elegendő egymagában, vagy legalább arra, hogy teljes biztonságot nyújtson, nem alkalmas. Mert ezek a külön elektromos források időközben ki is merülhetnek. Még pedig nem is épen az elhasználás révén, hanem pusztán azért, mivel régen kaptak töltőáramot. Az accumulatoroknak ugyanis megvan az a tulajdonságuk, hogy állás közben is fogyasztják, nem használás dacára is elfogyasztják a bennük felhalmozott áramot.

Az ellenőrzés lehetőségét is meg kell tehát adni arra nézve, hogy hasznavehető-e még az accumulatorok. E célból óraművet szerkesztettek, melynek segítségével az esténként felvonuló tűzörség szabatosan megállapíthatja, kényelmesen leolvashatja nemcsak azt, hogy egyik vagy másik izzólámpácska mennyi ideig volt üzemben és illetőleg, hogy már hány órán át égett; hanem azt is megtudhatja, hogy mennyi további időre elégséges, hány órára való áram áll még a mellévilágítást szolgáló lámpácskának a rendelkezésére.

Végre pedig a teljes megbízhatóság elérése okából szükségessé vált az arról való gondoskodás is, hogy, ha valamely okból üzemszavar állana be és a lámpa időnek előtte aludnék ki vagy accumulatora a megszabott időtartam előtt merülne ki, hogy akkor e kalamitás megszüntetése önműködőleg menjen végbe. Ezt is megoldották. Egy elmés szerkezet tartalék-lámpácskát kapcsol be ilyenkor, mely megszakítás nélkül tovább teljesíti ugyanazt a szolgálatot, amire a készülék bekapcsolva volt első lámpája képtelenné lett.

Mindeme követelményeknek megfelelő izzólámpát ma már nem is egy cég készít. Leg-

ismertebb közülök a Schwabe et Co (Berlin) és a Langstein és Klein-féle (Aussig). Mindkettőnek van Budapesten is képviselete. A Schwabe-féle cég ellenőrző órával és automaticce bekapcsolódó tartalék-lámpával ellátott ilyen izzólámpákat bérbe is ad. Az egy-egy lámpáért fizetendő bér körülbelül annyit tesz ki, mint amennyibe a mostani gyertya mellévilágítás kerül. És ez összegbe a lámpa állandó jókarban tartása, esetleg kicserélése s az accumulator töltése is bele van tudva.

A székesfőváros tanácsa még nem döntött az irányban, vajjon kötelezővé tétessék-e mellévilágítás gyanánt e lámpácskák alkalmazása. Az Orfeum és a Királysínház azonban saját elhatározásukból már megpróbálkoztak vele.

Az utóbbi helyen a nézőtérrel eltávolították őket, mert az óramű időnkénti hangos ketyegése állítólag zavarta az előadást. A folyosókban azonban, meg a teljes csendet kevésbé igénylő Orfeumban olesó s megbízható működésük kifogástalan. Kötelezővé tételük esetén kétségkívül az a modell fogadtatik el, amelyik az óraművel is el van látva, mert a hatóság szempontjából az ellenőrzés lehetősége épenséggel nem alárendelt szempont.

R.

Milanó.

Irta: Kállay Imre. *)

Összesen 96 magyar — köztük a nyiregyházi csapat 25 taggal — mentünk Talián-országba, ki Fiumén át, ki pedig Triestben keresztül.

Legtöbbünket az érdeklődés és az ismeretszerzésnek vágya vitt ki, de sajnos, voltak olyanok is, kik nem is mint tűzoltók mentek oda; dacára annak, hogy az országos szövetség szubventionáltjai voltak, hanem réjutzásra használták fel az idejüket s ott ahol tűzoltói dolog volt, egyáltalán látni sem lehetett őket.

Május hó 27-én reggel 8 órakor indultunk s egy kellemes és változatos utazás után másnap d. u. az olaszok órája szerint, a 15-ik órában megérkeztünk az ígért földjére.

A milanói pályaudvaron egy elég gyenge fogadtatás után, az első kellemetlen csalódás ért bennünket, amennyiben sem kalauzoló, sem pedig elszállásoló bizottságot nem lertünk s így magunk voltunk kénytelenek nagy ügygyel bajjal gondoskodni arról, hogy valahová fedél alá jussunk. Természetesen akik már idehaza gondoskodtak holmi napontai 18 lirás szobákról, azoknál simábban ment a dolog.

A kongresszusi iroda a központi tűzoltólaktanyában lévén, azonnal felhasználtuk az alkalmat, hogy a tűzoltóságra vonatkozólag néhány adatot gyűjtsünk.

Milanó városa fél millió lakossal bir, kerületekre ninesen osztva. Modern város, széles és hosszú bulevardokkal és utcákkal. Épületei

*) Szerző jelen cikkét, mint a milanói kongresszusról szóló beszámolót a „Budapesti tűzoltó-testületek szövetségének“ március 14-iki ülésén olvasta fel. A szerk.

legtöbbnyire masszív kőépületek, olyan szűk sikátorok, keskeny, falépesős, udvar nélküli házak, mint Párisban láttunk, nincsenek. Még a külső részeken is elég jól épített házai vannak, minden ház egy-egy kerttel. Összesen 21 színháza van, ezek közül legnagyobb a Scala színház. Mulatóhelyein, a nagyobb áruházakban, muzeumok és képtárakban a tűzrendészeti óvintézkedéseknek még nyomát se láttuk.

Vízvezetési hálózattal bir, 4—5 légkörnyomással. Földalatti tűzicsapja 575 van.**)

A tűzjelző automatikus berendezésű, mely nyilvános helyeken van felszerelve s amellet vannak nyilvános telefonjaik is.

Milanó városa hivatásos csapattal és néhány gyári tűzoltósággal rendelkezik. Önkéntesek csak vidéken vannak.

A tűzoltóság áll: 1 központból és 6 fiók őrségből. Létszáma 8 tiszt és 340 tűzoltó, mely számban benne vannak a kocsisok is.***)

A tisztek minden 24 órában váltakoznak, vagyis 24 órás szolgálat után 24 óra szabadnapjuk van, utána pedig színházi szolgálatban állanak. A nagyobb színházakban egy tiszt is tart szolgálatot, egyáltalán a tiszt a rendelkező közeg (nem úgy, mint nálunk, a rendőrtisztviselő). Egy színházi szolgálat után neki 10 fr. díjazás jár.

A legénység minden 48 órás szolgálat után szabad egy 24 órát s az utána következő 24 órában színházi szolgálatuk van. Fizetése a legénységnek: 1 őrmester 160 fr., esőv. 140 fr., caporál 130 fr. és 1 pompier 110 fr. Amellet természetbeni lakás és ruha (minden embernek 1 parádés-, 1 vászon- és 1 munka-ruha jár.

Az étkezés laktanyai s minden emberre kötelező.

A színházi díjazás a legénységnél 1 fr. 50, a Scala színházban 2 fr.

A központi laktanya egy szűk utcára nyílik, illetve két utcára van kijárása, a szerekkel azonban csak az egyikről közlekedhetnek. Roppant célszerűtlen beosztásu, szűk szertárral, melyben a szerek egymás hátán vannak összezúfolva, úgy, hogy riasztás esetén a szereket az udvarra kell kihuzni s itt fogják be a lovakat. A legénységi szobák szűkek és egy keskeny falépesőn történik a le- és feljárás.

Összesen van 8 gőzfecskendő, 10 tolólétra, 4 automobil benzin motor-fecskendő, 24 szer- és legénység-szállító kocsi, 1 mentőkocsi, 6 beteg-szállító kocsi és egy csomó extinkteur.

Irodái elég tágasak, van egy szép üléstermük, melyben szekrényekben vannak elhelyezve egyes modeljeik. Azonkivül van egy tornaterem, szabó-, asztalos- és lakatosműhely és egy nagy iskolaterem. A laktanya udvarán van a mászófal, ahol gyakorlataikat végzik.

**) Budapestnek 6412 tűzicsapja van.

***) A budapesti hivatásos tűzoltóság létszáma 6 tiszt, 1 hivatalnok, 27 őrparancsnok, 3 gépész, 18 esővezető, 201 tűzoltó, 42 kocsis = 298. A szerk.

A kiképzés a tisztek kezében van, különös sulyt fektetnek a helyi ismeretekre, az iskola-teremben több nagyobb-kisebb térkép van s erről tanítja a tiszt a legénységet, az utcák, utak és főbb épületek holléttére. Ugyancsak iskolázás céljából állandóan egy fényképészt tartanak, ki minden tüzesetről s egyéb alkalmakor felvételeket csinál, miről később a legénységet oktatják.

Érdekes, hogy van tömlősajtoló és javító-gépük és mégis olyan dolgot láttunk, ami vagy nemtörődömségre, vagy pedig gondatlanságra vall; t. i. a tömlőszáritás egy szál gerendán lógatva a szabadban történik, erős naptüzeltelen helyen, holott, mi épen az ellenkezőjét hirdetjük.

A fiók-őrségek már célszerűbb berendezést nyertek, egész modernül vannak felszerelve, itt találtunk csuszó-póznát, a kapuk automatice nyílnak ki, amint az istállóban, vagy a sürgőny-szobában egy zsinort meghuznak, szertárban egy kiakasztó kapcsolódik ki s ezáltal a kapu saját sulyánál fogva szétgördül. Az istálló közvetlen a szertár mögött van, a szerek felett kumet szerszámmal. Egyébként egy-egy őrségen 36 ember van szolgálatban, van 1 gőzfecskendőjük, 1 tolólétra és egy szer-, illetve legénység-szállító kocsi, melyen egy levehető kézi erő-fecskendő is elvan helyezve, 1 két-kerekű mentőkocsi, mert a tűzoltóság látja el a mentői szolgálatot is.

A kirendelés hasonló a mienkéhez, kisebb tüzesetekhez a fiók őrség és a közp. készenlét vonul ki; míg nagyobb tüzekhez több őrség és a központ összes szereivel.

A tüzesetekhez csak ügetésben mennek, menetközben túlkölnnek és roppant nehéz lovaik vannak, erről különben dr. Balogh többet mondhat el, mert egy alkalommal szeren vonult ki egy tüzesethez. A kocsilámpák acetylen-világításra vannak berendezve, még pedig az önkéntesek automobilján berendezett acetylen dissou-lámpák.

A Hotel „Ideál”, melyben Csiszér barátommal közösen laktunk, egy amerikai vállalatnak 6 pavillonból álló apró (egy és két ágyas) szobákra osztott egyemeletes deszkarengetege, melyben egyszerre 5000 ember hálhatott meg s ha itt véletlenül bármelyik épületben tűz támadt volna, úgy emeleti lakótársaim csak leugrással menekülhettek volna meg a biztos tűzhaláltól.

Május 23-én reggel, programm szerint az ünnepélyes megnyitása volt a kongresszusnak, mely ünnepély a városházán folyt le.

Teljes díszben jelentek meg a külföldi képviselők. Láttunk cifrábnál-cifrább uniformist, volt arany- és ezüst epaulett, széles aranyozott csikok, mely egész a hasat is beborította. A magyaros zsinorzásu sujtásos atillák olyan példányait láttuk, hogy magyar létünkre is megirigyelhettük stb. stb. Daczára azonban, a mi egyszerű öltözékünknek, melyben mi is képviselve voltunk, elég jól éreztük magunkat. Csak egy dolog kapta meg lelkeket s ez az,

hogy amíg a külföldiek mindenütt együttesen, egy csoportban állottak és jelentek meg, mintegy tüntetve: „lássátok, mi angolok, mi franciák vagyunk!” Nem így a magyar, még itt az idegenben is a különválás, a magyaros gőg uralkodott; pedig kár, mert nem szabad elfelejtenünk, hogy a tűzoltói intézmény, demokratikus intézmény, ahol, ha egy sorban állunk, legyen az ur vagy földmives, egyformán esszük a kenyeret, mert mindegyik egy célért szolgál s egy zászlóra esküdt fel.

Ezt a különválást, ezt a separálást léptenyomon kellett éreznünk, de más irányban kárpótolva lettünk, mert ha önmagunkat nem is becsültük meg, megbecsültek bennünket a külföldiek s főleg az olaszok, mert bárhol jelentünk meg, mindenütt kedves ovációban volt részünk s lelkes „Vive la Ungaria!” kiáltással fogadtak.

Ugyanesak ezen az ünnepélyen egy másik dolog is megkapta lelkünket, még pedig az, hogy ismét arról győződünk meg, hogy minden nemzet jobban megbecsüli a tűzoltóintézményt, mint Magyarország; mert amíg nálunk az 1904. évi nemzetközi kongresszus alkalmával is csak egy miniszteri tanácsossal merték a kongresszust megnyitni, addig Párisban a köztársasági elnök, Londonban a Lord Mayor, Berlinben a császár képviseletében a belügyminiszter, Milánó városának a kongresszusát pedig az udvar képviselője, a Turini gróf nyitotta meg, az összes hatóságok képviselői jelenlétében. Ilyen körülmények közt a pompa és a fény indokolt s ez a magyarázata annak is, hogy a külföldiek miért üznek oly nagy fényűzést az egyenruha diszes voltával, jól teszik, — a tűzoltóság el van ismerve factornak, melyre különös súlyt helyeznek.

Ugyanaz nap délután felolvasás volt a városházán, melyre szintén elmentünk, hogy valamit tanuljunk, sajnos azonban, alaposan csalódtunk, mert a felolvasásokat nem nyomtatták ki több nyelven. A berlini Branddirektor (Reichl) és a bécsi főparanesnok (Müller) felolvasásán kívül, bizony ma sem tudjuk még, vajjon mit is daráltak ott össze-vissza.

Ott is hagytuk őket hamarosan s kimentünk a kiállítás területére; alig maradt vagy 15—20 ember a teremben.

A kiállítás területén sem voltunk azonban nagyon meghatva, látva azt a készületlenséget, melyet különben már idehaza is olvastunk az ujságokban.

Egyedüli figyelmet a magyar pavilon érdemelt. Nem azzal a paprikás sovínizmussal volt tele, hanem igazi művészi izléssel volt összeállítva, s ez nagy érdeme hazai iparosainknak, többek közt a Zsolnay gyárnak, Thék butorgyárának stb. Rendkívüli érdekes kiállítása volt a magyar kir. államvasutaknak is, melyben többek közt egy hatalmas mozdony volt kiállítva; a külföldiek csudájára jártak e koloszsusnak. Itt történt meg velem és Csiszér barátommal, az a kedves dolog, hogy egy

vasutas hazánkfia, amint meglátott bennünket igazi magyaros vendégszeretettel meglakmároztatott jó honhazai paprikás szalonnával és omlós kenyérrrel. Ennél se ettünk több jó ízű falatot Milanóban.

Maga a kiállítás két részből állt, t. i. elő részből, ahonnan villanyoson kellett város másik végén elhelyezett az ugynevezett igazi kiállítás területére átrándulni. Elsőben is felkerestük a tűzoltói kirendelést, ahol egyuttal a tűzoltói kiállítás is nyert elhelyezést.

Ami a tűzoltó kiállítást illeti, azzal nagyon hamar végezhetek, mert ebből ugyan a lehető legkevesebbet láthattunk; de azt hiszem a világ is alig látott ennél szegényebb tűzoltó kiállítást.

Fel is sorolhatjuk hamarosan a látnivalókat: Ott volt Magirus és Lieb egyesített gyárának egy szénsavhajtású tolólétrája; Justus Christian Braun nürnbergi cégnek egy háromkerekes automobil gőzfecskendője és egy accumulatoros villany hajtású automobil tolólétrája, melyeket rövid idővel ezelőtt már Budapesten bemutatott, tehát ezeket már ismertük.

Kint volt Csermák osztrák gyáros egy kis gőzfecskendővel, Flader gyára szintén egy gőzfecskendővel. Végül egy olasz gyáros kiállított egy vasszelepekkel ellátott hydrofor fecskendőt, melynek szelepei teljesen be voltak rozsdásodva. Volt még néhány primitív füstálarez egy csomó extincteur s több semmi. Utólag hallottam, hogy a bécsiek is kiállítottak szereket, ezek azonban valahol a gépek között eldugva lehetnek, mert jegyzetem közt nem találom. A tűzoltó kiállításból átmentünk a tűzoltó kirendeltséghez, mely 1 tisztből, 3 altisztből és 30 tűzoltóból állott. Felszerelése 1 gőzfecskendő, 1 tolólétra és 1 szer, illetve legénységi szállító kocsis, 1 hydráns felszereléssel ellátva. A lovak itt is szabadon voltak az istállóban, a kapuk ugyan csak automaticen nyíltak.

A egész kiállítás területén 64 nagy tűzicsap, 199 fali csap, mely a városi vízvezetékbe volt bekapcsolva. A külső tűzicsapok egy-egy nyitott szekrényben voltak, melyben egy állványos, egy gőzfecskendő tölő és egy sugárcső volt elhelyezve. A fali csapokon kívül voltak még minden épületben extincteurök is.

Tűzjelző állomás 36 helyen volt.

A területen állandóan 20 ember járt kette-sével.

A tűzoltó-szövetségnek is volt egy kiállítása, melyben leginkább fényképekben voltak egyes létra és kötél ereszkedési gyakorlatok bemutatva, itt is volt egy iskola térkép és fénykép kiállítva, amint a legénységet oktatják.

A kiállítás megtekintése után dacára a nagy fáradságnak, még aznap este egy sétát tettünk.

Szinte érthetetlen az a könnyelműség, ahogy itt a mulatóhelyek és színházak tűzbiztonságát kezelik; legjobban bizonyítja ezt a Scala színház, melyben égbekiáltó gondatlanság tanyázik s ha valamikor Iroquoá-hoz hasonló színházi tűzkatasztrófát fogunk olvasni, úgy az bizonyára a Milánói Scala színházban lesz. (Folyt köv)

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Az országos választmány közgyűlése. — Hivatalos rész: Meghívók. A március 23-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. A segélypénztár gyűlésein felvett jegyzőkönyvek. Az országos választmánynak március 24-iki rendes közgyűléséről szóló jegyzőkönyv. A magyar orsz. tűzoltó-szövetség alapszabályainak tervezete, a választmány által elfogadott szövegezésben. — Tolnavármegye. Magyar Iparáruház égése. — Villamos mellék. ilágítás. Irta: R. — Milano. Irta: Kállay Imre. — Különfélek. Szerkesztői üzenetek. Beszerzési források.

— **Dr. Szily József ünneplése.** Miként lapunkban említve volt, dr. Szily Józsefet, Ő Felsége a király is kitüntette. A koronás arany érdemkeresztet ugyanabban a környezetben adták át ünnepiesen a kitüntetettnek, ahonnan a legfelsőbb kitüntetésre való ajánlás kiindult, t. i. az országos szövetségnél. Gróf Széchényi Viktor elnök, a választmány március 24-iki közgyűlésének megkezdése előtt, az elnökség tagjainak, a vármegyei szövetségek képviselőinek és a fővárosi tűzoltó-testületek szövetségéhez tartozó parancsnokoknak a jelenlétében, lendületes beszéd kíséretében személyesen tüzte fel Szily mellére a szerzett érdemek királyi elismerésének látható jelét, melyet az ünnepelt hódolattal elfogadott. A lelkes ovációk közepette lefolyt ünnepségre a belügyminiszterium képviselőjében Böles Gyulaosztálytanácsos, továbbá a székesfőváros nevében Almády Géza tanácsnok és a hivatásos tűzoltóság képviselője gyanánt S c s e r b o v s z k i Szaniszló főparancsnok is megjelentek.

— **A segélypénztár** legutóbbi közgyűlésén megállapított annak sajnálatos ténye, hogy az országos szövetség tagtestületeinek csak mintegy $\frac{1}{3}$ -da tagja egyszermind a segélypénztárnak is. Csaknem bizonyosra vehető, hogy bizonyos oldalról nem mulasztják el, ebből arra a következtetésre jutni el, ennek hangos kifejezést is adván, hogy ez csak nálunk Magyarországon van így. A gyengébbek kedvéért tehát felemlítjük, hogy a „művelt“ Bajorország tűzoltó szövetségének kötelékébe tartozó tagtestületeknél a segélypénztár igazgatóságának legutóbbi jelentése szerint a tűzoltóknak csak $\frac{1}{6}$ -da tagja egyszermind a Sterbekasszának. 600 ezer tűzoltóból 111 ezer. Az az előszeretettel csak a mi fejünkhöz verni szokott „mangelndes Interesse“, e szerint bizony másutt is csak érdeklődés hiány. A németeknél is attól függ a belátás, hogy kinek milyen a koponyája.

— **Madrid** tűzoltóságának főparancsnokává José Monasterio építészt nevezték ki.

— **Tűzkatasztrófa egy iskolában.** Montreálban, Kanada fővárosában leégett egy iskola, hol a tűz kitörésekor kétszázötven tanuló volt. Negyven gyermek holttestét szedték ki a romokból. Az iskola igazgatónője is elpusztult a lángok között. Vajjon mit irnának a bécsi meg az alldeutsch lapok, ha hasonló eset nálunk fordulna elő.

— **A berlini** hiv. tűzoltóságnál, részben hogy a tisztikar rossz előmeneteli viszonyait megjavítsák, részben pedig, hogy az ott is folyton szaporodó szakhivatali teendőkkal a csapat-tisztí teendők alul mentes külön egyének foglalkozhassanak, két főfelügyelői állást kreáltak. A tűzrendőri szemlék megejtése a felebezések véleményezése, az évi jelentések szerkesztése stb. kizárólag e két tiszt hatáskörébe utaltatott. A berlini tűzoltó-tisztikar létszáma eszerint 1 Branddirektor, 2 Oberbrandinspector, 6 I-ső oszt. felügyelő és 15 másodosztályú felügyelő, vagyis összesen 24 fő.

— **Szentpétervárt** a tűzrendészeti ismeretek terjesztése és illetőleg szakértő új generáció nevelése céljából két éves tűzoltó-tanfolyamok szervezését tervezik. A tanfolyam hallgatói ingyen kapnának lakást, étellemezést és egyenruhát. Jelentkezőknek legalább 4 gymnasium vagy reál elvégzését tartoznak kimutatni s a testi alkalmatosságon kívül 18 betöltött esztendővel kell birniok. A hallgatók beosztás szerint tüzekhez is kivonulnak. Aki mint fizetéses tanfolyamhallgató jelentkezik a kurzusra, az 100 Rubel évi tandíjat fizet; internátussal egybekötve pedig a fizetség pedig 300 Rubel, azaz 720 korona.

— **Hans am Ende** szász műfestő olyan kémiai oldatot talált fel, melylyel ha meglocsoljuk a házak zsuppos vagy nádas tetőit, azok akkor tűzállókká lesznek. A berlini építészeti kiállításon bemutatott egy ilyen födelű parasztházat s kitüntetést kapott érte.

— **Amit leszögezni érdemes.** A brassóvármegyei tűzoltó szövetség tudvalevőleg azt írta az országos szövetségnek, hogy csak az esetre hajlandó csatlakozni, ha a tagságból lényegesebb haszon származik reá. („wenn aus der Mitgliedschaft wesentliche Vortheile erwachsen“). Hogy azonban miféle „Extrawurst“ járhat az eszébe, azt még a „Illustrierte Feuerwehr Zeitung“ is resteli kitalálni. Sőt legutóbbi számában egyenesen kimondja, hogy más előnyökre formálni igényt, amint amit alapszabályai értelmében adhat az országos tűzoltó szövetség, ez legalább is — szász tempó! Pozsonyi laptársunk ugyan akkép fejezi ki ezt, hogy „schwer zu erraten!“ Nekünk azonban akik nem csupán az elnézésre hajló nyelvrokonság szemüvegén át kísérjük figyelemmel szász bajtársaink érthetetlen magatartását, még csak nem is új a dolog. Hogy azonban az egyetlen német nyelven megjelenő hazai szaklapunk is megütődik végre rajta, — ezt laptársunk igazságszeretetének és általában az igazságnak érdekében, mint örvendetes haladást mi is rögzítjük.

— **Az elektromosság az ókorban.** Az elektromosság tudományos ismerete és technikai alkalmazása csak a legújabb kor találmánya ugyan, de némi ilyen irányú ismerete már a legrégebb időben is volt az embereknek. Legközönségesebb elektromos jelenség természetesen a villám volt. Sőt föltehetjük, hogy a legrégebb időben tűzhöz csak a villámcsapás útján jutottak az

emberek és ha egyszer kialudt a tűz, akkor meg kellett várniok, amíg újra fát vagy más gyúlékony anyagot talál az égi tűz. Az ókorban már a villámon kívül más elektromos jelenséget is ismerhettek az emberek. Erre mutat a frigyláda és a jeruzsálemi templom leírása a bibliában; továbbá a delfi-i Apolló-templom és más görög templomok csodás tűzjelenségei is csak az elektromossággal magyarázhatók. Amint a leydeni palack, vagy más elektromos sűrítő, a géppel újra tölthető, ugyanígy adhatott véletlenül hasonló fémszerkezeteknek a levegő elektromossága töltést, amely aztán szikrában nyilvánult. A papok észrevehették a dolgot és talán így alkottak olyan szerkezeteket, amelyeknek elektromos tűzjelenségei a népet csodálattal és félelemmel töltötték el.

— **Színházi babona.** A színházak körül tömérdek babona járja. Párisban új év hajnalán még a nem színésznők is csapatostól várják a színházakból s orfeumokból hazatérőben levő tűzoltókat, mert aki ilyenkor tűzoltóval csókolód-

zik, annak szerencséje lesz az új esztendőben. Nálunk a Norma napokhoz fűződik ilyen babona. Azt tartják, hogy aki azokon az estéken, a melyeken nincs előadás, megcsókolja a színházi tűzoltót, annak okvetlenül szerencséje lesz a jövőben, még pedig színpadi szerencséje. Fedák Sári, akit egyik napilap megkérdezett az iránt, hogy mi igaz lehet ebben a babonában, azt adta felelet gyanánt, hogy „— tűzoltója válogatja!” G. Kertész Ella válasza pedig ekkép hangzott: „Babona nincs, de — tűzoltó (csókolni való) van!”

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Veszprém, Ujvidék, Siófok, Eger, Zilah. Megkaptuk.

P. A görög mythologia szerint, Zeüsz, a főisten, állhatatosan megtagadta az emberektől a tüzet. Végre is Prometheus lopta azt le az Olympusról (az égéből). Ezért azonban lakolnia kellett. Zeüsz parancsára, a Kaukázus hegység egyik legmagasabb pontján sziklához láncolták, ahol védtelenül kellett tűrnie, hogy egy sas-keselyű mindennap az ő májából lakjék jól s bűnhődése annál keservesebb volt, mert a májából amennyit ellakmározott a keselyű, ugyanannyi mindennap utána nőtt.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)
fecskeendő, szivattyú és tűzoltó-ször gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-út 69.
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskeendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
es. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzfecskeendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vígsház térszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Szigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

✻ **Walsér Ferenc** ✻
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémtöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnycím: „Walsér Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzfecskeendők, kútszivattyúk és
tűzoltói felszerelések.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
≡ **TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!** ≡
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,
másoknak 2 korona.
A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Tűzbiztos mázolás.

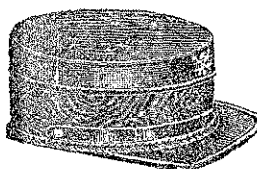
Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása.
Szárító-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat
Budapest, V., Pannónia-u. 2/B.
Telefon 21—04.

≡ DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK ≡

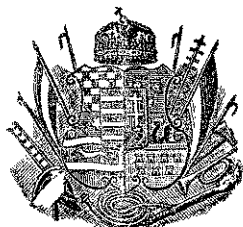
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchényi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el
a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat
legjobb és legolcsóbban készít
Ritscher Szigmond
és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztellett-díjért.
--	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Határinkon innen és túl.

Hogy falun és általában vidéken a tűzrendészet nem valami erős lábón áll, arról tömérdek Hiobhir regél és még beszédesebben szól a statisztika. S ennek dacára a rendezettebb tűzrendészeti viszonyokra való áttérés, a megbízhatóbb állapotok megteremtésére irányuló törekvés, a legmegrögzöttebb ellenállásra talál igen sok helyen még ma is.

Néhol arra hivatkoznak, hogy náluk olyan ritka a tűz, mint a fehér holló. Azt azonban elhallgatják, hogy ha egyszer aztán mégis meglátogatja őket a veres kakas, hát akkor rendesen a félfalú, ha nem az egész, a lángok martaléka lesz.

Másutt azt mondják: „minek a tűzoltóság, ugyis biztosítva vagyunk!” Hanem, hogy az ipari és gazdasági tevékenység hónapokra megbénul egy-egy tűzvész nyomán, azt nem veszik számításba. Pedig valamint a gyáraknál nem a tűz által elpusztított vagy megrongált telep képviseli a nagyobb kárt; hanem a tűz folytán beálló üzemszünet: ugy falun is nem az esetleg biztosítva volt épületek elhamvadása, hanem a tűz után bekövetkező kényszerű tétlenség teszi ki a nagyobb veszteséget. És ámbár maga az, ami a tűzben egyszer megsemmisül, a nemzeti vagyonnak is visszahozhatatlanul a veszteség-számlájára

irható: még sem akarják elhinni és megszerezni a megelőző tűzrendészetnek és a racionális tűzoltásnak az áldásait.

— — — — — Van község, amelyiknek még fecskendője sincsen, s ha kérdi az ember, hogy miért? a vizhiánynyal akarják megokolni mulasztásukat. Holott tudnivaló, hogy a vízben még annyira szűkölködő község is állíthat cystemákat, melybe, ha mást nem, az eső-vizet lehet felfogni s tűz esetére, mintegy elraktározva, készletben tartani.

Másutt meg van ugyan fecskendő, hanem amolyan vizözön-előtti. Ismét másutt olyan sok minden egyéb foglal helyet a fecskendő számára kijelölt fészkerben, hogy ez mindennek inkább nevezhető, csak épen szerháznak nem. És aztán a meglevő fecskendő jó karban tartása... erről akárhány esetben jobb, nem is beszélni. Hát még a tömlők!! Ha van is, elkorhadt avagy oly mennyiségben található csak, hogy voltaképp több joggal egyszerűen nem létezőknek tekinthetők.

Találni azonban szabványos új fecskendőket is, de ennek sincs láttatja. Miért? Mert nincs a faluban két ember se, aki tudna vele bánni. Másutt meg a fecskendőt szerelni tudó emberek céltudatos vezetése hiányzik. A jókarban tartás pedig mindkét helyen inkább csak nyáron érvényesül — ugy

ahogy. Ellenben télen — 10 azaz tíz fecskendő közül — jó ha kettő — talán használható.

És nincs senki, aki e túrhetlen állapotokért felelősségre vonná a községek vezetőségét. Igazán legfőbb ideje, hogy e tarthatatlan viszonyok megváltoztatásához szükséges energia végre ne csak megszülessék, hanem érvényesüljön is.“

Aki pedig azt hiszi, hogy én most magyarországi viszonyokat eseteltem, annak sietek elárulni az édes titkot, amely szerint ezuttal, kivételesen, német, a művelt, a haladott, a nagy Németországnak vidéki viszonyairól beszéltem, lefordítván egy stuttgarti szaklapnak: „Feuerschutz auf dem Lande“ című, különben igen okos, és hazai viszonyainkra is találó, kis cikkét.

Mert az kétségtelen, hogy akárhány vármegyénkre, nálunk is illenek a fentelmondottak; hanem az is bizonyos, hogy nem egy vármegyében hál' istennek más, sokkal kedvezőbb viszonyokkal is találkozhatunk. A német sógor azonban nagy előszeretettel szokta a mi viszonyainkat olyan színvonalra süllyeszteni alá, amely az ő, általa oly szívesen hangoztatott kulturális fensőbbségének kedvez s a hasonló őszinte megnyilatkozásokra csak azóta rágadtatja magát, mióta a pusztasálszínezés, a megtévesztésre már nem mindig alkalmas.

Ugy látszik, hogy mióta az internationalis szövetséget is el mertük hozni Magyarországra, magunk pedig megjelentünk úgy Párizsban, Berlinben, Londonban, mint Milanóban: azóta mintha tért foglalna a belátás, hogy annak a kész hazugságnak, mely a fejlett városi viszonyokat állította szembe, ami falusi elmaradottságunkkal s ebből vont következtetéseket — felülni, legalább is naivitás.

A jó vidék, az egyszerű Michelek lakta német falvak viszonyai, náluk sem különbek a mieinknél. De amíg erről a szerintök jámbor szemfényvesztésről, elnökségünk céltudatos fellépésének nem sikerült a leplet lerántani: addig folyton csak szánó mosoly

volt osztályrészünk. Ma a vállveregetést nyugodtan visszautasíthatjuk.

Hanem amikor ezt tesszük, távol áll tőlünk, hogy haragudjunk eddigi magatartásukért. Nem haragszunk. Csak épen a vállvetett tevékenységből, a közös kulturális haladásból mi is ki akarjuk venni ezentúl a magunk részét.

És hinni akarjuk, hogy az a német Kulturvolk, mely bizonyos, lenézett Barbarenland fogalmához kötött határvonalat valamikor régen,* de igen helytelenül tűzött ki, szíves lesz ugyanevonalat tőlünk valamivel távolabb keletre eltolni.

Nem ami kedvünkért; hanem a saját presztízse érdekében.

R.

— A belügyminiszter 5499/907. számú körrendelete. A „Magyar Minimax Részvénytársaság“ budapesti cég egyebek közt aziránt folyamodott hozzám, hogy a kezdő tüzek eloltására hivatott s az összes kulturállamban bejegyzett szabadalom által védett ugynevezett „Minimax“ automatikus kézi tűzoltókészüléknek a hatóságok részéről való beszerzését kötelezőleg rendeljem el. A nevezett cég kérelmét teljesíthetőnek nem találtam, de miután a készülék kiküldöttem jelenlétében, az egyuttal szintén meghívott szakértők előtt gyakorlatilag is kipróbáltatván, a szakértőktől bekívánt szakvéleményekből megállapítottam, hogy a „Minimax“ tűzoltókészülék kisebb és keletkezőben levő tüzek, jelesül: szoba, bolti, pince, műhely, raktári, színházi, táncterem, ruhatár, levéltár, irattár stb. tüzeseteknél, különösen az első időben igen célszerűen alkalmazható és megfelelő hatást eredményez s e tűzoltókészülék nagyon könnyen kezelhető,** külön szakszerű gondozást nem igényel és a törvényhatóságokat érintőleg különösen célirányosnak látszik, a szóbanlevő készülék használata a törvényhatóságok levéltárait, járási szolgabírói hivatalok, rendezett tanácsu városok és községek irattárait nézve, e készüléket a törvényhatóság figyelmébe ajánlom azzal a megjegyzéssel, hogy a nevezett készülékre a cséplőgéptulajdonosok figyelmé is felhívandó lenne.

Budapest, 1907. évi március hó 13-án.

Andrássy s. k.

* Dehogy is régen! Csak a napokban volt egyik hannoveri ujságban ez a nem is malitiósus, hanem egyenesen sértő tendenciájú megjegyzés olvasható: „... es kann ja Halbasien vielleicht in Oderberg oder bei Bruck an der Leitha anfangen, — aber bei Passau fängt es doch noch nicht an!“ A szerk.

** Lásd lapunk 1904. évi júliusi számának 9-ik oldalát. A szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

387.
1907. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség f. évi május hó 12-én d. e. 9 órakor Budapesten, a IV. ker. Váci-utca 64. sz. a. városháza tanácstermében rendkívüli nagygyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a szövetség alapszabályainak módosítása.

Felhívjuk a t. tagtestületeket, miszerint felhatalmazással ellátott kiküldötteik útján magukat e nagygyűlésen minél nagyobb számban képviseltetni sziveskedjenek.

Az alapszabálytervezet a „Tűzrendészeti Közlöny“-nek f. évi 4. számában közzétett.

Budapest, 1907. márczius 27-én.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

520
1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest 1907. ápr. 20-án a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: gróf Széchényi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag, Lukáts Gyula, Szabados Imre, dr. Szily József, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradásukat kimentették: Apáthy Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán és Szabó Gyula előadók.

82. Elnök a gyűlést megnyitván, titkár bejelenti, hogy a Jásznagykunszolnok vármegyei tűzoltószövetség megalakult, elnökévé dr. Benkó Albert alispánt, alelnökévé Szűts István törökszentmiklósi parancsnokot, titkárrá Csátár Andort (Csépa), pénztárnokká Kessik Ödönt (Szolnok) választotta, csatlakozását jelezte és a vármegyei testületek által netán 1907-re már befizetett tagsági díjak reá eső hányadának visszautalását kéri.

Örvendtes tudomásul vétetett és határozott, hogy a csatlakozás szabályszerű bejelentése esetén a vármegyei szövetséget illető tagdíjhányad e szövetség javára beszámíttassék.

83. A magyar tűzoltótisztek országos egyesületének lakásfelmondása

1907. évi május 1-re elfogadtatott és az ekkép fedezet nélkül maradt 300 K. évi lakbér részlet a szövetség pénztárából engedélyeztetett. Vida Pál előadó azon indítványa, hogy a kedvezményes szállás az előadók részére továbbra is fentartassék, elvettétvén, elfogadtatott dr. Szily József előadó azon indítványa, hogy a szoba elnöki fogadó és muzeum céljaira rendeztessék be azzal, hogy az ehhez szükséges butorbeszerzés kérdése egy későbbi elnökségi ülésen lesz tárgyalandó.

84. A nemzetközi szövetségnek 1907. évi tagdíj fejében járó 85 frank

kiutalványoztatott és pénztárnok az összeg elküldésére utasított.

85. Titkár azon indítványát, hogy a zárt ülésekről oly külön jegyzőkönyv vétessék fel, amely a hivatalos szaklapban nem közöltetnék: az elnökség elfogadta.

86. Lukáts Gyula indítványozza, hogy az elnökség kérje fel dr. Szily József előadót a budapesti szövetségben a tűzrendészet bajairól tartott felolvasásának átengedésére, nyomassa azt ki és küldje meg az összes tűzoltóságoknak és tűzrendészeti hatóságoknak.

A jelenlévő dr. Szily József e felolvasását úgy a szövetségnek kinyomatás végett, mint a szaklapoknak készséggel átengedvén, dr. Vass János indítványozza, hogy a fel-

olvasás adassék ki egy bírálóbizottságnak s ha az a közigazgatási hatóságok részére megfelelőnek találja, nyomattassék ki füzetképen és küldessék meg a hatóságoknak is, ellenesetben pedig adassék ki közlés végett a szaklapoknak.

Az elnökség dr. Szily József ajánlatát köszönettel vevén, elfogadja dr. Vass János indítványát és a felolvasásnak jelzett irányban való felülbírlására felkéri dr. Óvári Ferenc alelnököt, dr. Vass János előadót és Breuer Szilárd titkárt.

87. Pénztárnok bemutatván az I. évnegyedről szóló pénztári jelentést, mely szerint a bevétel 15,022 K. 96 fill., a kiadás 2845 K. 33 fill. s így a pénztári maradvány mint egyenleg 12,177 K. 63 fill., a tűzoltó gyufák után pedig e negyedben 34 K. 21 fill. folyt be.

Tudomásul vétetett és a 34 K. 21 fill. a segélyzőpénztárnak átutaltatott.

Titkárnak azon jelentései, hogy az elmúlt ülés óta a Belügyminiszteriumnak vélemény adatott

88. a dézsánfalvi lövész és tűzoltótestület,

89. a sirovncai,

90. az érdi,

91. a barandai (2-od izben) önkéntes testületek alapszabályai,

92. a Krassó-Szörény vármegyei tűzoltószövetség alapszabályai,

93. a hódmezővásárhelyi hivatásos tűzoltóság szolgálati szabályzata,

94. Beszterce-Naszód vármegye tűzrendészeti szabályrendelete (2-od izben),

95. Sepsiszentgyörgy tűzrendészeti szabályrendelete,

96. Kászoni István és Tarnai János kólyi lakosok kitüntetése,

97. ifj. Jakab Mihály szolokmai parancsnok segélyezési és alkalmaztatási kérvénye tárgyában, utóbbi áttétetvén a vármegye alispánjához; hogy továbbá:

98. Szép Lajos (Makó) városi tűzoltó kérvénye kórházban való elhelyeztetése és az ápolási díjak elengedése iránt, áttétetett Makó város tanácsához;

99. Vida Pál előadó Fejérvármegye járásában a járási székhelyen május hóban ismétlődő előadásokat tart;

100. a Belügyminister a „minimax“ tárgyában 5499/1907. sz. a. körrendeletet adott ki, tudomásul vétettek.

101. Az orsz. választmány határozata folytán megállapítandó lévén a tűzfelügyelők által viselendő rózsekés alakja és minősége, a Köhler István gyáros által bemutatott minták közül

az elnökség a sima sárgaréz tokfejjel és csucsos, fekete bőrtokkal, fekete csontfogantyúval, a tokon zárkapocsához való fülekkel és a fogantyú védpajzsán tűzoltójelvényével bíró egyszerű rózsekést fogadja el és elrendeli, hogy az egyenruházati szabályzatba a választm. gyűlésből elfogadott módosítások bejegyeztessenek.

102. A jövő ülés idejét illetőleg kimondatott, hogy amennyiben annak szükségessége fennforog, a május 12-iki nagygyűlés után fog elnökségi ülés is tartatni.

103. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Szily József és Lukáts Gyula előadók.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Lukáts Gyula,
előadó.

Hitelesítjük:

Dr. Szily József,
előadó.

474.
1907. szám.**Jegyzőkönyv.**

Felvétellett Budapesten 1907. évi április hó 20-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztára ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Ovári Ferencz alelnök, dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag, Szabados Imre, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók. Elmaradásukat kimentették: dr. Glósz Kálmán, Barabás István, és Szabó Gyula előadók.

23. Elnök megnyitván a gyűlést, titkár jelenté, hogy a tomesvári I. parancsnokság 20 K. adományt küldött be.

Tudomásul vétetett és az adományért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

24. **Vig Ferenc** (Vámosmikola) március 1-én tűznél meghűlvén, 20 napig tudóhurut miatt munkaképtelen volt. Az I. m. ált. alapítványához elnökileg 40 K. segélyre felterjesztetett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

25. **Hárió Miklós** (Kaposvár) március 1-én tűznél 14 nap alatt gyógyuló szemkötőhártyalobot kapott.

Az I. m. ált. alapítványához 28 K. segélyre felterjesztetni határozatott.

26. **Prachár Zsigmond** (Závod) március 30-án tűznél szeme táján 14 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 28 K. segélyre felterjesztetni határozatott.

27. Nagybánya város polgármestere **Csókási Demeter** betegsége miatt szolgálatából elbocsátatott városi tűzoltó részére segélyt vagy végkielégítést kérvén,

a kérvény elutasítólag elintézni rendeltetett azért, mert nevezett az 1907. évi tagok között bejelentve nincs, mert a város erkölcsi kötelessége alkalmazottairól betegség esetén gondoskodni és mert nevezettnek 1906. évben 100 K-val történt segélyezésére is csak méltányosságból történt, mivel sem igazolatván az, hogy nevezett betegségét tényleg a tűzoltói szolgálatból folyólag kapta és az azzal közvetlenül összefüggően keletkezett.

28. **Bondár János**, (Berettyóujfalu) és **Sárdy József** (Böhönye) bejelentett balesete orvosi zárjelentés hiányában végleges elintézést még nem nyerhetett és az e jelentések beérkezéig elhalasztatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Széchényi Viktor gróf
elnök.Breuer Szilárd
titkár.292
1907. sz.**Jelentés**

a m. kir. Belügyminister ur folyó évi február hó 12-ikén 140.981/907. VI-a szám alatt kelt rendeletével kiküldött szakértő által, 1907. évi február 18-án Szombathelyen, Vasvármegye állandó színházának tűzrendészeti megvizsgálása céljából megtartott szemlén javasoltakról:

1. A nézőtér és a szinpad között levő összes ajtónyílások befalazandók.

2. A jelenlegi vászonyfüggöny elé vasfüggöny építendő be, amely úgy a szinpad felől, mint azonkívül, — tűz esetén pedig önműködően is — leereszthető legyen;

a vasfüggönynek befalazott vas vezetékben kell mozognia.

3. A szinpadtól jobb és bal oldalon, a zsinorpadlásig érő csigalépcsőházba vezető összes ajtónyílások befalazandók.

4. A központi fűtő kamarából a baloldali lépcsőházba vezető ajtónyílás szintén befalazandó.

5. A földszinten, a baloldali csigalépcsőházból egy egyenesen a szabadba nyíló s »V és z-kijárat« feliratu ajtó készitendő, a színházi személyzet részére.

6. A szinpad jobb és bal oldalán levő átboltozott fülkék és a szinpad közzé tűzbiztos vas ajtók készitendők.

Ezen ajtóknak szegletvasból készült s befalazott vaskeretben kell nyugodniok.

7. A szinpad mellett jobbra és balra fekvő összes öltözőkből és helyiségekből hasonlóképpen tűzbiztos ajtók vezessenek a csigalépcsőházakba.

8. A zenészek kijáratára, ugyancsak tűzbiztos ajtó alkalmazandó. Ennek az ajtónak azonban nem szabad a házmaster lakásába vezetnie, mint ahogy az mostan oda nyílik.

A házmasteri lakás úgy a nézőtértől, mint a szinpadtól tűzbiztosan elválasztandó.

9. A ruhatárakban és öltözőkben levő belül fűtő vaskályhák eltávolítandók s ezen helyiségekbe is a központi fűtés vezetendő be.

10. Az összes páholyajtók a páholyokba befelé nyílnak legyenek.

11. A jobb oldali páholy folyosón a closet mellett és az 5. számú páholy előtt levő ajtó kiakasztandó.

12. A zsinorpadlás most teljesen zárt kettős padlója, oly ritkán rákott lécekből álló padlóra alakítandó, hogy tűz esetén e nyitott résekben keresztül a füst és a gázok könnyen szállhassanak fel a mennyezeten levő füstelvezető csapóajtókig. E füstelvezető ajtók nyílása (a hat gömbölyű üvegablakon kívül) a 80 □ m. szinpadi területnek megfelelően, a jelen esetben legalább 6 □ m. t. tegyen ki. Ezek a csapóajtók a vasfüggönnyel együtt egy helyről legyenek könnyen csukhatók és nyithatók.

A szinpad fölötti mennyezet alatt jobbról-balról alkalmazott s jelenleg betömött hat gömbölyű ablaknyílás, vékony ablaküveggel látandó el, hogy a tűz esetén keletkező tulnyomás azokat könnyen kitörhesse.

13. A második vagy harmadik emeleten a szinpad jobb oldalán fekvő középső szobák egyikéből egy átjáró volna kitörendő a zsinorpadláshoz. Ezen átjárót szintén tűzbiztos vasajtóval kellene ellátni, amely azonban állandóan csukva tartandó.

14. Az összes vasajtók erős kilincsekkel látandók el — s állandóan csukva tartandók.

15. A nézőtér feletti gömbölyű szelelő nyílásra csapóajtó alkalmazandó, — amely egy biztos helyről könnyen csukható és nyitható legyen.

16. Az állóhelyekre, úgy a földszinten, mint az erkélyeken négyzetméter területre csak 2 személy bocsátható be. Az adott helyzetben tehát a földszinten csak 22 állóhely volna engedélyezhető.

17. A vészvilágítást képező gyertyák üveg-táblával csukott fali fülkébe helyezendők, hogy azokat sem a léghuzat el ne oltsa, sem pedig a menekülők fel ne lökjék.

18. A szinpadi súlyesztőben heverő különféle tűzveszélyes lim-lom kitakarítandó.

19. A súlyesztőben elhelyezett teljesen meztelen és szigetetlen villamos vezeték megfelelő burkolt vezetékkel cserélendő ki és szigetelőkre szerelendő fel.

20. A súlyesztőből semmiféle nyílás sem vezethet a házmaster lakásába.

21. A szinpad jobb oldali két sarkában, a kulisszák mögött, a városi vízvezetékéből két

hydrans vezetendő be és helyezendő el. Mind-egyik hydrans kellő hosszúságú, első minőségű kendertömlővel (orsz. egységes csavarral) és megfelelő sugárcsővel szerelendő fel.

A hydrans-állványok egyike manométerrel szerelendő fel, a vízvezeték víznyomásának ellenőrzése céljából.

Mindegyik hydrans külön elzáró váltócsappal látandó el.

22. Az előadások ideje alatt minden egyes hydranshoz városi fizetett tűzoltó rendeltessék ki szolgálatra.

23. Indokolt lenne a színpad jobb oldalán, az emeletről a színpadra vezető bejáratnál is egy hydrans felállítása s az előadások ideje alatt ehhez is egy városi tűzoltó beosztása.

24. A nézőtérrel való kijáratok 100 személynként 1200 m/m. szélességgel számítandók.

25. A színház-épületben ez idő szerint elhelyezett rossz sugárcsövek és rothadt tömlők kiküszöbölendők.

26. A színpadon csakis egy előadásra, illetve egy napra való díszlet-készlet tartandó.

27. A páholyok mögötti folyosón felhalmozott összes díszletek haladéktalanul eltávolítandók.

28. A páholyajtókon kívül az összes kijáróknál az ajtók kifelé nyiljanak.

Kelt Szombathelyen, 1907. évi február 18.

Lukáts Gyula

orsz. szöv. elnökségi előadó.

Ajkay Zoltán

Barabás István

vasm. tűzoltó szöv. alelnök. vasvm. tűzoltó szöv. titkár.

Az elnökség előterjesztése a 16 évnél fiatalabb egyének dohányzási tilalma tárgyában.

(Vida Pál elfogadott javaslata.)

Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter Ur!

A civilizáltabb államok kormányai s a közügyek más vezető férfiai régebb idő óta foglalkoznak azon kérdés megoldásával, valjon miként lehetne törvényes módját ejteni annak, hogy a serdületlen gyermekek legalább egy bizonyos fejlődöttebb életkor elérte előtt ne dohányozhassanak, miután kétségtelen, hogy egyrészt a korai dohányzás a gyermek testi fejlődésére hátrányos, másrészt a dohányzó és ennek kapcsán gyujtóval játszó gyermek vigyázatlansága ijesztő százalékkal szaporítja a tűzveszélyek számát.

E szempontok által vezéreltetve, némely államban tényleg már állanak fenn törvényes intézkedések a serdületlen gyermekek e korai és káros élvezetének megakadályozására és a magyar országos tűzoltó szövetség által beszerzett adatok tanúsága szerint épen a múlt év folyamán az angol parlament alkotott törvényt a 16 évnél ifjabb gyermekek dohányzásának eltöltésére vonatkozólag.

És ha valahol, úgy hazánkban, mint kiválóan mezőgazdasággal foglalkozó államban, még inkább indokolt — a közegészségi szempontokról nem is szólva, — a dohányzási tilalom és a gyufának gondosabb megőrzése.

Mert a magyar királyi kormány 1905. évről szóló jelentése szerint, habár ez évben 18 millió koronát fizettek is ki a biztosító társaságok kártérítés fejében, mégis 45 millió koronát meghalad azon összeg, mely tűzkár által hazánk lakosságát sújtotta s ez a károsodás nemzetgazdaságunkra óriási csapásnak minősíthető.

Meg van állapítva, hogy e rendkívüli nagy károsszeget kitevő és hazánk kisebb polgárait

leginkább érintő 23,975 egy évi tüzeset közül harminc—negyven százalék főleg a serdületlen gyermekek dohányzása és a gyufával való vigyázatlanságából keletkezett, tehát ily jelentékeny közvagyon pusztulásának megakadályozása elsőrendű állami feladatot képez.

Tapasztalat szerint hazánkban, különösen az értelmiség alacsonyabb fokán álló szülőknél, de a társadalom egyéb rétegében is, a gyermek lelki és testi fejlődésének irányításánál káros elfajulások mindinkább tapasztalhatók, el annyira, hogy nem csak helytelen felfogású idegen egyének, hanem sok esetben maguk a szülők is bűnös közönyükkel, vagy épen biztatásukkal a zsenge gyermekeket egyenesen bele terelik a korai dohányzás szenvedélyébe és ezzel együtt nem ritkán a tolvajlás, hazugság, tivornya stb. apróbb bűneibe, miáltal a serdületlen gyermek testét és lelkét egyaránt megmetyelvezik; emellett aztán adandó esetben kifejlődött rakoncátlanságuk és vigyázatlanságuk által egyeseket gyakran, néha pedig egész vidékeket tűzveszedelembé sodorva, ezeket koldusbotra juttatnak.

Mint hogy pedig a baj sokkal jobban el van terjedve és mélyebb gyökeret vert, sem hogy a jobbérzésű emberek magán buzgalmaival (melyért sokszor támadás és kellemetlenség a jutalom) társadalmi uton azt orvosolni lehetne, ennél fogva szövetségünk azon meggyőződésre jutott, hogy ez irányban — más államok példáján buzdulva, — nálunk is törvényhozási uton kell sürgősen segíteni, melyet a Nagyméltóságod előtt fekvő és ép most szaktanácskozás alatt álló tűzrendészeti törvényjavaslat keretébe megfelelő rendelkezések beiktatásával vélünk eszközölhetni.

E célból bátorkodunk részben az idézett angol törvény nyomán, de főleg hazánk viszonyaihoz alkalmazkodva a következő javaslatot előterjeszteni:

§. Gyermekeknek 16 éves életkoruk betöltése előtt akár zárt, akár nyílt helyen dohányozni, illetőleg bármely dohányterméket élvezni büntetés terhe alatt tilos. E tilalom megtartásáért a szülők, gyámok vagy a gyermek gondozására kötelezett más egyének felelősek.

§. A rendőrség közegei hivatalból, a községek és városok más alkalmazottai pedig általános közigazgatási feladatukból folyólag kötelesek az előző § tilalma ellen vétő gyermekeket bárhol meginteni és őket a dohányzás abbahagyására kényszeríteni, a náluk levő dohányterméket pedig elkobozni és megsemmisíteni.

Ugyanezen kötelesség terheli a lelkészeket és a tanító testület tagjait is.

Jogukban áll ezen kívül ezen §-ban foglalt intelmet más egyéneknek önbuzgalomból is gyakorolni, mely közbelépésért netáni sérelem esetén hatósági védelemre tarthatnak igényt.

§. Amely gyermek az n. §-ban foglalt tilalom ellen vét, kihágást követ el és amennyiben a szóbeli intelmeknek nem engedelmességek, vagy a megintóval szemben sértő vagy tiszteltetlen magaviseletet tanúsít, szüleinek, gyámjának vagy gondozójának értesítése mellett az elsőfoku rendőrhatóság elé idézendő és itt a kifejlendőkhez képest hatósági feddével büntetendő.

Ha pedig a gyermek előző intés után bűnébe visszaesik, vagy cselekménye súlyosabb elbárást igényel, 12 óráig terjedhető, de a nappali órákra szorítandó rendőri elzárással büntetendő.

§. Ha nyilván bebizonyul azonkívül még, hogy a 16. évét még be nem töltött gyermek dohányzását a szülő, gyám vagy gondnok meg-

engedte, vagy engedély nélkül ugyan, de türte, avagy a tilalom betartására vonatkozó köteles figyelmet elmulasztotta, ez által a szülő, gyám és gondozó szintén kihágást követ el és 2 koronától 20 koronáig terjedhető, behajthatatlanság esetén megfelelő rendőri elzárásra átváltotzatandó — büntetéssel fenytendő.

Hasonló büntetéssel sujtandó azon idegen egyén is, ki a 16. évét be nem töltött gyermeket dohányzásra ingerli, esábitja vagy bármely módon annak megtörténtét elősegíti.

§. Kihágást követ el és az n. §-ban jelzett büntetéssel büntetendő mindazon egyén, ki 16. életkorát be nem töltött gyermeknek használatra dohányt vagy dohányterméket ad vagy elad.

Ha pedig a gyermek a vételt csalárd módon a maga számára teljesíti, illetőleg a más részére való vételi megbizással visszaél, vagy a neki adott dohányárut csalárd módon a maga élvezetére használja fel, a n. §-ban foglalt megtorló eljárás alkalmazandó.

§. Ha az eladást vagy ajándékozást az előző § esetében dohány eladási engedéllyel bíró egyén teljesítette, ez által egyszersmind jövedéki kihágást is követ el, miért is az ügy az illetékes pénzügy igazgatósággal további eljárás végett szintén közlendő.

A jövedéki kihágás csakis pénzbírsággal büntethető amely első esetben 10 koronánál, második esetben 50 koronánál, többre nem terjedhet.

Többszöri ismétlődés esetén a pénzügyigazgatóság a dohányeladási engedélyétől is megfoszthatja az elárusítót, ki súlyos beszámítás alá eső esetben ezen jog újabb megszerzésétől 5 évre eltiltható.

§. Az életkor bizonyítása mindezen előző §§-okban foglalt esetben magát a terheltet illetőleg annak szülőit, gyámját vagy gondozóját terheli.

§. Az elsőfoku rendőrhatalóságok esetleges marasztaló határozatai ellen a kihágási törvényben meghatározott felelősségnek van helye.

*

Midőn az itt javasolt rendelkezésnek törvénybeiktatását kérelmezni szerencsénk van, fenti indokoláson kívül röviden még reá mutatunk azon általánosan ismert körülményre, hogy némely szülő helytelen irányelvénél fogva gyermekének idegen egyéntől eredt jóakaratu megintését néha durván visszautasítja, a romlottabb lelkű gyermek pedig maga is illetlen fellépéssel és gorombasággal tiltakozik a jobb-érzésű emberek figyelmeztetése ellen, mely esetekben a hatósági beavatkozás szükségessége kétségtelen.

Ugyancsak közismeretű helytelenség az, hogy a gyermek erkölcsi nevelése iránt közönyös egyének ösztönzik sokszor a gyermeket a korai dohányzás káros élvezetére, sőt néha maga a szülő is. Valamint nyilván tapasztalt dolog az, hogy a dohányárusok minden korlátozás nélkül és a közegészség vagy tűzveszélytől való aggodalom nélkül árusítják a dohány-neműt kisdodovodai vagy elemiiskolai kötelezettség alatt álló zsenge gyermekeknek, kik épen az imént jelzett s mindinkább tértfoglaló helytelen nevelési rendszer miatt fájdalom, ma már a kapott vagy elcsent pénzen gyümölcs és cukor helyett inkább cigarettát, szivart vagy dohányt vásárolnak.

A midőn pedig a korai dohányzás, a gyufával való gondatlan gyermekjáték megakadályozása törvényhozási uton megoldatni célozzatik, akaratlanul is kínálkozik a gyufamo-

nopolium behozatala mint azon mód, melylyel a fenti két kérdés a legradikálisabban oldható meg és számos tűzvésznek, az ifju generáció elcsenevészedésének eleje vétetnék, azonfelül pedig az államnak tekintélyes jövedelmi forrás biztosíthatnék.

Midőn ezekre Nagyméltóságod becses figyelmét felhívni bátorokodunk, a magunk részéről a dohányzási tilalom határául a népiskolai kötelezettség korát és a középiskolák alsó osztályait hozzuk javaslatba, mint amely határ paedagógiai szempontból is felette célszerűnek mutatkozik, és tisztelettel kérjük, miszerint a kérdést tanulmány tárgyává tétetni és a szükséges lépéseket a törvény meghozása iránt elrendelni méltóztatnék.

Tisztelettel:

Budapest, 1907. február hó 10-én.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

* **Veszprémvármegye** alispánjának évi jelentése szerint e vármegye területén 20 önkéntes és 167 kötelezett tűzoltóság van; a tűzoltók összes száma 10534. Baleset ellen a tűzoltók Oszlop község kivételével, minden községben biztosítva voltak.

„A legnagyobb elismeréssel és köszönettel kell e helyen megemlékezni — mondja jelentésében az alispán — a dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselő, ügyvezető elnök vezetése alatt áldásosan működő „Vármegyei Tűzoltó-Szövetség“-ről, melynek nem lankadó buzgalma és fáradhatatlan, önzetlen munkálkodása eredményezte, hogy ma már a vármegye minden községében, úgy a községi-, mint a házi tűzoltó-eszközök megvannak és hogy a tűzoltók kiképzetésben részesülnek.

A vármegyei szövetség 1906. április és május hónapokban, Veszprémben és Pápán egy-egy 7 napos tűzoltó-szaktanfolyamot rendezett, melyeken a községek — felhívásomra — 179 hallgatóval jelentek meg. A költségeket a szövetség viselte.

1906. évben a vármegye területén 116 tűzeset volt.

Az elpusztult ingatlanok 288,826 kor., a megsemmisült ingóságok és állatok pedig 158,092 kor. értéket képviseltek. Ezen értékből biztosítva volt összesen 188,110 kor. és így teljesen elpusztult 258,808 korona értékű vagyon.

A tűzeseteknél károsultak száma 437. Az oltásnál meghalt 1 és megsérült 6 ember.

* **A tűzoltó-tisztek** orsz. egyesületének pénztári teendőit dr. Balogh Dezső, eddigi pénztárnoktól, ideiglenesen dr. Marinovich Imre, az országos tűzoltó-szövetség felügyelő-bizottságának tagja vette át. Aki tehát még tagja, nem a tűzoltó-szövetségnek, hanem ennek a Rákóczi-ut 38. szám alól legközelebb kiköltözött egyesületnek, — az ne az országos szövetséghez, hanem dr. Marinovich Imre címére (VIII. Tisza Kálmán-tér 13.) küldje be a tagsági díját.

Altstock Frigyes vészmentes színháza.

A színház szabadon áll. Alakja csak annyiban tér el a máitól, hogy az épület két oldalán tágas fölépcsők vannak elhelyezve.

A földszint szokásos formája megmarad, az oldalpáholyok kivételével, melyek helyébe, egy a zenekarig elnyúló 3 vagy több méter széles, oldalfolyosó lép; e folyosó ajtónélküli, vagy fedett nyílások útján a földszinti üléshelyekkel áll szakadatlan összeköttetésben úgy, hogy tűzveszély esetén a néző, üléséről egyenesen a folyosóra juthat, melyből két főajtó és számos vészkijárás vezet a szabadba. Esetleg az oldalfolyosó, a vészajtók irányában, szakaszokra is osztható.

Emeletek. A karzat kivételével, minden emeleten az emelkedő ülésorokkal egy magasságban létesítetik a folyosó; úgy, hogy a néző, üléséről oldalvást, innen is a folyosóba lép, amelyben 4 különböző kijárat áll rendelkezésre és pedig: a) A két fölépcső. b) Egy-egy az utolsó ülésor színvonalában elhelyezett lépcső, mely minden oldalon kívülről építendő aképpen, hogy az utolsó előtti gallériáig emelkedik. Ez uton minden emelet oldalán, egy-egy vészkijárát létesül, mely páholy lépcső gyanánt is szolgálhat.

A páholyok a folyosó meghosszabbításában építendőek, egészen a zenekar helyéig úgy, hogy mögöttük $1\frac{1}{2}$ méter széles járda jön létre, mely a folyosó emelkedő részével közlekedik. A legfelső járda közvetlenül a karzat alatt levő páholyosornál 3 vagy több méter szélességre építendő és pedig oly célból, hogy a karzati közönség is ezen át menekülhessen.

A karzatnak nincsen folyosója, azonban szakaszokra van felosztva, melyek között kívülről rövid lépcsők építendőek és ezek a karzat alatti 3 vagy több méter széles páholyjárdára vezetnek. Az egyes szakaszok közt lévő tér, mely mindig üresen marad és az ülésoroknak megfelelőleg emelkedik, az említett rövid lépcsőkhöz vezet. Eképpen a karzat közönségének egy része, a vészlépcsőkön át a páholyjárdára jut, míg másik része a fölépcsőn át távozik.

Egyébiránt itt is lehetne folyosót létesíteni olyképpen: a) hogy az a szinpaddal szemközt elhelyezett ülésorok oldalán leszállana, onnan emelkedés nélkül a zenekarig érne és szakaszonként járdák által a galeria oldalával össze volna kötve. Ebben az esetben ép úgy, mint a többi emeleten 4 kijárat létesülne. b) A folyosó a szinpaddal szemközt elhelyezett ülésoroknál ép úgy létesül, mint a többi emeleten, de a vészlépcsőtől kezdve gyorsan emelkedik oly magasságra, hogy a legfelső ülésor egy csekélységgel felülmulja. Az ülésorok és a folyosó közt üres tér nincsen, úgy, hogy a nézők az üléseken felfelé lépve és a tágas közlekedési utakat használva, egynehány másodperc alatt a folyosó magaslatára juthatnak. c) A galeria oldala a zárt folyosó magasla-

tával, szakaszonként emelkedő járdák útján közlekedik.

Az oldalfolyosó tűzmentes, teljesen üres, önálló világítással, ajtók nélkül vagy magukból záró ajtókkal ellátva volna berendezendő. Tekintettel a terem gyors kiürítésére, az ajtók nélküli föltétlenül előnyösebb volna, de ép oly fontos levén, hogy egy vészmentes zárt helyiség álljon a közönség rendelkezésére, mégis a fedett folyosó tekintendő alkalmasabbnak.

Füst elvezető készülék gyanánt függetlenül mindattól, mi e célból a szinpadtérben létezik, a szinpadtól kezdve a nézőtér tetejének egy része mozgékony vaskészülék által képeztetik ki. Veszély esetén ezt rögtön félretolják, miáltal a tetőzetten tágas nyílás keletkezik. Ezzel egyidejűleg légesatornák útján oly erős légáramlás idéztetik elő a nézőtérben és a folyosókon, hogy a már behatolt füst mihamar kiüzetik. Ily módon a levegő mindenütt légzésre alkalmas marad. (?)

A nézőtér kihasználása. Azon körülménynél fogva, hogy a terem kiürítése oldalvást történik, a benső térnek teljes kihasználása válik lehetségessé. Például: egy $16\frac{1}{2}$ méter széles és $34\frac{1}{2}$ méter hosszú teremben a közlekedési utak céljaira szolgáló $1\frac{1}{2}$ méternyi tér levonása után 33×15 méternyi térség marad, mely üléshelyekkel teljesen betölthető. Egy-egy ülésre 60×50 centimétert számítva a földszinten 1650, 50×50 centiméternél 1890 ülés helyezhető el, tehát jóval több, mint manapság. Az üléshelyek száma az emeleteken és esetleg a karzaton is megfelelő arányban szaporodik úgy, hogy noha a földszinti páholyok megszűnnek, a rendelkezésre álló tér igen jól kihasználható.

Az ujtás előnyei:

Az eszme az lévén, hogy a nézőtér minden helyiségével párhuzamosan és egy magasságban az ülésorokkal, mintegy az ülésorok folytatását képezőleg folyosó van, ezáltal a következő előnyöket lehetne elérni:

a) hogy annyi kijáratot létesítünk, amennyi tetszik,

b) hogy az ut, melyet a menekülő közönség kénytelen megtenni, csak egy néhány méterre, (legfeljebb a terem szélességének felére) szorítkozik,

c) hogy a közönség számára fedett, vészmentes menedékhely jön létre,

d) hogy amikor a rémült tömeg kénytelen a folyosót sietve fölkeresni, még ha egyesek az ülésorokon ugrálnának is át, egymás letiprásáról szó se lehet, az egész menekülési mozgulat megosztás útján, ugyszólván egy ülésorra szorítkozik, melyből az ott elhelyezett, mintegy 30 személy oldalvást kilépve, két irányban jut a folyosóba s ehhez néhány másodperc untig elegendő. A megvilágított folyosóban a közönséglángtól és füsttől egyaránt védve van; ott majdnem mindnyájan elférnek és a vészkijáratok azonnal fellelhetőek; minek folytán a pánik gyorsan megszűnik; vagy ami valószínű, ki sem tör.

Milanó.

Irta: Kállay Imre.

— Folytatás. —

A Scala színház a világ egyik legnagyobb Operája 4000 ember befogadó képességgel. 6 emeletes épület, végig csupa páholyokkal. A színpad magassága 35 méter, mélysége 52 méter, szélessége 26 méter.

Vasfüggöny, füstelvezető és színpadi zápor készülék nincs.

Mindenfelé faajtók láthatók, vas ajtónak nyoma sincs. Még a színpad és a nézőtér is famenyezettel van elválasztva.

A 6-ik emeleten ugyanazon a folyosón, ahol a páholyajtók nyílnak, van a diszletraktár, melyben óriási mennyiségű diszlet van felhalmozva. A páholy folyosókon az ajtók mindkét oldalt összeérnek egymással. A földszinten, a páholyfolyosón körülbelül 3 méter távolságban van a kazánház, mely tele van fűtőanyaggal és szeméthulladékkal; ez is csak faajtóval van ellátva.

Saját szemünk láttára nyílt gyertyával jártak a színpadon; a sülyedőben a zenészek és a diszletraktárban a munkások egész vígan dolgoznak. Összesen két lépcsője van, egy fő, melynek csak egyetlen egy szűk kijárata van és egy hátsó melléklépcső; mely szemét hulladékkal és butordarabokkal van elrakva.

A milanóiak ugylátszik érzik ennek a színháznak veszélyes voltát, mert előadásenként 1 tiszt vezetése mellett 40 tűzoltó vonul fel szolgálatra s mégis daczára ezen erős kirendelésnek, hogy mennyire nem bizik a tűzoltóság egy kitörő tűz megfékezésének lehetőségében, ezen kritikus felfogást legjobban jellemzi kalauzoló emberünk azon kijelentése „Wenn da Feuer ausbricht, da hilft alles nichts, da laufen wir alle davon“ s ebben igazat is adtunk neki, mert ilyen tűzrendőri állapot mellett még az a 216 hydráns sem segít, bármilyen erős víznyomással rendelkezzenek is. Lehet különben, hogy az extinkteurökben biznak olyan nagyon, mert abból ugyan jó esomót láttunk mindenfelé felakasztva.

A színház átvizsgálása után, a meglepetéstől áthatva, alig tudtuk magunkat elhatározni arra, hogy az esti előadásra elmenjünk, s bizony néhány merész bajtársunkat kivéve, ezen életveszélyes vállalkozás végleg elmaradt programunkból.

Május 30-án délután az international Conseil tartotta ülését, melyre mint érdeklődő hallgatóság mi is elmentünk. Nem azért említem ezt fel, mintha valami különös szakdolgozokról hallottunk volna. Mert eltekintve a mélyen tisztelt elnök urunktól s néhány magyar és német bajtársunktól, alig hallottunk okos szót, sőt jellemzőképen olyan elnököt is választottak, aki ugylátszik még beszélni sem tud, mert a megválasztatását sem köszönte meg.

Most látom csak mekkora merészség kell ahhoz, hogy a messze idegenből, nagy pénz-

áldozattal és még nagyobb fáradsággal világversenyre vállalkozzék valamely csapat, kitévén magát annak az eshetőségnek, hogy bármily jól csinálja is a dolgát — egyszerűen leszavazzák. Mert a t. zsüri mesterséges uton úgy alakul, hogy egyik vagy másik érdekelt nemzet többségben legyen, hogy így az I-ső díjat ők vigyék el. S épen így alakult volna a zsüri Milanóban is, ha véletlenül nem akad köztünk egy Lukács Gyula, ki a legnagyobb erélyvel helyet követelt a magyarnak. Az összeállított nyomtatott listájában a jurynek nem voltunk felvéve.

Am lássuk, hogy is szoktak az ilyen világversenyek lefolyni.

Junius hó 1-én vette kezdetét az olasz csapatok mérkőzése s tartott másnap délig. Szokatlan hőségben gyűltünk össze a kiállításban levő régi Hyppodrom óriási területén, de érthető kíváncsisággal, hogy 5 napi milanói tartózkodásunk után végre valami szakdolgot is lássunk. Láttunk nagyon sok dolgot, olyant is, amit esetleg nem szabadott volna látnunk s ebből megint csak arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a mi becsületes munkánk sokkalta többet ér minden külföldi kóklerségnél. Cirkusz productió az egész, semmi más.

Jegyzetem szerint versenyzett összesen 32 önkéntes, 3 tengerész, 3 gyári és 2 hivatásos csapat. A használt szerek közt volt: 6 angol gőzfecskendő, 1 benzinmotor-fecskendő, 1 szén-sav-fecskendő, 28 kézi erőfecskendő, 11 tolólétra és 5 otromba szerkocsi. Legtöbbnyire olasz gyártmányok. Amennyire lehetséges volt, minden versenyző csapatról jegyzeteket csináltam, itt azonban mégis csak azokról teszek említést, melyek különös érdekességgel bírnak.

Igy pld. V a r e s e csapata létrák nélkül, egymás hátán megszállja a mászóházat s így visznek egy sugarat az I. emeletre. Ugyancsak a másik productiójuk, hogy szabadon felállítanak egy végtelen hosszúságú létrát s azt két ember tartva, arról puskáznak egy sugarat a levegőbe.

M o n t a g n a csapata 6 emberrel vonul fel keresztbe fektetett létrákkal, maig sem tudom, hogy ez mire volt jó.

G e n o v á n a k van egy két kötélén futó csuszósákja s ebbe dugják az embereket, Breuer el is keresztelte csuszó strózsáknak.

S e s t r i P o n e n t e - n e k van egy keskeny végnélküli ponyvája, melyben a megmentendők két kézzel fogódzkodnak, mert különben kipotyognának. Ugyancsak van egy kis ugróponyvájuk, melybe nem volna tanácsos a III-ik emeletről belé ugrani, mert bizonyára mellé esnék az ember.

N o v a r a még a szerelésnél is bemutatta olasz voltát, mert a tömlőket úgy szerelte vissza, mint a macaronit. Egyszerűen összenyalábolta.

F a r e n z e egymás mellé két kötelet erősített fel a II-ik emeleten s azon az emberek a honuk alá véve a köteleket, egy embert a hátukra kapva esusztak le. Külön ezen mentési

productióhoz minden embernek egy pár bőr-bernyege van, melyet a honuk alá erősítenek. Ugyancsak olyan tolólétrát szereltek, melyet ott a helyszínen raktak össze darabonként, valami torz-szülött olasz gyártmány.

Lucca többek közt olasz létraszerelést mutatott be, mely elég érdekes volt. Eltérőleg a többi szerelési módtól, akkép szerelnek, hogy az minél tovább tartson s ezen törekvésük fényesen be is vált. T. i. egy ember felállít egy létrát, felmegy, a bal lábát beakasztja, a ház falától eltolja és a feladott létrát beilleszti, lejön, a harmadik létrát felviszi, a lábát beakasztja stb., lejön, a negyedik létrát felviszi stb., ismét lejön, az ötödik létrát felviszi, a lábát beakasztja stb., végre újból lejön, a hatodik létrát felviszi stb. Megtapsoltuk s ők boldogan mosolyogtak, mert azt hitték, hogy valami rendkívüli szép dolgot produkáltak, ami nekünk nagyon tetszett.

Bologna, felvonul 1 olasz létrával, 1 benzinator feckendővel és 3 biciklis hordágyakkal. Bemutatnak egy tömeges mentést. Egyébként roppant mozgékony népség; érdekes, mikor a szerelők is hanyat homlok, ki a létra karfáján, ki a nedves tömlőn lecsuszva menekülnek.

Specia tengerész csapata szép szálás, ügyes és mozgékony emberekkel vonul fel; meglátszik minden mozdulatukon, hogy katona viselt legények. A tolólétrát már menetközben szerelik, nem telik bele 1 perc s máris 1 sugárral dolgoznak; a másik percben 2 sugár-önti vizét az előre felfűtött gőzfeckendőből. A mellett ügyes tömlőszerelők és a sugárcsövet épügy kezelik mint nálunk. Létrán embereket mentenek egy keresztbe fektetett heveder segítségével, melylyel a megmentendőt a hátukra erősítik. Minden ember fel van szerelve egy mentőövvel, 1 füstszemüveggel és 1 mentőszeggel.

Szép és precis szerelésükért igazán megtapsoltuk őket és azt meg is érdemelték.

Saronna csapata előtt egy extinkteurós ember fut s megkezd az oltást, utána csővezető szintén futva jön, a sugárcső hátára van felszrijazva, mint egy puska és komikus látványt nyújt, amint a tűz színhelyén bontogatni kezdi a sugárcsövet. Ezek is először egy gyereket mentenek, azután még egy gyereket s így mentenek a végtelenségig; se vége se hossza nem lesz a sok gyereknek.

Monte di Peata a legjobban csinálta a szerelést, ők t. i. a tömlőket, jó előre a fűbe szépen kifektették s mire sorra kerültek, abban a pillanatban már vizük is volt. Nem tudom, vajjon megkapták-e az I-ső díjat?

Venezia csapata szintén megérdemelte a dícséretet. Szokatlan és érdekes látvány volt, amint 4 feckendővel a vállakon hozva, futólépésben megérkeznek. A tömlő szerelést épügy végzik, mint mi s a támadást elég szépen csinálták. A szerelés tempóban történik síp jelzésre. Bemutattak egy olasz létra iskola szerelést, mely 20 tempóban történik. A kötélén való ereszkedés, náluk is az övzárcapcon történik.

De a mentőtömlőben lábbal előre jönnek le. Végül még bemutattak egy kötél productiót, mely azonban semmiféle tűzoltói értékkel nem bírt; egyébként igen ügyes csapat, melyet a közönség is nagy rokonszenvvel fogadott.

St. Giovanni Valdernó elsőben felvonul 4 biciklis tűzoltóval, kik a magukkal hozott vízvezetékfelszereléssel, csuklós létrákkal, amíg a többi szerek megérkeznek, előre szerelnek egy sugarat. A mentésnél horoglétrákból formálnak hordágyakat s azon szállítják a sebesülteket. Ugyancsak bemutattak egy cirkuszi productiót is, t. i. egy létrát szabadon felállítanak s annak végére 4 kötelet erősítve kifeszítik, mire 1 tűzoltó felmegy a végére s ott megáll.

Villa D—Alme legénysége gummitalpas csizmákban van, úgy tudom, valamelyik magyar országos versenyen is voltak ilyen Papakoszta cipősök.

Pegli csapata, 7 biciklis tűzoltóból állott, kik tömlőkkel, létrákkal teljes vízvezeteki felszereléssel, sőt hordágyakkal és mentőtömlővel vonultak fel; szereltek vízvezetékot, mentettek embereket, sőt el is szállásolták a betegeket.

Végül Ciris akart a legügyesebb lenni, mert a megmentendő embereket előre felküldte az emeletekre, sőt a mentő köteleket is jó előre oda erősítették, de nem sikerült nekik a svindli, mert hamarosan lelepleztük őket s letörtek szegények a versenyről.

Összefoglalva a látottakat, ugyanarra a tapasztalatra jutottunk mint Párisban, hogy a csapatokban nincsen meg az egyöntetű szerelés, hiányzik sok helyen a fegyelem, legtöbbször rendszertelen összevisszaságban dolgoznak; tömlőt szerelni egy kettő kivételével egyetlen egy sem tud, de nem is fektetnek reá nagy súlyt, a tömlők vagy dugóhuzó módjára lesznek kifektetve s igen gyakran előfordul, hogy a fordított csavarral szaladnak ki s szánalmas látványt nyújt, amint ijedt arccal kapkodnak összevissza. A szerelés alatt beszélnek, lármáznak. A fő természetesen itt is az életmentés, erre fektetnek nagy súlyt, addig nem nyulnak semmihez. Rendkívüli ügyes tornászok kusznak, másznak, ugranak mint a macskák. Szereik, nem egységesek, ahányat láttunk, mindannyi más-más volt. Befagyott gőzfeckendőt itt is láttunk.

Junius 2-án következett el a tulajdonképeni nagy nap, amikor is d. u. a külföldi csapatok kerültek mérkőzésre. Gyönyörű napos idő volt, az arena rengeteg közönséggel teli s mind türelmetlenebbül várják a versenyzők felvonulását.

Közül, még Braun nürnbergi gyáros bemutatja az automobil gőzfeckendőjét, részben meneteléssel, részben pedig vizpróbával.

Nem érdekel bennünket már ez sem, mert mi is türelmetlenül várjuk a nagy eseményt, amikor csapatunk felvonul.

Végre elsőnek megjelenik Yorkshire angol csapata, mely egy kétkerekű tolólétrával

és 1 kis angol gőzfecskendővel kezdi meg támadását. Már a szerelést azzal hibázza el, hogy a tömlőcsavart fordítva viszi ki s a tömlők a legnagyobb össze-visszaságban lesznek szerelve. A másik hiba, hogy amint az embereket a létrán szabadon, karba lehozzák, egy civilt majdnem leejtenek. Egyebet nem is láttunk tőlük, de hisz nekünk ez is elég volt.

Alig hogy az angolok visszaszereltek, egy ismerős hang üti meg fülünket; megérkezik Nyiregyháza csapata trombitaszó mellett, a legnagyobb vágatással. Óriási tetszéssel fogadja a közönség a mi honhazai specialitásunkat s ha semmi másért nem is, de ezért a felvonulásért máris megérdemelték az első díjat. Nyiregyháza kész tervvel, taktikai feladattal (lásd lapunk 1906. évfolyamának 95-ik oldalát) állott ki a porondra. Megérkezéskor a fecskendő egy vízárók mellé lett szerelve, honnan osztó-villával az egyik vezeték kihuzós létrán, a II-ik emeletre adott sugarat; a második vezeték pedig kis angol dugólétrán az I-ső emeletre vakon szerelgetett.

Közbul mentőkötelen kezdik a mentést. Az egész szerelés 4 perc alatt be volt fejezve. A fecskendő szerelés nagyon jól ment, hibás volt a tömlőszerelés s nagy hiba volt, hogy a mentőkötélük össze volt gabalyodva s ezért a megmentendő az I-ső emelet és a földszint közt lógott néhány perctig, mint egy akasztott ember, míg végre a kötelet sikerült kicsomóznok. Roppant kinosan érintett bennünket e látvány s már attól féltünk, hogy ezzel a versenynek a sorsa elvan döntve. A vezénylő különben nem volt elég élénk, az egész szerelés alatt egy helyben állt, sőt a mentési kalamitásért határozottan öt kell hibáztatnunk, mert mint vezénylőnek meg kellett volna győződnie, vajjon a felszerelések rendben vannak-e? hibás, mert a mentés után nem nézett.

De eltekintve ezen hibáktól az összerelés jó volt s a közönség a csapatot nagy rokonszenvel fogadta, különösen mikor a zsüri előtt oszlopban igen szépen elléptetett.

A 3-ik versenyző egy francia csapat volt, mely 2 taliga fecskendővel szárazon egy igen unalmas tempó szerelést mutatott be. Szép esendesen el is vonultak, akár ott se lettek volna.

Nagy láрма hallatszik s ebből megtudjuk, hogy ismét egy angol csapat érkezett meg. Szinte bántó, amint az egész szerelés alatt lármáznak, ezzel adva tempót egymásnak az öszműködésre.

Különben gyenge dolgot mutatnak be, szerelnek gőzfecskendőt, tololéletrát s 3 horoglétrán embereket mentenek a vállukon, melynél majdnem balesetük volt, ugyanis az egyik szerelős szám túllépett az utolsó létrafokon s az embert akit magával hozott, kis hijja, hogy le nem ejtette.

Az ötödik versenyző Neuschatel Sweici csapat volt, mely felvonul egy kétkerekű létra taligával és egy tömlőorsóval. Szerelnek 2

sugarat szárazon, a dugóléletrát keresztbe fektetett támrudakkal, egy Reichenbergi ponyvát, melyen több gyereket, asszonyt mentenek meg. Mozcékony csapat s ugyancsak nagy rokonszenvel fogadja a közönség.

Következik Savonnières francia csapat, mely megint tempó szereléssel untat bennünket. Szerelnek 2 fecskendőt, természetesen ezeket is szárazon. 1 füstálarcot és mentést létrán. A szerelés minden rendszer nélkül s a lehető legnagyobb lármával megy végbe.

Eltelik vagy 20 perc, mire újból óriási hip-hip hurrá kiálltással megérkezik egy angol csapat. Gőzfecskendőt szerelnek, igen ügyes tömlőszerelési módjuk van, ugyanis 4 ember szíjakra kötött tömlőtekercsekkel szalad előre s egymástól a csavart elkapva, végig kifektetik a tömlőket anélkül, hogy a tömlőt utána kellene igazítani. Egyebet nem is láttunk tőlük.

Ismét egy angol csapat rohan előre egy rozoga tololéletrával és egy kézi erő-fecskendővel, szinte érthetetlen, hogy ilyen primitív szerekkel ki merjen állani egy testület világversenyre. Szereltek szárazon egy sugarat, végül pedig bemutatták az otthoni éjjeli riasztást, mely abból állott, hogy leheveredtek a fűbe s adott jele felkapták a sisakjukat s előráncigálták szereiket.

Ugyancsak az angolok legvégül bemutattak egy öszgyakorlatot, melyre mi már nem voltunk kíváncsiak, jobban érdekelt bennünket az összeült zsüri s folyton azon mesterkedtem, hogy furakodhatnék közelükbe; azonban egy túlbuzgó olasz nagyon is vigyázott, nehogy avatatlan szem belásson a miskulanciájukba.

Végre, majdnem 2 órai türelmetlen várakozás után megtudjuk, hogy Nyiregyháza az I-ső és Neuschatel Sweici a II-ik, a többiek pedig a III-ik díjat nyerték el.

(Folyt. köv.)

A veszprémi önk. tűzoltó egyesület 1907. évi költség előirányzata: 1. Építkezési alapnak visszatérítés 682.— K. 2. Szövetségi tagsági díj 12.— K. 3. Tagok baleset elleni biztosítása 16.40 K. 4. Posta és irodai költségekre 25.— K. 5. Tűzoltóknak jutalomdíj 100.— K. 6. Frissítőre 100.— K. 7. Tűzjelző állomások után előfizetési díj. 360.— K. 8. Tűzoltó szerek javítására 100.— K. 9. Hangszerek javítására 30.— K. 10. Pekárdi Pál karmester tiszteletdíja 288.— K. 11. Mátrai és Feik cégnek szerek ára 40.— K. 12. Köhler Istvánnak baltáért 17.50 K. 13. Laktanya és tűztorony közötti telephon fentartása 25.— K. 14. Szerkocsi festése 70.— K. 15. Két ponyva beszerzése 36.— K. 16. Külső szertárak javítása 200.— K. 17. Füstálarcra 56.— K. 18. Tíz drb. ásó beszerzése 30.— K. 19. Három drb. szeges létra beszerzése 60.— K. 20. Előre nem látható kiadásokra 89.77 K. Összes kiadás 2337.67 K.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

* A budapesti tűzoltótestületek szövetsége f. hó 2-án este folytatólagos felolvasó ülést tartott. Előadó maga a szövetség érdemes elnöke, dr. Szily József volt, aki ezuttal egy áprilisi előző estén megkezdett felolvasását fejezte be. A felolvasás, az országos elnökség határozata folytán, külön füzetben fog napvilágot látni és így az lapunk olvasói számára hozzáférhető lesz. Ismertetésével tehát felesleges munkát végeznénk. A felolvasás kapcsán kifejlődött eszmecseréről azonban érdemesnek tartjuk megemlékezni, mert ez kétségtelenné teszi, hogy a budapesti tűzoltó-szövetség bizonyos szerepkört, amit némelyek más egyesületnek szántak, igen szépen betölt. Alkalmat adott nevezetesen ezuttal is nemcsak arra, hogy okulást nyerjenek az erre rászorulóknak; hanem arra is, hogy a tűzoltói multtal már bíró bajtársak, tapasztalataik eredményének az összegezésével, a gyakorlatban nélkülözhetetlen megállapodások létrejövetelét előmozdítsák, megkönnyítsék.

A Szily József felolvasása után megindult discussio révén 3 olyan kérdés nyert tisztázódást, ami a nagyobb ipartelepek tűzbiztonsága szempontjából nem közönséges fontossággal bír.

Először is megállapították, hogy a fali hydransok (tűzcsapok) nyílásain állandóan felsavarva tartott tömlőknek, zárt helyiségben, nincsen szükségük hermetikus elzárásra. Másodszor kifejeződött az az álláspont, hogy a vízvezetési nyílásnál (fali hydransnál) elhelyezett tömlőben penészesedést megindító falnedvesség ellen nem elég a fal felől csak deszkát alkalmazni; hanem ahhoz vékony aszfalt-rétegre van szükség, amit az illető falrészlet cementírozása nem helyettesíthet, mert a cement még mindig szív magába nedvességet és így nem tökéletesen izoláló a hatása.

Harmadszor megállapították, hogy a fali hydransok mellett elhelyezett tömlők legcélszerűbben nem egyszerű, nem is kettős tekercsekben; hanem faszegekre függőlyesen felakasztva teendők oda. Hogy pedig a szegről lekasztáskor, a tömlők átnyalábolására ne legyen szükség, a csuklóban mozgó hydrans-vég (csavarnyujtvány) a legelőnyösebb.

Végre negyedszer arra a kérdésre, vajjon a hordóban (mellette vederrel) odakészített (Brand-féle vagy más) oltóanyaggal kevert víz erre többet, avagy a tűzölő (extinktőr) valamelyik fajtája? Az ülés odakonkludált, hogy földszintes épületekben (raktárakban) a hordóban tartott oltóanyag is megfelelhet ugyan, de mert ez, ha a használat előtt fel nem kavartatik, észrevehetően nagyobb hatást, mint a víz nem gyakorol, a magasabb pontokon (pl. állványok tetején, mennyezetek közelében) támadt tűzre pedig az ilyen vizet vederrel nem mindig lehet a kellő ügyességgel rá fellocsantani: célszerűbb Minimaxot (Vulcanust vagy más extinktört) tartani kéznél, mert ez azonnal

használható és oly sugarat ad, amelylyel valamely helyiségen belül, annak legmagasabb pontját is feltétlenül el tudjuk érni; nem is szólva arról, hogy az emeleteken a hordók tartalmának nehézkes felrészítését feleslegessé teszi. Az egyetlen »sine qua non« csupán az, hogy a falra odakészített valamiféle tűzölőkészüléknek a tartalma időnként kipróbálásnak vettessék alá s legkésőbb $\frac{3}{4}$ —1 év múlva feltétlenül új töltéssel legyen az extinktőr ellátva.

Az érdekes discussióban Lukáts Gyula mint vendég, továbbá Állt Lajos máv főmühelyi, Weisz József Ganz villamosgyári parancsnok, Hevesi Zsigmond önk. szakaszparancsnok, Blasnek Hugó pénztáros, Markusovszky Béla és Breuer Szilárd alapító tagok és ismételten dr. Szily József, az előadó-elnök vettek részt.

* Jásznagykunszolnok-vármegye tűzoltószövetsége április 6-án tartotta Szolnokon, a megyeszékház kis termében első rendes közgyűlését. Két éve folyik a propaganda a szövetség megalakulása érdekében s most, hogy az alispán rendeletben is felhívta az illetékes körök figyelmét arra, hogy a szövetkezés támogatása minden egyes községnek, tűzoltóságnak elsőrendű érdeke, a megye 53 községe, városa közül 27 végre képviseltette magát s egybegyűlt. 16 önkéntes, 9 kötelezett és 2 fizetéses tűzoltóság küldött megbízottakat.

A gyűlést Bagossi Károly id. elnök nyitotta meg, míg a jegyzőkönyvet Csátár Andor id. titkár vezette.

Bagossi Károly üdvözölte a megjelenteket, bemutatta a miniszteri záradékkal ellátott alapszabályokat, miket, tekintettel az ujonnan belépett tagtestületekre, felolvastatott. Ezután elnök indítványára a közgyűlés nevében Tapossy Márton (Karcag) és Csátár Andor (Csépa) dr. Benkó Albert alispánt kérték fel az elnökség elfogadására. Általános, őszintén lelkes éljenzés között foglalta el Benkó alispán az elnöki széket s röviden megköszönve a személyéhez fűződő bizalmat, ígéretet tett, hogy a szövetség célját tőle telhetőleg elő fogja mozdítani.

A folytatólagos választáson a választmány a következőkből alakult: a tiszai alsójárásból Vass Lajos Rudolf, a tiszai közép- és felsőjárásból Kun Farkas, illetőleg Ágoston Sándor, a jászszági alsó- és felsőjárásból Chioviny Ferenc és Raeszkó János, Szolnokról Réthy Béla, Mezőtúrról dr. Spett Ernő, Karcagról Tapossy Márton, Turkevéről Nagy István, Kisujszállásról Tóth Péter, Jászberényből Bathó Endre. Tiszteletbeli tagokká dr. Almássy Imre gróf főispánt, Bagossi Károly kir. tanácsost és dr. Glósz Kálmán orsz. elnöki előadót választották.

A legközelebbi (1908. június havi) közgyűlés helyéül Törökszentmiklóst jelölték ki.

TESTÜLETI ÉLET.

Győr.

Erdély Ernő, tűzoltó tisztt, kit tavaly Győr városa az országos szaktanfolyamra küldött fel, hosszabb jelentésben számolt be itt szerzett ismereteiről, amelyeket Győrött értékesíteni kíván. Már maga az is dicséretes, hogy a tanfolyamra kiküldött tűzoltó tisztt beszámol tanulmányairól, de, hogy a tanultakat nyomban hasznosítja is, az egyenesen követésre méltó. Így van igazán értelme a kiküldetésnek.

Erdély Ernő szaktanulmánya egyébként a következő:

Tekintetes Tanács!

Az országos tűzoltó tanfolyamra történt kiküldetésem alkalmat teremtett számomra a legmodernebb magyar tűzoltóság szervezetének és működésének tanulmányozására s hazánk elismert szaktekintélyeinek előadásai alapján szerzett ismeretekből láthatom csak igazán, hogy mily szükséges Győr város tűzoltóságának a reformja s mennyi hézagpótló intézkedést kell foganatosítanunk, hogy fejlődő városunk tűzbiztonságát modern fokra emeljük. Rövid jelentésben lehetetlen mindazt felsorolni, minek életbeléptetése szükséges volna s ezért csak azokra szorítokozom, melyeknek megvalósítása kevés költséggel könnyen keresztül vihető. Helyzetemet megkönnyíti, hogy a város tűzbiztonságát eddig is intéző tűzoltó-testület modern felszerelésével, szakértő tisztikarával és képzett legénységével fokról-fokra megvalósítja a kor kívánalmainak megfelelő reformokat s hogy mégis szükség van sok tekintetben előterjesztésemre, ezt azzal igazolom, hogy új megvilágításban látom a helyi viszonyokat s szeretném, ha kiküldésemet a város javára értékesíthetném.

A modern tűzoltásnak ma már nem a tulajdonképeni oltás és mentés a főeszköze, hanem mióta külföldön is ismert nevű honfitársunk Markusovszky Béla a Megelőző Tűzrendészet követelményeit rendszerbe foglalta, azóta ez a — mondhatnám — tudomány képezi minden tűzoltói tudásnak a bázisát.

Építkezési engedélyek. Tűzrendőri vizsgálatok.

1. Legjobban érvényesülnek a preventív intézkedések az építkezésnél és a tűzrendőri vizsgálatoknál. Ezért első sorban a legfontosabbnak tartom, hogy minden építkezési, lakhatási és telepengedély kiadásánál a tűzoltóság véleménye bekeressék s ne csak — mint eddig — arra szorítokozzék a hatóság, hogy a tűzoltóságot az építkezési-bizottság ülésére meghívja. Mikép a mérnöki hivatal, úgy a tűzoltóság is kell, hogy véleményt adjon minden ilyen esetben. Az évenként megtartatni szokott tűzrendőri vizsgálatokhoz pedig mindig tűzoltó tisztt rendeljenek ki, hogy szakértelmével az esetleges pótlásokat megtehesse, mert a legénység egyik tagjának eddig szokásban volt kiküldése nem nyújthat garanciát.

Cirkuszok tűzbiztonsága.

Cirkuszok s általában nagyobb közönség befogadására s nyilvános előadások tartására emelt építmény (még ha ponyvasátor is), az

első előadás megkezdése előtt tűzrendészet szempontból megvizsgálandó legyen s míg a tűzoltóság kiküldöttének esetleges észrevételeit nem orvosolják, az előadások megkezdéséig az engedélyt ne adják meg. Ezzel elejét vesszük oly visszasságoknak, mint a legutóbb ittlévő cirkuszoknál fordult elő, hogy az előadások a tűzveszélynek minden szembeszökő ismerve dacára folytak s csak a kedvező körülményeknek köszönhető, hogy tűz nem ütött ki, melynek szomorú tanulságai szolgáltak volna okulásunkul.

Gyári segéd-tűzoltóság. Épületek megtekintése.

3. A kórház, vágóhid, villamosmú, gyárak, faterlek, nagyobb raktárak és épületek, néhány állandó alkalmazottja a tűzoltásban kioktatandó egyrészt, hogy maguk is segédkezhessenek a bekövetkezendő vész esetén az oltásban, főleg pedig azért, hogy a megjelenő tűzoltóságnak az épület beosztásának helyismeretében szakszerű utmutatással és tanácsesal szolgálhassanak. A kellő helyismeret fokozása végett még azt is szükségesnek tartom, hogy az összes tűzoltók (nemesak egyes tagok) legalább két évenként egyszer megtekintsék a nagyobb épületek és gyárak beosztását és építkezését, hogy oly nagy tűzekkel szemben, mint pl. a Royal és áruraktár volt, kellő építkezési ismereteik alapján a tűz tovaterjedését megakadályozhassák magában az épületben.

Katonák és tűzoltók közös gyakorlata.

4. A katonaság kiképzése a tűzoltásban Győrött a követelményeknek megfelelő, mert a tűzoltóság egyik szakképzett tisztje vezeti gyakorlataikat, mégis fokozni kellene ezt az önkéntesekkel tartandó közös gyakorlatokkal, melyhez — mint értesültem — a katonai vezetőségben megvan a hajlandóság.

Mozgófényképek.

5. Több kávéházban van ma már Győrött mozgófénykép, melyeknek tűzveszélyességét a legutóbbi berlini és strassfurti szomorú tüzesetek igazolják. Ezeknek meggátlására számos óvintézkedés lenne megkívánandó.

A tűz kürtjelzése.

6. Felújítandónak tartom azt a régi szokást, hogy minden kerületben kürttel jelezzék a tüzet. Hiányos telefonvezetékünk folytán a városban szerte lakó tűzoltók nem igen értesülhetnek a tüzekekről, mert a városházán elhelyezett harang édeskeveset használ. Szükséges ez főleg éjjel, bár a lakosság nyugalma megzavarja, mégis a közérdek első sorban veendő figyelembe. Ezért minden kerületben egy önkéntes tűzoltó kürttel látandó el.

Hydránsok. Kutak. Kapitány-víz.

7. A vízszerezési források, a vízvezeteki hálózat kiterjedettsége folytán elég jók Győrött, bár a hydránsok szaporítása mindig szem előtt tartandó, mert vész esetén a vízből mindig jobb, ha minél több van. A vá-

ros külső részén, hova a vízvezeték nem ágazik el, főleg pedig Szabadhegyen a kellő mennyiségű és minőségű kutak felállításáról és az u. n. kapitány-vizről a háztulajdonosoknak gondoskodni kell s a hatóság feladata, hogy az ellenőrzést (esetleg az évi tűzrendőri szemle alkalmával) teljesítse. A mérnöki hivatal esetleg tanulmányozhatná, hogy az új Rábca és a Rába töltésen lehetne-e a padkákat mélyíteni, mert a töltések magassága miatt (főleg csekély vízállásnál) folyóinkból nem tudunk vizet szivtatni.

A fizetett tűzoltók szaporítása és kiképzése.

8. A fizetett tűzoltók létszámának szaporítása régóta vajudó kérdés. A mai létszám mellett, főleg télen át, mikor a toronyban, színházban, multságokon, teljesít a tűzoltóság őrséget, a központban nem marad teljes csapat, mely a tűzhöz kivonulva azonnal működésbe léphessen. Az eddiginél sokkal nagyobb gond fordítandó a fizetett tűzoltók kiképzésére, mert a mai rendszer mellett alig fejleszthetik gyakorlati és elméleti tudásukat. Most kéthetenként (néha hetenként) csak egyszer tartanak nyáron át gyakorlatot, akkor is csak a fecskendő szerelésben nyernek kiképzést, míg a tűzoltás taktikájával, mely pedig az egyedüli eszköz kiképzésükre, egyáltalában nem ismeretik meg őket. Télen át legfeljebb hat-hét órán át hallhatnak elméleti előadást, mely idő kevés még a multban szerzett ismereteik felújítására is, nemhogy tudásukat az újabb kor vívmányaival fejleszthetnék. Szükségesnek tartom, hogy egy tűzoltó tiszt megbizassék azzal, hogy velők legalább minden második napon gyakorlatot tartson és a hűvösebb idő beálltával minden héten egyszer esetleg kétszer elméleti kiképzésben is részesítse őket, mely alkalommal az első segélynyújtásban is nyerhetnek oktatást.

Az állandó napszamosok mint tűzoltók.

9. Az állandó napszamosok kiképzése a tűzoltásban, mint a közgyűlés régebben elhatározta, megvalósítandó. Ennek költségére bő fedezetet nyújt az idei (1906.) költségvetésben felvett 500 korona. A fizetett tűzoltók kiképzésével megbizott tiszt ezeket is betaníthatná a nyári hónapokban hetenként (esetleg nagyobb forráság esetén kéthetenként) tartandó gyakorlatokon s télen elméleti oktatásban. Ha minden gyakorlatért és elméleti óráért 1—1 koronával díjazzuk az állandó napszamosokat (ezért pedig vállalkoznak rá) teljesen elég a fedezetül felvett összeg.

A tűzoltók jutalmazása.

10. Az önkéntes tűzoltó testület évi 1000 (egyezer) korona városi sedélyben volna részesítendő oly célból, hogy ebből 500 koronával a gyakorlatok és elméleti órákban, 500 koronával pedig a tűznél legbuzgóbban résztvevő tűzoltók 10—50 koronás összegekkel díjaztassanak a testület parancsnoksága által. Az évenként esetleg megmaradó összeg a testület kezelésében maradna, de csak ily célra (a tűzoltók jutalmazására) lenne fordítható. Ezen aránylag nem nagy megterhelhetéssel az önkéntes tűzoltók munka-

kedvét fokoznók s módot nyujtanánk a tűzoltó-testület parancsnokságának arra, hogy szorgalmas tagjait kitüntethesse. Hasonló célzat vezethette a közgyűlést is, midőn a tűznél működő tűzoltók részére fejenként 2—2 kor.apidíjat szavazott meg, de ezt pótolná és teljessé tenné e javaslatom.

Fecskendők kipróbálása.

11. A kerületekben elhelyezett fecskendők, lajtok és egyéb tűzoltó-szerek h a v o n k i n t legalább egyszer foganatosítandó megvizsgálására és működésének gyakorlati kipróbálására a fizetett tűzoltók oktatásával megbizott tiszt utasítandó volna, nehogy tűz esetén álljanak be esetleges működési zavarok. Ezzel kapcsolatban ugyancsak ellenőrzendők volnának a nádorvárosi városházban lévő lajtok is, hogy nyáron mind vízzel legyen megtöltve, télen pedig fedett helyen legyen belőle legalább kétfő szintén vízzel megtöltve, mert a mai állapot, hogy üresen állanak s csak a tűzvész jelzésekor töltik azokat meg, mindig késedelmet okoz s esetleg súlyos következményeknek lehet okozója.

Tűzoltói telefon-hálózat.

12. Kiterjesztendő volna a tűzoltói telefon-hálózat legalább annyira, hogy minden tűzoltó tiszt és kerületi kürtös lakásán és a középületeken legyen, hogy a vész helyén késedelem nélkül megjelenhessenek. Ez csak egyszeri — a bevezetési — költséget okozná s bő kárpótlást nyujtana a belőle nyereendő előny.

Végrehajtatlan határozatok.

Szükségesnek tartom továbbá a tűzoltóság reformálását kimondó 116/905. kgy. határozat foganatosítását kérni, mert sok része még ma sincs végrehajtva, bár a tűzoltó-testület azt többször megsürgette. Az abban foglalt intézkedések hiányát ugyanis lépten-nyomon érzi a tűzoltó-testület (extinctörök, felszerelt lajt, kellő mennyiségű tömlő stb.).

Midőn jelentésem befejezem, köszönetet mondok a tekintetes Tanácsnak kiküldetésemért s kérem javaslataim szives tárgyalását és elfogadását; egyben az azokban foglalt költségeknek fedezetéről való gondoskodást úgy, hogy még az 1907. évi költségelőirányzatban helyet foglalhassanak. A költségeket nem igénylő javaslatoknak pedig lehetőleg rövid időn belül való életbe léptetését.

Erdély Ernő.

— A zilahi önkéntes tűzoltó-testület rendes évi közgyűlését, január 27-én, a vármegyeház kistermében az ügyvezető elnök távollétében, illetőleg betegsége miatt, T a k á c s J á n o s rendőrkapitány alelnök elnöklété alatt tartotta meg.

A főparancsnok évi jelentése szerint a testület 1906-ban tartott 1 rendes közgyűlést, 2 igazgató-választmányi gyűlést, 9 parancsnoksági gyűlést s 20 gyakorlatot, ezenkívül rendezett egy álarcosbált, egy népünnepélyt, melynek tiszta jövedelme 106 kor. 12 fillérre ruggott. Tűzeset volt 16, ezek közül 8 kéménytűz, 2 tetőtűz, 2 erdőégés, 2 szénatűz s 2 házégés.

A testület 31 önkéntes s 4 fizetéses tagból állott. Az őrségi szolgálatot rendszerint a 4 fizetéses tűzoltó végezte, de nyáron résztvettek az önkéntesek is.

A honvéd-tűzoltók száma 20, ezek is rendszeres kiképzésben részesültek s jelen voltak 8 gyakorlaton s

3 tüzessel. A testület vagyonának becseréte (szerelvényekben és butorokban) 7213 kor. 80 fillér. Van 2 lova is a testületnek, de ezek a város végén, az u. n. városi istállóban vannak elhelyezve s szegényeket mindenre használják, csak éppen tűzoltói célokra nem.

A közgyűlés, mely a főparancsnok évi jelentését helyeslőleg vette tudomásul, elhatározta, hogy a városhoz átír, hogy a tűzoltólovak a szertár közvetlen közelében helyeztessenek el.

A számvizsgáló-bizottság jelentését a testületi „zenealap” és „házi pénztár”, valamint a testület vagyoni állapotáról tudomásul vették.

Indítvány folytán elhatározta a közgyűlés, hogy megkeresi Zilah város közgyűlését, hogy a városi Vigadó (színház-terem) tűzbiztonsága érdekében a következő intézkedéseket tegye meg:

a) A színház-terem Kossuth-térre nyíló ablakai elé megfelelő mentőponyva alkalmaztassék, ráerősítve azok párkányzatára előadások alkalmával;

b) A színházteremnek a pénzügyigazgatóság felőli oldalán kettős s megfelelően tág vészkijárat készíttessék.

c) A színpadi világítólámpáknak, addig, míg villany bevezetve nem lesz, minden egyes lángja dróthálózattal körülvéssék;

d) A színpad kordinája, illetve díszfüggönye színpadfelőli baloldalán impregnáltassék;

e) A felső férföltöző feljárata a tűzbiztonságnak megfelelően átalakíttassék.

f) Színházi díszletek részére alkalmas külön hely jelöltessék ki stb.

A tisztviselők mandátuma lejárván, a közgyűlés elnöknek dr. Kaizler György főispánt, alelnöknek Kiss Erdő ügyvédet és Takács János rendőrkapitányt, főparancsnoknak Lázár Gábor áll. tanítót, alp. Terge Józsefet, ügyvédnek dr. Garda Endrét, orvosnak dr. Kincs Miklóst, titkárnak Plon Gyulát, mérnöknek Marósi Imrét, szolgálatvezetőnek Ertl Gábor t. segédtsz. Lázár Vilmost, szakaszparancsnokoknak Székely Mihályt, Bartha Dezsőt és Varga Istvánt, pénztárnoknak Porjesz Lajost, szertárnoknak Laboda Györgyöt, gépésznek Smersányi Józsefet. Választmányi tagoknak báró Diószegi Zsigmond polgármestert, Dózsa Eleket, id. Máthé Ferencet és Uy Bálintot, póttagoknak Fonyád Bálintot és Punguez Tódort választotta meg.

L. G.

△ Komárom tűzoltóegyesülete 34.ik évének lefolyásáról számol be ez évi jelentésében. Az 1906. év első éve volt az egyesület új alapokon megkezdett működésének, az új alapszabályok szerint új szervezettel bíró egyesületi életnek.

„A munkamegosztás elvének múlt évi közgyűlésünkön történt keresztülvitele által az elnökség felszabadulván a tisztán műszaki teendők intézésétől, tevékenységét egész erővel az egyesület adminisztratív teendőinek szentelheté, míg a testület szakszerű képzését, gyakorlását, fegyelmzését és humanitarius működését vezető parancsnokság újjászervezésében új erőt nyert az egyesület, kik lelkesedéssel, nagy buzgalommal haladnak elődeik nyomdokain s máris eredményeket tudnak felmutatni.

Sajnálatos jelenség azonban, hogy a város társadalmára részéről még most sem részesül egyesületünk amaz igazán méltó támogatásban, melyre jogosan igényt tarthat humanus céljai szolgálatában, amely az egyesület igazi felvirágoztatásához, anyagi eszközei teljességéhez s önfeláldozó működése tökéletes kifejtéséhez multhatatlanul szükséges.

Jó példával jár elől e téren Komárom sz. kir. város törvényhatósága áldozatkészségével,

mely az elmúlt évben is 1000 korona adományával növelte egyesületünk bevételeit.

1906-ban 14 tüzesselnél működött tűzoltóságunk, melyből 5 tetőtűz, 3 kéménytűz, 1 boltitűz a városban volt, míg 5 vidéki tüzesselhez vonult ki a tűzoltóság.

Gyakorlatot 3 izben tartott a testület, ezenkívül régi hagyományához hiven diszkivonulással vett részt az urnapi körmenetben.

Egyesületünk vagyona az 1906. év végével tűzoltó szerekben és szerelvényekben 16179 korona 56 fillér, az alaptőke 16416 korona 70 fillér, a pénztári maradvány pedig 1322 korona 48 fillért tett ki s így örömmel jelenthetjük, hogy a szerek értékében 1062 korona 06 fillér, alaptőkénkben pedig 584 korona 09 fillér szaporulat állott be.

Sárkány Ferencz

elnök.

SziJ Ferencz

jegyző.

A század létszáma: 8 tiszt, 19 altiszt, 27 mászó, 33 szivattyus, 5 fizetett, összesen 92. A törzstisztikart Dr. Mike Lajos parancsnok, Reviczky Béla alparancsnok és Hölczl Gyula segédtsz. képviselik. A lenfonógyári szakasz szervezésen bele van illesztve a csapatba. Ellenben a komáromvári katonatűzoltóság még mindig status in statu, mely a mellérendeltséget sem akarja elismerni. Hanem azért a hatóság felhívása nélkül is kivonul tüzekhez a város területére, ahol anélkül, hogy csak érintkezésbe lépni is kötelességének tartaná a vezénylő parancsnokkal, beleavatkozik az oltóműveletbe és olt egy általunk régen sutba dobott taktika szabályai szerint. Legfőbb ideje, hogy a helyi hatóság szabályrendeletileg szabatosan írja körül a két tűzoltóság kooperációjának direktíváit s a jóváhagyott új tűzrendészeti szabályrendeletet tegye kötelezővé a hadtestparancsnokság útján.

*A veszprém-varsányi önk. tűzoltóegylet közgyűlésén az egylet tisztikarába a következőket választották meg. Elnök lett Matisz Gyula, alelnök Pető István, pénztárnok Sarff Rudolf, jegyző Seifert Lajos. Főparancsnoknak egyhangulag Léhner Róbertet kiáltották ki, akinek a legnagyobb érdeme van a varsányi önk. tűzoltó egyesület szervezése körül, alparancsnok lett Kerstner József. Ezen kívül 12 rendes választmányi tagot és 3 választmányi póttagot választottak. Tűzoltó egyletnek 90 pártoló és 58 működő tagja van.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Határinkon innen és túl. Irta: R. — Hivatalos rész: Meghívó. Az április 20-iki elnökségi ülés jegyzőkönyve. A segélypénztár elnökségi ülésén ugyanakkor felvett jegyzőkönyv. — A szombathelyi színház szakértő vizsgálatának eredménye. Előterjesztés a dohányzási tilalom tárgyában. Veszprémvármegye alispánjának jelentéséből. — Altstock Frigyes vérszentes színháza. Milano (folytatás). Irta: Kállay Imre. A veszprémi önk. tűzoltó-egylet. — Szövetségünk köréből. — A budapesti szövetség felolvasó ülése. — Jásznagykunszolg. vármegye. — Testületi élet: Győr. Zilah. Komárom. — A veszprém-varsányi önk. tűzoltó-egylet. — Különfélék. Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Vidéki városok vízvezetékügye.** Kormányzati körökben is szemet szurt végre az a visszás helyzet, hogy a vidéki városokat és községeket rendszerint külsőséges szempontok vezetik a városrendezés körül, mert a legfontosabb közszükséglet, a csatornázás és vízvezeték mindig legutoljára marad a városrendezésnél. A földművelésügyi miniszterium akként vélt segíteni e visszásságon, hogy a vidéki városok és községek csatornázási, valamint vízvezetési terveit ingyen készíteti el. Fontos hivatalt tölt be azonban a miniszteriumnak ezzel foglalkozó osztálya, mint szakértő és ellenőrző tényező is, mert hazánkban még alig egy évtized előtt kizárólag külföldi szakemberekre voltunk utalva, ha vízvezetési ügyekről volt szó. Ujabban az osztályt el is halmozták tervezési munkákkal a városok és községek, anélkül azonban, hogy a tervek megvalósításával is törődtek volna. Ezen most úgy segít a földművelésügyi miniszterium, hogy jövőben csak az államsegélyt kapott és 10,000 lakoson aluli községek vízvezetési terveit fogja elkészíteni, míg a többiekét teljesen a magánvállalkozásba utalja, fentartván a kormánytól vizsgálati és ellenőrzési jogát.

— **Ormóssy Károly**, a lőcei önkéntes tűzoltó egyesület örökös tiszteletbeli parancsnoka, 57 éves korában elhalálozott. Temetése április 30-án ment végbe Lőcse város közönségének és a környéknek nagy részvéte mellett. Az elhunyt bajtárs mielőtt tiszteletbeli parancsnokká választották, 25 évig ügyünk aktiv harcosaként buzgólkodott.

— **Moltke báró**, a kieli hivatásos tűzoltóság főparancsnoka, a villamos vasut sinjeivel behálózott város belső területére kivonuló őrségeket, rövid záródást előidéző készülékekkel látta el. Ez egy meghosszabbítható rud mentén applicált kábel, melybe erős ellenállást létesítő tekercselés van illesztve. Ahol aztán a magas feszültségű erős áram veszélye elhárítandó, ott a rud egyik végén lévő éket a sinek valamely pontja mellett beverik a földbe, a másik végén levő horgot pedig beakasztják a villamos vasut felső vezetékébe.

— **Az északamerikai egyesült államok területén működő biztosító intézetek**, a londoni Fire Prevention Committee (mintájára szintén alakítottak egy Megelőző Tűzrendészeti bizottságot, mely a tűzbiztos építkezés általánosítását és a kipróbált megelőző tűzrendészeti intézkedések népszerűvé tételét tűzte feladatául. A bizottság élén ugyanaz a C. A. Hexamer áll, aki a londoni congresszuson Philadelphiat képviselte. (Lásd lapunk 1904. évi februári számának 12-ik oldalát.)

— **A szanfranciskói földregés** alkalmával pusztított óriás tűzvész következtében az érdekelt angol (nem amerikai) tűzbiztosító intézetek egy-egy maguk 14.500.000 font sterling (= 328 millió korona) kárösszeget voltak kénytelenek fizetni. Hogy ezt kifizethessék értékpapír állományuk

nagyobb részét el kellett adniok. Ezért volt a múlt év végén és ez év elején oly abnormisan nagy a pénzszüke a piacon.

— **A francia köztársaság elnöke**, március hó 14-én kelt decretumával, a belügyminiszterium kebelében tűzrendészeti tanácsot szervezett, melynek tagjait négy évre nevezik ki. A tanács elnöke a belügyminiszter, a 2 al-elnököt saját kebeléből maga a tanács választja s jegyzői, 1 miniszteri titkár és 2 segédtitkár. A vidéki tűzoltóságok képviselőit 17 parancsnok lett tagjává a tanácsnak. Ezt a 17 tagot a csoportosított vármegyék tűzoltói maguk választják. Ellenben a nagyobb városok tűzoltóságait a belügyminiszter előterjesztésére a köztársasági elnök által kinevezett 7 polgármester képviseli. Hasonló alapon ép mostanában nálunk is szerveződött egy országos tanács, mely a Kossuth Ferenc, kereskedelemügyi miniszter által szervezett ipartanács, mely azonban szakosztályokra tagolva fogja tárgyalni azokat az ügyeket, amiket a törvény avagy a miniszter eléje utal s minden egyes osztály negyedévenként lesz ülésre összehívandó. A Kossuth országos tanácsának szervezete nekünk tetszősebb, mert a tárgyalások szakszerűségét emelni inkább alkalmas. Hinni akarjuk, hogy a belügyminiszter, ha egy ily véleményező szervet fog a tűzrendészet terén csinálni, nem a francia Conseil superieur des sapeurs-pompiers-t, hanem a Kossuth ipartanácsát veszi mintául.

— **Berlinben** április 2-án a villamos vasutak egyik áramtermelő központja kigyuladt. A különféle vonalakon ennek folytán 3 és 1/2 órán keresztül áramtalanul veszteltek a kocsik. A tűz keletkezése nem mindennapi, legalább Budapesten hasonló még nem fordult elő. Tudvalevőleg a transzformatorokat olajba szorítják állítani, mert az olaj a legkitűnőbb szigetelő anyag. A transzformator vasközpönyege azonban valamiképp érintkezésbe jutott egy villamos huzallal, rövid záródás támadt s ettől maga a szigetelő olajmassza vetett lobbot. A teremben 7 transzformator áll, mindegyiknek a tartálya 25 hordó olajat tartalmazott. A 175 hordónyi olaj kifutott és szétterülve felgyújtotta a felvonók és légaknák mentén pincéstől együtt az egész géptermet, azután áttért a tűz az emeletekre, végre a tető is lángba borult. 6 gőzfecskendő-sugárral alig tudták utját állni. A 6 gőzfecskendő-sugár egy órában át működött; szép kis kárt okozhatott.

— **Tűzesetek statisztikája.** New-Yorkban az 1902—1905. években a következő tűzeseteket jegyezték föl: a gyújtó gondatlan használata miatt történt 2952 eset; kémény okozott 1710 tűzveszedelmet; dohányos emberek 1690-et; szoba-kályha 1545-öt; gyertya 1248-at; a tűzzel játszó gyermekek 1098-at; gázvilágítás gyújtott 894 esetben; közönséges fajta lámpa 826 és gázrobbanás volt 687 tűzeset oka. Ezekkel szemben pedig az elektromos világítás miatt keletkezett tüzek száma csak 361 volt.

— **Tolsztoj unokaöccsének tűzhalála.** A „Daily Mail“-nek jelentik Pétervárról, hogy gróf Tolsztoj Miklósnak, Tolsztoj Leó unokaöccsének bykivai kastélya leégett. A kastélyban éppen vendégség volt az orosz újév alkalmából. A nagyrészt fából épített kastély oly gyorsan lett a lángok martalékává, hogy a házigazda, gróf Tolsztoj Miklós öt vendégével együtt bennégett. A grófné is csak úgy menekült meg a tűzhaláltól, hogy leugrott az első emelet egyik ablakából.

— **A felső sziléziai tűzoltó-szövetség közgyűlését** június 23-án Leobschütz-ön tartja.

— **Tirol fővárosának, Innsbrucknak tűzoltósága** az idén 50 éves jubileumot ül. Karlsruhe önkéntes tűzoltósága pedig, melyet 1847-ben február 28-án ugyanott előfordult színházegyházának hatása alatt alapítottak, fennállásának hatvanadik évfordulóját ünnepli.

— **A sveici országi tűzoltó-szövetség idei közgyűlését** június 2-án Ljubljana-ban tartja. Tagjainak száma 1576 testületi tagból álló tűzoltóval.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. I. T. N. H. A választmányi gyűlésen elfogadott módosítások, illetve pótlások a következők: ad 8. §. A nyári zubbonyon csak rangjelzés alkalmaztatik, minden zsinórzat nélkül. Ad 9. §. A posztónadrágon vöröszsinór fut végig. Ad 35. A tűzrendészeti felügyelők balta helyett, fekete csontnyelű rőzsekést hordanak, mely sima, sárgarézfogalatu, fekete bőrtokban, zárkapcsos szijakon viselendő. A kés védőlemezén tűzoltójelvény van.

V. M. Az ujlaki vizmű régi berendezése 5-5 athm., kibővített része pedig 12 athm. nyomású gőzzel dolgozik. A krisztinavárosi telep a Vár és a magas fekvéstű kültelkek vizét szolgáltatja és pedig a Várnak 5 athm., a Lipótmezőre 10 athm., a Szép juhász né melletti medencébe 21 athm., az alsó Svábhegyre 24 athm. és a felső Svábhegyre 34 athm. nyomással. Víz nem termel, hanem az ujlaki mű terményét továbbítja. Az 1903. évben üzembe vett kőbányai telep szintén nem termel vizet, hanem az ugynevezett kőbányai medencék tartalmának egy részét osztja szét az itteni magas fekvésű területeken.

Fiume. A cikket megkaptuk; sort kerítünk rá.

Bakony-Nána. Mindenféle felvilágosításért a veszprémi vármegyei tűzoltó szövetséghez forduljon, amely még a segélydíjak tekintetében is illetékes fórum. Folyamodványát bélyeg nélkül intézze dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő címére.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 68. GYÁRT: < Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON cs. és kir. udvari szállító, gyártnak: tűzifecskendőket és mindenemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 38. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindenemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

— **Walsler Ferenc** — tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. Sürgőnyel: „Walsler Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

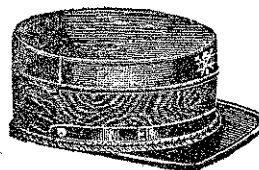
Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatos füzet ára 10 fillér.

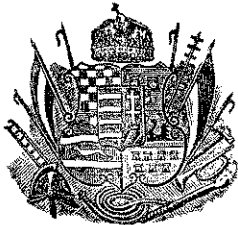
Kendertömlők, Szivótömlők, vedrek, sisakok, bal-ták és egyéb tűzoltó-felszerelések megbízható beszerzése **Győző Béla és Társa cégnél** Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. a Vigszínház tőszomszédságában.

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK 2 kor. árban; József főherceg volt vednök kis és nagy fénynyomatu areképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök areképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmenden.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szótküldeire vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII. Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írójuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztellett-díjért.
---	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Az önkéntes tűzoltóságok beillesztése a közhatósági szervezetbe.

Irta: dr. Vass János
ország. elnökségi előadó.

Készül a tűzrendészeti törvényjavaslat, minden magyar tűzoltó igaz, mély öröme s elévülhetetlen dicsőségére annak a két történelmi nagy név méltó örökösének, kiknek egyike belügyi kormányzatunk, másika a magyar tűzoltói intézmény élén áll.

A javaslat ma az előkészítés kohójában van, hol avatott egyének elméjének lángja váltja ki az összehordott anyagból a nemes ércet. Hordjuk hát halomra mind azt az érckövet, melyet tapasztalataink, tudásunk a tűzoltói ügy bányájából felszínre hozott.

Bennünket, az önkéntes tűzoltóság bajnokait, elsősorban maga ez intézmény s annak sorsa érdekel. Emiatt, annak az igen fontos kérdésnek megvitatását vélem szükségesnek, hogy az önkéntes tűzoltóságok beilleszthetők lesznek-e a közhatósági szervezetbe?

Azt kétségtelennek tartom, hogy a tűzrendészet mai merev tagoltságának meg kell szünnie. Mert ma a tűzrendészet egyik része teljesen hatósági kézben van, a másik pedig társadalmi jelleggel szerepel, midőn az első az utóbbival szemben, mint idegen, emberbaráti szervezettel bánik s az utóbbi az első támogatásának hiányában utjá-

ban folyton torlászokra talál, miket saját erejével alig képes eltávolítani. Az első, alapvető fontosságú kérdés tehát az, hogy az említett beillesztésnek nincsenek-e oly elvi akadályai, melyek a hatósági és társadalmi jellegű szervezetek harmonikus, egy keretben való együttműködését lehetetlenné teszik olyként, amint különválnak az olaj a víztől.

E kérdés eldöntésénél legjobb vezérfonalat a joghasonlatosság (analogia) utján kapunk. Átvizsgálva a magyar közigazgatás jogrendszerét, megállapíthatjuk, hogy e jogrendszerben gyakran találunk oly önkormányzati szervezeti egyesületeket, testületeket, melyek átutalt hatáskörben, közhatósági funkciókat teljesítenek, látnak el. Ezek közül elég legyen utalni a betegsegélyzőpénztárak és vízi társulatokra, iskolaszékek és hegyközségekre, bányatársulatokra, ipartestületekre és ipartársulatokra stb. Nem egy cikk szűk keretébe tartozhatik annak egyenként való ismertetése, hogy mindezen egyesületek, testületek mennyiben teljesítenek közhatósági teendőket s hogy adott esetekben miként történik a hatáskör átutalása és e hatáskör betöltésének biztosítása. Elégnek tartom tehát e tételek megállapítását s azok jogállásából néhány általános jellegű, szinte közösnek talált jogelvnek leszármaztatását.

Valahányszor a törvényhozás hatósági jogkört, hatósági teendőket utal át valamely önkormányzati testületre, mindig elsősorban megállapítja azokat a feltételeket s módozatokat, melyek fenforgása esetén, a működésre hivatott ily szervezet megalakulhat, illetve közhatósági funkciókat teljesíthet. Viszont gondoskodik bizonyos hatósági felügyelet és ellenőrzésről a végből, hogy az illető testület feladatát pontosan betöltse. Megállapítja azokat az eseteket, melyek bekövetkeztével a hatóság az egyesületet feloszlatni, illetve önkormányzata jogkörébe beavatkozni jogosítva van.

Ezek szerint semmi elvi akadály nem lehet annak, hogy az önkéntes tűzoltóságok is beillesztessenek a tűzrendészeti közigazgatás szervezetébe s hogy önkormányzati jogaik épségben tartása mellett közhatósági funkcionáriusok legyenek. Ennek keresztülvitele azonban már nehéz, sok megfontolást, erős jogérzékeny feltételező feladat, mit én csak úgy gondolnék kivihetőnek, ha a most meglevő hasonló testületek, egyesületek jogállásának zsinórmértéke mellett haladunk.

* * *

Az önkéntes tűzoltóságok társadalmi, jogrendi helyzete sok, talán legtöbb hasonlatosságot mutat az ipartestületek jogállásával; ebben találok én legtöbb oly részletet, melyet utmutatóul használhatunk. Lássuk tehát mindekenélőtt ezt.

Az ipartestületek a 39266/884. K. M. utasítás szerint vagy az érdekeltek kívánatára, vagy a hatóság kezdeményezésére, de mindkét esetben hatósági közreműködés mellett alakulnak. Azt azonban már maga a törvény (1884. évi XVII. t. c. 122. §-a) szabja meg, hogy mik azok a feltételek és módozatok, melyek fenforgása esetén ipartestület alakítható. Ugyancsak a törvény szabja meg azt a hatást, illetve működési kört is (126—127. §), melyet az ipartestületnek betöltenie kell. Lényeges e tekintetben, hogy egyenesen ráutal oly hatósági teendőket, melyek rendszerint az I-ső fokú iparhatóságot illetik s hogy eszerint még bíraskodási jogot is gyakorol. Megszabja azokat a lényeges pontokat (128. §), melyeket az önkormányzati hatáskörben alkotott alapszabályoknak tartalmazni kell, körvonalazza (131. §) az autonóm jogkört. A közhatósági teendők teljesítésének ellenértékeül kiköti (124. §), hogy az illető város vagy község területén lakó bizonyos iparosok kötelesek tagjai lenni

az ipartestületnek s a megállapított díjakat fizetni. A tagsági díjakat közadók módjára rendeli behajtani (138. §). Ezekkel szemben azonban erős felügyeletet és ellenőrzést gyakorolhat a törvényhozás felettük azáltal, hogy

1. a 134 § szerint a közgyűlési jegyzőkönyveket az iparhatóságnál be kell mutatni,

2. működését állandóan biztos által ellenőrzeti (139. §),

3. arra az esetre pedig, ha az ipartestület előjárósága hatósági teendőit megintés után sem teljesítené, az ipartestület köteles új előjáróságot választani, ha pedig az sem felelne meg hivatásának, az ipartestületet a hatósági teendőktől a miniszterium felmenti.

Hogy mily nagy fontosságú hatósági teendők vannak egyes autonóm szervezetekre bízva, erre jellemző az, hogy az iparhatósági megbízottak a 9909/885. sz. K. M. utasítás értelmében nemcsak a műhelyek, gyárak, tanonciskolák megvizsgálására jogosítvák; de felvannak hatalmazva az iparhatóságok (városi tanács, főszolgabíró) által vezetett iparlajstromok betekintésére és átvizsgálására is, mely jogkör folytán szinte az iparhatóságok felettéseiként jelentkeznek.

Ezek következtében nem lehet a közigazgatási politika szempontjából elvi kifogást tenni az ellen, hogy az önkéntes tűzoltóságok, a kétségtelenül közigazgatási feladatot képező tűzrendészet egy részét — a mentőtevékenységet — átutalt hatáskörben ellássák, annál kevésbbé, mert hiszen az mindmáig jogszabályszerűleg történik; tehát ennek megváltoztatása s nem fentartása idézne elő a jogállapotban rázkódtatást.

Nem szabad e kérdésnél figyelmen kívül hagyni azt az elvitázhatatlan tényt sem, hogy ma és az elmúlt közel husz év alatt rendszeres, szakavatott és eredményes tűzvédelem, vidéken, csak azokon a helyeken volt, hol a tűzoltói teendőket önkéntes tűzoltóságok teljesítették.

Pedig a kötelezett tűzoltóságok lényegileg ma is községi intézmények, melyeknek parancsnokságát a képviselőtestület választja, tagjainak kötelezettségét kihágási büntetési szankció biztosítja. A jogszabály ereje tehát nincs oly erős, mint a köteletségérzet, mint az önkéntes szolgálat ethikai tartalma. Ha nem kellene is tekintettel lenni a törvényalkotáskor egyrészt az önkéntes tűzoltói intézmény érdemeire s arra a nagy jogalkotási igazságra, hogy a történelmi jogfejlődés, az intézményeknek önmaguk által ásott medre, a törvényhozás legmegbízhatóbb utmutatója, — gondolkodóba kell esni a felett, hogy a meglevő jó helyébe, célszerű-e ki nem próbált újítást tenni, mely esetleg lehet a réginél jobb, de lehet rosszabb is.

Mindezek miatt meg kell keresni és találni azt a módot, mely mellett az önkéntes tűzoltóság közhatósági joghatósággal felruházható. S ez véleményem szerint meg is oldható, ha az

intézménnyel szemben feltétlenül megállapítandó kautélák és garanciák tekintetében nem keresünk realitásokat, kézzelfogható dolgokat, hanem tekintetbe vesszük, hogy az önk. tűzoltóság etikai alapon épült fel, a tagok kötelezettsége etikai tartalmu, a kötelességek teljesítését erkölcsi természetű eszközök és módok érvényesítésével biztosítja. Hiába való törekvés lenne tehát bármilyen expedienst keresni arra, hogy az önkéntes tűzoltóságok parancsnokságai fegyelmi vagy büntetőjogi felelősséggel terheltessenek, hogy a tűzoltók kötelességüknek teljesítésére birság vagy elzárás terhe alatt köteleztessenek, mert mindezek ellenkezők az intézmény szellemével, létalapjával.

Hogy az egyesületek a maguk körében miként s mily eszközökkel tartják fel a fegyelmet, érik el a szakképzettséget, biztosítják a készenlétet és a szolgálatot, mindezek úgy az államhatalomra, mint a társadalomra nézve is teljesen közönbösek, irrelevansok. Csak az a tény bír fontossággal és pedig döntő súlyu fontossággal, hogy valamely önkéntes tűzoltóság az adott esetben kész-e és képes-e betölteni azokat a feladatokat, melyeket a törvény reá utalni kíván. A közhatósági funkció realizálása, vagyis az, hogy megbízatás folytán, mint közhatósági funkcionárius járjon el, — az előbbi ténynek egyszerű következménye. Ez a következmény pedig abban kulminál, hogy amelyik önk. tűzoltóegyesület a tűzvédelmi feladatok betöltésére alkalmas és kész, az

bizassék meg a közhatósági teendőknek, hatósági jelleggel való ellátására, — amelyik pedig vagy nem alkalmas, vagy nem kész azokat betölteni, az ily megbízatást nem kaphat. A feladatok betöltésére való alkalmasság, vagyis annak a kérdésnek eldöntése, hogy melyik és milyen önk. egyesület tudja betölteni tűzvédelmi feladatait, — nem lehet merőben a tetszőszerűség eredménye, hanem törvényben kell megállapítani azokat a kritériumokat: kellékeket, feltételeket, melyek fenforgása esetére az alkalmasság biztosítotttsága védelmezhető. Így van az az előbb hivatkozott egyesületekkel, testületekkel szemben is, melyekre vonatkozólag szintén megtalálta a törvényhozás azokat az alapvető kívánalmakat, amilyenek hiányában sikeres és eredményes működés lehetlenség vagy legalább is valószínűtlen.

Eszerint tehát nem kivétel nélkül minden önkéntes tűzoltóság ruházhatnák fel közhatósági jelleggel, hanem csak azok, 1. melyek a törvény életbeléptetésekor működnek s melyeknél a törvényszerű feltételek megvannak, 2. melyek utóbb a törvény követelményeinek megfelelőleg alakulnak. Mindezek közhatósági jellege csak addig marad meg, míg tűzvédelmi feladatai betöltésére kész és képes. Hogy mik legyenek azok a nélkülözhetetlen kellékek, melyeket a törvénynek megállapítani kell, teljesen részletkérdés.

Hogy miket kellene a törvényben kimondani: erről legközelebb.

HIVATALOS RÉSZ.

727.
1907. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi június 23-án d. e. 1/211 órákor ülést tart Tiszafüred község közházának kis termében, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgysorozata:

1. A népies tankönyv bíráló-bizottságának jelentése (előadó: dr. Szily József).

2. A Szily-féle felolvasás kinyomatása tárgyában kiküldött bizottság jelentése (előadó: dr. Óvári Ferenc, illetve dr. Vass János).

3. Jelentés a községi közigazgatási tanfolyamok keretében rendezett tűzoltói tanfolyamokról.

4. Folyó ügyek.

9. Netáni indítványok.

Az elnökségi ülést követőleg a segélyező-pénztár elnöksége is tart ülést.

Jegyzet: Az elnökségnek Budapesten átutazó tagjai 23-án reggel 7 órákor indulnak a központi pályaudvarból, hol jegyek csak Füzesabonyig váltandók, míg a Füzesabonyból d. e. 9 ó. 30 p.-kor induló különvonatra a jegyek a füzesabonyi vasuti pénztárnál kaphatók. Az elnökségi ülés után a „Bika“ vendéglőben lesz diszebed, majd d. u. 3 órákor a hevesvármegyei szövetség közgyűlése a község háza nagytermé-

ben és d. u. 4 órákor a versenygyakorlatok. A Tiszafüredről Füzesabonyba éjjel 2 órákor visszainduló különvonatra a jegyek a vonaton lesznek válthatók.

Budapest, 1907 május 30-án.

Gróf Széchenyi Viktor

Breuer Szilárd

elnök.

titkár.

680
1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten 1907. május 12-én a magyar országos tűzoltószövetség rendkívüli nagygyűlésén.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök, egyúttal az almadii testület képviselőjében. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tag; Barabás István (Vasvár), Lukáts Gyula, Szabados Imre (Kaposvár), dr. Szily József, Vida Pál (Moha), dr. Vass János (Parád), Varga Lőrinc előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, ifj. Bitskey Illés segédtitkár; továbbá: Boda Vilmos a tolnavármegyei, Ajkay Zoltán a vasvármegyei, Strosz Béla és Szávits Sándor a torontálmegyei, Serfőző Géza a pestvármegyei, Zsiga János a csanádvármegyei szövetségek képviselőjében, végül egyes tagtestületek kiküldöttjei gyanánt: Kádár Henrik (Hódmezővásár-

hely), dr. Rüll Béla (Mohács), br. Clauer Elek (Pozsony), Bory Ferenc (Ráckeve), Papp Ferenc (Szeged hiv.), Moticska József (Pécsbányatelep), Marton Lajos (Battonya), Perneczky Antal (Nagylak), Pászty László (Inászó), Kühn János (Nagybecskerek), Danesik Ferenc (Kőröstarcsa), dr. Köszler József (Eger), Vargán Ferenc (Budapest Ganz waggonyár), Kenyeres Benedek (Törökszentmiklós), Csik József (Bonyhád), Grill Géza (Tabajd), Karácsonyi János (Temesvár I.), Rázsó Antal (Kisujszállás), Hermann Ede (Temesvár III.), Novotny József (Temesvár II.), Reitter József (Budaörs), Simacsek Alajos (Budapest, Leipezsigergyár), Jászberényi Miklós (Mezőtárkány), Bencez Ambrus (Bezdán), Rikker János (Csanád), Czenczits István (Karlova), Tóth Károly (Szerbkeresztur), Hahn Jakab (Ó-Kanizsa), Gloszen Lőrinc (Tolvádia), Piringer Miklós (Zichyfalva), Janek Mátyás (Grabác), Vangel Mihály (Szöreg), Schaff Ferenc (Glogon), Nóta János (Franzfeld), Stolz Adolf (Nagykikinda), Pópa József (Keviszöllös), Jánosi Ernő (Nagyteremia), Polczmann Aladár (Béga-szentgyörgy), Kovács Sándor (Mokrin), Kele János (Perjámos), Barbulovics Péter (Basahid), Steiner Mór (Párdány), Forgách Miklós (Beodra), Komló István (Makó), Kelemen Mihály (Szeged önk.), Bengyel Alajos (Bessenyőtelek), Hauser György (Győr), Reviczky Béla (Komárom), Róth Kálmán (Úrajufalu), Horeczky Gyula (Csánig), dr. Benkő Károly (Veszprém), Takács Antal (Derecske), Ulez Nándor (Mór), gróf Teley Domokos (Gernyeszeg), Teuffel Mihály (Kossuthfalva), Király Sándor (Demjén), Hirling Gyula (Hatvan), Kobzi József (Kisnána), Maczky Emil (Aldebró), Liszkay Lajos (Hort), Fodor István (Tarnazsadány), Szabó Gyula (Nagytálya), Oleják Károly (Budapest, önk.), Täuber Ferenc (Vác, önk.), Karasztovics István (Keszthely), Neubrand János (Budapest, juttagyár), Markusovszky Béla (Budapest, Hengermalom), Köszler József (Szerb-nagyszentmiklós), Kornstein Mór (Gyöngyös), Könyves Árpád (Ecséd), Papp János (Füzesabony), Szabó Gyula (Pétervásár), Vetlik Sándor (Felnémet), Holes József (Mezőkovácsháza), Ehrlich Manó (Budapest, Ehrlichgyár), Udvardy Aladár (Ref. Kovácsháza), Juhász Imre (Albertirsa), Kállay Imre (Újpest, Wolfnergyár), Bereczk István (Simontornya), Boros Imre (Vecsés), Hevesi Zsigmond (Tótbánhegyes), Köhler István (Budapest, Köhlergyár), Jung József (Ujszentiván), Molnár János (Gyöngyöspüspöki), dr. Dabasi Ödön (Monor), Kolozsváry István (Újpest).

Az elnök megnyitván a gyűlést jelenti, hogy gróf Széchenyi Viktor elnök elfoglaltsága miatt a gyűlésen nem vehet részt és felkéri az igazolóbizottságot jelentésének előterjesztésére.

Báró Clauer Elek az igazolóbizottság nevében jelenti, hogy a nagygyűlésen 91 igazolt testületi képviselő van jelen s így a nagygyűlés határozatképes.

Jegyzőkönyvhitelesítőkül megválasztották Jászberényi Miklós, Rázsó Antal, Szávits Sándor és Tóth Károly.

Elnök javasolja, hogy a nagygyűlés egyedi tárgyat képező alapszabálytervezet, mely a lapban közölve volt, felolvasottnak tekintessék és reá elsősorban általánosságban tétessenek meg az észrevételek, az általános tárgyalás után pedig pontonként tárgyalassék le.

Elfogadtatott.

Lukáts Gyula általánosságban négy kifogást tesz a tervezetre u. m. törölni kéri a központi tanácsot, mint felesleges közbeiktatott szervet, melynek teendőit az orsz. választmányra

kivánja ruházni; kimondatni kívánja a visszaélések elkerülése céljából, hogy a tagtestületet csak kebelbeli tisztje képviselhesse; törölnönek tartja az orsz. szövetséghez intézett felebbezés lehetőségét és végül kimondaná, hogy a szakosztályok elnökei csak szakférfiak lehessenek.

Boda Vilmos általában csatlakozik előtte szóló nézetéhez; szintén feleslegesnek és költségesnek tartja a közp. tanácsot, melynek teendői részben az elnökségre, részben az orsz. választmányra ruházhatók; de nem perhorreskálja a szakosztályokat és ellenzi annak kimondását, hogy ezek elnökei csak szakemberek lehessenek, mert ezáltal a befolyásos egyéniségek kirekesztetnének a közreműködésből, ajánlja, hogy a tervezet az általános tárgyalás alapjául elfogadtassék.

Ajkay Zoltán ellenzi a közp. tanácsot már azért is, mert a kormány szakközege tulajdonképen az orsz. választmány és mert felette költséges s a központot a vidéktől eltávolító szerv. A napidíjak és ellátási díjak adását ellenzi. Tartson a választmány évenként 4 gyűlést, ez a tárgyakat tekintve elégséges. Ellenzi annak kimondását, hogy a vármegyei szövetség határozatát az orsz. szövetséghez felebbezni lehessen s nem fogadja el végül a kötelezett tűzoltóságoknak az orsz. szövetségbe való kötelező beléptetését.

Marton Lajos az előtte szólók nézetéhez csatlakozik; a közp. tanácsot törölnönek tartja, mert akkor két forumban ugyanazon egyének dönthetnek; kimondani kéri, hogy az összes szabályok a nagygyűlés jóváhagyása alá tartozzanak.

Kádár Henrik a szakosztályok fenntartása mellett nyilatkozik, mivel ott van mindenkinél módja tájékozódni; az elnökekre vonatkozó korlátozási javaslatot ellenzi, mert az elnökök mellé mindenkor megfelelő szakőrök állíthatók.

Elnök konstatálván azt, hogy lényegben csak 4 pontban tétetett észrevétel, az alapszabályt az általános s részletes tárgyalás alapjául elfogadni javasolja.

A nagygyűlés a javasolt módosítások fenntartása mellett az alapszabálytervezetet elfogadja a részletes tárgyalás alapjául és elsősorban a négy kifogásolt pont feletti határozathozatalra tér át.

Dr. Szily József a közp. tanács törlése mellett szólal fel, mert e szerv sok munkát végzett ugyan, de sok pénz is vont el a tárgyi kiadásoktól, úgy hogy pl. a vándortanítói, a tűzfelügyelői intézmény, a tanfolyamok fejlesztésére nem jutott pénz; ezen szerv az adminisztrációhoz nagy volt s így a legtöbb esetben csak az iroda működését sanctionálhatta; hibául rója fel a mostani elnökségnek, hogy a tűzrendészeti törvényjavaslattal nem foglalkozott behatódobban; ha a közp. tanács tagjainak költségmegtérítés adatnék, úgy ellenzi e szervet, de kívánja, hogy az orsz. választmány se kerüljön pénzbe, legyen a munka teljesen díjtalan és hazafias köteleességéből eredő.

Szabados Imre visszautasítja a dr. Szily által az elnökség ellen felhozottakat, amelyek hamis okoskodásból eredő tulhajtott állítások; a törvényjavaslattal az elnökség már azért sem foglalkozhatott, mert az még ma is titok s így a tárgyalásnak mi sem szolgálhatott volna alapul; hozzájárul a közp. tanács és a díjazás eltörléséhez, de kívánja azt, hogy a választmányban a vármegyei szövetségek irányadólag legyenek képviselve.

Elnöknek a törvénytervezet történeti fejlődését előadó felszólalása után, amely szerint a tervezet egy széleskörű ankét elé fog kerülni és addig tárgyalható nem volt,

Dr. Vass János az eredeti tervezet fenn-tartása mellett szólal fel; a szűkebbkörű elnökséget — mint tényleg létezőt, — a szervek között statuálni kellett; a választmányt, tagjainak nagy száma miatt, fontos tárgyak megvitatására nem tartja alkalmasnak és ezért kell a közp. tanács már azért is, mert a szűkebb elnökségben a vidék nincs kellően képviselve; a tanácsosok díjazását fenntartani kívánja, mert nem mindig van ott ész, ahol pénz van; szegényebb bajtárstól pedig ingyenes munkát kívánni nem lehet; ha az orsz. szövetség nem díjaz, az egész financiai teher a vármegyei szövetségekre fog hárulni avagy csak egy-egy embert fognak kiküldhetni.

Breuer Szilárd a közp. tanácsot feleslegesnek tartja, mert az adminisztrációhoz első-sorban egy bármikor összehívható kisebb tanács kell, amely meg lesz, ha a szűkebb elnökségbe még néhány vidéki tag küldetik ki; az országos ügyek elintézését pedig végezze a vármegyei szövetségekből alakuló választmány, melynek nevét orsz. tanácsra módosítaná; a közp. tanács már csak azért sem tartható fenn, mert ennek és a választmánynak tagjait díjazni nem lehet, mivel akkor a szövetség minden jövedelme személyes kiadásokra menne s ez lenne a legdrágább adminisztráció az országban.

Barabás István elfogadja Breuer javaslatát; de minthogy eddig az előadók csak elvétele kaptak munkát, célszerűbbnek tartja, ha elnökségi tagok lennének anélkül, hogy előadók is legyenek és viszont külön előadók is lennének, akik nem adminisztrálnak; helyteleníti, hogy dr. Szily a törvényjavaslat kérdését felvetette, miután azt tárgyalni úgy sem lehetett.

Elnök lezárván a tárgyalást, szavazás alá bocsátja a felvetett és már megvitattott kérdéseket, mire

a nagygyűlés a közp. tanácsot törölni rendeli, annak hatáskörét részben az elnökségre, részben az orsz. választmányra ruháztatva; a szakosztályokat szavazattöbbséggel fentartja, a kötelezett tűzoltóságok kötelező bejelentését azonban még megvitatandónak tartja.

Barabás István felveti a kérdést, vajlon egyáltalában kötelezhető-e a kötelezett tűzoltóságok a belépésre?

Breuer Szilárd szerint a belépésre általánosságban nem kötelezhetőek, de ha vármegyei szabályrendelet alapján avagy önként a vármegyei szövetségnek tagjaivá lettek, akkor az a vármegyei szövetség igenis kötelezhető arra, hogy őket az orsz. szövetségnél is bejelentse; ha ezáltal a vármegyei szövetségtől aránylag nagy összeg vonatnék el tagdíj címén, a maga részéről kimondaná, hogy csak a tényleg szervezett tűzoltóságok jelentessenek be a központban.

Ajkay Zoltán az összes kötelezetteket azért nem jelentheti be, mert Vasvármegyében tagsági díj nem szedtetvén, a sok tűzoltóság után befizetendő orsz. szövetségi díj más forrásokból lenne fedezendő és ez az intézmény megkárosítása lenne.

Dr. Szily József konstatálja, hogy a kötelező bejelentés folytán jogsérelem a vármegyei szövetségeken nem esik; a vasvármegyei szövetség által fölvetett kivétel azonban az erők széthúzására vezetne; a közp. tanácsnál megtakarított összeget esetleg azon vármegyei szövetségek segélyezésére fordítaná, amelyek

tagsági díjat nem szednek, a behajtás munkáját azonban a vármegyei szövetség végezze.

Barabás István attól fél, hogy a 12 K tagsági díj a községeket a csatlakozástól elfogja ijeszteni és az általános kötelezettségi alapon való szervezkedést elodázza.

Elnök nézete az, hogy a belépés több értékes kedvezményvel jár, mert a tűzoltóság szaklapot, szakkönyveket kap, tagja lehet a segélyzőpénztárnak, mely kedvezmények nagyobb értékűek a befizetett tagsági díjnal; ha a község szegény, segélyezhető avagy a nagygyűléshez javaslat tehető a tagsági-díjnak 1 K-ra való leszállítására, de elvileg a kötelező bejelentést fentartaná és ezt javaslatba is hozza.

A nagygyűlés erre határozatilag kimondja, hogy a vármegyei szövetség köteles összes tagtestületeit az orsz. szövetségnél bejelenteni.

Áttérve a tervezet szakaszonkénti tárgyalására, az 1., 2., 3., 4., 5. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtattak.

A 6. illetve 14. §-nál Jászberényi Miklós azon javaslatát, hogy a tagtestületet bármely vármegyei aktiv tűzoltó, de legalább is vármegyei képviselhesse, dr. Szily József, Marton Lajos, Horeczky Gyula, dr. Vass János és Szabados Imre hozzászólása után,

a nagygyűlés névszerinti szavazással, 57 szavazattal 19 ellenében, elvetette és az eredeti tervezet szerinti szöveget fentartotta, egyben kimondván Szávits Sándor javaslatára azt, hogy a fontosabb kérdések feletti szavazásnál a gyűlés folyamán mindig névszerinti szavazás alkalmaztassék.

A 7., 8., 9., 10., 11. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtattak a közp. tanácsra vonatkozó törlésével.

A 12. §-nál Marton Lajos a b) pontban kimondatni kéri, hogy a 12 K tagsági díj maximuma csak a közvetlen testületekre vonatkoztassék, ellenben a vármegyei szövetségek maguk állapíthassák meg a díjat.

Hirling Gyula törölni kéri a parancsnok vagyoni felelőségét, ellenben szigorítani az utolsó pontban említett törlést meg nem felelő működés esetére.

A nagygyűlés Marton Lajos javaslatát, valamint Hirling Gyula indítványának első részét elfogadja, ellenben a 12. §. végét változatlanul hagyja.

A 13. §. elfogadása után, a 14. §-nál elveti a nagygyűlés Kovács Sándor azon javaslatát, hogy a nagygyűlésen az egyenruha viselése kötelező legyen.

A 15. §-nál Marton Lajos kimondani kéri, hogy a versenygyakorlatok még akkor is megtartandók, ha a nagygyűlés határozatképtelen; dr. Benkő Károly pedig javasolja, hogy a névszerinti szavazás nyilvános és szóbeli legyen.

Mindkét javaslat elfogadtatott.

A 16., 17. §§-ok elfogadása után a 18. §-nál Marton Lajos a 4. pontot az 1. pont után tenni javasolja.

Elfogadtatott.

A 19., 20., 21. §§-ok elfogadása után a 22. §-nál Marton Lajos az 1. pontban a határozati javaslat elé „elfogadás esetén” be-szúrást javasol.

Elfogadtatott s egyuttal tárgyalatott Lukács Gyulának a 17. §-ra és a 17. §-ra vonatkozó azon javaslata, hogy a szakosztály-elnökök csak szakférfiak lehessenek, mely javaslatot azonban indítványozó a tárgyalás folyamán visszavont.

A 22. §. 4. pontjában Marton Lajos a „vármegyei“ szó törlését kéri.

A nagygyűlés dr. Szily József javaslatára a mondatot akkép fogalmazni rendeli, hogy az orsz. szövetségre eső tagdíj-hányad megállapítása domborodjék ki.

Marton-nak a 7. ponthoz tett azon javaslatát, hogy az összes szabályok alkotása tartozzék a nagygyűlésre,

dr. Szily József felszólalása után a nagygyűlés elveti.

A 23. §-nál a cím változatlan meghagyása mellett, elfogadtatott

Tóth Károly azon javaslata, hogy a képviselők ne állandók, hanem csak esetről-esetre kiküldendők legyenek; ellenben elvetetett Marton Lajos indítványa, hogy a választott tagok száma 24-ben állapíttassék meg.

A 24. §. elfogadása után, a 25. §-ban kimondatott, hogy a választmány ülést szükség szerint, de legalább évnegyedenként tart és pedig Budapesten, esetleg a vidéken.

A 26. §-nál Barabás István javaslatára

a választmány költségvetésen kívüli utalványozási joga 500 K-ig kiterjedőleg állapított meg; a 7. pontban „felebbezés“ helyett „beérkezett panaszok“ tétetett; a 13. pontban az elnökségnek sürgős esetekben való utalványozási joga 300 K-ban állapított meg és Breuer Sz. javaslatára szerint egyben az is, hogy a 27., 28., 29., 30. §§-ban a tervezetben a közp. tanácsnak szánt hatáskörből mi tétessék át az orsz. választmányhoz s mi az elnökséghez, u. m. a választmányhoz utaltatott: a 29. §. 1. pontjának eleje, a 2., 5., 8., 11., 14. pontja, az elnökséghez: a 27. §. 2-ik stb. mondata, a 28., 29. §§. 1. pontjának vége, a 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 13., 15., 16. pontja és a 30. §., ellenben töröltetett a 27. §. első mondata, a 29. §. 12. pontja, a 31. §. 3., 5. pontja.

A 31. §. ennek megfelelően módosítani rendeltetett Jászberényi M. javaslatára azzal, hogy az elnökség még két vidéki taggal nyerjen kiegészítést; az elnökség tagjainak vasuti költségeik megtérítendők.

A 32. §-nál elnök javaslatára kimondatott, hogy a tisztviselők vidéken tartott gyűlések alkalmával utiköltségmegtérítésben és ellátási díjban részesülnek.

A 36. §-nál Barabás István által javasolt azon styláris módosítás, hogy a vármegyei szövetségek szabályai és határozatai csak a fennálló törvények, kormányrendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek korlátain belül ne ellenkezzenek az orsz. szövetség szabályaival, elfogadtatott.

A 33., 34., 35., 37., 38., 40. §§-ok észrevétel nélkül elfogadtattak, kimondatván egyúttal az, hogy a szövetségi tisztviselők vidéken tartott ülésekre való kiküldetésük alkalmával utiköltségre és ellátási díjra tarthatnak igényt.

Ezzel az alapszabálytervezet egész terjedelmében letárgyaltatván, elnök azt a megállapított módosításokkal elfogadottnak nyilvánítja és ekkép a Belügyministerhez jóváhagyás végett felterjeszteni rendeli, kimondatván egyúttal az is, hogy érvénybeléptetésük a Szatmárt tartandó rendes közgyűlés alkalmával lesz eszközöndő.

Miután még Tóth Károly javaslatára a nagygyűlés dr. Óvári Ferenc alelnöknek a gyűlés vezetéseért és dr. Vass Jánosnak az

előadói teendők sikeres végzéseért köszönetet szavazott, elnök az ülést berekeszti.

Kmf

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Jászberényi Miklós,
Szávits Sándor,

Rázsó Antal,
Tóth Károly.

* A nagygyűlésen megnyilvánult érdeklődés vidékek szerint a következőkben csoportosítható:

Erdélyből csak az egyetlen Gernyeszeg (Maros-Torda vármegye) volt képviselve gróf Telekji Domokos által.

A Tisza—Maros szöge ellenben Strosz Béla és Szávits Sándor vármegyei szövetségi képviselőkön kívül Temes vármegyéből 3, Torontálból pedig 20 szavazatot állított sikra. Ez a 20 kiküldött az alábbi testületeket képviselte u. m.:

Basahid, Beodra, Béga-Szent-György, Francfeld, Grabác, Glogon, Karlova, Keviszöllös, Mokrin, Párdány, Nagybeeskerek, Nagyikinda, Nagyteremia, Perjámos, Szerb-Keresztur, Szerb-Nagy-Szent-Miklós, Szóreg, Tolvadia, Uj-Szent-Iván és Zichyfa.

Tiszántulról a Csongrád megyében fekvő Szeged és Hódmezővásárhelyen kívül, Békésből csak Köröstarcsa, ellenben Csanád vármegyéből Zsiga János szövetségi kiküldöttön kívül Makó, Csanád, Battonya, Nagylak, Tótbánhegyes, Mezőkovácsháza és Református-Kovács-háza voltak képviselve.

Tiszáninnenről az egyetlen Heves vármegye vonult fel, de ez 18 vokssal és pedig képviselve voltak:

Eger, Gyöngyös, Aldebró, Besenyőtelek, Demjén, Derecske, Ecséd, Felnémet, Füzesabony, Gyöngyöspüspöki, Hatvan, Hort, Kis-Nána, Mezőtárkány, Nagy-Tálya, Parád, Pétervásár és Tarna-Zsadány.

A Duna Tisza-köziről a legfiatalabb vármegyei szövetség a Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyei 2 képviselővel (Török-Szent-Miklós és Kisujszállás), Bács-Bodrog szintén kettővel (Bezdán, Ó-Kanizsa), végre Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye, Serfőző Gézán, a várm. szövetség képviselőjén kívül, 9 kiküldöttel jelent meg u. m.:

Alberti-Irsa, Budaeórs, Kossuthfalva, Monor, Ráckeve, Újpest, Vác, Vecsés és a Wolfner-féle újpesti gyár.

A Dunántul Boda Vilmos tolnai és Ajkay Zoltán vasvármegyei szövetségi képviselőknél kívül 9 (Fejér, Veszprém, Komárom, Győr, Vas, Zala, Somogy, Tolna, Baranya) vármegyéből 17 szavazattal vett részt, nevezetesen képviselve volt:

Tabajd, Mór, Moha; Veszprém és Almádi; Révkomárom; Győr; Vasvár, Csánig, Urai-Ujfalu; Keszthely; Kaposvár; Szegszárd, Bonyhád, Simontornya; Mohács és Pécs-bánya-telep.

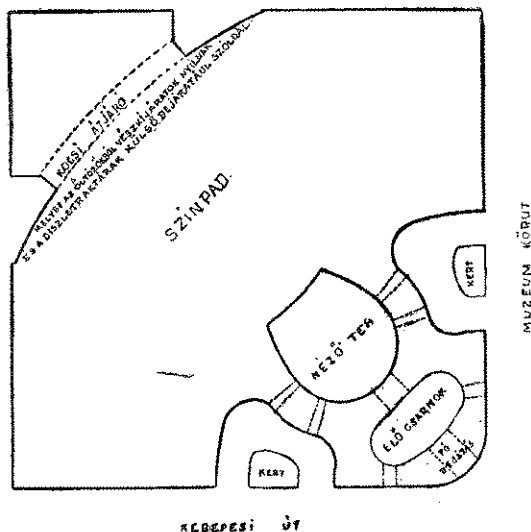
A Dunáninnent hárman képviselték: Lukács Gyula (Bars), Pásztly László (Nógrád-Inászó) és báró Clauer Elek (Pozsony), végre a székesfőváros, Budapest, dr. Szily Józsefen kívül a maga szövetségének 7 testületét szerepeltette.

St.

A huszadik század színháza.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy az illetékes miniszterium már jó ideje foglalkozik annak tervével, hogy a budapesti Nemzeti színház mostani helyén egy új, nagyobb befogadóképességgel bíró s a modern igényeknek és különösen a tűzbiztonság szempontjainak jobban megfelelő másik színházat építsen.

A megoldás módozataival számos terv foglalkozott idáig. A legújabbban beterjesztett 2 terv megérdemli, hogy mi is foglalkozzunk velök. Az egyik Altstock Frigyes színházterve, mely főként a nézőtérnek menekülésre alkalmassá tételére fekteti a súlyt. Ezt mult számunkban ismertettük. A második Kéméndy Jenőé, mely első sorban a színház kiképzését kívánja tökéletesíteni.

Kéméndy Jenő, a magy. kir. Operaház scenikai főfelügyelője s így érthető, hogy reá nézve miért bír a színház nagyobb fontossággal. Gondolata azonban teljesen eredeti s a színház építések eddigi sablonjától annyira eltérő, hogy alább ismertetendő terve formális színházi-reform számba megy. Nemcsak a színház tagolása újszerű nála, hanem a színházépületnek még az alaprajza is (lásd a fenti ábrát) merőben különbözik a szokásos formától.

Érdekes fejtegetéséből, mely az országos képzőművészeti társulat támogatásával, a Singer és Wolfner cég által kiadott s Lyka Károly szerkesztésében megjelenő „Művészet” című folyóiratban látott napvilágot,

szerző engedelmével, a következőket vesszük át:

„A technika egyéb tereken való vívmányai hiába vonultak be a színpadra. A bonyolult súlyesztő és emelő gépezetek, a villamos világítás, az aszfaleia és a többi, amivel a modern gépészet a színpadot felszerelte, mindmegannyi részlet, mely azonban nem küszöböli ki azokat a hibákat, amik a régi színpadot jellemzik.

Pedig a mult század közepe óta szinte forradalomszerűen alakult át és törtet előre az emberi élet külső képe. Új erők, új szerkezetek, régi erők új alkalmazása új formákat is teremtett s a huszadik századba még rendkívülibb fejlődés vártában lépett be az emberiség. És ámbár a modern színpadnak is rendelkezésére állnak az emberi leleményesség szülte új erők: új formát, amelynek keretében ezek az erők méltón szolgálhatnak a színpad külső célját, a természetesség és valóságosság látszatának művészi fölkelését: ezt nem sikerült megtalálnunk.

És a tűzbiztonság problémája sem tudott új medret vájni magának.

Mert mi a modern színpad, ha szerkezetéről leszedjük a díszítő kulissza-ruhát és a technikai felszereléseket? Ma sem egyéb négy-szögletes, két oldalt egy-egy fallal elzárt területnél, amelyen e falak elburkolására szuffitákat és kulisszákat (lengő és álló díszleteket) kell alkalmazni. A falak ilyen elreplezésének kényszeréből aztán egy természetellenes világ jön létre, mely nemcsak a valóságtól tér el, hanem festői szempontból is művésziellen és hazug, mert minden képében a kulisszaivek sztereotip és szimmetrikus elosztásával untat.

Ahoz, hogy a színpad a huszadik századhoz méltóvá váljék, gyökeres átalakításra van szükség. A színpad konstrukciójának kell megváltoznia. Anélkül, hogy tulságosan mélyitenők a színpadot, módot kell találni arra, hogy a távoli díszleteket ne kellessék a világító szuffita eltakarása végett égiszerű magasságra festeni, hanem csak akkorára, amint azt a perspektiva megkívánja.

A fal és mennyezet eltakarása céljából ma rengeteg mennyiségű felesleges, sőt bántó hatású vásznat kell felfüggesztenünk. Maga a színpad pedig tele van álló és lengő díszlettel. Mert ahány változás van a darabban, annyi garnitúra kell belőlük. A zsinórpadlásokon lécekre feszített vászon, vászon mellett lóg és irtózat elgondolni is, hogy mi történhetik e könnyen égő holmik erdejében, ha valamely lengő díszlet tüzet talál fogni. — Olyan ma a színpad, mint egy gyaluforgácsal megrakott kályha; egy szikra kell csak és egyszerre lángokban áll ott minden zug.

A sok és sűrű díszletnek nagy hátránya továbbá, hogy nem lehet jól megvilágítani. Akárhogy állítjuk is a reflektorokat a sűrűn egymás mögé akasztott vásznak közé, a fénykéve mindig érinteni fogja magát a díszletet is. És ez mindaddig nem kerülhető el, míg

ennyire sok diszletre szorulunk és amíg nem alkalmazhatjuk a világítást derékszög alatt. Ma tehát sem jó tájképet nem lehet ábrázolni a szinpadon, a képhatások modorosságát, természetellenességét sem lehet elkerülni, végre a nagy tűzveszélyességet csökkenteni sincs módunkban; nem is szólva arról, hogy a kulisszaközök szűk volta miatt nagyobb szerű bevonulások egyáltalán nem rendezhetők.

Az új szinpad — eszmém szerint — jobb és baloldalon köralakban szélesednek ki és pedig oly körszelvény alakjában, amelynek középpontja körülbelül a színház bejárója előtt volna. (Lásd az alaprajzot.)

A kör belső része háromszor oly hosszú, mint a szinpad nyílása és a 2 oldalt szükséges kulisszakör (DC), mintegy 36 méter (CD₁D₁).

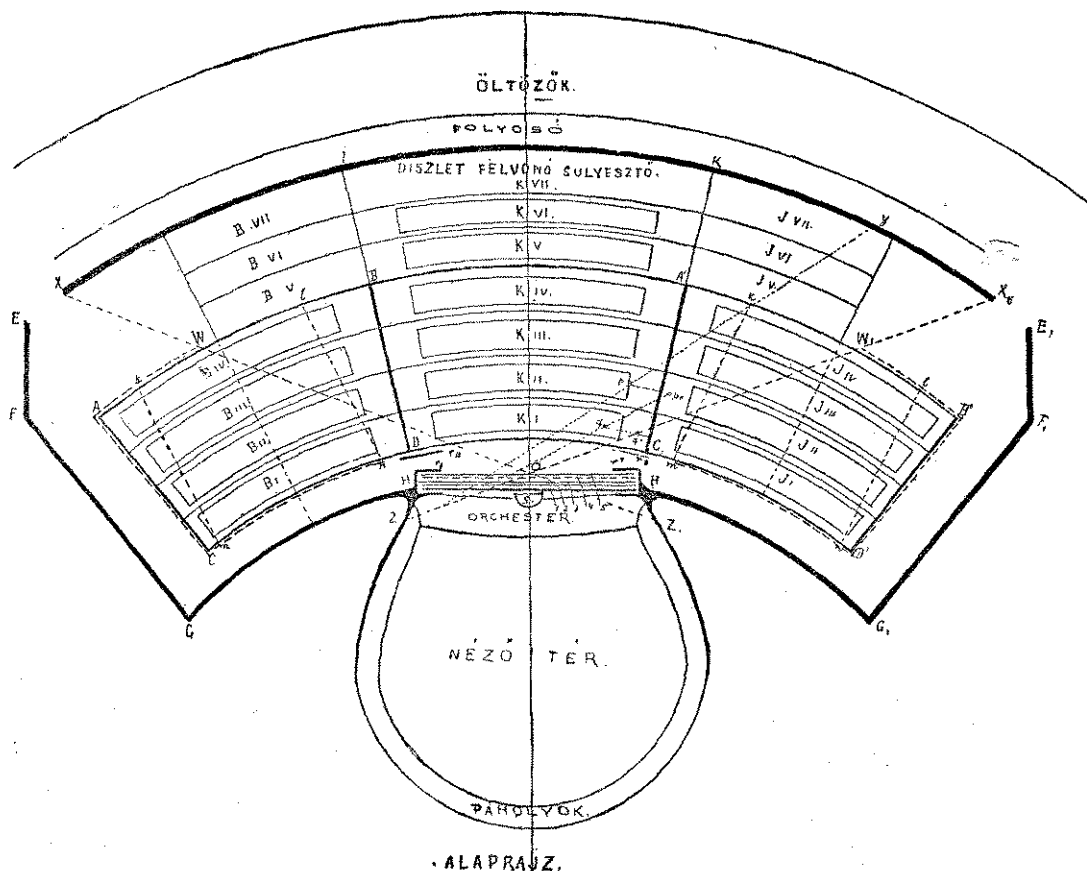
A külső kör (XX₁), 17 méterrel van hátrább.

a tetejét; (horizont gyanánt a tiszta égbolt van ráfestve kellő légperspektiva színezéssel) s körbe menvén oly széles is, hogy a legszélén ülő néző sem láthatja a végét.

Először tehát a gyors kezelhetőség lenne az új szinpad előnye, de e mellett a világítás és a tűzbiztonság tekintetében is nagy előnyök mutatkoznának.

A világító szuffiták a hidak alján nyernének elhelyezést és csak szobadisztnél lenne egy a mennyezet elé bocsátott kis szuffita. Egyébként pedig oldalról, mindég derékszög alatt, lehetne a sugárkévét bevetíteni.

A nézőteret is lehetőleg rejtett világító testekkel világítanám. Csillárt semmi esetre sem használnék. A csillár tulajdonkép egy kiháló typus. Gyertyához, lámpához jó volt, mert a gyertya, lámpa, a gáz szabadon égő

Az így határolt tér (alaprajzban a körsugár) három egyenlő részre oszlik.

A középső rész (IDCK) akkora, mint egy rendes szinpad, sőt hátsó része még tágabb a rendesnél. A mélysége 7 utcára volna osztva, mindegyik 2,40 szélességben. A nézőtérhez közelebb levő 4 utcánál két tolható talpazat áll (ABCD és A₁ B₁ C₁ D₁), melyek a középső szinpadra tolhatók.

Ezek a talpazatok mintegy 9-60 mélységgel birnának, így bőven elegendők levén arra, hogy bármely szobát vagy termet rajtok előre fel lehessen állítani és teljesen berendezni. Diszletváltásnál tehát a félretolandó (nézőtér előtti) talpazat helyét, néhány pillanat alatt, a másik talpazatra felállított diszlet foglalhatja el.

Végre a szinpad hátsó, gömbölyű fala oly magas, hogy a legelső sorban ülő sem láthatja

test, melyet úgy kellett elhelyezni, hogy éghessen, de semmit se gyújthasson meg. Legjobb helye volt tehát ég és föld között: a levegőben. A villanyoskörtét ellenben ahárhól elhelyezhetem. Meggyújtása (bekapcsolása) távolról történik, nincs tehát semmi ok, hogy csillárt használjunk. A látható fényforrás ugyanis vakít és épen azt homályosítja el, amit látni kell. Zavarja, sőt agyonveri a szinpad képét. A szinpad akkor legszebb, ha a nézőtér teljesen sötét. A páholy-mellvédek diszítése közé úgy lehet elhelyezni az izzólámpákat, hogy azok alsó és a szinpadtól elfordított részök eltakarható legyen és csak indirekt reflexfény alakjában világítsanak.

A diszletek számára a szinpadtól hátrafelé a föld alatt 9 m. magas betonirozott raktárak lennének építendőek (N kis folyosó, O raktár),

570.
1907. sz.

Felhívás

a XVI. országos tűzoltó-szaktanfolyam látogatására.

A magyar országos tűzoltó-szövetség hazai tűzoltó-intézményünk fejlesztését célozván, a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósí-

tása végett, de különösen a nagyméltóságú *magy. kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 8849. III/b.* számú rendeletével nyert *megtisztelő megbízatása* alapján a folyó év nyarán a

XVI. Országos Tűzoltó-Szaktanfolyamot

tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által a tűzrendészet és tűzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltói szakmában megfelelő kiképzetést nyerjenek, tűzoltó-testületek szervezéséhez és azok szakszerű vezetéséhez, a tűzrendészet kezeléséhez a megkívántató ismereteket megszerezhessék.

Felkérjük tehát hazánk városait, nagy- és kisközségeit, a tűzoltóságokat és bajtársainkat s mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálataiban álló nemes intézményünk iránt érdeklődnek, hogy a folyó évi *augusztus hó 1-től augusztus hó 19-ig* bezárólag Budapesten tartandó *tizenhatodik országos tűzoltó-szaktanfolyamra* minél nagyobb számban jelentkezzenek s használják fel az ezen szakmában való kiképzetetésükre kínákozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékozás céljából a következőket közöljük:

Tanfolyam-hallgató lehet minden 18—42 éves, fedhetetlen előéletű férfi. Mégis tekintettel arra, hogy a tanfolyam elsődrendű célja az, hogy a *tűzoltó-tiszti* állás betöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos az, hogy a tanfolyamra *általános műveltséggel* — lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói *oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyének küldessenek ki.* A felvehető hallgatók száma 50-ben van megállapítva.

A tanfolyam kezdődik 1907. évi augusztus hó 1-én és tart bezárólag augusztus hó 19-ig.

A *befejező vizsgálatok* augusztus 18-án és 19-én tartatnak úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

A *látogatási igazolványban* fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje

alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. Ez azonban minősítést még nem képez, hanem arra jogosít, hogy a tanfolyamot végzett hallgatók egy évi újabb tűzoltói gyakorlat után képesítő tiszti-vizsgálatra jelentkezhetnek s ennek letétele esetén képesítő bizonyítványt kapnak, melyben bennfoglaltatik, hogy az illető tiszti minősítést nyert.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje *1907. évi július 10-ike.* Az ezen határidőn *tul jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményre nem tarthatnak igényt.*

A jelentkezés a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint szolgálatban, a szabályszerinti egyenruhát tartoznak viselni s beruházásuk és felszerelésük céljából augusztus hó 1-én délután kell a budapesti központi tűzoltó-laktanyában (VIII., Kun-uteza 2. sz.) személyesen jelentkezniük.

A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, testület, vállalat vagy magánszemély által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási igazolvány nem adatik ki.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, *látogatási igazolványt* kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter ur által a tanfolyamhoz esetleg kirendelt

miniszteri biztos, valamint a magyar országos tűzoltó-szövetség kiküldöttjének ellenjegyzésével és a szakelőadók aláírásával láttatik el.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentesen, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltószerszám-gyárak s egyéb gyártelepek megtekintése, szakszerű próbákon és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkezeteinek és berendezéseinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tűzesetek alkalmával a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehető község vagy testület kiküldöttjeinek is lehetővé tegyük a tanfolyam látogatását, 40 tanfolyamhallgatónak a szövetség költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok ebbeli igényüket azonban az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, tehát legkésőbb július hó 10-ig tartoznak a szövetség elnökségénél bejelenteni. A bejelentés sorrendje a díjtalan elszállásolásban való részesülés elsőbbségét biztosítja. Együttal gondoskodni fog az elnökség arról is, hogy a tanfolyam hallgatói az étkezésnél is lehetőleg kedvezményben részesüljenek.

Itt említjük föl, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség a szövetség kötelekébe tartozó tűzoltó-testületek tagjai részére öt, egyenként 100 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Az ösztöndíjak elnyerésénél az érettségi-bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró katonaviselt pályázók előnyben részesülnek. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvények az illetékes tűzoltó-parancsnokság útján legkésőbb július hó 10-ig nyújtandók be a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám.)

A tanfolyamhallgatók a nagyméltóságu m. kir. kereskedelmi miniszter ur 1889. évi május hó 19-én 29.224/VI. szám alatt kelt engedélyével az ide- és visszautazás alkalmával a magyar állam-

vasutak vonalain azon kedvezményben részesülnek, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által kiállítandó igazolványok alapján a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásról Budapestre és vissza való egyszeri utazás alkalmával a magyar kir. államvasutak tekintetbe jövő vonalain a személy- és vegyesvonatok II-ik kocsiosztályát III-ad osztályu egész jeggyel és a III-ik kocsiosztályt III-ad osztályu féljeggyel használhatják. E vasuti kedvezményben csak azok részesülhetnek, kik legkésőbb július hó 10-ig jelentkeztek s ez alkalommal együttal bejelentik azt is, hogy mely állomásból kiindulólág, mely vasuti irányt kívánják igénybe venni.

Tanterv:

I. Elméleti rész:

(Előadás naponta délelőtt 7—10-ig.)

1. Tűzoltóságok szervezése és felszerelése.
2. A feckendő és tartozékai.
3. Mászó-, mentő-, védő-, bontó és világítóeszközök.
4. A tűzoltószerek működési zavarai és a feckendő gondozása.
5. Vizszerzés.
6. Tűzjelzés.
7. Az építkezés elemei.
8. A tűzrendészet és annak kezelése az idevonatkozó rendeletekkel.
9. Tűzoltás (taktika).
10. Első segély baleseteknél.

II. Gyakorlati rész:

(Gyakorlat naponta délután 4—7-ig.)

1. Rendgyakorlatok.
2. Szerek gyakorlati ismertetése.
3. Tömlőkezelés.
4. Feckendő-szerelés.
5. Mászó- és mentőgyakorlatok.
6. Jelképes tűztámadás és védelem.

Kelt Budapesten, 1907. évi május hó 14-én.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

melyekben a gyorsjáratu sülyesztők segítségével (M) a legmagasabb diszletek is eltüntethetők. E raktárak szakaszokra osztva, egymástól tűzbiztosan különítenének el. A betonfalak közt és levegő hiányában az ide raktározott diszlet-tömegben a tűz egyáltalában nem vehetne rohamos terjedést. Végső esetben pedig az elkülönített szakaszok tüzet fogott tartalma egészben vízbe lenne fullasztható.

Tűzbiztonság szempontjából azonban a legfőbb előny abban nyilvánulna, hogy az új színpadon lényegesen kevesebb diszlet nyer alkalmazást s ez a kevesebb gyúlékony anyag

Alfiöldi táj a mostani színpadon.

is tetemesen nagyobb térre elosztva állna. A régi, illetve mostani színpadon nincs egy talpalatnyi hely, amely felett ne lógna valami: az új színpadon egész nagy területeken, sem fent, sem alant, egyáltalá-

Alfiöldi táj az új színpadon.

ban nem volna éghető diszlet. Oly bőséges itt a térség, hogy a színpad egyik sarkából veszély nélkül végig lehetne nézni, amint a másikon az ott levő néhány diszlet égni kezd. A menekülés lehetősége pedig hatványozott mértékben kedvezőbb.

E lehetőség azonban a nézőtérre is fokozható.

Veszély esetén, a tapasztalat szerint, a legtöbb embert a füst és terjengő mérgező gáz fojtja meg. A nézőteret ez okból nem építeném be folyosók és hivatalos helyiségek tömkelegébe; hanem 2 oldalt szabadon hagynám a célból, hogy a közönség bármely emelet-ről pár lépéssel a levegőre juthasson. A páholy folyosón át erkélyekre s innen a ház külsején szabad lépcsőkön le az utcára. Ahol bőven van idő és lehetőség kijutni a nézőtérről, ott nem fenyegeti többé veszély az embereket.

Milanó.

Irta: Kállay Imre.

— Folyt. és vége. —

Igazi örömmel fogadtuk a győzelmet, mert ez nemcsak Nyiregyházának szólott, hanem az egész magyar tűzoltóságnak. Természetesen első sorban Nyiregyháza testülete érdemli meg az elismerést, hogy oly dicsőre méltó buzgalommal, fáradságot és pénzáldozatot nem kimélve, e feladatra vállalkozott. De nagy érdeme az országos tűzoltószövetség által kidolgozott egyetemes gyakorlati szabályzatnak is, mely az egyes embereknek szabatosan előírja a maga teendőjét s ezzel egy csapásra minden munka a legnagyobb gyorsasággal és pontossággal lesz végrehajtva. Ehhez hozzájárul még a mi régen kipróbált taktikai szabályunk, mely szerint nálunk a mentés mellett nemcsak a tűznek megtámadásáról, de egyben a kellő védelemről is gondoskodunk, holott a külföldiek első sorban csak az életmentéssel foglalkoznak s mással addig nem törődnek.

Főleg az tetszett a közönségnek, hogy a csapat, amint megérkezett, egyszerre szétrebbent s a szerelést ki-ki beosztásához képest azonnal megkezdte.

Nagyon természetes, hogy egy ilyen szabatos és gyors megoldást igénylő feladatnak a végrehajtásához gondosan kidolgozott tervre van szükségünk s ilyen volt a milánói terv, mely Breuer Szilárd érdeme, aki a támadási tervet kidolgozta, sőt a csapatot annak végrehajtására előkészítette és beoktatta.

A győzelemben azonban talán legnagyobb érdeme mégis Lukács Gyulának van, mert ő volt az, aki látva, hogy a magyarokat a nyomtatott listában a zsüribe be sem vették, a legnagyobb erélylyel volt rajta, hogy ez a sérelem reparáltassék. Ő volt ebben a zsüriben a legnagyobb kártyakeverő s nem mondom, hogy hamis kártyákkal játszott, de hogy a külföldiek paklizását ellensúlyozta, az bizonyos.

Nem hallgathatjuk el Köhler István bajtársunkat sem, aki ezuttal is, ismert áldozatkész-ségével a szereket rendelkezésre boesátotta, nagy fáradsággal és boszuság árán kiszállította s ezzel bemutatta a hazai tűzoltószerszám-gyártás tökéletességét.

Ez a győzelem tehát még nem azt jelenti, mintha Nyiregyháza testülete a világ legjobb tűzoltósága volna. Bemutatása szép is, jó is volt. A legénység dicsőre megállta a helyét, amit különben hasonló körülmények között, bármelyik hazai tűzoltó testületünk meg tett volna. Szerencséje volt, hogy kész tervvel állhatott ki a porondra. Ez is nagy különbség. Mert sokkalta könnyebb egy heteken át előre betanult és a helyszínen ki karózott támadási tervet megoldani, mint egy ismeretlent, melyet a verseny előtt zárt borítékban kapunk. Például, amilyent dr. Szily József igen tisztelt elnök urunk kapott Párisban, amikor csak 5 perc állott rendelkezésére

az áttanulmányozásra s már is megfújták a riadót, az eddig ismeretlen feladat végrehajtására. Egy ilyen támadási terv megoldásánál főleg a vezénylő magatartása az irányadó.

Még egy nagy napunk volt hátra, ugyanis június 3-ikán d. u. a milánóiak bemutatták Revűjüket és a győztes csapatok közt kiosztották a díjakat.

A Hypodrom óriási méretű arénájában 40,000 ember szorongott s várva-várta a nagy dobbal hirdetett látványosságot. S ebből megint csak azt az élelmességet láttuk, melyre a külföldiek képesek, hogy miként kell nagy reklámot csapni, sokat ígérni s lehető legkevesebbet adni s amellet az oda özőnlő idegeneket a végtelenségig kiaknázni — ezt bámulatosan értik.

Elképzelhetni, hogy milyen jövedelmet hozott ez a kis görögtüzes játék, amikor minden egyes személy, belépődíj fejében, egy lírát fizetett.

Elsőben is egy diszfelvonulás volt, melyen 56 testület 47 szerrel (Milanó 13 szerrel) zászlókkal és 2 zenekarral körüljárta az arena köröndjét s azután a szerek a középben egymásmellé sorban felállottak.

Következett a milánóiak gyakorlata.

1. szám. 6 ember vastag kötélén, a karba szabadon felkuszik s különféleképen lebozsátkozik.

2. szám. Olasz létra szerelés; az ismert mód szerint dolgoznak, egyet azonban bemutatnak ellenkezőleg is, spd. hogy a létraszám a hosszabbítandó létrákat kötélén huzza fel magának (összesen 6 létrát szerelnek egymásba).

3. szám. Horoglétra mászás.

4. szám. Tömeges embermentés reichenbergi mentőtömlővel, melyet azonban csak 3 ember tart.

5. szám. Ugróponyvát szerelnek s a II-ik emeletről történik az ugrás, persze hastartással.

6. szám. 6 drb kátrányos hordót meggyújtottak, s ezeket asbest takarókkal oltották el.

7. szám. Meggyujtanak 4 felületen egy-egy kátránymezőt egymással szemben s ezek közt kerékpáron befutnak s extinkteurókkal eloltják.

8. szám. A mászófalón bemutatnak egy támadó gyakorlatot, nevezetesen a III. és IV. emeleten kátrányt gyujtanak meg, mely óriási füstöt csinál s közben borszesz fujókkal kifujnak egy-egy lángot, úgy hogy az egész mászófal teljesen lángokban és füstben álló objektumot képez. Erre megkezdik az oltást 8 sugárral. Működésben áll 2 gőzfeckendő, 1 szénsav feckendő, 1 benzinmotor feckendő, 1 tololétra és egy szerkoosi.

A program utolsó pontja két gőzfeckendő volt, az egyik 2500, a másik 1800-as, melylyel elég hatásos és látványos dolgot mutattak be, ugyanis fokozatosan osztóvillák segítségével 24 sugarat szereltek. Először 1—1 gőzfeckendőről 3—3 sugarat, ezeket megosztották 2—2 sugárra s így adtak 12 sugarat, újból megosz-

tottak egy—egy sugarat 2—2 sugárral, míg összesen 24 sugár öntözte a porondot.

Az ünnepélynek befejező része volt a díjak kiosztása s a tisztelgő elvonulás, melylyel a milánói kongresszus bezáródott.

Még aznap este készülődünk, hogy kiki a szélrözsa különböző irányában elhagyja Milanó városát.

Nem mindannyian tértünk egyenesen hazafelé, így például: Janicsék Ándor még a tengerre ment lubickolni, Breuer és Köhler Németország felé vették utjokat, hogy az ottani tűzoltóságokat tanulmányozzák, mi azonban hárman Lukács, Balogh meg én, teljesen kifáradva, egyenesen hazafelé tartottunk. Utközben Velencében időztünk egy napot, ahol megnéztük az órséget, sőt a tűzoltóság gőzhajóján is hajózáztunk.

Június 5-én este 9 órakor érkezünk meg Budapestre, a bennünket immár szívszorongva váró szereteteinkhez.

* **A sopronvármegyei szövetség** június 30-án Csepregben huszonkettedik közgyűlését tartja, melynek alkalmából kilencedik versenygyakorlatát rendezi. A versenyre igen helyesen csak egy járás — ezuttal a csepregi járás — tűzoltó-testületei jelentkehetnek. A jelentkezés határnapja június 20.

* **A somogyvármegyei szövetség** is június 30-án tartja idei közgyűlését, melyet választmányi ülés előz meg. A közgyűlés színhelye Somogy-Berzence lesz.

* **Hevesvármegye** szövetségének június 23-án Tiszafüreden tartandó közgyűlésén ünnepélyesen fogják átnyújtani a megfelelő diszokmányokat dr. Óvári Ferencnek, a szövetség tiszteletbeli elnökének, valamint Breuer Szilárd és Köhler István tiszteletbeli tagoknak. Ugyanekkor terjeszti elő Jászberényi Miklós a vármegye tűzrendészeti felügyelője évi jelentését, mely az idén is sok érdekes jelenteni valót tartalmaz. Mihelyt terünk engedni, ismertetni fogjuk. Az ez alkalommal rendezendő járási versenyek sorrendje a következő:

1. Iskolaszereles két kerekű, kézhuzatu, orsz. egységes billenő rendszerű, szívó-nyomó szerkezetű 100 mm. henger atm. mozdonyfeckendővel, 2 szívó és 2 nyomó (egyenként 15 méter hosszú) tömlővel. (A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 csővezető és 4 szerelő.)

2. Iskolaszereles 4 kerekű, lófogatu, orsz. egységes alacsony medencéjű, szívó-nyomó szerkezetű, rugókkal és rugózárakkal ellátott kocsifeckendővel, 2 szívó és 2 nyomó tömlővel. (A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 csővezető és 4 szerelő.)

3. Gyors-szerelés az 1. pontban leirt feckendővel és egy 3 részű angol dugólétrával. (A szerelésben résztvesz az 1. pontban irtakon kívül még 2 létrakezelő.)

4. Gyors-szerelés a 2. pontban irt kocsifeckendővel és 1 közönséges támasztó létrával. (A szerelésben résztvesz a 2. pontban irtakon kívül még 2 létrakezelő.)

5. A tiszafüredi önkéntes tűzoltóegylet jelképes tűztámadása a helyszínén megadandó feladat szerint s a kijelölendő szerekkel. (A testület parancsnoka a feladat átvételétől számított 5 perc alatt rendelkezéseit megtenni, a csapat pedig a feladat megoldását megkezdeni tartozik.)

TESTÜLETI ÉLET.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület március 17-én tartott közgyűlése elé, a parancsnokság a következő évi jelentést terjesztette be:

T. Közgyűlés! Az elmúlt évi jelentésben is hangoztattuk, hogy anyagi helyzetünk a legmesszebb menő takarékoságot teszi szükségessé.

Ez a takarékoság már a közgyűlés előtt is kifejezésre talált abban, hogy a 4 tisztviselő tiszteletdíja havi 10—10 koronával leszállított. Amint zárószámadásunkból látható, az előiránnyal szemben tetemes megtakarítást értünk el, bár nem tagadhatjuk, hogy ezt nagyrészt csak az előirányzott beszerzések és szerjavítások megszorításával értük el, még pedig akképpen, hogy sikerült a mozdonyfecskendő átalakítási költségeit, valamint az automobilnak egy ízben való nagyobb javítási költségeit a főváros számlájára eszközöltetni.

Az új szerkocsi beszerzését ismét el kellett odáznai, mert azok a tárgyalások, melyek a székesfővárosi hatósággal a segély felemelése ügyében folytak, befejezést még nem nyertek.

Mindazonáltal ezen tárgyalások bizonyos hatását máris látjuk abban, hogy a fővárosi segély az idén 2000 koronáról 5000 koronára lett felemelve, igaz ugyan, hogy ebben már a szerek javítási költségei is benne vannak, de ez mégis anyagi helyzetünk javulását jelenti és ha az évek óta folytatott józan takarékoságot a jövőben is sikerül fenntartani — amire nézve erős az elhatározásunk — reményünk lehet arra, hogy évi számadásunkat meglevő tőkénk fogyasztása nélkül tudjuk majd a jövőben is lezárni.

Parancsnokunknak a székesfővárosi hatóságával folytatott tárgyalásai másik eredményeképpen látjuk azt a tényt, hogy a székesfővárosi tűzoltóparancsnokság szolgálatainkat mindinkább intenzívebben veszi igénybe, meggyőződésére jutván annak, mennyire célszerű dolog a rendelkezésre álló erőket kihasználni.

Testületünket mult évi november 8-án Follmann Alajos tb. főparancsnokunk halálával súlyos veszteség érte. Ő testületünk legrégebb tagja volt, ki előbb Széchenyi Ödön gróf főparancsnok oldalán, később mint a testület főparancsnoka a szervezés nehéz munkájából az oroszlanrészt kivette s úgy evvel a munkásságával, valamint avval, amit az országos tűzoltóügy szervezése körül mint az országos szövetségnek hosszú időközön át volt alelnöke kifejtett, hervadhatatlan érdemeket szerzett magának.

A mult évi tisztújító közgyűlésen három évi időtartamra megválasztott parancsnokká dr. Szily József, alparancsnoknak Oszetzky Lajos, kiknek megválasztását az alapszabályok értelmében a belügyminiszter elé terjesztettük, ki azt jóvá hagyta. Szakaszparancsnokoknak választottak, dr. Balogh Dezső, Kálmán Géza, Kállay Imre, Oleják Károly, Holes József és Mihályovits Gyula; titkárrá Kállay Imre, pénztárnokká dr. Balogh Dezső, szertárossá Kálmán Géza, szolgálatvezetővé Bence István, orvosokká dr. Gerber Béla, dr. Balogh Dezső és dr. Flóris Áron, mérnökké Havas Ede, tiszteletbeli mérnökké Kájlinger Mihály, ügyésszé dr. Eulenberg Salamon.

Haussegger Menyhért volt szakaszparancsnok-szertáros még a választás folyama alatt kijelentette, hogy semmiféle tisztséget el nem vállal, s június hó 28-án a székesfővárosi tanács Kállay Imre szakaszparancsnok-titkár a hivatásos tűzoltóság segédtisztjévé választotta meg s ennél fogva körünkől ő is távozott.

Távozása testületünkre nézve újabb veszteséget jelent, mert ő egyike volt legbuzgóbb tisztjeinknek és tisztviselőinknek. A titkári teendők ideiglenes vezetésével Havas Ede mérnök bizott meg.

Az orsz. tűzoltószövetség által rendezett XV. orsz. szaktanfolyamot az idén is erőnkhez képest támogattuk: szereléseinket és felszerelési tárgyainkat rendelkezésre bocsátottuk, az éjjeli őrségekre 4—4 tanfolyam hallgatót beosztottunk. Magát a tanfolyamot parancsnokunk dr.

Szily József vezette, s mellette mint előadó dr. Balogh Dezső szak. par. is működött. A Budapesten tartott községi közigazgatási tanfolyamon, parancsnokunk mint előadó vett részt.

A budai tanítóképezdében immáron 16 év óta hetenkénti 2 órában rendszeresített tűzoltói tanfolyamot az elmúlt évben Oleják Károly szak. par. tartotta meg, mely önzetlen munkásságáért e helyütt is neki elismerésünket és köszönetünket nyilvánítjuk.

E tanfolyamon részt vett 40 hallgató, kik május hó 15-én dr. Szily József parancsnok és dr. Baló József tanítóképezdei igazgató jelenlétében tartott vizsgán levizsgáltak és látogatási bizonyítványt kaptak.

A tanítóképezdei hallgatók kiképzésére szükséges fecskendőt és szerelést Sternberg és Kálmán cég bocsátotta díjtalanul rendelkezésre, miért is a nevezett cégnek ez uton köszönetünket fejezzük ki.

Parancsnokságunk tagjai közül dr. Balogh Dezső és Kállay Imre szakaszparancsnokok az országos tűzoltószövetség és a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének támogatásával részt vettek a milanoi nemzetközi tűzoltókongresszuson.

Testületünk tisztikara részt vett az országos acetylenkongresszuson. Dr. Szily József és dr. Balogh Dezső részt vettek különböző oltóeszközöknek, nemkülönbben robbanásmentes edényeknek kipróbálásánál.

Dr. Balogh Dezső szak. par. a brassói vígadó és színház tűzrendészeti szempontból való felülvizsgálatánál, mint a belügyminiszterium részéről kiküldött szakértő működött.

Parancsnokunk vezetése alatt álló budapesti tűzoltó-testületek szövetségének ülésén kívül is minden alkalmat felhasználunk arra, hogy ezen szövetséghez tartozó tagtestületek gyakorlatain és ünnepélyein részt vegyünk s azokat jóra való törekvéseikben támogassuk.

Mult évben a budapesti tűzoltó-testületek szövetségénél dr. Szily József felolvasást tartott a tűzoltói szakképzésről, dr. Balogh Dezső szak. par. pedig a gyárégek- és gyári tűzoltóságokról.

Örömmel kell megemlékeznünk, hogy az orosz cár parancsnokunkat a III. oszt. szent Szaniszló-renddel ékesítette. Megemlítjük még, hogy parancsnokunk a belügyminiszterium meghívására a tűzrendészeti törvényjavaslat előkészítő-bizottságában is működik.

Vasárnap és ünnepnap délutánonként a színházi előadások idejére rendszeresített nappali őrségeket az idén is megtartottuk, sőt kimondottuk, hogy annak tartása minden testületi tagra beosztás szerinti sorrendben kötelező.

A budapesti államrendőrség főkapitányának megkeresésére 5 tisztünk 65 emberrel és a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének tagtestületeivel, mint rendfentartók vettünk részt a II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazahozatala alkalmából rendezett gyászünnepélyen; részt vettünk továbbá a fővárosi hatóság megkeresésére 6 tiszt és 40 emberrel az ujlaki téglagyár tűzoltóságával együtt a Szent István-bazilika zárókövének Ő Felsége által eszközölt letételénél.

Parancsnokságunk ülést tartott 24 esetben, melyen 483 határozatot hozott. Beérkezett, illetve elintéztést nyert 327 ügydarab.

A s z a k k ö n y v t á r 16 külföldi és 8 magyar szaklappal gyarapodott s így a szakirodalmi könyvtár állománya 624 mű. A s z é p i r o d a l m i könyvtár részére hivatalból beszerezett 102 mű, ajándékba kaptunk 14 könyvet, mint elveszett leiratott egy mű, így szakirodalmi könyvtárunk mai állása 540 mű

Gyakorlataink szorgalmasabb látogatására serkentendők tagjainkat, elhatároztuk, hogy évenként házi versenyyakorlatot tartunk, melyen a nyerteseket megjutalmazzuk. Az első ilyen versenyt az 1906. év december hava 2-án tartottuk meg, melyre a testület által adott 10 aprébb jutalmon kívül dr. Gerber Béla testületi orvosunk is felajánlott egy 10 koronás aranyat.

Hogy testületünkben a bajtársias érzést fejlesszük, május hó 19-én társas vacsorát rendeztünk, a verseny gyakorlat befejeztével pedig a tagok részére egy szerény uzsonna adatott. A szolgálatra vonatkozó nevezetesebb újításaink közül megemlíthetjük, hogy a hetes tiszti intézményt megszüntettük, ellenben felkértük a tűzoltó-főparancsnokságot, hogy őrségünk minden kivonulását telefon útján tudassa parancsnokunkkal.

Ugyancsak kötelezőleg elrendeltük, hogy a gyakorlótérre érkező őrség mindig támadással kezdje meg a gyakorlatot.

A szertár részére beszereltünk 1 vég nadrágnak való vásznat, 2 vég sötét kékesszürke katonaposztót nadrágnak, 2 vég hasonló színű kabátnak és 1 vég bélés posztót. A posztókat a zsolnai posztógyárból a vásznat pedig a Klinger-féle pozsonyi gyárból szereztük be.

Hogy eltértünk az eddig használt sötétkék színű posztótól, annak oka az, mert meggyőződöttünk arról, hogy az egyenruhának nálunk elkerülhetetlen fokozottabb igénybevétele mellett kivált a nadrág sötét-kék színe nem felelt meg, azért próbaképen sötét kékesszürke katonaposztó felhasználására határoztuk magunkat. Ezekből eddig készült: 19 vászonnadrág és 67 posztónadrág. Nagymérvű ruha elhasználásunk illusztrálására megemlíthetjük, hogy egyedül csak az április 8-iki olajgyári tűznél 10 öltözet ruha vált teljesen hasznavehetetlenné, 30 öltözetet pedig csak nagy költséggel lehetett, úgy ahogy annyira kitisztítani, hogy továbbá tűzszolgálathoz használható legyen.

Az automobil fecskendőre vonatkozólag kijelenthetjük, hogy bárha mult évben javítások eszközzése végett több ízben szolgálaton kívül állott, hogyha kivonult — mint a két olajgyári tűznél is tapasztalhattuk — igen hathatós eszköznek bizonyult. Különösen pedig nélkülözhetetlené vált most a téli hónapokban a nagy havazások ideje alatt, amikor szereinknek lovakkal való vontatása szinte lehetetlen volt.

Reichl berlini Branddirektor felkérésére az automobil fecskendőnk gyakorlati szempontokból való használhatóságáról Kállay Imre titkárunk alapos készültéssel kimerítő jelentést állított össze,*) melyet nevezett Branddirektornak rendelkezésére bocsátottuk.

Az automobil fecskendő műszaki felügyeletével Havas Ede testületi gépészmérnök bizatott meg, ki a gépen szükségessé vált javításokat és pótlásokat személyes felügyelete és közreműködése mellett a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnokság által rendelkezésére bocsátott motorkezelők segítségével nagyrésztben házilag végezte.

A mult közgyűlésen különösen szorgalmas tagjainkat megjutalmazandók:

Jakobovits Lajos őrparancsnoknak 3 aranyat, néhai Csicsák József csővezetőnek 2 aranyat és Nedozaicz Ferencnek 1 aranyat adott a parancsnokság, továbbá elismerőlevelet kaptak: Csicsák Imre, Áfrán Dezső, Mátéffy Gyula és Skribek Ferenc.

Ugyanekkor csővezetőkké kinevezettek Kovács Gyula és Iványi Ignác.

A közgyűlésen XX éves szolgálati éremmel feldisztított Zsigmond József, XV évessel Ondracsek József és Mihájlovits Gyula, X évessel Mizesz Mór és Bilesch Antal, V évessel Mátéffy Gyula, Bencze István és Trencsér József.

Julius 8-án a gyakorlótéren XXV éves szolgálati éremmel feldisztított Bleyer Herman, XX évessel dr. Flóris Áron, XV évessel dr. Balogh Dezső és Jakobovits Lajos, V évessel Fried Márton I. és Hevesi Sándor.

Szidanits Ferenc árvái részére a Kaiser Jubileum-Stiftungból kieszközlöttünk 100 kor. segélyt, egyuttal kiadtuk részükre az általunk kezelt 3000 kor. kamatait.

Tagjai voltunk az országos segélyző szövetségnek ezt azonban igénybe nem vettük, mert a néhai Csicsák

Józsefnek adott segélyek mellett az augusztus 6-iki erzsébetfalvai tűznél megsérült Reiszmann Jakab 14 koronányi segélyt is saját segélyalapunkból fedeztük.

Testületek megkeresésére szakvéleményt, utbaigazítást adtunk 3 esetben.

Kállay szak. par. résztvett különböző gyári tűzoltóságok, nevezetesen Heidelberg, Wolfner, Egyesült vill. r.-t., Berg-féle petroleumfinomító gyár tűzoltóságának begyakorlásában.

Osztetzky Lajos alparancsnok, mint a Ganz-gyárak tűzoltóságainak felügyelője tevékenykedett.

Dr. Szily József parancsnok elnökségi előadója az orsz. szövetségnek, dr. Balogh Dezső szak. par. pedig mint annak pénztárnoka működik.

Szolgálat.

Az 1905. év december hó 31-én testületünknek 86, 1906. december 31-én pedig 83 működő tagja volt.

Ezenkívül volt 6 tiszteletbeli, 2 alapító, 2 kedvelő és 3 pártoló, míg a parancsnokságnak a nem működők sorából 3 tagja volt. A kedvelő tagok közül töröltetett 1 és 1 tiszteletbeli halt meg. Tehát összesen 14 tagja volt.

A működő tagok létszámának — a legtöbb esetben a szolgálati idő folytonossága mellett — 30 évi szolgálattal 1, 23-cal 3, 26-tal 1, 25-tel 1, 24-el 1, 21-el 4, 15-el 2, 11-gyel 1, 6-tal 3, egy éven aluli 19 tag volt.

Polgári foglalkozásra nézve volt: asztalos 7, bádogos 5, bográn 1, bórdiszműves 1, cipész 5, cserepező 1, egyetemi hallgató 2, esztergályos 4, ezüstlemezelő 1, ércnyomó 2, fényképész 1, gépészmérnök 2, hivatalnok 3, kárpitos 4, kereskedő 3, késes 1, kovács 1, kőműves 4, lakatos 6, molnár 1, nyomdász 5, orvos 4, orvosi műszerész 1, preperátor 1, sarkantus 1, szerelő 4, szobafestő 2, szabó 1, szobrász 1, tanító 2, tornatanár 2 ügyvéd 1, vasöntő 2, vésnök 1.

Rangfokozatra nézve:

tiszt-tisztviselő	12
őrparancsnok	7
rajvezető	9
örvezető	29
vizsgázott szivattyus	7
szivattyus	19

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrség tartatott; átlag egy őrségre 123 ember jutott.

A színházi délutáni előadások fokozott tűzvédelmére mult évben 57 nappali készenléti őrség tartatott.

Az izraelita imaházakban tartott felügyeleti szolgálatra első ízben 2 napon át 8 ember, másodizben 10 napon át 100 ember és harmadizben 6 napon át 252 ember volt kirendelve. Minden ilyen szolgálatot a parancsnokság egyik tagja ellenőrizte.

Ugyancsak felügyeleti szolgálatot teljesített a „Gizella gözmalomban“ a malomigazgatóság kérelmére december hó 2-tól kezdve március 3-áig minden vásár- és ünnepon 2 ember.

Kivonult az őrség 32 esetben, riasztva 13 esetben. tiszt által felülvizsgálva lett 7 esetben.

Tűzeseteknél testületünk 34 esetben volt működésben. Jelen volt ezeknél 34 tiszt és 456 ember, vagyis összesen 490 tag, tehát átlag egy tűznél 15 tag vett részt. A fent kimutatott tűzstatisztikai számok közül külön említést érdemel a Baross-utcai olaj-ipar gyár és az erzsébetfalvi gyufagyár fatelepenek égése.

A tűznél megsérült 1 tag.

A lefolyt évben volt: 27 közgyakorlat, 3 vizsgagyakorlat, 1 bemutató gyakorlat és 1 versenygyakorlat, összesen 42 gyakorlat. Egy gyakorlatra átlag 3 tiszt és 29 ember jut. A gyakorlat közben baleset nem fordult elő. Gyakorlatainkat az országos tűzoltószövetség egységes gyakorlati szabályzata szerint tartottuk.

A téli vasárnapok délutánjain 14 elméleti előadás tartatott, egy előadáson jelen volt átlag 2 tiszt és 33 ember.

Dr. Szily József,
parancsnok.

Havas Ede,
mérnök, ideiglenes titkár.

*) Lásd lapunk márciusi számának 43-ik oldalát.

* **A nagykanizsai évi jelentésből vesszük át a következőket:**

Tisztelt közgyűlés!

Mindenek előtt fájdalmas kötelességet teljesítünk, amidőn bejelentjük, hogy Réti Lajost, testületünknek igaz hivatását és 18 év óta ügybuzgó titkárságát mult év július hó 18-án kiragadta körünkől a korlátlan hatalmu és körlehetlen halál. Áldás lebegjen hantjai felett.

Tűzoltói hivatásunknak megfelelőetésére szertárunkat a mult év folyamán egy értékes gépezetes füst-álarccsal és egyéb különféle tűzoltási eszközzel gyarapítottuk.

Tartatott az év folyamán 1 nagy és 10 kis gyakorlat, azonkívül az esti órság ideje alatt a tagok az illető őrparnacsoktól iskolai oktatásba részesültek.

Az elmúlt évben 6 tüzeset fordult elő; minőség szerint 1 tetőtűz, 3 szalmafedeles pajta, 2 istálló, 2 fakamra és szalmakazal, az összes kár 2100 koronára tehető, mely mind volt biztosítva.

Az év elején volt a testületnek 91 pártolótagja, év közben belépett 56 tag, kilépett 2 az év végével maradt 142 tag.

Működő-tag volt az év elején 90, kilépett 14, maradt az év végével 76 tag.

Az év folyamán az őrtanyán mindennap rendes, azonkívül a színházban kettős számú ellenőrzött őrség volt jelen.

Az országos tűzoltó segélyalpnak 91 taggal volt tagja testületünk.

Őrrendes tényről teszünk jelentést, midőn az év végével 10 tagtársunknak, névszerint Deák Péter, Fenyvesi Sándor, Krenusz Károly, Kirchnopf Károly 5 évet, Furdós Lajos 10 évet, Botos Balázs, Bóha László, Dr. Friedl Ödön 15 évet, Schavel Lajos és Neumark József 20 évet működő tag uraknak 5, 10, 15 és 20 éves tűzoltói éremmel leendő kitüntetésüket ünnepejük.

Jelentjük továbbá, hogy az állami elemi iskolánál a tűzoltók tandíját nem fizetnek, de az egy korona beiratási-díj alól senki fel nem menthető. A gymnasiumba járó tűzoltók gyermekei után csak akkor fizetetik tandíjha a tanuló elégtelen osztályzatot nyert, a polgári iskola pedig szintén állami lévén, minden oly szülő gyermeke tandíjmentességet élvez, aki anyagilag szorultabb helyzetben van s mint ilyenek a tandíj elengedése tekintetében a hatóság részéről támogatásban is részesülnek s ha bármelyik tűzoltó ily körülmények közt van, jelentkezés esetén bizonyára részesülni fog ezen kedvezményben. A közmunka váltásdíjnak csak azon része engedhető el, mely személy után vettett ki. A ház vagy egyéb ingatlan után kivetett díj eddigelé el nem engedtetett; azonban a parancsnokság ez utóbbinak elengedését is kérelmezni fogja a tűzoltók részére.

Pénztári forgalmunk a következő:

A testületi pénztár összevont bevétele . . .	5798 K 31 fill.
" " " kiadása . . .	5771 " 58 "
Maradt pénztári készlet . . .	21 K 73 fill.

Vagyoni állapotunk:

Tűzoltói szerekben	18298 K 18 fill.
Segély alapon	8586 " 75 "
Felszerelési alapon	60 " 63 "
Mentő alapon	199 " 58 "
Ruha alapon	1292 " 26 "
Hozzáadva a pénztári maradványt . . .	21 " 73 "

Összes tiszta vagyon . 28459 K 13 fill.

Lengyel Lajos s. k. **Knortzer György s. k.**
elnök. parancsnok.

A február 24-iki közgyűlés az 1907. évi költségvetést következőleg állapította meg és pedig:

Bevételek:

1. Pénztári készlet	21 K 73 fill.
2. Pártoló tagsági díjból	800 " — "
3. Városi átalányból	4400 " — "
4. Nagykanizsai tak. pénzt. adománya . .	100 " — "
5. Első magy. ált. bizt. társ. "	100 " — "
6. Osztr. magy. bank adománya	25 " — "
7. Gazdasági tkptár "	20 " — "

8. Biztosító ügynökségi jutalékból . . .	50 K — fill.
9. Hydrophol használati díjból	50 " — "
10. Minimax "	50 " — "
Összesen	5616 K 73 fill.

Kiadások:

1. 6 tűzoltó fizetése à 600 K	3600 K — fill.
2. VI—VII. ker. tűzoltó fizetése à 20 K .	240 " — "
3. 12 tűzoltó ruházata	900 " — "
4. Kürtösök díjára	40 " — "
5. Titkári tiszteletdíj	200 " — "
6. Orvos	50 " — "
7. Szerek javítására	100 " — "
8. Új beszerzésekre	100 " — "
9. Nyugtatók	20 " — "
10. Tagdíj beszéd után 2%	16 " — "
11. Zala előfizetési díja	12 " — "
12. Orsz. és megyei tagdíj 2 év	24 " — "
13. Nyomtatványok és postadíjak	30 " — "
14. Üdítő italokra és fogatokra	120 " — "
15. Mosásra	40 " — "
16. Gyógyszerekre	30 " — "
17. Szerek tűz ellen biztosítására	15 " — "
18. Szolgálati érmek beszerzésére	25 " — "
19. Váratlan kiadásokra	54 " 73 "

Összesen . 5616 K 73 fill.

Ezen költségvetés egy hitelesített példánya a városi tanácshoz beterjesztendő.

A közgyűlés a titkári állásra közfelkiáltással Fenyvesi Sándort választotta meg.

SAKIRODALOM.

Ugy látszik, mintha intézményünk csakugyan elérte volna nagykorúságát.

Hajdanában, nem is olyan régen — az irodalmi makulaturát nem számítva — a szakmánk terén napvilágot látott tisztességes munka egynémelyike is inkább csak jóindulatu naivitás volt s ezek is csak nagy időközökben jelentek meg. Ma az irodalmi termelésben mintha folytonosság állott volna már be és amellet a megjelenő művekben kritika és szellemi erő nyilatkozik meg.

Az országos szövetség által kiadott „Tűzrendészet” második kiadása, melynek az év végére kell elkészülnie, még alig hogy munkába vétetett s vele csaknem egyidejűleg 2 legújabb irodalmi produktumról, mint olyanról emlékezhethetünk meg, amelyek már el is hagyták a sajtót.

Az egyik Némethy Ferenc és Breuer Szilárd társ-szerzők műve. Címe „Tűzrendészet”. Kapható Breuer Szilárdnál Budapest, VIII., Kun-u. 2. sz. a. 4 koronáért. A mű szorosán vett tűzoltói része egészen a Breuer Szilárdé s mint ilyen külön jellemzésre nem szorul. Ami pedig Némethy Ferenc csendőrszázados tolla alól került ki, az egészen új ösvényeken halad, amennyiben meglehetősen gazdag tapasztalatok összegezésével a nyomozás speciális irányát, vagyis olyan ágát öleli fel a tűzrendészetnek, amely eddig, a Tűzoltói Casuistika még nem jelenvén meg, külön feldolgozva nem vala. Csendőr és rendőrtisztek és általában mindazok, akiknek a tűz keletkezési okok felderítése körül szerep jut, igen sok támpontot találhatnak a műben, mely ilyformán határozott nyereség szakirodalmunkra.

A másik Szabó Gyulának „Kis Tűzrendészet“ című könyve, melyet a Sopronvármegyei szövetség adott ki. A mű Rösch Frigyesnek van ajánlva „a tűzoltó intézmény szervezése és fejlesztése érdekében általa négy teljes évtizeden keresztül kifejtett buzgó, fáradhatatlan és önzetlen tevékenységnek a megismerése okából“ s mint szerzője mondja „a vidéki tűzoltóságok és kisebb tanfolyamok tan-könyve gyanánt“ készült. Külön fejezetben az „Első segély“ rövid foglalatát is nyújtja. Voltaképen tehát ez is két ember munkája, amennyiben a külön fejezetet dr. Balogh Dezső, mint e tárgyának az országos szaktanfolyamokon előadója, írta meg. A könyv, melynek függeléke a törzskönyv, leltár, őrségnapló, tűznapló stb. mintáját is tartalmazza, lehetőleg mindent ábrával is illusztrál s az ábrák között néhány, Szabó Gyulának eredeti rajza után készült. Kezdő tűzoltók, meg a tagok bizalmából tisztte választott oly vidéki bajtársak, akik sokszor rá vannak utalva a rövid, de gyorsan megtalálható utbaigazítások felütésére, nagy haszonnal lapozgathatnak a könyvben. A mű ára **2 korona**; megrendelhető Kismartonban a szerzőnél, avagy a sopronmegyei szövetségnél.

Levél a Szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő Ur!

„Mintha augusztusi éjszaka után a hajnalhasadását látnám. Biborpiros kárpitot von az ég aljára s megszólaltatja a rengetegnek milliárdnyi édes dalosát. Új eszmék térfoglaló erővel jelennek meg a porondon; belekiáltanak a sötétségbe s kelet felől feltűnik a hajnal: jó a virradat!“

Igy jellemezte lapunk hasábjain ezelőtt másfél-estendővel (06, I.) Jászberényi Miklós azt az evolútiót, mely Dr. Vass Jánosnak, a szabadság jegyében született cikke nyomán indult meg s a magyar országos Tűzoltó Szövetség jövő működésének új irányát volt megteremtendő.

És azután jött egy — májusi fagy,* mely hamarosan lehervasztotta az eszme-fogantatás gyümölcsöt ígérő, de még csak rügybe szökni készült virágát. Nem ugyan valamennyit; de egyik legszebbiket.

Az egyéni érvényesülésnek szánt tér, a dr. Vass által, a szerető szüle minden gyöngédségével megkonstruált központi tanács, kérielhetetlenül letarolva áll.

S kik assistáltak ez új szerv törlesztés indítványozó Lukáts Gyulának, a megsem született központi tanács megfojtásában?

Ugyanaz a dr. Szily József és Breuer Szilárd, akik Vass Jánossal egyetemben az új tervezet kidolgozásával voltak megbízva. Két mostohával szemben az egy édes szüle, csak természetes, hogy nem tudta megmenteni kedves magzatát.**)

És ez ellen nincsen appelláta. Mert maga a nagygyűlés határozta így.

Igaza volt Alfának, aki 1906. évi 3-ik számában lapunknak úgy találta, hogy az az emelkedő hullám vonal, mely a tűzrendészet ügye iránt beállt komolyabb

*) Május 12-ike, amikor a budapesti rendkívüli nagygyűlés tartatott, tényleg Pongrácz napja volt, aki a rettegett fagyos szentek egyike. A szerk.

***) Az a lapunkban nemrég Janicsék Andor által érintett omnipotentia most már kérdéses sem lesz: minden hatalom a szűkebb elnökség kezébe centralizált. A szerk.

érdeklődésnek kétségtelen tanujele, mintha csupán a természet törvénye szerint egyszerűen visszatérő hullámhegy volna és nem a feltartóztatathatlan haladást jelképező emelkedés.

A javaslat legmarkánsabb kidolgozott része azonban: a szakosztályok ügye változatlanul lett elfogadva.

Keressünk ebben vigasztalódást s legyünk rajta, hogy ez a lefagyástól megkímélt egyetlen rügy megteremje azt a kevés gyümölcsöt, amelynek magját elültetve, a mostani fagy okozta károk hatása, ha nem is helyrehozva, de legalább ellensúlyozva legyen.

0.

II.

A szeretet és kölcsönös bajtársi támogatás eszméjével és reményével jöttem f. év. máj. hó 12-én tartott nagygyűlésünkre, de csalódottan, lenyügözve és kiábrándulva távoztam.

A tűzoltók is csak emberek! Beigazolást nyert, hogy az önérdék, a közügy szent jegybe burkolva, itt is csak az emberi, az egyéni „én“ szolgálatában áll.

Láttam és bámultam két ellenfél mérközését, de azt a közügy érdekeért nem találhattam szükségesnek annál kevésbbé, mert mi vidékiek kész tervvel zarándokoltunk az ország szívébe és mi reánk csepp befolyással sem birt a temérdek, a kifakadt mondatok árja, a tuleröltetett szellemi hevesség, mert akaratumknak amellet is érvényt szereztünk. (?) A jövőre nézve pedig vegye tudomásul (!) az orsz. szövetség, hogy bennünk vidékieket semmiféle pro v. contra beszéd és ágaskodás nem fog a gyakorlati működés alapján szerzett tapasztalataink helyes v. helytelenségéről megtántorítani (!) és pedig egyszerűen azért, mert a vidék már többet nem buta vidék, még akkor sem, ha felülről akarnák is.

* * *

Ha a pillanat hevében magával ragadott is egyik-másik kiválóan képzett szakférfiu döntő súlylyal bíró szava, mégis lekötni nem birt, annál kevésbbé, mert a személyeskedés jellegét tüntette fel itt-ott és e sötétben kiemelkedő kényesen ható momentum a beszéd, a tudás és a képzettség presztizsét tökéletesen lerontotta. Kell-e ez a magyarnak? Nem, és még kevésbbé a magyar tűzoltóságnak, mert annak van egyéb baja, kizkódése félszeregek ellen untig elég. . . . El tehát az egyenetlenkedéssel magunk között, mert különben a fundamentum megingatásához már mennydörgős-menykő sem kell; az magától is összedől.

J. E.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Az önkéntes tűzoltóságok beillesztése a közhatalosi szervezetbe. Irta: dr. Vass János. — Hivatalos rész: Meghívó a Tiszafüreden tartandó elnökségi ülésre. A május 12-én tartott rendkívüli nagygyűlés jegyzőkönyve. A nagygyűlésen mely vidékek voltak képviselve. — A huszadik század szinpada. (Ábrákkal). — Milano (vége). Irta: Kállay Imre. — Sopron, Somogy és Hevesvármegye szövetsége. — Testületi élet: Budapest, Nagykanizsa. — Szakirodalom. — Levél a szerkesztőhöz. — Különfélék. Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Ő felsége a király, Bölc s Gyula**, belügyminiszteri osztálytanácsosnak a miniszteritanácsosi címet és jelleget adományozta. Annak a férfinak, aki a londoni nemzetközi kongresszuson és néhány országos szaktanfolyamon a kormányt képviselte s aki a várva-várt tűzrendészeti törvényjavaslat tervezetét kidolgozta, szóval ügyünknek évek óta állandó és határozottan jóakaratu referense volt a legfőbb fórumon, e jól megérdemelt előléptetéséről csak őszinte örömmel vehetünk tudomást.

— **Gróf Széchenyi Ödön**, basa, a konstantinápolyi török császári tűzoltó-ezred és a tengerész-tűzoltó-zászlóalj főparancsnoka, kinek fiát, Andor grófot, 42 éves korában nemrég helyezték örök nyugalomra a „legnagyobb magyar” cenki családi sirboltjában, néhány hétig nejevel és kisebbik fiával a Margitszigeten tartózkodott. A főváros területén időzése alatt, mint a budapesti tűzoltóság egykori főparancsnoka, megtisztelte látogatásával a Kun-utcai központi tűzoltó laktanyát is, ahol egy gyakorlatot végignézt a legkisebb ujtás iránt is igen behatóan érdeklődött.

— **Ujpest község** előljárósága és az ujpesti önk.-tűzoltó parancsnokság fájdalommal tudatja, hogy az ujpesti tűzoltóság szervezője és 35 éven át activ parancsnoka Schöber Károly, május 21-én életének 71-ik évében jobblétre szenderült. Béke hamvaira.

— **A resicabányai kohó- és vasműveknek** Schrettwieser Lipót főmérnök parancsnoksága alatt álló 120 főnyi tűzoltóságát, Kállay Imre székesfőv. tűzoltó segédtszót, a budapesti szövetség titkára, 8 napos begyakorlásban részesítette. Ez idő alatt a bánya-, illetve üzemfelügyelőség megbizásából, a nagyszabású telep egész területén tűzrendészeti vizsgálatot is ejtett meg, melyről írásbeli jelentést fog tenni.

— **Németországi tűz-statisztika.** 51 német városból kerekszámban 225,000 tüzeset jelentett be a német birodalmi központi statisztikai hivatalnak s ebből Berlin városára magára kerekszámban 10,000 tüzeset jutott. Évszakok szerint télen 8050, tavasszal 5400, nyáron 4150, ősszel 4900 tüzeset fordult elő a német birodalomban. A tüzek keletkezésének okai a következő számarányokban oszoltak meg: Robbanás következtében 700, villámcsapás által 50, gyújtogatás által 200, gyufával való játszás által 800, a tűznek petróleummal való meggyújtása által kályhákban és takaréktűzhelyekben 4500 tüzeset fordult elő. Gyárégés 2800 volt. Német birodalom nemzeti vagyona e tüzesetek folytán 9 millió 500,000 márka veszteséget szenvedett. Ebből Berlin város maga 2 millió márkát.

— **Bécs** statisztikai kimutatása is azt bizonyítja, hogy nagyvárosban a legtöbb tűz nem nyáron, hanem a téli hónapokban, december és januárban, vagyis akkor fordul elő, amikor a fűtés és mesterséges világítás évadja következik el.

— **Dresden**, Szászország fővárosa, hivatásos tűzoltóságát egy teljes mozgó őrséggel szaporítja. Az új őrség, amelynek berendezése és felszerelésére 72 ezer márkát utalványoztak, természetesen automobil szereket kap; ezeknek kipróbálása most folyik a főőrségen, melyet nemrég a szász király is meglátogatott.

— **Lissabonban**, egy négy és fél emeletes házban tűz ütött ki. A lakók közül tizenötön részint bennétek, részint súlyosan megsérültek. Pedig a ház nem is áruház volt. Az is

igaz, hogy az eset nem Budapesten, hanem Portugália fővárosában esett meg. Ugy látszik, a portugáloknak kevesebb a jóakarójuk, mint nekünk; az allddeutsch lapok legalább meg sem emlékeznek róla.

— **A német hivatásos** tűzoltóságok szövetsége VII-ik összejevetelét június 12—16-ig Stuttgartban tartja, ahol a Daimler-motorkok főműhelyének megsejmlélése lesz a fő tárgy. A referensek sorában ott szerepel Reichel, berlini főparancsnok, aki az automobilok ügyében. Milanóban felvetett körkérdésekre beérkezett válaszokról. Dittmann, Bréma főparancsnoka a tűzoltó-tisztek successusának neveléséről. Westphalen, a hamburgi nagy tűzről. Dr. Weinitz F. A tűzoltómuzeumról, végre Wernich, aki a biztosítóársaságok megadóztatásáról a szövetség javára tart előadást.

— **A morva országos** tűzoltó szövetség segélyző pénztára az 1908. évtől kezdve nemcsak sérülés vagy szolgálatban szerzett betegség, hanem volt tűzoltók munkaképtelensége esetén is fog az ezért folyamodóknak segélyeket juttatni. A kiutalt segély, amennyiben azt valamelyik kiérdemesült bajtárs folytatónag igényli, a következő évben újra megszavazható.

— **Az összefont (sodrott) villamosvezeték.** A belügyminister 98592/906—III. c. szám alatt egy a fővárosi tanács által hozott II-od foku határozatot, mely szerint a VII. kerületi előljáróság, mint I. foku tűzrendészeti hatóság, határozata vonatkozó részének helybenhagyásával Salzberger Zsigmond kereskedő felhívott, hogy a Rákóczi-ut 64. számú és Müller Vilmos tulajdonát képező házban bérelt helyiségben a sodrott villamosvezeték helyett kettős vezetékűt alkalmazzon, nevezettnek írásban előterjesztett felülvizsgálati kérelme folytán, az 1901. évi XX. t.-c. 3. §-a alapján felülvizsgálván, azt törvényes alap hiányában megsemmisítette és Salzberger Zs. szóban levő helyiségeit illetőleg új elsőfoku határozat hozatalát rendelte el.

Indokolás: „Mert a kereskedelemügyi minister ur átirata szerint az elszigetelt, sodrott vezeték használatát semmiféle szabályzat nem tiltja és a II-od fokban hozott határozat elektrotechnikai szempontból annál kevésbé fogadható el, mert az ily vezeték ép oly jó, mint az egyszerű szigetelt vezeték, csupán a felerősítésnél kell figyelemmel lenni, hogy a szigetelő réteg akár szerszámmal, akár a leeresztő anyaggal meg ne sértesse. Ámde ily burok-sértés egyszerű vezetéknel is előidézheti a tűzveszedelmet. Mindezekre való tekintettel a vezeték meghagyása ellen észrevétel nem tehető, csak az iránt kellene intézkedni, hogy könnyen gyuló anyagok a vezetékhez nagyon közel ne juthassanak.” Miről a székesfőváros tanácsát további eljárás végett értesitem stb.

— **Az országos szaktanfolyamra** szóló idej felhívás lapunk e számának mellékletén olvasható.

— **A vacsora és a gyári tűz.** Egy újságíró, aki soronként kap honoráriumot azokért a cikkekért, amiket megír, nemrég betért a Metropol-szálló éttermébe és vacsorát kért.

— Hamar, hozzon, kérem, előbb halat, azután filét, két tojással — érte — 2 tojással; azután... majd meglássuk. De, ha nem hozza azonnal, akkoi egyáltalában ne hozza, mert nagy gyárégéshez kell sietnem és arról írnom...

A fizető pincér meghallja az utóljára mondottakat s meg nem állhatja a megjegyzést:

— Kérem a tűz nem nagy. Éppen most hallottam, mikor egyik parancsnok urnak jelentették, hogy már lokalizálva is van.

Az újságíró hirtelen összeesett a székekben, a számtalan sor egyszerre le volt fújva. Szerény hangon aztán így folytatta:

— Megálljon, kérem. Csak egy kis adag pörköltet hozzanak!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. I. Ama budapesti fényképésznek, aki az 1906. évi országos tűzoltó szaktanfolyam oktatói karát és hallgatóit a hivatásos tűzoltóság laktanyájának az udvarában lefényképezte, czime: Goszleth István, IV., Kristóf-tér 8.

M. A tűz eltilkölését, már 1798-ban is büntették. Az újabb szabályrendeletek egyikéből sem hiányozhatik az erre vonatkozó §. — Budapesten a lakók által rögtön eloltott tűz is tudomására hozandó utólagosan vagy a tűzoltóságnak vagy valamelyik hatóságnak.

P. A fővárosi színházvizsgáló bizottság a városligeti cirkusz befogadóképességét az idén következőképen javasolta megállapítani: a páholyokban 184 egyén, a zártszékeken 262, a tribünüléseken 128, az I. helyen 571, a II. helyen 913 végre a karzaton 300 vagyis összesen 2358 egyén. Ennél több embert bocsátani be a nézőtérre szigorúan tilos.

P. A tüsszentést is Prometheuszig vezetik vissza. Ő ugyanis a görög mythologia szerint nem azért lopta le a tüzet az égről, hogy a fenyőszálat, a régiek eme fáklyáját meggyujtsa vele; azt 2 eléggé száraz fenyőhasábockának egymáshoz dörzsölésével is el tudták érni. Neki egészen más célból volt szüksége az isteni tüzre. Prometheusz agyagból embert formált s lelket akart belélehelni s ezért lopta el a Napnak egyik sugarát, melylyel addig csiklandozta agyagemberének az orrát, amíg az — a monda szerint — tüsszenteni nem kezdett. Az életnek ezt az első megnyilvánulását nemcsak Prometheus fogadta nagy örömmel, rámondván a ma is használatos: „Adj' Isten egészségére!” jókívánságot; hanem utána a régi görögök is fontosságot kezdtek tulajdonítani a prűszkölésnek, amelylyel, ha nem chronikus náthából eredt, mindig a hosszú életre való kívánságot kapcsolták össze. Később még az orvosok is gyakran tüsszentésre ingerelték betegeiket, mert ebben az életerő gyarapodását látták. Az első lélekzet vételre még ma is így ösztökélik az újszülött csecsemőt.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geitner és Rausch** tulajdona) **fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.**
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság
Budapest, VI., Váci-út 69.
GYÁRT: Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
es. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőzszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walsler Ferenc
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémtöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnycim: „Walsler Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

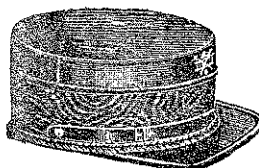
Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5°/o-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egy-egy példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatos füzet ára 10 fillér.

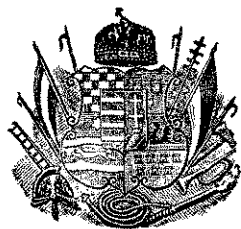
**Kendertömlők, Szivótömlők, vedrek, sisakok, hel-
felszerelések megbízható beszerzése**
Győző Béla és Társa cégnél
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3.
a Vigszínház tőzszomszédságában.

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK
3 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Czirály Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona bektüldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET
félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat
legjobb és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogositott.

A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hozzá az előzetesek s hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája
VII., Rákóczi-út 38.
Telefon 90-33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.

Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.

A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazására formai igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztellett-díjért.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Az országos elnökség Tiszafüreden.

Országos szövetségünk elnöksége utoljára 1883-ban járt szemle-uton.

Akkori kiszállásának (gróf Cziráky Béla volt az elnök s Follmann Alajos az alelnök) az volt a célja, hogy lássa az egyes vidékek szerint különböző viszonyokat, tanulmányozza az ügy haladására döntő befolyással ható tényezőket s ekkép a helyes kormányzás vagyis a tanácsotadás, a követendő irány kijelölése s a célhoz vezető módok megszabása tekintetében nélkülözhetetlen előfeltételekkel s a helyi mozgató faktorokkal megismerkedjék, de — nem aktaszerűleg!

Mert az akták és az élet között olyan nagy a különbség, mint a rajz és a természet közötti. A rajz csak ábrázol: a természet alakít. Az hamis szint nyujthat: ez maga a valóság.

Távrolról igen sok állapot szinte elképzelhetetlen és a hely színén csaknem azt hinnők, mintha másképp nem is volna lehetséges. Az aktákból csupán okoskodni lehet, de az utazásból, a helyszínén szerzett tapasztalatokból okulni is.

Ezért volt már akkor is nagy jelentősége annak az első excursionnak, melyet 1883 július 14—23-áig teljesített az elnökség. S ugyanezért kell örömmel üdvözölnünk a mostani elnökségnek csak helyeselhető amaz elhatározását, hogy felhasználva egy vidéki

egyesület jubiláris ünnepét, a hevesvármegyei szövetség éves közgyűlése alkalmából rendezett járási tűzoltóversenyekre lerándult Tiszafüredre.

Mikor azonban most, 24 évvel később újra kiszállottak vidékre a hazai tűzoltóügyek vezetésére hivatottak, hogy mint a magyar tűzoltók bizalmának legfőbb állásu letéteményesei, megjelenésükkel emeljék az ünnepség fényét s emlékezetesebbé tegyék egy vármegyei szövetségnek a közgyűlését — már nemcsak a szunnyadó erők fölkeltesére s az objektív kritika gyakorlására, hanem a megszívlelendő tanulságok szerzésén kívül, annak megismerésére is nyílt alkalom, hogy rendezett tűzrendészeti viszonyokat teremteni, a tűzoltóügy fejlődésének lendületét szinte ellenállhatatlanná tenni is lehetséges — mihelyt az erre és illetőleg a nem is oly régen még lenézett tűzoltóügy céltudatos vezetésére és gyakorlására hivatott közigazgatási tényezők, az e nemes intézmény érdekében buzgolkodó egyeseknek lelkes és önfeláldozó működését kiegészítik és kellő hatályúvá teszik.

Hevesvármegyében egész gárdája van az ügy iránt való igaz lelkesedéstől áthatott férfiaknak — kettő közülük név szerint dr. Glósz Kálmán és dr. Vass János az orsz. szövetség elnökségének is tagja; a nélkülözhetlen hatósági gyámolítást adni hivatott

férfiak élén pedig egy — Majzik Viktor, áll.

A budapesti, június 28-án reggel 7 órakor elindult gyorsvonattal érkezőket, a vármegye határán, Hatvan feldisített állomásán, dr. Glósz Kálmán és Liszkay Lajos fogadták. Utóbbi, mint járási tűzfelügyelő, előbbi a vármegyei szövetség nevében tett jelentést az elnökeknek; a perronon pedig ott állt tisztelegve Hirling Gyula hatvani csapata, meg a hatvani czukorgyár tűzoltósága, melynek parancsnoka Gaudersz Siegfried.

Az ut további vonalán Ecséd, Pásztó, Hort, Vámos-Győr, Karácsond és Ludas állomások mindegyikén újabb csapatok tisztelegtek az Országos Szövetség elnöke előtt, kinek Vámos-Győrön egy második járás tűzfelügyelője, Széplaky György jelentette a kivonult csapatok számát.

Füzesabonyban, ahová dr. Schleiminger László, a tiszafüredi tiszteletbeli parancsnok, elébe jött az elnökségnek, a helybeliek, valamint Eger, Heves, Gyöngyös, Kerecsend, Maklár, Nagy-Tállya és Tarna-Zsadány egyesített csapatainak tisztelegését Gröber Ferencz, egri parancsnok vezényelte, a szintén feldisített állomás előtt pedig maga Majzik Viktor, az alispán, üdvözölte „benső örömmel és mély hálával“ az elnököt.

A szíves szavakra Széchenyi Viktor gróf ekkép válaszolt:

„Nagyságos Alispán Ur! Tekintetes Vármegyei Szövetség! Tisztelt Uraim!

Az országos tűzoltó szövetség elnöksége a legnagyobb örömmel jött Hevesvármegyébe. Örömmel, mert tudja, hogy ez a vármegye egyike a fejlett tűzrendészeti viszonyokkal bíró vármegyéknek és mert tudomással bír arról is, miszerint azóta, hogy Nagyságod állt élére e vármegyei szövetségnek, félmilliót érő tűzoltószerszettel és felszereléssel gazdagabbak itt a községek.

Fogadják őszinte köszönetemet azért a bajtársas fogadtatásért, melylyel nemcsak e pillanatban, hanem mióta a vármegye határát átléptük, lépten-nyomon találkozunk!

Az éljenzéssel fogadott beszéd elhangzása után elnök, kíséretével együtt, végigment a tisztelegő szakaszok arcvonala előtt s a füzesabonyiak ide kivonultatott szereit is meg szemlélte. 2 drb kétkerekű mozdonyfecskendő, egy kocscifecskendő, néhány víz hordó és a létráskocsi állott az indóház előtt, ahol Papp János szolgált felvilágosításokkal.

A Budapestről jövő s a csatlakozott vármegyeiek, (köztük dr. Vass János elnökegi taggal, ki az alispán kíséretében Egerből jött) itt a tiszafüredi által rendelt különvonatra szálltak át, a mely a váróterem előtt kalapját lengető polgárság éljenzése közben robogott ki az állomásról.

Füzesabonyban egyébként egy egész szokatlan, de annál kedvesebb ismeretséget is volt alkalmunk kötni. Megismerkedtünk nevezetesen Nagy László alezreddessel, a 60-ik gyalogezred Egerben székelő zászlóaljának parancsnokával — mint a hevesvármegyei tűzoltószövetség választmányi tagjával. Az alezredes ur szintén Tiszafüredre tartott s mint a választmány tagja nemcsak az éves közgyűlésen szólalt fel (természetesen magyarul), hanem a diszebédén is, a versenyeknél pedig a jurynek is beválasztott tagja volt. Róla mondta este az egyik tiszafüredi pógár a másiknak: „egy pléhgalléros katonatisztet is láttam, de nem a volt a legfőbb ember. Nálánál nagyobb urak, generálisok is lehettek ott“.

Mezőtárkány volt a következő megálló.

E községnek első híressége a — jegyzője. Arról nevezetes, hogy a földmivelésügyi miniszternek első kitüntető díját ő nyerte meg, azon a címen „mert hazánkban legtöbbet tett a községért“ Teremtett a falujában közraktárakat, létesített községi takarékpénztárt stb. és szervezett önkéntes tűzoltóságot is, amelynek élén parancsnok gyanánt maga Hevesvármegye tűzrendészeti felügyelője: Jászberényi Miklós áll. — Az e néven

lapunk olvasói előtt és így országszerte jól ismert férfiu tudniillik, maga a híressége Mezőtárkánynak.

Az állomásra érve, az Illés István vezetése alatt kivonult 40 főnyi csapat nevében, Jászberényi üdvözölte az elnököt, ki szívesen válaszolt a szép szavakra. A mi figyelmünket azonban 2 másik körülmény ragadta meg.

Ott állt ugyanis, a tűzoltók csapatától külön, egy sorban 9 gatyás magyar. S mikor a csapat tisztelegése véget ért, előlépett közülök az első szárnyember s levetett kalappal, egypár magyaros szíves szóval ő is üdvözölte a grófot, mint mondá „Mezőtárkány községe nevében, az előjáróság jelenlétében.“ — A derék férfiu maga volt a falu bírása: Csepreghy János. Megfigyeltük, grófunk az egész uton senkivel sem parolázott olyan melegen, mint Csepreghy urammal, aki nem restellte, kijönni az esküdtekkel együtt a vasúthoz, csak azért, hogy akit az ő érdemes jegyzőjük üdvözölni siet, ugyanazt ő is megtiszteljük. Ime az ideális kapocs, az igazi együttérzés, a falu jegyzője és népe közt. Ahol a jegyző csak a közügy javára és községségeért él: ott a falu is mindenre kész a jegyzőjéért.

A másik nem utolsó látványt a csapat szárnyán felállított szerek képviselték. Két fecskendő (egyik kocsi, másik 2 kerekű mozdony) 2 vízes hordó, egy létráskocsi, mint Füzesabonyban; a kocsi-fecskendő azonban az országos szövetség mint a fecskendőjének a másodpéldánya.

Vonatunk megállásakor, meg elindultával is, a Rákóczi-induló kedves hangjai ütötték meg a fülünket; hamisítatlanul, cigányosan huzták. Cigánynak azonban sehol hire-hamva. Végre kisült, hogy Mezőtárkányban a banda is tagja a tűzoltóságnak s a zenekar tagjai a sorok megett, tűzoltó ruhában működtek közre ad majorem Hyperionidis gloriam!

Mezőtárkány után Poroszló következett, ahol Márky Géza parancsnok tisztelegett. Poroszlónak az előbb említett szereken kívül még vészvonata is van. Persze Köhler-féle, mint ahogy utunk mentén véges-végtől-végig kizárólag ennek az áldozatkész hazai gyárosunknak gyártmányaival találkozánk.

Tiszafüredre érve Fülöp Zoltán főszolgabíró, mint a tűzoltó egyesület elnöke üdvözölte a feldisített állomásra berobogó külön vonaton érkezőket, kiket aztán hosszu kocsisorban, (elől négyes fogatokon) röpitettek a község háza udvarára. Itt a kerület országgyűlési képviselője Malatinszky György, nejével, mint zászlóanyával, valamint a koszorus lányok fogadták a vendégeket. Széchenyi Viktor grófot Lipcsey Klárka, Majzik Viktor alispánt pedig Borsos Irénke egy-egy virágcsokorral is meg lepték.

Itt találkoztunk a hajdúvármegyei szövetség képviseletében megjelent Publigh Ernővel, ki más irányból, Debreczen felől jöve, előbb érkezett meg mint mi, továbbá a hevesvármegyei szövetség papjával dr. Kürthy Menyhérttel, aki a község házában ad hoc készített sátor alatt az egyet zászlóját szentelte fel. Ez alkalommal mondott ünnepi beszédének alapigéje, mint Publigh bajtárstól hallottuk, az az isteni jelszó volt: „szeresd felebarátodat!“ pointje pedig annak parafrázisa, hogy „a meggyőződés lehet egymástól eltérő, de a szeretetben eltérő meggyőződésnek helye nincs!“ Aranymondás.

A zászlót egyébként Diószeghi Mihály ev. ref. lelkes is megáldotta. „Színed vörös — mondá a református pap — ez harcot jelent; szalagod fehér: a béke jelvénye! Vezesd a harcból, a veszélyből nyugalomba vissza a béke katonáinak e kicsiny seregét, mely 80 év óta hordja szívében képedet: képét annak a zászló lengő szalagára himzett szép jelmondatnak, melynek értelmében: összetartástok erő, munkátok erény!“

A zászlószegek beverése után, fent a székház első emeleti nagyszobájában, az elnökség ülése vette kezdetét. Az ülés lefolyásáról szóló jegyzőkönyv jövő számunkban lesz olvasható.

HIVATALOS RÉSZ.

A tiszafüredi diszebédről fenséges védnökünkhez menesztett távirat szövege ez volt:

József kir. herczeg urnak

Budapesten
kir. várak

Az Országos Tűzoltó Szövetségnek a tiszafüredi tűzoltó-testület XXX. éves jubileuma alkalmából Tiszafüredre kiszállt elnöksége, valamint az itt évi rendes közgyűlésének megtartására egybegyűlt Hevesvármegyei szövetség a Fenséged egészségére elhangzott pohárköszöntő hatása alatt őszinte hódolatát és ragaszkodását fejezi ki.

Gróf Széchényi Viktor,

az országos tűzoltó-szövetség elnöke.

Majzik Viktor, alispán

a hevesvármegyei tűzoltó-szövetség elnöke.

Fülöp Zoltán, főszolgabíró

a tiszafüredi önk. tűzoltó-egylet elnöke.

Lipsey Tamás, szolgabíró

a tiszafüredi tűzoltóság parancsnoka.

A fenséges urnak, ki Balázs, Lukásich és gróf Surenzy vezérőrnagyok, dr. Witter törzsorvos, továbbá Fabrizius és Schnörch, Liskay és Braun ezredesek, valamint a kíséretében levő többi tiszt társaságában az Aldunán harcászati gyakorlótan volt, ezt a táviratot Ujvidéken a „Deák Ferencz“ nevű gőzösön kézbesítették, ahonnan ő fensége ugyancsak táviratilag a következő választ küldte:

Ujvidék.

Gróf Széchényi Viktor urnak

Tiszafüred.

Ragaszkodásuk meleg kifejezéseért hálás, benső köszönetet mondva, a harminc éves fennállás ünneplése alkalmából egybegyűltek mindnyáját — szívből üdvözli

József főherczeg.

987 sz.
1907.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi július hó 13-án d. u. 3 óraker ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

A tárgysorozat főbb pontjai:

1. A népies tankönyv bírálata, (előadó: dr. Szily József).

2. Az országos tanfolyam stipendiumainak kiadása, a tanfolyam rendezése.

3. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 óraker a segélyszépenztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1907 június 30-án.

Széchényi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Dr. Szily József felolvasása.

Tartotta 1907. évi április 19. és folytatólag május 2-án a budapesti tűzoltó testületek szövetségének ülésén.

Hajdan a tűzoltóság hivatása a kitört tűz oltása volt egyedül, melyhez az „erős kar, bátor szív és testvéri szeretet“ adta meg a kvalifikációt.

Később belátták, hogy ezen speciális ismereteket igénylő feladatra azt ki is kell képezni. Így kezdtük a béke munkáját a feokendőgyakorlatokkal, folytattuk a mászással, utóbb az elméleti oktatással, s ma ott tartunk már, hogy taktikai támadásokkal is képesítjük tűzoltóinkat.

Tökéletesítettük primitív tűzoltó eszközeinket, sőt látjuk a törekvést az emberi erőt pótló gépek használatára, mert hisz az emberi erő mindig gyenge, kevés, s azt csak a gépi erő pótolhatja.

Gondoskodtunk tehát emberi erőről, szakudásról, gyakorlásról, gépekről, de már pl. vízről, mely az oltáshoz kell, alig-alig gondoskodtunk, még ott sem, ahol könnyű szerrel, alig számbavehető költséggel előteremthettük volna.

Amiket itt felsoroltam, az mind speciális tűzoltói ténykedés, mely csak azt czélozza, hogy a tűzoltóság a kitörő tűzzel szemben sikeresen fölléphessen. Egytől-egyig tehát szép, helyes törekvés, melyen a tökéletességre irányuló tevékenységgel lehet nagy érdemeket szerezni, de nagy tévedés volna azt hinni, hogy ezzel a tűzoltói tevékenység ki van merítve. Pedig ezt látjuk kevés kivétellel ugyszólván ország-szerte a tűzoltóságoknál, melyek csak a tűzoltást tekintik feladatukul, de nem egyuttal a beállható bajoknak megelőzését is.

Igaz, ez nem mindig, sőt csak ritkán speciális tűzoltói feladat, hanem inkább a hatóságok és más, a tűzoltóság körén kívül álló faktorok földadata, kivált a kivitel. De már ezek figyelmének a szükségesekre ráirányítása, azoknak kézzelfogható érvekkel meggyőzése, a kivitel módzatai iránt való javaslatétel mindig a tűzoltóság földadata lesz, s a mely tűzoltóság ebbeli földadatának nem tesz eleget, az csak felmunkát végez.

Hajdan a tűz drága ritkaság volt; ma mind kiterjedtebben használják. A gyufa olesó, már az iskolás gyerek is dohányszik. A régi nagykupaku öblös tajtékpipák helyett ma már a szikráját szabadon hullató szivar s az ennél még veszedelmesebb cigaretta járja. A gépeket tűzzel hajtják, a klíma állandó hűvösödése miatt sokat fűtünk. Főtlen ételt alig eszünk, a régi becsületes olajméces-, a faggyu-, milligyertya helyét elfoglalta a petroleum, a gáz, a benzin, a spiritus, acetilen, etilén stb. és a tűzbiztosnak hirdetett villanyvilágítás.

A szaporátlan emberi erőt a tűz által fejlesztett gépi erő pótolja mindenütt. Tömegesen gyártják a különböző anyagokat, melyeket aztán hatalmas raktárakban, áruházakban stb. halmoznak föl. Óriási értékek tömörülnek ekként, melyeknek védelméről azonban korántsem történik gondoskodás a maguk értéke arányában, mert az emberek könnyelműsége határtalan. A legkevesebb ember okul a maga kárán, annál kevésbbé a más kárán.

Minden téren halljuk hangsúlyozni az állami, a hatósági támogatást, de ez a támogatás csak akkor kell, ha az kézzelfogható anyagi hasznot

biztosít; mihelyt azonban a támogatás olyan, melynek hasznát az egyén kézzelfoghatólag nem érzi, hanem arra csak várnia kellend, vagy kivált ha az illetőtől momentán áldozatot kíván, már nem támogatásnak, hanem gyámkodásnak, hatalmaskodásnak, az adózó polgárság zaklatásának tekintjük, mely ellen egyértelműleg tiltakozik mindenki a szent szabadság jelszava alatt.

A törvényhatóságok, községek, egyesületek a maguk autonómiájára hivatkozva az állami szubvenció kivételével visszautasítanak minden állami beavatkozást, vagy ha ezt az állami szubvenciót féltve nem tehetik, legalább elkövetnek mindent arra, hogy a kormányhatalomnak a köz érdekeit szolgáló intézkedéseinek valahogy érvényük ne lehessen, mert ez talán egyes befolyásos elemek momentán anyagi sérelmével jár.

Az országgyűlés alkot törvényeket, melyek arra jók, hogy azokra alkalomadtán hivatkozhassék a kormányzati lelkiismeret. Kiad a kormány rendeleteket, de már azok végrehajtását, mely az autonóm törvényhatóságok és községek feladata volna, senki sem eszközli, de annak ellenőrzésére az államhatalom sem mer vállalkozni, mert ezt csak az autonómia sérelmével tehetné, sok galibát csinálna másoknak is, magának is, esetleg költségeket is.

Igy aztán törvények és rendeletek dacára marad minden a régiben, mert hát mi magyarok nagy szabadságszeretők, igen liberálisak, de egyuttal rettenetesen konservatívok is, nagy demokraták, valójában azonban arisztokraták vagyunk.

Igy esik aztán, hogy az egyéni szabadság védelmének örve alatt a legszebb törvényes intézkedések is hatástalanok maradnak, mert az egyéni szabadság mindenek, tehát a közérdek fölött is való. E szabad ágot bármiféle nemes célzattal akarjuk korlátozni, a leg-hatalmasabb ellenállással találkozunk még ott is, ahol nem egyének, hanem tömegek, községek, vármegyék, vagy az ország érdeke kívánná.

De hagyjuk a száraz elmefuttatást, a semmitmondó általánosságokat s kísérsük meg az elmondottakat néhány, az életből vett példával illusztrálni és pedig azon a téren, mely bennünket közvetlenül érdekel, a tűzrendészet terén.

Elnökünk ajkairól hangzott el csak a közel-múltban, hogy a törvények és szabályrendeletek közt az a különbség, hogy míg a törvényeket néhanapján megtartják, a szabályrendeleteket sohasem.

A községi, a kihágási és a büntető törvények sok oly intézkedést tartalmaznak a tűzrendészet kezelésére nézve, mely máig sincs végrehajtva.

Valjon hány embert büntettek meg azért, hogy közveszély alkalmával, minő a tűz, a hatóság felhívására nem működött közre a tűzoltóságban a maga hozzátartozói, hámos lovai és igavonó barmaival? Pedig ezt a törvény már 1879-ben elrendelte s ennek maig se tudtak a hatóságok érvényt szerezni. Miért? Mert nem is akartak, meg nem is mertek. De sőt adott esetekben maguk a bíróságok is, a törvény világos intézkedései ellenére, az egyéni szabadság szentségére hivatkozással, elűtötték az idevonatkozó panaszokat.

Valjon nem-e mindennapi dolog, hogy a feckendők nyomásához nem kapunk munkatérőt? nem-e napirenden van, hogy a vízszállítás hiányossága miatt százezrek pusztulnak el?

Még rosszabbul vagyunk a törvényt pótló kormányrendeletekkel, körrendeletekkel, a tör-

vényhatóságok és községek által alkotott szabályrendeletekkel.

Az egyetlen, ami mindezekből vagy egészben, vagy legalább is nagyjában be lett tartva, a feckendők beszerzése volt; de hát ebben sem volt köszönet.

A községek részére, a községi autonómia világos sérelmével, a vármegyék szerezték be ezeket, persze a községek terhére. Temérdek hasznavehetetlen limlomot sózott ekként a baksissal dolgozó konkurrencia a községek nyakába drága pénzen; olyan holmit, mely a használhatatlanság bélyegét már születése pillanatában magán viselte, vagy pedig vele született gyengesége, a gondatlanság és Csáky-szalmája rendszere miatt időnap előtt elpusztult.

A felsőbb hatóságok megnyugvással látták, hogy a feckendők helyben vannak, a községek gyönyörködtek a szép színesre festett gépekben, mi tűzoltók határtalan örömben usztunk a tűzvédelem hatalmas fejlődésén, ám csakhamar rendszerint már az első tűz alkalmával beállt a krach. A gépet senkise gondozta, vele bánni tudó ember a községben nem akadt; nem esoda, ha a legelső alkalommal felmondta a szolgálatot.

A bíró, a jegyző, kik ellene voltak a feckendő beszerzésének, szinte megelégedéssel látták, hogy a feckendő nem szuperál, ellenben a régi, hasznavehetetlennek mondott gép még mindig dolgozik. Nehogy újabb kiadás legyen, inkább veszni, pusztulni hagyták a gépet, mert hát azt ugye lehet megreperálni. A felsőbb hatóságoknak meg kisebb-nagyobb gondjuk volt, mintsem hogy a feckendők rendbentartására a községeket szorítsák, egyrészt azért, mert nem értettek hozzá maguk sem, másrészt azért, mert csak községi vagy pusztulásáról lévén szó s abból indulván ki, ha a községnek nem fáj, nekünk se fáj, magukat a beavatkozásra illetékeseknek nem tartották.

Mennyire ment e tekintetben a felettes hatóságok indolenciája, élénken illusztrálják a következő esetek.

Az 1900. évben tartott tűzrendészeti szemlék alkalmával Sz. vármegye egyik járásában bámulattal tapasztaltuk, hogy minden házhoz támasztva csáklya, szikraesapó, létra s egy félfenekű hordóban víz van, a feckendő azonban, melyet a nyitott szinből a nyári óvoda kitelepített a szabad ég alá, teljesen elkorhadva s egyik rozszant kerekével mélyen a száradt agyagba temetve a napon sült. Medencéje rostszerűen lyukas volt, hozzáérve rudja tört, kereke lerogyott.

Szóvátéve a dolgot a főszolgabírónak, azzal védekezett, hogy amit a szabályrendelet elrendelt, azt ő mind foganatosította is, ám a szabályrendelet mitse szól a feckendő rendbentartásának módjairól, no meg ő nem is ért ahhoz, hát ezt tőle követelni se lehet.

A legeslegfőbb hatóság egy számottevő tényezője pedig, midőn rámutattunk a rengeteg kárra, mely a feckendők pusztulásával a községeket érte s ez ellen intézkedést kértünk, egyszerűen azzal vágta el a dolgot, hogy mivel a községi vagyont saját autonóm hatáskörében maga a község kezeli, itt pedig nem történt se lopás, se sikkasztás, ennél fogva beavatkozásra sincs ok.

Ime a bürokrácia, mely csak a paragrafust nézi mindenben, a dolog velejét, lényegét azonban figyelmen kívül hagyja. Még csak a direkt kárt sem nézi, annál kevésbé veszi számításba azt az egyébként ki sem számítható indirekt kárt, mely a feckendők pusztulása révén a községeket, illetve azok lakosait érte.

Nem csoda, ha a tűzrendészeti kormányrendelet egyéb, csak általánosságban tartott intézkedéseinek fogamatja nem lett, de nem lett fogamatja a törvényhatósági és községi szabályrendeleteknek sem, dacára annak, hogy igen sok üdvös intézkedést tartalmaznak.

A tűzrendészet kezelésében mutatkozó ezen elmaradottságunk okait kutatva, megállapíthatjuk a következőket.

A magyar ember veleszületett konzervativizmusa nehezen vesz be minden újítást, mert azt tartja, úgy jó, ahogy ősapánk is csinálták. A kaputos ember részéről jövő jó tanácsokban nem bizik, mert attól tart, hogy azok az ő becsapására vannak szánva.

A hatósági rendelkezésekben megnyilatkozó gyámság ellen egyéni önérzete, a kényszer ellen pedig szabadságszeretete már eleve protestálásra készíti, mert tapasztalata szerint mindennemű hatósági beavatkozás csak újabb és újabb terheket rak a terhek alatt amúgy is roskadozó vállaira.

Hogy ezen intézkedések az egyén megterhelése mellett végeredményükben a köz javát s abban az egyén javát is hivatvák szolgálni, azzal a mi magyarunk nem igen számol, azt tartván, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.

Hatóságaink, látva a népességnek minden hatósági intézkedéssel szemben tanusított ellen-szenvét, no meg fejük fölött érezve állandóan a választások Damokles-kardját, keztyús kézzel kezelik a dolgokat s azt se látják, amit a vak is meglát s azt se hallják, amit a süket is meghall.

Igy lehet aztán „a kecske is jóllakik, a káposzta is megmarad“ elvével kormányozni, éveken és évtizedeken át a közbecsülés, a közszeretet és népszerűség melegében sütkérezni, mi mellett az ember se másnak kellemetlenségét, se magának gondot és dolgot nem csinál.

Speciálisan a tűzrendészeti közigazgatásban azonban a hatóságok semmittevésének más oka is van, t. i. az, hogy a közigazgatás tényezőiben nincs meg az ehhez szükséges hozzáértés. Igaz, a közmondás azt tartja, hogy akinek az Isten hivatalt adott, annak ész is adott melléje. Az is igaz, hogy mindenkinek meg van a magához való esze, de hát mindez édes kevés arra, hogy azzal különleges szakismerteket igénylő téren is boldoguljunk és boldogíthassunk, ha csak hozzáértő tanácsával nem jön segítségünkre az, akinek ezt tenni különleges föladata volna.

Tűzrendészetről lévén szó, ki szerepelhetne szakértőként más, mint a tűzoltó; az, akinek az e téren való munkálkodás különös föladata — volna.

Bizony-bizony csak volna, mert sajnos, mi tűzoltók tevékenységünkben nem tudunk még arra a magaslatra emelkedni, melyen ezen a természet rendje szerint bennünket jogosan megillető munkakörből részt kérhettünk, vagy részt kaphattunk volna.

A mi tűzoltóinkat derékszakadásig látjuk működni a tűzoltásban, mindinkább örömmel látjuk tevékenykedni a szakképzés terén, de nem látjuk őket ott, ahol leginkább szeretnők őket látni, t. i. a megelőző tűzrendészet gyakorlásában és a tűzrendészet kezelésében való közreműködésnél.

A tűzrendészetben kétségtelenül az első, a legfontosabb teendő magának a tűzoltóságnak megfelelő szervezése és felszerelése, nehéz föadataira való kiképzése, ám ha ez megvan, itt megállni büntetlenül nem szabad, mert ez

a föladatnak csak első része, melynél nem kevésbé fontosnak, de eredményeiben minden-estre számottevőbbnek kell tartanunk a másod-ik részt, a tüzek keletkezésének megakadályozását és a tűzrendészet helyes kezelését célzó tevékenységet.

Hogy ez így van, annak két oka van. Egyik az, hogy közhatóságainkat, tűzoltóságainkat a megelőző tűzrendészet fontos, életbevágó voltáról meggyőznünk eddigelé nem mindenütt sikerült s ebből folyólag az ehhez szükséges szakismerteket sem tudtuk általánosítani, a másik meg az, hogy a tűzrendészet kezelésébe a tűzoltóságok hatósági szakértőkként Budapest székesfővárost s ennek nyomán egyes nagyobb városokat kivéve, beilleszteni nem tudtuk.

A tűzrendészeti kormányrendelet hiába írta elő az évi tűzrendészeti szemléket, hiába a tűzvizsgálatokat, hiába mondta ki félreértést kizárólag, hogy a tűzoltóparancsnok ezekre meghívandó s a fölveendő jegyzőkönyvek általa is aláírandók, fogamatja mindezeknek nem lett, mert ily szemlék és tűzvizsgálatok vagy egyáltalán nem is tartattak, vagy pedig azokra a tűzoltóparancsnok meg sem hivatott, a fogadatlan prokátor szerepére pedig vállalkozni valóban nehéz feladat. Maradt tehát minden a régiben; azaz dehogya a régiben, mert az állapotok hovatovább rosszabbodnak, amint azt később be is fogom igazolni.

A megelőző tűzrendészetnek egyik legfontosabb része a tűzbiztos építkezés. E tekintetben se törvény, se kormányrendelet nem intézkedik, hanem a törvényhatóságok feladata volna arról építkezési szabályrendeletek alkotásával gondoskodni.

A törvényhatóságok majdnem kivétel nélkül rendelkeznek ily szabályrendeletekkel, de tűzbiztonság szempontjából azokban köszönet alig van, mert azok megalkotásánál, ha sok egyéb szempont érvényesült is, magának a tűzbiztonságnak szempontja ugyszólván teljes egészében figyelmen kívül hagyott, egyrészt azért, mert ezen szempontok érvényesítésével az építkezés eddigelé megszokott sablonjaitól eltérés nagy rázkódtatásokat és nem csekély megterheléseket rótt volna a polgárságra s ezek közt azon vagyonnal és befolyással bíró egyéniségekre is, kiknek a szabályrendeletek megalkotásánál szavuk volt, másrészt főképp azért, mert ezen kérdésekre a legalsóbb és legfelsőbb fokon egyaránt a tűzoltóságnak szava nem volt.

E szabályrendeleteket megalkották, jóvá is hagyták anélkül, hogy azokra a tűzoltói szak-erők csak bele is pillanthattak volna s amíg a két évtized óta alkotott tűzrendészeti szabályrendeletek kivétel nélkül keresztül mentek az országos tűzoltó-szövetség elnökségének véleményező retortáján s azok jóváhagyásánál a szövetség véleménye alig egy-két kivétellel döntő súlylyal jutott a mérlegbe, az építkezési szabályrendeletek ma se kerülnek még véleményezés végett az országos szövetséghez, jeléül annak, hogy a legfelsőbb fokon ma se jutottak tudatára annak, hogy az építkezési szabályrendeletek megalkotásánál a legeslegfőbb szempontnak mégis csak a tűzbiztonság szempontjának kellene lenni.

Egyik-másik szabályrendelet ugyan megkísérelte, hogy többé-kevésbé radikális eszközökkel javítson az eddigi állapotokon, ám ezek a kísérletek is hajótörést szenvedtek ugyszólván az egész vonalon, mert a megszokott sablontól való legkisebb eltérés is megdrágította volna az építkezést, hogy az ellen nemcsak az építetők, hanem maguk az építők is kézzel-lábbal és

gyakran a legkőrmönfontabb módon védekeztek s ezer módját találták ki annak, miként lehet büntetlenül kijátszani a legszebb szabályrendeleti intézkedéseket is.

Igy egyik erdélyi vármegyénk már 15 év előtt alkotott szabályrendeletében kimondta, hogy új házat jövőben puha tetőzettel építeni nem szabad, a meglevők pedig 3 év leforgása alatt tűzbiztos tetőzettel látandók el, különben karhatalommal lebontatnak. A dolog rendjéről szerint megalkotott szabályrendeletnek azonban érvényt szerezni máig se tudtak s maradt minden úgy, ahogy volt.

Egyik dunántúli vármegye szabályrendelete kimondta, hogy ha a régi tető legalább egyharmadában javítást igényel, úgy az egész tető tűzbiztosra építendő. Hát ezt még a dúsgazdag püspök is akként játszotta ki, hogy a korhadtszindelytetőt négy évre elosztva ujjíttatta meg, csak hogy ne kelljen tűzbiztos anyaggal fednie palotáját.

Számottevő haladást tűzbiztonsági tekintetben csak az oly új építkezéseknél látunk, hol az építkezési költségek esetleges szaporulata döntő szerepet nem játszik, tehát a kevés tagu vagyonos osztálynál, itt is azonban csak ott, a hol a tervező építésznel meg van a tűzbiztonság nagy érdekei iránt a kellő érzék és az ugyan- csak nem nélkülözhető speciális szakismeret.

Ez utóbbit azonban, sajnos, építőinknél alig látjuk. Nem látjuk, csak elvéve, még a legmagasabb iskolából kikerült műépítőinknél sem, mert hisz műegyetemi oktatásunkban a tűzbiztonsági szempontok érdemük szerinti méltatásra nem találnak, annál kevésbé látjuk azt építőmestereinknél és vállalkozóinknál, kik akárhányszor a legelemibb ismereteket is nélkülözve kerülnek építőink sorába. Mit kívánhasunk akkor ezermester parasztépítőinktől, kiknek keze alól pedig évente ezrei kerülnek ki a lakóházaknak és melléképületeknek? A tűzbiztos építkezés tekintetében hazánkban egyedül Budapest székesfővárosa kivétel, nem annyira azért, mert építkezési szabályrendelete szokatlanul sok oly intézkedést tartalmaz, mely a tűzbiztonság érdekeit többé kevésbé szolgálja, hanem főképp azért, mert a fővárosi hatóság nemesak az abban foglaltak elrendelését, hanem azok végrehajtásának ellenőrzését is föladatainak tartja.

Am ha ma, nem csekély büszkeséggel, arra hivatkozhatunk, hogy szeretett fővárosunk tűzbiztos építkezés tekintetében világszerte a legelső helyek egyikét foglalja el, úgy tévedés volna ezt az eredményt csakis építkezési szabályrendeletünknek tulajdonítani, mert az csak az alapvetés munkáját végezte, a tulajdonképeni, az érdemleges, a lélekszerinti munkát ahhoz a fővárosi tűzoltóság szolgáltatta akkor, amidőn a tömérdek gyakorlati tapasztalaton nyugvó szakvéleményét a tűzvizsgálatoknál, de kivált az évente rendszeresen foganatosított tűzrendészeti szemléknél az építkezési szabályrendelet intézkedéseinek messze tulmenőleg latba vetette s ekként a főváros hatóságainak rendelkezéseik megtételére az alapot megadta.

Kiszámíthatatlan az a haszon, mely a fővárosi tűzoltóságnak, mint a közigazgatás egyik szerves részének, ebbeli működéséből, melylyel Európa összes fővárosait megelőzte, fővárosunkra háramlott, teljessé azonban ezen működése csak akkor fog válhatni, ha a főváros hatósága módját fogja találni annak is, hogy tűzoltósága már az építkezési tervek felülbírlatánál is latba vethesse döntő szavát, tisztikara pedig — a megelőző tűzrendészet szolgál-

lata érdekében — olyan kiegészítést fog nyerni, mely lehetővé fogja tenni, hogy a rendszeres tűzrendészeti személy ne csak a gyárak, ipartelepek és nagyobb áruházakra korlátoztassanak, hanem az összes üzletekre, műhelyekre, lakóházakra, sőt a magánlakásokra is kiterjesztessenek, még pedig akként, hogy ezen vizsgálókat a hatóságoktól függetlenül, önállóan is bármikor foganatosíthassák s javaslataikat az illetékes hatóságoknak megtehessek.

Mert sok, nagyon sok teendő volna ám még hátra a tűzbiztos építkezés tekintetében itt a fővárosban is, hát még a vidéken, ahol a tetőanyagok itt-amott mutatkozó megszorításán kívül ugyszólván alig találkozunk érdemleges intézkedésekkel s kevés kivétellel kiki úgy építhetnek, ahogy éppen jól esik neki.

Igy pl. a háztelkek, az u. n. belsőségek, de kivált azok beépíthető területei tekintetében, a fővárost kivéve, sehol az országban korlátozás nincs téve. Ennek a helyénnemvaló tulságos szabadságnak következménye azután ország-szerte az, hogy a főépület mellett gombamódra szaporodnak, az igényeknek időszakos emelkedésével, a legkülönbözőbb rendeltetésű s rendszerint könnyű, tűzveszélyes anyagból készült melléképületek, toldalékok; majd az önálló családtagok szaporodásával ugyanazon kis telken az ugyszólván egymás hátra rakott lakóépületek, bőséges tápot adván a közelség és a nehéz hozzáférhetőség révén a tűz továbbterjedésének.

A hajdanában egy család céljaira szolgált, keskeny utcai komlokkal bíró telken, ma 3—4 kisebb-nagyobb lakóépület van a hozzájuk tartozó melléképületekkel összezsufolva, kezdetben egy közös utcai bejáróval, később a családi perpatvarok révén minden hatósági beavatkozás nélkül, elparcellázva, itt is, ott is elkerítve, legfeljebb keskeny sikátorokon, zsákutcákon, ugyszólván csak léghajón megközelíthetőleg.

És ezt a hovatovább országos csapássá fejlődő állapotot a mi hatóságaink szótlanul tűrik, mert korlátozó intézkedésekkel — nem találván meg arra a törvényes alapot sem — nem merészelik az egyéni szabadságot, a magántulajdont érinteni.

Belsősegeink ezen zsufoltságát csak fokozza azon körülmény, hogy az istállók, pajták, csürök, görék, sertésólak, baromfiketrecek, kenyérsütők s az ég tudná felsorolni, még műféleépületeken kívül ott látjuk az olfa-, rözse-, venyige-, kukoricaszár-, trágya-, polyvarakásokat, a hulladékkal bőségesen övezett szalmakazalt, a legkülönfélébb gazdasági eszközöket, mindmind a legteljesebb összevisszaságban.

Még fokozódik ezen zsufoltság aratás után, amikor kevés kivétellel a szemes termény, a buza, rozs, árpa, zab is bekerül eséplés, nyomatás végett a belsőségre, ha ugyan maradt még egy talpalattnyi tér azok elhelyezésére.

És ezt is szó nélkül tűrik hatóságaink, pedig alig van vármegyei szabályrendelet, mely legalább a száraz terményeknek a beltelkekre berakása tekintetében ne tartalmazna félre nem magyarázható korlátozó intézkedéseket.

Hát vajon csoda-e, ha a szalma-, nád- és faszindelyfödés még mindig virágzó mai kor-szakában, amidőn a lakóházak nagy általánosságban még mindig tetősíkjaikkal tekintenek egymásra, amidőn a gazda legfőbb gondját az képezi, hogy tűzveszélyes melléképületeit és könnyen gyuló anyagait a maga házához mentül távolabb, de a szomszéd ereszéhez mentül közelebb helyezze el, egyrészt, hogy a maga házát védje, másrészt, hogy szabad mozgásra udvarán hely maradjon, amidőn ugyancsak a

területbiztosítás céljából óvakodik telkét a szomszéd felé befásítani s a midőn lépten-nyomon érthetetlen könnyelműséggel jár el a dohányzás, a tüzelés, a világítás körül, tűz esetén egész háztömbök, utcatorok, falvak, városrészek válnak a tűz martalékaivá?

De nézzük csak kissé a falusi életet a maga nem kevésbé fontos aprólékosságaiban is.

A régi időkben még a falu végén ott állt magasra feltűzve a tábla a rápingált pipával és dohányzási tilalommal. Ma, ha ily táblákra kivételesen találunk is, de már olyan emberfiára, kinek ez imponálna, nem akadunk. Öregember, gyorekember egyaránt dohányzik, nem úgy mint apáink, csak otthon vagy pihenőben, hanem nyilvánosan, a munkában is rágja a rövidszáru, sokszor kupaktalan pipát, a katonaságtól visszakerült módosabbja a hosszuszivart és mind kiterjedtebben a még veszedelmesebb cigarettát, amelyre nem acél-kova-taplóval, hanem a fülénél, a lajbizsebben vagy kalapja mellett hordott s nadrágja szarán végighuzott 2—3 szál kenesgyufával gyújt rá. Oda se neki, ha egyik-másik gyufának feje lepattan a gyűlékony hulladék közé, a fő az, hogy sikerül rágyújtani a szeles időben.

Ez a dohányzási mánia nem szünetel szélben, szárazságban, nem az istállóban, nem a kazlak körül, nem a szénagyűjtésnél és behordásnál, de még a cséplés közben sem. Még az öklömnyi kölyök is, ha dohányra nem telik, száraz falevelekből sodor magának manapság cigarettát, melyet aztán az asztal rejtett tövében, vagy a felszer, istálló zugában füstöl el titokban társaival, hogy azután, rajtakapván, ijedtében a könnyen gyuló hulladék közé dobja a még égő holmit.

A szabadban felállított kemencékkel, melyeket rőzsével, szalmával fűtenek fel, mindenütt találkozunk a vidéken, sőt vannak ilyenek még Budapesten is a vasúti munkásházak környékén, itt azonban már kényelmesebb a berendezés, mert a közös használatra szánt s esetleg kettős kemence tűzetokádó kéményei fölé még egy deszkatehető is van emelve, amiként ezt a gyáli-uti munkásházak közt épp e napokban volt alkalmam láthatni.

Hogy disznóöléskor, szappanfőzéshez, nagymosásnál a katlan a szabadban, esős időben gyakran az eresz védelme alatt lesz fölállítva, hogy a tüzeléshez szén és fatuskók helyett rőzse, venyige, szalma, kukoricaszár s egyéb hulladékanyag lesz fölhasználva, hogy ily tüzelés az időközben kerekedett szélben is megszakítás nélkül folytatódik s a tüzes pernye leoltását még befejezett munka után sem eszközlik, az faluszerte napirenden van.

A konyhából a tüzes pernye a szemétdombra kerül, de már a tiszta fa hamuját, mint finom drága portékát, bizony-bizony leöntés nélkül a padláson gyűjtik a nagymosáshoz.

A nyitott tűzhelyről vígan pattogzik le a venyige a bubos kemence fűtéséhez odakészített matéria közé, no meg a tüzes menyecske kötőjére; a szabadon otthagytott parazsat meg a nyitott kéményen vagy ajtónyitáskor beáramló cug sodorja le helyéről épp oda, ahova nem volna szabad jutnia.

A takaréktűzhely parazsa is akadálytalanul hullik ki a venyige és rőzsetüzelésnél soha egészen nem csukható ajtón, bele éppen a kézhez készített fakosárba, vagy pedig a rosszul betölt hamugyűjtő megkerülésével a szárítás végett a tűzhely alá tett tüzelőanyag vagy kender közé.

A tűzhely átmelegedett, néha erős tüzelésnél áttüzesedett pléhcsőve gyakran fára fektetve fut a szabadba s nehogy valahogy a tetőt elkerülje, hát biz' az eresz alatt végződik, hogy első kézből kaphassa a szalma, a nád a kiröpülő szikrát.

Hogy a rőzséből font és sárral tapasztott kémények sok veszedelmet hordanak méhükben, azt mindannyian tudjuk; azt is tudjuk, hogy a kéményeken átfutó, vagy azokba hanyagul beépített gerendák igen sűrűn meggyuladnak; s habár a füstnek a sonkára gyakorolt konzerváló hatását el is ismerjük, nem vagyunk hajlandók készpénzül elfogadni azt az élet által sűrűn megeáfolt állítást, hogy t. i. a deszkakémények a füst konzerváló hatása alatt tűzbiztosokká válnának.

Kétségtelenül nagy elmaradottságra mutat az a körülmény, hogy egyes vidékeken ma is még temérdek az olyan ház, melynek kéménye nincs, hanem a tűzhelyről felszálló füst az ajtón, ablakon, a mennyezet hézagain szűrődik nagy lustán át.

Évekkel ezelőtt egyik felvidéki fürdőhelyről kísértalván a szomszédos faluskába, megütődve tapasztaltam, hogy a plébánián kívül egyetlen egy kémény sincs a faluban, ez egyetlen azonban annál vigabban okáta a füstöt. Nagyobb kerülővel egy legelőn vándoroltam vissza a fürdőhelyre, amikor legnagyobb meglepetésemre egy eleven kéményseprőt látok létrájával felém szaladni. Ugyan, mondom magamban, mibe kergülhetett bele ez, hogy még ott is szalad, ahol dolga nem igen akadhat. Hát uramfia, kisült, hogy a falu egyetlen, valószínűleg mentül ritkábban söprött kéménye kigyuladt az erős tüzeléstől. És hogy ez az egyébként ezen környéken éhenhalásra szánt férfiú így birta a szaladást, amelynek az autagyarázata, hogy kevés kéményű kerületéhez nem kevesebb, mint 45 község tartozik s mivel szűkös viszonyai közt segédet nem tarthat, munkáját pedig el akarja végezni, hát az egyes falvak közti utat rendszerint futással rövidíti meg, amibe évek során annyira belegyakorolta magát, hogy egy-egy félórányi futást egy szuszra képes kivágni.

A kémények dolgában van azonban haladás is. Ebben a haladásban nincs ugyan mindig köszönet, de azért mégis csak haladás, ha nem a jó, hát a rossz felé.

Az újabb iskolából kikerült férfiak már kőkéményeket építenek és pedig nem a régente divatos, hatalmas átmérőjű, mászható kéményeket, melyekbe a kéményseprő bátran magával vihette az inasát is, hanem a falak keskenyedésével aránylagosan szűkülő olyan kéményeket, melyekbe a szabópályát tévesztett legcingarabb kéményseprő se tud bebujni.

A haladás teremtette meg az ugyancsak folyton szűkülő hengeralaku, másként orosz kéményeket is s teremti már ott is mind sűrűbben, ahol, mint szalma-, nád-, faszindelytetőknél ilyeneket megtűrni nem volna szabad, mert ezeket az ezen kéményeknél nem mellőzhető mesterséges kiegészéseknél állandó veszedelem fenyegeti.

Ezt a veszedelmet még csak növeli az a rendkívüli ügyesség, melylyel újabban építőink a Gordiusi-csomóhoz, meg a Kolumbus-tojásához méltóan megoldották a kör négyszögesítésének évezredek óta hiába kutatott módját, készíten nyakrafőre még itt a fővárosban is, hatósági ellenőrzés mellett, egyszerű és olcsó négyszögletes falazással a hengerkéményeket. A hivatalos bölcseségnek szava ugyan ez ellen eddig nem volt, de már a természet bölcsesége bele-

szól ebbe a természetellenes állapotba és a golyóval a szegletekből el nem távolítható kormot az időjárástól függő nedves lecsapódásokkal szurokká változtatván, a négyszögletes kéményeket csak hamar hengeralakú kéményekké alakítja át.

Mivel az ily kéményeket sepréssel alaposan kitisztogatni nem lehet, azokat ki kell égetni; a kéménytüzek szaporodnak, de az égés erősödésével növekszik a veszedelem is, mert a bőven repülő szikrák gyújthatnak, az erősebb égés folytán pedig lehullik a kémény vakolata, töredeznek téglái, a téglaközök nyitódnak s utat nyitnak a szikráknak, lángnak a gyakran szabályellenesen közel rakott gerendáig, padlózatiig, mig nem a tűz napokon át senyvedve egyszerre csak felszínre kerül.

Hogy e bajokat tetemesen szaporítja az, hogy a szarufákat kiváltás nélkül ugyiszólván a kémény ürteréig vezeti az építők lelkiismeretlensége, az állandóan tapasztalt baj, melynek, amint látjuk, még az építkezéseknek a fővárosban divó szigorubb ellenőrzése mellett sem lehet elejét venni s a jövőben sem fog ez mindaddig sikerülni, míg az építők ez irányu felelősségét törvényben nem mondjuk ki, mint ahogy az orosz kéményeknek nem hengeralakban, hanem négyszögletes alakban való építését is törvényben kellend megtiltani.

Hogy a kéményeknek külső vakolása, a tisztító ajtócskáknek a padlásürből a tűzbiztos tető fölé helyezése, a kéménynek rendszeres seprése és időszakos felügyelet alatti kiégetése mennyire érdekében áll a tűzbiztonságnak, azzal a fővárosban működő kéményseprőink már tisztában vannak s tőlük telhetőleg iparkodnak is e bajokon segíteni, kötelességük lévén a kémény körül mutatkozó tűzveszélyes állapotokat a kerületi elüljáróságoknál bejelenteni.

Marad azonban ennek dacára is elég anomália. Ilyen a nem használt csőtorkolatoknak jól záró bádofedés helyett papirossal, ronggyal elzárása; a kéménytorkolatoknál szűkebb füstcsöveknek alkalmazása; a letöredezett vakolat által a torkolatnál keletkező nyílások, súlyosbitva a ruhafogasnak, ágynak vagy más könnyen gyuló butordarabnak aláhelyezésével; a vas-kályháknek borítottan padlóra, a cserépkályháknek pedig Isten nevében való hézagos alapozással, tűzbiztos elszigetelés nélkül a deszkapadlóra állítása; tüzelőanyagok a jól befűtött kályhához közel helyezése, begyújtásnál a fának petrolummal öntözése, a szeszszel való tüzelés körül az emberek határtalan könnyelműsége stb. stb.

Két dolog azonban még a kéményseprői körök figyelmét sem keltette föl; legalább erre következtethetünk az ő mélyeséges hallgatásukból.

Egyik az, hogy a koromgyűjtőknek a tisztítónyílásait építőink általában a falhoz mentül közelebb állított kályhák mögött annyira, szűk és hozzáférhetetlen helyre teszik, hogy azok ajtóit nyitni se lehet s így azokból a korom éveken keresztül se távolítható el.

A másik a tisztító ajtócskák dolga. A vidéken ma is még nagyobb részt a padlásürben látjuk ezeket az egyszerű vaspléhből készült, a hideg és meleg váltakozó behatása alatt összevissza görbült és soha pontosan nem záródó ajtókat.

A főváros építkezési szabályrendelete már megkívánja, hogy a padlásürön kívül elhelyezett tisztítónyílások kettős vasajtóval láttassanak el, hogy azokból a szikrák ki ne röppenhessenek.

Mit látunk azonban a gyakorlatban? Azt, hogy ha a kulcsesal zárható külső ajtó csukva van is, a belső, kulcsal egyáltalán nem zárható ajtó a léghuzam behatása alatt állandóan ideoda csapódik, tehát nyitva van, vagyis a kettősnek képzelt ajtó valójában semmivel sem ér többet az egyszerű ajtónál.

Ilyen kettős ajtókat a legváltozatosabb szerkezetben láthattunk egybegyűjtve az 1901. évi berlini tűzoltószer-kiállításban, csodás módon azonban olyan szerkezetet, mely a külső ajtó becsukása esetén a belsőt is teljesen zártá tenné, avagy a külső ajtó véletlen nyitódása esetére legalább a belső ajtó zárását biztosíthatná, nem láttunk s ilyenek tudtunkkal máig sem nyernek még sehol alkalmazást, holott több módja is lenne a megoldásnak.

A ma használatban levő kettős ajtóknak az a hibájuk, hogy mindkét ajtó egyirányban, rendszerint jobb felé nyílik. Ha tehát a külső ajtó nyitva van, a belső ajtó is vele egyirányban nyilván, a szikrák részére is szabad utat nyit.

(Folyt. köv.)

*** Veszprémmegye alispánjának körrendelete a házi tűzoltóeszközök beszerzése tárgyában.**

A folyó évi május hó 7-én életbelépett vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet*) 27. §-a szerint minden lakóháznak, továbbá a lakóház telkétől különálló csürnek, szérűskertnek állandóan, (cséplés idején a szérűnek is) ha könnyen hozzáférhető helyen kutja vagy vízgyűjtő medencéje nincsen, legalább 2 hektoliter vízkészlettel, 2 vederrel, ha a ház földszintes, ugy az épület magasságának megfelelő hosszu s az ereszen felül érő létrával, egy hosszu tűzhoroggal, nád- és szalmatetős házaknál ugyanily hosszu nyelű 2 szikracsapóval és tetőlétrával s minden háznak egy jól csukott lámpással kell ellátva lennie s minden tűzoltóeszköznek a tulajdonos házszámával megjelölve s könnyen hozzáférhető nyílt helyen tartva kell lennie.

Utasítom a nagyközségek biráit és a körszék utján a kisközségek biráit, hogy a községben a szokásos módon haladéktalanul tétessék közzé, miszerint minden egyes háztulajdonos köteles a fent elősorolt házi tűzoltóeszközöket, ha ez még meg nem történt volna, 15 nap alatt beszerezni s ha jókarban nem volnának, azokat ugyanezen határidőben jókarba helyezettetni és a tulajdonos házszámával elláttatni.

Rendeletemnek kihirdetése után 15 nap mulva a tűzoltóparancsnok közbejöttével az előjáróság által vizsgálat tartandó, a vizsgálatról jegyzőkönyv veendő fel s azon háztulajdonosok, akik a kihirdetett rendeletnek eleget nem tettek s a házi tűzoltóeszközöket be nem szereztek, vagy jókarba nem helyezték, házszámukkal el nem látták s az udvarban könnyen hozzáférhető helyen nem tartják, a járási főszolgabíró urhoz bélyegtelen beadványban megbüntetés végett bejelentendők.

A vizsgálat eredményéről hozzám 30 napon belül jelentés teendő.

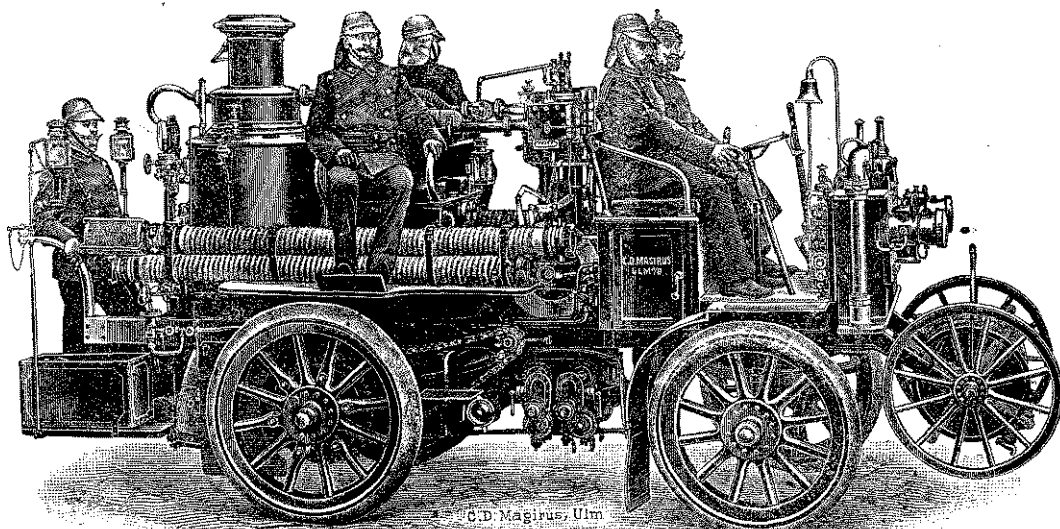
Koller Sándor s. k., alispán.

*) Legközelebb ismertetjük.

A szerk.

Automobil gőzfecskendő.

Budapest székesfőváros jövő évi költségvetésében egy gőzautomobil is szerepel. Addig is, míg a döntés megtörténik abban az irányban, hogy milyen gyártmány szereztessék be és magát a szolgálatba állítandó gépet ismerethetők, bemutatunk legalább képen egy ilyen gőzfecskendőt, még pedig a februári számban látható „szénsavas fecskendő” és a márcziusi számban, Kállay Imre, munkatársunk által leírt „benzin-motoros” fecskendő után egy petróleum fűtésre berendezett.

A gőzkazán, miként az ábra feltünteti a kocsikeret hátsó részébe van beleépítve. A gőzgép alatt van a szivattyu-szerkezet két 116 mm átmérőjű hengerrel s úgy a jobb, mint a bal oldalon egy-egy szivonyujtvánnyal. Nyomónyujtvány van 4 (mindenik oldalon 2—2); átmérőjük 70 mm. Két osztóvilla alkalmazásával tehát bármelyik oldalon 4 egységes (52 mm-es) vezeték szerelhető. A szelepházak szintén 2 oldalt, négyesével vannak elhelyezve s valamennyi szuronykapcsos fedővel van ellátva. A szelepek maguk tányérszelepek és paragummiból

valók. A hengerek és szelepházak a visszamaradó víz kibocsájtására csapokkal bírnak, a nyomó oldalon pedig tetszés szerinti nyomásra beállítható szabályzó (reduktív) szelep van. A fontosabb mozgó alkatrészek kenését önműködő olajozó végzi.

A szivattyu percenkint (rendes körülmények között) 1500 liter vizet szállít. A sugártávolság 32 m lövőkével 65 méter. A gőzkazán utközben való etetésére 400 literes külön viktartó tartalma szolgál, ami 25 kilométeres utra elegendő.

A gép fűtőanyaga a petróleum, mely a mellső ülés alatt levő két szekrényben, és a mellső lábdieszka alatti vastartályban nyer el-

helyezést. Tartalmuk együttvéve 150 liter, amely mennyiség 75 kilométernyi ut fűtőanyagának van szánva. A szertárban a kazán előmelegítése gázgővvel történik. Az e célra szükséges gázfogyasztás 24 óránként 12—22 köbmétert tesz ki az uralkodó temperaturához képest.

A nagymennyiségű napi gázelháználás és a gépnek állandó gőznyomás alatt tartása semmi esetre sem előny. — Az a gőzautomobil, amelynél a kivonulás üzeme független a gép munka-üzemétől, a szerzett tapasztalatok szerint előnyösebb.

R.

— A villamosvilágítás multjából. Az elektromos fényt az angol Davy fedezte fel 1810-ben, amennyiben sikerült neki 2000 Volta-elem alkalmazásával a szabad levegőben is mintegy 11 centiméternyi, a légüres térben pedig 18 centiméternyi ivfényt állítani elő. Davy eredetileg faszéndarabokat használt kísérleteihez s az előállított fénynek a Volta-iv nevet adta. E fénynek egész 1844-ig semmiféle gyakorlati alkalmazása nem volt, amidőn Foucault a faszéndarabok helyett grafitot kezdett alkalmazni s egyuttal primitív, kézzel toható regulátort talált fel. Különös szabályozó készüléket szerkesztett 1846-ban William Edvárd, két egymásfelé hajló, hüvelyekben toható széndarabot rugókkal olyan testre szorított, mely az ivfény melegétől nem olvadt el s az elektromosságot sem vezette, minek következtében a széncsucsok egymástól mindig egyenlő távol maradtak. Az izzólámpának első feltalálója F. Morleyus volt Cheltenhamban, aki az 1849-ik évben szabadalmat is kapott rá. 1845-ik évben Kingnek sikerült légüres térbe helyezett széndarabokat fehér izzásba juttatni. Az eddig felemlített iv- és izzólámpákat Volta-féle oszlopok vagy galvan-elemek utján fejlesztett árammal izzították, míg 1873-ban Gramme és Siemens olyan dinamogépet szerkesztettek, mely Jablochovnak 1876-ban feltalált elektromos gyertyájával kapcsolatban az elektromos világításnak nagyban való bevezetésére

és alkalmazására vezetett. E váltóárammal táplált Jablochov-féle gyertyák két egymástól gipszszel elválasztott szénpálcából álltak, melyek egyenletesen foytak. E lámpáknak alkalmazása adott első ízben alkalmat arra, hogy ugyanazon áramkörbe több lámpa kapcsolassék be. Az utca kivilágítására először 1878-ban alkalmazták őket Párisban az Avenue de l'Opera-n. Budapesten az ivlámpákat nyilvánosan első ízben a Margitszigeten alkalmazták a szegedi vizkárosultak számára rendezett nagy népűnnepen. A villamos világítás történetében az 1881-ik év volt a legnagyobb jelentőségű. Ez évben találta fel ugyanis Edison a róla nevezett izzólámpát s ez által az elektromos világításnak új tért hódított. Edison izzólámpája eredetileg légüres térbe zárt platindrót volt, melyet az elektromos áram izzásban tartott. A lámpa rövid időn belül mai alakját kapta s a platinadrót helyébe bambusz nádából készült szénfonal lépett, mely olcsóbb s aránylag könnyebben jut izzásba. E lámpának újabb módosítása Swan és Maximtól ered. Az áram központosításának eszméje is Edisontól származik, aki gyakorlatilag első ízben 1881-ben mutatta be a nagyközönségnek s ez által az elektromos világításnak valóban nagy népszerűséget szerzett.

A tűzoltás tanítása a szegedi tanítóképezdében.

A félelmetes őselemnek, a tűznek óriási mérvű pusztításai — sajnos — mindnyájunk előtt ismeretesek. Évente 36—48 millió koronát tesznek ki csak Magyarországon a tűzkárok, melyeknek legfeljebb fele térül meg biztosítás révén. Végeredményében azonban ezen egész összeg közvagyon-megsemmisülést jelent.

Egyik legszebb felebaráti kötelességünk tehát, hogy tűzveszedelmek alkalmával szolgálatainkat felajánlva a veszélyeztetett emberélet és nemzeti vagyon mentésére siessünk. De még eredményesebb szolgálatot teljesítünk akkor, ha ezenfelül a tűzoltás iránti hajlamot is iparkodunk kifejleszteni, ha a tűzoltás intézményét minél szélesebb körben népszerűvé tesszük. Mert ott, ahol a tűzoltóság szükségességét és annak nemes célját nem ismerik, hol a hatóság a tűzoltóságot anyagi támogatásban nem részesíti, megfelelő szerekkel el nem látja; ahol a tűzoltóság önfeláldozó működését nem jutalmazza a közönség hálája, de sőt gunyoló-dással fizetnek, ott álljon bár a tűzoltótestület a legnemesebb szívű tagokból, azoknak ambíciója mihamarabb leohad, ilyen helyen a tűzoltó-intézmény gyökeret verni sohasem tud.

Hogy pedig a tűzoltó-intézmény népszerűvé legyen, erre legalkalmasabb mód, annak a tanítók, jegyzők, gazdák és kisiparosok körében való meghonosítása.

Különösen a tanító az, ki oktatásai közben nemcsak a tűzoltóság szükségességéről képes meggyőzni a népet, hanem aki elsősorban van hivatva már a gyermekbe beleoltani a tűzrendészet iránti fogékonyságot.

Ez okból a tűzoltás tanítása elsősorban a tanítóképezdében és a közigazgatási tanfolyamokon szükséges, ha azt akarjuk, hogy a tűzrendészet és a tűzoltás mint igen fontos nemzetgazdasági tényező érvényre jusson.

Ez volt a célja a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak is, midőn 1892. évi március hó 23-án 49745/1891. sz. a. kelt rendeletével a tűzoltás tanítását az állami tanítóképezdében elrendelte. De szükséges ez azért is, mert a tanítók állomáshelyeiket elfoglalva az ezen oktatásokból meritett ismereteik alapján ott, ahol még nincs, új egyesületeket szervezhetnek, ahol pedig már van, ott azokat szaktanácsaikkal előbbre vihetik, tökéletesíthetik.

A szegedi kir. tanítóképezdében az idén negyedik tanfolyamon keresztül részesültek a növendékek tűzoltói kiképzésben. És az eredményt illetőleg mondhatom, hogy már is volt alkalmam oly tanítóval találkozhatni, ki az ezen intézetben nyert képesítését ügyünk javára értékesíthette.

A most végződött tanévben az órák mindenkor szombat délután 2—3 óráig tartattak a városi tűzoltó laktanyában vezetésem alatt az alábbi tanrend szerint:

I. Elméleti rész.

1906. nov. 24. **Szervezés** (a tűzoltóságok szükségessége, célja. Különböző tűzoltóságok szervezete és beosztása.) kötelezett tűzoltóságok szervezése és önkéntes tűzoltóságok alakítása. Vármegyei és országos tűzoltó szövetségek.

1906. dec. 1. **Főlszerelés.** (Egyenruha, személyes felszerelés. Az egyenruha és főlszerelés gondozása. Rangjelzés. Csapatfőlszerelés.)

1906. dec. 15. **Szolgálat és ügykezelés.** (Őrszolgálatok, gyakorlatok. Beosztás.)

1907. jan. 5. **A fecskendő és tartozékai** (a fecskendő alkatrészeinek ismertetése, a szivás elmélete.)

1907. jan. 12. **A fecskendő és tartozékai.** (A fecskendő felszerelési tárgyai, egységes és nem egységes különböző fecskendők, extinktörök.)

1907. jan. 19. **Mászó, mentő, védő, bontó, világító és egyéb eszközök ismertetése.**

1907. jan. 26. **A tűzoltószerek gondozása és a fecskendő működési zavarai.**

1907. febr. 9. **Vízszerezés.**

1907. febr. 16. **Tűz jelzés.**

1907. febr. 23. **Megelőző tűzrendészet.** (A tüzek keletkezésének okai.) A tűz természete. Tűzveszélyes tárgyak.

1907. márc. 2. **Megelőző tűzrendészet.** (A tűzzel felveendő haro előkészítése.) (Közbeiktatott akadályok. Tűzbiztos építkezés. A hatóságnak tűz után való teendői.)

1907. márc. 9. **Tűzoltás (taktika) szabályai.** (Általános szabályok. Csővezetés.)

1907. márc. 16. **Tűzoltás (taktika) szabályai.** (Zárt tüzek.)

1907. márc. 23. **Tűzoltás (taktika) szabályai.** (Nyílt tüzek.)

1907. április 6. **Emberek és állatok mentése.**

II. Gyakorlati rész.

1906. szept. 29. **A használatban levő tűzoltószerek szemléltető ismertetése.**

1906. okt. 6. **Kocsifecskendő iskola és gyorszerelése 5 tűzoltóval.**

1906. okt. 13. **Mozdonyfecskendő iskola és gyorszerelése 5 tűzoltóval.**

1906. okt. 20. **Kocsi és mozdony fecskendő szerelése 9 tűzoltóval, tekeres tömlőkből.**

1906. okt. 27. **Kocsi és mozdony fecskendő szerelése 9 tűzoltóval tömlőmotolláról,**

1906. nov. 3. **Mászó szerek kezelése.**

1906. nov. 10. **Mentő szerek szerelése.**

1907. nov. 17. **Taktikai támadások bemutatása.**

Volt tehát 15 elméleti és 8 gyakorlati összesen 23 előadás. A gyakorlatok az egységes gyakorlati szabályzat, az elméleti előadások pedig a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak 17078/1902. sz. rendeletével a községi közigazgatási tanfolyamok részére engedélyezett „Tűzrendészet“ című segédkönyv nyomán tartattak.

Örömmel említhetem meg, hogy az előadások alatt a növendékek figyelmességét és az ügy iránt való érdeklődését és szeretetét nem egyszer volt alkalmam tapasztalni s ha többet nem is sikerült volna elérnem, már így is bizvást remélhetem, hogy az ez évi oktatás is meghozza szeretet hazánk tűzrendészetének javára a maga áldásos gyümölcseit.

Papp Ferenc

Szeged sz. kir. város tűzoltóparancsnoka.

A tiszafüredi nagy nap.

(Eredeti tudósítás.)

Tiszafüred 26384 katasztrális holdnyi területtel, 1389 házzal és 9128 lakossal bíró nagyközség. Olyan áldott vidéken fekszik, a hová a kivándorlás mótelye még nem jutott el. Lakossága tisztán magyar.

Van muzeuma és közkönyvtára is. A muzeum osztályai 18440 drb tárgyat foglalnak magukban; a könyvtár 4793 kötet könyvből és 290 drb okmányból, térképből és metszetgyűjteményből áll. A közönség a muzeumot folytonos érdeklődéssel látogatja s szives adományozással gyarapítja. A könyvtár használata is élénk.

Az önkéntes tűzoltó-egylet megalakításának eszméjét 1875-ben B u d a y Sándor vetette föl; de tényleg csak 1877-ben K o v á s s y Ferenc parancsnoksága alatt alakult meg. Az első oktatást a működő tagoknak O l á h Miklós, szarvasi bajtárs adta. Az országos szövetség kötelekébe a tiszafüredi egylet még 1878-ban belépett s a szövetségnek I g l ó n tartott IV. nagygyűlésén már képviseltette magát. Rendes őrtanyát és szertárt 1885-ben kaptak a tiszafürediek, amikor toronyőrséget is állítottak fel.

Második főparancsnoka K a n d ó Géza, majd dr. S c h l e i m i n g e r László lett, aki mentő-osztályllyal egészítette ki a működő csapatot. 1904 óta L i p c s e y Tamás szolgabíró a testület parancsnoka. Helyettese Toronykőy Albert, titkár Veress József, pénztáros Végh András. Egyesületi orvos és mentő-parancsnok dr. Kiss Aladár. Szakaszparancsnokok: Bari János, Szabó János, Tóth Kálmán és Zsákai János. Segéd-tisztek: dr. Végh József és Hamar Gyula.

Fűlöp Zoltán főszolgabíró, mint elnök mellett, a község főjegyzője B o r s o s Flóris fungál alelnök gyanánt.

K o v á s s y Ferenc és dr. S c h l e i m i n g e r László örökös tiszteletbeli parancsnokok.

A lefolyt 30 év alatt 145 tüzesetnek alkalmával állta meg helyét a csapat, melynek ma 67 működő tagja s két mozdonyfecskendője, egy hydroforja, egy kocsi-fecskendője, egy szerkocsija, egy füstisakja, 4 vizes lajtja stb. felszerelése és — a gyakorlatozásnál használt kiselejtezett tömlőt nem számítva — 400 méter nyomótömlője van. A tűzoltó-szerek összes értéke 9400 koronára tehető; a készpénzbeli vagyron pedig mintegy 2000 kor.

Az egyesület disz-közgyűlését 23-án délelőtt 8 órakor tartotta meg. Ekkor tüzték fel a szolgálati érmeiket mindama testületi tagok mellére, akiket megilletett. A közgyűlés M l i n k ó István járási tűzrendészeti felügyelőt ez alkalomból tiszteletbeli parancsnokká választotta meg.

Ahol ez a közgyűlés lefolyt, ugyanott tartotta az országos elnökség is a maga ülését, melynek végeztével a Bika-vendéglő, illetve szálló kertjébe vonult át az egész társaság. Itt akkor már együtt volt Tiszafüred és környékének színe-java; de a bejelentett 200 helyett csaknem még egyszer annyi vendégnek kellett elhelyezkedni a rögtönzött sátrak alatt. Podmaniczky Frigyes báró mondotta intendáns korában: „Uraim! Shakespearet vagy jól kell adni vagy sehogy; de adni muszáj!“ Ugyanez áll a vidéki diszbebédékre is. Azért nem is jut eszünkbe megrovási kaland. Mert Tiszafüreden legalább jó volt az ebéd. Így mondják legalább azok, akik végig-ették. Nekünk még ha jutott volna is mindenből, akkor sem élvezhettük volna az izes fogásokat, mert amire revünk befejeztük a diszes társaság felett, akkorra már szólásra emelkedett az elnök s tisztünk úgy hozta magával, hogy villa helyett azontúl ceruzát fogjunk. Szívesebben már rég tettünk hasonlót. Olyan szép felköszöntőket ritkán hall az ember, különösen tűzoltói sokadal-maknál. Szinte újra éledtünk. Még azt a sétát is elfelejtettük, a mit a székháztól a Bikáig — más alkal-matosság hiányában — gyalog tettünk meg, de nem „a nyári napnak alkonyulatánál,“ hanem jubiláris hévvel tűző napnak déli sugarán.

Az asztalfőt, ahol az elnök háta mögött a cigány volt elhelyezve, külön keresztasztal képviselte. Középen ült a zászlóánya, Malatinszky Györgyné őnagysága, a főispán (akarom mondani a mi grófunk, aki főispán is, de nem Hevesvármegyében) és az alispán között. A gróftól jobbra Lipcsey Tamás parancsnok édesanyja (született Beniczky lány), mellette Óvári Ferenc országgy. képviselő, az alelnök, tőle jobbra Apáthi Vilmosné, a mi kedvelt Apáthink felesége, aki mellé Nagy László alezredes került. Az alispántól balra dr. Schleimingeré, mellette Malatinszky György, a kerület országgyűlési képviselője stb. ültek, míg szemközt az elnökkel Kékessy Dezsóné foglalt helyet.

A 3-ik fogásnál Széchényi Viktor gróf lendületes felköszöntőjét imígyen kezdte:

„Tisztelt hölgyeim és uraim!

A közelmúltban lézajlott nemzeti küzdelmünk folyamán bebizonyosodott, hogy a magyar ember másra, mint önönmagára nem igen számíthat. Magunkat tehát el nem bízhatjuk. De az önmagunkban való bizodalmat sem szabad elveszitenünk, mert mint egy katona mondta: „aki elbizza magát az csak számár; de aki magában nem bizik — az gyáva!“

A magyar, mióta ezt a Kárpátok övezte s Duna-Tisza öntözte síkföldet elfoglaltuk, gyáva nem volt soha. Ám ha szép hazánkat s a haza alkotmányát tovább is fenn akarjuk tartani — elbizni sem szabad magunk, hanem önbizal-munkat megőrizve, meg kell becsülnünk azon erőket, amelyekről tudjuk, hogy a mi részünkön vannak. Meg kell becsülnünk különösen azokat, akik nemcsak rokonszenveznek a mi törekvé-sünkkel, hanem lelkükkel is a magyar földben gyökeredzve, velünk éreznek.

És ilyen hozzánk vonzódo, velünk együtt érző, országos tűzoltó szövetségünk védnöke, a mai József főherceg! (Viharos éljenzés. A jelen-lévők felállanak.) Az a magyar főherceg, aki mint immár harmadik generáció, olyan traditió-ban nőtt fel, amely a mi törekvéseinket nem-csak megérteni tudja, hanem miként tapasztaltuk, apja nyomdokait követve, azokat elő-segíteni is akarja.

Uraim! Ennek a legmagyarabb királyi her-cegnek az egészségére üritsünk poharat! Elj e n J ó z s e f f ő h e r c e g !

Hatalmas éljenzés közepette csendültek össze a poharak s az elhangzott lelkes szavak emelkedett hatása alatt ő fenségéhez nyomban távirat menesztetett. A távirat szövegét s a főherceg választát a lapunk hivatalos részében találják meg olvasóink.

A gróf után dr. Schleiminger László a zászlóányát köszöntötte fel igen poetikusan, utána pedig M a j z i k Viktor az országos szövetség elnökét a következőképen:

„Minden intézmény fennállása, virágzása az annak élén álló férfiak lelkesedésétől és ügy-buzgalmától függ. Mit ér a hadsereg, ha nin-csen vezére? S mit ér a társadalmi szervezet, ha a vezetés nem hivatottakra van bízva?!

Humanus intézményünkkel is így van ez, azzal a különbséggel, hogy itt előítélettel, bal felfogással, sőt gyakran rosszakarattal is kell megküzdenuk. A mi nemes munkálkodásunk tehát csak annyival inkább célt tévesztett maradna, ha vezér nélkül, magunkra hagyva, működésünket irányítani tudó szerv hiányában,

nem lenne, aki összetartson bennünket s lelkesedést öntsön belénk.

Hanem hál' istennek, van vezérkarunk: itt van az országos szövetség elnöksége, mely ma vármegyénk egyik ékkövét, Tiszafüredet, abban a kitüntetésben részesítette, hogy az ő házi ünnepének alkalmából körünkben megjelent.

Erre a mi vezérkarunkra és különösen annak fővezérére, az elnök ur ő méltóságára emelem poharamat, éltetve őt és nemes gondolkodású társait. A haza javára sokáig éljenek!

A hivatalos megállapodás szerint most alelnökünkre Óvári Ferencre került volna a sor. A gróf azonban az alispán felköszöntőjének elhangzása után nyomban ismét felállt és szólt ekképen:

„Tisztelt Uraim! Kedves Bajtársak!

Mikor ma az országos tűzoltó szövetség elnökségének tagjaival Hevesvármegye területére jövünk, attól a pillanattól fogva, hogy a megye határát átléptük — egész Tiszafüred községnek székházáig, utunk — mondhatnám — egy folytonos diadalmenet volt. Ahol vonatunk megállt, avagy csak keresztülrobogott is, mindenütt lelkes tűzoltócsapatok álltak sorfalat. Tagadhatatlanul felemelő, szép látvány volt és maradt!

A lelkeség e megnyilatkozása azonban az avatatlan, a kételkedőt tévedésbe is ejtheti. Hát ha csak Potemkin falvak kerültek szemünk elé?!

Mi azonban, kik ismerjük e szövetségnek működését s a hozzá tartozó testületeknek milyenségét, tudjuk, hogy nem Potemkin falvak, hanem a valóság tárult elénk. Itt nem szemfényvesztéssel, hanem egy lelkes gárda szorgalmas munkájának s kitartó buzgalmának üdvös eredményével találkoztunk!

A tűzoltó testületek a fiatalabb embereknek, az ifjuságnak színe-javából toborzódnak. Olyanokból, kik nemcsak vallói a felebaráti szeretetnek, hanem azt is elvállalják, hogy a vész perceiben, ha kell, életük kockáztatásával, gyakorolják is e szeretetet. Azonban nem pusztán a szoros értelemben vett tűzoltói köteleességek teljesítése az, mi a sikert biztosítja. Kell buzdító példaadás, az erkölcsi tisztultabb felfogások fennhangoztatása is, kell különösen azóta, hogy a nemzetközi maszlag felburjánzott.

Itt — úgy látom — köteleességtudó, sikra szállni kész tűzoltó van elég. De a midőn a fejlett tűzrendészeti viszonyok örvendetes jeleivel is lépten-nyomon találkozhatunk: akkor kétségtelen, hogy vezetőkben sincs hiány. Vissza térek előttem szóló szavaira: mit ér a sereg, hogyha nincs vezére? S hozzáteszem, az irott malaszt is semmi: legény kell a gátra! Itt megvan mindkettő. Van vezetésre hivatottság s önfeláldozó tettvágy! A hivatottak leghivatottabbjára, Hevesvármegye fővezérére emelem a pohárt: Majzik Viktor kedves druszámat az isten éltesse!

Zajos éljenzés volt megérdemelt visszhangja elnökünk szavainak.

Kékessy Dezső: Hölgyeim és Uraim! Óméltósága pohárköszöntőjéhez volna egypár szavam. (Halljuk!) gróf Széchényi Viktor Majzik Viktort, mint vármegyénk tűzrendészetének fővezérét, mint szűkebb pátriánk fő-tűzoltóját éltette. Mi azonban tudjuk, hogy nemcsak nagy tűzoltó a mi alispánunk, hanem gyújtogató is.

Uraim! Secessiós világban élünk; ma ez a divat. Csak nemrég olvastam, hogy valahol bált rendeztek s ezen a hölgyek feketében, az urak fehér frakkban jelentek meg. — Fekete kávé volt az első fogás és leves az utolsó. Reggel kezdték a bált és este végezték.

E divatnak hódolva, kívánok én most tűzoltók körében, mint gyújtogatóról, megemlékezni a mi tisztelt alispánunkról. És lehet-e stilszerűbb e secessiós világban gyújtogatóról beszélni valahol, mint éppen Hevesvármegyében, amelynek nemcsak a neve heves, hanem annak minden porcikája. Bizonyosság rá Bodony, Gyöngyös, Tisza-Szöllös, amely községeink annyira vitték a heveskedést, hogy mindnyájunk sajnálatára csaknem porig égtek.

Sokszor azonban, dacára ez evidenter heves természetünknek, szítogatni is kell az alvófélben levő tüzet, sőt gyújtogatóra is van szükség, hogy a kialudt tűz újra lobbot vessen. — A hazaszeretetről nem beszélek. Ameddig magyar lesz, addig a hazaszeretet tüze erre mi felénk mindenkor lobogó lánggal ég. (Éljenzés!) Hanem a magas eszmék iránti lelkesedés, a közügyek iránt való szeretet, a közjó előmozdítására irányuló törekvések tüzet bizony-bizony gyakran kell szítogatni, sőt néha gyújtogatni is.

És e nem kicsinylendő tűz-szításnak, ennek a formális gyújtogatásnak a munkáját is Majzik Viktor végzi; végzi nagy kitartással, szeretettel és lelkesedéssel. Vármegyénk szeretett alispánjáért, mint ilyen értelemben vett gyújtogatóért üritem poharam. Éljen Majzik Viktor!

Malatinszky György, a zászlóánya férje, állott most fel szólásra s fejtegette, hogy „a vagyont nemcsak megszerezni illik, de meg is kell azt oltalmazni tudni!”

„Az állam — folytatá — előbb-utóbb rákényszerül arra, hogy a tűzkárbiztosítást magára vállalja! (Ezt egy országgyűlési képviselő állapította meg így.) Addig is azonban és akkor is, ha már be lesz hozva az állami biztosítás, a legerősebb segédeszköz, sőt egyenesen a bázis, melyre maga az állam is támaszkodhatik majd, marad ami eddig is főtámasza volt a tűzbiztonságnak és a biztosító-társaságok prosperálásának: maradnak a tűzoltók s ezek kötelei a tűzoltó-testületek, tűzoltó-szövetségek.“

A ma nem közönséges megtiszteltetésben részesült Hevesvármegyei szövetséggel együtt, a tiszafüredi tűzoltóság jövőjére üriti poharát.

A következő szónok Breznay Imre volt, a tiszafüredi járás tűzrendészeti felügyelője:

„Az első felköszöntő — így kezdte beszédét — védnökünknek, József főhercegnek szólt. Egész természetesen, mert amikor egy pyramisra tekintünk — és ilyen a hazai tűzoltó intézmény szervezete is — akkor annak a pyramisnak a legtetejét látjuk legelőször. Lefelé abban a mértékben, amint szélesedik a gúla, szűkül a látókör. A részleteket azonban a csekélyebb látókörben csak annyival jobban figyelhetjük meg.

Mint a pyramis lábánál állónak nyílt alkalma szólónak szemlélni, tapasztalni azt az érdeklődést, azt az áldozatkészséget, mely az emberbaráti köteleességek eme lélekemelő ünnepét létrehozta. A rendező-bizottságot és Tiszafüred közönségét élteti.

Most végre alelnökünk, Óvári Ferenc is szóhoz juthatott. Imigyen kezdte.

„Tisztelt Uraim!

A legszebb erény a nők iránt való tisztelet! Nem érezném jól magamat ebben a diszes társaságban, ha az ebéd befejeződne a nélkül, hogy a hölgyekről is meg ne emlékeztünk légyen.

Ez a legkedvesebb hölgykoszoru, mely bennünket itt boldoggá tesz, sokáig éljen!"

Az éljenzés és pohárcsengés csillapultával pedig ekkép folytatá:

„Még egyszer kérek szót; a háládatosság szavának kérem ezt. (Halljuk! Halljuk!)

Uraim! Mint magyar tűzoltó, mint az országos tűzoltó-szövetség alelnöke, hálátlanságot követnék el, ha meg nem emlékezném arról a szeretetteljes viszonyról, mely ebben a vármegyében a közigazgatás és a tűzoltóságok között fennáll.

Hencegással, a humánus eszme közkatonáinak felvállról nézésével nem lehet a köz javát emelni. Ellenben szeretetteljes, békés egyetértéssel, ha a közigazgatás karöltve működik a tűzoltókkal: akkor oly megkapóan szép eredmények is elérhetők, aminőket Hevesvármegye ma előttünk felmutatott.

Itt már a polgárság érzi, tudja, hogy az ő alispánja jó tűzoltó is. Amde a vármegye közönségének helyes érzése még a járás élére is olyan férfit emelt, aki meg tudja becsülni a tűzoltókat. Mikor pedig erről is volt alkalmunk meggyőződni a mai nap, lehetetlen, hogy poharamat ne emeljem Fülöp Zoltánra, a járás első tisztviselőjére, a tiszafüredi tűzoltó-egyesület érdemes elnökére!"

Zugó éljenek harsantak föl alelnökünk e szavai nyomán, ki azonban, mivel „3 a magyar igazság“, két felköszöntőjét még egy indítványval is megtoldotta.

„A kezemben egy diszes meghívó, — így szólt — Szabó Gyula, elnökségi tag rajzolta meg a rajta lévő gyönyörű képet. A sopronvármegyei tűzoltó szövetség közgyűlésére szól e meghívó. Indítványozom, hogy innen — a kanyargós Tisza mellől, üdvözljük az édes haza messze nyugati határszélén, a maihoz hasonló nemes célból összeseregülő tűzoltó bajtársakat.“

Az indítvány általános helyeslő visszhangra talált.

Kékesy Dezső, most alelnökünk példáján indulva, még egyszer a zászlóanyát és annak férjét Malatinszky György országgyűlési képviselőt köszöntötte fel, igen szellemesen. Azután Apáthy Vilmos emelkedett szólásra.

„Tisztelt Uraim! Csak 18 vármegyénk van olyan, amelyben a tűzoltó intézmény szervezett voltáról lehet szó. E tizenhét között ma Hevesvármegye, ámbár ezen a téren fiatal, de legagilisabb és kétségkívül vezet.

Az bizonyos, hogy e szép eredmények felmutatásának érdeme első sorban Majzik Viktor alispán uré. Szerintem azonban az ő egyéni ponderentiája sem lett volna elég az eredmény elérésére, ha nem lett volna mellette is megfelelő vezérkar. Csak Glósz Kálmánt, Vass Jánost és Jászberényi Miklóst említem, mint olyanokat, akiknek a neve e vármegye határára túl is ismert és akiknek lelkes működését az orsz. elnökség is méltányolni tudja.

Egy híres magyar botanikus sarkkövére vették e fölírást: „beatus ille, qui tales tuli!“ Hevesvármegye is szerencsésnek vallhatja magát, hogy ilyen tűzoltó-generációt tudott létrehozni. Van feladatának a magaslatán álló vezére s a gondolkodó főnek, a vezető egyének lelkes vezérkar áll az oldalánál. Erre a hevesi vezérkarra emelem poharamat!"

Apáthy szavaira Nagy László, alezredes és Jászberényi Miklós reflektáltak.

Nagy László ennyi jóleső dicséret hallatára büszkén vallja magát a hevesvármegyei szövetség választmányi tagjának. Mint katona azonban meg nem állhatja, hogy bizonyos hasonlatosságra rá ne mutasson. „Mi, katonák — ugymond — a hazát védelmezzük az ellenség ellen s így a polgárok javát és vagyonát is őriztük; eskü kötelez rá bennünket. A tűzoltó eskül nem tesz, csak

felebaráti szeretetből áll ki a sikra, de a vagyonunk és életünkre törő ádáz ellenséggel szintén kész megküzdeni.

Kívánom, hogy ez az önfeláldozó szeretet és önérzetes tettvágy akkor se lankadjon, ha közönnyel és rosszakarattal találkoznak is. Hálára ugy sem számíthatni. Lelkesítse nemcsak Hevesvármegyének, hanem az egész országnak tűzoltóit a hazaszeretet és az őszinte bajtársi szeretet! Az ilyen tűzoltók éljenek!"

Jászberényi Miklós előbb Apáthinak róla való megemlékezését köszönte meg. Azután így folytatá:

„Szintén csak a lábánál állok a pyramisnak. De éppen ezért, amikor egy 30 éves egylet diadalainak megkoszorozásánál itt lehetek, nem mulaszthatom el megemlékezni azokról, kik a pyramisnak az alapját rakták le, a cölöpözés nehéz munkáját végezték.“ Az alapvető Kovássy Ferenc és Oláh Miklós egészségére üríti poharát.

Végül dr. Vass János, kit Markusovszky Béla köszöntött fel, zajos tetszésnyilvánítások közepette Óvári Ferenc egészségére emelte poharát.

„Nem levén zászlónk, — ugymond — nem zászlót lobogtatok. Hevesvármegyének zászlaja Majzik Viktor neve s nevének említése felér a zászló varázsával. — Az országos szövetségnek is volt ilyen üdvöskéje, míg gróf Széchényi Viktor meg nem választotta a szövetség élére, — ez Óvári neve volt! (Éljenzés!) Azé az Óvárié, aki éberén virasztott őrhelyén, amikor igen sokan már elhagyták a zászlót. Mint képviselő is ő volt az első, aki ráterelte intézményünkre az országgyűlés figyelmét! (Viharos éljen Óvári!)

A lendületes beszéd folytatása maga is belefult a nagy éljenzésbe, s ez annyira kihozta gyorsírókat a sodrából, hogy az ezután következő beszédeket már egyáltalában nem jegyezte.

Asztalbontás után a Bika-szálló nagytermében tartott meg a hevesvármegyei szövetségnek emlékeztető közgyűlése.

Stenográf.

Egy V. éves érem tulajdonosához*)

Mi az az érem? Csak egy ércz darab, — Felékesítve három szín szalaggal. Közönséges, sárguló bronzanyag — S mégis felér csillámló szinarannyal; Mert a becsét nem az anyagja adja, — A szalag is csak színéért szép rajta. Értéke az, hogy nem is kincs az ára. Hanem a férfi öt éves munkája.

Ez érmet pénzért meg nem veheted, — E nagy világnak semmi kincseért; Nem osztja szét a királyi kegy — S mégis a legszebb, legdrágább babér! Ez a munkának legszentebb jutalma; Ezernyi ember becsülése adja. — Öt éven át — hogy mennyi jót tevé! Arról szóló elismerőlevél.

Ki sem szerzett reá több érdemet, Hogy nemes keblén jogosan viselje! Mi tudjuk azt, hogy mennyit ér ez érem? Tiéd Vezér, — csupán Tiéd az érdem!

Maradj Vezér tovább is helyeden, — Az iránytűnél fent a hajóhidon; — Neved magában vezényszó legyen, — Mely minket nemes munkára hívjon! Munkánk gyümölcse lesz a Te jutalmad — S ha célhoz értünk: abban lelj nyugalmat. Legyen az eszme győzedelme nagy — Melynek Te egyik apostola vagy!

Tiszafüred, 1907. júni. 23.

Vtf.

*) A Laszcsik Gyula összeállításában megjelent tiszafüredi „Emléklap“-ból vesszük át e hangulatteljes költeményt, mely az elnök által öt éves éremmel kitüntetett Majzik Viktor, alispánhoz, volt intézve.

A szerk.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A hevesvármegyei szövetség éves közgyűlése.

Majzik Viktor alispán elnöklete alatt tartották meg, június 23-án, Tiszafüreden.

Elnök az ülést megnyitván, a határozatképesség megállapítása után, a jegyzőkönyv hitelesítésére Gröber Ferenc és Mlinkó István urakat kérte fel. Azután így folytatá:

„Eddig még nem élvezett megtiszteltetés érte szövetségünket. Az országos elnökség — élén gróf Széchényi Viktor elnökkel — időzik körünkben, tanuja kívánván lenni az ügy érdekében végzendő tanácskozásunknak, melyen reméljük activ részt is vesz. (Eljenzés.)

Szívem mélyéből üdvözlöm az országos Elnök urat és amennyiben a mélyen tisztelt Közgyűlés egyhangu nézetével találkoznam, akkor indítványozom, hogy ezen tényeért mondjunk jegyzőkönyvi köszönetet. (Helyeslés.) Hadd lássa a késő utókor is, milyen megtiszteltetés jutott valamikor osztályrészévé ennek a mi szövetségünknek.“

Az indítvány helyesléssel találkozáván, az határozatilag ki is mondatott.

Azután az elnök jelentései során mindenekelőtt a nagy érdemű Kozmári Dezső korai halálával foglalkozott, kifejezést adva annak a gyásznak, mely nemcsak Gyöngyösé volt. Majd Szalay László választmányi tag elhunytáról emlékezett meg. Végül pedig jelentette, hogy Légmándy Imre, a szövetség mérnöke áthelyeztetvén, a hevesvármegyei szövetség kebeléből kilépett. Azután a következőket mondotta:

„Mult év július havában Hatvanban tartott közgyűlésünk gróf Széchényi Viktor urat szövetségünk védnökévé választotta meg. Ömáltóságának nagy érdemeit kiválogatni nem szükséges. Amióta a mi székvárosunk falai közt lezajlott nagygyűlésen öt vezérünk megválasztottuk, az azóta lefolyt esztendőket megmutatták, hogy benne nem csalódtunk. Az ő aegisze alatt itthon eljutottunk a tűzrendészeti törvényjavaslat megalkotásáig; nemzetközi vonatkozásban pedig egy internationális tűzoltó kongresszus rendezéséig, mely hogy Budapesten megtartható vala, főképen az Elnök urunk műve volt. Ma már a honnak határain túl is ismert a mi tűzoltóságunk, mely a messze idegenben már dicsőséget is aratott, ami megint csak az Elnök ur buzdításának és gyámolításának köszönhető.

A felajánlott védnökséget ömáltósága kegyes volt elfogadni s most boldog vagyok, hogy az igazoló okmányt is alkalmam van átnyújtani. Szövetségünk közgyűlésének színe előtt kérem: fogadja azt testületeink szeretetének zálogául! (A gróf az okmányt eljenzés közben átveszi.)

Ugyanazon közgyűlés — folytatá az alispán — megemlékezett azonban más kiváló férfiakról is. Megemlékeztünk többek közt arról a férfuról, aki, mint első vetette fel az országgyűlésen a hazai tűzrendészet törvény utján való rendezésének szükségét. (Éljen Óvári Ferenc!) E férfur az országos alelnök ur, kit szeretetünk és hozzá való ragaszkodásunk jeléül, tiszteletbeli elnökünknek választottunk meg. Mély tisztelettel nyujtom át ömagyságának is az erről szóló okmányt: kérem fogadja azt szívesen. (Eljenzés közben megtörténik.)

A harmadik férfur, a tűzoltás műszaki és elméleti terén egyiránt érdemes Breuer Szilárd, ki azonban sajnálatunkra nem jelent meg itt és így a diszokmányt, amely szerint őt tiszteletbeli tagul választottuk meg, neki át nem adhatom,

Itt van azonban a negyedik érdemes férfur, akit hasonló megtiszteltetésben kívánunk részesíteni s ez Köhler István. Nekünk, hevesvármegyeieknek, Köhler ur, eltekintve egyéb érdemeitől, már csak azért is a szívünkhöz nőtt, mert egyik kis községünket, mikor a maga szegénységétől nem telt fecskeendőre, e nélkülözhetetlen szerrel megajándékozta. (Eljenzés.)

E nagylelkűségét másképp nem tudtuk honerálni, mint azzal, hogy megválasztottuk tiszteletbeli tagul. E tagság documentumát van szerencsém neki is átnyújtani.“ (Eljenzés.)

Most Széchényi Viktor gróf kért s kapott szót.

Tisztelt bajtársak!

Az elnök alispán urnak elhangzott szavai után, midőn felszólalok, teszem azt első sorban azért, hogy hálás köszönetet mondjak a megtiszteltetésért.

Önök székvárosa, a törökverő ősi Eger, az én életemnek nevezetes fordulópontja lett. Katonamesterséget tanultam és az egri nagygyűlésig egy száz acélpengével szolgáltam a hazát. Aztán viszonyaim úgy kívánták, hogy ennek a testtel, lélekkel szeretett pályának hátat fordítsak; odahagytam a katonai hivatást, hogy őseimnek birtokára menjek haza. A gazdálkodás azonban nem foglalt el egészen. Kerestem tehát az alkalmat arra, hogy csekély tehetséget, de annál több időmet, a haza oltárára felajánlhassam. (Eljenzés.)

Ilyen alkalom gyanánt elsőnek az Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége kínálkozott. Kerestek egy férfit, olyan névnek a viselőjét, aki szövetségünket alapította s megtisztelték engem. A bizalmat Hevesvármegye székvárosában előlegezték. Ez az a fordulat, melyre most, amikor újra megjelentem e vármegye területén, lehetetlen reá nem mutatnom.

E második megjelenésem azonban, mint az országos szövetség elnökére, egy kedves kötelességet is ró most rám. Két vezérférfiut tüntethetek ki önök soraiban: egyiket V. éves, másikat a XXV. éves szolgálati éremmel. Az öt éves érem Majzik Viktort, a huszonöt éves dr. Glósz Kálmánt illeti meg.

Alelnök urunk ömagysága is rámutatott már a mai nap folyamán arra, hogy a tűzoltóügy hazánkban csak ott tud eredményeket elérni, ahol a közigazgatás karöltve halad működő tűzoltóinkkal. Intézményünk csak ott prosperál, ahol a törvényhatóság élén álló férfiak megértik humánus eszménket s hóna alá nyulnak. Hevesvármegye első tisztviselői át vannak hatva ez igazságtól s különös megelégedésemre és igaz öröömre szolgál, hogy ügybuzgó tevékenységük voltaképeni színhelyén és a vármegyei szövetség közgyűlésének színe előtt nyujthatom át ezt az érmet Majzik Viktor alispán urnak.

Kérésem az, hogy azt a lelkes jóindulatot, melylyel az alispán ur ma viseltetik e szakma iránt, még ha akadályokkal találkozna, akkor se veszítse el, hanem maradjon meg ügyünk pártfogójának továbbra is. (Éljen Majzik Viktor!)

A másik érmet, a XXV. évest, mint már mondtam, dr. Glósz Kálmán előadó urnak (Éljen!) hoztam Budapestről. Kérem őt, tekintse a körülményt, hogy nem Budapesten, magunk közt, hanem szűkebb hazája területén, itt nyujtom azt át neki, tekintse azt hosszú évek során szerzett bokros érdemei megkülönböztető elismerésének. Kívánom, hogy az Isten tartsa meg friss egészségben, hogy intézményünknek az eddigihez hasonló jó szolgálatokat még igen sokáig tehessen. (Éljen!)

Az elnök alispán erre így felelt:

Méltóságos gróf Ur! Mélyen tisztelt közgyűlés! Mély hálával és köszönettel fogadom ezt a kitüntetést. Elfogadom, mert ismerem szabályaink rendelkezését.

Érdemeim nincsenek, csak kötelességet teljesítettem; azt a kötelességet, amely nemcsak a közigazgatás tényezőjének, hanem minden érző szívű magyar embernek kötelessége.

Igyekeztem a közönyt megtörni, az elbitételekkel szembeállítani s gyakran még a népszerűség árán is szerezni barátokat az ügynök. (Éljen!) Igazi eredményekkel csak ezután számolhatunk be, de ez el nem kedvetlenít, mert tudom, hogy az igazságnak előbb vagy utóbb, győznie kell. (Éljen!)

Az átveit éremre büszke vagyok, mert köztűzoltó-társaim mellét is ugyanez disziti. A lelkesedés ugyanaz nálam is, mint nálok: csak a munka más, E munkálkodásomat azonban a jövőre is felajánlom. (Éljen!)

Boldog vagyok, hogy az elnök ur ő méltósága ez érmet itt a szeretett munkatársak és bajtársak körében adta át, mert az én kitüntetésem az ő kitüntetésük, azoké, akiknek magasatos működéséről én vagyok leghivatottabb tanúságot tenni. (Éljen!)

Isten áldja Méltóságodat! Elnökségünket! szeretett bajtársainkat!

Óvári Ferencz állott fel most szólásra.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Kedves bajtársak!

Az alispán ur, közgyűlési megbízásból, diplomát kézbesített nekem, amely szerint engem tiszteletbeli elnökükké választottak meg. Fogadják e kitüntetésért hálás köszönetemet.

Elnök ur ő méltósága iménti beszédében olyan hurokat pendített meg, amik engem is hasonlóra készítenek. Vissza kívánok emlékezni én is.

Az egri nagygyűlésen én árva valék; nem volt elnökünk. Ismertem azonban egy kitűnő férfit, kire akkor az ország bizalomteljes reménységgel tekintett fel, de akinek ma már csak az emlékét örökíthetjük meg, egy, 29-én, a Balaton partján felállítandó szoborral. Ez a férfi gróf Széchényi Imre volt. Az ő szeretettel teljes szívéhez appelláltam az én árvaságomban, kérve őt, fogadná el az országos tűzoltószövetség elnökségét. Imre gróf azonban hivatkozva nagy elfoglaltságára, figyelmemet az ő öcsésére, a mi derék, kedves, szeretett, mostani elnökünkre (Éljen gróf Széchényi Viktor!) irányította. Őt választottuk meg Egerben. S mint ma is, nemcsak az alispán ur szájából hallottuk, de rég meggyőződésünkké lett, jól választottunk. Én azonban nem tudom elfeledni, hogy abban, hogy Széchényi Viktor gróftól állíthattuk az országos-szövetség élére, e vármegye szövetsége volt a legerősebb támaszom.

Az akkori, az egri támogatásban megnyilvánult jóindulatot most újabb elismeréssel tetézte és pecsételte meg Hevesvármegye szövetsége: megválasztott tiszteletbeli elnökévé. Fogadják érte még egyszer hálás köszönetemet, azon ígéretet kapasán, hogy csekély tehetségemet ezentul is készséggel bocsátom rendelkezésükre! (Éljen Óvári!)

Végre Köhler István kért szót, hogy ő is megköszönje a kitüntetést.

„Érdemeim — ugymond — csekélyek. De annak a hazafias, becsületes munkának, mely az ipart a külföld békiyóitól megszabadítani és különösen a tűzoltószervezet ipart magában helytállóvá tenni tűzte feladatává, — mindig embere voltam és maradok! (Éljen!)

Egyszer értesültem, folytatá, hogy Hevesvármegyének csak három községe van olyan, amelyeknek még nincs tűzfecskendője. Mikor ezt hallottam, egy fecskendőt rögtön felajánlottam. Most pedig, hogy a kitüntetést némileg megháláljam, ezennel felajánlok a másik két községnek is egy-egy fecskendőt ajándékképpen.

Zajos éljenzéssel vett tudomást a közgyűlés e kijelentésről, melyet az előbbiekkal együtt jegyzőkönyvileg megörökíteni határozott. Azután dr. Vass János, a főtitkár, kezdte meg referációját.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Az országos elnökség Tiszafüreden. — Hivatalos rész. József főherceg üdvözlő távirata. Meghívó. Dr. Szily József felolvasása. Veszprémmármegye alispánjának körrendelete. — Autómobil gőzfecskendő. (Ábrával.) Irta: R. — A tűzoltás tanítása a szegedi tanítóképezésében. Irta: Papp Ferenc. — A tiszafüredi nagy nap. Irta: Stenográf. — Egy V. éves érem tulajdonosához. Irta: V. f. — Szövetségünk köréből: A hevesvármegyeiek közgyűlése. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **Ő Felsége a király,** a székesfővárosi hivatásos tűzoltó-főparancsnokság két tagjának, név szerint Janiesek Andornak és Breuer Szilárdnak „a tűzoltás körül szerzett érdemeik elismerésül“ a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A királyi kitüntetés ebben az esetben tónyleg az igaz érdem jutalma, melyre mindketten már régen rászolgáltak. Bizonyosság erre annak ténye, hogy eddigi buzgó működésük és szakmabeli odaadó tevékenységük rég kivívta a bajtársak osztatlan elismerését és tiszteletét. A legfelsőbb helyről most jövő elismerés náluk csak betetőzése, megkoronázása annak a szintén értékes köz-elismerésnek, mely a szakkörök részéről már előbb osztályrészük volt.

A székesfőváros adománya. A fővárosi tanács Almády Géza tanácsnok javaslatára a felsőidecsi és csernátoni tűzkárosultak számára 100—100 korona segélyt szavazott meg.

— **Borsodvármegye** Kubik Béla főispán elnöklésével tartott legutóbbi közgyűlésén, melynek főtárgya az ónodi országgyűlés kétszázadik évfordulójának emlékére rendezendő ünnepség volt, azt is elhatározták, hogy a vármegye összes községeit telefonhálózattal kapcsolják egybe. Így lehet a multak dicsősége mellett a modern haladást is kultiválni.

— **Hamburg** városa, mely épügy 823 ezer lakossal bir, mint Budapest, nemrég rendezte, 1907 január 1-éig visszamenő hatállyal, tűzoltóságának a fizetését. A főparancsnok e szerint 12000 márka (és 2000 Mk lakbér) évi fizetést élvez. A tűzfelügyelő kezdőfizetése 5600 s 3 évenként ötször 600 Mk, 15 évi szolgálat után tehát 8600 és lakás. A segéd-tisztek 4000—7800 márkát kapnak; 3 évenként szintén 600 márkával emelkedik a fizetésük, 15 év után azonban még külön 800 Mk fizetési pótlékuk is van és szintén természetbeni lakás. Azután jön egy mérnök 3500 Mk kezdőfizetéssel stb. (nálunk ennek a teendőjét a távbeszélő műszaki hivatala látja el és egy elektrotechnikai vállalkozó mérnöke), egy iktató 3400 Mk, egy pénztárnok 3300 Mk. Most következnek a tiszt-helyettesek 2800—3800 Mk, a raktárkezelő 2400—3000 Mk, egy irodasegéd-tiszt 2400 Mk, egy őrök 1900 Mk. Végre az őrparancsnokok 2100 Mk, 3 évenként ötször 120 Mk s a fizetés 10% lakbér gyanánt; a gépészek 2000 Mk, 3 évenként ötször 140 Mk s a fizetés 10% lakbér gyanánt; tűzoltók 1850 Mk, 3 évenként ötször 90 Mk s a fizetés 10% lakbér gyanánt, avagy természetben való lakás.

— **Ungvárt,** június 26-án, a Rákóci-utcában kiütött tűz rövid egy óra alatt olyan mérveket öltött, hogy több emeletes magánházon kívül a zsinagóga, a görög-keleti templom, a fővámhivatal három épülete és több földszintes ház a lángok martaléka lett.

— **Pekingben,** a kínai birodalom óriási nagy kiterjedésű fővárosában, csak egyetlen egy utcai lámpa van, abban az utcában, melyben a kül-államok követei laknak.

— Az első berlini kéményseprő-mestert — mint a kéményseprők szaklapja írja — János György brandenburgi választófejedelem idejében, 1583 november 25-én fogadta föl a város.

— A zagrebi textilgyár, amelyik csak nemrég kapott a kereskedelmi miniszteriumtól egy-millió K államsegélyt, leégett. Biztosítva volt.

— Ujvidék tűzoltósága mint értesülünk, 5000 K évi segélyt kap a várostól, és ezt még csak nem is szégyenli egy, a mellékutczákban is aszfalttal bíró, 32 ezer lakosos olyan város, amelynek külön főispánja van. Annál nagyobb dicséret illeti meg az önk. tűzoltók parancsnokságát, mely ebből a csekély subvencióból éjjelnappal folyton rendelkezésre álló előfogatról tud gondoskodni s azonkívül, hogy szertárát minden szükségessel ellátta, még külön fizetett tűzoltót is tart. Mit érnek azonban a pompás szerek, mikor maga a szertár nem megfelelő, az őrtanya udvara pedig olyan antidiluvialis, amely csak arra jó, hogy mikor a z s u f o l t szertárból nagy ügyel-bajjal kivonszólnak egy-egy szert, hát az, dacára az indulásra kész elő-

fogatoknak, „mindjárt az udvaron kereket törjön, avagy egyáltalán ki se bírjon mozdulni. Látványosságnak egyébként elég érdekes: az őrtanya előtt sima aszfalt s a kapun belől nyaktörő, hepehupás udvar. És a vízvezetékek? Isten tudja mikor meri azt valamelyik városatya — megálmodni, abban az igazán szép város-házában, amely a gyönyörű katolikus templommal szemközt olyan pompás téren áll, amiért bármelyik vidéki városunk méltán megirigyelheti Ujvidéket. Talán a gazdag Dungyerszky, akinek egynehány házacska e városban is van (köztük egy szálloda, egy 450 főnyi befogadóképességgel bíró színház, meg a gőzfürdő is az övé), talán ő gondol majd egyszer merészet és nagyot?! Vajha megtenné!

* Az Alkotmány-uteza sarkán Blau ur találkozik Grünnel, aki nagyon szomorú arccal jön a törvényszéki palota felől.

— Baj van, Grün? — kérdi Blau.

Barátom — feleli amaz dühösen — soh'se biztosíts! Az Isten verje meg azokat a biztosító-társaságokat!

— Wie so? Miért?

— Képzeld, négy évig fizettem pontosan a biztosítási díjakat, most nemrég leégett az üzletem és erre kaptam — kétévi fegyházat. . . .

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner** és **Rausch** tulajdona)
feeskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-út 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kütszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigzsinház tőzszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és
tömlőmotorlákat.

— **Walser Ferenc** —
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémdöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnyel: „Walser Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 93—50.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kütszivattyúk és
tűzoltói felszerelések.

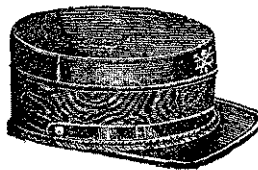
Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az el-
adási ár 5⁰/₀-a a magyar országos tűzoltó-szövet-
ség segélypénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,
másoknak 2 korona.
A kivonatolt füzet ára 10 fillér.

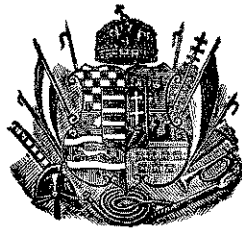
Kendertömlők, Szivótömlők, vedrek, sisakok, bal-
ták és egyéb tűzoltó-
felszerelések megbízható beszerzése
Győző Béla és Társa cégnél
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3.
a Vigzsinház tőzszomszédságában.

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy
fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky
Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében
kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

HIRDETÉSEKET
félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona
vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el
a kiadóhivatal.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell írni; a hová az előzetesek hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tiszteltet-díjért.”
---	---	---

Felölős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Az önkéntes tűzoltóságok beillesztése a közhatósági szervezetbe.

Irta:

dr. Vass János, orsz. elnökségi előadó.

II.

A törvény részletezné a tűz ellen való védekezés teendőit; szabályozná a tűzoltóságok jogállását és a felettük gyakorlandó felügyelet és ellenőrzés mikéntjét; mindenekelőtt pedig ki kellene mondani a törvénynek azt, hogy:

„Azokban a városokban és községekben, ahol a törvény életbeléptetésekor önkéntes tűzoltóság van, a törvényben részletezett tűzvédelmi teendőket, mint közhatósági szerv teljesíti az esetben

1. ha alapszabályszerű szervezete, tagjainak száma, tagsági kötelezettségei, fegyelmezettsége és szak-képzettsége olyan, mely mellett a sikeres tűzvédkezés biztosítva van.”

Mivel pedig a magas kormányának az az intenciója, hogy az egyesületek autonomikus jogköre még távolról se érintessék; mivel továbbá közhatósági tevékenység hatósági ellenőrzés és felügyelet nélkül nem maradhat, legkevésbé az önkéntes alapon szervezkedett egyesületeknél, hol sem fegyelmi, sem büntetőjogi szankció nem biztosíthatja a köteleesség teljesi-

tését, ki kell kötni feltételként azt is, hogy:

„2. ha alapszabályilag aláveti magát az állami és törvényhatósági tűzrendészeti felügyelet és ellenőrzésnek.”

Itt megjegyzem, hogy ha elegendőleg súlyosnak találta a törvényhozás azt a tűzbiztonsági érdeket, mely miatt az iparfelügyelőknak és az iparhatósági megbizottaknak jogot adott arra, hogy részvénytársaságok, szövetkezetek (tehát egyesületek) és magánosok gyárát, műhelyét stb. megvizsgálhassák, nem lehet kevésbé fontosnak találni azokat a közgazdasági, biztonsági okokat sem, melyek az önkéntes tűzoltóságok kifogástalan működéséhez fűződnek s melyek révén a hatósági felügyelet és ellenőrzés, — tehát a korlátlan autonomia érintése — minden, bármilyen szabadelvű jogállamban is indokolva van.

A tűzoltó-intézménynek, elvitázhatatlanul leghelyesebb, önkéntes alapon való fejlesztését biztosítandó, — ki kellene továbbá mondani, — hogy

„a törvény életbeléptetése után, az előző szakaszban megszabottak betartásával alakult önkéntes tűzoltóságok szintén kérhetik, hogy közhatósági szervek legyenek, mely esetben az I. fokú tűzrendészeti hatóság rá-

ruházza (lásd a 39266/882. sz. K. M. utasítás 46. §.) a község tűzvédelmi teendőit."

Az ilyként közhatósági szervnek deklarált önkéntes tűzoltóság jogállását a következőképen vélem szabályozandónak:

1. Az önkéntes tűzoltóság, önkormányzati hatáskörben választott parancsnoka hivatalból tagja a képviselőtestületnek s a tűzrendészeti kérdésekkel foglalkozó bizottságnak. (Hasonló módosítás történt az 1876. évi VI. t.-c. 1. §-án az 1882. évi XX. t.-c. 1. § által.

2. A parancsnokság rendszerinti és hivatalos tűzrendészeti szakértője a helyi hatóságnak s mindazon tűzrendészeti ügyekben, melyek által akár a tűzbiztonság, akár a tűz elleni védekezés vagy az egyesületi autonomia szempontjából érdekelve van, felelősségi jog illeti meg.

3. Kezelése és rendelkezése alatt állanak a város vagy község tulajdonát képező tűzoltási eszközök és felszerelések, melyeket a község szükséghez képest kiegészíteni köteles.

4. Amennyiben az önkéntes tűzoltóság kiadásait a saját egyesületi bevételeiből fedezni nem képes, a községtől évi segélyben részesítendő.

5. Tűzrendészeti célokat szolgáló összes alapok (tűzvédelmi, tűzoltósegélyalap stb.) kamatai az önk. tűzoltóságot illetik, az teljesíti a rendelkezésére bocsájtott, esetleg kiegészített összegből a tűzoltói jutalmazásokat (tűzesetek stb.) és segélyezéseket.

6. A tűzoltási teendők műszaki ellátása, melynek vezényletét a parancsnok vagy helyettese teljesíti, ezek kérelmére vész esetén a rendőr hatóság és csendőrség hivatalból eljárni köteles.

7. Szolgálatot teljesítő önkéntes tűzoltó közhatósági személy.

Az önkéntes tűzoltóságok feletti felügyeletet és ellenőrzést a műszaki ügyelet tekintetében az állami és törvényhatósági megbízású tűzrendészeti felügyelők teljesítik, vagyonkezelése és összes belügyei tekintetében pedig a törvényhatóság illetve az alispán felügyelete alatt állanak.

A tűzrendészeti felügyelők a vizsgálat alkalmával talált hiányokat és hibákat közlik az egyesület parancsnokságával, mely azok pótlása és helyesbbitése iránt a szükséges intézkedéseket megteszi. Amennyiben a parancsnokságnak a tűzrendészeti felügyelők kívánalmaival szemben bármily szempontból kifogása vagy aggálya volna, azt a felügyelővel közölni tartozik, ki is az ügyet javaslatának és előterjesztésének az I. foku tűzrendészeti hatóságnál történt bejelentése által (lásd az 1893. évi XXVIII. t.-c. 28. §) hatósági utra tereli, melynek rendelkezése ellen a parancsnokság fokozatos felelősséggel élhet. A II. foku tűzrendészeti hatóság a vármegyei, a III. foku az országos tűzoltószövetség véleményét tartozik ily esetekben kikérni.

Akár magánpanaszban, akár hatósági jelentésben az panaszzoltatnék, hogy az önkéntes tűzoltóság feladatát be nem tölti, illetve annak betöltésére nem képes, az I. foku tűzrendészeti hatóság a királyi (országos) tűzrendészeti felügyelő közbenjöttével vizsgálatot tart, melynek alapján a belügyminiszter a hatósági jelleg megvonása tárgyában határoz. (Lásd 1884. évi XVII. t.-c. 148. §).

Az önk. tűzoltóság a hatósági jelleg megvonása esetén sem szűnik meg ipso facto, sőt teljes autonómiaja érintetlenül marad, csak közhatósági funkciókat nem teljesít, köztulajdon (tűzoltói gépek, felszerelések) felett nem rendelkezik, tagjai nem közhatósági személyek, hanem az egyesület egész közjogi állása olyan lesz, mint a karitativ vagy kulturális stb. magánegyesületeké. Tűzoltói megjelenhetnek tűzesetnél is, azonban csak a helyi parancsnok vezetése alatt működhetnek.

Természetesen oly esetekben, midőn az önk. tűzoltóságok a közhatósági jellegtől megfosztatnak, azonnal községi tűzoltóság szervezendő, teljesen olyképen és módon, mintha tűzoltóság egyáltalán nem volna.

* * *

Egy kérdés volna még hátra, a községi autonomia kérdése, mely a jogkörök erős kihegyezése esetén szóba kerülhetne, ennek azonban élet lehetne venni azáltal, ha e fejezet első szakaszában nem csak az önk. tűzoltóságok hatósági jellegének feltételeit állapítanók meg, hanem azt is kimondanánk, hogy önkéntes tűzoltóság csak az esetben tölthetné be a tűzrendészeti feladatokat, ha a község maga községi jellegű tűzoltóságot szervezni nem akar. A községi autonomia kérdését itt felvetni véleményem szerint helytelen dolog, mert a rendészet állami feladat s azt a községek szintén csak átutalt hatáskörben látják el, tehát ha annak egy részét a törvényhozás adott esetekre más szervre utalja, ebből a község önkormányzati jogára semmiféle jogsérelem nem hárulhat.

Végül felmerülhet még az a kérdés is, hogy e tervezet szerinti beillesztésnél a kifogástalan tűzvédekezés biztosítva volna-e? Erre válaszom csak az, hogy akkor, amidőn társadalmunkban annyira ki van fejlődve a közügyek iránti érzék, midőn különösen a polgári osztályban, mely a tűzoltói tevékenységre hivatott, oly erős a közszereplési vágy, mint azt külö-

nösen mi, a közigazgatás emberei — ipari szervezetek kebelében — tapasztaljuk; lehetetlen, hogy az önk. tűzoltók ne őriznék az ő hatósági jellegüket, közhatósági funkcionárius mi-voltjukat féltékenyen, az által, hogy feladatukat pontosan betöltsék. Eddig

is mindig jobban megfeleltek az önkéntes tűzoltóságok a kívánalmaknak, mint a kötelezett tűzoltóságok; jövőre pedig bizonyára fokozni fogja ügybuzgalmukat az, hogy a közhatósági jelleg megadásával régi vágyuk lesz kielégítve.

H I V A T A L O S R É S Z .

1113
1907. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi szeptember 7-én, este 8 órakor, Pécsen ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgysorozata:

1. Jelentés az orsz. szaktanfolyamról.
2. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülés után a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést.

(Jegyzet. Az eredetileg augusztus hó 24-ikére tervezett ülés a pécsi helyi rendezőbizottság kívánságára szeptember 7-ikére halasztatott. A pécsi tűzoltóságok és a Baranya vármegyei szövetségnek szeptember 8-án tartandó gyűlésén és ünnepélyein az elnökség testületileg jelenik meg. Indulás Budapestről k. p. u. d. u. 3 órakor; érkezés Pécsre este 7.33 órakor.

Budapest, 1907 augusztus 1-én.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

913.
1907. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Tiszafüreden, 1907. évi június hó 23-án a magyar országos tűzoltó szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Balogh Dezső pénztáros, Hellebronth Géza és dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tagok, Apáthy István, dr. Glósz Kálmán, Szabó Gyula, dr. Vass János elnökségi előadók. Elmaradásukat kimentették: Breuer Szilárd titkár, Barabás István, Lukáts Gyula, Szabados Imre, dr. Szily József, Varga Lőrinc és Vida Pál előadók.

104. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy Böles Gyula ministeri tanácsossá neveztetett ki, Breuer Szilárd titkár pedig koronás arany érdemkeresztet kapott. Javasolja tehát, miszerint az elnökség Böles Gyulát és Breuer Szilárd-ot táviratilag üdvözölje, József királyi herceg Ő Fenségének pedig azon alkalmából, hogy az elnökség a Hevesvármegyei szövetség ünnepségeinek keretében Tiszafüreden tartja ülését, táviratilag őszinte hódolatát és ragaszkodását fejezze ki.

Elnök javaslatára egyhangú lelkesedéssel elfogadtatván, a következő sürgönyök feladása elrendeltetett.

József királyi herceg Ur Ő Fenségének

Budapest
királyi várak.

„Az országos tűzoltó szövetség a tiszafüredi testület XXX. éves fennállásának jubileuma alkalmából Tiszafüreden egybegyűlt elnöksége, valamint a hevesmegyei szövetség

Fenséged egészségére elhangzott pohárköszöntő benyomása alatt őszinte hódolatát és ragaszkodását fejezi ki.“

Széchényi Viktor,
Majzik Viktor.

Böles Gyula ministeri tanácsos

Budapest
belügyministerium.

„Ministeri tanácsossá történt kineveztetése alkalmából az országos elnökség üléséből szívélyesen üdvözöljük.“

Széchényi Viktor,
Óvári Ferenc.

Breuer Szilárd tűzoltótiszt

Budapest
Kun - utca.

„Királyi kitüntetése alkalmából elnökségi ülésből szívélyesen üdvözöljük.“

Széchényi Viktor,
Óvári Ferenc.

105. A népies tankönyv pályázatára beérkezett művek birálatával a kiküldött bizottság még nem készülvén el, annak jelentése a jövő ülés napirendjére tüzetett ki.

106. Dr. Szily József előadónak a budapesti szövetségben a tűzrendészet bajairól tartott felolvasása dr. Óvári Ferenc alelnök, bíráló bizottsági elnök indítványára,

a hivatalos lapban közzététetni rendeltetett és dr. Szily Józsefnek a felolvasás átengedéseért köszönet szavaztatott.

107. Az orsz. tisztí egyesületnek azon átirata, mely szerint tényleges kihurezolkodásáig az eddig használt helyiségeket használhassa,

tudomásul vétetett s a helyiségeknek a kért időig való használata megengedett, azonban a májusi negyedre esedékes lakbér befizetésére az egyesület felhivatni rendeltetett.

108. A községi közigazgatási tanfolyamok tűzoltói szaktanfolyamáról szóló azon jelentés, hogy összjelentés még nem tehető, mert a kassai még nem fejeztetett be; továbbá, hogy a nem elnökségi előadók által vezetett tanfolyamok megvizsgálására a múlt évi elnökségi határozatnak megfelelően elnökségi előadók és pedig: Kassára Apáthy Vilmos, Kolozsvárra Lukáts Gyula és Debrecenbe dr. Glósz Kálmán küldettek ki, kik közül azonban a tanfolyamnak gyors befejezése miatt, dr. Glósz Kálmán azt meg nem vizsgálhatta, míg Apáthy Vilmos írásbeli jelentést terjesztett be,

tudomásul vétetett Apáthy Vilmos előadó utiköltségei kiutalványoztattak és utasított az elnökség, miszerint jövőben a tanfolyamok parancsnokait a tanfolyamok befejezésének pontos bejelentésére hívja fel, a tanfolyamokról készítendő összjelentést pedig a Belügyministerhez terjessze be.

109. Bejelentetvén, hogy a Fejér vármegyei szövetség május havában a járási székhelyeken 1—1 napos ismétlő tanfolyamokat tartott,

tudomásul vétetett.

110. Bejelentetvén, hogy a Torontál vármegyei szövetség július közepén 8 napos tanfolyamot rendez Nevekeréken s hogy erre Szabó Gyula elnökségi előadónak előadóként való kiküldetését kéri,

tudomásul vétetett s Szabó Gyula az előadói tiszttel megbízott.

111. Bejelentetvén, hogy a Szepes vármegyei szövetség Korompán július hóban 8 napos tanfolyamot rendez s hogy erre egy elnökségi előadónak kiküldetését kéri,

tudomásul vétetett s az előadói tiszttel Apáthy Vilmos megbízott.

113. Az országos tűzoltói szaktanfolyamról szóló azon jelentés, hogy azt a bel-, közoktatás- és igazságügyi ministeriumok ajánlották, hogy a kereskedelmi ministerium a vasuti kedvezményt megadta, a fővárosi tanács pedig a szükséges ágynemüket rendelkezésre bocsájtotta,

tudomásul vétetett.

114. Olvastatván Lukáts Gyula elnökségi előadónak a **lévai önkéntes tűzoltó testületnek** az ottani polgármester kérelmére történt felülvizsgálásáról szóló jelentése,

az elnökség azt egész terjedelmében magáévá teszi s a jelentést ezen határozata kapcsán Léva város polgármesterének megküldeni rendeli.

115. Tárgyaltatván a **Brassó vármegyei tűzoltószövetség** kérelme a hivatalos lap V. évfolyama 4-ik számában megjelent „Amit leszögezni érdemes” c. hír ellen beküldött igazoló nyilatkozatnak a hivatalos lapban való közzététele iránt,

az igazoló nyilatkozatnak a hivatalos lap legközelebbi számában való kiadását az elnökség elrendeli s egyben kimondja, hogy ugy a portómentesség, mint a vasuti kedvezmények megadása és a tűzrendészeti törvény megalkotása tárgyában saját kezdeményezéséből már ismételen megkeresést intézett a mindenkori kormányokhoz s hogy kellő eredményt nem ért el, magát hibásnak nem érzi.

Ellenben a bajtársias jó viszonynak teljessége miatt kívánatosnak tartja, hogy ne csak a Brassói testület ki ne lépjen a szövetségből, hanem inkább a Brassó vármegyei szövetség is az országos szövetség kötelékébe lépjen be s ennek keresztül vitelére Schusztter Károly brassói parancsnokot felkéri.

116. A **vámosmikolai önkéntes tűzoltó-testület** parancsnokságának a helybeli csendőrmester jelentésében foglaltak elleni panasz, tekintettel arra, hogy a jelentés, mely ellen a panasz irányult, teljesen hivatalos s nyilvánosságra nem került jelentés volt s a további eljárással nem lehetne semmiféle eredményt elérni,

irattárba tétetni rendeltetett.

117. A **Jász-Nagykun-Szolnok** vármegyei szövetségnek az országos szövetségbe 27 taggal való belépése

örvendetes tudomásul vétetett s mint külön szövetségnek nyilvántartása elrendeltetett.

118. Bejelentetvén, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei szövetség közgyűlési jegyzőkönyvét, a Heves, Torontál, Somogy és Tolna vármegyei szövetségek pedig évi jelentéseiket beterjesztették,

tudomásul vétetett s az évi jelentések a legközelebbi ülés napirendjére kitézettek.

119. A **beocsini cementgyári tűzoltóság**nak a szövetség kötelékébe való felvétele iránti kérelme

tudomásul vétetett s a tagtestületek sorába való bejegyzése elrendeltetett.

120. A **Somogyvármegyei szövetség**nek azon átirata, hogy vármegyei tanfolyamra a vármegyétől 400 korona segélyt kapott és hogy 208 község tűzrendészeti szabályrendelete — melyben a kötelező csatlakozás és balesetbiztosítás elrendeltetik, — jóváhagyatott, a többi pedig jóváhagyás alatt áll,

tudomásul vétetett.

121. **Melfelber Károly** maglódi jegyző és **Vámosi Gyula** nyugalmazott fővárosi hivatásos őrparancsnok azon kérelme, hogy a tanfolyamot mint vendégek tetszésszerinti időben látogathassák,

tudomásul vétetett s megengedtetett.

122. Bejelentetvén, hogy a **Hevesvármegyei szövetség** kérelmére két tűzrendészeti felügyelő részére a hivatalos lapnak díjtalan küldése elnöki engedélyeztetett, a **Torontál vármegyei szövetség**nek pedig 25 pl. szervezési szabályzat és alapszabály engedtetett át díjtalanul,

tudomásul vétetett s kimondatott, hogy a hivatalos lap, ha azt a vármegyei szövetségek kérelmezik, a tűzrendészeti felügyelőknek díjtalanul küldhető.

Segédtitkár azon jelentései, hogy vélemény adatott:

123. A belügyminiszteriumnak a **selemébányai tűzrendészeti szabályrendelet** módosítása;

124. ugyanannak a **sályai**,

125. a **majtényi**,

126. **alberti-irszai**,

127. **alsódomború**,

128. **németnagy-szentmiklósi**,

129. **mócsi**,

130. **nagyhalmágyi önk. tűzoltó testületek** alapszabályai;

131. ugyanannak **Kotlár Pál mentőköszülékének** kipróbálása;

132. **Baranya vármegye alispánjának** a vármegyei **tűzrendészeti szabályrendelet** néhány pontjának módosítása;

133. **Körmeneknek** pedig szerek beszerzése tárgyában, továbbá, hogy:

134. **Guta, Zalaszentmihály, Mayer, Les és Kisilva fecskendői** kipróbáltattak;

135. **Palánka és Resica** gyakorló-mestereket kértek s **Palánka** kérelme a budapesti önkéntes testülethez tétetett át, **Resicára** pedig **Kállay Imre** küldetett ki;

136. a kereskedelmi ministerium április 18-án egy acetylen pótrendeletet adott ki;

137. a **francia szövetség** meghívót küldött a június 8—10-iki **bordeaux-i** gyűlésére; végül pedig, hogy

138. a **pécsi** lapokban megjelent azon cikke vonatkozólag, hogy ott a kiállítás alatt augusztus 25—27-én országos kongresszus tartatik, a parancsnokság megkérdezett, de válasz nem érkezett,

tudomásul vétettek.

139. dr. **Vass János** előadó azon indítványa, hogy — tekintettel arra, miszerint a mostani elnökség az új alapszabályok életbelépésével megszűnik — **munkarendje** a hátralevő időre megállapítandó lenne; a **hivatalos lap** pedig jövőben hetenként, vagy legalább is két hetenként jelentessék meg és rovatokra osztassék fel,

elfogadtatott s felkérte dr. Vass János előadót, hogy a munkarend megállapításáról a titkárral, a lapot illetőleg pedig a szerkesztővel együtt javaslatot dolgozzon ki s ezt terjessze a legközelebbi elnökségi ülés elé.

140. Dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag indítványára az elnökség az egész vármegye területén tapasztalt szives fogadtatásért a Heves vármegyei szövetségnek és Tiszafüred község közönségének jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s erről őket értesíteni rendeli.

142. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és dr. Vass János előadók.

143. Végül a legközelebbi ülés július 13-ikára kitűzve, több tárgy hiányában az ülés véget ért.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf, ifj. Bitskey Illés,
elnök. segédtitkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula, Dr. Vass János,
előadó. előadó.

565
1907 sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel a Tiszafüreden 1907 június 23-án a magyar országos tűzoltószövetség segélypénztára elnökségének ülésében.

Elnök: gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferencz alelnök, dr. Glósz Kálmán, Szabó Gyula és dr. Vass János előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, Hellebronth Géza és dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tagok.

Elmaradásukat kimentették: dr. Szily József, Lukáts Gyula, Vida Pál, Szabados Imre, Barabás István, Varga Lőrinc előadók és Breuer Szilárd titkár.

29. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy Hoffmann Károly, Bujdosó Károly, Vig Ferenc, Hario Miklós, Prachár Zsigmond segélye a felterjesztésnek megfelelően utalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

30. Sárdy József (Böhönye), kinek március 29-én tűzhözmenet a fecskendő nyomókarja körmét verte le, 42 napi gyógykezelés után az elnökségi határozatnak megfelelően az I. m. ált. alapítványához 42 K segélyre terjesztett fel, mely összeg utalványoztatott is.

Tudomásul vétetett.

31. Dr. Óvári Ferenc azon indítványa, hogy intéztessék átírat valamennyi vármegyei szövetséghez és törvényhatósághoz, és azok hivassanak fel arra, hogy a tűzoltóságnak a község által való balesetbiztosítását kötelezővé tegyék és ennek kivitele ellenőriztessék is:

egyhangulag elfogadtatott és annak keresztülvitelével az elnökség megbízott.

32. Glöckl Péter (Apatin) május 1-én tűznél kezén 8 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 16 K segélyre felterjesztett s az utalványoztatott is.

Tudomásul vétetett.

33. Köves Béla (Veszprém) május 2-án tűznél a szemébe hatolt vizsugártól 22 nap alatt gyógyuló kötőhártyalobot szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 44 K segélyre felterjesztett s az utalványoztatott is.

Tudomásul vétetett.

34. Dombi János (Csépa) március 15-én kivonulásnál meghült és 2 napig betegeskedett; segélyt azonban nem vett igénybe.

Jegyzőkönyvi köszönettel tudomásul vétetett.

35. Varga Lajos (Mármarosziget) 30 évi szolgálat után idült szövet közti tüdőlob miatt munkaképtelen lett s segélyt kér; hasonlóan

36. Csókási Demeter (Nagybánya) május 5-én szívbillentyűbántalmakban elhunyt tűzoltó özvegye is.

Mint hogy Varga Lajos betegségének a tűzoltói szolgálatból és meghatározott esetben való keletkezése s így az igényjogosultság nem igazolható, minthogy továbbá Csókási Demeter a folyó évre tagul bejelentve nem lett, de egyébként is halálának beállta a tűzoltói szolgálattal okozati összefüggésben nincs és a lehető segély ez esetben már tavaly megadatott: mindkét kérvénynek a Császár-jubileumalapítványhoz történt pártoló felterjesztését az elnökség jóváhagyólag tudomásul vette.

37. Baumann János (Budapest önk.) június 2-án gyakorlaton a lábára ejtett mozdonyfecskeendőtől 10 alatt gyógyuló zuzódást szenvedett.

A pénztárból részére 20 K segély kiutalványoztatott.

38. Ifj. Szalay Károly (Eöcs) május 13-án tűznél kezén égési sebeket szenvedvén, a munkaképtelenség tartamát igazoló orvosi zárjelentés beküldésére felhívni rendeltetett.

39. Birdity József (Zenta) május 7-én tűznél jobbkezén 10 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre felterjesztetett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

40. Lakner János (Pápateszér) április 23-án tűznél balkezén 27 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett, de az esetről elkésletten tétetett jelentés.

Az I. m. ált. alapítványához 50 K segélyre felterjesztetni rendeltetett oly figyelmeztetéssel, hogy a határidő be nem tartása esetén jövőben segély adatni nem fog.

41. Kontér József (Eger) június 2-án gyakorlaton a kötélén való gyors lecsuszás folytán kezén megsérült.

Az orvosi zárjelentés beérkezése után napi 2 K segély részére a pénztárból kifizetendő lesz.

42. Studenits Nándor (Závod) március 30-án tűznél meghülvén, 33 napig tüdőhurutban szenvedett; az eset bejelentése elkésletten történt.

Az I. m. ált. alapítványához 50 K segélyre felterjesztetni rendeltetett azzal, hogy a szabályok ismételt be nem tartása esetén segély adatni nem fog.

43. Gyurisin György (Bácsföldvár) május 26-án gyakorlaton, a lábán átmenő keréktől 6 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

A pénztárból részére 12 K segély kiutalványoztatott.

44. Holyba Pál (Cibakháza) április 25-én tűznél a nyomókartól ujján 8 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett; elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 16 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

45. Dékán Károly (Cibakháza) május 13-án tűznél balkarján 12 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 24 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

46. Timár Károly (Cibakháza) ugyanez alkalommal balkarján 13 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 26 K segélyre terjesztett fel.

Tudomásul vétetett.

47. **Czucker István** (Hatvan) május 21-én tűznél balkezén megsérült, tagnak azonban csak az eset után jelentett be.

Segélyre ez okból igényjogosultsága nem lévén, kérelmével elutasított.

48. **Stiller Pál** (Hatvan) ugyanez alkalommal lábán 5 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett s elnökileg az I. m. ált. alapítványához 10 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

49. **Rugyai István** (Hatvan) ugyanekkor a tetőn átszakadva, lábán 23 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 46 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

A marosvásárhelyi és berettyóújfalui esetekben orvosi zárjelentés még nem érkezvén be, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

ifj. Bitskey Illés
segédtitkár.

129. sz.
1907.

Brassóvármegyei Tűzoltó-Szövetség.
Kronstädter Comitats Feuerwehr-Verband.

Igazolás és nyilatkozat.*)

A „Tűzrendészeti Közlöny“ 4. számában a t. szerkesztőségnek „Amit leszögezni érdemes“ cím alatt méltóztatott felette minősíthetetlen és indokolatlan módon a Brassóvármegyei Tűzoltó-Szövetségnek azt szemére hányni, hogy igazi szásztempó szerint különlegességet kíván. Ezen gyanúsítást a leghatározottabban visszautasítva, alábbiakban be fogjuk bizonyítani azt, hogy mit akarunk és hogy kinek érdekében szállunk sikra.

A tűzoltói intézmény iránti szeretetből lelkésítve, feladatunknak tartjuk arra törekedni, hogy ezen intézmény helyzete hazánkban is mindinkább javuljon, hogy ezen közgazdasági és emberbaráti tekintetben páratlan jelentőségű intézmény oly hathatós támogatásban részesüljön, aminő azt igazság szerint meg is illeti és amelyre annak feltétlen szüksége is van. Törekvésünk mindaddig, amíg módunkban leend ezen szent ügy szolgálatában állani, mindenkor arra fog irányulni, hogy a kormány a tűzoltói intézményt nálunk is úgy, mint ahogy ez az összes többi művelt államokban is történik, jobban méltányolja és anyagilag is hathatós módon segélyezze és hogy a tűzbiztosító-társaságok, amelyek ma a tűzoltó keserves fáradtsága révén jutnak dus osztalékhoz, arra kényszeríttessenek, hogy a tűzoltói intézmény céljaira egy bizonyos évi összeggel hozzájáruljanak.

Ha ezen kívül még azon elv szemelött tartásával egyformán igazságot szolgálunk mindenkinek, arra törekszünk, hogy a kormány a tűzoltóságokat bizonyos könnyebbségek jótéteményében, minők: mérsékeltáru vasutijegyekben, a hivatalos levelezések után portómentességben részesítse, akkor ezen jótétemények is csak az egész szervezetnek válnak hasznává.

Dacára annak, hogy mélyen tisztelt elnök helyettesünk, dr. Óvári ur a képviselőházban tartott remek beszédében a tűzoltói intézmény érdekében lándzsát tört, még is mai napig e téren ugyiszólván semmi sem történt s ennél fogva kötelessége minden igazi tűzoltónak mindaddig nem nyugodni, amíg igazunkat ki nem vívtuk.

*) Lásd lapunk 67. oldalát az áprilisi számban, valamint a tiszafüredi elnökségi ülés jegyzőkönyvének 115. pontját. A szerk.

Lássuk csak, hogy e tekintetben más államokban mi történik. Csak a kis Bajorországot akarjuk megemlíteni, amely alig egy harmadrész akkora mint Magyarország.

Az állam és a biztosító társulatok itt az utolsó évben a következőket tették:

1. Állami segélyek tűzoltószerrek beszerzésére	105,000	márka
2. Segélyek a tartományi tanács részéről	28,000	„
3. Segélyek a kerületi tanács részéről	140,000	„
4. Segélyek a kormány részéről egyenruhák beszerzésére	21,000	„

Osszesen: 294,000 márka

A biztosító-társulatok a tiszta nyereségy 3%-át áldozzák föl tűzoltói célokra.

Ha ezen tényekkel szemben saját állapotainkat nézzük, megcségyenülve azt kell mondanunk, még messze állunk a céltól. A tűzoltói intézmény, dacára az 1881. évben kibocsátott miniszteri rendeletnek, Magyarországon még igen számos községben szervezetlen, hiszen még 10,000 oly községünk van (hivatalos adatok szerint) amelyek tűzoltósággal nem bírnak és vajjon hány van olyan, amelyek semmiféle tűzoltószerekkel nem bírnak? Ha már most minduntalan azt szorgalmazzuk, hogy kifejezésre juttatott kívánságaink méltánylásra találjanak, bizonyára ama helyes kiindulási pontból indulunk ki, hogy itt még nagyon sok jól lehetne tenni, sok vagyont megmenteni és számos családot ezáltal a szerencsétlenségtől megóvni lehetne!

Azon kérdés elől sem akarunk kitérni, hogy a brassóvármegyei szövetség kinek érdekében száll mindig sikra. Ha kérdezzük, hogy hol van az a sok szegény község, amelyeknek tűzoltó célokra sürgős szükségük van, amely nélkül absolute semmiféle eredményhez jutni nem tudnak? akkor öndicsékvés nélkül mondhatjuk, hogy nem Brassóvármegyében, habár nekünk is vannak szegény községeink, amelyek további tökéletesbülésükre sürgős segítséget igényelnek.

Mélyen tisztelt alispánunk, dr. Jekel Frigyes kir. tanácsos ur, a Budapesten tartott nemzetközi kongresszuson azon megtisztelő bizonyítványt állította ki számunkra, „hogy vármegyénk a tűzoltás terén is megfelelő és teljesíti felelősségét, tehát nem tartozik hazánk utolsó vármegyéi közé. Nem önérdékből, hanem a nagy, egész közügyért, szeretett hazánk számos szegény községe érdekében, akiknél meg van az akarat, de hiányzik a tehetség, szállunk mi sikra. Nem különsütetet (Extra Wurst) akarunk mi, hanem a tűzoltói intézménynek egész Magyarországon való felvirulását és fejlődését, előrehaladást és ehhez hathatós segítséget kívánunk onnan, ahonnan ily segítséget követelni jogunk van, önzetlen segítséget a felebaráti szeretet szolgálatában.

Nem mulaszthatjuk el, hogy az ilyen időszertelen és igazságtalan szemrehányások ellen a leghatározottabban tiltakozzunk, egyidejűleg komolyan utalva arra, hogy ilyen eljárás a tűzoltóság ügyének nagy károkat okozhat. Ahol a békés egyetértés megzavartatik, ott sok buzgó bajtárs elkedvetlenítve ki fog lépni a sorokból és javulás helyett mindinkább rosszabbodás fog létrejönni. Ahelyett, hogy

* A hivatalos adatok szerint Magyarország 12686 községe közül 8766 községnek már 1901-ben is volt, ma tehát még ennél is többnek van szervezett tűzoltósága. A rovatvezető.

előre haladnánk, hátrafelé fogunk menni! Az óhajtott célokat csak is ezen jelszó alatt: „Egy valamennyiért, valamennyi egyért!” fogjuk elérhetni.

A Brassóvármegyei Szövetség nevében (amely szövetség komolyan veszi a dolgot és akinek valóban nincs oka a szégyenkezésre).

Schuster Károly
elnök.

Pfaff György
titkár.

Dr. Szily József felolvasása.

Tartotta 1907. évi április 19-én folytatólag május 2-án a budapesti tűzoltó testületek szövetségének ülésén.

— Folytatás. —

Ha a kémények tisztító nyílásaira alkalmazott kettős ajtókat minden költség és munkaszaporulat nélkül úgy készítenők, hogy azok ellenkező irányban nyiljanak, pl. a külső ajtó jobbra, a belső balra, úgy a külső ajtónak esetleges nyitódása mellett se szállhatna ki a szikra egyenes, hanem csak szűk tört u'on, amely pedig a szikrák röpülésére nem alkalmas.

Ugyancsak mindkét ajtó csukását biztosítaná az, ha a külső ajtó közepéből a belső ajtó felé nyulólág egy tompavégű szeget, vagy hajlitott lemezt alkalmaznánk, mely a külső ajtó csukása esetén teljesen becsukná a belsőt is.

A harmadik és legbiztosabb mód pedig az volna, ha — feltételezve mindig az ajtóknak ellenkező irányban való nyitását — nemcsak a külső, hanem a belső ajtót is külön zárhatóvá tennők.

*

Csodás az a könnyelműség, melylyel a világítás körül eljárunk. A mi őseink a napvilággal keltek s napnyugtával a tyukokkal tértek nyugovóra; nekik tehát mesterséges világításra nem igen volt szükségük. Ha kellett mégis kivételesen, úgy egy fölfordított tányér fenekére tett zsiradékcsomóba dugott, sodrott rongyból házilag előállított kanócu méceses, vagy olcsó növényi olajjal ugyanígy táplált, de jó széles, tehát a földülés ellen jóformán biztos olajméceses, no meg a nótában is megénekelt fagygyertya szolgáltatott a régieknek már is pazar világítást.

De bár ezek a világító anyagok kivétel nélkül olyanok voltak, hogy földülés esetén, mielőtt bármit is fölgyújthattak, bizonyára elaludtak; ilyen nyitott lánggal nyílt helyre kimenni még se volt szabad, legfeljebb üveggel zárt gyertyalámpással.

Ily gyertyalámpásokat, esetleg a törés ellen védő drótburkolattal ellátva, ma is találunk még a vidéki háztartásokban, hol nemcsak az istállóba, csürbe, padlásra menetelnél, hanem az esteli kimaradásoknál is kiváló szolgálatokat tesznek ott, ahol az éjjeli világításban még csak a holdfényre vannak utalva.

A legtöbb szabályrendelet a lakóházakra előír egy ilyen zárt gyertyalámpást. Budapesten azonban ilyen zárt lámpásokat — a házmesterek mécseseit kivéve — az egyes háztartásokban sehogysem lehet találni. Itt már csak a törékeny petróleumlámpa vagy legjobb esetben a tartó nélkül kézben hordott, ide-oda mozgó, vagy a stearin lecsépegtetésével fatuskóra, deszkára, mindenféle dülékeny holmira odabiggyesztett s minduntalan leforduló gyertya szolgáltatja a pincében fát aprító vagy szenethordó cselédnek a világosságot. És hiába tiltja a főváros tűzrendészeti szabályrendelete, hogy a padlásokon semmiféle világító lángot nem szabad gyuj-

tani, a rossz világítású padlások zugaiban valamit kereső lakók mégis csak széltében használják a petróleumlámpát, a gyertyát, de legalább is titokban gyújtogatott gyufák lángjai mellett végzik a keresés műveletét.

Mennyire nem méltányolja közönségünk a zárt gyertyalámpások előnyeit, de sőt mennyire nem ismerik ezen lámpásokat, mutatja egy nemrég előfordult eset. Egyik tizedrangú szállodában a vizsgálatot tartó bizottság arról értesülvén, hogy az egyetlen lépesőre torkolló pincében sok könnyen gyuló anyag van összehalmozva, utasította az arany sapkás portást, hogy egy zárt lámpást hozzon. A portás csakhamar visszatért egy nagy lánggal égő kézi petróleumlámpával. A bizottság szakértő tagja persze tiltakozott az ellen, hogy ilyen veszedelmes világítással eszközöltessék a vizsgálat s rámondván a portásra, attól inkább gyertyát követelt, mire a portás széles mosolyra nyitván száját, így felelt: „a phoronesnokh óhrnek bizomára thévedni méltuztat, mert sak nem fogom ilyen veszedelmes helyre lemenni edj jertja lángja mellett, mikar megvan nekhem edj jó zárt petruleum lámpa!”

Ezek az u. n. jól zárt petróleumlámpák már temérdek bajt csináltak hazánkban.

A jó Isten kegyelméből a mennyezet korhadt gerendázatába csavart horgokon, alacsony helyiségekben, gyakran ellenző nélkül, közvetlenül a mestergerenda alatt, gyakran spárgára erősítve, a falon izgó-mozgó szegre akasztva, ingó-bingó asztalkákra helyezve; és amíg a régi petróleumlámpák alacsonyak és széles alapon nyugvók voltak, a modern irányzat iparkodik azokat mentül magasabbra és mentül nagyobb tartókkal építeni, hogy a petroleum ne fogjon ki belőlük egyhamar, mert hát a körégek, napégek stb. nem kis mennyiséget fogyasztanak.

Ezeknek a modern lámpáknak kiváló tulajdonságuk, hogy sulypontjuk magasan lévén, az asztal legkisebb rázkódtatásánál fölfordulnak s bár 21 foknál nem lobbanó, tehát a miniszteri rendeletnek megfelelő petroleummal voltak is megtöltve, a nagy láng által a tartóban gyakran 35—40 fokta fölmelegedett petroleum, ha csak a lámpa lángja az estében keletkező léghuzam kegyelméből köptében ki nem aludt, egész bizonyossággal meggyulad.

Hogy a kanóczról levágott vagy lekotort s az ágy alatt összegyülemlött hulladéknak meggyuladása, kivált akkor, ha a bétartónál vékonyabb, keskenyebb, tehát a tartót teljesen ki nem töltő bél lett alkalmazva s így a petroleum-tartóban a meleg behatása alatt keletkezett gőzök szabadon áramolhatnak az égőbe, a tartóba visszaható lobbanás folytán mennyi bajt okoznak s mennyi veszedelmet szült már az, hogy a már több órán át égett lámpák kifogyott olaját a lámpa eloltása és előzetes kihülése nélkül töltik a petroleumgőzökkel telített tartóba, erről a napilapok hirrovata tesz lépten-nyomon tanuságot.

Egyik nagyszabású asztalosműhelyben nemrég kitört tüzesetnél bámulattal tapasztaltam, hogy a temérdek munka-asztal mindegyike fölött csigán futó s végével az oszlopperendába vert szögére hurkolt spárgán lógott egy-egy petróleumlámpa; de nem kevésbé csodálkoztam, midőn vidéken jártomban nem egyszer találkoztam a padláson már erősen pörkölődött nádtető alá spárgára alkalmazott lámpákkal.

*

Hogy a világítógáz csak a levegővel bizonyos arányban való keveredés, tehát a nyomás alatt álló vezetékbeli való szabad kiömlés után lobban s e lobbanás a vezetékbe vissza nem

hat, azt a mi közönségünk is tudja már; s mégis u. n. szakértő iparosaink is zárt helyiségben a gáz szagát érezve, gyufával, gyertyával keresik a gázömlés helyét, mielőtt a fűcsap lezárásával, ajtó, ablak nyitással és alapos szellőztetéssel a kiömlött gázt a helyiségből eltávolították volna.

A világító-gáz jellemző szagát mindenki ismeri. Am, ha az utcai vezeték hibás volta miatt gázömlés történik s az nedves talajon és falakon szűrődik át, úgy jellemző szagát elveszíteti, mint ahogy elvesztette egy évek előtt Óbudán előfordult esetben, amidőn az ekként a lakásba beáramlott szagtalan gáz egy egész alvó családot kiirtott.

Gázlámpákat, a lángot körülvevő drótháló, a fűszálló meleget visszatartó pléhernyő, a mozgást határoló szerkezet nélkül és sérüléseknek bőségesen kitett szabadon fekvő vezetékeket még ott is gyakran látunk, ahol tömérdek a könnyen gyuló anyag, de sőt nyitott világítással még ott is kiterjedten találkozunk, ahol lobbanás-szerűen gyuló anyagok, mint lisztport, jute stb. telítik a levegőt, vagy petroleum, terpentin, aether stb. illó gőzei szabadulhatnak el a tartók hiányos zárása, az anyag elesöpögése vagy a tartók eltérése folytán.

Valóságos istenkisértés az, amit fűszereseink, szatócsaink, de még droguistáink és gyógyszereseink is nap-nap mellett véghezvisznek a lobbanó ásványolajok kezelése körül a mesterséges világítással, közönségünk pedig a spiritusz-szal és benzinnel való bánásmódban.

A sötét, nem szellőztethető pincékben, vagy az üzletek gyakran még sötétebb zugaiban törékeny üvegekben raktározott benzint hirtelenben gyújtott gyertyalángja mellett a legnagyobb flegmával töltögetik át, mintha fogalmuk sem lenne az ebből keletkező veszedelemről.

Közönségünk is mi bajtól sem félve tisztogatja benzinnel keztyűit, miközben jó közel hajol a gyertyához, hogy jobban lásson s nem kisebb könnyelműséggel tölti — egy gyufát megtakarítandó — a már kialvófélben levő égőbe az üvegből a denaturált szeszt, nap-nap mellett szaporitván az emberáldozattal járó tüzesetek számát.

A világítás terén két évtized óta mindjobban tért hódít a villanyvilágítás, melynek tűzbiztos voltát szélteben-hosszában világszerte hirdették azok a kontárok, akikre a tudatlan, rossz szerelés révén már oly gyakran és alaposan rácafolt az élet. Kétségtelen, hogy helyes szerelés mellett ez az a világítás, mely a tűzbiztonság követelményeinek leginkább megfelel, de a szerzett szomorú tapasztalatok alapján azt is megállapíthatjuk, hogy helytelen szerelés mellett a bajokozásban tekintélyes helyet foglal el immár az egyéb világítóanyagok sorában, mert a gombamódra termő kontárok minden ellenőrzés nélkül végzett munkájukban nem is akarnak, de nem is képesek tudomást szerezni azon ujtásokról és javításokról, melyek a villanyosság mai korszakában napról-napra fölmerülnek, melyeket azonban az érdekeltek a már létező rossz berendezés helyett alig alkalmaznak.

Igy látunk ma is még hatalmas gyártelepeket, gőzmalmokat, színházakat stb. egyetlen áramkört alkotó vezetékkel, úgy, hogy ha a gépek vagy vezetéknek valahol baja lesz, az egész telep sötétségben marad.

Látunk vezetékeket kellő szigetelés nélkül közvetlenül fára szerelve, a nyiló és csukódó ajtók, ablakok, ide-oda rakott áruk stb. által kopásnak, sérülésnek kitéve; látunk több méter hosszúságban szabadon ide-oda hordható, itt is, amott is szegre akasztható, vagy a mennyezetre

akasztott osigán a szükség szerint rövidebbre-hosszabbra húzható, esetleg a padlón, vagy könnyen gyuló árukön végigfektetett vezetékeket, ugyancsak pehelykönnyűségű, tehát könnyen gyuló árukkal érintkező körtékkel a kirakatokban. Látunk gyenge vezetékeket erős áramot fejlesztő telepeknél, gyakran ólombiztosítékok nélkül, vagy meg nem felelő ólombiztosítékkal; ivlámpákat még tűzveszélyes anyagokat feldolgozó telepeken is, melyek szabadon hullajthatják a szikraesőt és látunk még oly helyiségekben is kapcsolókat, melyekben a levegő telítve van könnyen lobbanó anyagok porával, vagy a levegőben sűrűn röpködő részecskéivel.

Mindezen itt felsorolt és föl nem sorolt rendellenességek, párosulva azon eléggé el nem ítéhető, de általánosan követett eljárással, hogy a már létező vezetékekbe itt is, amott is, de kivált üzlethelyiségekben és áruraktárakban pótlólag rövidebb-hosszabb mellékvezetékeket iktatnak be olyan emberek, akiknek halvány sejtelmük sincs ezen speciális szakértelmet igénylő munkálatokról, valóban nem lehet csodálni, hogy az u. n. r ö v i d z á r l a t o k b ó l keletkezett tüzesetek — dacára az elektrotechnika terén működő szakférfiak által produkált rendkívüli haladásnak — egyre jobban szaporodnak és e tüzesetek rendszerint nagyobb arányuakká válnak, mert a gyújtás nem egy ponton, hanem egész vezetékek mentén pillanatnyilag történik.

(Folyt. köv.)

589

1907 s. sz.

Figyelmeztetés.

Ujabb időben mind gyakrabban fordul elő, hogy a kötélben való ereszkedésnél súlyos balesetek következtek be azért, mert ezen gyakorlatnál a kellő felügyelet és óvatosság, a kellő gyakorlottság megszerzése, a kötelek előzetes kipróbálása elmulasztatott és a gyakorló-ereszkedés nem az első emeletről végeztetik — amint az a gyakorlószabályzatban elő van írva, — hanem tisztán tüntetési productióból a 2-ik, 3-ik emeletről még oly községekben is, ahol emeletes ház egyáltalában nincs, tehát már magának a kötélereszkedés gyakorlásának is semmiféle gyakorlati célja nincsen. Minthogy az ilyen balesetek a segélyzőpénztárt tetemes kiadásokkal terhelik, holott az alapszabályok értelmében a sérült önhibájából avagy helytelen s szabályellenes gyakorlatozás, elégtelen kiképzés folytán, kellő felügyelet és óvatosság hiányából beálló sérüléseknél a segélyzőpénztár segélyt adni nem köteles, de az esetek szaporodásával nem is adhat (és ha eddig adta, ugy az csak méltányosságból történt.): figyelmeztetjük a Parancsnokságokat, hogy a kötélereszkedés gyakorlását csak a helyi viszonyok által megkívánt szükséges mérvben végezzék és akkor is legfeljebb az első emelet magasságából; minden egyes ereszkedés előtt próbáltassák ki a mentőkötélet; ügyeljenek szigoruan arra, hogy a lebocsátkozó a szabályzat előírásait pontosan betartsa és teljesen be nem gyakorolt egyének kellő felügyelet nélkül ne bocsátkozzanak le, mert — ha bekövetkezett sérülés esetén e tekintetben valamilyen mulasztás konstatalható lesz, — az elnökség az alapszabályok szigorú szem előtt tartásával a segély megadását javaslatba hozni nem fogja és az ebből folyó következményekért a felelősséget a parancsnokságra hárítja. Budapest, 1907 július 13-án.

A magyar orsz. tűzoltószövetség segélyzőpénztárának elnöksége.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

A Budapesten 1907. augusztus 1—19. napjain tartott

XVI. ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZAKTANFOLYAM

TANRENDJE.

Elmélet.

Gyakorlat.

Tantárgy	Óra	Előadó	Tantárgy	Óra	Előadó
Szervezés, szolgálat	4	Szabó Gyula	Rendgyakorlat	4	Szabó, Breuer
A fecskendő s tartozékainak ismertetése	7	Dr. Szily József	Szerek ismertetése	1	Szily, Markusovszky
A mászószerek ismertetése	3	Dr. Balogh Dezső	Tömlőkezelés	2	Szily, Kállay
A szerek gondozása	3	Szabó Gyula	Fecskendőszerezés	13	Szily, Szabó, Balogh, Kállay
Vizszerzés	2	Dr. Szily József	Mászógyakorlat	8	Szily, Breuer, Szabó, Markusovszky, Balogh, Kállay
Tűzjelzés	1	Kállay Imre	Szergyakorlatok vezénylése	3	Szily, Breuer, Szabó, Balogh
Az építkezés elemei	2	Breuer Szilárd	Támadások	11	Szily, Breuer, Szabó, Markusovszky, Balogh, Kállay
Megelőző tűzrendészet	6	Markusovszky Béla			
Tűzoltás (taktika)	9	Breuer Szilárd			
Első orvosi segély bal- esetknél	5	Dr. Balogh Dezső			
Elméleti órák összege	42		Gyakorlati órák összege	42	

Tanórák előadók szerinti összegezése.

Előadó	Elméleti	Gyakorlati	Összesen
	ó r a		
Dr. Szily József	9	17	26
Breuer Szilárd	11	10	21
Markusovszky Béla	6	3	9
Szabó Gyula	7	20	27
Dr. Balogh Dezső	8	17	25
Kállay Imre	1	13	14
Összesen	42	80	122

Vizsgarend.

Augusztus 18-án, vasárnap: d. e. 7—8 Kállay, 8—9 Szily, 9—10 Breuer, 10—11 Breuer, 11—12 Balogh;

d. u. 1/25—1/26 Szily, Szabó, 1/26—1/27 Szily, Balogh, 1/27—1/28 Szily, Kállay.

Augusztus 19-én, hétfőn: d. e. 7—8 Szily, 8—9 Szabó, 9—10 Szabó, 10—11 Balogh, 11—12 Markusovszky;

d. u. 1/25—1/26 Breuer, Szabó, 1/26—1/27 Breuer, Balogh, 1/27—1/28 Breuer, Balogh.

Tanulmányozás.

Augusztus 7-én, szerdán: d. e. 6—1/28 Henger-gőzmalom (Markusovszky).

Augusztus 9-én, pénteken: d. e. 10^{1/2}—12 Szivattyugyár (Szily).

Augusztus 12-én, hétfőn: d. e. 10^{1/2}—12 Operaszínház (Breuer).

Augusztus 16-án, pénteken: d. e. 10^{1/2}—12 Köhler-gyár (Szily).

Augusztus 17-én, szombaton: d. e. 10^{1/2}—12 Mentólaktanya (Balogh).

A XVI. országos tűzoltó-szaktanfolyam órarendje.

1907. évi augusztus hó		D é l e l ő t t			D é l u t á n		
		1/28—1/29	1/29—1/30	1/30—1/31	1/25—1/26	1/26—1/27	1/27—1/28
2	Péntek	Fecskendő ismertetés (1) Dr. Szily József	Szervezés (1) Szabó Gyula	Megelőző tűzrendészet (1) Markusovszky Béla	Rendgyakorlat (1) Szabó	Tömlőkezelés (1) Szily, Kállay	Tömlő-kezelés (2) Szily, Kállay
3	Szombat	Mászószerkek (1) Dr. Balogh Dezső	Fecskendő ismertetés (2) Dr. Szily József	Építkezés (1) Breuer Szilárd	Rendgyakorlat (2) Szabó	Szerkek ismertetése Szily, Markusovszky	Fecskendő-szerelés (1) Szily, Szabó
5	Hétfő	Fecskendő ismertetés (3) Dr. Szily József	Szervezés (2) Szabó Gyula	Megelőző tűzrendészet (2) Markusovszky Béla	Rendgyakorlat (3) Szabó	Fecskendő-szerelés (2) Szily, Kállay	Fecskendő-szerelés (3) Szabó, Kállay
6	Kedd	Tűzjelzés Kállay Imre	Építkezés (2) Breuer Szilárd	Taktika (1) Breuer Szilárd	Fecskendő-szerelés (4) Szabó, Kállay	Fecskendő-szerelés (5) Szabó, Kállay	Dugólétra-kezelés (1) Szily, Balogh
7	Szerda	Taktika (2) Breuer Szilárd	Fecskendő ismertetés (4) Dr. Szily József	Mászószerkek (2) Dr. Balogh Dezső	Fecskendő-szerelés (6) Szily, Szabó	Fecskendő-szerelés (7) Szabó, Balogh	Dugólétra-kezelés (2) Szily, Balogh
8	Csütört.	Fecskendő ismertetés (5) Dr. Szily József	Szervezés (3) Szabó Gyula	Megelőző tűzrendészet (3) Markusovszky Béla	Fecskendő-szerelés (8) Szily, Szabó	Fecskendő-szerelés (9) Szabó, Balogh	Horgaslétra-kezelés (3) Balogh, Markusovszky
9	Péntek	Fecskendő ismertetés (6) Dr. Szily József	Szervezés (4) Szabó Gyula	Taktika (3) Breuer Szilárd	Fecskendő-szerelés (10) Szabó, Kállay	Fecskendő-szerelés (11) Szabó, Balogh	Kihuzólétra-kezelés (4) Kállay, Balogh
10	Szombat	Taktika (4) Breuer Szilárd	Fecskendő ismertetés (7) Dr. Szily József	Mászószerkek (3) Dr. Balogh Dezső	Rendgyakorlat (4) Breuer	Fecskendő-szerelés (12) Breuer, Szabó	Horgaslétra-kezelés (5) Szily, Balogh
12	Hétfő	Megelőző tűzrendészet (4) Markusovszky Béla	Vízszerezés (1) Dr. Szily József	Taktika (5) Breuer Szilárd	Fecskendő-szerelés (13) Szily, Kállay	Mentőtömlő-kezelés (6) Balogh, Kállay	Ugróponyva-kezelés (7) Szily, Balogh
13	Kedd	Taktika (6) Breuer Szilárd	Megelőző tűzrendészet (5) Markusovszky Béla	Első orvosi segély (1) Dr. Balogh Dezső	Kötélerezskedés (8) Breuer, Balogh	Szergyak. vezénylese (1) Breuer, Balogh	Szergyak. vezénylese (2) Szily, Szabó
14	Szerda	Vízszerezés (2) Dr. Szily József	Megelőző tűzrendészet (6) Markusovszky Béla	Első orvosi segély (2) Dr. Balogh Dezső	Szergyak. vezénylese (3) Szabó, Balogh	Támadás (1) Szily, Balogh	Támadás (2) Szabó, Markusovszky
15	Csütört.	Szerkek gondozása (1) Szabó Gyula	Taktika (7) Breuer Szilárd	Taktika (8) Breuer Szilárd	Támadás (3) Breuer, Kállay	Támadás (4) Breuer, Kállay	Támadás (5) Breuer, Kállay
16	Péntek	Taktika (9) Breuer Szilárd	Első orvosi segély (3) Dr. Balogh Dezső	Első orvosi segély (4) Dr. Balogh Dezső	Támadás (6) Breuer, Szabó	Támadás (7) Breuer, Szabó	Támadás (8) Breuer, Balogh
17	Szombat	Szerkek gondozása (2) Szabó Gyula	Szerkek gondozása (3) Szabó Gyula	Első orvosi segély (5) Dr. Balogh Dezső	Támadás (9) Szily, Szabó	Támadás (10) Szily, Balogh	Támadás (11) Szily, Balogh

Budapest, 1907. július hó 29-én.

Dr. Szily József, s. k.
tanfolyamparancsnok.

Turbinás fecskendő.

Mótorikus erővel hajtott oly fecskendő-typus, melynél a szivattyú nem dugattyús, hanem forgó- (turbinás) szivattyú gyanánt van ki-képezve.

Előnyei:

1. A nagy üzembiztonság, mert a szivattyúnak nincs szüksége szelepekre s a dugattyú ide s továbbzó alkatrészei is hiányoznak nála.

2. Csapágya is csak kettő van, míg a dugattyúval működő szivattyúknak 6—8. Ehhez képest

3. csekélyebb kopás,

4. egyszerűbb kezelés,

5. tetemes hely- és súlymegtakarítás,

6. olcsóbb ár, végre pedig, mert nagyobb löketség érhető el nála, ez a körülmény 7. azt is lehetővé teszi, hogy közvetlenül hozzassuk kapcsolatba valamely elektromótorral.

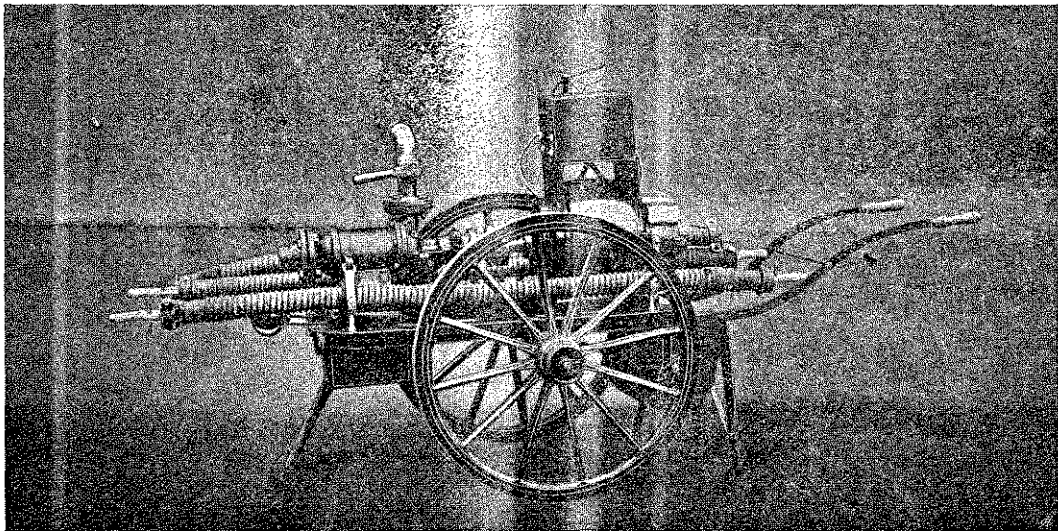
Míg a gőzfecskendőknél előbb gőzt kell termelni, addig a szivattyú működtetésének ez a módja rögtönös üzembhelyezést

nek a rotációs mozgást végző lapátos kerekek köleszönzik a szükséges nyomást. Ily lapátos kerék a szivattyúházban több van elhelyezve olykép, hogy valamennyit egy és ugyanazon tengelyre ékelik rá. Az első kerék végzi a víz felemelését, a második kerék lapátja alá továbbítván azt és így tovább. A lapátos kerekek hatása ennél fogva nem egyszerre, hanem egymásután érvényesül s a nyomás is fokozatosan növekedik.

A tengely kettősen van ágyazva. A csapágycsúcsok fémcészek, kenőszelencével. Axialis irányban a tengely önműködőleg tehermentesített.

A szivattyúház öntöttvas is lehet, a kerekek és belső alkatrészek bronzból valók. Csak maga a tengely nikkell- acél bronzbevonattal, hogy a berozsdásodása teljesen ki legyen zárva. (A nikkell- acél olyan ötvözet, mely vékonyabb test mellett nagyobb szívósságot enged meg.)

A kapcsolás flexibilis kapcsolók segítségével történik. A kikapcsoló szerkezet a mótoron

enged meg. Amellett maga az egész szerkezet egy talyigán is elhelyezhető.

Ahol tehát a helyi viszonyok (pl. egyenetlen talaj vagy lóhiány miatt) kedvezőtlenek, de viszont — akár községben, akár uradalomban vagy ipartelepen — elektromos áram áll rendelkezésre: ott mindenütt szembeszökő célszerűséggel alkalmazható ez újfajta fecskendő.

Egyszerűen csak (konnektoros) dugaszos kapcsoló-helyeket kell létesíteni, amelyek segítségével (akár több száz méteres kábelon át) bárhol lehetővé válik az áramkörbe való kapcsolás. A kábelt pedig, mint külön felszerelési tárgyat, a szivattyú magával viszi.

Ahol meg földfeletti vezeték van, pl. a városok villamos vasutainak légvezetéke, ott tetszés szerinti helyen szedhetünk áramot a szivattyú mótora számára.*)

A turbinás fecskendőbe beemelt víz-

*) Miként ezt Franciaországban a roueni tűzoltóság, Poroszországban pedig a kielii hivatásos tűzoltóság már most is teszi.

magán vagy a szivattyú talyigáján egyaránt megerősíthető. A kábel a talyiga alváza alatt csuszó-kontaktussal ellátott tömlődobra van felgöngyöltve. Az egész elektromos felszerelést kifeszített vízhatlan takaróponyva védi.

A szivattyú és mótortartozékaival együtt szögletvasakból való keretre van felerősítve. A szivattyú nagyságához képest ez a keret 2 vagy 4 kerékre szereltetik rá.

A kocsi alatt kis légszivattyú van, melylyel a mótort megindítása előtt légüres teret hoznak létre a szívó vezetékben. Ahol a szivattyú vízvezetéki hydranssal hozható közvetlen összeköttetésbe, ott a légszivattyú elmarad.

A kétkerékű szivattyú tartozéka: a) szelepesszűrő, b) 7½ m. szívótömlő, 3. légszivattyú, 4. tolatyú vagy kisebb szerkezeteknél (miként az ábra is mutatja) csap, 5. sugárcső, 6. lövőke, 7. szerszámláda.

A négykerékű turbinás fecskendőhöz ezeken kívül 2 kocsilámpa is tartozik s sugárcső kettő jár vele 2—2 lövőkével.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

* A fejérvármegyei szövetség június 16-án délelőtt 10 órakor tartotta rendes évi közgyűlését Székesfehérvárott a vármegyeház kistermében, Dr. Bélaváry Burchard Rezső szövetségi alelnök elnöklete alatt. A megyebeli tűzoltótestületek közül képviselve volt: a székesfehérvári, vértessacsai, fülei, mohai, velencei, móri, csákvári, iváncsai, ráczalmási, tabajdi, lovasberényi, falubattyányi, gánti, sárabai ercsii, balinkai, alapí, inotai, sárkereszturi, bieskei és zámolyi tűzoltóság, valamint a déli vasuti műhely tűzoltósága, valamenynyi mint a megyei tűzoltószövetség tagegylete.

Dr. B. Bélaváry Rezső, alelnök, a termet zsufolásig megtöltött nagyszámu tűzoltó bajtársakat üdvözölve, mindenek előtt hosszasan méltatta a télen elhalt Kempelen Imre volt tűzoltószövetségi elnök érdemeit; azután részletes jelentést tett a szövetségi tevékenységről és azon intézkedésekről, melyeket az elnökség a mult ülés óta tett a vármegyei tűzrendészet fejlesztése és az általános igazgatás érdekében. — Így a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosításához előterjesztést adott be, melynek alapján akként módosított a gőzgéppel való cséplés lehetősége a község belterületén, hogy az érdekelt felek a főszolgabíróhoz esetenként kérvényt tartoznak beadni, melynek alapján a főszolgabíró, szakközeg bevonása mellett, előzetes helyszini szemlét tart és a kifejlendőkhoz képest adja még a kivételes engedélyt.

2. A gyakorlatokhoz alkalmas vezényleti táblácskákat készítettett és azokat a járási tanfolyamok alkalmával megfelelő szóbeli utasítás mellett kiosztotta a községeknek több példányba.

3. Alispán ur székfoglalása után vele egyetértőleg a községeket hivatalos tűzszemle alá vették és hivatalos körutja alkalmával főispán ur is felülvizsgálatot tartott néhány községben, mely hasznos eredménnyel járt.

4. A mult ülés határozata folytán Vida Pál szövetségi titkár számára meghozatták a XXX. éves szolgálati érmet, mely neki esendben kézbesítettett, minden ünnepélyesség mellőzésével.

5. A mult ülés határozata folytán a pénztári feleslegből 1000 korona névértékű koronajáradék értékpapírt vásároltak a szövetségnek.

6. A szakképzés előmozdítása szempontjából, egy üveg fecskendőt, egy szétszedhető és teljesen a miniszteri rendeletnek megfelelő egységes felszerelésű kis modell fecskendőt, valamint létragyűjteményt és egy ellenőrző órát szereztek be taneszközü, amely eszközök jelenleg a pécsi országos kiállításon vannak kitéve.

A számvizsgáló-bizottság nevében Merzich Géza ráczalmási tűzoltóparancsnok tett jelentést, mely szerint a szövetség 1906. évi 3370 kor. 78 fillér bevételével szemben 1895 K 41 f kiadás volt, s így a maradvány 1475 kor. 3⁶ fillért tesz ki, melyből 1000 korona értékben járadék

kötvény vásároltatott, melylyel a szövetség törzsvagyona 9875 kor. 36 fillerre emelkedett.

Azindítványok során Goldschmidt József csákvári parancsnok javaslatára viharfáklyák beszerzésére fognak egyes községek felhivatni, Csuti Péter falubattyányi kiküldött indítványa folytán pedig a szövetség tagtestületei jegyzőkönyvileg figyelmeztetnek arra, hogy mindenemű tűzoltói cikkek beszerzésénél a szövetségi elnökség szaksegélyét vehetik igénybe.

Megnyugvással vette további alkalmazkodás végett tudomásul a gyűlés Vida Pál titkár azon ismertetését, hogy a magy. kir. közigazgatási bíróság egyik közelebbi ülésén azon döntvényt mondta ki, hogy mivel a tűzoltói tevékenység közigazgatási feladatot képez, tehát a községek által ezen célra költségvetésileg szánt összegek mint általános községi szükséglet nem a második vagy harmadik, hanem a községi törvényben említett elsőrendű csoportba veendő k előirányzatba, vagyis ezen közteher az összes adózókat minden adónem után terheli. Ezen elvet számos község eddig nem így gyakorolta; kisebb jelentőséget tulajdonítván a tűzoltóügynek.

Végül Magera Antal déli vasuti tűzoltóparancsnok elnöklete alatt megejtetett a tisztujítás. Az elnöki állást egyelőre nem töltötték be.

Alelnökké ismételten és nagy lelkesedés mellett dr. Bélaváry Burchard Rezső, belügyminiszteri titkár, velencei tűzoltóparancsnok választatott meg, hasonlólag titkárrá is újból Vida Pál királyi számvizsgáló választatott meg, ki már 30 évet meghaladó tűzoltói szolgálata dacára még mindig fiatalos lelkesedéssel buzgólkodik a tűzoltói intézmény előbbre vitelén.

* A vasvármegyei szövetségnek június 29-én Pinkafőn, Herbst Géza alispán elnöklete alatt megtartott évi közgyűlésén 44 tűzoltóság volt képviselve. A jelen voltak érthető megelégedéssel vették tudomásul azt a bejelentést, hogy a vármegye, székházában, a szövetségi irattár elhelyezésére, egy megfelelő helyiséget bocsátott a szövetség rendelkezésére, hol minden hónap második szombatján délelőtt 9—11 óráig az elnökség a tűzrendészeti ügyekben hozzáférőknak a kellő felvilágosításokat személyesen fogja megadni.

A közgyűlés az 1907. évi költség előirányzatot a választmány javaslata alapján a következőkben állapította meg.

Bevétel:

	K.	f.
Takarékpénztári betétek kamatjövödelme	162	36
Hátralékos tagdíjakból	200	—
Megyei évi rendes segély 1907-re	2500	—
„ rendkívüli segély „	700	—
Összesen	3562	36

Kiadás:

	K.	f.
Lapszerkesztés és kiadás	800	—
Kezelési költségek	760	—
Nyomatványok, postabérek	192	40
Tűzoltótanfolyamok	360	—
Orsz. t. o. tanfolyamra ösztöndíj	300	—
Pályamű díjazása s kiadása	400	—
Telefon előfizetés	143	20
Iroda- s utiátalány	240	—
Előre nem látható kiadásokra	200	—
Összesen	3395	60

Elnöknek, a város javaslata alapján tett ajánlatára, gróf Erdődy Gyula ur öngyméltóságát a vármegyei tűzoltó ügy körül szerzett elévülhetetlen érdemeinek elismeréséül nagy lelkesedéssel a szövetség örökös tiszteletbeli elnökévé választották meg, fölkérvén az elnökséget, hogy öngyméltóságát ezen megválasztásáról egy küldöttségileg átnyújtandó diszoklevél kapcsán értesíteni és őt ezen tisztség elfogadására fölkérni sziveskedjék.

Ugyanannak ajánlatára Kovács Antal, Csaplovics Ferenc és Zrinyi József lemondott tűzrendészeti felügyelők azon kiváló érdemekre való tekintettel, melyet felügyelői minőségükben szereztek meg, a szövetség örökös tiszteletbeli felügyelőivé választottak, amiről az érdekeltek jegyzőkönyvi kivonat melléklésével átadandó okiratban fognak értesíteni.

Elhatározták továbbá, hogy pályázatot hirdetnek egy szakdolgozat megírására a következő feltételek mellett:

„A vasvármegyei tűzoltó-szövetség pályázatot hirdet egy **2 napos** tűzoltó-tanfolyam megtartására alkalmas s annak anyagát feltüntető dolgozat megírására.

A munka elméleti része ölelje föl a tűzrendészet és tűzoltás mindazon anyagát, amely főleg a falusi viszonyokra való tekintettel 2 napon belül, mintegy **8 előadási órán** feldolgozható.

A gyakorlati rész jelölje ki ugyancsak **8 órai gyakorlati** képzésnek az anyagát.

A munka népies magyar nyelven szerkesztve s idegen kézzel leírva 1907. október 1-ig, az író nevét rejtő jelíges levélkével együtt, a várm. szövetség elnökségéhez benyújtandó. Az esetleg idegen nyelven megírt munkához a magyar fordítás is esatolandó.

Az abszolút értékű első pályamunka jutalmadija 100 korona.

A jutalmazandó pályamű a szövetség tulajdonába megy át.

Pályázhat bármely vasvármegyei lakos.

A szövetség elnökévé Herbst Géza alispán, eddigi elnököt nagy lelkesedéssel újra megválasztották. 3 évre szóló megbizatással pedig alelnök: Ajkay Zoltán. I. titkár: Barabás István. II. titkár: Horeczky Gyula. Pénztáros: Zrinyi József lett. Ezenkívül 3 számvizsgáló-bizottsági tagot, 12 választmányi tagot

és 32 tűzrendészeti felügyelőt választottak. A tűzrendészeti felügyelők a 23,351/903. sz. szab. rend. 4. §-a értelmében a vármegye alispánja által lévén megerősítendő, e célból a megválasztottak névsora alispán urral hivatalból is közlendő lesz.

A közgyűlés után tartott gyakorlat tárgyat az elnökség a helyszínen adta meg. A gyakorlat ezen oknál fogva érdekesebb és tanulságosabb lett, mint az eddigi, előre betanult, látványos gyakorlatok.

A jövő 1908. évi közgyűlés helyéül szavazattöbbséggel **Felsőőr** nagyközség jelöltetett ki s így Muraszombat, mely már az idén is igényt formálhatott volna, egy évvel hátrább tolódott. Felsőőr azzal győzött, hogy az ottani testület 1908-ban fennállása 25-ik évét ünnepli.

Köszög tűzoltósága meg, amely Vasvármegyében a legrégebb, ugyanakkor a 40 éves fennállását fogja ünnepelni. A vasvári tűzoltóság is 25-ik évét tölti be a jövő évben. Boldog Vasvármegye! Mennyire irigyelhető vagy községeid nemes vetélkedéseért!

* **A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség évi jelentéséből:**

Szövetségünk életében újból elmúlt egy év, melyre büszkén tekinthetünk vissza, mert a tűzrendészet javítása terén ismét nagyot haladtunk, mit a tüzesetek számának folytonos csökkenése bizonyít. Hogy ez így van, azt a vármegye alispánjának és a járások főszolgabíráinak lehet köszönni, kik hatáskörükben mindent elkövettek, hogy a vármegye tűzrendészete javuljon.

Szövetségünk választmánya Veszprémvármegye tűzr. szabályrendeletét a belügyminiszterium kifogásai értelmében módosította, azt a vármegye közgyűlése változtatás nélkül elfogadta.

Elismerés illeti a járások tűzrendészeti felügyelőit is, kik buzgóan teljesítik a magukra vállalt kötelességeket.

Van ugyan még egy néhány község, mely a tűzrendészeti berendezés dolgában nagyon el van maradva, de erősen reméljük, hogy közgazgatási elnökünk szigorának sikerülni fog ezen községek közönyét megtörni.

A megelőző tűzrendészet terén előre haladásunkat van szerencsénk a következőkben összefoglalva bemutatni:

Megfelelő szertár van 121, meg nem felelő 56, semmilyen nincs 8 községben.

Van 20 önkéntes és 167 kötelezett tűzoltóság. Az összes tűzoltók száma 10534.

Váltságdíjat fizetett 12 községben 249 egyén, összesen 1503 koronát.

Baleset ellen a tűzoltók Oszlop község kivételével minden községben voltak biztosítva.

Tűzoltó gyakorlatot 162 tűzoltóság tartott összesen 664-et, 21 tűzoltóság nem gyakorolt.

Tűzoltói téli iskolát 49 tűzoltóság tartott összesen 141-et.

Ejjeli őrszolgálatot nyáron 14, egész éven át 16 tűzoltóság tartott.

Gyakorlatokról igazolatlanul való elmaradásért 9 községben összesen 17 tűzoltót jelentettek fel.

A házi tűzoltó eszközök mindenütt megvannak.

Tűzoltói segélyalapja 100 tagtestületnek van összesen 24.382 K. 57 fill. 83 tagtestületnek nincs.

Tűzoltó-eszközök tisztántartására 20—20 koronát 121 testület, kevesebbet 22 testület fordított, 40 testület semmit.

Tűzkár.

Az 1906. évben 116 tűzeset fordult elő.

Károsultak száma 437.

Megsérült 6 ember, meghalt 1.

Tűzoltás, vagyon és életmentés körül 33 egyén tüntette ki magát, kik részben díesérő okirattal tüntették ki, részben pénzjutalomban részesültek.

Elégett lakóházak száma 261, elégett mellék-épületek száma 433, elégett erdő 17 hold.

Összes kár ingatlanokban 288.826 K., ingóságok kár összegei 158.092 K., összes kár 446.918 K.

Biztosított ingatlanok értéke 122.794 K., biztosított ingók értéke 65.316 K., összesen 188.110 K., vagyon teljesen elpusztult 258.808 K.

A tűz oka volt: gyújtogatás 13, gondatlanság 17, gyermekek tűzzel való játéka 19, öngyulladás 3, villámcsapás 4, kémény és mozdonyszikra 4, ismeretlen 56 esetben.

Januárban volt 2, februárban 6, márcziusban 8, áprilisban 16, májusban 5, júniusban 10, júliusban 11, augusztusban 14, szeptemberben 15, októberben 11, novemberben 12, decemberben 6.

Tartottunk 2 választmányi ülést, melyen 17 és egy közgyűlést, melyen 20 határozatot hoztunk és azokat végre is hajtottuk. Iktatóba érkezett 160 ügydarab.

Pénztári állapotunk a következő volt: a m. kir. postatakarékpénztárban kezelt vagyon: 1905. évi pénztári maradvány 4250 K. 56 fill., 1906. évi kamatbevétel 101 K. 24 fill., 1906. évi bevétel a tagtestületek tagsági díjaiból 2148 K. Összesen 6499 K. 80 fill.

Kiadás: 1. 1906. évi tagsági díj a m. orsz. tűzoltó-szövetségnek 366 K. 2. Tűzrendészeti felügyelők évi átalánya 1320 K. 3. Iroda bére, világítása és fűtése 140 K. 4. Jutalmakra 238 K. 5. Segélyekre 86 K. 6. Országos tűzoltó-szaktanfolyam hallgatására kitűzött ösztöndíj 150 K. 7. Vármegyei tűzoltó szaktanfolyam 656 K. 70 fill. 8. Honvédségi tűzoltó szaktanfolyam 204 K. 9. Nyomda számla 87 K. 76 fill. 10. Tartalékalap 3000 K. 11. Bakonybélnek visszafizetés 82 K. 12. Jutalék postatakarékpénztárnak 15 K. 97 fill. 13. Szaklapra 6 K. Összes kiadás 6282 K. 43 fill. Bevétel 6499 K. 80 fill. Kiadás 6282 K. 43 fill. Pénztári maradvány 217 K. 37 fill.

A magyar országos tűzoltó-szaktanfolyam-hallgatására 100 K. ösztöndíjat tűztünk ki, melyet Szatmáry Antal b. szombathelyi tanító nyert el és a szaktanfolyamot elvégezte, 50 K. többköltsége megtérített.

Továbbá rendeztünk Pápán és Veszprémben 1906. ápril és május hónapban egy-egy 7 napos vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamot, melyen 179 hallgató vett részt. A fölmerült 656 K. 70 fill. költséget a közgyűlés kiutalványozta.

Végül rendeztünk 3 tanfolyamot a Veszprémben állomásozó honvédség altisztjei és a legénység részére, melynek vezetéseért 168 K. utalványoztatott az oktatóknak.

Veszprém, 1907. márczius hó 2.

Dr. Óvári Ferencz,
várm. tűzoltó szöv. ügy-
vezető elnöke.

Blázy Imre,
főjegyző.

Levél a Szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő Ur!

Június 29-én volt szerencsém a h a t v a n i önkéntes tűzoltótestületnek egy gyakorlatát végignézni és meglepett a tűzoltók szakképzettsége, fegyelmezettsége, kitűnő magatartása és ügyes szer-kezelése, különösen a fecskendő szerelés.

Azonban a mászó-osztály annál kevésbé tudta magát érvényesíteni, amennyiben a megkívántató szerelvény nem áll rendelkezésére, ami a városnak nagyobb tűzeset alkalmával meglehetősen nagy hátrányára volna, mert több az emeletes ház.

Jelen soraimnak az volna a célja, hogy az illető körök figyelmét felhívjam, miszerint oly szép képzettségű tűzoltótestület tevékenységét szer hiányában ne bénítsák meg. A kellő szerelvény beszerzésével a testületi tagok munkakedvét és ügybuzgalmát csak fokozhatnák, a mellett a városnak is nagy szolgálatot és megnyugvást szereznének.

Vagy talán abban bizakodnak, hogy az ottani cukorgyári tűzoltóságnak van elég létrája? De bekövetkezhetik olyan eshetőség is, hogy azt nem fogják szabadon használhatni és akkor nem lesz mihez kapni.

Nagyon szeretném, ha ezen cikkem meghozná a kívánt eredményt, melynek reményében vagyok a testület iránt kiváló tisztelettel

Bl. E.

mászószakasz-parancsnok.

Az 1907. évi XIX. t.-c.,

mely az ipari alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szól, (szentesítést nyert 1907. évi április hó 6-án) 3-ik §-ában balesetbiztosítási kötelezettséget állapít meg (11-ik pont) a törvényhatóságokkal szemben a hivatásos tűzoltóság tagjaira nézve is. — Budapest, Szeged Szabadka, Hódmezővásárhely, és Arad városok tehát tűzoltóikat, amennyiben fizetésük évi 2400 koronánál avagy napibérük 8 koronánál nem több, úgy betegség mint balesetre nézve, biztosítani tartoznak.

Az e törvény értelmében biztosított alkalmazottak oly szolgálat közben ért baleset esetére is biztosítottnak tekintetnek, melyet a munkaadó (város) vagy megbízottja (parancsnokság) rendeletéből avagy az üzem (szolgálat) érdekében (pl. gyakorlat) végeznek. (9. §.)

Teljes munkaképtelenség beállta esetén az évi javadalom 60%-a utalványozandó. Ha pedig a sérült nemcsak munkaképtelen, de önmagával tehetetlenné is válik, úgy, hogy gyámoltalansága miatt állandó ápolást vagy gondozást igényel, akkor a teljes évi fizetését kapja járadék gyanánt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Az önkéntes tűzoltóságok beillesztése a közhatósági szervezetbe. Irta: dr. Vass János. — Hivatalos rész: Meghívó. Az elnökségnek Tiszafüreden, június 23-án tartott ülésén felvett jegyzőkönyv. A segélyző szövetség tiszafüredi ülésének jegyzőkönyve. Brassói igazolás. Dr. Szily József felolvasása. Figyelmeztetés. — A XVI. országos szaktanfolyam tanrendje. — A turbinás fecskendő (Ábrával.) Irta: Győző Béla. — Szövetségeink köréből: A fejérvármegyei szövetség. A vasvármegyei szövetség. A veszprémmegyei szövetség. — Levél a szerkesztőhöz. — Az 1907. évi XIX. t.-c. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Két tűzoltó kitüntetése.** A „Budapesti Közlöny“ hivatalos lap 1907. évi július 13-án a következő királyi leiratot hozta:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Filó Lajos és Szapper György veszprémi tűzoltóknak, emberéletnek saját életük veszélyeztetésével történt megmentése alkalmából tanusított bátor magatartásuk elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Ischlben 1907. évi július 4-én. **Ferencz József** s. k. Zichy Aladár gróf s. k.

A két derék és bátor tűzoltó mult évi október 12-én Deutsch G. Sándor és unokaöcsese pincéjéből Nagy János pincemestert mentették meg, aki a szénsavval telített pince közepén összeesett. Másik társa: Badiex Lajos pincemester a musttal teli hordók között lelte munkáséletének befejezését; őt már a tűzoltók nem tudták megmenteni és életre kelteni. A bátor mentőket parancsnokuk: Dr. Benkő Károly még 1906. évi október hó folyamán terjesztette fel kitüntetésre, a megérdemelt királyi elismerés most érkezett le. Az érdemkeresztet a kitüntetett tűzoltóknak Koller Sándor alispán és dr. Óvári Ferenc t. o. szövetségi elnök ünnepélyesen fogja átadni a veszprémi önkéntes tűzoltó-egylet diszkivonulása mellett.

— **A népies tankönyvre** harmadszor meghirdetett szűkebb pályázat végre eredményvel járt. A 600 K pályadíjat „A szépligeti tűzoltóság“ jeligéjű pályamű nyerte el. A másik „Segítsünk a magyar népen“ jeligés mű szakszerűbb átdolgozás céljából egyelőre visszadatott szerzőjének. A pályanyertes mű jeligés levélkéjéből, annak felbontása után, **Barabás István**, orsz. előadó neve tűnt elő, ugyanazon Barabásé, aki mint vasvári parancsnok, a vasvármegyei szövetségnek érdemdus titkára s a megye szaklapjának is szerkesztője.

— **Statisztika.** Horvát-Szlavonországban a kiderített tüzesetek 32%-a, gyújtogatásból származott. Nálunk csak 28% vezethető vissza erre az okra, de ez a jelenség is megdöbbentő. Mert sokkal ijesztőbb, mint a körülbelül ugyanily %-ot tevő, a gyermekjátékból eredt tüzesetek. 1905-ben egyébként 23975 tüzeset volt hazánkban, amely 31533 épületet pusztított el mintegy 45 millió kor. értékben s e kárból biztosítás révén csak 18½ millió térült meg, 26½ millió pedig pótolhatatlanul elveszett.

— **Budapesten**, mult hó 13-án, érdekes módon gyuladt ki az Üllői-uti I. számú Sebészeti Klinika. A Mária-utca felé néző sarkon félkör alakban kiugró tanteremnek ugyanis, melyben a sebészet tanára, az orvostanhallgatók jelenlétében az operációkat végzi, — üvegfedele és a félkör közepén oldalt is vasvázban nyugvó nagy ablaka van. Most, hogy a szünidei nagy takarítás folyik, a tanterem 3 nagy villamos ivlámpáját, hogy a tatarozásnak ne legyen utjában, leszerelték. Az ivlámpák lógó vezetőkei az üvegfedél vasvázával érintkezésbe kerültek, amely vasváz viszont az üvegfedélről a padlásra vezető kis vaslépcső révén, a tető bádogszegélyzetének a mentén s a szintén bádogból való ereszesatornának közvetítésével, a földdel jutott összeköttetésbe. Ennek folytán zárt áramkör létesült. Az üveglapok, a vasvázba illeszkedésük pontján kittel voltak leragasztva. Hogy pedig ez a kitt, a nap hevétől, fel ne repedezzen és az így keletkező hézagokon át az eső a tanterembe be ne szivároghoz: a vasváz gerincét, olyan szélességben, hogy a kitt e gerinc mindkét oldalát borítsa, ráragasztott organtinnal fedték. Az áramkör záródásakor, a kis vaslépcső végénél szikrázás állott be; sőt, miként ez a tűzvizsgálatkor megismételt kísérletnél bebizonyult, formális fényiv képződött. Az organtin burok ettől fellángolt, a lángok a vasváz mentén, az eresz alatt végig futó szellőztetőnek a facsatornáját elérték s annak kiszáradt zsáuit meggyújtották.

— **Benzinrobbanás.** A csehországi Ledetschben történt, hogy egy gyógyszerészgyakornok lement a szolgálégénnyel a gyógyszerész pincéjébe, hogy benzint töltsön át. Javában végezték faladatukat, mikor történetesen a gyógyszerész is leparkodott égő gyertyával a pincébe. A kiáramló benzingázak természetesen tüzet fogtak s az egész benzinállomány felrobbant. A robbanás oly erővel történt, hogy a lángok az épület emeletére is felecsaptak, sokakat könnyen, többeket pedig súlyosan megsebesítettek. A gyógyszerész és a szolgálégény égő fáklyaként rohantak ki a szabadba, ahol súlyos égési sebekkel estek össze.

— **Miskolc városnak** dr. Szentpály István polgármester elnöklésével tartott közgyűlése elhatározta, hogy a város létesítendő vízvezetéki és csatornázási művének tervei elkészítését s az építendő mű építésének felügyeletét 40.000 korona ajánlati összegért Varga József fővárosi mérnökre bizza. A vízművek érdekében a földművelésügyi miniszter a szükséges kisajátítási eljárásokra a várost felhatalmazta.

— **Polit György** az ujvidéki önkéntes tűzoltóság segédtisztje, a boszniai Landesregierung doboji kerületi hivatala által, az ottani tűzoltóság begyakorlásával bizatott meg. Polit bajtárs, mint a budapesti országos szaktanfolyam volt hallgatója, a magyar orsz. szövetség szabályzata szerint gyakorolja be a bosnyákokat.

— **A szentpétervári városi tűzoltó-bizottság** elnöke, Landesén F. K. 1907 június 15-én egy figyelmeztető iratot nyújtott át a város főkapitányának, melyben rámutatott a város kiadásainak egy rendellenes tételére, t. i. arra, hogy a szentpétervári tűzoltóparancsnoknak — szabad tüzelés és világítás mellett — évenként 8964 rubel (majdnem 23,000 korona) lakáspénzt fizetnek. A tűzoltóparancsnoknak a várossal kötött lakásszerződése 1908 február 10-én jár le, így most kedvező alkalom kínálkozik a szerződés felbontására, melynek elmulasztása a város anyagi helyzetének akaratos megrövidítését jelentené.

— **Erdősítés az erdőégések ellen.** A „Kert” című újságban olvassuk: Afrikában régi szokás, hogy a gyakori erdőégések ellen egy érdekes tulajdonsággal megáldott növényfajtaival védekeznek. A falvakat a Rhopala obovala nevű fákkal ültették körül, hogy ha a faluban tűz ütött ki, a tűz ne terjedjen a palmafákra, vagy ha a falun kívül lobbant föl a tűz, akkor a falu meg legyen óva tőle. A Ropala-fát az amerikai rézbőrűek is, ősidők óta, sűrűn ültetik, hogy a legelőket megóvják a gyújtogatástól. Még kitűnőbb tűzgátló a kékmézőg Eucalyptus globulus, amely különösen mocsaras helye-

ken nő. Annyi nedvességet szív magába, hogy ha égő tűzre teszik is az ágát, nem gyulad meg. A kékmézőgás fát Dél-Olaszországba, Spanyol- és Franciaországba, mocsaras vidékeire telepítették, mivel az volt róla a hiedelem, hogy kipárolgó mézgjája a mocsárláz ellen a legjobb orvosság. Naudin Charles, a híres botanikus írja, hogy ahol igen sok kékmézőgás fa volt ligetesen ültetve, egy alkalommal tűz ütött ki az erdőben és a kékmézőgás fák megmaradtak minden baj nélkül. Naudin a párisi akadémiának megírta a tapasztalatát és azt ajánlotta, hogy az erdőben, a nyilványok mentén, kékmézőgás fasorokat ültessenek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. Gy. Bag. A félévre szóló előfizetési díjat beszedtünk. Mint járási felügyelő azonban, szövetsége útján, ingyen is formálhat igényt a hivatalos lapra.

O. Tömlőt 1898-ig egy thüringiai cég szállított a fővárosi tűzoltóságnak, 9 év óta azonban Klinger Henrik pozsonyi gyáránál (iroda: Budapest, V., Szabadság-tér) történik a beszerzés. Két 6 rekeszű accumulator ára 600 K.

K. A moóri tűzoltótestület a múlt nyáron ünnepelte fennállásának 25 éves évfordulóját.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch tulajdona**)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-út 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendők és kütszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzifecskendők és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi-iroda és raktár: **Győző Béla és Társa** Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigzsinház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

— **Walsér Ferenc** —

tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.

Sürgönyelm.: „Walsér Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kütszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a

≡ **TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!** ≡

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzópénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség

Gyakorló szabályzata

egy-egy példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Kendertömlők, Szivótömlők, vedrek, sisakok, hal-
felszerelések megbízható beszerzése
táskák és egyéb tűzoltó-

Győző Béla és Társa cégnél

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3.

a Vigzsinház tőszomszédságában.

≡ **DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK** ≡

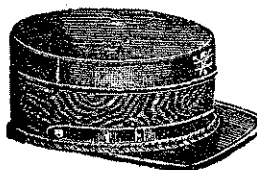
2 kor. árban; **József főherceg** volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, **gróf Széchenyi Ödön** és **gróf Osztráky Béla** volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltó-sapkákat

legjobban és legolcsóbban készít

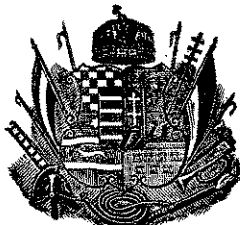
Ritscher Zsigmond és Fia Körmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

TŰZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.
A lap szétküldésére vonatkozó felajánlásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hóvá az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája
VII., Rákóczi-út 38.
Telefon 90—33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.
Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.
A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelő-díjért.”

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Egy jogosulatlan panasz.

Irta: Vida Pál, előadó.

Az országos tűzoltószövetség módosított alapszabály tervezetének tárgyalása végett Budapestre, 1907. évi május hó 12-ikére, összehívott rendkívüli közgyűlésen, Dr. Szily József, budapesti önkéntes tűzoltótestületi parancsnok az alapszabályokhoz történt hozzászólása alkalmával erős kifakadással és egyebek között — azon panasszal állt elő, hogy az elnökség semmi érzéket nem tanusított az iránt, hogy a megalkotandó tűzrendészeti törvény tárgyában, a Belügyminisztérium, kebelébe összehívott szaktanácskozmány munkálatai miben kulminálnak, főleg pedig nem igyekezett akcióba lépni az elnökség oly irányban, hogy az önkéntes tűzoltó intézmény a törvényjavaslat keretébe beillesztessék.

A közgyűlés meglehetősen felháborodással hallotta a jogtalan vádat. És habár Szabados Imre előadótársam azonnal igyekezett is a panasz alaptalanosságára, reá mutatni, ennek dacára, azóta, eme panasznak az elnémulása helyett, nemcsak hogy tovább terjedt az, hanem utóbb egy nyilvános alkalommal, éles hangú összeszólalkozásra is szolgáltatott okot. Hogy ezen méltatlan panaszt nyilvánosabban is kellő értékére szállítsam le, mint közelebről is érdekelt előadó e lapok hasábjain óhajtok a valódi tényállásra reá mutatni.

Ugyanis a Tűzrendészeti Közlöny 1907. évi április 13-án kelt 4-ik számában, az 1907. évi március hó 23-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyv 56 pontjából világosan kiolvasható, hogy a miniszteriumnál tárgyalás alatt álló tűzrendészeti törvényjavaslat részletei, illetőleg a tárgyalásnak érdemi része iránt dr. Óvári Ferenc alelnök urhoz kérdést intéztem; miután nemcsak én, hanem mindazon előadótársam, kik nem voltak beavatva a miniszteri tanácskozmány titkaiba és a javaslat miniszteri tervezetét nem ismerték, szerettünk volna a tárgyhoz hozzá szólni és az ankéten mandátummal bíró kollégáinknak a magunk nézetéről is információt nyújtani.

Ámde az elnök ur már akkor kijelentette: hogy a miniszteri tanácskozmány teljes diszkrétitót ígért, amely csak az ügynek javára lesz és várjuk békésen a kifejlendőt. És ekkor sem dr. Szily, sem Lukács, sem Breuer mint bizottsági tagok semminemű részletet elmondani nem akartak, de ezek szerint nem is tehetők, sőt még magán uton sem lehetett tőlük megtudni semmit. Ugyanekkor azonban dr. Óvári alelnök ur magán uton azon megbízást adta nekem, mint felszólalónak, hogy dolgozzak ki egy rövid javaslatot különösen az önkéntes tűzoltó intézménynek a törvény tervezetében leendő mikénti beillesztésére nézve.

Én ezen dolgozatot el is készítettem és alelnök urnak rövid idő alatt rendelkezésére bocsájtottam.

Ezek szerint tehát nem áll az, hogy az elnökség tagjai nem kívántak a törvénytervezet részleteivel foglalkozni.

Egyébként okmányilag is igazolni tudnám, hogy a törvénytervezet letárgyalása után is akartunk foglalkozni a javaslattal, de egyelőre ennek elnapolására is felkérettünk.

Hogy mily irányban kívántam az önkéntes szervezetet a törvényjavaslat kereteibe illeszteni, Vass János előadó társam 2 cikke óta, a tárgy iránt az eddiginél jobban érdeklődni kezdő bajtársaim kedvéért, im itt közlöm magát a munkálatot, melyet alelnök ur felhívása folytán készítettem.

*

Mindenekelőtt feltételezem azt, hogy a törvényjavaslat már letárgyalt részébe kimondatott az a legfőbb alapelv, hogy a tűzoltói szolgálat — bármely szervezettel — közigazgatási feladatot képez s az hivatalos funkcióknak minősítettik.

Ebből folyólag az önkéntes intézménynek ily minőségben leendő beillesztése céljából a következő rendelkezések felvételét javaslom megfelelő helyen a törvényjavaslatba beiktatni, vagy pedig azon hasonszellemű módosításokat eszközölni.

1. §. Amennyiben a községben (városban) kielégítő szakavatottsággal bíró önkéntes tűzoltótestület működik, avagy ilyen jelen törvény életbe lépte után szerveztetik, ez esetben a községi előljáróság (városi tanács) előterjesztése alapján a községi képviselőtestület illetőleg városi törvényhatósági bizottság közgyűlése az önkéntes tűzoltó testületre ruházhatja a gyakorlati tűzoltói szolgálat ellátására vonatkozó mindazon feladatokat, melyeket jelen törvény . . . §§-ai e részben a község előljárósága (városi tanács) hatáskörébe utal, fennmaradván a község illetőleg város azon kötelezettsége, hogy az önkéntes alapon működő tűzoltótestületet, ezen közérdekű társadalmi szolgálatban — felmerült szükséghez képest — a testület esetleges kérelme folytán, erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse.

2. §. Az önkéntes tűzoltótestület az előző § folytán nyert, illetőleg vállalt kötelezettségét saját tisztjei vezetése alatt kormányhatóságilag megerősített alapszabályai és szolgálati utasításai értelmében látja el, mindazonáltal működő tagjai a közigazgatási hatóságok részéről tűzoltói szolgálat szempontjából ugyanazon elbánásban részesülnek, mintha a községnek (városnak) hivatalból fenntartott kötelezett illetőleg

hivatásszerű tűzoltói lennének. Ebből folyólag a tűzoltói szolgálatban elkövetett mulasztások megtorlása az önkéntes tűzoltótestület szolgálati szabályai alapján eszközöltetik ugyan, de ha a testület szigorubb fenyték alkalmazása végett az illetékes tűzrendészeti hatósághoz fordul, ez esetben a panasz akként bírálendő el, mintha az kötelezett vagy hivatásos tűzoltó ellen emeltetett volna. Viszont azonban az önkéntes tűzoltót is e szolgálata közben azon hatósági védelem és köztekintet illeti meg, mint a hivatásszerű vagy kötelezett tűzoltót szabály vagy törvény szerint megillet.

3. §. A tűzoltótestület időszerinti parancsnoka — önkéntes szolgálat esetén is — szolgálati idejének tartama alatt a községi képviselőtestületnek hivatalból tagja és az előljáróságnak (tanácsnak) tűzrendészeti ügyekben szakközege.

4. §. Az önkéntes tűzoltótestületek működő tagjai kormányhatóságilag megerősített szabályok szerint és az egész országra egyöntetűen s kötelezőleg meghatározandó egyenruházatot és jelvényt viselhetnek, melyet azonban a tűzoltó testületek közhatósági jellegénél fogva másnak, mint valamely szervezet tűzoltótestület kötelékében álló működő tagnak, büntetés terhe mellett viselni nem szabad. Ezen egyenruha és jelvény viselésére a községi kötelezett tűzoltók saját költségükön szintén jogosultak. Szolgálatban álló és a fentemlített jelvénnel ellátott tűzoltó közhatósági személynek tekintendő és mint ilyen megfelelő törvényes védelem és kötelezettség alatt áll. (§.)

5. §. Az önkéntes tűzoltótestületek és ezekkel kapcsolatosan a községek kötelezett tűzoltócsapatai, a hivatásszerű tűzoltócsapatok, valamint az egyes magán-tűzoltóságok egymásközt önkéntes csatlakozás alapján nagyobb tűzoltói tömörületeket alkothatnak (megyei és orsz. szövetséget) oly célből, hogy a tűzoltói szolgálatot és a tűzrendészet egyöntetű kezelését célirányosan fejlesszék és illetén társadalmi tevékenység által az ország közgazdasági viszonyait tűzvédelmi szempontból előmozdithassák. A kötelezett vagy hivatásos tűzoltóságnak ezen közhasznu szövetkezésben való részvételi költségei a községek (városok) költségirányzatának vonatkozó részébe évről-évre felveendő és a csatlakozás foganatosítandó.

Ezen tömörületek határozatai ugy a 4. §-ban említett egyenruha és felszerelés, mint egyéb szakszemponctokból az illetékes közigazgatási hatóságok által figyelembe veendő, s amennyiben az általános közérdek javát és a helyes egyöntetűséget célozzák, azoknak hatósági uton érvény is szerzendő.

6. §. Az önkéntes tűzoltó testületek szolgálati viszonyainak állandó és gyakoribb ellenőrzésére az illetékes (kerületi) királyi tűzrendészeti felügyelőn kívül — kinek felügyeleti jogköre különben az önkéntes testületek szolgálati viszonyaira is kiterjed — az előző §-ban említett tűzoltói tömörületek által létesített ellenőrző közegek is jogosultak, (járási és

megyei tűzrendészeti felügyelő) kiknek ez irányu közreműködését a községi tűzoltóságokat illetőleg a törvényhatóságok első tisztviselői, valamint a járási főszolgabírák és rendőrkapitányok szintén igénybe vehetik; vitás esetben fennmaradván a kerületi kir. tűzrendészeti felügyelő közbelépésének kötelezettsége. A kerületi kir. tűzr. felügyelő nagykiterjedésű ellenőrzési körlete miatt ezen önkéntes tűzrendészeti felügyelők véleménye kérhető ki, annak netán szükséges elbírálására, hogy a községben (városban) létező önkéntes tűzoltótestület gyakorlottsága, felszerelése és egyéb működő képessége szempontjából mennyiben van minősítése a testületnek arra, hogy a jelen törvény szerint való hatósági s tűzoltó feladatot reá lehessen ruházni.

7. §. Az önkéntes tűzoltótestületeknek és a köztük létező tömörületeknek (megyei és országos szövetség) jelen törvény alapján leendő mikénti igénybe vétele tárgyában a törvény életbe léptetése alkalmával egyidejűleg a belügyminiszter rendeleti uton intézkedik.

Indokolás:

Hogy a törvénybe az önkéntes intézmény — habár nem is egészen imperatív alakban — bele vétessék, méltányosnak találok történelmi érdemeinél és alapvető szervezeténél fogva; célszerűnek pedig azért, mert a törvény védelme alatt emelkedni fog az önkéntes tűzoltó intézmény tekintélye újból és ennek kapcsán olesó pénzért, vagy talán sok helyen ingyen hozzá jut a község az önkéntes buzgalomból s nemes ambícióból fakadó lelkes csapathoz, melynek üdvösebb eredményét látja alkalmilag mint a kényszerne. De nem érdemelné meg a hazai önkéntes tűzoltóintézmény és ennek felsőbb fóruma sem azon megalázást, hogy róla a törvényben más sem beszélvén, veteránok módjára majdan az egyletek sorában mint túrt intézmény szerepeljen és talán így muljék ki.

Hogy a javaslatban bizonyos szigor alá kontemplálom helyezni az önkénteseket, az abban leli magyarázatát, mert köztudat szerint már régen — sőt tán mindig — maga a tűzoltóság óhajtott hatósági ellenőrzés, illetőleg felsőbb felügyelet alá jutni, egyrészt közhatósági feladatának érzetében, másrészt a működésébe bele vegyülő némi katona szigor és szellem miatt, mely azt indokoltá teszi.

A miniszteriumban megnyilatkozó azon felfogással szemben, hogy az önkéntes intézmény beillesztése és az ezzel szükségképen vele járó hatósági ellenőrzés, igazabban rendelkezés alá vétel magánjogi elvekbe ütköznék és az önkormányzati szabadság sérelmét idézné elő, azon ellenvetést teszem, hogy az imént említettem régi tűzoltói felfogás ezt az aggodalmat tárgytalanná teszi; mert megvagyok győződve, hogy a legliberálisabban gondolkozó bajtársunk szívesen üdvöznél a törvénynek ilyenén rendelkezését, mely fenti javaslatomban foglalatik.

Azután az is tény, hogy számos törvényünk sért magánjogot, vagy önkormányzati jogot,

ha a közérdek védelméről van szó, de azért a törvény parancsol és sok esetben jól is van így. A mi esetünkben feltétlenül jó lenne közérdekből a törvény parancsa.

Azon ellenvetés, (melyet legtöbbször hallottam hangoztatni e kérdésben), hogy talán egyik-másik intézkedés a mi óhajunk szerint összeütközésbe jönne egy másik élő törvénnyel szintén nem lehet indok, mert látjuk a törvényalkotások mezején, hogy egyik törvény utal a másikra, hatályon kívül helyezi ezen paragrafust és életre kelt egy újabbat, módosít itt és amott anélkül, hogy magát a szóban forgó egész törvényt változtatná. Hasonlóképp van a kormányrendeletekkel is.

De ha minden itt felvetett eszméim nem érvényesülhetnének is a törvényben, talán egyik-másik a törvényjavaslat anyagába vonathatnék be, esetleg a kibocsájtandó miniszteri rendeletbe lenne felhasználható idea.

Az egyes javasolt szakaszokat illetőleg indokolásaim a következők:

ad 1. Azért kötöm szakképzettséghez a megbízatás lehetőségét — melyet a 6. § szerint előzetes bírálat alá vétetni óhajtok — hogy visszaélés ne történhessék egyik részről sem. A megbízatáshoz azért látom célszerűnek a képviselő testület határozatát és az alsóbb fórum előterjesztését, hogy a vállalt feladat kellő hivatalos szint nyerjen és erkölcsi sulya emelkedjék, mely körülmény az önkéntes hajlamot csak fokozza.

ad 2. Az ezen §-ban kontemplált megoldás egyfelől az önkéntes elvet épségben tartja, másfelől a mulasztás megtorlásban részesül esetleg hatósági uton is, ha netán az önkéntes kilépés által akar szabadulni ez alól, ami több duzzogó bajtársnak a fegyvere, ha hanyagságáért feddés éri. De a szolgálati kötelezettség komolyságát is emelné az, ha az önkéntes tűzoltó látja, hogy erkölcsi érzületére alapított bizalomra a törvény is reflektál.

ad 3. Emeli a tűzoltóparancsnok tekintélyét és magát az intézményt is, ha a parancsnok mint közigazgatási funkcionárius helyet kap a községi szervezetben; ez is csak az ügynek válik javára. A városi életben erre a jogra feltétlenül szükség nincs, azért ott nem is terveztem.

ad 4. Kivánatos minden irányban, hogy az önkéntes, de a kötelezett tűzoltóság is, saját tanácskozása alapján megállapított, de a kormány által is elismert egyenruházatot, felszerelést és jelvényt szolgálatban egyöntetűen viselhessen és e jogot a törvény is respektálja, nehogy ezzel visszaélés történhessék. Ez ismét csak az intézmény javára szolgálna sok mellék indokból.

Feltétlenül kötelezőnek az egyenruha viselését (de a jelvényt igen) azért nem tenném, mert ezzel megterhelni a közpénztárat nem lehet, mivel ezek nem nélkülözhetetlen tűzoltósági eszközök.

ad 5. Persze, hogy jobb lenne a kötelező

csatlakozást kimondani törvényben, de miután ez csakugyan elvileg kényes dolog, egyelőre olégnak vélem így is megoldani a kérdést. Mert ha a tömörülés elve törvénybe foglaltatnék, az önkéntes testületnek ez elég serkentés lenne, de ösztönzés lenne ez a kötelezettek és hivatásoknak egyaránt.

Nincs kétségem az iránt, hogy ha a törvénybe a javasoltam szöveg felvételnek, akkor a tömörülés feltétlen kötelezettség nélkül is hatalmasabb lendületet nyerne az eddiginél és a tömörültek javaslatai a kormány által méltányolva a közjónak előmozdítói lennének.

ad 6. Miután értesülésem szerint királyi tűzrendészeti felügyelők csak több vármegye területére kiterjedőleg (mint hallom mindössze 4—5 az egész országban) szándékoltnak szervezteni, mely esetben a kerületi felügyelő éveken át nem látogathat meg számos községet — sőt tán minden vármegyét sem — az állandó felügyelet és ellenőrzés pedig gyakrabban kívánatos: ennél fogva az önkormányzati elemek bevonása és így a tömörületek létesítése ezen szempontból is kívánatos és hasznosan egészítené ki önkéntes buzgalomból az állami felügyeletet az önkéntes alapon szervezett járási vagy megyei felügyelet. Költség kimélelsből az állam még sok ideig nem létesíthet minden vármegyéjében felügyelőt, tehát ezen önkéntes felügyelőket bátran mellé lehet rendelni egyelőre az állami felügyelőnek, némi hatáskörrel felruházván őt.

ad 7. Azért kívánám én az önkéntes intézmény beillesztését a fenti néhány szakasszal csak általános főbb elveibe a törvénybe és a részletes feltételeket és módosításokat miniszteri rendeletben meghatározni, mert sok olyan kisebb részlet szükséges ennek effektuálásához, mely már törvénybe

nem való. Ide tartoznék az országos és vármegyei szövetségek szerepei, a felügyelők mikénti akceptálása, a tűzoltói szolgálatnak az önkéntes testületekre való átruházása részletes módozatai, a kötelezettek besorozásának módja, egyenruházat, rangfokozat, felszerelés, jelvény stb. stb. És főleg itt kellene a tűzoltósági eszközök dolgában is a mostani kormányrendeletet átalakítani.

A legtávolabb van tőlem azon hiedelem, hogy fent közölt javaslatom szövegezés vagy tartalom dolgában tulnaggy értékkel bír. Azt is tudom, hogy Vas János, egri kollégám, szintén dolgozott ki hasonló célú javaslatot. De hogy akár az én szerény firukám, akár Vas kollégámé méltatásban részesüljön a miniszteri szaktanácskozáson, arról tudomásom nincs. Azt azonban kétszástatálnom kell, mint a napnál világosabb valódi tény, hogy javaslataink beadása után tartott szaktanácskozmányról a napilapok valamennyije egy rövid hivatalos cikkben megírta, hogy a bizottságnak sikerült a javaslatba beleilleszteni az önkéntes tűzoltóságot és megtalálták a beleillesztésnek helyes módját.

Hogy ezen kutatásba és feltalálásba volt e az elnökségi tagok felfogásának helye az mellékes, de hogy az érdeklődés és munkálkodási szándék megvolt, az a kifejtettek szerint kétségbe nem vonható.

HIVATALOS RÉSZ.

1163. szám.
1907.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten 1907 július 13-án a magyar országos tűzoltószövetség elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag, dr. Balogh Dezső pénztárnok, ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette: gróf Széchényi Viktor elnök és Varga Lőrinc előadó.

144. Elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Szabó Gyula és Vida Pál előadókat, majd jelenti, hogy gróf Széchényi Viktor elnök hivatalos elfoglaltsága miatt az ülésen nem jelenhet meg, hogy továbbá Böles Gyula min. tanácsos a tiszafüredi gyűlésből történt üdvözlötéséért köszönötét nyilvánította és hogy Filó Lajos és Szapper György veszprémi tűzoltók életmentéséért az ezüst érdemkereszttel lettek kitüntetve.

Breuer Szilárd titkár a tiszafüredi gyűlésből történt üdvözlötéséért köszönötét nyilváníttja az elnökségnek s kijelenti, hogy ezt nagy kitüntetésnek tartja és buzdításnak veszi további ténykedéséhez.

Tudomásul vétetett.

145. A pécsi tűzoltóságok meghívóját az augusztus 15-én Pécsen tartandó tűzoltói ünnepélyekhez és a kiállítás megtekintéséhez, Vida Pál és Köhler István ajánló felszólalása után, az elnökség

köszönötettel elfogadja és elhatározza, hogy legközelebbi ülését Pécsen tartja, azonban felkéri a pécsi tűzoltóságokat, hogy ünnepélyüket halasztják el augusztus 25-ikére, mivel augusztus 15-én az elnökség legtöbb tagja akadályozva van a Pécsen való megjelenésben. Ha ezen elhalasztás kivihető volna, akkor az ülés 24-én este 8 órakor tartatnék meg, hogy másnap az elnökség a Baranya vármegyei szövetség alakulásánál, a kiállítás megtekintésében és a pécsi ünnepélyeken is résztvehessen. (Az ülés szept. 8-ára halasztatott el. A szerk.)

146. Dr. Szily József betérjesztvén a

biráló-bizottság jelentését a szűkebszűkebb bírálatra bocsátott két népies tankönyvről, melyről, mely szerint a 600 K díj a némi átdolgozással kiadással kiadásra alkalmas „Szépligeti tűzoltóság” című műnek kiadatni javasoltatik, dr. Vass János előadó felszólal és azt javasolja a hallott bírálat alapján, hogy tekintettel szép, igaz, igazán népies nyelvezetére, bizassék meg a másik, másik, „Segítsünk a magyar népen” jeligés mű szerzőjezerzője is a művének szakszerűbb átdolgozásával és a val és a mennyiben a szövetség nem vállalkoznék kiadás kiadására, avagy azzal egyidejűleg, kéressék fel a földmívelésügyi Minister arra, hogy e művet, művet, mely népies olvashatónak feltétlenül alkalmas, alkalmas, a népkönyvtárak részére adassa ki.

Az elnökség tudomásul vevén vevén a bírálók jelentését, a pályadíjat a „Szépligeti tűzoltóság” szerzőjének kiadatni rendeli azzal, azzal, hogy a mű némi átdolgozása után a választmányhoz annak kinyomatása tárgyában javaslat tétel tétel. A jeligés levélke kibontatván, abból Barabás István előadó neve tűnik ki, akki, akit elnök az elnökség nevében melegen üdvözlöndvözlönd s Barabás köszönő szavai után az ülést 10 óra 10 percre felüggeszti.

Az ülés újból megnyitván, azán, az

elnökség határozatilag kimondjmondja, hogy a másik pályamű tárgyában oly javaslatjavaslatot terjeszt a választmány elé, mely szerint szerző bizassék meg direct s előre megállapított díjtott díj ellenében a mű szakszerű átdolgozásával s ha a mű akkor újabb bírálat után megfelelőnek látnék találtatnék, adassék ki az is, esetleg kéressék kéressék fel a földmívelésügyi Minister is annak a népkönyvtárak részére való kinyomatására.

147. Titkár jelenti, hogy az orsz. tanfolyam a belügyi- és a közoktatásügyi Ministeriumok által körrendeletileg ajánlatott, hogy a keresk. Minister a vasuti kedvezményt engedélyezte, a főváros a szokásos támogatást megadta; fogatok naponkénti 16 K árban kaphatók; a tók; a tanfolyamra 97 hallgató és 3 vendég jelentkezett; stipendiumért 35 tagtestületbeli és 7 nem tagtestületbeli folyamodott, Pest vmegye szövetsége 4 stipe 4 stipendiumot, Turócvmegye, Vas vmegye és Veszprém vmegye szövetsége 2—2 stipendiumot tűzött ki; az ingyenes elszállásolást 65 jelentkező kéri; koránál fogva egyik Vas vmegyei kiküldött és egyik vendég alkalmatlan; iskolai képzettsége miatt 21 nem vehető fel; 2 budapesti, 5 ostri, 5 oly helységről való, melynek már van kiképzés, egyéne, 2 helyről 2—2 egyén, egy helyről 3 egyén, egy helyről 4 egyén folyamodott; horvát horvátországi 2; végül megállapítandók lennének Lukács Gyulának napidíjai és kiküldendő lenne vizsga vizsgabiztos is.

Ezen jelentés tudomásul vétetvén, az elnökség az orsz. szövetségi stipendiumokat adja: Kemendy Sándor (Zalaszentmihály), Merzich Géza (Rácalmás), Dürner Győző (Füle), Pásztor Géza (Gölnicbánya), Brex Brebovszky Elemér (Szegszárd) jelentkezőknek és amennyiben ezek egyike nem jelennek meg, póttagnak megnevezi Bándy Gézát; egyébként a felvétel eszközésével dr. Szily József tanfolyamparancsnokot és Breuer Szilárd titkár bizza meg azon feltételek szem előtt tartásával, amelyek a tanfolyamszabályzatban előíratnak; a jelenlévő Barabás István, Vas vmegyei szöv. titkár előtt kívánatosnak jelzi, hogy a kora miatt fel nem vehető Kondor Ferenc helyett Karner Józsefnek adassék a vmegyei szövetség stipendiuma. Kimondja továbbá az elnökség, hogy Lukács Gyula előadó ugyanazon díjakra tarthat igényt, mint Szabó Gyula előadó; hogy a lovak stb. tárgyában való intéz-

kedéssel a tanfolyamparancsnokot bizza meg, vizsgabiztosul pedig elnököt kéri fel.

148. Lukács Gyulának a Kolozsvári Színház tűzbiztonsága tárgyában a Belügyminister által véleményezés végett leküldött üggyiratokra tett azon javaslata, hogy a rendőrkapitányi rendelet a tanács határozatával szemben fentartandó lenne,

az elnökség által elfogadtatván, a Belügyministerhez ily irányu jelentés tétel tétel. Rendeltetett azzal, hogy ezen intézkedések megtétele nélkül tulajdonképen az előadások megtartása sem lenne engedélyezhető.

149. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett Csempeköpácsi község kérvényét a Vas vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 2. §-ának módosítása tárgyában, Barabás István véleménye alapján

az elnökség azt, mint indokolatlant és nem időszerűt elutasítani javasolja.

150. Titkár azon jelentése, hogy a 3 hó előtt ügyeik rendezésére felhívott Hajdu, Trencsén és Bácsodrog vmegyei szövetségek e felhívásra még csak nem is válaszoltak, ellenben egyes testületeik tagdíjhátralékaikat közvetlenül rendezték, tudomásul vétetett azzal, hogy nevezett szövetségek ajánlott levélben újlag hivassanak fel ügyeik rendezésére és működésük újbóli felvételére, egy hónap letelte után pedig tétel tétel az orsz. választmányhoz javaslat e szövetségek törlése iránt.

151. Titkár azon jelentése, hogy a tűzoltótisztek orsz. egyesülete augusztus 1-én kihurcolkodik s intézkedés volna teendő a butorok átadása, illetve új butorok beszerzése iránt, tudomásul vétetett és az intézkedéssel az elnökség bízott meg.

152. A községi közigazgatási tanfolyamok végzetével a Belügyministerhez összjelentés terjesztetett be, mely szerint a hallgatók száma 408 volt; kilépett 10, gyakorlat alól fel volt mentve 7, igen szorgalmas volt 282, szorgalmas 75, elégséges szorgalmu 28, látogatási igazolványt nem kapott 24; füzet ingyen adatott 331 hallgatónak; a tanfolyamok fennállása óta kiképeztetett 3104 hallgató; egyben kéretett a tűzoltói tanfolyamoknak a jövő tanévben való engedélyezése is.

Tudomásul vétetett és Lukács Gyula előadó a kolozsvári tanfolyam ellenőrzésére vonatkozó írásbeli jelentésének mielőbbi benyújtására felhivatott.

153. Vida Pál azon jelentése, hogy a csákvári földmives iskolán a tűzoltói tanfolyamot 11 hallgató végezte, tudomásul vétetett.

154. Pénztárnok jelentése a pénztári II. negyedről, mely szerint a bevétel 13,250 K 97 f. a kiadás 6666 K. 65 f. s így a pénztári maradvány mint egyenleg 6584 K. 32 f., tudomásul vétetett.

155. A Heves, Torontál, Somogy, Sopron, Tolna és Jásznagykunszolgok vármegyei szövetségek által beküldött évi jelentések, közgyűlési jegyzőkönyvek, tanfolyam-jelentések, melyekből e szövetségek életképes és célirányos működése örvendetesen kiviláglik, tudomásul vétettek.

156. A Stermann M. gyufagyáros által beküldött 36 K. 12 f.

a segélypénztárba befizetni rendeltetett. Titkár azon jelentései, hogy az elmúlt ülés óta véleményeztetettek:

157. a Belügyministeriumnak az Eperjesi színház közrendészeti szabályrendelete,

158. a körmöcbányai,

159. a **szászszenjakabi**,
 160. a **verpeleti**,
 161. a **gyöngyöshalmaji**,
 162. a **zalaszentői**,
 163. a **somogyporrogi** önk. tűzoltó testületek
 alapszabályai és

164. kipróbáltatott Izbiztye, Pusztamonostor, Magura, Földra községek fecskendője,

tudomásul vétettek.

165. Dr. Szily József előadónak a felolvasásának bírálata és kinyomatása tárgyában tett felszólalására adott azon elnöki válasz, hogy a múlt ülés határozata és köszönete a jegyzőkönyveknek a postán történt elveszése miatt még nem volt a felszólalóval közölhető,

tudomásul vétetett.

166. Dr. Vass János szóvá tevén a **nagygyűlésen** dr. Szily József előadó által az elnökség működésére vonatkozólag állítólag tett helytelen, bizalmatlanság keltésére alkalmas, de egyúttal indokolatlan megjegyzéseket, hivatkozik az e tárgyban már előzőleg hozott elnökségi elvi határozatra, az állítólagos kijelentéseket dr. Szily Józsefnek, mint aki az elnökségnek és a törvényjavaslati bizottságnak is tagja volt, tehát első-sorban a felhívás által terhelt, visszahárítja és a lelkesen végzett nagy munka tudatában a maga és az elnökség részéről azokat visszautasítja.

Dr. Óvári Ferenc elnök azon kijelentése után, hogy a nagygyűlésen dr. Szily József felszólalásakor okot a rendreutastásra nem látott, bár fájdalmasan lepte meg a felszólalás,

dr. Szily József kijelenti, hogy ő elnök megjegyzését válasznak veszi, felszólalásában sem egyéneket, sem az elnökséget nem támadta, tehát a hivatolt elnökségi határozatot magára nem vonatkoztatja; az elnökség működését kivált finansziális szempontból igenis bírálta, de a neki tulajdonított s kifogásolt kifejezéseket nem használta.

Dr. Vass János a kifejezésekre nem fektet súlyt, de konstatálja, hogy az elnökség tisztességgel dolgozott és nem pénzért; annak önzetlen szereplését diszcreditálni nem engedhetvén, ezért szólalt fel.

Elnök rövid megjegyzése után az elnökség ezen ügy felett napirendre tért.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Vida Pál

Hitelesítjük:

Szabó Gyula

előadók.

584 sz.
1907.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten, 1907. július 13-án a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző-pénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Marinovich Imre felügyelő-bizottsági tag; Barabás István, dr. Glósz Kálmán, dr. Szily József, Szabó Gyula, Vida Pál, Szabados Imre, dr. Vass János előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette gróf Széchényi Viktor elnök és Varga Lőrinc előadó.

50. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy Holyba Pál, Dékán Károly, Timár Károly, Köves Béla, Birdity József, Stiller Pál segélye a felterjesztésnek megfelelően utalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

51. Jelenti továbbá, hogy Kontér Józsefnek (Eger) a múlt ülés határozatának megfelelően 26 napi munkaképtelenség után 52 K. segély a pénztárból kiutalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

52. A Stermann M. gyufagyáros által befizetett és az orsz. tűzoltó-szövetségtől átutalt 36 K. 12 fill.

bevételezni rendeltetett.

53. Zsigmond Gábor (Marosvásárhely) május 20-án tűznél üvegtetőn átszakadván, kulcsesonttörést és dobhártyarepedést szenvedett és 46 napon túl volt munkaképtelen, egyik fülére pedig süket lett.

Az I. m. ált. alaptványhoz 100 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

54. Demeter Zsigmond (Marosvásárhely) ugyanakkor a vasuti mozdony vizsugara által láb-szárán leforráztatván, 33 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. alaptványhoz 66 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

55. Gayer József (Ikervár) június 21-én tűznél, arczán 14 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alaptványhoz 24 K. segélyre felterjesztetni határozatott.

56. Csepregi József (Széngál) június 21-én tűznél jobb kezén 15 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alaptványhoz 15 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

57. Takács Viktor (Bakonyság) június 26-án tűzhöz menet a szerről leugorván, két lába a kerék alá jutott és 25 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alaptványhoz napi 2 K., összesen 50 K. segélyre felterjesztetik.

58. Horváth Iván (Sopronkövesd) június hó 18-án tűznél átszakadván a mennyezeten, lábán égési sebeket szenvedett, azonban orvosi kezelést parancsnokának felhívása dacára sem vett igénybe.

Parancsnok jelentésére és kívánságára kérvény irattárba helyeztetett.

59. Ifj. Szalay Károly (Eöcs) május 13-án tűznél kezén égési sebeket szenvedett, melyek 13 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. ált. alaptványhoz napi 2 K., összesen 26 K. segélyre felterjesztetett.

60. Remily Antal (Bács) június 16-án gyakorlaton fecskendőszerelés közben megsérült és 5 napig munkaképtelen volt.

A pénztárból részére napi 2 K., összesen 10 K. segély kiutalványoztatott s megküldetni rendeltetett.

61. Dr. Balogh Dezső felhíván az elnökség figyelmét arra, hogy oly községekben, ahol emeletes épületek alig vannak, a **kötélereszke** több emelet magasságáról is — a gyakorolatszabályzat világos tilalma dacára — gyakoroltatik s ennek folytán a pénztárt érzékenyen érintő súlyos balesetek fordulnak elő. Szükségesnek tartja, hogy az elnökség ezen, a helyi viszonyok között mivel sem indokolt, parádés gyakorlatok ellen emelje fel tiltakozó szavát, esetleg módosítsa az alapszabályokat oly módon, hogy ily esetek után a segélyezés megtagadható legyen.

Az elnökség dr. Balogh Dezső felszólalását indokoltnak találván, határozatilag kimondja, hogy a hiv. szaklapban figyelmeztető s egyúttal kioktató körlevelet bocsát ki, amelyben egyúttal arra is figyelmezteti a parancsnokságokat, hogy az oly esetekben, amidőn a helyi

viszonyok a kötélerezskedés gyakorlággyakorlását nem teszik indokolttá, az ereszkedés az első az első emeletnél nagyobb magasságról végeztetett és a bal eset okául a folyamodó vigyázatlanságatlansága avagy nem eléggé kioktatott volta mutathat mutatható ki, — segílyt adni nem fog. (Lásd 8-ik szám-ik számunk 126. oldalát.)

A berettyóújfalui, faddi és gödöllés gödöllői sulyosabb esetek zárjelentései nem érkezem érkezvén be, azok a jövő ülés napirendjére tűzetre tűzettek ki s ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Dr. Szily József felolvasólolvasása.

Tartotta 1907. évi április 19-én folytatólag május 2-án a budapesti tűzoltó testület testületének szövet-ségének ülésén.

— Folytatás. —

Nagyon messze vezetve, ha felolvasásom keretében kiterjeszkedni akarnék karnék mindazon körülményekre, melyek tűzokokként szerepelnek a közéletben; s mivel ezek előztek előttünk tűzoltók előtt többé-kevésbé általánosán ismertek, ezuttal csak olyan dolgokról fogok megemlékezni, melyek kiváló furcsaságuknál, különlegességüknel, s a legtöbb esetben a legszebb tűzbiztonsági intézkedéseket is illuzóriusokká tevő voltuknál fogva különös figyelmet érdemelnek, annál is inkább, mert azokert azokkal nemcsak imitt-amott, hanem általánosságban mindenütt, még a legrendezettebb viszonyok közt is lépten-nyomon találkozunk.

Igy építünk kőfalazattal, cserép, pala, aszbesztpala, pléh stb. tűzbiztos fedéssel ellátott lakóházakat, nagy értéket magukban rejtő gyári épületeket, messze kiugró, élükön és alulról deszkaborításu ereszekkel; ugyanitt szellőztetésre és világításra szolgáló farámájú és semmiféle szerkezettel nem csukható padláslyukakkal, melyek melyekbe a sugárzó vagy felszálló meleg a tűzbiztosnak hirdett tetőzet ellenére belekapaszkodhatnak, s melyeken a repülő sziporkák szabadon beszállhatnak a padlásürben évtizedeken keresztül száradt gerendákra és a durva fűrészelés folytán szőrös voltak miatt még könnyebben gyúlécezetre, vagy az egyéb raktározott holmokra.

Építünk hatalmas tűzfalakakat kiálló tetőrészekkel és olyan nyílásokkal, melyeket még veszedelem esetén sem lehet elzárni s melyeken a kéményszerű szűk világító udvaron fölfelé szálló meleg és szikra behatolva, a nyílás fölötti szarufán első kézből érvényesítheti gyújtó hatását.

Van tehát tűzbiztos tetőnk, mely még a külső tűz ellen sem nyújt védelmet, s van tűzfalunk, mely a tűz továbbterjedését nem képes megakadályozni; szóval van nekünk nekünk vaskarikánk — fából.

Budapest építkezési szabályrendelete a padlásürnek, ha az 30 méternél hosszabb, tűzfalal elválasztását rendeli el; mivel azonban ezt a hosszúságot önkényesen egy frontra vonatkoztatják, ellenben szögletben törésnél számításba sem veszik, semmiféle nehézséggel nem találkozik, ha négyzetben épített 120 méter hosszúságú padlásürben egyetlen elválasztó tűzfalat sem húzunk.

De furcsán vagyunk a létező létező választó falakkal is, mert azok kevés kivétellel mind eredendő hibában leledzenek, mert, mert vagy egyáltalán nem, vagy pedig helyenkint nem nyulnak a tető teljes megszakításával a tető fölé, itt is, ott is gerendák, szarufák

nyulnak rajtuk keresztül s fatokba helyezett vasajtókkal bírnak, melyek azonban a szabad közlekedés biztosítása végett állandóan nyitva vannak.

Nem kisebb furcsaság számba mennek azok a munkatermekből, áruaktárból eredő, s a padlásürben végződő, vagy bár a tetőn kívül vezetett, de fából készített szellőző csatornák, melyek amellet, hogy azok közül a padlásürben végződők a nyári melegben, amikor a szellőztetésre leginkább volna szükség, szellőztetést egyáltalán nem végeznek, a tüzet szabadon szállítják az alsó helyiségekből a padlásra.

Kitűnően szállítják a tüzet és még jobban a füstöt a liftek, de leginkább az áruk szállítására szolgáló teherliftek, melyek a pincétől a padlásig akárhányszor egyetlen helyiséggé alakítják át az egyébként talán tűzbiztos menyzetekkel egymástól elválasztott és embeerekkel, árukkal egyaránt zsúfolt helyiségeket. E tekintetben a végig nyitott és csak korlátokkal zárt liftek egyáltalán nem veszedelmesebbek, mint a gyulékony deszkázattal végig zárt liftek, de sőt a füsttel járó s eddigélig alig-alig méltatott veszedelmek előidézésében a tűzbiztos burkolattal bíró liftek is tekintélyes szerepet töltenek be, mert köztapasztalat szerint ezek ajtóit az egyes emeleten, rendszerint nyitva vannak, vagy legalább is oly házakkal bírnak, hogy a nagy erővel, mintegy kéményben feltóduló füstnek utat biztosítanak az emeleti helyiségekbe, megnehezítve az onnan való menekülést.

Azok a bizonyos vész kijáratok, melyek a biztonság megnyugtató érzését keltik az ily helyiségekben alkalmazottnál és ott megforduló vásárlókban, vajmi kevés lehetőséget adnak tulajdonképeni veszély esetén a menekülésre, mert azok az áruk illetéktelen elhordásának megakadályozása végett mindig zár, néha kettős, hármas zár alatt vannak; kulcsuk vagy messze, gyakran egészen más emeleti helyiségben levő pénztárban őriztetik, vagy csak sebesülés árán kerithető elő a zárt üvegszekrényből.

Még komplikáltabb a vész kijáratok kinyitása ott, ahol a zárt ajtók felső üvegezett része még külön lakat alá helyezett, s csak több ember egyesített erejével leemelhető vasrostélyal van elzárva, vagy ahol — s ez általánosan tapasztalt baj — a vész kijáratok akként vannak eltorlaszolva oda rakott árukkal, hogy ahhoz félni egyáltalán nem lehet.

Csak nemrég láttam ilyen kulcsesal, keresztvassal és kettős lakattal lezárt vész kijáratot, melynek veszély esetén való nyitását egy csak létra tetejéről elérhető magasságban a falon függő hatalmas méretű csákány volt hivatva eszközölni, olyan csákány, melyet egy-egy a zárt vasrolók nyitásában mesteri gyakorlottságra szert tett fővárosi csővezetők képes lenne ugyan kezelni, de már olyan emberfia, kinek inába szállt a bátorsága, kötve hiszem, hogy akadna, aki azzal menekülése útját biztosíthatná.

A szabad közlekedés fönntartását és így a menekülés biztosítását volnának hivatva szolgálni a lépcsők. Budapest lakóházakat csak kőlépcsőkkel szabad építeni; de már a malmokban, gyárakban, üzletekben, áruházakban levő és a belső helyiségeket emeletenkint összekötő lépcsők lehetnek vasból, vagy fából is.

Ez ellen alapjában kifogást nem igen tehetnénk, ha ugyan mindezen lépcsők a munka, raktár, üzlethelyiségtől elkülönített, s valóban tűzbiztos lépcsőházakban lennének.

Mit szólunk azonban a laikus közönség által még ma is tűzbiztosnak tartott azon kőlépcsőkhöz, melyek lépcsőházba torkolló ajtókon, ablakokon kitóduló lángok közvetlen hatásának vannak kitéve? Mit érnek a menekülés szempontjából azok a vas-, vagy falépcsők, melyeknek alja színig meg van rakva könnyen gyuló árukkal? Mit érnek ugyanezen lépcsők, vagy akár nyitható vész-kijáratok is, melyeken ha a pokoli füsttől fojtogatott menekülő tapogatódzva tovább halad, egy a pincében, vagy a földszinten keletkezett tűz esetén nem juthat máshova, mint csak a már dülő tűztengerbe, s akármerre néz halálra rémülve, mindenütt a biztos pusztulás megsemmisítő tudata fogja el és teszi végre is tehetetlenné.

A kép, melyet itt festettem néhány vonással, rendkívül halavány. A valóságban az egész másként fest. Ott a toronymagasságig nyuló lángnyelvek, a minden zugot kitöltő és minden életet kiölő pokoli füst, a menekülni képtelenek halálordítása és az izgalomtól minden porcikájában remegő tömegnek rémes üvöltése adja meg az élet és a halál színét.

De ne folytassuk a rémképek festését. A párisi nagy áruház katasztrófája még Istennek hála, egymagában áll Budapest történetében, még akkor is egyedül, amidőn a világ összes egyéb fővárosainak krónikája bővelkedik a ni arányainkat messze tulszárnyaló katasztrófákban.

Építkezési szabályrendeletünknek — sok hiányossága dacára — eléggé szigorú rendelkezései, párosulva a tűzoltóság javaslatára fogantatott preventív intézkedésekkel, és megtoldva vész esetén való gyors beavatkozásával, halált megvető bátorságával és követett taktikájával, kétségtelenül sok hasonló katasztrófának vette már elejét a multban. De hogy ez így sikerült, abban bizonyára nem csekély szerepet játszott az a körülmény, hogy olyan méretű anyag vagy áruraktáraink, áruházaink, mint amink kiváltképen a tengerparti világvárosokban vannak, nálunk eddigelé ismeretlenek voltak. Nem lesznek azonban ismeretlenek a közel jövőben, mert ime máris mindjobban látjuk érvényesülni nálunk is azt atórekvést, hogy létező üzletek fokozatos bővítésével egyre nagyobb áruházakat létesítsenek lakóházakban, ahol a több emeletre kiterjedő üzleti forgalmat a szabadba vezető egyetlen bejáraton át bonyolítják le. (Vége köv.)

Országos Elnökségünk Pécssett.

A folyó hó 8-án Pécssett megtartott elnökségi ülésre lerándulókat a város tanácsa és a pécsi tűzoltóság nevében Reéh György fogadta. Az elnökség tagjai sorából jelen voltak:

Gróf Széchényi Viktor, elnök.

Dr. Balogh Dezső, titkárhelyettes, továbbá Apáthi Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrinc, dr. Vass és Vida Pál.

Óvári Ferenc alelnök, ki aznap a veszprémvármegyei szövetség évi rendes közgyűlésen elnökölt, Veszprémből táviratilag küldött üdvözlétet.

Ugy az elnökség üléséről, valamint a Baranyavármegyei szövetség közgyűléséről jövő számunkban.

A XVI-ik orsz. szaktanfolyam.

Tuloldali névsorból kitetszőleg az idei országos tanfolyamon legerősebben a Dunántul volt képviselve. Moson, Vas, Zala, Veszprém, Komárom, Fejér, Tolna és Baranya vármegyékből összesen 13-an vettek rajta részt.

Második hely a Duna-Tisza-közi 3 vármegyét illeti, t. i. Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Bács-bodrog és Jász-Nagykun-Szolnok megyéket, ahonnan 12-en jelentek meg, nem számítva hozzájuk a Budapestről felvett 3 hallgatót. Harmadik helyen szerepel a Dunáninnen, 5 képviselővel, három vármegyéből, névszerint Turócból, Barsból és Nógrádból. (Trencsén, Nyitra, Pozsony, az idén nem adtak életjelt magukról).

Ellenben Erdély most is küldött 4 hallgatót, a kik Kolozs, Hunyad, Szeben és Brassó vármegyéket képviselték. Hasonlókép 4—4 hallgató került ki a Tiszántulról Szatmár, Hajdu, Csanád és Csongrád vármegyékből, valamint a Tisza-Maros-zögiből Temes és Krassó-Szörényből. (Torontál külön tanfolyamokat rendez odahaza.)

Csak a Tiszáninnen nem akar élénkülni, az idén is csupán 2 hallgató került ki onnan: az egyik Szepesből, a másik Zemplénből.

Végül emeljük ki külön, hogy ezuttal Szlavonia is volt képviselve a beocsini cementgyár révén, mely tűzoltóságával az országos szövetség tagtestületei közé is felvétette magát.

Előképzetség dolgában a legnagyobb qualificatióval rendelkezett a hallgatók sorában dr. Hajdu Dezső, aki ügyvéd; — kár, hogy magánügyei a tanfolyam végezte előtt hazaszólitották.

Azután volt egy városi tanácsnok, vármegyei főjegyző, városi aljegyző, szolgabíró, ügyvédjelölt, közigazgatási gyakornok, gymnáziumi tanár, polg. iskolai tanár, 2 tornatanár, egy m. kir. postatiszt, továbbá hivatalnokok, községi jegyzők, gyári tisztviselők, államvasuti művezetők és 20 tanító.

Katonaságnál elért rangfokozat szerint volt köztük egy főhadnagy, 3 hadnagy, egy tiszthelyettes, egy hadapród, egy kadetörmester, több szakaszvezető, tizedes s volt néhány nem katonaviselt hallgató is.

A korkülömbőség azonban ez évben volt talán a legnagyobb a hallgatóság soraiban, amennyiben a legidősb hallgató 47, a legfiatalabb pedig 20 éves vala. De a zöm 24—32 éves korbelt volt.

Apostolok oszlása előtt bucsulakoma is tartatott, melyben az egyik volt hallgató azt juttatá kifejezésre, hogy „a tudás fáklájával a kezükben s felkeltett nemes ambitioval a szívükben távoznak a tanfolyamról, hirdetni az ígét!” Egy másik szerint „ügyszeretet képében a nap melegét viszik magukkal, hogy soha se hagyják azt kihűlni!”

Legyen ugy!

Mert a világbéke talán meglesz, bár az sem bizonyos: de a tűz ellen megvívandó harc örök! Ez több, mint bizonyos.

A XVI. országos tűzoltó szaktanfolyam hallgatói 1907-ben.

Folyó szám	N é v	K ö z s é g	V á r m e g y e	Polgári foglalkozása	Tűzoltói rangja	Élet-kora	Végzett iskolái	Katonai rangja	Ki küldi ki?	Szállás
1	Alberti Nándor	Debrecen	Hajdu	áll. vas. művez.	parancsnok	37	4 polgári	nem volt	MÁV.	1
2	Balázs Gyula	Sári	Pest	tanító	szakaszpár.	26	tanítói oklevél	póttartalékos	vm. szöv.	1
3	Becker Antal	Paripás	Bács-B.	"	szakaszp. titkár	27	"	nem volt	testülete	1
4	Bender Lajos	Inászó	Nógrád	"	szakaszpár.	32	"	póttartalékos	"	1
5	Berindán László	Beocsin	Szlavónia	házigondnok	segédtiszt	27	4 gymnasium	szak.-vezető	cementgyár	1
6	Berkes Ágoston	Pápa	Veszprém	urad. titkár	parancsnok	36	reál érettségi	póttartalékos	testülete	1
7	Breboszky Elemér	Szegszárd	Toina	főgymn. tórtatan.	tűzoltó	28	tornatan. okl.	honvéd	—	1
8	Burger Ferenc	Varjas	Temes	tanító	—	24	tanítói	póttartalékos	saját költsége	1
9	Czeczey Nándor	Veszprém	Veszprém	"	—	25	"	"	vm. szöv.	1
10	Csereznák Ignác	M. Óvár	Moson	tornatanár	szivattyus	26	"	"	—	—
11	Cserny József	Vajdahunyad	Hunyad	leltárkezelő	alparancsnok	41	6 elemi	"	mk. vasgyár	—
12	Dürner Győző	Pülek	Nógrád	tanító	segédtitkár	25	tanítói oklevél	—	testülete	1
13	Fehér Lőrinc dr.	Baja	Bács-B.	városi aljegyző	titkár	31	jogtudor	tart. hadnagy	"	1
14	Ferencz Ágoston	Szatmárnémeti	Szatmár	vár. tanácsnok	"	34	államvizsga	"	"	1
15	Gáffor Dezső	Turócszentmárton	Turóc	tb. szolgabíró	—	25	jog	"	alispán	—
16	Giura Péter	Szelistye	Szeben	tanító	titkár	30	tanítói oklevél	póttartalékos	—	1
17	Grünhut József	Nagyimihály	Zemplén	"	szakaszpár.	29	"	—	testülete	1
18	Hajdú Dezső dr.	Mocs	Kolozs	ügyvéd	parancsnok	29	ügyv. oklevél	tart. hadnagy	—	—
19	Hevesi Károly	Temesvár	Temes	áll. vas. művez.	"	35	ipariskola	tűzér szakaszv.	MÁV.	1
20	Hyl Sándor	Petrőc	Bácsb.	tanító	"	29	tanítói oklevél	póttartalékos	testülete	1
21	Höltzl Gyula	Komárom	Komárom	vár. számtiszt	segédtiszt	27	érettségi	kadett őrmest.	—	1
22	Kálmán Elek	Siklós	Baranya	polg. isk. tan.	tűzoltó	27	polg. isk. tan. okl.	póttartalékos	testülete	1
23	Karátsonyi János	Temesvár	Temes	tanító	segédtiszt	31	tanítói oklevél	"	"	1
24	Kemendy Sándor	Zalaszentő	Zala	"	szakaszp.	22	"	"	"	1
25	Kloos Vilmos	Brassó	Brassó	vízvez. csőmester	"	35	" 4 reál	honvéd	"	1
26	Kondor Ferenc	Murahalmos	Vas	tanító	parancsnok	47	tanítói oklevél	—	vm. szöv.	1
27	Kratzer Dániel	Budapest	"	mk. postatiszt	—	30	kadét iskola	tart. főhadnagy	—	—
28	Laquer Sándor	Ábelfalva	Nógrád	közs. jegyző	—	27	jegyzői oklevél	—	község	1
29	Lázár Samu	Szolnok	J.-N.-K.-Szolnok	áll. vas. művez.	parancsnok	44	4 gymnasium	honvéd	MÁV.	—
30	Mandich Miksa	Dunaszentbenedek	Pest	s. jegyző	—	20	érettségi	—	vm. szöv.	1
31	Mathias Artur	Szentgotthard	Vas	gymn. tanár	segédtiszt	30	tanári oklevél	póttartalékos	"	—
32	Merzich Géza	Rácalmás	Fejér	s. jegyző	parancsnok	38	jegyzői	huszár tizedes	—	1
33	Nagy István	Turkeve	J.-N.-K.-Szolnok	vár. főjegyző	"	32	"	tart. hadnagy	város	—
34	Ország Pál	Kunszentmárton	J.-N.-K.-Szolnok	tanító	—	33	tanítói	—	saját költsége	1
35	Pásztor Géza	Gölnicbánya	Szepes	m. k. p. ü. számell.	őrpáncsnok	30	érettségi	tart. hadnagy	osztón-díj	1
36	Ray Sándor	Veszprémjákó	Veszprém	tanító	—	20	tanítói oklevél	—	—	—
37	Schubert Márton	Ujvidék	Bácsb.	vár. adótiszt	tűzoltó	25	érettségi	tart. hadapród	testülete	1
38	Stróbl Ferenc ifj.	Rescabánya	Kr.-Szörény	vasmű tisztviselő	titkár	27	keresk. érerts.	t. tiszthelyettes	"	1
39	Székely Béla	Budapest	"	áll. vas. művez.	parancsnok	26	felső ipariskola	vasuti ezr. kat.	MÁV.	—
40	Szemethy Gyula	Bakonytamási	Veszprém	tanító	"	25	tanítói oklevél	—	vm. szöv.	1
41	Szlávik Béla	Nagytényi	Pest	s. jegyző	—	27	jegyzői	—	" város	1
42	Szöllőssy Gusztáv	Szatmár	Szatmár	ipar-tanító	őrpáncsnok	31	ipartanítói okl.	gyalogos	"	1
43	Táuber Ferenc	Vác	Pest	ügyvédjelölt	alparancsnok	33	érettségi	póttartalékos	vm. szöv.	1
44	Ugler Miklós	Nagylak	Csanád	tanító	segédtiszt	25	tanítói oklevél	—	testülete	1
45	Vitos János	Csongrádminszent	Csongrád	"	szakaszpár.	39	"	"	"	1
46	Wagner Kamill	Körmöcbánya	Bars	járásbir. hiv.	"	24	" 4 polgári	—	"	—
47	Záborszky Nándor	Stubnyafürdő	Turóc	közig. gyak.	—	24	jog	—	alispán	—
I.	Czeglédy Márton, mint vendég	Irsa	Pest	kéményseprő	—	—	—	—	—	—
II	Vámossy Gyula, " "	Budapest	—	nyug. hiv. őrp.	—	—	—	—	—	—

A tiszafüredi járás tűzoltóságainak versenye.

Hogy valamikor megérjük azt, hogy kötelezett tűzoltó csapatok versenyében gyönyörködhetünk s hozzá olyan versenyeknél leszünk jelen, ahol nemcsak egyszerű kiállásról, merésről van szó; hanem arról is, hogy ezek a csapatok díjat is nyerhetnek: ilyesmiről ezelőtt 30 évvel igazán nem is álmodoztunk.

És Tiszafüreden ez volt az eset! A hevesvármegyei szövetség közgyűlése után, d. u. 4 órakor kezdődő versenyen, a jelentkező kötelezett tűzoltóságok olyan szerelést mutattak be, ami, tekintve épen a körülményt, hogy falusi kötelezett tűzoltóságokról volt szó, — formális ujjongásra készítette a szokatlan látvány megkapó hatása alatt az ember szívét. Mert ezuttal nem azon fordult meg a lényeg, hogy a gyakorló szabályzat aprólékos előírásai közül, hányat nem végzett egész precizitással a versenyző csapata e vagy ama falunak: hanem a lényeg annak tényében rögzítendő, hogy az a kis falu néhány évvel ezelőtt még tán egyáltalában nem tudta szerelni a maga fecskendőjét. Hiába ált tehát a drága pénzen megvásárolt tűzoltószer a község házában: tűz esetén csak nem tudták neki hasznát venni! Míg ma — ha itt-ott hibákat ejtettek és vétettek is a szerelési szabályzat ellen — 40 és egynéhány másodperc alatt csak működőképes állapotba tudják azt helyezni!

Ha ilyen eredményt lehet kötelezett tűzoltókkal produkálni (az igaz, hogy szinmagyar vidéken valánk, amelyre csak az osztrák rövidlátás, meg a szándékos rosszindulat szereti rásütni a korlátoltság bélyegét; de mi idehaza rég tisztában vagyunk vele, hogy ezeréves multunk egész mást bizonyít): akkor a hazai tűzoltó-intézmény jövője elé bizó reménységgel nézhetünk. A fejlődés várható eredménye felett elesüggednünk vagy plane kétségbe esnünk többé nem lehet!

A versenybírótság, idegen szóval úgy is hívják, hogy zsüri (jury) gróf Széchényi Viktor elnöklete alatt a következőkép alakult meg:

Helyettes elnök lett: Majzik Viktor, alispán. Jegyző: Breznay Imre, a tiszafüredi járás tűzfelügyelője. Intéző és elnöki segédtsízt: Jászberényi Miklós, vármegyei tűzfelügyelő. A versenyzőket felvonultató parancsnok: Mlinikó István tiszafüredi tb. parancsnok, az egri járás tűzfelügyelője.

A versenyzők hibáit a szívó-oldalon ellenőrző zsüri-tagok: Markusovszky Béla (Budapest) és Kornstein Adolf (Gyöngyös.)

A versenyzők hibáit a nyomó-oldalon ellenőrző zsüri-tagok: Szabó Gyula (Kismarton), Gröber Ferenc (Eger.)

A versenyzők hibáit a csővezetőnél ellenőrző zsüri-tagok: Ápáthy Vilmos (Gölnicbánya), Széplaky György (Kerecsend).

A versenyzők időbeli teljesítményét jegyző zsüri-tagok: Nagy László alezredes (Eger), Liszkay Lajos (Ape.)

A versenyzők magatartását megfigyelő zsüri-tagok: Dr. Glósz Kálmán (Eger), Publigh Ernő (Debrecen.)

A versenyzők felszerelésének és felvonulásának szabályszerű voltát ellenőrző zsüri-tagok: Dr. Balogh Dezső (Budapest), Maczky Emil (Eger.)

A vezénylők hibáit ellenőrző zsüri-tagok: Köhler István (Budapest) Kovássy Ferenc (Tiszafüred), Papp János (Füzesabony.)

A versenytérre, melyen egy őrmester vezetése alatt 10 esendőr tartotta fenn a rendet, a tiszafüredi járás 11 községe körül kilenc község vonult fel a maga tűzoltócsapatával. A nagyon messze fekvő kiskörieken kívül, egyedül Tisza-Nána hiányzott. Utóbbinak a a tűzoltósága mint mondták azért nem vett részt, mivel a nagyközségnek, a tűzoltó intézmény iránt érzékkel még nem bíró jegyzője nem találta érdemesnek megszavaztatni e célra a szükséges költséget. Ime tehát a lelket gyönyörködtető tünetek sorozatába itt is belevegyült egy parányi dissonantia. De vigasztaló, hogy ez még csak nem is szórványos, hanem az egész járás dicséretreméltón egyhangú felfogásával szemben teljesen magában álló.

A versenyfeltételek szerint, a szerelésre nézve irányadóul a magyar országos szövetség által 1903 február 14-én 422. szám alatt kiadott versenyszabályzat szolgált. A versenyek sorrendje ez volt:

1. Iskolaszerezés két kerekű, kézhuzatu, orsz. egységes billenő rendszerű, szívó-nyomó szerkezetű 100 $\frac{mm}{m}$ henger átm. mozdonyfecskendővel, 2 szívó és 2 nyomó (egyenként 15 méter hosszú) tömlővel. (A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 csővezető és 4 szerelő.)

2. Iskolaszerezés 4 kerekű, lőfogatu, orsz. egys. alacsony medencéjű, szívó-nyomó szerkezetű, rugókkal és rugózárakkal ellátott kocsifecskendővel, 2 szívó és 2 nyomó tömlővel. (A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 csővezető és 4 szerelő.)

3. Gyors-szerelés az 1. pontban irt fecskendővel és egy 3 részű angol dugó létrával. (A szerelésben résztvesz az 1. pontban irtakon kívül még 2 létrakezelő.)

4. Gyors-szerelés a 2. pontban irt kocsifecskendővel és 1 közönséges támasztó létrával. (A szerelésben résztvesz a 2. pontban irtakon kívül még 2 létrakezelő.)

5. A tiszafüredi önkéntes tűzoltóegylet jelképes tűztámadása a helyszínén megadandó feladat szerint s a kijelölendő szerekkel. (A testület parancsnoka a feladat átvételétől számított 5 perc alatt rendelkezéseit megtenni, a csapat pedig a feladat megoldását megkezdeni tartozik.)

E versenypontok közül, az 5-ik kivételével, bármelyik sorozatra lehetett versenyző gyanánt jelentkezni, azzal a megszorítással, hogy minden testület csak olyan fecskendő alakzatra jelentkezhetett, aminővel odahaza elvan látva.

A szerelés részleteinél észlelt hibákat — idő hiányában — nem foglalták jegyzőkönyvbe. Nehogy tehát egyoldalú megfigyeléseket közöljünk, ezuttal csupán a végeredményről számolunk be. Ez a következő:

Először a tiszafürediek mutattak be — versenyen kívül — egy iskola- és gyors-szerelést. Azután a két-

kerekű mozdonyfecskendő iskolaszere-
lésénél versenyeztek:

Poroszló (Ö. T.) Tisza-Igar (Ö. T.) Tisza-Örs
(Ö. T.) és Tisza-Szöllős (Ö. T.) A négy közül legtöbb
egységet (18-at) kapott Poroszló, (Tiszaörs: 15. Tisza-
igar: 9) míg Tiszaszöllős javára épen tizzel kevesebb,
vagyis 8 egység esett.

A díjat (vert ezüst serleget) ez alapon Poroszló nyerte.

Ugyanennek gyorsszerelését:

Poroszló	81 mp. alatt végezte és 105" a. szerelt vissza,
Tiszaigar	89 " " " " 85" " " "
Tiszaörs	57 " " " " 94" " " "
Tiszaszöllős	62 " " " " 84" " " "

A mozdonyfecskendő gyorsszerelésének első díját
(ezüst pálmaágat) e szerint Tiszaörs kapta, míg Tisza-
szöllősnek bronz-plaketta jutott.

A kocsifecskendő iskolaszere-
lésénél Nagyvíván (K. T.) Poroszló (Ö. T.) Örvény (Ö. T.) Sarud
(K. T.) és Ujlőrincfalva (K. T.) állott ki a síkra.

Az első díjat (bronz-geniuszt) Nagyvíván vitte el.

A kocsifecskendő gyorsszerelését:

Nagyvíván	58 mp. a. végezte és 78" a. szerelte vissza,
Poroszló	49 " " " " 78" " " "
Örvény	47 " " " " 76" " " "
Ujlőrincfalva	46 " " " " 71" " " "
Sarud	45 " " " " 68" " " "

Ehez képest az első díjat, a tiszafüredi hölgyek díját
(ezüst babékoszorút) Sarud kapta meg, míg a II. díj
gyanánt Ujlőrincfalva egy Justicia szobrot nyert.

Maga Tiszafüred, bár versenyen kívül mutatta
be az iskola- és gyorsszerelést, a versenybírók egy-
hangu határozata folytán, ezüst serleget s emlék plaket-
tát kapott.

A versenydíjak Budapesten vagy bármely országos
versenyen is megállották volna helyöket, ami kissé célt
tévesztett tuzlás volt. Mert hogy például, a sarudi köte-
lezett tűzoltók mit csinálnak a maguk 150 koronás ezüst
koszorújával, azt bajos elképzelni.

A díjak kiosztását, a tágas versenyterén felvonult
csapatok arcvonala előtt, gróf Széchenyi Viktor
elnök személyesen osztotta ki, a következő beszéd ki-
séréteben:

„Bajtársak!

Az országos tűzoltószövetség elnöksége ma,
a helybeli önkéntes testület 30 éves jubileuma
alkalmából megjelenvén köztetek, meggyőző-
dést kívánt szerezni arról is, hogy milyen kép-
zettséggel bírnak a tiszafüredi járás tűzoltóságai.

Igaz örömmre szolgál annak kijelentése,
hogy a látottak szemlélete nagy gyönyörűsége-
nkre volt!

A tűzoltóskodás, nem is olyan régen, meg-
lehetősen könnyű vala. Egyik-másik tűzoltónak
ténykedése abban állott, hogy feltette fényes
sisakját s direkciót vett a koresmába, ahonnan
aztán talicskán szállították haza. Ma már más
idők járnak. Azt kívánjuk a tűzoltótól, hogy
vasárnapi pihenő idejét feláldozva, szorgalmasan
látogassa a gyakorlatokat s elsajátítsa
mindazt a tudást, amire mikor vész esetén ki
kell állni a platzra, szükség van. Nemes hiva-
tásunk csak így számíthat sikerekre, eredményre.

Ti, kedves bajtársak! a nehéz gyakorlatok-
tól nem huzódoztok; a mai vizsgaszámba menő
versenyek tanuskodnak mellette, hogy szorgal-
masan dolgoztatok. Hiszem, hogy komoly vész
esetén is keményen megálljátok a helyetek.

A szorgalmas és fárasztó munkáért, mely-
ből becsülettel kivette mindegyiktek a maga
részét, fogadjátok az országos tűzoltó-szövetség
elnöksége nevében köszönetemet. De, midőn

ezt kifejezésre juttatom, egy kívánságom is
van s ez az: hogy a hazafias kötelességből
fakadó eddigi buzgalom ne lankadjon soraitok-
ban. S ha így leszen, akkor bizonyosra vehe-
titek, hogy az eddigi guny és lenézés helyett,
a polgártársak elismerése is kijut majd jól
megérdemelt osztályrésztökül. (Éljenezés!)

A mi elismerésünk jeléül pedig már most
is átadhatok az arra méltóvá lett testületeknek
néhány emléktárgyat.

És azután egyenként kiszólitotta a versenybírók
megállapodása szerint díjra érdemesített csapatok veze-
tőit, akinek az előbb felsorolt értékes nyereménytárgya-
kat, a jelenlevők éljenezése közben, átadta.

A kiosztás megtörténtével, Majzik Viktor alispán
nyújtotta át néhány buzdító szó kíséretében, ifjú Szöl-
lősy Zsigmondnak, ujlőrincfalva alparancsnokának,
mint a járás legérdemesebb, legbuzgóbb tűzoltójának, a
Hanisz-alapítvány kamatait.

Azután a járás összes tűzoltójának az elnök előtti el-
defilrozása, majd pedig a tiszafürediek által bemutatott
jelképes támadás következett:

A Széchenyi Viktor gróf elnöklete alatt
megalakult külön bírálóbizottság név-
sora ez:

A csapat szereinek milyen karban létét
megvizsgálták Köhler István és Kovássy
Ferenc (Tiszafüred).

A I. mozdonyfecskendő elhelyezését és sze-
relését megfigyelték Apáthi Vilmos és
Széplaky György.

A II. fecskendő (hydrofor) elhelyezését és
szerelését megfigyelték dr. Balogh Dezső és
Mlinkó István.

A többi igénybe veendő szerek elhelyezését
és szerelését megfigyelték Szabó Gyula és
Gröber Ferenc.

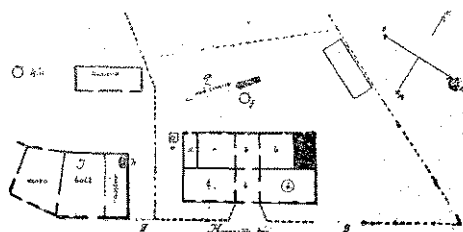
A netáni emberéletmentés módozatait meg-
figyelték dr. Glósz Kálmán és dr. Köszler
József.

Időmérők voltak: Nagy László és Lisz-
kay Lajos. Végre a vezénylő fellépését, maga-
tartását és követett taktikáját bírálták: Marko-
sovszky Béla és Jászberényi Miklós.

A vészjel megadása után 2' és 30" perc
mulva az őrtanyáról vágatva előrobogó szerek
a helyszínen megjelentek.

Lipcesey Tamás parancsnok a boritékba
zárt feladatot az elnök kezéből átvéve, 2' 34"
perc után disponált. Rendelkezéseinek megté-
teléhez 2' 30" perere volt szüksége. A dispozi-
ciók kiadásától számított 3' és 26" perc mulva
a támadás objektumául kiszemelt háznál fel-
szökkent az első vizsugár.

A megoldásra váró feladatnak, melyet
Jászberényi Miklós, vármegyei felügyelő
tervezett, illetve dolgozott ki, helyrajza ez volt:

Helyzet.

Tiszafüred község Kossuth-terén a községi kórház halottas kamrájában gyertyától belső tűz támadt s az a padláson át a tetőzetre is áthatolt.

Az épület nyugati sarka teljes lángban áll s a tűz a tető felerészét uralja; az épület másik felén a tető még ép.

A b-vel jelölt szoba padlása beszakadással fenyeget, bent a szobában két öreg beteg; az I-vel jelölt épület szalmafódeles és a raktárban egy hordó petróleum van. Idő: délután 5 óra.

Magyarázat:

a = halottas kamra, amelyben a ravatalnál égő gyertyától tűz támadt;

b és c = előszobák, szobák és konyha;

d = padlásfeljárt;

e = illemhely;

○ f = 2 hektl. kapitányviz;

g = kapuk;

h = 1 hordó petróleum;

I = épület röptűz alatt.

○ = kut.

Rendelkezésre áll:

1 egységes mozdonyfecske;

1 vizszállító (hydrophor);

1 ócska mozdonyfecske;

3 vizszállító kocsi (lajt);

1 szerkocsi, azon 2 támlétra, egy háromrésztű angol dugólétra, 2 gráci létra, 3 tetőlétra, 1 mentőszekrény és 1 hordágy.

Továbbá: a tiszafüredi egyletből a parancsnokon kívül 5 tiszt, 32 ökenntes tűzoltó, s mint nyomó légénység 24 poroszói és 6 örvényi tűzoltó.

A támadás kivitelét A p á t h i Vilmos országos elnökségi előadó fogja lapunkban ismertetni. De más is vállalkozhatik a megoldásra.

*

A nap befejezéseül program szerint kirándulás volt a Tisza partjára.

Ahol két héttel azelőtt még a szőke Tisza megáradt hullámai hömpölyögtek; ott most a fűzesektől övezett tágas térségen hatalmas sátrak alatt és 18 bogrács körül 3000 ember hullámozott fel s alá. A szénatörmelékkel meghintett porondon, pompás cigányzene mellett ropta a fiatalság a csárdást fáradhatatlanul. Ezt a fáradhatatlan jelzőt pedig tessék szószerint venni. Mert a Tiszapart fővenyén, meg a Vigadó parkettjén táncolni van legalább is akkora különbség, mint egy hygienikus séta, meg egy teljes felszerelésben eszközölt negyedórás roham között. Az előbbit elvégezheti akármely náció: de az utóbbihoz bizony magyar rátermetség kell. Különösen ennyire mozgalmas nap után, mint aminő volt itt június 23-ika. Hanem a kanyargós Tisza mentén — hál' Istennek — még van temperamentum is, erő is!

A halászmesterek azonban, ha a véletlen úgy akarja, Tiszafüreden is tudnak füstös halpaprikást készíteni. Vagy hogy mivel tűzoltóknak volt szánva, azért lett oly füstös az ize? Szerencsére azonban került ki a bográcsokból egyéb is, nemcsak hal. És így mégsem maradtunk éhesen.

S még egy nagy szerencsénk volt. Olyan bort ittunk, amiből egy hektó sem igen szédíti el a férfit. Így aztán a hajnali 2 órakor induló külön vonaton sikerült — nem podgyásként tért vissza, a különben igen kedves emlékü tiszafüredi nagynapról.

Balesetügyi és munkásjóléti kiállítás.

A munkásbiztosítási törvény (1907 : XIX) küszöbön álló életbeléptetése alkalmából, a hazai gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekképviselők és illetőleg a Gyáriparosok Országos Szövetségének a kezdeményezésére, n e m z e t k ö z i kiállítás rendezését határozták el az illetékes testületek. A kiállítás, melynek védnökségét maga a kereskedelmi kormány vállalta el s nagybizottságában Almády Géza, tanácsnok is szerepel, e hó 8-án nyílt meg Budapesten a városligeti Iparcsarnokban.

Maga a mérete a kiállításnak nem valami szertelen nagy; de tartalmas, elég sokoldalú és mindenkép tanulságos. Épen, mert nem markol sokat. Így az elme, melynek befogadóképessége mégis csak korlátolt, jobban elraktározhatja a kiállítási szemlén látottakat, mintha többet ölelve fel, a chaosz terhe alatt volna kénytelen roskadozni.

Általában, úgy látszik, hogy csak a specialis szakma, a tevékenység valamely konkrét ágazatára kiterjedő kiállítások nyújthatnak áttekintést és okulást. Az anyag egységes volta, természetes tagozata és határa, szemmel követhető részletei, határozottan jobban biztosítják az eredményt. Ily határolt területen a nemzetközi összehasonlításra is kedvezőbb az alkalom. Megtudhatjuk azonnal, hogy az egyes kulturállamok hogyan gondolkoznak a fölvetett kérdéstről és hol, miként keresik a megoldást.

Az Iparcsarnokban most látható kiállításon a bennünket is érdekelhető dolgok, nem szűlva az életmentés nagy csoportjáról, négy főcsoportban találhatók:

Az ipari és gyári telepek biztonságára szolgáló általános berendezések 1-ső csoportjába vannak beosztva:

1. a tűzbiztos padozatok előállítására szolgáló építőanyagok,

2. a tűzbiztos ajtók, illetve vészkijáratok és lépcsők,

3. a menekülésre szolgáló létrák és ablakok,

4. a biztonsági lámpák és

5. a meggyuladást gátló fűtőberendezések.

A IV-ik csoportba pedig a robbanások és tüzek elhárítására szolgáló berendezések kerültek, nevezetesen:

a) anyagok öngyulását gátló szerkezetek,

b) szikrafogók,

c) villámhárító berendezések,

d) szárító kamrákban alkalmazott jelzőkészülékek,

e) robbanásmentesítő szerkezetek,

f) könnyen gyuló anyagok feldolgozásánál alkalmazott készülékek és végre

g) általában a tűz ellen védekezési berendezések.

A IX. és X-ik csoportban végül az erőgépek és motorok, valamint a villamos üzemek biztonsági berendezései vannak összefoglalva.

A kiállítók sorában német, francia, olasz, svéd, osztrák országok, nemkülönben Amerika is képviselve van.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett a sopronvármegyei tűzoltó-szövetségnek 1907. évi június hó 30-án Csepregben tartott XXII. rendes közgyűléséről.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök.

Jegyző: Szabó Gyula szöv. alelnök.

Jelenvoltak: Baán Endre dr. főispán, Hajas Antal alispán, Blaschek Vilmos és Csontos Ferenc járási főszolgabírák, Bauer Ottó nagybirtokos, Drexler József kir. közjegyző; a sajtó képviselőjében Somogyi Géza, a „Rábaközi Közlöny“ szerkesztője; Démi Sándor, Kiss Jenő és Rontai István járási tűzrendészeti felügyelők Guzmits Gusztáv és Lukáts Gyula választmányi tagok. Összesen 30 testület 409 tűzoltóval.

Az elnök előrebocsátja, hogy a közgyűlés azért tüzetett ki június 30-ára, mintán a szövetség is részt kívánt venni csepregi tűzoltó-testület fennállásának 25 éves jubileum ünnepélyén.

Összinte szívből üdvözlé azután a vármegyének fő- és alispánját, a különböző testületek képviselőit, a választmány tagjait és az összes vendégeket.

A csepregi járásból a bükk, csepregi, lövői és zsirai tűzoltó-testületeket említette fel mint olyanokat, melyek mintaszerűek. Végül pedig azt kívánta, vajha minden testületben találkoznának olyan urak, mint Csontos Ferenc főszolgabíró, Drexler József dr. kir. közjegyző elnök és Prukner József parancsnok, kik fáradhatatlan tevékenységük által a testület érdekeit mindenkörön istápolják.

A számvizsgáló-bizottság jelenti, hogy a szövetségi pénztárt és a lezárt számadásokat tételenként tüzetesen megvizsgálta s az illető számlákkal és nyugtatóványokkal mindenben megegyezőnek találta és kitűnik, hogy 1906. július hó 1-től 1907. június hó 30-ig a bevételek összege 4441 korona 75 fillér; a kiadások összege pedig 4339 korona 20 fillér; a pénzmaradvány 102 korona 55 fillér. A Rösch-féle alap 136 korona 11 fillér.

A közgyűlés ezen jelentés alapján a szövetségi pénztárosnak a felmentvényt megadja s buzgó fáradozásáért elismerését nyilvánítja.

A közgyűlés szövetségünknek az 1907—1908. közti időszakra költségelőirányzatát szöv. pénztárosnak a választmány által pártolólág betervezett javaslata alapján következőleg állapította meg.

Bevétel:

1. Pénzmaradvány 1907. június 30-án	102,55 K
2. Az 1908. évi tagsági díjakból	2160.— "
Összesen	2262,55 K

Kiadás:

1. Országos tűzoltó-szövetségi tagdíjak	360.— K
2. Járási tűzrendészeti felügyelők tiszteletdíja	1200.— "
3. Irodai és postakiadások	100.— "
4. Irodalmi munkásságért	200.— "
5. Utazási- és fuvar költség	200.— "
6. Különfélékre	150.— "
7. Pénzmaradvány, mint egyenleg	52,55 "
Összesen	2262,55 K

Simonyi Hajas Antal alispán, tarnói Csontos Ferenc járási főszolgabíró és tormási Bauer Ottó nagybirtokos urakat a tűzoltó-ügy, illetve vármegyei tűzrendészetünk érdekében kifejtett buzgó és fáradhatatlan tevékenységükért, a közgyűlés nagy lelkesedéssel tiszteletbeli tagokká választotta.

A legközelebbi közgyűlés helyéül 1908-ban Kokas Ferenc csornai parancsnoknak, illetve Csorna nagyközség önk. tűzoltó-testületének meghívása folytán Csorna a fogadtatott el.

Elnök 10 órákor az ülést az ünnepi szentmise és a csepregi tűzoltó-testület zászlószentelési actusa végett 11 óráig felfüggesztette, majd újból megnyitván következett:

Verseny-gyakorlatok a csepregi járás tűzoltó-testületeinek.

Versenyre jelentkeztek: Alsó-Felsőszakony-Gyaloka, Bükk, Csepreg, Lövő és Zsira önk. tűzoltó-testületei.

A versenybíró-bizottság tagjai: Rösch Frigyes elnök, Szabó Gyula jegyző, Blaschek Vilmos, Démy Sándor, Guzmits Gusztáv, Koller Ferenc és Rontai István tagokból álló bizottsága megejtven a jelentkező testületekkel a

verseny-gyakorlatokat és miután minden egyes versenyző testület elismerésre méltó buzgalmat és szakértelmet fejtett ki, részükre az „Elismerő oklevél“ kiadása elhatározottat.

* A barsvármegyei szövetség, fennállásának 20. évében, augusztus 18-án, Zsarnóczán, közgyűlést tartott, melyen elnökké Dombay Vilmos, volt alispánt, alelnökké Finka Sándor, főszolgabíró, ügyvezető alelnökké és illetve vármegyei tűzrendészeti felügyelővé, Lukáts Gyulát, járási felügyelőkké pedig Buntsek Gusztávot, Stevka Nándort, Székely Gézát, Staudt Nándort, Jaross Ferenczet és Biltsek Józsefet választották meg. Anderle Ernő pénztárossá, ifj. Buntsek Gusztáv pedig titkár lett.

A napirend során elhatározták, hogy új, a viszonyoknak az eddiginél jobban megfelelő, vármegyei tűzr. szabályrendelettervezet készítenő, mely az elnökség által letárgyalva a törvényhatósághoz beterveztessék.

A közgyűlés az 1908. évről szóló költségvetésnek megállapítása helyett elrendelte, hogy annak összeállítását a pénzforrások pontos ismerése, illetve kieszközlése után történjék. A kiadások a bevételekhez képest lesznek fedezendőek. A tagsági díj 2 koronában állapítatik meg, míg azon testületek, melyek az országos szövetségnek tagjai, az országos szövetség pénztárába külön kettő korona tagsági díjat fizetnek.

A bevételi források szaporítása érdekében, a vármegye, az állam s az összes tekintélyesebb tűzbiztosító társaságok a megyei szövetség támogatása ügyében megkerestetnek.

A tűzfelügyelőknek a tényleges fuvardíjakon kívül, az ellenőrző eljárásoknál felmerülő kész-kiadások fejében a szövetség pénztárából a pénztári állapot mérvéhez képest, községenként 6 koronát utalványoz.

Mivel az utalványozásokra nézve az alapszabályokban nem történik intézkedés, Finka Sándor, elnök javasolta, hogy a szövetség pénztárából az elnök 100 kor., az alelnökök 50 korona, az elnökség 500 koronáig terjedő tételenkénti utalványozási joggal birjanak s 500 koronán felüli összegek utalványozása pedig a közgyűlés jogát képezze.

Egyhangulag elfogadtatott.

Az ügykezelés érdekében és célszerűség szempontjából a szövetség székhelye Garam-Szt.-Keresztre helyeztetett át. Ezentul minden ügyirat, panasz, jelentés stb. a megyei szövetség elnöksége címére, Garam-Szt.-Keresztre irányítandó.

Végül Lukács Gyula előadta, hogy vannak férfiak, akik ügyünk körül fontos szerepet visznek, e téren érdemeket szereztek s akiket a szövetségek a tiszteletbeli tagsággal szokták megtisztelni. Indítványozza, hogy Simonyi Béla alispán és Truszka tb. Antal főszolgabíró a barsvármegyei szövetség tiszteletbeli tagjává választassék meg. Indítványozza ezenkívül, hogy Breuer Szilárd és Markusovszky Béla, mint akik a tűzrendészet országos fejlesztése körül hervadatlan érdemeket szereztek s akik eddig a zsarnócai, illetve garam-szt.-keresztői tűzoltó testületek tb. parancsnokai, szintén a megyei szövetség tiszteletbeli tagjaivá választassanak.

A közgyűlés Simonyi Béla alispánt, Truszka Antal tb. főszolgabíró, valamint Breuer Szilárdot és Markusovszky Bélát a barsvármegyei tűzoltó-szövetség tiszteletbeli tagjaivá egyhangulag megválasztotta.

TESTÜLETI ÉLET.

A pozsonyi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület.

(Saját külön tudósítónktól.)

Augusztus 20-ikán ünnepelte fennállásának negyven-éves jubileumát, amelyen az Országos Tűzoltó Szövetség központján kívül számos testvéregyesület 297 emberrel, sőt még a hainburgi osztrák tűzoltóság is 7 bajtársal képviseltette magát.

A diszgyűlést M o l e c Dani városi tiszti főügyész nyitotta meg.

„Szerencsésnek érzem magam — ugymond — hogy a pozsonyi tűzoltóság ezen gyönyörű ünnepségében, mint elnök vehetek részt. Ha egy egyesület 40 esztendei közhasznú tevékenységre tekinthet vissza, már ez magában véve is magaslatos tudatot ébreszthet annak az egyesületnek minden tagjában, de mekkora dísz ad egy embernek egy olyan testület élén állhatni, amelynek tagjai évtizedeken át a közjótékonyág, az emberszeretet terén, életök feláldozásával, teljesen önzetlenül működtek közre, mint a pozsonyi Ö. T. E. tagjai, akik embertársaik személyi és vagyoni épségét 100 meg 100 esetben védelmezték meg a letűnt négy évtized folyamán.” — Végezetül rövid visszapillantást vetve az egyesület múltjára, a jegyzőkönyv vezetésére báró Clauer Elek tűzoltótisztet, jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Hackenberger Zsigmondot és Groidl Gyulát kérte fel.

Ezután

K u m l i k Tódor polgármesterhelyettes emelkedett fel helyéről s felolvasta azt az üdvözlő átiratot, amelyet Pozsony szab. kir. város közönsége intézett az önkéntes tűzoltó-egyesülethez fennállásának 40 éves jubileuma alkalmából. A meleg hangú átirat kellemes hatást keltett. Szó szerint való szövege a következő:

Tekintetes Közgyűlés!

A polgárságunk méhében gyökerező, szeretett szülőföldünköz való, mindnyájunkban megtestesült szívós ragaszkodás — egágyából táplálkozó „Pozsonyi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület” megalakulásának negyvenedik évfordulója alkalmat nyújt Pozsony szab. kir. város törvényhatósági bizottságának arra, hogy a községünkkel szorosan egybeforrt igen tisztelt Egyesület örömmünnepeiből kivéve a maga részét, azt Veled együtt megülje s az Erdeműs Egyesületet jubileumán a legszívesebben üdvözölje, törhetetlen rokonszenvérről biztosítsa és Irányában való igaz, köteles háláérzelmeit szóval és tettel nyilván hirdesse.

Negyven esztendő! — a tűzoltó testület tagjaira nézve egy emberöltőn át való készületet jelent az ellenséges elemekkel vivandó harcra, készületet polgárainknak a bilincseit lehányt, fékevesztett tűz lángtengeréből, a szélvész szárnyán előretuduló, gátját tört vizár iszonytató, halált lehelő ölekezéséből, önfeláldozással való kiragadására, egyértelmű kényelmüknek, nyugalmuknak feláldozásával, egészségüknek, — sőt ha kell életüknek is, polgártársaik személyének és vagyonának megmentése érdekében való kockáztatásával.

Ezt az Erdeműs Tűzoltó Testület összességének és minden egyes tagjának tetteiben nyilvánuló nemes elszántságot, hősiességet óhajtjuk méltatni, becsleni, tisztelni s ennek a törekvésünknek illő kifejezést, látható tanujelét adni, midőn magunkat a Tekintetes Közgyűlésben képviselhetve, Ünneplő Egyesületüket mai örömnappján üdvözöljük a szerencsekívánatainkat Nála tolmácsoljuk.

Meghatva értesültünk az Igen Tisztelt Egyesület fenkölt gondolkozására való s megszokott önzetlenségéből eredő, arról a nemes elhatározásáról is, hogy még a mai örömnappát sem szánja kizárólag Önönmagának, hanem, hogy abból, az ismét csak lakosságunk érdekében gyűjtött mentőalapjának is kíván juttatni, melyet a balesetekben való első segélynyújtás körül teljesítendő, legujabban szinte magára vállalt szolgálat javára szánt.

A Nagyrabecsült Egyesület ezt a dicséretes igyekezetét előmozdítandók, — f. év augusztus hó 5-én tartott közgyűlésünkben egyezer koronát szavaztunk meg mentőalapjuk gyarapítására, s az összeget időközben pénztárukba már át is utalványoztattuk.

Fogadja az Igen Tisztelt Közgyűlés eme szerény adományunkat, valamint azt a forró óhajunkat is szívesen, hogy az Egyesület a város intéző köreivel meghitt bizalomban, jó egyetértésben, zavartalan összhangban, még évtizedek hosszú során át vállalvete működjék polgárságunk biztonságának, javának előmozdítása érdekében, gyarapítva ezáltal saját egyesületi jó hírnevét, továbbfejlesztve, gondozva és táplálva a közjótét körül már is szerzett érdemeinek terebélyes,

hatalmas fáját, melynek áldásdus virágai úgy, mint eddig ezentul is városunk díszére és magyar hazánk becsületére váljanak.

A diszgyűlés a város közönségének átiratát hálás köszönettel vette tudomásul.

B r o l l y Tivadar kir. tanácsos, Pozsony sz. kir. város polgármestere szintén felszólt. Kijelentette, hogy neki tulajdonképen nem volna semmi hozzáfűzni valója azokhoz, amik az imént felolvasott átiratba vannak foglalva. De ezen a helyen, ebben a pillanatban még sem mulaszthatja el konstatálni, hogy a jubiláló egyesület a multban mindig „ép volt testben-léleekben, erős szervezetben, erényes viselkedésében és éber munkásságában.” Jelszavához mindenkor hűen ragaszkodott. Maradjon hű hozzá a jövőben is s fejlődjék, virágozzék, a város becsületére, hazánk díszére.

S z a b ó Gyula az Országos Tűzoltó Szövetség központja nevében üdvözölte a jubiláló egyesületet.

„Az országos tűzoltó szövetség központja, ugymond mindig nagyra becsülte és méltányolta a pozsonyi önkéntes tűzoltó testület buzgó és szakavatott működését s fokozottan érzi ezt ma, midőn dicsőségesen betöltött negyven esztendei munkásságát ünnepli. A pozsonyi tűzoltókról országosan tudják, hogy édes hazánk egyik legönfeláldozóbb testületét alkotják s örömmel ragadja meg az alkalmat az országos szövetség, hogy ez ünnepen e derék testületet üdvözölje. Könnyű dicsőíráti zengeni, éltetni és dicsérni ezt a testületet, hisz munkássága önmagát emeli ki s érdemeivel maga vivta ki a babért dicsőség övezte koszorújához.”

Ezután a jubileum alkalmából érkezett üdvözlő iratok és táviratok (köztük a londoni Fire Prevention Committee) felolvasására, majd a szolgálati érdemek kiosztására került a sor.

Harminc évi tűzoltói szolgálatuk elismeréséért érmet kaptak: Albrecht Ferenc, Vlske Róbert, Schwarz Nándor és Kopp Ferenc.

Az érmeket M o l e c elnök elismerő és buzdító szavak kíséretében nyújtotta át a kitüntetett tűzoltóknak.

A diszgyűlést a pozsonyi tűzoltóság iskolagyakorlata követte a szertári épület udvarán.

Déli 1 órakor a Ligeti kávéházban a veranda alatt vagy 100 személy számára volt terítve. Az étlapon rajta volt a pozsonyi tűzoltóság csoportképe is kibebített alakban.

Az első felköszöntőt M o l e c Dani, az egyesület elnöke mondotta a királyra. Az álva hallgatott tószat után a Himnusz énekelték a honvédeknek kísérete mellett.

Szabó Gyula, József kir. herceget, a szövetség védőjét éltette. K u m l i k Tódor polgármesterhelyettes a város köszönetét fejezte ki a tűzoltó-egyesület elnöke és tagjai iránt. S e n d l e i n János főparancsnok a város tanácsára és a tűzoltó-ügyek előadója, M o l e c Dani Brolly polgármesterre és a törvényhatósági bizottságra, S e n d l e i n a magyar tűzoltóság szeniorára, Rös ch Frigyes sponri tanárra üritette poharát. Rös ch a tűzoltó-szövetséget éltette, Szabó Gyula pedig újból Rös ch tanárt üdvözölte, aki Széchenyi Ödön pasa és Waldenegg öreg bajtárson kívül egyedül van jelen a magyar tűzoltóság három alapítója közül. Felköszöntöket mondottak még: Clauer Elek báró Szabó Gyulára, K u m l i k Tódor a helyi sajtóra, Szabó Gyula Groidl Gyulára, a német Tűzoltó-szakközlöny szerkesztőjére, Pichler H. Alajos szerkesztő — a polgármester-helyettes szavait megköszönve — a polgárságot, tűzoltóságot és a pozsonyi sajtót egybekötő kapcsolatra, Clauer báró Palugyay József, a tűzoltó-egyesület alelnökére, R o s z k o p f malackai tűzoltó-parancsnok a pozsonyi tűzoltóságra, Erdély Ernő (Győr) szintén a pozsonyiakra, végül S e n d l e i n János néhai elődjének Martinengo papa emlékének szentelt néhány szót.

Azután a Bellevue mulatóban kezdődött meg 4 órakor a népnünp. A Szent István napi kedvezőtlen időjárás ennek az ünnepnek a sikerét nem tudta megakadályozni. Az eső miatt ugyan a termekbe szorult az ünnepi közönség, melynek számáról bizonyára hű képet alkothat magának az olvasó, ha eláruljuk, hogy a Bellevue termei és összes egyéb helyiségei zsufolással telve voltak. Az ünnepség délutáni része szerencsésedével, díjtékézzel és kabarettel volt kapcsolatos, este pedig tánccal folytatódott. A multság csak reggel ért véget.

*

A pozsonyi tűzoltóság jubilaris ünnepének leírásával kapcsolatban nem feledkezhetünk meg a rendezőségéről, mely S e n d l e i n János tűzoltó-parancsnok vezetésével a tűzoltó-tisztekből állott s ugyanazzal a lelkesedéssel fáradozott az ünnep sikerén, mint amily közismert ügybuzgalommal intézi Pozsonyban a tűzoltás ügyét.

Erdély Ernő.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Egy jogosulatlan panasz. Irta: Vida Pál. — Hivatalos rész: A július 13-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve A segélyző pénztár ülésén felvett jegyzőkönyv. Dr. Szily József felolvasása. — Pécs. — XVI-ik orsz. szaktanfolyam. — A tiszafüredi járás tűzoltóinak versenye. — Szövetségeink köréből: A sopronvármegyei és a barsvármegyei szövetségek közgyűlése. — Testületi élet: Pozsony. Irta: Erdély Ernő. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **József főherceg** kisjenői uradalmában, az 1902-ben épült turbinás malom, szeptember 3-án kigyulladt s összes berendezésével, tetemes gabonakészletével együtt teljesen leégett. A tűz a melléképületeket sem kímélte meg. A malom biztosítva volt. Négy kiscigának azonban épen őrlés alatt levő összes gabonaneműje biztosítatlan, meg nem térülő kárt képvisel.

— **A Tűzoltótisztek Egyesülete** munkaterveinek főbb pontjai: Az Országos Tűzoltó Egyesület tagjainak saját helyiségeiben otthont nyújtani; oda hatni, hogy a tűzoltó tisztek kedvezményes vasuti jegyeket kapjanak; egyenruházati alapot létesíteni, hogy a tisztek olcsóbb egyenruhákat szerezhessenek be s alapítványokkal lehetővé tenni, hogy a tagtársaknak hazai fürdőkben, kórházakban és klinikákon díjtalan gyógykezelést biztosítsanak. Lépéseket fognak tenni az állami, vagyis a kötelező tűzkár-biztosítás kérdésének megoldása érdekében is.

— **A székesfővárosi tűzoltóság** elfogataira (66 ló) hirdetett árlejtésnél a 2 legolcsóbb ajánlattevő 5 K 94 és 5 K 79 fillérrel pályázott mely összeget páronként és naponként kellene fizetni a fővárosnak. Az eddigi szerződés értelmében 7 K 54 fillért fizetett a főváros, csak-hogy ebben a kocsisok bére is befoglaltatott. Ezentúl csupán a tartalék istálló lovai mellé felfogadott kocsisokat fizeti a vállalkozó, míg a készenléti szerekhez beosztott kocsisok a csapat létszámába soroztatnak s mint a létszámhoz tartozók, a tűzoltók módjára, a központi pénztárból fogják kapni fizetésüket.

— **„8 halott, sok sebesült, egy odaégett vizekocsi és másfélmillió kár.”** Lapunk zártaival vesszük a hirt, hogy a győri gőzmalom ég. Hogy a győri tűzoltóság egy nagy gőzmalom égésével szemben nem sokra mehet, az előre megállapítható és teljesen jól jellemzi a helyzetet a Győri Hírlap, midőn ekkép ír:

„Harmadfél esztendő alatt a harmadik tűzkatasztrófa. Az előbbi kettőnek (Royal-szálló és az Elevator égése) is volt emberáldozata, de a mostani 8 emberéletet ragadt el. Ennél a nagy csapásnál meg kell állapodnunk. Győr gyárváros. Legalább azzá akar tovább fejlődni. De akkor a szerint is kell berendezkednie. Mert szinte nem is kérdéses, vajjon a maihoz hasonló veszedelem ellenében elég-e a mai tűzoltói berendezés? S meg tud-e felelni rendeltetésének a mai tűzoltó-testület? Mindezt alaposan kell megtárgyalni a lehiggadás óráiban.“

— **A nemzeti muzeum könyvtárát** csak most kezdik féltetni. „Ha a régi magyar litteratura kincsei — így mondják — tűzben elpusztulnának, már nem tudná újra megírni azt a mai nemzedék. De az állattárt például egészen újra lehetne összegyűjteni — a mai közéletből!“ — Annyi bizonyos, hogy célszerű lenne vagy egészen külön épületbe helyezni el, vagy legalább szétválasztani, elkülöníteni e gyűjteményeket, hogyha tűz támad, ne egyszerre fenyegetse valamennyit a veszedelem. Az meg már minden kétségen felül álló s hivatalosan is rég constatatált tény, hogy a magánlakásoknak egyáltalán nincs helyük a muzeumban.

— **Egy londoni mozgófényképes előadás** közben, a bejáratnál álló deszkaládák kigyuladtak. A bekövetkező pánik okozta tolongásban 300 személy sebesült meg. Egy asszony bele is halt kapott égési sebeibe. Mindez pedig azért, mivel a kijárat közelében álltak a deszkaládák és mert a befogadó képesség arányában több kijárat a közönségnek nem állott rendelkezésére. Ha ilyesmi Budapesten fordulna elő!!

— **A varázsüveg.** Még ma is él, (június 23-án is ott volt közöttünk) az a nagylelkű emberbarát, aki a tiszafüredi tűzoltó egyesület megalakításának még 1875-ben megfogant eszméjét, (30 évvel ezelőtt, vagyis 1877-ben) életre hívta s aki míg egyrészt a lelkesedés tüzeit szította, addig másrészt oltott is ott és úgy, ahol és miként a szükség kívánta: házat, csúrt, kazlat és néha a tűzoltók szomszját is. Erről az aranyos szívű főparancsnokáról Tiszafürednek: Kovássy Ferencről olvastuk a tiszafüredi nagynap alkalmából megjelent Emléklapban az alábbi históriát: „Első gyakorlatait tartotta a fiatal tűzoltóság. Lelkesedés még volt bőven a keblekben, ámde a fásztó gyakorlatokhoz lélegzet kell inkább s épen ez kezdett kimaradozni. Hamarosan kitetszett, hogy a tűzifecskeendő szerelése bizony nem gyerekjáték, a sorban mozdulatlan megmaradni épenséggel terhes dolog; hogyne, mikor közbe még csak pipázni se lehet! A tikkasztó hőségben végzett gyors mozdulatoktól lassan kigyöngyöztek a homlokok s itt-ott már lankadni is kezdett a tetterő. Észrevette ezt a főparancsnok is s mialatt széval tartotta a legénységet a kitarítás világhódító hatalmáról, közben elszalasztotta Miskát, hogy hozzon hazulról egy cilinder bort. A tűzoltók elképedtek. Ennyi embernek egy cilinder! Csak nem a Krisztusi csodát akarja Kovássy uram megismételni? Amíg azonban így suttogtak maguk közt s némi nyugtalansággal néztek a kates jövő elé, egyszerre csak megjelent a Miska — a cilinderrel. Most aztán még nagyobb volt a meglepetésük. A magyar iparüveg valóságos remekét látták maguk előtt. Egyetlen cilinder, de akkora, amelyből 48 liter egri bikavér szorította ki a levegőt! Derűs volt az égbolt, még derűsebb lett a tűzoltók ábrázatja, mikor a főparancsnok beszédjét folytatva imígyen szólott: „No legények, miután a gyakorlat elég jól ment, mindegyitek kap elismerésül egy pohár bort!“ A felajánlott pohár méltó társa volt a cilindernek. „Ezt azonban nyögés nélkül kell mindenkinek kiinni hangzott a parancs — mert aki nyögni talál, az büntetésül (zajos elborulása a kedélyeknek) még egy pohárral lesz kénytelen meginni!“ Dörgő éljenzés volt a felelet És járta a nagy pohár egynéhány vasárnapon keresztül; jó torkokban akkor sem volt hiány. S bár a tagok eleinte gyakran ledőltek gyakorlat után pihenni a cilinder mellé, az egylet ma is áll, fennáll a nélkül, hogy most is szükség lenne a régi varázsüvegére.“

— **A párisi kéményseprő szaklap,** melynek címe „L'ouvrier du Batiment“ a tulajdonképeni kéményseprési ügyeken kívül foglalokzik még

takaréktűzhelyek, szobakályhák, különféle különleges fűtési rendszerek, márvány kandalló-párkányok csiszolása és javítása és más ehhez hasonló dolgok ügyével is, mert a párisi kéményseprők ilyesmikkel is foglalkoznak. Egy magyar kéményseprőnek Párisban újra kellene a kéményseprőséget megtanulni.

— A francia hadügyminiszter 1907. április havában elrendelte, hogy ezentul a legénység számára este főzzék meg a reggeli kávéját. A kávé melegen tartására egy eredeti eljárást eszeltek ki. A kaszárnya udvarokon gödröt ásának, melynek fenekére parazsat tesznek s a forró kávéval telt üstöt a parázsra állítják. Ha az egészet aztán földdel és szalmával légmentesen befödik, a kávé még hideg éjszaka is 10—11 óra hosszát is 50—60 fokos meleg maradt. Korai riadó fuvásoknál így nem marad a legénység többé meleg kávé nélkül.

Tanfolyam végén: Előadótanárr: Mondja csak kérem X ur, minek kell megelőzni minden színháznál az ügynevezett kapunyitást.

Tanfolyam hallgató: Itt a fővárosban minden színház megnyitását, a szünet végén, a záporpróbának vissza szivása előzi meg.

SZERKESZTŐI

KI. A szászok 1241-ben vándoroltak be Erdélybe. Letelepedésük után eleinte kémény nélküli faházakban laktak ők is; csak a XV-ik század közepén kezdtek köből épült házakban lakni, melyeket nem délszász, hanem frank mintára építettek.

M. Budapest területéből 8500 kat. hold magáé a székesfővárosé, 4000 hold ebből a többi vízfelület (Duna) és telek gyanánt értékesíthető terület.

O. Ha az illető művezető valószínű, hogy több szakigépek körül. Mint volt őrmester legénynek önmagánál, aki császárig vitte fel a katonaságnál labbról sem következik, hogy felette állónak kelljen elfogadnia.

N. A kipróbált füstemésztő szerkezet is van, mely megközelítőleg tökéletesen füstmentes tüzelőberendezésnek tekinthető. Ezek egyike a Babcock—Wilcox-féle, mely a budapesti Danubius gyárban készül, a másik pedig a szintén budapesti Röck-féle rendszerű. Arra nézve azonban gyár üzeménél alkalmazhatók-e, a szerkezetek gyártói lennének megkérdezendők.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

KI. A szászok 1241-ben vándoroltak be Erdélybe. Letelepedésük után eleinte kémény nélküli faházakban laktak ők is; csak a XV-ik század közepén kezdtek köből épült házakban lakni, melyeket nem délszász, hanem frank mintára építettek.

M. Budapest területéből 8500 kat. hold magáé a székesfővárosé, 4000 hold ebből erdő, 2-50 hold szántóföld, a többi vízfelület (Duna) és utcaterület s részben háztelek gyanánt értékesíthető terület.

O. Ha az illető művezető volt egy gépgyárban, úgy valószínű, hogy több szakismerete van, mint Önnek, a gépek körül. Mint volt őrmestert is elfogadhatja külön legénynek önmagánál, aki csak címzetes szakaszvezető-ségig vitte fel a katonaságnál. Ebből azonban a legtávolabbról sem következik, hogy mint embert és tűzoltót, felette állónak kelljen elfogadnia.

N. A kipróbált füstemésztő tüzelések közt két oly szerkezet is van, mely megközelítőleg tökéletesen füstmentes tüzelőberendezésnek tekinthető. Ezek egyike a Babcock—Wilcox-féle, mely a budapesti Danubius gyárban készül, a másik pedig a szintén budapesti Röck-féle rendszerű. Arra nézve azonban, hogy e készülékek a gyár üzeménél alkalmazhatók-e, a szerkezetek gyártói lennének megkérdezendők.

Beszerzési források.

i források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch tulajdona**)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság
GYÁR:
Gőz-, motor-, tűzifecskendők

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság
Budapest, VI., Váci-út 69
GYÁRT:
Gőz-, motor-, tűzifecskendők és kútszivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).

Mátrai,
Központi iroda:
Gyár: III.
Gyárt: mindentől.

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walsér Ferenc
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémtömlő
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnyelc.: „Walsér Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendők és

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Sternmann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzépénztárának jut.

A magyar országos
Gyakorló
egyek példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 kor.
A kivonatos füzet ára 10 fillér.

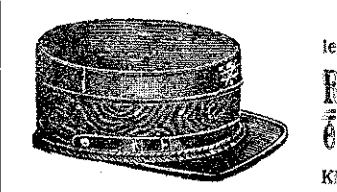
A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyek példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Kendertömlők, Szívótömlők, vedrek, sisakok, bal-ták és egyéb tűzoltó-felszerelések megbízható beszerzése
Győző Béla és Társa cégnél
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3.
Vigaszínház tőszomszédságában.

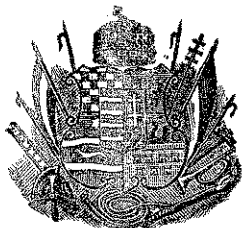
DÍSZOKMÁN
2 kor. árban; József főherceg fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzbiztos mázolás.
Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása.
Szárító-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat
Budapest, V., Pannónia-u. 2/B.
Telefon 21—04.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond és Fia Körmanden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hozzá az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 32. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy stíszület-díjért.
---	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Tűzrendészeti törvény kell.

Írta: Szabados Imre,
ország. szöv. eln. előadó, várm. tűzr. felügyelő.

Mikor három évvel ezelőtt a nemzetközi tűzoltószövetség Budapesten tartotta világkongresszusát, a magyar királyi belügyminiszter a vármegyék első tisztviselőihez rendeletet intézett, melyben meghagyja, hogy iparkodjanak társadalmi uton, hivatali tekintélyük latbavetésével odahatni, hogy a községekben mielőbb tűzoltóegyletek alakuljanak, ezek tömörüljenek vármegyei szövetségekké, hogy az ez alkalomból külföldről nálunk megjelenő szakemberek kész egészet találjanak!

Nincs itt a helye annak, hogy kimutassuk, minő eredménye lett e rendeletnek s hogy mennyi Potemkin-intézmény lőn a rendelet törvényes szülőtte, — konstatáljuk azonban, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége ezt a rendeletet saját hatáskörében, tehát társadalmi uton, az ország tűzrendészetének fejlesztése érdekében lehetőleg kihasználta. És céltudatos fellépésének s buzgólkodásának annyi eredménye lett, hogy még a belügyminiszteriumban is, Andrássy Gyula gróf, a tűzrendészetet abba az osztályba helyezte át, hol a rendészeti ügyeket vezetik, dokumentálván ezzel, hogy abszurdumnak ítélte elődeinek ante-

diluviális bölcsességét, kik a tűzrendészetet azon módon kezelték, mint a nőegyletek, asztaltársaságok és Chevra Kadisa czim alatt működő társadalmi egyesüléseket.

Szövetségünk ezen akciója közben derült ki, amit a győri eset is tanusított, hogy a tűzrendészetet, vidéken, még a nagyobb városok is csupán humánus társadalmi ügynek és nem közügynek tekintik s legkevésbé sem tartják azt fontos közgazdasági ügynek.

A vidéki városok a nemzeti vagyonnak tűz ellen való megvédését ma is a társadalomra s a magukat, idegüket, testi épségüket embertársaik vagyona és élete védelmére önként feláldozni kész polgárookra bizzák; azonban a módot, anyagot, eszközöket eme nemes cél sikeres effektuálhatására nem adják meg. Azt legtöbb helyen a még ma is divó, ósdi pártolótag-dijrendszerrel kell megszerezni — maguknak a tűzoltóknak.

A legtöbb vármegyében és városban használhatlan, vagy még papiron sem létező építkezési és tűzrendészeti szabályrendeletek vannak — nem ugyan érvényben, hanem elvi használatban s ahol a mai modern, tehát folyton veszedelmesebb építkezések által megkivánt szabályrendelet-módosítások lesznek felvetve, ott mindenütt, úgy ma egye, mint a város, sőt még a

községek előjárásai sem akcep-
tálják azokat. És miért? Egyszerűen
kényelmi és költségi szempontokból.

Nincs tehát forum, szabály, rende-
let, közhatóság, melynek joga lenne
törvényes alapon kényszeríteni a váro-
sokat, hogy önkéntes intézményeik
támogatására kellő számu fizetett,
tanított tűzoltóságot tartson fenn és
megfelelő védelmi felszereléseket sze-
rezen be.

Ez állapotokon, melyeknek szükség-
szerű és elkerülhetetlen következmé-
nyei a győrihez hasonló katasztrófák,
szerintünk csakis és kizárólagosan a
tűzrendészeti törvény megalkotása és
szigoru alkalmazása tudna segíteni!

A magyar tűzrendészet legerélye-
sebb apostola, Óvári Ferenc dr. orsz.
képviselő által, összetoborzott kép-
viselők erélyes fellépése következté-
ben — Széll Kálmán belügyminisz-
ter — megbizta az Országos Tűzoltó-
Szövetséget a tűzrendészeti törvény-
tervezet elkészítésére. A Szövetség azt
el is készítette s megbízójához be-
nyújtotta s a belügyminiszter nyom-
ban el is csukta azt asztalfiókjába.
Itt aludta a tervezet sokáig és alussza
még ki tudja meddig felébredéssel oly
nehezen kecsgető álmát.

Pár hónappal ezelőtt a magyar
tűzoltóügy történetével is összeforrott
Széchényi-nemzetség országosan ismert
és tisztelt tagjának, Széchényi Viktor
gróf, fejérmegyei főispánnak, elnöki
minőségében sikerült Andrássy gr.
belügyminisztert reábirni, hogy ezt a
törvénytervezetet elővegye. A bel-
ügyminiszterium előkészítő szakosz-
tálya, sőt az orsz. szövetség elnökségi
tagjainak bevonásával egy ad hoc
bizottság le is tárgyalta azt. De
az országos elnökségnek e bizott-
ságban részt vett tagjai a tervezet tar-
talmára vonatkozólag köteles titok-
tartást fogadtak, még előadó társaik-
kal szemben is.

Ezen titokzatos eljárásból két követ-
keztetés vonható le.

Vagy nem azonos a javaslat az
Országos Szövetség által készített terve-
zettel, melynek alapeszméje, hogy a
művelt Nyugat államai példájára a

tűzbiztosító intézetek, — melyeknek ma
a magyar tűzoltóság fizetetlen nap-
számosa, — a tűzbiztosító díjak
bizonyos százalékanak visszafizetése
által fedezzék az országos tűzrendészeti
költségeket, ebben az esetben ebből a
javaslatból törvény nem lesz, mert az
elviselhetlen közterhek ezen cím alatt
való emelése ma ugyan nem igen vár-
ható: vagy pedig csakugyan a szövete-
ség egyedül helyes tervezetét vették
alapul, akkor pedig ennek a javas-
latnak erős ellenségei lesznek.

Mert az köztudomásu tény, hogy
a biztosító-intézetek részvényei oly
magas, magasb és legmagasabb ál-
lásu boldog tulajdonosok kezeiben
vannak, akiknek a magyar tűzrendé-
szetteljesen idegendolog s akik e célra
egyetlen fillér osztalékapasztást sem
engedélyeznek.

Amíg pediglen törvény nem leszen
hozva és végre is hajtva, addig a
győri katasztrófák megakadályozha-
tásának még gondolata is csak egy utó-
piai belügyminiszter reszortjához fog
tartozni.

Országos Elnökségünk második kiszállása
is megtörtént a vidékre. Pécs szab. kir. város
volt a színhelye s egy vármegyei szövetségnek
a megszületése lett az eredménye. A régen vajudó,
de létesülni sehogy sem tudó baranyavár-
megyei tűzoltó szövetség alakult meg végre.
A vezetőség névsora arra enged következtetni,
hogy az új szövetség szerencsés auspiciumok
közt indul megkezdett létét tartalommal tölteni
ki. A megalakulás lefolyásának részleteiről,
munkatársunk dr. Rüll Béla, mint az új
szövetség titkára, fogja lapunk olvasóit tájé-
koztatni.

„Az elnökségnek azon dicséretre méltó el-
határozása — írja a Tűzoltók és Mentők Szak-
közlönye — hogy üléseit kiváló alkalmakkor
az egyes vidéki városokban tartja meg és
jelenlétével emeli az ünnepi esemény fényét, de
emeli az összetartás és bajtársi viszony tudatát
is, célját ezuttal sem tévesztette el. Az ünnepség
középpontját képező 20 éves jubileum alkalmából
a Zsolnay-gyár tűzoltósága az ünnepi gyakor-
lat alkalmával fényesen beigazolta rátermettsé-
gét, ügybuzgalmát és hivatása iránti szeretetét.“

A pécsi önk. tűzoltóság új laktanyája is ezuttal
lett felavatva. Szertáruk egy Braun-féle gépezet-
tes tolólétrával és egy motorfecskendővel lett
gazdagabb. Mindkét szert Köhler István
gyáros fogja ismertetni lapunk hasábjain.

H I V A T A L O S R É S Z.

Fenséges védnökünknek üdvözlő távirata, melylyel a Pécsről hozzá intézett hódoló táviratra Hatvanból, ahol akkor hadgyakorlaton volt, válaszolt, ekkép hangzik:

Gróf Széchényi Viktor urnak
Pécs (de Hatvan)

A Pécselt egybegyűlt tűzoltó-
testületek üdvözlését hálás köszö-
nettel vettem és a legmélyebben
viszonzom
József fhg.

1351.
1907. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Pécselt 1907. szeptember 7-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: dr. Balogh Dezső pénztárnok. Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrincz, dr. Vass János, Vida Pál előadók.

Elmaradásukat kimentették: dr. Óvári Ferenc alelnök, Lukáts Gyula előadó, Breuer Szilárd titkár és Bitskey Illés segédtitkár.

167. Elnök az ülést megnyitván, jegyző bejelenti, hogy az ülés ideje azért halasztatott szeptember 7-ikére, mert a pécsi tűzoltóságok ünnepélye és a Baranya vármegyei szövetség alakulása csakis szept. 8-ikára volt kitűzhető.

Tudomásul vétetett.

168. Azon elnöki intézkedés, hogy a pozsonyi önk. testület augusztus 20-án megünnepeelt 40 éves fennállása alkalmából üdvözlötetett és az elnökség képviselővel Szabó Gyula előadó bizatott meg,

tudomásul vétetett.

169. A balesetügyi és munkás-védelmi kiállítás felhívása a kiállításon való részvétel tárgyában, mint elkésett, irattárba helyeztetett.

170. Azon bejelentés, hogy a közigazgatási bíróság 1906. évi 3759 k. sz. a. kelt elvi határozatával kimondotta, miszerint a tűzoltó-intézmény ápolására, tűzoltószerek fenntartására és beszerzésére szükséges költségek az 1886. évi XXII. t. c. 130. §. 2. bekezdése szerinti I. csoportbeli kiadások közé tartoznak és a községi költségelírányzatban odasorolandók, hogy továbbá a pénzügyminiszter 1901. évi 64087. sz. a. kimondotta, hogy a tüzesetek után kiállítandó ártatlansági bizonylatok bélyegmentesek:

tudomásul vétetett.

171. A kisteleki testület azon kérelmére, hogy a Csongrád vármegyei tűzoltószövetségnek szeptember 15-én Pusztaszeren tartandó alakuló gyűlésre előadó küldessék ki,

az orsz. szövetség képviselőjében és a szükséges utmutatások megadása céljából dr. Glósz Kálmán előadó kiküldetett.

172. Dr. Szily József tanfolyamparancsnok előadván jelentését a XVI. orsz. tanfolyamról és az egyes hallgatók által kapott segélyek nagyságáról (mely szerint 47 hallgató és 3 vendég vett részt; kilépett 1 hallgató; fogat csak 8 napig állt rendelkezésre s így tetemes megtakarítás éretett el e címen),

e jelentés tudomásul vétetett, dr. Szily József tanfolyamparancsnoknak és az előadónak odaadó működésükért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, egyben pedig felkérte dr.

Szily József, hogy a jövő évi tanfolyamfelhívás szétküldése előtt az adandó stipendiumok nagyságáról és számáról tegyen írásbeli előterjesztést.

173. A múlt ülés határozatából ügyeinek rendezésére felhívott Hajdu, Trencsén és Bácsbodrog vármegyei szövetségek közül a Bácsbodrog vármegyei új elnökséget választott és ügyeit rendezni ígerte; a Hajdu vármegyei szövetség Publíg Ernő felhívására szept. 1-én, illetőleg szeptember 22-én fog újra alakulni és ügyeit ugyancsak rendezni fogja, míg ellenben a Trencsén vármegyei szövetség elnöke, bejelentvén lemondását, kijelenti, hogy a szövetség azért nem tartható fenn Trencsén vármegyében, mert a kötelezettek a szolgálati érmek övezetéből kizárattak, e nélkül pedig tagul belépni nem akarnak; egyébként 28 K befolyt tagdíjat beküld.

Tudomásul vétetvén, a Trencsén vm. szövetség vezetősége a szövetségnek további fenntartására felhívni határozatott, egyben pedig megbízott Vida Pál előadó azzal, hogy a legközelebbi választmányi gyűlésig a kötelezett tűzoltók szolgálati érme tekintetében javaslatot dolgozzon ki.

174. Jegyző azon jelentése, hogy a Fejér vármegyei szövetség beküldötte közgyűlési jegyzőkönyvét, Heves vármegye alispánja évi jelentését, a Zala vármegyei szövetség évi jelentését és zárszámadását, a Temes vármegyei szövetség közgyűlési jegyzőkönyvét, mely szerint több hanyag és megszűnt testületet és 1296 K tagdíjhátralékot törlésbe hozott,

a vármegyei szövetségek dícséretes működését feltüntető e jelentés tudomásul vétetett és a Temes vármegyei szövetség által végrehajtott tagtörlés az orsz. választmányhoz bejelenteni határozatott.

175. Pozsony vármegye alispánjának azon átirata, mely szerint Felbár, Nyékvárkony, Nagyabony, Hódos, Vásárut tűzoltótestületei megszűntek s így tagdíjhátralékaik törlését kéri,

az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

176. A győri testület azon jelentése, hogy a Győr vármegyei szövetség hallgatólag megszűnt s mert a Belügyminiszter az új szövetség alapszabályait nem hagyta jóvá, de meg több község is ellenezte a hozzájárulást, jelenleg szövetség alakulása nem remélhető:

tudomásul vétetett, de a győri testület egyben a mozgalom fenntartására felkérte határozatott azzal, hogy a szövetség vagy a régi szövetség alapszabályai alapján lenne felújítandó vagy a régi szövetség lenne formászerint feloszlatandó és azután az új tervezet szerinti új szövetség megalakítandó.

177. Jegyző azon jelentése, hogy a Bars vármegyei szövetség legutóbbi közgyűlésén a tűzrend. felügyelők részére új rangjelzést alapított meg és egyébként is az egyenruhát megváltoztatta, hogy állítólag a Somogy vármegyei szövetség is megállapított a tűzrend. felügyelők részére új egyenruhát és végül, hogy a Veszprém vármegyei szövetség is foglalkozni fog e tárggyal szept. hó 8-iki közgyűlésében, Szabados Imre előadó azon kijelentése után, hogy a Somogy vármegyei szövetség e kérdésben állást még nem foglalt,

tudomásul vétetett, a Veszprém vármegyei szövetség táviratilag felhívotta a tárgysorozat e pontjának a napirendről való levételére, míg a Bars vármegyei szövetség átiratban figyelemztetendő ezen szabályellenes eljárás következményeire és felhívandó a határozatának függőben hagyására.

178. Felolvastatván Lukáts Gyula előadó jelentése a kolozsvári **közigazgatási tanfolyam** ellenőrzéséről, mely szerint a gyakorlati rész vezetésére központi előadó lenne a jövőben kiküldendő, továbbá a Belügyminiszter leirata, melyben a tanfolyam rendezéseért köszönetét nyilvánítja, a tanfolyamot a jövő évre is engedélyezi és felhívja az elnökséget, hogy az év végén az előadók kinevezésére tegyen további felhívás nélkül előterjesztést,

mindkettő tudomásul vétetett és annak idején napirendre tüzetni határozatott.

179. Jegyző azon jelentése, hogy a tiszti egyesület a szövetség helyiségéből kihurcolkodott, 36 K ára butort otthagytott, ellenben 195 K ára ágyfelszerelést stb. elvitt s hogy a gyűlésterem és elnöki szoba részére Thonet-butork, könyvtári és muzeumi szekrények beszerzése javasoltatik,

tudomásul vétetett; a tiszti egyesületnek az ágyfelszerelések stb. ingók díjtalanul átengedettek, a szükséges butorbeszerzés engedélyeztetett, az e czímen felmerülő költség fedezete kijelöltetett és elnök a butork beszerzésére felhatalmaztatott.

180. A szegedi önk. testület legénységének névtelen panaszbeadványa a város hatóságához utaltatott.

Tudomásul vétetett azzal, hogy a dolog mibenléte iránt a hivatásos parancsnokságtól felvilágosítás kéressék.

181. Az alvinci önk. testület a szertár-építéshez való támogatás iránti felhívását 300 pl-ban a hivatalos szaklaphoz kívánván mellékelni, a miniszteri engedély bejelentésére hivatott fel, de ezt eddigelé nem tette meg.

Az elnökség a melléklet melléklését elvből nem engedélyezi és erről a testületet értesíteni rendeli.

182. Szabó Gyula előadó azon jelentése, hogy a Torontál vmegyei szaktanfolyamon, mely július 14—21 napjain Nagybescskereken tartatott, 31 hallgató vett részt, tudomásul vétetett.

183. A bánffy hunyadi önk. testület azon panaszos beadványa, mely szerint alapszabályai a főszolgabíró által visszatartatnak, a Belügyminiszterhez terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

184. Jegyző azon jelentése, hogy a kereskedelmiügyi Miniszterhez előterjesztés intéztetett a **m. á. vasut műhely-tűzorségeinek** fejlesztése és az orsz. szövetségbe való beléptetése tárgyában, tudomásul vétetett.

Jegyző azon jelentései, hogy a mult ülés óta véleményeztettek

a) a Belügyminiszteriumnak:

185. az **ivánci**,

186. az **árpádi**,

187. a **szentiváni**,

188. az **abrudbányai**,

189. a **túrkevei** önk. tűzoltótestületek alapszabályai,

190. a **Pest-Pilis-Solt vmegyei tűzoltó szövetség** alapszabályai,

191. **Arad vmegye** tűzrendészeti szabályrendeletének módosítása ellen beadott felebbezés (takarmány elhelyezése),

192. **Szolnok Doboka** vmegye tűzrendészeti szabályrendelete 9. §-ának módosítása (takarmány elhelyezése),

193. **Ugocsa** vmegye építési szabályrendelete 14. §-ának módosítása (gyékényfedél tűzállósága),

194. **Arkaí Sándor** budapesti lakatos szétszedhető vas-barakjainak tűzbiztonsága,

195. a **kolozsvári** nemzeti színház állandó tűzorsége s egyéb hiányosságai tárgyában Lukáts Gyula előadó véleményezése alapján;

b) **Baranya** vármegye alispánjának

196. a **pécsvárad** járás,

197. a **hegyháti** járás,

198. a **szentlőrinci** járás községeinek javaslatunk alapján módosított tűzrendészeti szabályrendeletei tárgyában;

199. c) **Resicán** ak építésrendőri kérdésben az őrtanya telkére nyíló szomszédos ház ablakai tárgyában;

200. d) **Pécs** városának a **Köhler István** budapesti gyáros által szállított benzín-motoros fecskendő és **Braun-féle** egyensúlyos tolólétra kipróbálása tárgyában, a próbán jelen volt **dr. Szily József**, **Szabó Gyula**, **Breuer Szilárd** és **dr. Balogh Dezső** előadók véleménye alapján;

tudomásul vétettek.

201. A jövő ülés határidejéül november hó 9-ének d. u. 3 órája tüzetett ki.

202. A jegyző könyv hitelesítésére felkértek **dr. Szily József** és **Vida Pál** előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel a ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Balogh Dezső
jegyző-pénztárnok.

Hitelesítjük:

Vida Pál
előadó.

Dr. Szily József
előadó.

670. s. a. szám.
1907.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Pécs 1907. szeptember 7-én a magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: dr. Balogh Dezső pénztárnok. Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók.

Elmaradásukat kimentették: dr. Ovári Ferenc alelnök, Breuer Szilárd titkár, ifj. Bitskey Illés segédtitkár.

62. Elnök az ülést megnyitván, jegyző jelenti, hogy Zsigmond Gábor, Demeter Zsigmond, ifj. Szalay Károly, Takács Viktor, Gayer József, Csepregi József, Ruyai István, Lakner János, Stude-nits Nándor segélye a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

63. Azon jelentés, hogy az 1907. évi XIX. t. c. 3. §. 11. pontja a községeket, testületeket és cégeket arra kötelezi, hogy hivatásos tűzoltóikat baleset és betegség ellen a kerületi munkás betegsegélyzőpénztárnál biztosítsák,

tudomásul vétetett.

64. Özv. Csókási Demeterné (Nagybánya) és Varga Lajos (Máramarossziget) kérvényeit az elnökség pártoló felterjesztése dacára a császárbürokratia-alapítvány intézősége

elutasítván, Özv. Csókási Demeterné újabb kérvényben segélyiránti kérelmét megújította.

Az alapszabályok rendelkezésére való tekintetből s a már előzőleg ismételtlen kifejtett okokból, az elnökség a segélyt nem találta megadhatónak és az alapítvány-intézéség leiratának tudomásulvétele mellett, özv. Csókásiné kérvényét elutasította.

65. Králik Pál (Rozsnyó) július 23-án tűznél, a lehulló tetőeresz romjai alatt meghalt; özvegye segélyért folyamodván,

az elnökség a kérvényt az I. m. ált. alapítványához 500 K. segélyre felterjeszteni rendelte, a testület parancsnokságához intézett azon figyelmeztetéssel, hogy idős egyéneket ne alkalmazzon szoros értelmű tűzoltói teendőkre, a jövőben pedig gondoskodjék tagjainak a segélyzőpénztárba való pontos bejelentéséről.

66. Krieglér Károly (Tormafalu) aug. 8-án tűznél, a fecskendő ütközőjétől kezén 20 nap alatt gyógyuló zuzódást, Dorner István pedig ugyancsak ez alkalommal kezén 15 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 40 K. illetve 30 K. segélyre felterjeszteni rendeltettek.

Jegyző azon jelentései, hogy:

67. Csomány Károly (Kisjenő), ki jul. 19-én tűznél, mennyezetén való átszakadás folytán, 14 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett, az I. m. ált. alapítványából az elnöki felterjesztés alapján 28 K. segélyt kapott;

68. Blechschmidt Gergely (Apatin), aki június 29-én tűznél, létrafoktörés miatt leest és 14 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett, elnöki felterjesztés folytán az I. m. ált. alapítványából 25 K. segélyt kapott, tudomásul vétettek.

69. Ballásch Mátyás (Alsómetzenzéf) július 21-én tűzoltómajálison felszolgálás közben elesett és lábát törte.

Nem tűzoltói szolgálatban történt balesetről lévén szó, elutasított.

70. Schulz Dániel (Budapest, önk.) aug. 2-án tűznél, térdén 7 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett és elnöki az I. m. ált. alapítványához 14 K. segélyre terjesztett fel. Jóváhagyólag tudomásul vétettek.

71. Andrieska Mihály (Kalocsa) aug. 13-án tűznél, jobb kezén 13 nap alatt gyógyuló szakított sebet szenvedett és elnöki az I. m. ált. alapítványához 26 K. segélyre terjesztett fel.

Jóváhagyatott.

72. Janosik György (Veszprém) július 10-én tűznél, jobb kezén égési sebeket szenvedett; az első orvosi jelentés 9 napjának megfelelően elnöki felterjesztésre az I. m. ált. alapítványától 18 K. segélyt kapott, majd újabb 9 napot mutatván ki, ismét 18 K. segélyre terjesztett fel.

Jóváhagyólag tudomásul vétettek.

73. Horváth Ferenc (Somogyecsurgó) aug. 10-én tűznél, karján és lábán 18 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett és elnöki az I. m. ált. alapítványához 36 K. segélyre terjesztett fel.

Tudomásul vétettek.

74. Pecsénka Lajos (Bácsföldvár) aug. 26-án tűznél, fecskendőlebillenés közben, 4 napig tartó inrandulást szenvedett és elnöki az I. m. ált. alapítványához 8 K. segélyre terjesztett fel.

Tudomásul vétettek.

75. Madár Lajos (Gyöngyös) aug. 13-án tűznél, 11 nap alatt gyógyuló égési sebeket és

zuzódást, Szlovensák József, ugyanakkor szemén 17 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett; elnöki az I. m. ált. alapítványához 22 K. illetve 34 K. segélyre terjesztettek fel. Jóváhagyatott.

76. Bondár János (Berettyóújfalú), Nagy János (Fadd), Kone György (Gödöllő), Bailer János (Versec), Ferderber Ignác (Szepsi), Eder Mátyás (Lajtapordány), Rosenberg Jenő (Budapest, önk.) Parmanché György (Dobrica) sérüléseiről az orvosi zárjelentés még nem érkezvén be, az bevértatni esetleg megsürgetni határozatott. Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Balogh Dezső
jegyző, pénztárnok.

Dr. Szily József felolvasása.

Tartotta 1907. évi április 19-én folytatólag május 2-án a budapesti tűzoltó testületek szövetségének ülésén.

— Végo. —

De lássuk a tűzbiztonsági állapotokat tovább!

Látunk tűzbiztosan épült templomokat, melyekben a karzaton vagy a padláson keletkezett tűz akadálytalanul terjedhet át a toronyba. Egyetlen tornya hazánkban nincs, melynek ablakai az itt-ott található faszalukon kívül el volnának látva legalább veszedelem esetén csukható vastáblákkal, vagy a fől szálló meleg és zsarátnok gyújtó hatása ellen az egyébként kívülről tűzbiztos templom haranglábaikat, szaruzatát megvédjék.

Látunk templomokat, iskolákat, üzleteket, hatalmas aranyu műhelyeket, sok ember befogadására, robbanó, lobbanékony, vagy könnyen gyuló anyagok feldolgozására stb. szolgáló helyiségeket egytől-egyig befelé nyíló, gyakran árukkal eltörlesztelt ajtókkal; színházakat minden kimenő után becsapódó ajtókkal, egyetlen felületű kanyargó lépcsőkkel, melyek egyetlen egy, ruhatár céljaira is szolgáló, közös előcsarnokba torkollanak; színházakat oly mellékvilágítással, mely vagy egyáltalán nem ég, vagy ha ég is, a tűz esetén keletkező füstben bizonynyal felmondja a szolgálatot.

Látunk asztalos, könyvkötő stb. műhelyeket belülről fűlő, meg enyolvasztó kályhákkal, melyek környéke állandóan telve van az egyuttal fűlésre is szolgáló forgácsesal. Párját ritkítja az olyan asztalos-, könyvkötőműhely, nyomda, butorraktár stb., melynek akármekkora kiterjedése dacára egyetlen kijárata állandóan ne volna eltörlesztve árukkal.

Látunk gyulékony olajok, zsiradékok feldolgozására, raktározására szolgáló, nagy értéket magukban rejtő óriási helyiségeket minden választófal nélkül, vagy oly választófalakkal, melyek tűzbiztosan el nem zárhatók, s melyek ajtain át a tartályokból kifolyó égő anyag akadály nélkül ömlik át a szomszédos helyiségekbe, de sőt látunk már olyat is, ahol az égő állapotban a mélyebben fekvő uttestre folyó olaj az egész környéket pusztulással fenyegette.

Látunk sok éghető anyagraktározására szolgáló helyiségeket, melyeknek burkolatlan vasváz a mennyezetét ugyancsak burkolatlan vasoszlopok tartják; látunk a falba szorosan beépített vasgerendákat, melyeknek táglására csipetnyi szabad hely nincs hagyva, s

melyek épp ezért tűz esetén amellet, hogy hordképességüket elvesztik, még a szilárd falat is kidöntik.

Látunk tűzbiztosan épült gyári épületeket, melyeknek emeleit hosszú zárt deszkafolyosó köti össze, amelyben egyik épület égése alkalmával összegyűlt vágható sűrű füst lobbanásszerű meggyuladása képes a másiktól álló épület belsejébe is átvezetni pillanatnyilag a tüzet, s végül — hogy türelmükkel tulságosan vissza ne éljek a léptenyomon tapasztalható egyéb száz és száz furcsaság felsorolásával — látunk olyan mézraktárakat, melyek födele az eső ellen védelmet nem nyújt, vagy amelyekbe környezetüknél mélyebb fekvésük miatt az esővíz beáramolhat.

De vannak furcsaságok a tűzvédelmi berendezések körül is.

Látunk vizeshordókat, melyekbe, hogy a poshadó víz büze ne bántsa az ott dolgozókat, vizet inkább nem adnak. Vannak vizeskádak, melyek köröskörül vannak anyagokkal barrikadizozva, de melyeknek födele is görnyed a rárakott holmiktól, s melyek mellett egy világért nem lehetne találni egy vödört, kivált olyat, amely a vizet képes volna pár pillanatig magában megtartani.

A gombamódra szaporodó eksztinktörökkel, melyeket évek során át senki ki nem próbál, minden valamire való helyen találunk, igaz, legtöbbször árak közé dugdosva, vagy elérhetetlen magasságban, s talán ez is egyik oka annak, hogy azok használatba vételéről a legritkábban sikerül tudomást szereznünk, ha csak nem — csütörtök alakjában.

A tűzvédelmi berendezésekhez tartoznak a vízvezeték nélküli telepeken, raktárakban stb. található kisebb-nagyobb fecskendők, melyeknek rendbentartásáról attól a pillanattól kezdve, hogy a gyáros kezéből kikerülnek, egy lélek sem gondoskodik. Az egyetlen kivételt e tekintetben a vasutasok képezik, kik, habár minden egyébről meg is feledkeznek, az olajzásnak havonta kétszer való bőséges eszközzéséről nem feledkeznek meg, még azoknál a fecskendőknél sem, melyek az idők folyamán akkora átalakuláson mentek keresztül, hogy se olajat, se vizet nem képesek már magukban megtartani.

De hogy a speciálisan budapesti tűzvédelmi berendezések furcsaságairól is megemlékezzünk, látunk nagyobb gyártelepeken tisztán tűzoltás céljaira föllállított, s külön vezetékbe torkoló gőzfecskendőket, melyek soha, vagy legalább munkaszünetes napokon felfűtve nincsenek.

Látunk a vizesapra csavart egyszerű tömlőtekeresztet, belülfekvő sugárcsővecskével, melyet ha kézbe véve a tűz irányában kihuzunk, olyan dugóhúzószerűen tekerdő vezetékét kapunk, melyen a legnagyobb nyomás alatt álló víz sem képes mindaddig tömlőrepedés nélkül keresztül furakodni, amíg csak a vezetékét hosszadalmas forgatással ki nem egyengettük.

Látunk vagyont érő árukat tartalmazó helyiségekben 2—3 ctm. átmérőjű vezetékét, melyek nehogy ellophatók, vagy időnap előtt hasznavehetőek legyenek, nem is papír vagy üveg fődéssel, hanem jó erős deszkafődéssel és Wertheimzárral elzárt frissen falazott üvegbe vannak helyezve, ahol a legkisebb levegőjárástól is mentesen a falból kiáramló nedvesség behatása alatt pár hét alatt megpenészedve tönkre mennek, de azért ujjal többé nem pótolhatnak.

* * *

Végére érve hosszúra nyúlt felolvasásomnak, lehetetlen, hogy azt anélkül rekeszszem be, hogy legalább azokat a tanulságokat külön is ki ne domborítsam, amelyeket a tűzoltói szakirodalom művelői — legalább azok gyakorlati alkalmazhatóságára való különleges utmutatással — eddigelé nem hirdettek.

Ilyen az, hogy a magasabb köépületek orom és oldalfalai egyaránt kiugró ereszek nélkül, a tető szélén túl nyuló falazással, de legalább is tűzbiztosan borított ereszszekkel és tetőszélekkel építtessenek, és ne forduljon elő az a minden józanságot kigúnyoló állapot, hogy alacsonyabb tűzveszélyes épület mellé nagy költséggel ujonan állított, s egyébként minden ízében tűzbiztos épület messze kiugró, és semmi gyakorlati célt nem szolgáló deszkaborításu ereszébe, a modern gyári épületek ezen Akilles sarkába, a tűz rögtönösen belekapaszkodhassék.

A padlások világítására üvegből készült cserepek alkalmaztassanak, a szellőztetésre a tetőn alkalmazott famentes nyílások pedig vaspléhajtókkal zárhatóak legyenek.

A tűzfalakon, nemkülönben a világító udvaroknak a padlásra vezető falain nyílások egyáltalán ne készíttessenek, legalább akkor nem, ha az épület mellett alacsonyabb épületek vannak; ha azonban különleges okok ezt mégis szükségessé tennék, akkor a nyílásoknak legalább veszély esetén való elzárhatása okából azok vaspléhajtócskákkal csukhatóak legyenek. A padlásokon, könnyen gyuló anyagokat, de kivált olaj- és zsirneműeket feldolgozó gyárakban, raktárakban, malmokban stb. mentől sűrűbben, de mindenütt, ahol ennek lehetősége meg van, választófalak alkalmaztassanak, melyek ha átjárásra is használtatnak, úgy önműködőleg záródó tűzbiztos vasajtókkal láttassanak el.

Teherliftek csakis az áru-, raktár-, üzlethelyiségektől tűzbiztosan elválasztott helyiségekben engedélyeztessenek.

Üzletekben, áruházakban, raktári és gyári épületekben emeleteket összekötő lépcsők a belső helyiségekben magukban nem, hanem csakis azokon kívül, azoktól falazással és tűzbiztos ajtókkal elválasztott helyiségben legyenek építhetőek, s azok alá áruk egyáltalán ne legyenek rakhatóak.

A vizesapok mellé helyezett tömlők anyacsavarukkal állandóan a vizesapra erősíttessenek, és pedig ne oly egyszerű tekeresekbe rakva, ahol a sugárcső a tekeres közepén annak magvaként van, hanem csak oly kettős tekeresben, melyen úgy a vizesapra erősített anyacsavar, nemkülönben a sugárcső is kívül van, vagy pedig az egész vezeték tekeresképzés nélkül akként fekszik rétegenként egymáson, hogy sugárcsőves vége a legfelsőbb rétegen legyen. Mindkét esetben ugyanis a sugárcső kézbe vételével csak így van lehetővé téve az egész vezetéknek sima kifektetése.

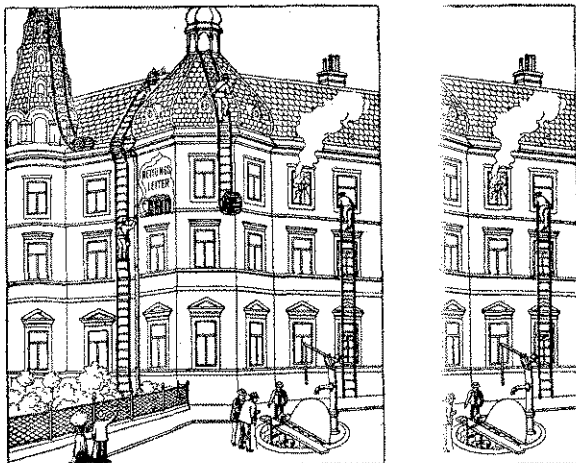
Megköszönve t. bajtársaimnak szives figyelmét, azzal az óhajattal zárom felolvasásomat, vajha az általam előadottak is hozzájárulnának tűzrendészeti viszonyaink javításához.

Összegöngyölthető acéllétra. 6 acéllétra.

Tornyokon vagy többemeletes házak magas magos házak magasan fekvő pontjain dolgozó mesteremberek jó terememberek jó egy-néhány éve használnak egy acélszalag acélszalagból készült létrát, melyet összegöngyölített állapotban akárki képes felvinni akár a torony tetejére torony tetejére is, hogy ott egy keresztbe tett vasrudra beakasztva, vagy e célra szerkesztett vaskarikának vaskarikának két kampója segítségével megerősítve, a fal mentén, a fal mentén legurított, illetve ott kifektetett helyzetben, utat teremtsenek maguknak a függélyes irányfüggélyes irányban való mozgathatásra.

Boldogult József főherceg az 6 alsceg az 6 alsuthi kastélyának félgömbölyű kupolás tetejére upolás tetejére még 1884-ben konstruáltatott egy ilyen létrát, p ilyen létrát, mely azonban kötélletra volt fajokokkal, aminek kokkal, aminek meg volt az a hátránya, hogy a domborulatok domborulatokhoz csaknem egészen hozzásimult, a tető hajlalt, a tető hajlatára annyira ráfeküdt, hogy a kéznek és a kéznek és annál kevésbé a lábnek számára nem jutott elég hely.

Az acél-létrának összegöngyölthető szalaga közt, melyek a megejtett terhelési próba terhelési próba tanúsága szerint 50 mm-ássa suly alatt még suly alatt még nem szakadnak el, ónozott acélból készült hajlít készült hajlított fokok vannak alkalmazva s ezek a falon, illetve a falon, illetve azon a sikon, amelyen a létra fekszik, létra fekszik, helyet hagynak a lábhegyének is. Magok e fokok Magok e fokok 3—3 szögecseléssel vannak az acélszalaghoz erősítve s a megerősítési pontok 10 mm-ássa suly mm-ássa sulyal szemben még teljes biztonságot nyújtanak.

Az összegöngyölthető acél-létrát, mint acél-létrát, mint az Iparcsarnokban még ma is nyitva álló munkátló munkátló kiállítás egyik tárgyát, szeptember 24-én a székesfővárosi tűzoltóság gyakorlóterén, 29-én pedig a budapesti szövetség tagtestületeinek tagtestületeinek együttes látogatása alkalmából az Iparcsarnoknál is bemutatották gyakorlati alkalmazásában.

A bemutatások annyit kétségtelenné tették, hogy ha valamely 4—5 emeletes épület magasabb traktusán kéznél van egy ilyen acél-létra, akkor annak segítségével aránylag könnyen teremthetünk utat, a lángok által még szabadon hagyott valamelyik ablak-sor mentén fel és lefelé. A szállodák és gyárak tehát a stabil vaslétránál vagy a falon kívül alkalmazott vaslépcsőnél olcsóbban létesíthetnek vele egy bármikor rendelkezésre álló utat a menekülés céljaira. Az oly vidéki városok tűzoltóságai pedig, amelyek működése te-

rületén csak 1 vagy 2 kétemeletes ház van, amelynek kedvéért tololétrát beszerezni rendszeren nem szoktak, szintén juthatnak némi gazdaságos előnyhöz az acél-létra révén, mert ez tetemesen olcsóbb a tololétránál. S míg a két-emeletre szánt gépezetes tololétra tovaszállításához már egy pár lóra is van szükség, addig az acél-létra a kivonuló őrseg bármelyik szerén elhelyezhető s egy ember által minden belülről még megközelíthető pontra könnyen felszállítható, hogy ott megerősítve, általa összeköttetés létesíthessék az utca vagy udvar szintje és az illető emelet között.

Alkalmazásának azonban van egy elengedhetetlen kelléke. A fent fixrozott létra ledobását (kigöngyölítését) követőleg ugyanis okvetlenül kell, hogy legalább 2 ember kapaszkodjék bele a létra végébe, a fal tövének. Mert e lent applikált ellensúly nélkül az acéllétrán lefelé jövő embernek testsulya alatt az acélszalag ahelyett, hogy jobban ráfeküdnék a ház oldalára, attól inkább kihajlik. A karokon függő test sulypontja ugyanis nem a létrafokon nyugvó lábra, hanem attól jóval feljebb és kifelé esik. Minél magasabbról jön valaki lefelé, annál inkább. Ugy, hogy a negyedik emeletről kidobott és ott megerősített létránál az első emeleten ez a kihajlás már olymértvű lehet, hogy a létrán lehaladó egyén egészen hanyatfekvő (vízszintes) helyzetbe kerül. Ez a helyzet még a gyakorlott mászót is zavarba hozza, a mászást nem gyakorló egyént pedig meg is félemlítheti.

A kihajlás lehetőségét azzal is enyhíthetjük, ha az egyes emeleteken, akár csak a szabadon felhuzott tömlőt, a tömlőkötél segítségével valamely fix ponthoz odaerősítjük. Tűzoltósággal bíró gyárak vezetőiségéről azonban, mint akiknek érdeklődésére elsősorban tarthat számot az acél-létra, feltehető, hogy beszerzés esetén kioktatják embereiket az iránt, hogy a szalag megfeszítése sohasem mulasztandó el.

Tömeges mentésre természetesen jobb marad a mentőtömlő, mely a legtöbb tűzoltóságnak már ma is birtokában van, de amelynek alkalmazásba vételénél épügy, mint az acéllétránál „sine-qua-non“ az illető emelet megközelíthetősége és a szerelésre kiszemelt ablak-sornak merőleges irányban való lángtól-mentes volta. A párisi áruház égésénél is ez okból nem volt kezdetben a mentőtömlő használatba vehető.

Az acél-létra Lipner A. műszaki irodájában (Budapest, VI., Rózsa-u. 59.) méterenként 9 kor-ért kapható. A cég könnyű bambuszlétrákat is szállít, hajlított alumínium fokokkal; ennek folyómétere 12 korona. Falétrát is készít üreges acélfokokkal, amiknek nem közönséges előnye, hogy akár fában, akár bambusznádban a karokat alig gyengítő, keskeny résen alkalmazhatók. Sőt sajtolt lapos fokokat is állított ki, amelyek a régi falétrák törött foka helyébe igen könnyen felszerelhetők.

R.

Vidéki városaink vízzel való ellátása.

Irta: V. J.

Kormányzati körökben szemet szurt az a lapunkban is pertraktált visszás helyzet, hogy a vidéki városokat és községeket a városrendezés körül rendszerint külsőséges szempontok vezetik, amennyiben első sorban villamos világítást, diszes városházat és aszfaltburkolatot, csinálnak és ami legelsőrendű közszükséglet volna, a csatornázás és a vízzel való ellátás, az legutoljára marad, vagy pedig egyáltalán nem készül. Ezen a visszás helyzeten — mondja a hiradás — a földmívelésügyi miniszterium akként vél segíteni, hogy az országos vízépitészeti igazgatóság alá tartozó mérnöki hivatalok a jövőben csak az államsegélyt kapott és a 10,000 lakoson aluli községek számára készítenek majd ingyen — illetve a készkiadások megtérítése ellenében — vízvezetési és csatornázási terveket, míg a többieket teljesen a magánvállalkozáshoz utalják, fentartván ezekre is a kormány felülvizsgálati és ellenőrzési jogát.

A földmívelésügyi miniszteriumnak ezen rendelkezése kétségtelenül nagyot fog lendíteni a szóbanforgó közművek fejlesztésén, mivel a könnyen mozgó és a helyi viszonyokhoz megfelelően alkalmazkodó magánvállalkozás — ha üzleti eredményre is van kilátása — nem kíméli a fáradságos és költséges előmunkálatokat és — ott, ahol a magánvállalkozás közreműködésére egyáltalán szükség van — mindenestre nagyobb sikerrel buzdítja a vidéki városok közönségét ezen közművek létesítésére, mint a vizkutatásra és tervezésre kirendelt állami mérnök, kinek működésével a hangulatkeltés — bárha közérdekű ügyről van is szó — egyáltalán nem egyeztethető össze és aki idő, alkalom és megfelelő eszközök híján nem is érintkezhetik a létesítésre döntő befolyást gyakorló közönséggel.

Több vidéki városban a földmívelésügyi miniszterium által díjtalanul készített csatornázási és vízvezetési tervek már évek óta hevernek a város irattárában anélkül, hogy azok létesítésére bárki is gondolna. Mert a tervek elkészíttetésére — mivel az nem került pénzbe — még csak kapható volt a közgyűlés, de a kivitel megszavazásához a képviselőtestület többségében hiányzik az érzék és az értelmiség.

Belügyminiszter korában Széll Kálmánnak is az volt a véleménye, hogy ezen közművek csakis úgy létesülhetnek intenzívebben, ha azokat a magánvállalkozás veszi a kezébe, mert a vidéki városoknak és községeknek kevésbé intelligens közönségét a magánvállalkozás könnyebben kapacitálhatja az elhatározásra, mint a hatóság. Ezen álláspontot fejtette ki Széll Kálmán 1902-ben, mikor a budapesti gyárosok, vállalkozók, iparosok és mérnökök szövetsége azon kérelemmel fordult hozzá, mint akkori miniszterelnökhöz és belügyminiszterhez, hogy törvényhozás útján hasson oda, hogy legalább a 10,000 léleknél többet számláló vidéki városok

és községek vízvezetékekkel és csatornázással látassanak el. Széll Kálmán kijelentette, hogy miután ezen közművek létesítése a városok és községek autonóm jogkörébe tartozik: törvényhozás útján nem kényszerítheti őket mindaddig, míg a közigazgatást az egész vonalon nem reformálja. Miután azonban a közegészségügy javítását égetően szükségesnek tartja, felhívja a vállalkozókat, hogy — az üzletre való kilátás reményében — kezdeményezzék és propagálják a vidéki városokban ezen közhasznú intézményeket és iparkodjanak a közönséget terveikhez meggyerni. Ezen törekvéseiket pedig a polgármesterekhez és az alispánokhoz intézendő utasításokkal és minden egyéb rendelkezésére álló eszközzel a legmesszebbmenőleg támogatja.

Széll Kálmán belügyminiszternek a vállalkozókhoz intézett buzdító felhívása azonban csak pusztában elhazott szó maradt, mert a magánvállalkozás még kulturális szolgálatra is csak akkor hajlandó, ha munkájának és befektetésének a gyümölcseire is számíthat.

A vízvezetési és csatornázási ügyek hatósági intézésében ugyanis a legutóbbi időkig az volt a gyakorlat, hogy ha valamely város vízvezetékét, vagy csatornát óhajtott létesíteni és ha eziránt valamely vállalkozóval már szerződést is kötött, a szerződés törvényhatósági jóváhagyás előtt véleményezés végett fölterjesztetett a földmívelésügyi miniszterium közegészségügyi mérnöki osztályába, hol Széll Kálmán belügyminiszternek fentidézett nyilatkozatával ellentétben — minden kétségen felül álló és leghelyesebb — azon theoretikus nézet uralkodott, hogy a városok vízvezetékeiket és csatornázásaikat 50 évre fölveendő kölcsönből, versenytárgyalás hirdetésével, maguk építsék és maguk tartsák üzemben; a törlesztéses kamatokat és üzemköltségeket pedig közkötelező fizetést tartalmazó szabályrendeletek megalkotásával biztosítsák. A közegészségügyi mérnöki hivatalnak az alapításra vonatkozó ezen elvi álláspontja bárha föltétlenül legelőnyösebb is a városra, mert a város olcsóbb hitelhez jut, mint bármely magánvállalat és így olcsóbban is épít, azonkívül pedig, ha az üzemnél még nyeresége is van, ugy ezt is a város közönsége élvezi: mégis a legtöbb esetben ennek a keresztülvitele ütközik a városok közönségénél a legnagyobb nehézségekbe, de sőt a vélelmező hivatalnak épen ezen megoldáshoz való merev ragaszkodása akasztja meg sok esetben a létesítést.

A hatósági szakértő hivatalnak ezen ideális állásponthoz való merev ragaszkodása tette lehetetlenné eddig a magánvállalkozás közreműködését, mert ha valamely vállalkozó, aki nem ismerte eléggé az osztály álláspontját, kezdeményezett ilyen vállalatot és ha évekig tartó fáradságos és költséges küzdelem árán a városban kialakult felfogással megegyező alapon sikerült neki a létesítés iránti szerződést a várossal megkötöni: a felettes törvényhatóság a közegészségügyi osztály fenti véleményére támaszkodva, nem hagyta jóvá a szerződést, mi

által a vállalkozó munkája és költsége teljesen elveszett s természetesen a vízvezeték se épült ki. Ez adja meg a magyarázatát annak, hogy Széll Kálmán belügyminiszter buzdítására miért nem álltak a vállalkozók kötélnek.

Az aszfaltburkolások és a villamos telepek sem azért létesülnek gyorsabban, mert ezeket rendszeren nem maguk a városok kezdeményezik, hanem a magánvállalatok, melyek a közönséggel közvetlenül érintkezve, megegyezésre jutnak a várossal. A kereskedelmi miniszter villamos-osztálya pedig — hová ezen szerződések vélelmezés végett fölterjesztetnek — bárha tudja is, hogy a villamvilágítás a városra nézve akként volna legegyszerűbben megoldandó, ha azt a város kölcsönfelvétellel maga létesítené és maga tartaná üzemben, mégis ezen állásponthoz való merev ragaszkodással nem állja útját a létesítésnek. Tehát nem a városok fényüzési hajlandóságának, hanem a kereskedelmi miniszterium villamos-osztálya helyes ítélőképességének köszönhető, hogy városaink csatornázás és vízvezeték hiányán kívül, még sötétségben is nem leledzenek.

Budapest közönsége eléggé értelmes ahhoz, hogy megítélhesse, hogy a közművek a főváros érdekeire való tekintettel leghelyesebben akként volnának létesítendők, hogy azokat maga a főváros saját költségén építse és maga tartsa üzemben, nem pedig magánvállalat útján, concessiónális szerződés alapján. És mégis azt látjuk, hogy úgy a villamvilágítási telepek, mint a közúti vasutak, vagyis a legjövődelmesebb városi üzemek, a közönség határozata folytán magánvállalkozás útján létesültek, concessiónális szerződés alapján. És élveznénk-e a villamos világítás kényelmét és előnyeit és azt a tökéletes közúti közlekedést, mely fővárosunknak a világvárosi jellegét adja, ha a mindenkor belügyminiszter nem lett volna tekintettel a székesfőváros önrendelkezési jogán alapuló határozatára és ha a saját számlára történő építésre és a saját üzemeltetésre való hivatkozással megakasztotta volna a főváros fejlődését.

Vagy mennyire lennének a helyi érdekű vasúti hálózatunkkal, ha a kereskedelmi miniszterium a magánvállalkozás kizárásával arra az állápontra helyezkedett volna, hogy a vicinálisok csak úgy létesülhetnek, ha azokat a helyi érdekesség maga építi és maga tartja üzemben: pedig éppen a vicinálisoknál lehetett volna ezen az úton igen sokat megtakarítani.

A földmivelésügyi miniszterium vízépítészeti igazgatósága tehát min: a csatornázási és vízvezetési ügyek szakértő szerve, igen helyes nyomon jár, mikor a tizenötévi meddőségen okulva, teret enged a magánvállalkozásnak a vidéki városok és községek csatornázása és vízzel való ellátása körül. Sikeres eredménye azonban ezen rendszer-változásnak csak akkor lesz, ha a magánvállalatok és a városok közt létrejött megállapodások elbírálásánál nemesak a doktrinér elveket alkalmazzák, hanem ha a

közönség hangulatát és a szerződésben kifejezésre jutott akaratát is kellően méltányolják.

Téves azonban a tervbevett újításnak azon rendelkezése, hogy csakis a 10,000 léleknél többet számláló községek vízvezetéke és csatornázása utaltatik a magánvállalathoz, míg a kisebb városok és községek vízvezetési és csatornázási terveit a jövőben is az országos vízépítési igazgatóság mérnöki osztályai fogják díjtalanul készíteni. — Mert ugyanazon ténykörülmények, melyek megokolják azt, hogy a terveket magánmérnökök készítsék, fennállanak a 10,000 lakosnál kisebb városokra és községekre is. Hiszen ha ezen kisebb városok és községek terveit hivatalból fogják elkészíteni, úgy újra beáll azon eddig panaszolt és sérelmes helyzet, hogy a hivatal a saját terveit bírálja felül és hogy önönmagát ellenőrzi. A terveknek hivatalból leendő elkészítése tehát az egész vonalon mellőzendő. Ha pedig a kisebb községeknél a hivatalból való tervekészítés a segélynyújtást célozza, úgy ezen segélyezés érvényesíthető azáltal is, hogy a belügyminiszterium, melynek különben is van már e címen kiadható 50,000 koronás évi budgetje, a tervezési költségekkel vagy ennek egy részével támogatja a kisebb városokat, de természetesen csak az esetben, ha a város vagy község már nyilatkozott az iránt, hogy valóban létesíti is a művet, nehogy megint az a gyakorlat fejlődjék ki, hogy miután a tervekészítést más fizeti, tehát terveztetnek derűre-borura, anélkül, hogy a létesítés iránt komoly szándékot táplálnának.

Levél a szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő ur!

Istensegits (Bukowina) községe részint a jó szívek adakozásából, részint a magas kormány támogatásával egy tűzifecskendőt vett 2500 K-val, ami már meg is érkezett. Szeptember hó 29-én volt a fecskendő kipróbálása, melyen a radautzi és a satulmarei tűzoltóság vettek részt. A fecskendő jónak bizonyult.

Mi, bukowinai magyarok sem szeretnénk hátrább maradni a német községeknél az önk. tűzoltóság szervezésében s éppen azért, a többi magyar községek buzdítására, önk. tűzoltóságot akarnánk szervezni. De, mert ezen a téren még járatlanok vagyunk, bátorkodom kérni: kegyeskedjék nekünk kieszközölni, hogy a „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség“ egy gyakorlati szabályzatot ajándékozzon, melyben alapszabályok, vezényszavak, tűzjelzések stb. vannak, hogy én ennek alapján szervezhessem az önk. tűzoltóságot. Ne tessék szerény kérésünket megvetni, mert a t. Szerkesztő ur hazafias cselekedet végez, midőn az idegenbe szakadt, de testestől-lelkestől jó magyarokat támogatja. Mi is szerény tagja szeretnénk lenni annak a nagy testületnek, mely nem kímél semmi fáradságot, sőt még az életét is kockára teszi, csakhogy embertársain segíthessen.

Tisztelője

László Ambrus,
tanító.

A SZÉKESFŐVÁROSBÓL.

Királyi kitüntetés.

Ő Felsége a király, hű és buzgó szolgálataik elismerésül **Kalocsay Antal** és **Pirschl János** székesfővárosi tűzoltó-őrparancsnokoknak, valamint **Buday István**, csővezetőnek, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. **Kalocsay Antalt** és **Buday Istvánt** már nyugállományban érte e legfelsőbb kitüntetés; **Pirschl János** őrparancsnok azonban ma is tényleges szolgálatban áll, melyet 1886. évi június hava 1-én kezdett meg a fővárosi tűzoltóságnál. Helyettes csővezetővé 1888 június 30-án, valószínűleg csővezetővé ugyanaz év november havának 1-én, végre őrparancsnokká 1890. évi jan. 1-én lett előléptetve. E minőségben már 1894-ben külön elismerésben volt része, míg most a királyi kitüntetés jelvénye díszíti a derék férfit mellét.

Az érdemkereszt ünnepélyes átadása e hó 1-én délelőtt ment végbe a Kun-utcai központi laktanya udvarán, hová ez alkalomra a hivatásos tűzoltóság mozgó őrségeiről, parancs folytán, összesen 186 ember vonult fel.

Az ünnepély díszét emelték megjelenésükkel a székesfővárosi tanács képviselőiben **Almády Géza** tanácsnok; a főkapitányság nevében **Naszády Béla** kapitány; a rendőr-főparancsnokság részéről **Benitzky Tamás** felügyelő és a rendőrlégénység képviselőiben 2 lovas és 2 gyalogos rendőr; azonkívül képviselve voltak a budapesti önkéntes testület dr. **Balogh Dezső** és **Bencze István** szakasparancsnokok által, az ujlaki téglagyár **Doufrain János** parancsnok, az államvasutak gépgyára **Dörner Béla** parancsnok s a Ganz-féle waggongyár **Varga Ferenc** alparancsnok által.

Végül megtisztelték jelenlétükkel a kedves ünnepet **Hanvay Sándor**, a VIII. kerület előjárója és a tűzoltói házi bizottmány két tagja is, név szerint **Ehrlich Manó** és dr. **Gerber Béla** törvényhatósági bizottsági tagok.

A négyszöglet formáló legénység arevonala elé kiszólitott 3 érdemes bajtársnak, **Fülep Kálmán** főpolgármester uró méltósága, a tokba zárt érdemkereszteket, elismerő és buzdító szavak kíséretében személyesen nyújtotta át, megemlékezvén a királyi kegy ama másik sugaráról is, mely nemrég **Janicsek Andor** tűzfelügyelő és **Breuer Szilárd**, I. segédtestület kitüntetésével érte a fővárosi tűzoltóságot.

A főpolgármester szavaira **Seserbovszki Szaniszló** főparancsnok válaszolt, kijelentvén, hogy a hivatásos csapat tagjait ért s legmagasabb helyről jövő kitüntetés olybá veszi, mint amely magának a székesfővárosi tűzoltó intézménynek a dicsősége. Ő felségének, a királynak éltetésével végezte beszédét, melyre visszhangként az összes jelenlévők háromszoros éljenrivalgása reszkettette meg a levegőt.

Végül a főparancsnok személyes vezetése alatt

az egész csapat díszmenetben lépett el a kitüntettek és az ünnepély fényét emelni megjelent notabilitások előtt.

Itt említjük meg, hogy **Mamuzsics Vince** és **Szkala Simon** szabadkai tűzoltók egy emberéletnek saját életük veszélyeztetésével történt megmentéseért szintén az ezüst érdemkereszttel lettek kitüntetve.

A füstnélküli város

E címmel **Fodor István** villamos részvénytársasági igazgató most megjelent könyvében a gyárpar füstjének a levegőt rontó és kártevő hatásáról szól s megmondja a módját is, hogyan szabadulhatna meg a főváros ettől az ártalmas és káros bajtól.

A füst képződése közvetlenül összefügg a fűtés módjával. A most szokásos fűtési mód, a nyitott tüzelőajtó rendszere, nagyon rossz, mivel átlag minden négy-öt percben újra kell szénét dobni a kazánba. Naponkint legalább százszor nyílik meg a fűtőajtó s valahányszor berakják a szénét, a kéményből sűrű füstfelleg tódul ki. A technikusok régóta keresik már a tüzelésnek másféle módját s legjobb módnak a szénnek széngázzá, mégpedig erőgázzá való földolgozását vélik, mert akkor minden ipari telep egy középpontból kapná a hajtóerőt, nem is kellene tüzelnie, nem termelne füstöt és kormot. Az erőgáznak nevezett ipari gáz középponti vezetése azért is könnyű, mert a világítógáz szerepe ugyanis sokat veszített jelentőségéből. A nyílt gáznak harisnyás égővel való helyettesítése ugyanis megváltoztatta a gáz szerepét. Míg a nyílt lángnál a gáz világított, a harisnyás égőnél csak fűt, izzóvá hevíti az aszbesztet s erre jó az olcsóbb ipari gáz is, nem kell a drága világító gáz.

Ez a fordulat nagy jelentőségű Magyarországon széntermelésére, mert világítógáz előállítására csak kevés szénünk alkalmas, erőgáz pedig akármelyikkel lehet produkálni. Hat és fél millió tonnát tevő széntermelésünk közül öt millió tonna barnaszén s az kiválóan alkalmas erőgáztermelésre. Itt tehát egyszerre kettős haszon ér bennünket: szénbehozatalunk jelentékenyen megcsappan, a saját termelésünk pedig emelkedik az ára, aminek következtében több kiaknázatlan telepet fognak üzembe venni hamarosan. Maga az állam három helyen is végeztet ez irányban előmunkálatokat.

* A budapesti tűzoltótestületek szövetsége szeptember 24-iki összejevetelén a győri gőzmalom égés és a máv budapesti főműhelyében augusztus hó elején előfordult tüzeset részletei képezték szakszerű megbeszélés tárgyát. Szept. 29-én pedig a szövetség tagtestületei együttesen tekintették meg az Iparcsarnokban nemrég megnyílt munkásjóléti kiállítást. Ez alkalommal mutatták be az acélszalaglétrák alkalmazását is.

A Nemzeti Színház tűzveszedelme.

A „Pesti Napló“ írja:

A Nemzeti Színházban is megkezdtek az évadot. A főváros színházvizsgáló bizottsága megvizsgálta a színházat s azt jelentette a tanácsnak, hogy a színház „legnagyobb mértékben tűzveszedelmes.“ A főváros tanácsa a maga nagy felelőssége tudatában megtagadta a színházról a játékendelmet. Már harmadszor eslelszik így, de azért a Nemzeti Színházban játszanak. Két évvel ezelőtt, ugyanis, a színház igazgatója a tanács tiltó végzését megfélebbezte a belügyminiszterhez s a miniszter (gróf Tisza István) a szakbizottság véleménye alapján hozott tiltó határozatot felfüggesztette. A minisztérium a hozzáértők felelősségtudatával szembe helyezte a maga felelősséggel való nembánom-ságát és legyűrte.

Az ugynevezett tűzrendészet szakemberei azóta rettegve gondolnak arra, hogy a Nemzeti Színház esetleges kigyulladásra mekkora katasztrófával járna, a fővárosi tanács pedig ünnepiesen elhárította magáról a szerencsétlenségért való felelőséget. Az idén ez a boldogtalan játék megismétlődött, az egyik fórum a felelőséget elhárítja magáról, másik nem is érzi.

Vajjon minek kvalifikálnánk olyan magánvállalkozót, aki nem riadna vissza ilyen lelkiismeretlenségtől? Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója, szinte szertelenül merész volt, amikor a hozzáértők szakvéleményét megfélebbezte. Az ilyen merészség nem hősi, hanem vak. S a minisztérium egyenesen erkölcs-telenséget követett el, amikor mint érdekelt fél, mint a színház tulajdonosa megsemmisített olyan hatósági végzést, amelyet minden más színház-tulajdonosnak respektálnia kell.

Ebben a sajtóságos ügyben, ugyanis az a legsajátságosabb, hogy a minisztérium érdekelt vállalkozó és tárgyilagosságra köteles hatóság is volt. Minden más magánszínház és mulatóhely tulajdonosa a színházvizsgáló bizottság rendelkezéseit végrehajtani köteles. A főváros, mint a Népszínház gazdája, sok százezer koronát költött rá, hogy a színházat a tűzveszedelmesség ellen megóvjá. Pedig a főváros is hatóság s a főváros tanácsa maga adja ki a játékendelmet. De nem volt lelke hozzá, hogy lelkiismeretlen legyen és a szemérme is megtiltotta, hogy azokat a szabályokat semmibe se vegye, amelyeket a közönség életbiztonsága érdekében megalkotott.

Ezeknek a szabályoknak történetük van. Akkor alkották meg őket, amikor a bécsi Ring-színház égésébe néhány száz ember belepusztult. A szabályokat jó ideig komolyan vették, de mivelhogy a baj hamarosan nem ismétlődött meg, lassan-lassan formaságokká lettek. Csak néha-néha egy-egy nagyobb színházégés alkalmával emlékeztek meg róluk. De inkább kiját-szották őket, mint emlékeztek rájuk. A Párisi áruház égése megint megriasztotta a hatósági lelkiismeretet. Rettegni kezdett a maga felelő-

ségétől. S a közvélemény is megkövetelte, hogy a gondviselésre hivatott hatóság teljesítse a kötelességét. A színházvizsgáló-bizottság megint komolyan hozzálátott a színházak ellenőrzéséhez s úgy találta, hogy a Nemzeti Színház épülete ideálisan veszedelmes, amire az igazgatóság s a minisztérium azt mondja, hogy lám, még eddig nem történt baj benne!

Erre való hivatkozással a szakhatóság rendelkezését semmibe merik venni ott, ahol minden iparost arra köteleznek, hogy a hatóság követelte biztonsági követelményeket bármily áldozat árán is teljesítse s ahol a magánvállalkozóknak arra való hivatkozását, hogy „lám, még eddig nem történt baj“, a közvélemény s a hatóság is cinikusnak mondja. Pityi Pál, magánvállalkozó, gyáros, iparos, színháztulajdonos az ő magánérdekei nevében főlebbezhet a hatóság olyan rendelkezése ellen, amely őt a biztonsági követelmények teljesítésére kötelezi, de állami intézet igazgatójának ilyen főlebbezéshez nincs joga. Nincs hozzá erkölcsi joga. Neki sietnie kell, hogy a rendelkezéseknek megfeleljen. Állami színház fölöttes hatóságának olyankor, amikor a tűzrendészeti hatóság a színházat „legnagyobb mértékben tűzveszedelmesnek“ mondja, a színházat be kell zárnia s helyébe újat kell építenie. Magánvállalkozó merfondirozhat, állami intézmény nem erkölcs-telenkedhetik.

Ezen nem változtathat az, hogy a kulturának s a művészetnek a Nemzeti Színházra szüksége van. A társadalomnak több szüksége van jogérzetre és személybiztonságra. Mind a kettő ellen vétett a belügyminisztérium, amikor két évvel ezelőtt a tanács tiltó végzését megsemmisítette. Vétett a jogérzet ellen, mert az állammal, mint érdekelt féllel, mint színháztulajdonossal semmibe vétette a mindenkit kötelező biztonsági szabályzatot. Az állam, mint hatóság a többi színházat a szabályok költséges betartására kötelezi, de mint színháztulajdonos a maga színházat e kötelezettség alól kivonja. És vét a személybiztonság ellen, mert nap-nap után nagy közönséget esdít olyan színházába, amelyről a szakértők kijelentik, hogy „legnagyobb mértékben tűzveszedelmes“.

A minisztérium ez intézkedésének csakis egy logikus következménye lehet. Az, hogy a hatósági színház-vizsgálatot, a színházak tűzrendészeti gondozását meg kell szüntetni. Mert a minisztérium azt demonstrálta, hogy az a vizsgálat hiábavaló, hogy nincs értelme, hogy a színházakat zaklatja. Ha nem így vélekednék róla, nem merné a Nemzeti Színházat a tiltó végzés ellenére is megnyitni. Somló Sándor csak azért mert főlebbezni s a minisztérium csak azért mert határozni, mert meg voltak róla győződve, hogy a tűzrendészet hiábavaló. De akkor kétszeresen erkölcs-telen dolog az, ha az állam, mint színháztulajdonos a konkurrens színházakra olyan terheket ró, amelyek alól maga kibúvik.

Benzinmotorok elhelyezése az épületekben.

A bajorországi biztosítókamara, a mind kiterjedtebb alkalmazásba kerülő benzinmotorok körül követendő óvrendszabályokat, elrendelés és szigorú miheztartás céljából paragrafusokba szedte. Ezek a benzinmotoros telepeknek az épületekben való elhelyezésénél betartandó megelőző tűzrendészeti szabályok a következők:

A motorhelyiség falai, valamint a padlózat és mennyezet éghetetlen anyagból készítenők.

A másra fel nem használható helyiség ajtajai kifelé nyílnak.

A benzinfőtartály elhelyezése egy teljesen külön helyiségben történik, amelynek gondosan bevakolt falai, padlója és mennyezete hasonlóképpen éghetetlen anyagból készüljenek.

E helyiség, mint az előbbi, semmiféle más célra nem szolgálhat, ezenkívül pedig sem nyílással, sem más módon egyéb helyiséggel összeköttetésben nem lehet.

A benzintartó kamra ajtaja csakis a szabadba vezethet, tűzbiztos anyagból készítenők, legkevesebb 60 mm széles kőkeretet kell takarnia, kifelé nyitásra beállítva s avatatlanok előtt zárva kell lennie.

Az ajtóközszob a padlózattól legalább 200 milliméternyi magasságig emelendő.

Az ablakok pontosan zárók, tűzállók s kívülről zárhatók legyenek.

Amennyiben művilágítást is alkalmaznak e helyiségben, úgy az csakis villamos világítás lehet, kettős üvegburkolatba zárt villamos körtekkel, burkolt áramvezetékekkel, kívülről szerelt kapcsolóval ellátva.

Másmilyen világítás csak akkor engedhető meg, ha e világítás a helyiségen kívül nyírt elhelyezést s a világító sugarak teljesen légmentesen zárt üveglapon hatolnak be a helyiségbe.

Máskülönben a helyiségbe égő vagy izzó tárggyal, nyírt lánggal, égő szivarral, vagy pipával belépni a legszigorubb tilos. É tilalom a helyiség ajtajára alkalmazott feltűnő felirattal is jelzendő.

Kéménynyílások, fűtési berendezések, gáz- vagy vízmérő készülékek e helyiségben nem helyezhetők el.

A benzin főtartály az épületen kívül kifalazott vízmentes gödörben, eiszternában is tartható. A gödröt lezárható vaslemez-ajtóval látjuk el s az ajtóra tartós festőanyaggal „Tűzveszélyes“ feliratot alkalmazunk.

Ugy a motor, mint a benzinkészlet helyiségének kellő szellőztetéséről való gondoskodás szintén elkerülhetetlenül szükséges.

A szellőztető csöveket úgy vezetjük ki a szabadba, hogy a benzingázok ne juthassanak valamely más helyiségbe s e szellőztető csöveknek nem szabad a kéménycsőbe, esőt levezető scatornába stb. torkollniok.

Az összes benzinhordóknak robbanásmentes (Henze-féle) edényeknek kell lenniök.

A benzinnek a motorhoz való juttatása végig, teljesen zárt és a motorhoz csavarokkal és teljes tömítéssel odaillesztett csővezetékben történik s a benzin szárnyszivattyu vagy más alkalmas módon továbbítassék a csővezetéken át a motorba.

Az összes csővezetékek teljesen légmentesen és fémből készítenők s a csőfalak oly erősek legyenek, hogy külső mechanikai behatásoknak, lökésnek ellentállhassanak.

A fűtőkémény, a szellőztető csövek, a csőlevezető stb. a kipuffogó gázok elvezetésére nem használhatók. E célra teljesen külön s a szabadba vezető csövek használandók.

A kipuffogó csövek nyílása végül úgy szerkesztendő, hogy a kiáramló gázok sem faalkatrészekhez, sem más gyúlékony anyaghoz ne érhessenek, ellenben a végök a tető síkjánál félméterrel magasabba nyuljon ki.

St.

— **A néptömeg sulya.** Ünnepségek és nagy látványosságok alkalmával igen sokszor történtek már szerencsétlenségek azáltal, hogy a tribünök az óriási suly alatt leszakadtak. Valamennyi efajta katasztrófa közt legborzasztóbb volt az, amely 1896. május 30-án a cár koronázása alkalmával történt Moszkvában, ahol több ezer ember vesztette életét. Ezen szerencsétlenségek oka természetesen mindenkor az volt, hogy nem vetettek számot a tribünök ellenálló képességével s nem gondolt senki annak kiszámítására, hogy egy-egy tribün legfőlebb hány embert bír el. Most egy amerikai tanár, L. J. Johnson és egy bonni építőmester kiszámították, hogy egy lejtősen emelkedő területen egymás mellett álló álló embercsoport micsoda sulylyal nehezedik a földre. A számítás szerint egy négyzetméter területre legfőlebb 9 ember juthat, abban az esetben, ha azoknak a sulya egyenkint nem több, mint 72 kilogramm.

— **Puskaporral indított gép.** A Magyar Automobil-Ujságban olyan motorról olvasunk, a melyet puskapor robbanása indít meg. Ezt az első hallásra furesa és mindenképpen érdekes újítást a motorok indításával járó kellemetlenség hozta létre. A gázmotorok működése ugyanis olyan, hogy a beszívott gázkeveréket meg kell süriteni és csak aztán történik meg az első robbanás, amely a gépet megindítja. Ennek az első gázkeverék-komprimálásnak kézzel való eszközlése igen fáradságos és veszedelmes is lehet. Kitaláltak hát sokféle módot s ezekhez csatlakozik most a Wolseley-féle angol társaság módszere: a puskapor, melyet vak-töltéssel tesznek a hengerbe és alkalmas módon fölrobbantják. Így indul meg a gép. Ha a puskapor gázai károsnak bizonyulnának a hengerfal anyagára, akkor a mennyiség kellő megválasztásával akarják az esetleg túlságosan nagy hőfokot csökkenteni. Ha ez mind sikerül, bizonyára az ilyen robbantás lesz valamely gázmotor megindításának legegyszerűbb módja.

TESTÜLETI ÉLET.

Mohács.

A mohácsi évi jelentésben olvassuk:

Mikor egy testületi év lefolyása után pihent tartunk és afelett gondolkozunk, vajjon a multakhoz képest van-e valami előnyösnek mutakozó változás? Haladtunk-e? Megfelelünk-e kitűzött célunknak? Érdemesek vagyunk-e arra, hogy testületünket a közönség továbbra is pártfogásában részesítse? Az ily irányú elmélkedésnél lehetetlenség elzárkóznunk abbéli véleményünknek kinyilvánításától, hogy az önkéntes tűzoltó-testületek minden más társadalmi egyesülettől élesen megkülönböztetendők, mert a cél, a feladat, amelyek miatt megalakultak és a melyeknek szolgálatában állanak, lényegesen elütő minden más egyesületétől! Nem akarjuk mi ezzel a többi társ-egyesületeknek üdvös és hasznos működését a legkevesbbé sem kicsinyelni. Csak azt a különbséget akarjuk kiemelni, ami az önkéntes tűzoltó-testületek és más társadalmi egyesületek működése között létezik és tényleg meg is van.

Mindenekelőtt szembeötlő az, hogy az önkéntes tűzoltó-testületeknek szervezete is egészen más, mint a többi társegyesületeké!

Míg a többi egyesületnek tagjai a műveltséget tekintve, jóformán mind egyenlők és a tagdíjlefizetése ellenében kényelemben és nyugalomban élvezik az egyesület nyújtotta összes, azonban jobbára magán célokat szolgáló előnyöket; addig az önkéntes tűzoltó-testületnél mindenekelőtt a tagoknak kétféle csoportja különböztethető meg és pedig:

- a) a pártolóké,
- b) a működőké.

A pártolók a fizető tagok. A működők azok, akik kényelmüket és nyugalmaikat feláldozván, minden irányban szolgálják a testületnek nemes célját, bizonyos értelemben katonai fegyelem alatt állanak, tehát szabadságukat önkéntes elhatározással önmaguk korlátozzák és emellett nem ritkán a veszedelembé rohannak. Mindezt ingyen, minden jutalmazás nélkül! Ez a ténykörülmeny helyezi az önkéntes tűzoltó-testületeket minden más magán, de azért mindenestre szintén szép célokat szolgáló vagy az önkéntes tűzoltó-testületekkel rokon feladatokat megoldó közcélú egyesületek fölé; ez adja meg az önkéntes tűzoltó-testületeknek azt az erőt, a melylyel mindenkor eredményesen szállhatnak sikra és bátran vehetik fel a harcot bármely ellenük elhangzó kritikával szemben is.

Kétségtelen, hogy a helyesen szervezett és vezetett önkéntes tűzoltó-testület minden városnak, minden községnek jól kamatozó tőkét képez. Kétségtelen az is, hogy az olyan város vagy községnek tűzrendészeti kiadásait — amelyekben egy jól szervezett önkéntes tűzoltó-testület örökös éber a város vagyona felett, — jóval csekélyebb az olyanokénál, a melyekben önkéntes tűzoltóság nincsen, vagy

a melyekben az önkéntes tűzoltóság feladatait hivatásos tűzoltók látják el. Végül kétségtelen az is, hogy városunk, tekintve nagy terjedelmét, csak nagy áldozatok árán volna képes az önkéntes tűzoltó-intézményt helyettesítő hivatásos tűzoltóságot fenntartani. Ez adja meg az okát egyszersmind annak is, hogy miért teszi ugy az általános tűzrendészeti kormányrendelet, valamint a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet is egyformán kötelezővé a városoknak és községeknek, hogy önkéntes tűzoltó-testületeket szervezzenek, a meglévőket pedig fenntartsák, anyagilag segíezzék és megfelelő helyiségekkel ellássák.

Nagy az a feladat, szép és nemes az a cél, amelyet az önkéntes tűzoltó testületek katonái szolgálnak! Egyaránt méltó a nagyközönségnek, de a városnak pártfogására is. A nagyközönségre azért, mert csekély tagsági díj fizetésével lehetővé teszi azt, hogy az önkéntes tűzoltó testületek szereiket jó karban tarthassák, a szereket tervszerűen és célszerűen gyarapíthassák; a városra meg azért, mert nagyobb anyagi áldozatok meghozatala nélkül képesek a fizetéses tűzörséget tartani, annak tagjait kellően kiképezni és az értékesebbél értékesebb, évről-évre szaporodó szerekek jókarban tartásáról is gondoskodni, tűzvészekhez pedig kellően begyakorolt, 6 taggal azonnal kivonulni.

Az a testület, amely mint a mohácsi, 31 éven keresztül hiven teljesítette kötelességét és éber örökös a város nyugalma felett, hiszszük és valljuk, méltó, hogy fejlődését illetőleg a jövőben is támaszkodhassék a nagy közönségre.

Mindezeknek előrebocsajtása után pedig az elmúlt évre vonatkozó működésünket akképp jellemezhetjük, hogy ott vagyunk ismét, ahol már évekkal ezelőtt megálltunk! Az új városházat egyhamar fel nem építik. Sőt ismerve a hangulatot, nem is fognak egyhamar új városházat építeni, hanem a legnagyobb valószínűség szerint a mostanit fogják kibővíteni, amely kibővítésnek keretében azonban egy tűztorony meg sem is építhető, avagy legalább nem olyan, mely akár a takarékoság, akár a célszerűség szabályait szem előtt tartva, a tűzoltói követelményeknek megfelelő lehetne.

Közkutunk sem lesz a város belső területén. Az a hely, ahol próbaképen egyet furatni megkísértenek, — a város külső területe levén — nekünk soha és semmiféle körülmények között hasznunkra válni nem fog. Folytatólag leszünk kitéve tehát olyan botránys eseteknek, hogy tüzekhez kivonulunk, a helyszínén szereinkkel megjelenünk, működni azonban víz hiányában képesek nem leszünk.

Tarthatatlan és valóban nevetséges az a helyzet, amelyben vagyunk és még tarthatatlanabbá válik a helyzetünk, a szereket szállító lovak számának elégtelen volta következtében.

(Folyt. köv.)

Gyujtogató tűzoltók.

A legkülönösebb per folyt le Freibergben, a siebenlehni (Szászország) polgármester és az ottani tűzoltók ellen. — Ezek a tűzoltók a polgármester rendeletére 1905 óta több mint száz házat felgyújtottak, vagy leromboltak s a fecskendőket csak színleg működtették a tüzesetnél, hogy a házak földig égjenek. Szinte hihetetlen, hogy ez a manipuláció évek során keresztül földérintetlen maradt, de a vizsgálat erre is szolgál magyarázattal. A gyujtogatás ugyanis a városi tanács beleegyezésével, az illető lakos tudtával és Bartel polgármester s tűzoltóparancsnok parancsára történt.

A városi tanács és a polgármester a város újjáépítését tervezték s ezt eléggé szokatlan és eredeti módon úgy akarták elérni, hogy Siebenlehn Phönixként, lángokból szülessen újjá, mert ez még a konyhára is hoz valamit. Terveket készítettek a szabályozásról s ha valamelyik ház annak útjában állott, kiadták a tűzoltóknak a parancsot, hogy gyujtsák föl az alkalmatlan ingatlant. És ennek a szabályozásnak a tulajdonos sem vallotta kárát. Németországban ugyanis a tűzbiztosítás kötelező s hogy a derék siebenlehniek jól bebiztosították a házukat, magától értetődik. Hogy mennyire rajongtak a hatósági gyujtogatásért, mutatja az, hogy néhány türelmetlen polgárt meg kellett inteni, hogy várjon, a míg rákerül a sor.

Egy Rudolf nevű csendőr le akarta leplezni a gyujtogatókat, de a tűzoltók oly jól voltak szervezve, hogy semmi pozitív adatot nem tudott szerezni ellenük. Ha a tűznél megjelent, úgy hullott a téglá és zsarátnok a fejére, hogy az élete forgott kockán s kénytelen volt visszavonulni. Olyan vakmerőséggel üzték a siebenlehniek ezt a tűzpolitikát, hogy listákat vezettek azokról a házakról, amelyeknek pusztulni kellett. Kisebb-nagyobb időközökben gyujtogattak, mert a polgármester elve ez volt: „Ritkán égjen, de alaposan“.

Harmadéve hét ház égett egyszerre. Amelyik nem akart mindjárt kigyulni, annak egyszerűen a fedelét verték le és ha rosszul égett, égő zsarátnokot dobtak rá. Az okvetetlenkedő eszvesztőt, aki félt, hogy a dolog ki fog tudódni, a polgármester alaposan leszidta. Amikor az erdészház égett, Starke vádolt felszólította az egyik tűzoltót, hogy váltsa föl őt, míg az istállót fölgyújtja s mikor a tűzoltó rémülten figyelmeztette, hogy megláthatják, Starke vállvonogatva felelte: „A polgármester parancsolta!“ és a következő peroban az istálló is lánggal égett. Megtörtént, hogy idegen tűzoltók érkeztek segísége. Ezeket úgy rázták le magukról, hogy nem adtak nekik vizet, elvágták véletlenül a tömlőt, vagy pedig egyszerűen elküldték őket azzal, hogy: „E z a m i t ű z ű n k, semmi közöttök hozzá!“ Az oltásnál még a falakat is ledöntötték, hogy annál többet fizessen a biztosító társaság és menteni csak azt mentették, ami nem volt biztosítva.

Az egyik tanu így jelle Az egyik tanu így jellemzi a viszonyokat: Aki jól akart élni, csak lki jól akart élni, csak be kellett lépnie tűzoltónak. Mert először az emőnak. Mert először az energikus oltásért jutalomban részesült, máalomban részesült, másodsor a tűzoltókasszából háromszor éveerszából háromszor évenként nagy ünnepet rendeztek. Minden tűzesedeztek. Minden tűzeset valóságos ünnep volt. A tűzoltók előre mélt. A tűzoltók előre meghatározták, hogy a tűzkárosult Lager-, vagy Bäckárosult Lager-, vagy Bairisches Bier-t csapol-tasson-e tűz után, mikor issen-e tűz után, mikor is holtra itták magukat. Mikor Neumann keret. Mikor Neumann kereskedő háza égett, a tűzoltók mozdótáblából ittátzoltók mozdótáblából itták a sört és konyakot s csak arról panaszkodtakcsak arról panaszkodtak, hogy szivar nincs a kéznél. E mellett még a vőznél. E mellett még a város is megjutalmazta néha derék tűzoltóit. éha derék tűzoltóit.

Az eset egyébként azt Az eset egyébként azt eredményezte, hogy a szászországi bizto sitászászországi bizto sitási törvény revízió alá kerül. A bizt. kamaráá kerül. A bizt. kamara előtt pedig már is hever egy indítvány, melőver egy indítvány, melynek értelmében azt javasolják, hogy a rozogavasolják, hogy a rozoga házak lebontása és újra építése esetén, a biztpra építése esetén, a biztosító társaság hozzájárulási költséget árulási költséget engedélyezzen.

SZAKIROD.

SZAKIRODALOM.

Jász-Nagykun-Szolnok v Jász-Nagykun-Szolnok vármegye szövetsége lapot indított. Nem minpot indított. Nem mindennapi elhatározás, mert eddig csak a vasvármert eddig csak a vasvármegyei bajtársak dicsekedhettek azzal, hogy aszdhettek azzal, hogy az országos szövetség hivatalos lapján, a „Tűzrevatalos lapján, a „Tűzrendészeti Közlöny“-ön kívül nekik még egy sávül nekik még egy saját külön hivatalos lapjuk is van. apjuk is van.

A lap célját az első szám A lap célját az első számban maga az alispán, dr. Benkó Albert, mint az. Benkó Albert, mint a vármegyei szövetség elnöke ekkép körvonalozzámőke ekkép körvonalozza:

„Szakszerű cikkekkkel „Szakszerű cikkekkkel a laikusokat meggyőzni, a hivatalos körökőzni, a hivatalos körök jóindulatu figyelmét felkeresni, s utmutatásokkeresni, s utmutatásokkal a rendészet ezen egyik ágazatában hatósággyik ágazatában hatóságoknak és előljároságoknak szolgálatot tenniőknek szolgálatot tenni.“ — ez lesz feladata annak a lapnak, mely Jnnak a lapnak, mely Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén állármegye területén állandó harcoca kíván lenni a tűzrendészetnek. Tanni a tűzrendészetnek. Talán ezert is hívja magát egyszerűen Tűzrendészet egyszerűen Tűzrendészet Közlönynek, holott ez a cím az országos szöve a cím az országos szövetség hivatalos lapjéé.

A szerkesztést a vármeg A szerkesztést a vármegyei szövetség titkára, Csatár Andor, csépai psatár Andor, csépai parancsnok vállalta el, aki meglehetősen önérzettőki meglehetősen önérzettel ilykép mutatkozik be: „Erély és kitarar: „Erély és kitararás nem ismeretlen fogalmak előttünk s a vezgalmak előttünk s a vezetés tapasztalt kezekben van. Az együttéran van. Az együttérezést, egyetértést megszoktuk már aszagszoktuk már a vészben, — szóval minden kellék adva minden kellék adva van, hogy a haladás bajnokai közé kitorülhetajnokai közé kitorülhetetlenül vessük bele a szövetség nevét.“ Szivesözvetség nevét.“ Szivesen veszünk tudomást róla, mert a többi adóla, mert a többi adott kellékeken kívül különösen a kitararásból, különösen a kitararásból, elég nagy dozisra lesz a szerkesztőnek szüksége. szerkesztőnek szüksége.

Az első szám igen vál. Az első szám igen változatos és mint afféle duplaszám eléggé bő tartaplaszám eléggé bő tartalma is. Midőn azonban ezt constatálnók, egan ezt constatálnók, egyet collegialis jóakarrattal már ez alkalomból iattal már ez alkalomból is figyelmébe kell ajánlani legujabb szerkesztő-kni legujabb szerkesztő-kollegánknak. Csapja el a korrektortát. Mert a korrektortát. Mert az még hagyján, hogy javítatlanul hagyjaoggy javítatlanul hagyja benn a sajtóhibákat; de hogy még a kézirate hogy még a kézirat is javitgasson, ez határozott tulkapás. Aatározott tulkapás. A párizsi kiállítás pl. 1900-ban volt, azt nem 900-ban volt, azt nem volt szükség 1901-re javítani ki. avítani ki.

A havonként egyszer n A havonként egyszer megjelenni szándékozó új szaklap előfizetési áraj szaklap előfizetési ára egész évre 5 korona, míg a hirdetések soronkéig a hirdetések soronként 10 fillérbe számítatnak. Ugy az előfizetésatnak. Ugy az előfizetések, mint a hirdetések díja Csépara, a szerkesztőja Csépara, a szerkesztő címére, küldendők.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Tűzrendészeti törvény kell. Irta: Szabados Imre. — Hivatalos rész: József főherceg távirata az elnökhöz. A szept. 7-én Pécsen tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. Az ugyanott megtartott segélyző szöv. ülés jegyzőkönyve. Dr. Szily József felolvasása. (Vége.) — Az összegöngyölíthető acél-létra. (Ábrával.) Irta: R. — Vidéki városok vízzel való ellátása. Irta: V. J. — Levél a szerkesztőhöz. — Királyi kitüntetés. — A füstnélküli város. — A Nemzeti színház tűzveszedelme. — Benzinmotorok elhelyezése az épületekben. — Testületi élet: Mohács. — Gyújtogató tűzoltók. — Szakirodalom. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **Kossuth Ferenc**, kereskedelmi miniszter egy alelnökünkhöz intézett levelében a Balaton Szövetség tiszteletbeli tagjává történt megválasztását elfogadta. Óvári Ferenc t. i. a Balatoni Szövetségnek is elnöke.

— **Székesfejérvár vízvezetőke.** Székesfejérvár-ról jelentik: A város törvényhatósági bizottsága Széchenyi Viktor gróf főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A főispán megnyitó beszédében utalt arra, hogy Székesfejérvár város vízvezeték nélkül soha sem fejlődhetik a modern városok sorába, azután Pazar főmérnök miniszteri kiküldött tartott hosszabb és érdekes szakelőadást a vízvezetői és csatornázási tervezetéről. Többek hozzászólása után a közgyűlés 90 szavazattal 9 ellenében hozzájárult a vízvezeték és a csatorna létesítéséhez.

* **A rendezett tanácsú városok polgármesterei** által Esztergomban elfogadott memorandum egyik pontja a vidéki városok tűzrendészetével is foglalkozik. Rámutat ennek elhanyagolt voltára és sürgeti az ügynek törvény útján való országos rendezését. Egyben pedig kéri elrendelését annak, hogy az állam és a biztosító-társaságok terhére, a vidéki városokban is hivatásos tűzoltóságok szerveztessenek, mert — így mondja szó szerint a memorandum — mindaz, mit a tűzoltóság megment az elpusztulástól, megtartott adótárgy is, a biztosító-társaságoknak pedig direkt haszon.

— **Szeged város**, jövő évi költségvetésében az utcai világításra 118.122 koronát irányoz elő, míg a tűzoltás céljaira csak 46.358 koronát szán. Győr városa valószínűleg e példa után indulva akarja 42 ezer koronányi költség keretén belül megvalósítani tűzoltó intézményének a reorganizálását.

— **4 halott, 2 halállal vívódó, 7 súlyosan sebesült és 2 füstmérgezést szenvedett tűzoltó** — egy háromemeletes ház első emeletén előfordult szobatűz (tehát még csak nem is áruház vagy gőzmalom égése) alkalmából. Ezuttal azonban a katasztrófális lefolyást nyert eset nem nálunk, hanem Berlinben (Lehrter Strasse No 38) történt és így csak természetes, hogy nemcsak megokolása olvasható a tűzoltóság elé tornyosuló lehetetlen helyzeteknek, hanem még arra is van mentség, hogy egy asszonyt halva emeltek ki az ugróponyvából s hogy egy másik elé ugróponyva helyett egyszerű vízmentes takaró ponyvát feszítettek ki, amely a belézuhanó test súlya alatt

természetesen ketté repedt úgy, hogy az illetőt már félig halva szedhették csak fel a földről. Vajjon fog-e akadni Branddirektor, aki az esetet részrehajlatlan bírálat tárgyává teszi valaha? Mi azt hisszük ilyen Branddirektor a művelt Nyugaton nem akad. Ha mirőlünk volna szó — az egész más: akkor lesajnáló felolvasásokat is lehetne tartani az esetről.

— **A drezdai tűzoltóság**, mely tolólétrájával nemrég egy hét éves gyermeket gázolt el, úgy hogy az illető nyomban kiadta a lelkét, erősen panaszkodik a gyermekek (a drezdai gyermekek) ama rossz szokása miatt, amely szerint ezek a kivonuló tűzörséggel, míg a tüdejük bírja, versenyt rohannak s a tűzoltók ijesztgetésére fittyet hánynak. Igazán különös, hogy Drezdában is! vannak vásott gyerekek! A mi alldeutsch polgártársaink, meg az osztrákok neveltjei folyton arra esküdznek, hogy vásott gyerekek csak minálunk, ebben az általuk előszeretettel ugynevezett Barbarenland-ban lehetséges.

— **Frankfurtban**, a Majna mellett, jövő év pünkösd hetében nemzetközi mentő-kongresszus lesz. Résztételüket eddig a következő államok jelentették be u. m.: Ausztria, Magyarország, Olaszország, Svájc, Oroszország, Hollandia, Belgium, Angolország, Dánia, Görögország, Spanyolország és Észak-Amerika.

— **Grunewald**, Berlin közelében, egy cirkussal a tó partján fekvő község, kedvelt kiránduló- és nyaralóhely. 255 hektár területe, melyből 16 hektárt a tavak foglalnak el, 196 hektár ellenben be van építve, a többi utca, tér. A villák száma 418, a lakosság száma 4682. Összehasonlításként álljon itt, hogy mikkel rendelkezik a grunewaldi 44 főből álló önkéntes tűzoltóság: Bevételek volt (536 pártoló-tagtól és a községtől) 4756 Mk., míg a kiadás 4004 márkát tett ki. A működő-tagok tűz esetén óránként 75 pfeninget, gyakorlatért pedig 40 pfeninget kapnak. A posta műszaki emberei által jókarban tartott tűzjelző-hálózat 4 áramkörébe 28 állomás van bekapcsolva. Mind a 28 tűzjelző-telefon egy-egy önk. tűzoltó lakásán van elhelyezve. A szerek közül tömlőorsó decentralizálva is található 3 helyen. Az őrtanyán 2 pár ló van állandóan, melylyel a mozdonyfecskendőt és a vízes kocsi, vagy a 18 méteres Magirus-létrát és a szerkocsit szállítják ki első sorban. Van mentőtömlőjük, ugróponyvájuk, König-féle füstsisakjuk stb., azonkívül löemelő daru és egy automobil szénsavas fecskendő is áll rendelkezésükre. Tömlőkészletük 1005 méter belül gumizott és 90 méter közönséges kendertömlő. Melyik 5000 lakossal bíró városunkról lehetne hasonlókat referálni?!

— **Az antwerpeni kikötőben** szeptember 2-án megint nagy tűz volt. Most azonban nem a kőolajrakodón, hanem a faraktárakban, 250 hektár területen pusztított, egy millió és 250 ezer korona kárt okozván. A tűz a sztrájkoló dokkmunkások gyújtogatására vezethető vissza.

— Az Erzsébetfalvai Önk. Tűzoltótestület 1907 szeptember hó 15-én tartotta meg fennállásának 25 éves jubileumát. 1. Délután 3 óra-
kor diszgyakorlat volt a szertárpépület udvarán. 2. Délután 4 órakor diszközgyűlés a község-
ház nagytermében. Este pedig táncal egybe-
kötött mulatság egészítette ki az ünnepélyt.

Építkezés engedelem nélkül. A budapesti építő szabályok értelmében a kerületi mérnökök nem adhatják meg addig az engedelmet az építkezés megkezdésére, míg a jóváhagyott építkezési tervet meg nem kapták. Ez a szabály nagyon helyes és természetes, mert az építkezést a kerületi mérnököknek kell ellenőrizni, az ellenőrzés pedig csak a jóváhagyott tervek alapján történhetik. Sokszor megesik azonban, hogy ha az építkezés terveinek jóváhagyása ellen nincs is észrevétel, a tanács az építő engedelmet még sem adhatja ki, mert az építkezés szabályozással is kapcsolatos, s míg a szabályozást telekkönyvileg keresztül nem vitték, nem lehet az engedelmet kiadni. Ilyenkor az építő osztály ideiglenes építő engedelmet szokott adni, melynek alapján az építkezést megkezdhetik. Ezeknek a kiadása ellen azonban a kerületi mérnökök állást foglaltak, mert az ilyen ideiglenes engedelmek megadásakor a terveket ők meg nem kapják, minek következtése a legtöbbször az, hogy a tervektől annyira eltérnek, hogy az építő szabályokkal is össze-

ütkezésbe jönnek. Ebből azután a kerületi elöljáróságok, meg az építők között hosszadalmas huzavona keletkezik és sokszor egész épület részeket is le kell bontatni. A kerületi mérnökök az elöljárók értekezletét kérték föl, járjanak közbe, hogy ezeknek az állapotoknak végét vessék, mert ilyen körülmények közt a felelősséget ők nem vállalhatják. Az elöljárók értekezlete a mérnökök álláspontját magáévá tette s fölkeri a tanácsot, hogy jövőre az ideiglenes építő engedelmek kiadását mellőzze s találjon módot arra, hogy olyan esetekben, a midőn a végleges engedelem kiadását formások akadályozzák, azokat gyorsabban végezzék el, hogy az építők kárt ne szenvedjenek.

— **Új épületkolosszusok.** Newyorkban megint építenek két felhőkarcolót és pedig áruházak céljára. Teljes 25 millió koronába kerül a két épület emelése. A Church Streeten lesz ez a két építészeti csoda. 74 méter mélységben kezdik az építést. Huszonkételeteresek lesznek. Négyezer üzlethelyiség fér el a két épületben.

— **Háziaszony:** „Hallja maga Maresa! Azzal a huszárral való viszonyának legyen már egyszer vége!”

— **Már vége is van Nagysága,** kezit csókolom, mert tűzoltóm akadt helyette.“

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) feckendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON cs. és kir. udvari szállítók, gyártauk: tűzifecskendőket és mindenemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigzinház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindenemű tűzoltói létrákat és tömlőmotóllakat.

— **Walser Ferenc** — tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. Sügönyölm: „Walser Csángó-utca Budapest.“ Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYÁRTUNK:** tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

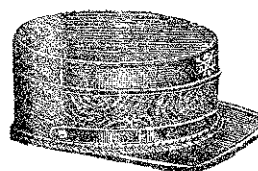
A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatos füzet ára 10 fillér.

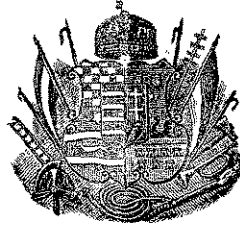
Kendertömlők, Szívótömlők, vedrek, sisakok, balták és egyéb tűzoltó-felszerelések megbízható beszerzése **Győző Béla és Társa cégnél** Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. a Vigzinház tőszomszédságában.

DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK 2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchényi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzbiztos mázolás. Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása. Száritó-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat Budapest, V., Pannonia-u. 2/B. Telefon 21—04.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmeden.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtiszteleteinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írójuk díjazásra formál ígényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tiszteletdíjért.
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Birálati jelentés

az 1906. évi november hó 20-án 1748/1906. sz. a. népszerű tűzoltói szakkönyvre hirdetett pályázatra beérkezett pályaművekről.

A pályázati hirdetmény alapján a f. é. március hó 10-iki határidőig két pályamű érkezett be és pedig:

1. 292/1907. sz. a. „Segítsünk a magyar népen” jeligével és
2. 309/1907. sz. a. „A szépligeti tűzoltóság” című „Mindent módjával” jeligével.

Egyik sem volt már újdonság a bírálók előtt, mert mindkettő részt vett már a múlt évi pályázaton is. Az elsőt, a „Segítsünk a magyar népen” jeligéjüt akkor még csak töredékben láttuk, mert a bemutatott tervezetből csak 4 kisebb fejezet volt feldolgozva s így díjazható nem volt.

A másik „A szépligeti tűzoltóság” című, már teljes munka alakjában volt itt. De egyrészt azért, mert elkészen adatott be, másrészt pedig elég sűrűn előforduló egyéb hibái miatt szintén nem volt jutalmazható.

Már ezen másodizben is sikertelenül hirdett pályázat eredményéről szóló jelentésünkben hangoztattuk, hogy bár a kitűzött jutalomdíjat kiadhatónak nem véltük, magát a pályázatot eredménytelennek nem tartjuk, mert az itt jelzett két pályamű szerzője nemcsak megértette, de át is érezte azokat a törekvéseket, melyeket az országos tűzoltó-szövetség elnöksége ezen a tűzoltás, tűzrendészet és röviden az orvosi első segélynyújtás körébe vágó s leginkább a vidéki tűzoltóságok tudnivalóit felölelő ismeretek nem annyira tudományos rendszerben, mint inkább népies leírásokban, könnyen érthető nyelvezettel, módszeresen tárgyaló népszerű tűzoltói szakkönyvre hirdetett pályázatnál maga elé tűzött, azt akarván, hogy kisebb tanfolyamok számára tankönyvet, az érdeklődőknek (elüljáróknak) pedig olvasmányt adhasson kezébe.

Az elsőnél föltűnt akkor az írói képesség, mely mondandóit a legvonzóbb köntösbe bújtatván, a magyar néplélek húrjain játszadozva akarta a tűzoltói ismereteket olvasóinak elméjébe lopni.

A második nagyobb szaktudásával, a feldolgozott anyag halmazával és a napról-napra

felmerülő szükségletek kielégítésére szánt módszerével imponált.

Joggal adhattunk tehát kifejezést jelentésünkben abbéli reményünknek, hogy ha a harmadik pályázatra több pályamű nem is érkeznék be, csak ez a kettő, egyik egészben kidolgozva, a másik a szükséges javításokkal átdolgozva, ugy a várt eredmény biztosítva lesz.

Jelentésünkben ugyan nem mutattunk rá, de a bírálók mindegyikében megfogant már akkor az aggodalom, hogy a „Segítsünk a magyar népen” szerzője műve megírásánál majdan nagyobb súlyt fog helyezni a szép nyelvezetre, a költői kidolgozásra, mint a tűzoltói szakismeretek kellő feldolgozására és sikeres terjesztésére. Am ennek az aggodalmunknak nem mertünk hangos kifejezést adni, nehogy azt, aki a tűzoltói ismeretek terjesztését célzó irodalmi munkában elsőnek lépett hazánkban — és pedig sok sikerrel kecsegtető módon — a népies irányzat terére, a további munkálkodástól visszariasszuk.

Sajnos, most már bebizonyult, hogy aggodalmunk nem volt alaptalan.

Az egészben kidolgozott anyagból azt látjuk, hogy a szerző íróember, még pedig gyakorlott író, aki népiesen, szépen, sok helyütt a lelket megragadóan tud írni; aki sokat foglalkozhatott már tűzoltói téren is, és pedig bizonyára nem csekély haszonnal és eredménnyel; szerzett is sok szakismeretet, de ez ismeretek olyanok, melyek nagy tömegéből a szükséges gyakorlat hiján nem volt képes még leszűrni azokat az igazságokat, melyek nemcsak a gyakorlati élet tapasztalataival oly gyakran ellentétben álló pusztá elméletben, hanem a valóságos életben is minden körülmények közt helyüket megállhatják. Egyszóval a szerző nincs még otthon egészen a tűzoltói szakismeretek terén, de különösen nincs otthon a gyakorlati téren.

Bizonyára sokat olvasott, hogy a szükséges elméleti ismeretekre szert tehessen, ez ismereteket azonban nem volt képes a gyakorlati életre alkalmazhatólag megemésztetni. Mert az élet, a tapasztalat az igazi mester s akit nem az élet tanít meg a való igazságokra, azt a gyakran nagy tudományossággal hirdetett álligazságok igen könnyen megtévesztik.

Ilyen az élet által sűrűn megcáfolt álgazságokkal különösen gyakran találkozunk a fejlettnék, magas színvonalúnak hirdetett, mert bőven termő nagyképű német szakirodalom terén, mely kvantitásával imponálhat ugyan, kvalitásával azonban nem mindig szolgál rá arra az elismerésre, melylyel sokan oly szívesen, de annál érdemtelenebbül elhalmozzák.

Ezeknek a több rendszerességgel, mint hasznavehetőséggel megírt külföldi, de kivált német szakkönyveknek káros behatása alól még hazai szakíróink se tudták magukat egészen kivonni, és még újabb művekben is elég sűrűn találkozunk azokkal a többnyire német agyaktól szakadt sületlenségekkel, melyekre az élet már százszorosan rácáfolt, amelyek bosszantóan ostoba voltáról már saját tapasztalataink nyomán is bőségesen meggyőződhattunk, de melyeket mint nagynevű férfiak által igazságokként hirdetett téves tanokat a magunk tapasztalatain fejlődött jó materiából kivetni, nem volt elég erkölcsi bátorságunk.

Es ha ez a bátorság az élet tűzében kiforrott s a gyakorlat terén megedzett szakíróinkban nem volt meg, vajjon lehet-e csodálni, hogy a tűzoltói szakirodalom terén, de legalább is az új csapáson haladó népies irányzat művelése terén ujoncoknak látszó és a széleskörű gyakorlati tapasztalatokat nélkülöző pályázókban sem volt meg, sem a kellő bátorság, sem a kellő képesség arra, hogy a jót a rossztól, a helyeset a helytelenről, a valót a valótlanról, az értékeset az értéktelentől elkülönítsék, kiválasszák, a nagy tömeget megrostálják s műveikbe csak azt vegyék be, amit a gyakorlati tapasztalat mint jót, helyeset nemcsak szentesített, hanem mint praktikus szempontból is értékeset megjelöl.

A válogatásnak ez a munkája bizonyára nem könnyű feladat, kivált annak, akinek tűzoltói szaktudása nem forrott ki még egészen s aki, hogy a sok utvesztőben járhasson, kénytelen a mások lábaira, gyakran a mások mankóira is támaszkodni.

Ilyeneknek látjuk mi a két pályamű szerzőit, de kivált a „Segítsünk a magyar népen“ szerzőjét, aki a tolforgatásban, a szépirodalom művelése terén teljesen otthon van, nem érzi azonban magát még otthonosan a tűzoltói szakításban.

A mult pályázatra beküldött mutatóványaival valósággal megvesztegette bírálóit és joggal, bár a közölt részletek oly kérdéseket öleltek föl, melyek inkább írói, mint szakbeli kvalifikációt igényeltek.

Hozzáfüzött reményinkben azonban most, hogy a pályamunkát a maga teljességében, 200 írott oldalon olvashattuk, sajnos, csalódunk, mert a nélkülözhetetlen gyakorlati tapasztalatok, de meg a kellő gyakorlati érzék híján is, a mű szerzője még mint író sem tudta magát feltatálni a szakbeli tömkelegben s aki oly szépen, szívet-lelket gyönyörködtetően, oly magyarán tudott írni egyik-másik fejezetben, az ott, ahol a szakbeli kvalitásoknak kellett dominálni, mint író is elvesztette lába alól a talajt, kikökönt helyenkint a jó mederből, de sőt időnkint még a népietlenség terére is kicsapott.

Mostani formájában tehát a pályamunka a kitűzött célnak nem felel meg, mert bár egyes részletek*) alkalmasak volnának is egyes tűzoltói ismeretek népszerűsítésére, magát az egészet, melyben sűrűn hemzsegnek a szakbeli

szempontból kifogásolhatók, sem kiadásra, sem jutalomra érdemesnek nem tarthatjuk. A népszerű irányzatnak sok helyütt sikeres szolgáltatásával azonban rászolgált az általunk készségesen megadott elismerésre, mely hiszük és reméljük, a munka szerzőjét arra fogja ösztönözni, hogy tűzoltói szakismereteit a gyakorlat terén való működéssel teljesebbé téve, tovább munkálkodjék s akkor belátható rövid időn belül bizonyára fog még kezünkbe adhatni oly könyvet, melyet mint az „iskolai és népkönyvtárak“ egy darabját sok haszonnal fognak olvasni a nép fiai és tanítói egyaránt.

A második: „A szépligetű tűzoltóság“ című pályamunka már a mult pályázaton is mint teljes mű képezte bírálat tárgyát s szerzője azt most teljesen régi alakjában, de a bírálók által kívánt javításokkal ellátva és két új fejezettel bővítve, de sőt a bírálók által egyáltalán nem kívánt és az országos tűzoltószerkiállítás és a szerelési gyakorlatokat nagyobb részt ábrákkal illusztráló ismertetését felölöl két melléklettel megtoldva nyújtotta be.

A két melléklet egymagában 24 félfő oldalra terjed ki és 147 darab, nagyobb részt a gyakorlati szabályzatból vett, tehát tekintélyes nagyságú ábrát tartalmaz, míg a körülbelül 256 sűrűn teleirt tulajdonképeni munka is 140 ábrával van megszerelve.

Az egész mű tehát körülbelül 280 írott oldalt tesz ki, míg az ábrák száma 287 drb. Ha figyelembe vesszük, hogy a „Tűzrendészet“nek csak 154, kevés kivétellel kicsi ábrája van, ugy a most bírálat tárgyát képező műnek a szerző tervezete szerinti kiadása esetén az a „Tűzrendészet“ méretein túl terjedő terjedelmet nyerne, ami pedig egyáltalán nem volt, de nem is lehetett az elnökség intenciója a pályázat kiírásánál.

Áttérve magának a műnek bírálatára, már eleve hangsúlyoznunk kell, hogy a módszert, melyet a szerző a tűzoltói szakismereteknek a falusi viszonyoknak megfelelő terjesztésében követ, föltétlenül helyesnek, jónak és célrányosnak ismerjük el, mert mellőzve minden tudományos rendszert, mondandóit az ugyszólván napról-napra fölmerülő szükségletnek megfelelően tárja elé. E mellett vannak azonban hibái is.

Ilyen hibája az, hogy a módszerességben nem használja ki kellőképpen a kínálkozó alkalmakat, holott pl. a járási felügyelő szemléje a vármegyei szövetségi közgyűlésen tartott szakelőadás, a vármegyei szövetség által rendezett kisebb tanfolyamok, de az országos szövetség nagygyűlése is kiváló alkalmakat szolgáltatott volna arra, hogy a tanításba változatosságot vigyen, a hallgatókban pedig fokozottabb érdeklődést keltsen. Ilyen és ezekhez hasonló alkalmak fölhasználásával bizonyára nem jutott volna a szerző abba a ferde helyzetbe, hogy ujdonatuj s a kipróbálásnál is kitűnőeknek bizonyult fecskendőkön legyen kénytelen folytonos vizes próbákkal bemutatni a fecskendők működési zavarait, amelyekről szóló fejezet, ezektől eltekintve is, az egész műnek leggyengébb része.

Ugyancsak hibája és pedig az eddig említetteknel súlyosabb hibája a műnek, hogy a kezdetben oly szépen induló népies irányzatból csakhamar kikökök, nem is a módszerben, hanem a hangban, és pl. a tűzről, a gyulékony és tűzveszélyes anyagokról, a tűzelőszerek és helyekről, a világítószerekről, az okszerű építkezésről szóló, tehát elég tekintélyes számú fejezetek nagyobb tudományos apparátussal, de

*) Ezeket a szerző szíves engedelmével lapunk t. olvasóival meg fogjuk ismertetni. A szerk.

annál kisebb gyakorlati értékkel vannak megírva, sok helyütt oly nyelvezettel is, melyet a nép, kivált azért, mert a száraz tételek gyakorlati példákkal megvilágítva nincsenek, megérteni nem képes.

Általában esodálatos, hogy a szerző, aki pedig tapasztalatokban bővelkedő olyan embernek látszik, aki a tűzoltói szaktanítás terén is működött már, oly kevés érzékkel bír a mindennapi élet talán aprólékosnak látszó, de annál nagyobb horderejű követelményei iránt, hogy azok fölött egyszerűen átsiklik s az általa hirdetett sok fontos tételnek az életben való alkalmazására, tehát tulajdonképeni értékesítésére oly kevés súlyt fektet.

Mindezen hibákon azonban, megtoldva a bírálók által még most is sűrűn kívánt helyes-

bitésekkel, lehet is, de kell is javítani, s ha azt akarjuk, hogy a nép kezébe értékes könyvet adjunk, meg kell kívánnunk, hogy szerő művét még egyszer alaposan dolgozza át s azt sajtó alá rendezés előtt még egy revízió alá vétesse. Az ábrák közül igen sokat, az A és B mellékleteket pedig összes ábrákkal egyetemben elhagyandónak tartjuk.

De habár ekként a mű mostani alakjában kiadásra nem is alkalmas s azzá csak újabb átdolgozás után lehet, mégis annak abszolút becsé el nem vitatható, s azért mint új csapáson indulót, holott itt-amott még sántikál is haladásában, a kitűzött 600 korona pályadíjjal jutalmazhatónak véleményezzük.

Budapest, 1907. július 13.

Dr. Szily József.

H I V A T A L O S R É S Z.

1462. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi november hó 9-én d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. A Bars vármegyei szövetség előterjesztése a tűzfelügyelők rangjelzése tárgyában.
2. Dr. Glósz Kálmán jelentése a Csongrád vármegyei szövetség alakuló gyűléséről.
3. A győri gőzmalomégés.
4. Jelentés a pénztár negyedévi forgalmáról
5. Folyó ügyek.

Ezen ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor ülést tart a segélypénztár elnöksége is.

Budapest, 1907. október 18-án

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

A tűzrendészeti törvényjavaslatnak tervezete, mely ez idő szerint az igazságügyi miniszteriumban van, a két főretortán keresztül megtett útja után, újabb tárgyalás alá kerül.

Bölcs Gyula, miniszteri tanácsos, országos elnökségünk azon tagjait, akik a törvénytervezet előkészítésében részt vettek, november hó 8-ára, a tanácskozás fonalának újból való felvétele céljából, ismét meghívta.

1404
1907. sz.

Jegyzőkönyv.

Főlvéve a veszprémmegyei tűzoltószövetségnek 1907. évi szeptember hó 8-án Városlődön, a római kath. elemi iskolában tartott XIV. évi rendes közgyűléséről.

Dr. Óvári Ferenc ügyvezető elnök megállapítván a közgyűlés határozatképességét, üdvözlí Koller Sándor alispán, közigazgatási elnököt, a jelenlevő járási főszolgabírákat, a tagtestületek képviselőit és a vendégeket s egyuttal a jegyzőkönyv hitelesítésére Nagy Adám Mihály és Somogyi Lajos igazolt képviselők fölkérését hozza javaslatba.

Olvastatott a választmány által a közgyűlés elé terjesztett és a szövetség működéséről szóló elnökségi jelentés, mely tudomásul vétetett.

Az évi jelentéshez foglalt tűzoltói tankönyv kiadásához szükséges összegre 800 K, kiutaltatott. Ezek az 1907. évi költségelőirányzat keretében nem foglaltattak.

Főjegyző előterjeszti a választmány által az 1908. évre összeállított költségvetési előirányzatot, mely szerint

Bevétel:

a) 184 tagtestület 1908. évi tagsági díja	2406 K
b) 1907. évi kamattjévedelem	130 „
Összes bevétel	2536 K

Kiadás:

1. 184 tagtestület után 1908. évre a M. O. T. Sz. pénztárába fizetendő 2—2 K tagsági-díj	368 K
2. 1 vármegyei {tűzrendészeti felügyelő}	350 „
3. 9 járási {uti-és egyenruha átalánya}	1800 „
4. postaköltség és irodai szükségletekre	60 „
5. irodahelyiség bére, fűtése és világítása	140 „
6. jutalmakra és segélyekre	200 „
7. az országos tűzoltó szaktanfolyam hallgatására kiküldendő két hallgató ösztöndíjára fejenként 120—120 K	240 „
8. kézbesítésért a veszprémmegyei tűzöröknek	30 „

Összes kiadás . . . 3188 K

a közgyűlés az 1908. évi költségvetést 2536 K bevétellel és 3188 K kiadással jóváhagyja és fölhatalmazza az elnökséget, hogy a mutatkozó 652 K hiányt az 1908. évben a tartalékalapból fedezhesse s ennek visszatérítése iránt a vármegye közönségéhez a szabályrendelet 98. §-a alapján előterjesztést tegyen.

Ügyvezető elnök fölkéri a járási tűzr. felügyelőket jelentéseik megtételére.

Fodor Gusztáv pápai járás felső kerületének tűzr. felügyelője igen sok községben szabályellenesen épített kéményeket talált; a tűzoltó eszközök hiányosak. Bakonyság, Homokbödöge és Nagy-Gyimóth község tűzoltósága gyakorlatot nem tart. Ugodon a tűzrendészet el van hanyagolva. Pápa városban a szövőség és a dohánygyárban és a villamtelepen talált tűzveszélyes állapotokat a vármegye alispánjának a községekben észlelt tűzrendészetellenes állapotokat pedig a pápai járás főszolgabírájának jelentette be. Pápa város tűzoltósága kitűnő és az ottani honvédszárókat is beoktatta.

Blázy Imre, a veszprémi járás alsó kerületének tűzrendészeti felügyelője jelenti, hogy Berhidán új szertár épült, de sok szertár

még maig sincs ellátva padlóval és menyezettel; ő is sok szabályellenesen épített kéményt talált, különösen Szt.-Kir.-Szabadján és Vörösbereyben. A felszerelés — csekély hiányoktól eltekintve — teljes. Ahol a tűzoltók hibásan gyakoroltak, ott ismételt gyakorlatot tartatott. Ősi község tűzoltósága teljesen gyakorlatlan és fegyelmezetlen. Veszprém város 5 szertára közül a belső 3 egy helyre összpontosítandó és a tűzoltóság létszáma fölemelendő. Három községben az igazolatlanul elmaradt tűzoltókat megbüntetetés végett a járási főszolgabírónak bejelentette. Véleményt adott a járási főszolgabírónak az almádi gyógyterem tűzbiztonsága tárgyában.

Kránitz József, a veszprémi járás felső kerületének tűzrendészeti felügyelője jelenti, hogy a múlt évben észlelt hiányokat a legtöbb község pótolta. Hanyag tűzoltókat két községben jelentett föl a járási főszolgabírónál, kik el is vették méltó büntetésüket. Lang Ádám kerületi kéményseprő-mesterrel 6 községben a házak kéményeit megvizsgálta s 36 szabályellenesen épített kéményt talált, melyeknek tulajdonosait a járási főszolgabírónál bejelentette. Nagyhidegkuton és Vámoson új szertár épült. Alispánnak tűzr. ügyekben 5 ízben adott véleményét.

Gácsér Lőrinc, a devecseri járás alsó részének tűzr. felügyelője jelenti, hogy a házi tűzoltóeszközök megvannak ugyan, de legtöbb helyen hasznavehetetlenek. Devecser nagyközség tűzrendészete, egyes apróbb hibáktól eltekintve, mintaszerű, a tűzoltóság azonban képzetlen. Somlyóvásárhely és Kerta községekben a tűzrendészet teljesen el van hanyagolva. A hanyag községek előjáróságainak szigorú figyelmeztetését, Dabrony, Vid, Csősz és Csőgle községek tűzoltóságainak megdicséérését hozza javaslatba.

Gombás Sándor, a devecseri járás felső és a pápai járás alsó kerületének tűzr. felügyelője jelenti, hogy Somlyóvásárhely szertára szűk. A csapatfelszerelés csak Mihályháza és Mezőlak községben teljes. Ahol a tűzoltóságokat gyakorlatlanoknak találta, ott gyakorlatot tartott és tanított. A fősúlyt a taktikai támadásokra fektette. Borsosgyőr, Tapolcafő, Pápakovácsi és Németbánya községek előjáróságait följelentette, mert a tűzoltóságot a szemlére össze nem hívták. Halimba, Döbrönte, Pápakovácsi községekben a tűzoltóságok gyakorlatlanok. A gyakorlatokról igazolatlanul elmaradó tűzoltókat: Noszlop, Halimba, Ajka, Pápakovácsi és Tapolcafő községekben följelentette. Halimba, Ajka, Pápakovácsi és Döbrönte községekbe s azok költségére oktató kiküldését javasolja. Oroszi és Mihályháza községek fecskendője piszkos.

Matkovich Jenő, a zirci járás felső kerület tűzrendészeti felügyelőjének jelentése szerint tűzr. szemléket csak Bakonybélben és Zircen tartanak. A fecskendők — a borzavári kivételével — mindenütt megfelelők. Nyomótömlőből legtöbb helyen csak az előírt 60 m. van meg. Kerületében van 5 önk. és 13 kötelezett tűzoltóság, melyek közül teljes felszereléssel csak a bakonybéli és a zirci tűzoltóság rendelkezik. Váltásdíjat igen kevés helyen fizetnek, sőt egy helyen vissza is követték. A községek az éjjeli őrszolgálatra kevés gondot fordítanak s csak Bakonybélben van rendes őrszolgálat. A bakonybéli tűzoltóság 2 tisztje a borzavári és a porvai tűzoltóságokat négy-négy napon át a tűzoltásban oktatta. Megvizsgálta a zirci gőzmalom és a bakonybéli apátsági székház acetylen-fejlesztőkészülékét. Ács-teszteren és Jászdon a tűzoltók — dacára a járási fő-

szolgabíró által láttaozott s a látogatás idejét bejelentő értesítésnek — a szemlére nem jelentek meg, mert a jegyző vagy hibásan, vagy egyáltalában nem is értesítette őket a járási tűzr. felügyelő jöveteléről.

Molnár Lajos, a zirci járás felső kerületének tűzrendészeti felügyelője jelenti, hogy a tűzrendészet terén javulást észlelt. Megvizsgálta 4 önkéntes és 15 kötelezett tűzoltóságot s ahol nagyobb hiányokat észlelt, ott ez év folyamán meg egyszer tart vizsgálatot. Sajnosan tapasztalta, hogy a községi bírák és előjáróságok a helyet, hogy erkölcsileg iparkodnának hatni a tűzoltókra, hogy kötelességüket teljesítsék; a tűzoltó intézmény fejlődésének gáncsot vetnek, a felsőbb hatóságoknak ítéleteit a hanyag tűzoltókkal szemben nem hajtják végre s így megtörténik, hogy míg a lelkiismeretesebb tűzoltók megjelennek a gyakorlaton, addig a többiek a korcsmából guny mosolylyal nézik, minek következménye az, hogy a következő gyakorlatra már senki sem jelenik meg. A tűzoltásra kötelezettek összeírásánál is rosszakaratlanul járnak el, mert sok tűzoltásra kötelezhető egyént protekzióból kihagynak s azt, aki szolgálati éveit kitöltötte, újra beírják. Az ilyen egyén természetesen gyakorlatra nem jelenik meg s ha följelentik, méltán tiltakozhatik zaklatása ellen. Az uradalmaknál az a fölfogás uralkodik, hogy a cselédség nem kötelezhető a tűzoltásra, tehát ezeket sem írják össze s így gyakorlatra sem jelennek meg.

Fölhivandók volnának a községi előjáróságok az összeírásnak pontos és lelkiismeretes teljesítésére; a gyakorlatokról igazolatlanul elmaradó tűzoltóknak a járási főszolgabírónál való följelentésére.

Dicséretre méltó a varsányi és rédei, továbbá a gyiróthi, péterdi és sikátori tűzoltóság, míg a gir-hathalmi tűzoltóság megrovandó, mert semmit sem tud. A szívó-nyomó fecskendő, melyet Ihász Lajos szerzett, eltűnt. Tűzveszélyes és kicsiny szertára van Teleki, Varsány és Réde községnek.

A tűzoltó felszerelések — eltekintve a kisebb hiányoktól — mindenütt megvannak.

A rédei tűzvész alkalmával 61 lakóház és 160 melléképület égett le; 30 sövényfalú ház földig égett. A varsányi és a csatkaai tűzoltóságok dicséretreméltóan működtek. Segélyalap alig van néhány helyen.

Gerber Sándor, az enyingi járás tűzrendészeti felügyelőjének jelentése szerint járása községeiben nagyon sok szabályellenesen épített kémény van, a mi nagyon sok tüzesetnek okozója. A felszerelés — csekélyebb hiányoktól eltekintve — teljes.

Ügyvezető elnök fölkeri a járási tűzrendészeti felügyelőket, hogy jelentsék be a jutalmazásra vagy segélyezésre méltó tűzoltóságokat, illetve tűzoltókat, mire

az elnökség fölhatalmaztatott, hogy a pénzbeli jutalomra vagy segélyezésre ajánlt tűzoltóságokat az ajánlt összeg erejéig pénzjutalomban részesíthesse, a dicséretre ajánlt tűzoltóságokat s egyes tűzoltókat dicséret okirattal tüntethesse ki a vármegyei tűzoltó-szövetség nevében.

A jövő évben tartandó XV. évi rendes közgyűlés helyéül Siófok, idejéül pedig 1908 évi június hó 29-ike, azaz Péter-Pál napja állapított meg.

Ügyvezető elnök előterjeszti, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 85--90. §§-ai értelmében vármegyei tűzrendészeti felügyelői tisztség szervezése vált szükségessé,

a közgyűlés a vármegye alispánjának a vármegyei tűzrendészeti felügyelőségre Blázy Imre szövetségi főjegyzőt és járási tűzrendészeti felügyelőt, az így megüresedő veszprémi járási tűzrendészeti felügyelőségre Czeczey Nándort; a pápai járási tűzrendészeti felügyelőségre Berkes Ágoston pápai parancsnokot ajánlja kinevezésre, választmányi taggá pedig Dukovits Istvánt egyhangulag megválasztotta.

Tárgyaltatott a vármegyei tűzr. szabályrendelet.

Dr. Óvári Ferenc elnök azt tapasztalja, hogy egyes községek a vármegyei tűzr. szabályrendeletben zaklatást látnak és hogy az tulajdonságos nagy áldozatokat követel tőlük, pedig az nem úgy van, mert a tűzr. szabályrendelet megalkotói első sorban a nép javát tartották szemük előtt s így a szabályrendelet szigorításával a tüzek számának apasztását óhajtották elérni, mert a tüzek által okozott kár milliókra megy. S miután a tüzeseteknek legnagyobb részét a takarmánynak a község belterületén való fölhalmozása okozza; azért kellett a közs szerűk fölállítását követelni.

A szabályrendeletnek 3., 5., 6. és 7. §§-ait vita alá boesátja.

Nagy Ádám Mihály, Enying nagyközség bírása, a szabályrendeletnek oly irányban való módosítását kívánja, hogy a közs szerűk fölállításának követelése enyhíthessék. A kötelező tűzkárbiztosítást hozza javaslatba, a fizetendő összegeket a vármegye kezelné. A közs szerűk fölállítását költségeseknek és fölöslegesnek tartja, mert közs szerűskertnek való helyet beszerezni és az előírt távolságot betartani lehetetlen. Jobbnak vélné, ha mindenki a saját körül falazott és biztosított telkén tartaná a takarmányt.

Csuka János, balatonfőkajári — Koller Antal külső vathi, — Kéri Imre ajkai, Boda László gergelyi községi bíró és Pölöskei József Lovászpataona képviselője szintén nem tartják jónak a közs szerűskertet, mert azon mindenkinek a takarmánya elégne.

Erdélyi Dániel, Szilasbáthás község bírása szerint Szilas-Báthás községnek közs szerűskert fölállítására 200 hold területre volna szüksége, ekkora területet egyben beszerezni lehetetlen.

Szalóky Géza a jelenleg uralkodó munkáviszonyok miatt közs szerűt fölállítani lehetetlennek tartja, mert most vagy nagyon drágán, vagy egyáltalában nem kapni cselédet s így magának a gazdának kellene sokszor zord időben kimenni takarmányért. A szél is sok takarmányt hordana el s így az amugy is megfogyott takarmány behordása nagyon sokba kerülne.

Fokszabadi községi jegyzője a takarmánynak a padlásán való tartását lehetetlennek, pajták építését pedig költségeseknek tartja.

Boesor Elemér, adász teveli körjegyző a 7. §. rendelkezése ellen tesz kifogást. Szerűskert fölállítását lehetetlennek tartja, mert a község pótdadója 48%-ot tesz ki. A takarmánynak a lakott ház padlásán való tartásának engedélyezését és a 7. §-nak módosítását kéri.

Kis István József (Siófok) a vízszerezést, vagyis megfelelő számú kutak furásának elrendelését és a kutak furatóinak segélyezését javasolja.

Bakonvyári Dániel, rédei jegyző, a háztulajdonosokat vízhatlan ponyvákhoz beszerzésére utasíthatná, mert csak azokkal lehet az égő kazlak ellen védekezni.

Fodor Gusztáv, csóthi jegyző kijelenti, hogy habár a közs szerűskertek fölállítását a maga részéről is lehetetlennek tartja, de bizik az illetékes körök méltányosságában s megnyugtatta a községeket. S míg a takarmánynak behordásánál és fölhalmozásánál, azoknak az épületektől való távolságát betartandónak, addig a lakott ház padlásán való fölhalmozását meg nem engedhetőnek tartja.

Kránitz József minden tekintetben Fodor Gusztáv nézeteihez csatlakozik, a szabályrendelet szigorú végrehajtását kéri.

Szeglethy György alelnök kijelenti, hogy a vármegyei tűzoltószövetség azért alakult meg, hogy a vármegye tűzrendészetét javítsa. Midőn ezen szabályrendelet megalkotottatott, az a hivatalos lapban közöltetett s így mindenkinek volt alkalma hozzászólni s észrevételeit, kifogásait megtenni, de akkor senki sem élt jogával. A 7. §. ellen fölhozott érveket nem osztja, mert az ember élete a legdrágább kincs s ha fél falu leég, akkor sem történik akkora kár, mintha egy emberélet elpusztul. A lakott ház padlására fölhalmozott és meggyulladt takarmány nemesak ember, de az állatok életét is veszélyezteti, mert az istálló sok helyen a lakóházzal egy tető alatt van. Ragaszkodik a 7. §-nak azon intézkedéséhez, mely a takarmánynak, csak emberek által nem lakott s a lakóháztól tűzfalal elválasztott épület padlásán való raktározását engedi meg.

Ügyvezető elnök szerint a magyart a jóra kényszeríteni kell s csak akkor látja be, hogy jót tettek vele, mikor a veszedelemtől baj nélkül menekült meg. Hivatkozik Márkó községre, mely 4 évvel ezelőtt csaknem félig égett le s ekkor lakóit a lakóházak és pajták tűzmentes tetővel való földésére kényszerítették. Márkóiak ellenszegültek, azt mondván, hogy a nehéz tetők alatt az épületek elsüllyednek s egész a királyig fölebbeztek s csak az alispán és a járási főszolgabíró erélyes föllépésének sikerült kivívni, hogy a leégett lakóházakat és pajtákot kivétel nélkül tűzmentes tetővel fedték, de a községnek azon a részén most már nincs is tűz s most már Márkó község lakói is belátják, hogy a biztosítás révén és a továbbtartás révén nekik pár év alatt teljesen megtérül e több kiadásuk.

Ami a közs szerűskertek fölállítását illeti, azokra nézve megjegyzi, hogy azoknak nem kell egy helyen lenniök, hanem a falu körül, minél több ponton. mint pl. Veszprémben. Ilyen célra igen alkalmasak a minden községben létező libalegelők s amint a kisajátítási jog erre nézve megadatik a törvényhozás által, akkor kivétel nélkül minden községben végre is lehet ezt hajtani. Sajnos, hogy a községi kiküldöttek a szabályrendelet 7. §-át figyelemmel el nem olvasták, hisz abban kifejezetten benne foglaltatik, ha a község helyi viszonyai a szerűskertek felállítását meg nem engedik, a főszolgabíró annak létesítése alól a községet fölmentheti. A szabályrendeletnek a szerűskertre vonatkozó intézkedése tehát fentartandó és megváltoztatására semmi szükség sincsen.

Koller Sándor, alispán, kijelenti, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 1907 évi május hó 2-án adatott ki s 6-án lépett életbe. Panaszosok annak csak a 3. §-át olvasták el, a 7. §-nak is a végét, de az elejét nem. A kivánt módosítás — még ha szükséges volna is, — egy éven belül akkor sem lehetséges. A lakóház padlására semmi körülmények között sem fogja megengedni a takarmány fölrakását. Maga

is gazda volt, tudja, hogy a takarmány közelségére szükség van s épp ez okból a takarmánynak csak a lakóháztól tűzfalal elválasztott és emberek által nem lakott épület padlásán való raktározását fogja megengedni.

Nagy Ádám Mihály és a többi főlshózalók javaslataikat visszavonják s belenyugosznak a mérséklettel végrehajtott tűzrendészeti szabályrendelet összes intézkedéseibe:

a közgyűlés a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet összes intézkedéseibe belenyugszik, annak módosítását nem kívánja.

Ugyvezető elnök indítványozza, miszerint tekintettel arra, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 50. §-a értelmében a községi tűzoltóparancsnokokat a vármegye alispánja nevezi ki s minthogy parancsnokká csak tanfolyamot végzett tűzoltó nevezhető ki, minthogy az országos tűzoltószaktanfolyamra évenként csak 2 hallgató küldhető, jövő évben járásenként tűzoltó-szaktanfolyamok rendeztessenek:

a közgyűlés tűzoltó-szaktanfolyamnak jövő év tavaszán és őszén leendő megtartását szükségesnek tartja s utasítja az elnökséget, hogy keresse meg a vármegye közönségét a tűzoltó-szaktanfolyamok olyképp való elrendelése iránt, hogy azok tavasszal is, őszszel is 2—2 járásban megtartassanak.

Ugyvezető elnök előterjeszti a noszlopi körjegyző jelentését, melyben Unger Mihály községi bírót, ki a közigazgatás minden terén, munkássága, szorgalma, megbízhatósága és erélye által a többi községi bírák felett áll s akinek erélyes eljárása és önfeláldozó bátorságának tulajdonítható az, hogy Vida Borbála községi szegény az égő házból Schillinger József és Vesztergom Imre által kimentetett, kitüntetésre ajánlja:

Unger Mihály, Magyar-Polány község bírója, a közigazgatás terén szerzett érdemei elismerésül és életmentésért, továbbá Schillinger József Vesztergom Imrével együtt életmentésért kitüntetésre felsőbb helyre fölterjesztetni rendeltetett.

Kránitz József indítványozza, hogy bizasék meg valamelyik járási tűzrendészeti felügyelő tűzoltó-eszközök tisztántartásáról és gondozásáról szóló szabályzatnak megkésztésével, melyet a szövetség sokszorosíttatna és a községeknek megküldetné, ahol a szertárban üveg alatt s keretbe foglalva, kifüggesztendő volna, mert a legtöbb helyen nem tudják, hogy miképpen kell a tűzoltó-eszközöket tisztítani és gondozni:

indítványozó megbízott ilyen szabályzatnak összeállításával, mely sokszorosítás után kiosztatni rendeltetett.

Kránitz József indítványozza, hogy új statisztikai táblázat állíttassék össze, mert az eddig használt már nem felel meg a viszonyoknak:

indítványozó új statisztikai táblázat összeállításával és bemutatásával megbízott.

Ugyvezető elnök a tűzrendészeti felügyelők egyenruhájának és rangjelzésének tárgyalása előtt olvassa gróf Széchenyi Viktor, országos tűzoltó szövetség elnökének táviratát, a közgyűlés a táviratot éljenzéssel fogadta és elnök által szövegezett üdvözlő táviratban válaszolt reá.

A tűzr. felügyelők egyenruházatát nem változtatja meg, hanem az országos tűzoltó szövetség által a tűzoltótisztek részére megállapított színű ruhát fentartja, a rangjelzésre nézve pedig olyképp állapodik meg, hogy a járási tűzr. felügyelő a zubbony gallérjára alkalmazott 10 cm. hosszú hajtókán egy pirossal áttört aranycsillagot, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő pedig két ilyen csillagot viseljen.

Dr. Óvári Ferenc,
elnök.

Blázy Imre,
főjegyző.

Baranya vármegye és Pécs sz. kir. város tűzoltó-szövetségének végleges meg- alakulása.

(Eredeti tudósítás.)

Baranya vármegye és Pécs sz. kir. város tűzoltó-szövetsége f. é. szeptember hó 8-án, Pécsen, a vármegyei közgyűlési termében tartotta meg végleges alakuló közgyűlését. Soká váratott magára ez a vármegyei szövetség, míg végre tényleges működésének megkezdését elhatározta.

Tulajdonképpen 1903. évben alakult meg a mohácsi önkéntes tűzoltó-testületnek, helyesebben mondva, Szabó Gyula, az országos tűzoltószövetségi előadónak kezdeményezésére. 1903. évben ugyanis a mohácsi önkéntes tűzoltó-testület a saját és a vármegye területén levő önkéntes tűzoltó-testületek tagjai részére egy 11 napos tűzoltói tanfolyamot rendezett, amely alkalommal Szabó Gyula bajtársunk — felfogván a nyomoruságos helyzetet — a vármegyei tűzoltó-szövetség megalakításának szükséges és üdvös eszméjét hirdette. A szövetség ugyanakkor Mohácson, több testület részvétele mellett — persze egyelőre ideiglenesen — meg is alakult. Csakhogy ember tervez, Isten végez! Annak dacára, hogy az alapszabályok rövidesen jóváhagyást nyertek, a szövetség mégis véglegesen megalakulni 3 éven belül sehogyan sem tudott.

Schultz Ferenc Pécs városi rendőrkapitányának és Dittler Aurél könyvvezető, a Zsolnay-féle gyár tűzoltóparancsnokának jutott eszébe, hogy a szövetség végleges megalakulására alkalmasnak kínálkozik a pécsi országos kiállítás szeptember hó 8-án valóban sikerült is a dolog.

Ezen a napon avatták ugyanis fel a Pécs városi és önkéntes tűzoltóság új, stilszerű lak-tanyáját. Ezen a napon vették át ugyanők a tűzoltószereik méltó és modern kiegészítését képező benzinmótoros fecskendőjüket és forgatható tolólétrájukat. Végül ezen a napon ülte meg a Zsolnay-gyári tűzoltóság 25 éves fennállásának emlékűnnepét. Ezt a hármasséget ragadta meg a két derék vezető arra, hogy az ünnepségek méltó keretébe beillesse a vármegyei tűzoltó-szövetség végleges megalakulását is. És valóban lélekemelőek is voltak ezek az ünnepségek!

Mindenekelőtt sikerült a pécsieknek az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségénél kieszközölni, hogy rendes havi ülését szeptember hó 8-án Pécsen tartsa meg s egyuttal részt vegyen az e napon tartott összes ünnepségeken.

Az Országos Tűzoltó-Szövetségnek 10 tagja gróf Széchenyi Viktor elnökkel az élén szeptember hó 7-én érkezett meg Pécsre, ahol is a pályaudvaron a tűzoltó-testületek és Pécs város notabilitásai fogadták őket. Majd a kiállítás területén ismerkedési estély volt. Szeptember 8-án programmszerűleg a Zsolnay-gyári tűzoltóságnak a pécsi önkéntes tűzoltó-egyesü-

lettel a gyári épületek egyik-másikán jó sikeretek egyik-másikán jó sikerrel végzett együttes támadási gyakorlata, majd támadási gyakorlata, majd a gyári gyönyörű parkban rendezett jubiláris parkban rendezett jubiláris ünnepélyen ezzel kapcsolatban a szolgálati kapcsolatban a szolgálati emlékérmek kiosztása volt.

A gyár tiszteletbeli tűzoltóparancsnokát illetőbeli tűzoltóparancsnokát illető 25 éves szolgálati emlékérmét gróf Széchenyi emlékérmét gróf Széchenyi Viktor szövetségi elnök valóban magas szárnya-elnök valóban magas szárnyalású buzdító beszéd kíséretében személyesen kíséretében személyesen tüzte fel Zsolnay Miklós mellére. Miklós mellére.

Ezt követte a vármegye tűzoltó-szövetségé-vármegye tűzoltó-szövetségének közgyűlése, amelyen 20 testület 223 taggal, melyen 20 testület 223 taggal, Pécs sz. kir. város területéről és az egyes község területéről és az egyes községek részéről 38 község 56 kiküldött taggal, község 56 kiküldött taggal, az Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnöksége és szomszövetség elnöksége és szomszéd vármegyebeli önkéntes tűzoltó-testületek, önkéntes tűzoltó-testületek, valamint, a tűzoltó-szaklapok részéről Ádám-szaklapok részéről Ádám József, „A Tűzoltók és Mentők“ szaklapjának és Mentők“ szaklapjának felelős szerkesztője vettek részt. vettek részt.

A közgyűlést kevéssel 10 óra után Koszits vezéssel 10 óra után Koszits Kamill Baranya vármegye alispánja, ugyis mint vármegye alispánja, ugyis mint a szövetség ideiglenes elnöke nyitotta meg. enes elnöke nyitotta meg.

„Örömmel és szívéllyes szavakkal üdvözli a megyéllyes szavakkal üdvözli a megjelenteket. Azután elmondja, hogy a szövetség végelmondja, hogy a szövetség végleges megalakulása főleg azért szenvedett késedelmet, főleg azért szenvedett késedelmet, mivel a járási tűzrendészeti felügyelői állások tűzoltóészet felügyelői állások tűzoltótiszt minősítéssel bíró elegendő számmal bíró elegendő számú egyén hiányában — nem voltak betölthetők; más-n — nem voltak betölthetők; másrészt pedig a vármegyei és községi tűzrendészeti szabályok és községi tűzrendészeti szabályok, nemkülönb az éppoly fontossággal bíró épít-az éppoly fontossággal bíró építkezési szabályrendelet is revízió alatt állt. is revízió alatt állt.

Nagy és nehéz feladat vár a szövetségre — ugymondát vár a szövetségre — ugymond — küzd és küzdeni fog jó ideig a kezdet nehézségeivel jó ideig a kezdet nehézségeivel, amelyeket eléggé megmagyaráznak egyrészt a tűzrengmagyaráznak egyrészt a tűzrendészeti törvények hiánya, másrészt pedig a hiánya, másrészt pedig a tűzrendészeti ágakra kiterjedőleg kiadott kormányrendeletek kiterjedőleg kiadott kormányrendeleteknek sok szövevényes paragrafusai. Ezért szükséges, szövevényes paragrafusai. Ezért szükséges, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség a működés sikere érdélt-szövetség a működés sikere érdekében az Országos Tűzoltó-Szövetség pártfogását és támogató-Szövetség pártfogását és támogatását bírja, amit különben már is remél birni, mert különben már is remél birni, mert az Országos Tűzoltó-Szövetség elfogadván a mai alakuló-Szövetség elfogadván a mai alakuló közgyűlésre vonatkozó meghívást, elnökével és előadó meghívást, elnökével és előadónak tekintélyes számával a közgyűlésen meg is jelentával a közgyűlésen meg is jelent.

Az egybegyűlt tagtársak egyszerűen remélni enged, tagtársak egyszerűen remélni enged, hogy az a lelkesedés, amellyel a mohácsi testület és amellyel a mohácsi testület és annak vezetője létrehozta a mai közgyűlést, a jövőhözta a mai közgyűlést, a jövő sikerének zálogául tekinthető. tekinthető.

A közgyűlés ezek után megválasztotta 3 év tartamára után megválasztotta 3 év tartamára a tisztikart. Elnök lett: Koszits Kamill, alelnökök: Koszits Kamill, alelnökök: Reeh György városi tanácsos és Margitai Pétesi tanácsos és Margitai Péter ügyvéd; titkár: dr. Rülll Béla ügyvéd; pénztáros Rülll Béla ügyvéd; pénztáros: Dittler Aurél könyvvezető; járási tűzfelügyelőkkönyvvezető; járási tűzfelügyelőkké pedig: Bodonyi Nándor tanító, Fehér Károly és Tarnóczy tanító, Fehér Károly és Tarnóczy Lajos utibiztosok; Kész József tanító, Kincsei Mihály és József tanító, Kincsei Mihály irodatiszt, dr. Rülll Béla ügyvéd és Schultz Ferenc Béla ügyvéd és Schultz Ferenc rendőrkapitány választottak meg.“ választottak meg.“

A megejtett választás után gróf Széchenyi Viktor után gróf Széchenyi Viktor a következő beszéddel üdvözölte a vármegyei tűzoltó üdvözölte a vármegyei tűzoltó-szövetséget:

„Mindenekelőtt köszönetemet kell kifejeznem köszönetemet kell kifejeznem azért, hogy ezen vármegyei tűzoltó-szövetség vármegyei tűzoltó-szövetség az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségét erreltő-Szövetség elnökségét erre a közgyűlésre meghívta és hogy a szövetségghívta és hogy a szövetség végleges megalakulását ily ünnepélyes keretelulását ily ünnepélyes keretek közé foglalta. Az elnökség tagjai igaz örömmel elnökség tagjai igaz örömmel és büszkeséggel jöttek el ide, hogy tanui legyeők el ide, hogy tanui legyeenek a fontos ténynek, amelynek fő intenciója nek, amelynek fő intenciója a tűzoltósági eszmék átplántálása a népek életébe átplántálása a népek életébe.

Örömmel konstataálta azután hogy a váratatálta azután hogy a vármegyei szövetség ügye oly egyén kezébe van ügye oly egyén kezébe van

letéve, aki egyuttal vármegyei alispán is, mert ezzel biztosítva látja a szövetségnek egész jövőjét és fejlődéskéességét. Csak az olyan tűzoltóság tud és képes is megfelelni komoly és magasztos feladatának, amely a hatóságoknak minden irányban való erős erkölcsi és anyagi támogatásában részesül és illetőleg ahol e támogatásra az önzellenül működő és egyuttal feladatuk magaslatán álló, kötelességeiket önzellenül, pontosan és lelkiismeretesen teljesítő tűzoltóságok mindenkoron teljes joggal számíthatnak. Meggyőződése, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetségek csak akkor tudnak jelentőség-teljes működést kifejteni, ha a tűzrendészeti ügyeket a vármegye alispánja erélyesen kezeli. Ezen állítását igazolják azon vármegyei tűzoltó-szövetségek működése, amelyek területén a szövetség élén erőskezű vármegyei alispán áll. Ilyennek ismeri azonban a baranyavármegyei tűzoltó-szövetség élére került alispánt is. A hatóságoknak sohasem szabad közönyösséggel és nemtörődömséggel viseltetni a tűzoltó-ügyek iránt. A nemtörődömségnek egyik szomorú jelensége az, hogy Baranya vármegye 337 községe közül csak 39 községben van szervezett tűzoltóság, noha az 1886-ban megalkotott törvényhatósági és községi törvény kapcsában kibocsájtott 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet egyenesen kimondja: hogy minden, már 50 lakóházzal bíró községben szervezett tűzoltóságnak kell lennie. Ez a nap tehát Baranya vármegye tűzrendészetében igazi fordulópontot jelent, mert csak az imént véglegesen megalakult vármegyei tűzoltó-szövetségés annak derék tisztikara lesz hivatva már a közeljövőben az eddig elmulasztottakat munkálkodásával helyreütni.

Szive mélyéből üdvözli a szövetség elnökét, a tisztikart és a vármegyei tűzoltó-szövetségnek működésére az Isten áldását kéri“.

A közgyűlés ezután arra való tekintettel, hogy a jövő évi költségvetési előirányzatot adatok hiányában meg nem állapíthatta, azzal a forró vággyal oszolt szét, vajh' az immár véglegesen és hivatalosan megalakult vármegyei tűzoltó-szövetség feladata elérését mielőbb megközelíthetné.

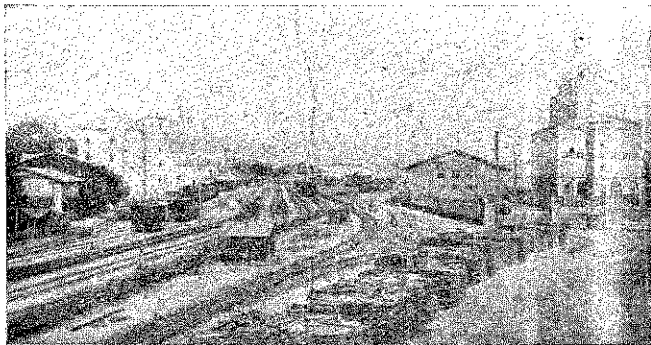
Ez azonban nem közönséges munkát igényel. Hogy a sok közül egyebet ne említsünk, mindenekelőtt osztályokba kell állítani a vármegye 357 községét, hogy ezekhez képest a tagdíjjárandóság az egyes községek terhére igazságosan s méltányosan megállapítható legyen. Ennél pedig hiányos statisztikai adatok mellett figyelemmel kell lenni az egyes községek lélekszámára, házszámára és háztartására. Mindazonáltal hisszük, hogy ezekkel a munkálatokkal is f. évi november hó végéig elkészül és ekként a vármegyei szövetség tényleges működését 1908 január hó 1-ével meg is kezdheti.

A közgyűlést követőleg a Pécs városi és önkéntes tűzoltóság új laktanyájának felavatása és ünnepélyes átvétele következett, amely alkalommal Nendtvich Gyula Pécs város polgármestere hivatalosan adta át az új egyesületi helyiségeket és szekeret Schultz Ferenc tűzoltóparancsnoknak, aki bajtársaival egyetemben magasra emelt kézzel tett ünnepélyes fogadalmat arra, hogy a tűzoltó-testület mindenkor hiven fogja teljesíteni kötelességeit.

Dr. Rülll Béla.

A flumei elevátor pusztulása.*)

A flumei „Elevátor“ 1600 m³ területen volt építve és 7 emeletre beosztva, amely 1000 vagon árut tartalmazhatott. Mikor e sorokat írjuk már csak a téglából épült földszintje van meg (3. ábra).

A 49 m. magas, colossális épület, mely a város minden pontjáról látható volt, eltűnt.

Mert csak a földszint és nyugatra fekvő lépcsőház falai voltak téglából, ellenben a többi emeletek constructiója fából való volt. A farészek mintegy 3860 m³ tettek ki. A homlokzati falak hullámos bádoggal lemezekkel voltak burkolva; ezek a hőség következtében lehullottak, egyrésztük elolvadt. Az „Elevátor“ építési költségei annak idején felülhaladták az 1.000.000 koronát. A pusztulása idejében 600.000 korona, az északi oldalon fekvő 15-ik számú tárház pedig 4.000.000 korona értékű árut tartalmazott.

A keleti részén, a szabadban, gazdasági gépek, vasuti kocsik valának elhelyezve. A Szalvador-rakparton pedig az „Algeria“ nevű angol gőzös volt kikötve (lásd 1. és 2. ábrát).

A tűz éjjeli 1 órakor keletkezett az utolsó emeletnek nyugati részén, a gépház helyén, ahonnan a tűz átcsapott az alsó emeletekre. A központi tűzörség telefonon vett értesítés után 5 perc múlva (12 ember és 1 tiszt) teljes felszereléssel kivonult. A városi tűzoltóság megérkezésekor a M. Á. V. tűzoltók már működtek a mellékelt rajzon jelölt 10-és számú hydránsról. A városi tűzörség a lépcsőházon át a legfelső emeletre szerelt 2 sugarat.

Csakhamar constatálták azonban, hogy minden oltási munka haszontalan, mert az alsó emeletek már lángba borultak. A tűzoltók ezt látva, az épület külső falának vaslépcsőin elmenekültek, mert maga a rendes lépcsőház már tele volt füsttel.**)

A tűz helyszínére csakhamar kivonultak az összes gyári és városi tűzoltók teljes oltási felszerelésükkel. A mentők is megjelentek segítségnyújtás végett. A tűz nagy veszedelemmel fenyegette az egész környéket, amennyiben a raktárak és áruk sokasága igen alkalmas talaja volt a pusztító elemnek.

Mint hogy az Elevátor mentése hiábavalónak bizonyult, amit főképp annak tulajdonít-

*) A győri gőzmalom égéséről a hivatalos birálatot lesz alkalmunk közölni. De mert ez előbb az Elnökség ülése elé fog terjesztetni, ülés pedig október havában nem volt: az actualitásából a győri eset mellett sem vesztő flumei nagy tűz lefolyását ismertetjük. Előzménykép lásd idei évfolyamunk 27-ik és 45-ik oldalát.

***) A visszavonulás lehetősége tehát meg is volt adva, fel is használtott.

A szerk.

hatunk, hogy az egész épület lángban volt, a környéken fekvő raktárak és áruk mentéséről kellett gondoskodnunk.

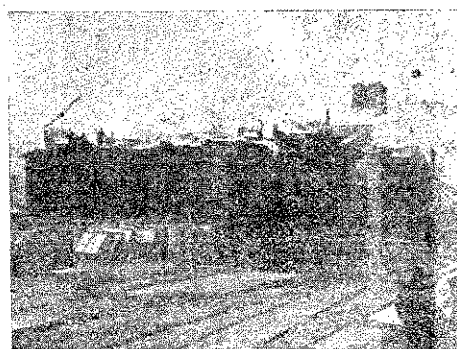
Az első dispozició az volt, hogy a 2—3—4—5—6—7—8—9 talaj alatti hydránsok felhasználásával a 15. számú raktár tetejét öntöttük; e célra 16 sugárcső volt alkalmazva.

Második dispozició az volt, hogy megmentjük az „Algeria“ gőzöst, melynek fedélzetére szikraeső hullott alá, sőt egy része már lángban is állott s a tűz pusztulással fenyegette az egész hajót. E célból nyomban ki lett rendelve a m. k. tengerészeti hatóság „Klotild“ hajója, az „Algeria“ elvontatására.

Harmadszor pedig a keletre fekvő mezőgazdasági gépek és áruk mentéséről kellett gondoskodnunk és e célra a m. kir. tengerészeti hatóság által kiküldött gőzszivattyú meg az „Előre“ gőzös és az 1-es számú hydráns lépett actióba. A 3 Magirus-létrát a 15. számú raktár északi oldalán szereltük. Az egész faszerkezet és tető lezuhanása után az elevátor épületre irányoztuk a sugarakat, még pedig először az 1—5—6—9—10 hydránszal táplált sugarakkal, azután pedig minden rendelkezésre álló erőnkkel.

A nagy hőség nagyon megnehezítette a tűzoltóság munkáját. Azért valamelyes módon gondoskodni kellett a hőség elleni védelemtől. Ez a következőképen történt: Az Elevátor közelében levő 15. számú raktár tetejéről, az azt védő tűzoltók, a 2 ember által kifeszített takaróponyvát le-le öntötték úgy, hogy a nedves ponyva mögött úgy a ponyvát tartó két ember, mint a csővezeték, a hőség ellen némi védelmet talált. Így aztán erős sugárcsővel az Elevátor oltása, a tűz csillapítása folytonosan végezhető volt.

A talaj egyenetlenségei is megnehezítették a gyors munkát, minthogy a környék tele van kiemelkedő vasuti sinekkel. 8 órai fárasztó munka után azonban sikerült a tüzet localizálni, localizálás után a tűzörségek elvonultak és csak 12 városi, 8 áll. vasuti és 16 m. k. tengerészeti tűzoltó maradt a helyszínen, hogy a lappangó tűznek gátat vessen. A végleges eloltás további 8 napot vett igénybe, ami után azonnal

megkezdték a bontási munkát és az anyag elszállítását.

A földszinti menyezet vasgerendára fektetett téglaboltozattal volt szerkesztve. A fő „T” vasak és (szegecselt tartók) pedig kovácsolt vasoszlopokra voltak ráhelyezve és erősítve, amelyek tűzbiztosaknak bizonyultak és jó ellenálló képességet tanúsítottak.

Ugy a 15-ik számú raktár, mint az „Algeria” hajó és a keleten fekvő áruk mentve lettek.

A tűz által a gabonában okozott kár megtérült, mert a felhalmozott gabona biztosítva volt, több biztosító intézetből alakult consorciumnál.

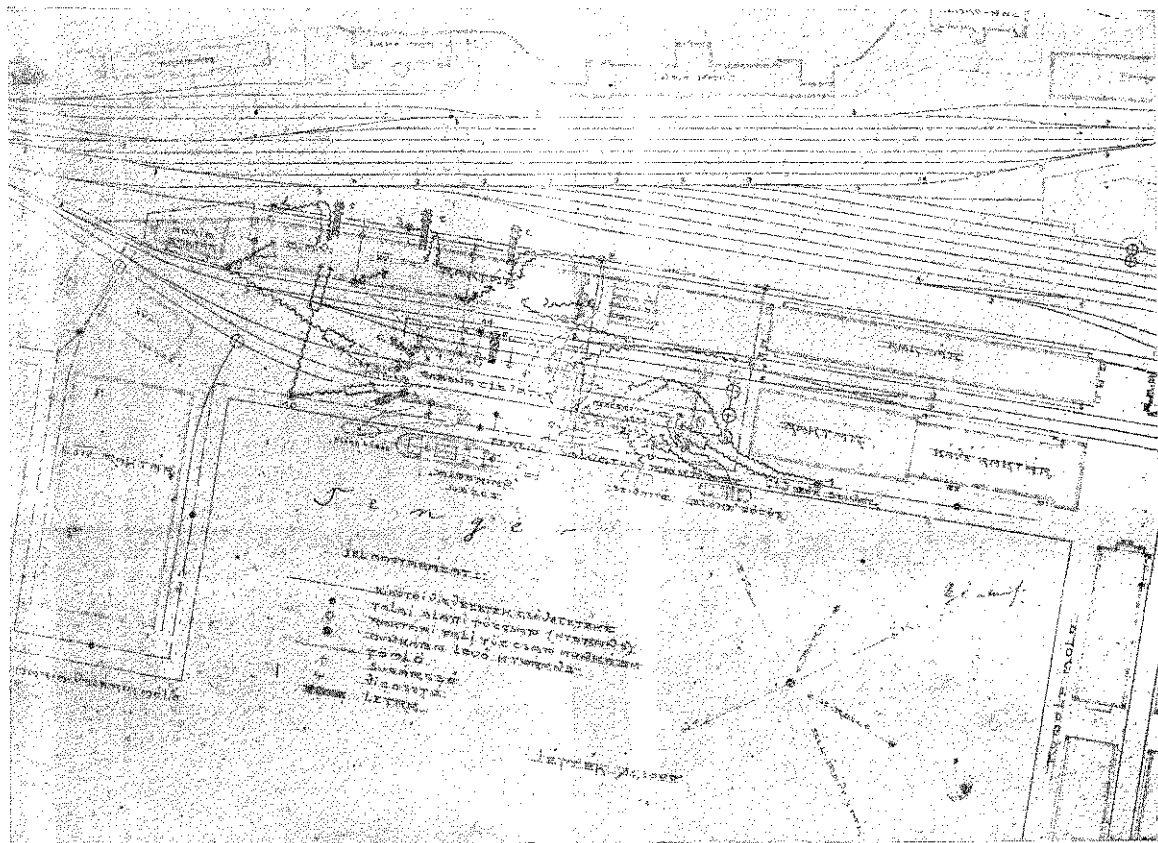
A tűz keletkezésének okát még most sem tudni. A villamos társaság igazgatója kijelentette, hogy a tüzet rövid zárlat nem okozhatta, mert a vezeték délután 6 órától kezdve áram nélkül volt.

Továbbá a rend fentartására a Jellasics-ezredből 2 katonai század vonult ki. A tűz oltására éjjel 1 ó. 10 p.-tól egészen másnap este 8-ig a városi vízvezetékéből 5000 tonna víz fogyasztatott el. A vízvezeték 7 atmosféra nyomással birt. Az egész oltási idő alatt az összes fűmei tűzoltóság nagy ügyességgel, bátorsággal és minden tűzoltói technikával hajtotta végre az oltási műveletet és mondhatom, hogy dicséretes módon harcoltak a pusztító elem ellen.

Ing. Enrico d'Emili
capitáno.

Mint fordító:

Galanti Hugó
szakaszparancsnok.

Eddig az Elevátoron 3-szor ütött ki a tűz és mindig a gépházban, de szerencsére kis foku volt.

Jelenleg is az constatálható, hogy a tűz e helyen keletkezett. A tűz gyors elterjedését a gabonaárúkból felhalmozódott por és az ily faszerkezetű építmények szellős volta, valamint a tengeri légár segítette elő. Mondhatom, nagy szerencse volt, hogy a szél nem délre fújt, hanem nyugatra, úgy hogy a tengerbe hullottak a szikrák, a lángok pedig nem a raktári oldalra jutottak.

A lángok 150 m. magasságra csaptak fel; Pólából is látták a tűzfényt.

Az Elevátor épületében 7 drb 100—100 lóerejű villamos motor volt helyezve. 2 ó. 30 p. éjjel kb. 3200 m. kendertömlő alkalmazása mellett 26 sugár cső volt munkában.

A megjert tűzoltók ezek:

- 70 városi tűzoltó.
- 36 áll. vasuti tűzoltó.
- 9 petroleum gyári tűzoltó.
- 9 rizshántoló " "
- 32 tengerészeti " "

Összesen: 155 ember.

Keresked. m. kir. Miniszter 46,916/VI. A. szám.

Budapest székesfőváros tanácsának.

Az országos kéményseprő egyesület vidéki tagjai, a felsőmagyarországi, a délmagyarországi és aradvármegyei kéményseprő-ipartársulatok nevében kérvényt nyújtottak be hozzám, melyben az ipartörvény keretén kívül egy országos tűz- és építésrendőritörvény alkotását és ennek keretében a kéményseprők anyagi érdekeinek biztosítása céljából több rendbeli kívánásaik teljesítését kérték. A folyamodvány következtében a folyamodóknak az országos kéményseprő-egyesület útján leendő megfelelő értesítése végett a következőkről értesitem a Tanácsot:

Folyamodók kérvényét, ama részében leendő elbírálás végett, mely országos tűz- és építésrendőri törvény alkotását jelzi szükségesnek, a m. kir. belügyminiszter urhoz tettem át, ki a maga kormányzati hatáskörében illetékes megfontolni és elbíralni azt, hogy lehetséges-e és mennyiben a tűz- és építésrendészet törvényhozásilag az ország egész területén egységesen szabályozni. A

belügyminister urat egyuttal megkértem, hogy a kérdésre vonatkozó elhatározásáról a folyamódókat értesíteni sziveskedjék.

A kéményseprőipar viszonyainak rendezését azonban nem tartom az esetleg alkotandó tűz- és építésrendőri törvény keretébe utalhatónak, mert ez iparágnak, az iparüzési jog megszerzése, gyakorlása, a munkásvédelem és a testületi szervezkedés szempontjából való szabályozása az általános ipari jog és így az ipartörvény keretébe tartozik. Ennélfogva a folyamodványban erre nézve előadott kéréseket, az ipartörvény folyamatban levő reviziójánál veszem megfontolás alá és itt szívesen teszem meg mindazt, amivel a kéményseprő-iparosok boldogulását az ipari jogszabályok és az iparrendészet keretében előmozdíthatom.

Meg kell azonban jegyezni — épen ama várakozások szempontjából, melyeket a törvény módosításához a kéményseprő-iparosok is fűznek, hogy a folyamodványban előadott kérelmek jórésze tárgytalan, mert az ezek által érintett iparüzési kérdésekben és viszonylatokban a kéményseprő-iparosok érdekeinek érvényesülésére és megvédésére a most érvényben levő ipartörvény, az 1884. évi XVII. t.-cikk is megadja a módot.

Igy mindenekelőtt a folyamódók helytelenül utalnak arra, hogy az ipartörvény 1. §-ában megállapított korlátlan iparszabadság a közönség érdekeit nem védi, hanem ellenkezőleg veszélyezteteti az élet- és a vagyon biztonságát azzal, hogy a kéményseprő-ipart a tanulatlan és megbízhatatlan elemek előzónlésének teszi ki, minélfogva kéményseprő-ipar gyakorlásánál az iparüzők képzettségére és megbízhatóságára törvényes biztosítékokat kell szerezni. Téves ez az állítás, mert az ipartörvény 10. §-a a kéményseprési ipart engedélyhez köti, a 12. §-ban előírja az engedélyek kiadása előtt a megbízhatóság igazolását, mire nézve a törvény 11. §-a alapján alkotandó szabályrendeletek tartalmazhatnak és tényleg tartalmaznak is közelebbi határozatokat s végül a törvény 5. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a kéményseprő-ipart már a törvény végrehajtása iránt 1884. évi augusztus hó 26-án 39266. szám alatt kiadott kormányhatósági rendelet 3. §-a a képesített mesterségekhez sorozza. Azok a kívánságok tehát, melyeket folyamódók arra nézve terjesztettek elő, hogy a kéményseprő-iparban a képesített-ség és a megbízhatóság törvényhozásilag biztosítottassék, tárgytalanok, úgy, hogy az ipartörvény reviziójánál e részben legfeljebb a képesítés igazolásának módja és mérve igényel megfontolást.

Az 1884. évi XVIII. t.-c. mellett tárgytalan az a kívánság is, hogy a kéményseprés zárt kerületekhez köttessék, mert az ipartörvény 16. §-a törvényhatósági és rendezett tanácsu városokban a kerületi rendszert kötelezőleg előírja, a 12. §. pedig és ugyancsak a 16. §. egyéb helyeken a zárt kerületi rendszerre módot ad és a rendelkezés alapján a törvényhatósági szabályrendeletek a zárt kerületi rendszert saját területükön be is vezették, annyira, hogy szabad versenyt a kéményseprő-iparban ma már jóformán nem is lehet találni.

A kéményseprési kerületeket a törvényhatósági és rendezett tanácsu városi szabályrendeletek a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása mellett állapítják meg. A vezetésem

alatt álló minisztérium mindig gondot fordított arra, hogy a kerületek a legméltányosabban, a reáljogok figyelembe vétele mellett és akkép osztassanak be, hogy a kerületi kéményseprők tisztességes megélhetése biztosítva legyen, s ezért a legkevésbé is vitás esetekben véleményadásra a kereskedelmi és iparkamaráknak is mód nyújtatik. A folyamódóknak tehát azt a kívánságát, hogy a kéményseprési kerületek arányosan osztassanak be, általánosságban szintén tárgytalannak tekintem, adott esetekben azonban, ha tudomást szerzek arról, hogy egyes kerületek beosztása az e tekintetben támasztható követelményeknek tényleg nem felel meg, az aránytalanságok megszüntetése iránt intézkedni fogok.

Folyamódók kívánták az általános tisztítási és ellenőrzési kényszer bevezetését is.

É részben a szabályrendeleti intézkedések tényleg sok helyen hiányosak s a mellett a kéményseprési kényszernek szabályrendeleti uton történt rendezésénél nem sikerült a kívánatos mértékben az egységességet elérni és bizonyos normákat felállítani, melyek a kéményseprési kényszer tekintetében általános szabályul szolgálnának. Ezért az ipartörvény reviziójánál ezzel a kérdéssel is foglalkozni fogok, már most megjegyezvén, hogy a kéményseprési kényszer megállapításánál nem kívánok túlmenni azokon a határokon, melyeken belül a kéményseprési kényszer elrendelése a tűzrendészeti érdekek követelménye, mert a szegényebb néposztályokat valódi szükség nélkül a kéményseprői díjakkal megterhelni nem szabad.

Még egy tárgytalan kívánságát említem itt meg a folyamodványnak és ez az, hogy az özvegyek és kiskorúak az ipar gyakorlásánál üzletvezető alkalmazására kényszerítettessenek. Ezt ugyanis, miután a kéményseprő-ipar, mint előbb is említettem, a képesítéshez kötött iparágakhoz tartozik, már az ipartörvény 8. §-a elrendeli.

A folyamodványban előterjesztett és az ipartörvény reviziójával kapcsolatos egyéb kérelmeket, mint már jeleztem, a törvény módosításánál megfontolás tárgyává fogom tenni. A folyamódók azonban azokon kívül egy humanitárius kérést is terjesztettek elő és az a munkások rokkantsági és nyugdíjügyének rendezése. Amennyire szívesen veszem a kéményseprő-iparosoknak saját anyagi helyzetük javítására irányuló törekvését, ép oly méltánnyal fogadok minden kedvezményezést, mely az iparosok körében munkások helyzetének javítása és biztosítása érdekében megindul. A rokkantsági és nyugdíjbiztosítást magam is a szociálpolitika olyan érett kérdésének tartom, melynek mielőbbi megoldása a gazdasági fejlődésnek és haladásnak szükségszerű követelménye. Hogy ez a kérdés eddig napirendre nem került, az abban találja magyarázatát, hogy a szociális biztosítási intézmények szervezésénél a fokozatos haladást kell szem előtt tartani.

Mig a munkásoknak betegség esetére való biztosításról szóló 1891. évi XIV. t.-c. módosítása és a balesetbiztosítás törvényhozási szabályozása el nem készül, addig e törvényes intézmények hiánya a rokkantsági és aggkorbiztosítás szabályozásának mindig természetszerű akadály lesz.

Kossuth, s. k.

Élet-halálharc a tizedikkel.*)

Irta: József főherceg.

„Idei utolsó cserkészetem a szép máramarosi havasokon elmúlt; hó dér és fagy borítja őket s zord északi viharban száguldó fellegeknek kóválygó árnyai váltakoznak fáradt, erőtlén napsugarakkal. De bár őszi vihar zörgeti most ablakomat is, és zug, süvölt a szél s kopognak az eső nagy cseppjei: én mégis visszatérek kedvelt hegyeimhez; felkeresem újra pusztulás és gyász színhelyévé lett szép erdőimet. Felkeresem, hogy tollal kezemben újból átéljek olvasóimmal néhány érdekesebb cserkészetet, többek közt egy olyant, amelyre, míg élek, vissza fogok emlékezni, mert kevés híjján egy derék erdőőrnek és magamnak életébe kerülhetett volna az.

... Szeptember 21 van. Ragyogó csillagos éjszaka. Halkan, susogva álmodik az őserdő. Csak a Krajnarika esobog s cirogatja, mossa folyton a sziklákat, melyek évezredek óta alusznak hús medrében; alusszák örök álmukat!

Néma csöndben haladunk: Policsek — kit olvasóim már sok éve ismernek — meg én. Fázom és szinte vágyódom vissza a jó meleg ágyba.

A királyi herceg ezután költői tájleirással átszótt módon, mindig élénken és közvetlenül, leírja a déli-élti fáradságos és sikeres vadászatot, mely egy pompás szarvaspéldány elejtésével végződött. Azután rátér a délutáni izgalmas vadászatra.

... Még néhány perc hiányzik félnégyre. Nagyon is korán van a szarvascserkészetre, de mindegy, még ugyis vagy másfélórai mászásunk lesz a felső cserkészutig. Megtöltöm tizenegy milliméteres Schönaueremet s hárman indulunk: elől én, utánam Policsek, kit néhány lépésre követ vadászom. Elvittem magammal öt ma, hogy lásson egy máramarosi cserkészetet, hiszen ilyen hegyeket Békésmegyében, ahol született és élt — nem is álmodott.

A Krajnarikán áthaladva és túl az összekötő cserkészuton megkezdjük a mászást, éppen a ploszki-i sűrűséggel szemben. Tán öt percig mentünk, amidőn iszonyatosan sűrű, fiatal bükkösbe jutottunk.

Egy lépésnél tovább nem látni befelé. Balra meredeken le, jobbra meredeken föl, huzódik a part s az alig méter széles ösvény egyenest metszi a partot és tán ötven métert tesz meg vízszintes irányban, kanyarulat nélkül. Alig haladtunk e helyen tíz-tizenöt lépést, midőn halk esörtetést véltem hallani fölöttünk a partban. — „Nyest vagy róka“ — szólók halkan Policseknek. Egyenest felénk tart lefelé és erősödik a hang, hallom a lépteiket, amint ügetve közeledik valami, de nem ám róka, hanem talán „disznó“. — Fegyveremhez nyulok, miközben zörög a sűrű s pattognak a száraz ágak; ... sétapálcámat a bal karomra

akasztom, de minthogy akadályoz, leveszem s magam elé tűzöm a földbe. Egy pillanatnyi csönd. De rá hamarosan megduplázódik a zaj s én sejtve, hogy kivel lesz dolgunk, lekapom fegyveremet, a zárócsapot kinyitom s arcomhoz emelem, lövésre készen. — „Vigyázat! Nagy medve!“ — szól Pista, fegyverét szintén lövésre készen tartva; a tizenharmadik, mely csövem elé kerül, a tizedik, ha sikerül — gondolom és az irányzékot gondosan nézve, várom őt.

Valami nagy, sötét alak tűnik szemembe a sűrűben, egyenest felénk tart, de a sok ág miatt bizonytalan lévén a lövés, fölfelé szemben, tíz lépésnyi távolból csak akkor lőnék, ha tudom, hogy homlokra találok a medvét. Óvatosan kidugja fejét s hegyezi két kis fülét, bal lábát fölemeli s kilép az ösvényre. Hét-nyolc lépés, nem több a távolság; nincs időm fejét megcélozni, meát észrevett, fölborzolta szőrét, mérgeesen vigyorgatja hatalmas, sárgás fogait s vissza fölfelé ugrik morogva. Ebben a pillanatban dördül el lövésem. Jobb lapockáját céloztam meg. Egy fájdalmas bömbölés, mely idegrázó ordításba megy át s a medve felém ugorva, előttem a légben jelenik meg, csak éppen hogy az ismétléssel valahogy tudtam végezni s második golyóm szügyébe furódik, mire ő lábaimnál, alig egy fél méterre tőlem, összeroskad; repetálok, de hogy löhessek, egy lépést hátrálok s Pista elibém ugrik, céloz a fölkelő medvére... csitt, visszalép, megbotlik, hanyat esik s második lövése szól. A medve ráugrik; érzem, hogy minden idegem és izmom a végsőig meg van feszülve, de... nehogy Pistát löjjem agyon, letérdelek s két utolsó töltésemet kilövöm, egyiket a medve fejére, másikat szügyére. A fenevad mind dühösebben bömböl és Pistán átugorva, rám veti magát. Eszeveszetten rohanok, hogy időm legyen egy töltést legalább puskámba tolni. De a mackó utólér s első lábával le akarván ütni, kevésbé fölemelkedik; én ezt fél szemmel látva, nagyot ugrok, úgy, hogy csak nadrágomat surolja a hatalmas ütés, egyben hanyatt félre vágom magam s a fegyver csövét a medve felé fordítva, a závarzatot becsapva: célzás nélkül elsütöm puskámat. Alig egy arasznyira volt fegyverem torkolata a medve vállától s így lövésem szíven találta. Összerogyik, lábamra esik s mig dögszagu lehelletét érzem és késemet kibontom és belé döföm, — kimulik; az én homlokomon pedig egyszerre kiüt a hideg verejték... Fölkelek, de bizony nehezen, mert most érzem csak, hogy mily közel állottunk a végsőhöz. Térdeim majd összebicsaklanak, annyira remegnek. „Nincs baja, Pista?“ kérdezem; de látom, hogy nincs, csak arca fehér, mint a kimeszelt fal, szintugy Szücsé, az alföld, fiúé, kinek tán legrosszabb álma sem volt ilyen! Ő ugyan nem vett részt a csatában, csak annyiban, hogy mikor látta, hogy én futok, ő is futott, mintha puskából lőtték volna. De mit is csináljon fegyver nélkül?! — „Csunya egy lakodalom volt!“ — sóhajt. — „Hála Istennek,

*) A Vadász-Lap egyik nem régi számából vesszük át fenséges védnökünknek e pompásan megírt cikkét, mely bennünket, a tűz-elemmel élet-halálharcot vívókat, az író személyén kívül már csak azért is érdekkelhet, mert benne komoly veszedelem átélte izgalma van megkapó módon ecsetelve. A szerk.

hogy így végződött. Legalább most tudod, hogy mi a medve! — felelek. Szép, kifejlett, három-négy éves fekete medve, feje barnás, óriási karmai és fogai vannak. Két első és negyedik, ötödik lövésem halálos, egész belseje széjjel van roncsolva, harmadik lövésem fejét horzsolta. Policsék sima lövése is talált. — Szomorúan mutatja expresszpatronját, hogy nem tehet ő róla, hisz csak a gyutacs volt rossz.

Nem egyhamar tett valami ilyen mély benyomást rám. Mig fölmáztunk egynehány gerinere, folyton lelkem előtt volt a medve csunya képe, midőn Policsékre ugrott. Még ma is, ha rá gondolok, borsózik a hátam és mintha még előttem volna a bömbölő szörnyeteg, hátranyomott kis füleivel, amint fogait mutatja s minden ugrásnál kész hátsó lábaira állani. Az egész tán egy percig sem tartott s a medve összesen csak öt-hat ugrást tett. Különös egy érzés és helyzet volt, melyben önkéntelenül a halálveszedelem tudatában a legnagyobb nyugalmat érzém magamban, ámbár minden idegem s izmom úgy meg volt feszülve, mintha erős villámáram futna végig testemen...

* * *

Fenséges védnökünk e megkapó leírása formálisan érzékelteti azokat az ösztönöket, indulatokat s gondolatokat, amelyek egy ép, erős, egészséges emberben, amikor a másodpercenként közeledő, ugyszólván biztos halál elé kerülünk, a lét és elmulás határmegyéjén kóválygó szellemi Énünkben föltámadnak s lelkünkön át viharzanak. És szinte megmagyarázzák, elképzelhetővé teszik azokat az érzelmeket, amelyek a halál torkában elfogják az embert.

Óriási különbséget kell azonban tennünk a között, ha csak egy vagy két ember vivja meg az élet-halálharcot: avagy midőn sok ember, egész tömeg kerül a halál torkába.

Példa rá az a vasuti katasztrófa, amely október 10-én, a főváros szélén, ugyszólván a szemünk láttára ment végbe. Az egymásnak rohanó lokomotivok gépészei és fűtői, amint a végzetes kanyarodáson túl megpillantották egymást, tisztán, világosan, másodpercekre előre látták, hogy milyen romlásba repülnek. És mégis a kikerülhetetlen vég biztos következettségével másodpercenként közeledő féttentes halálnak torkában egész emberek, talpig férfiak maradtak. Mind a két gépész oly nyugalommal intézkedett, mintha nem is az ő bőrükről lett volna szó és megtett mindent, amit a katasztrófa erejének gyöngítésére megtehetett. A tehervonat gépésze fékezett, a gőzcsapot sietve elzárta, még arra is ráért, hogy az elfoglalt fűtőt figyelmeztesse „ugorj le!” s csak azután gondolt a menekülésre, maga is leugorván a gépről. A fűtő pedig első ösztönszerű mozdulatával a kazánajtót zárta el. A gyorsvonat gépésze veszjeleket adott és westinghous-fékkal pár pillanat alatt csaknem egészen megállította a maga vonatát. Buta pánik helyett, mely százhuszonnyolc

ember végveszedelmét okozhatta volna, hü kötelességteljesítéssel minimálisra redukálta a rémes katasztrófát.

Az ellentét kedvéért pedig jó összehasonlítással kínálkozik egy másik híradás, mely a Giulio nevű kivándorló-hajón történt borzalmakról szól, ahol viszont éppen a tömeg lelkét elfogó pánik tett egy veszedelmet különösen rémessé.

Nyílt tengeren tűz támadt a hajón. Ha mindenki helyén marad, a veszedelem nagysága és rémessége az egymásnak rohanó vonatok sorsához nem is hasonlítható. Közvetlen másodpernyi bizonyossággal bekövetkező halálvész senkit sem fenyegetett, mert mód volt arra, hogy először a tüzet egyesült erővel eloltsák, másodszor pedig, hogy ha ez nem sikerül, mentőcsónakon kíséreljék meg a menekülést. És ezen a hajón mégis elvesztette a fejét mindenki. Matrózok és utasok gyilkos harcra rohantak a mentőövekre, a legénység megtagadta az oltást s kapitányának nem engedelmességet. Ha nem jön egy jóltevő hullám, amely az egész tüzet eloltja, bizony mindannyian ott pusztulnak, saját fejvesztettségüknek miatta.

Mi az az erő, amely az egyik esetben férfias helytállásra acélozza az emberek lelkét, a másik esetben pedig sokkal kisebb veszedelemmel szemben, tehetetlen gyáva pulyává teszi a viharedzett matrózokat?

Ibsen mondása erre a legigazabb felelet: „Az az ember erős, aki egyedül áll!”

A maga erejére utalt egy vagy két ember, pláne ha már foglalkozott, ha csak elméletben is, a beállható lehetőségekkel szemben rendelkezésre álló fegyverek használatának a módzataival: az, ha vérbeli vadász, mint főhercegünk, vagy gyakorlott tűzoltó, mint csővezetőink, épp úgy meg tudja őrizni a higgadságát, mint a pusztulásra ítült vasszörnyeteg hátán intézkedésre még mindig képes mozdonyvezető.

A tömeg ellenben nem ismeri az egyén erejéit, nem gondolkodik, nem higgadt, nem hidegvérű. A tömeg okos megfontolás helyett mindig első impulzív ösztöneinek enged. Egyik megriadt ember halálfélelme, őrvongó extázisa ráragad a másik emberre s ezután mint a birkanyáját, ugyanannak a vak rettegésnek a forgószele ragadja magával előre.

Főhercegünknek (mikor a mackó már utólérte, sőt fel is ágaskodott, hogy leüsse) — még mindig volt annyi lélekjelenléte, hogy miközben hanyat félre vágta magát, a fegyver csövét a medve felé fordítsa s a závarzatot becsapva, ha mindjárt célzás nélkül is, de még egyszer elüsse puskáját. S mikor már az összerogyott fenevad dögszagu lehelletét érzi s megadja neki a kegyelemdőfést: csak akkor üt ki a hideg verejték homlokán.

Akár csak a tűzoltó, aki legnagyobb halálveszedelem közepette is, bár „minden idege és izma a végsőig meg van feszülve, mintha erős villámáram futna végig testén” — meg tudja

örizni nyugalmát, hogy a kiállott izgalom után, veritéktől gyöngyöző testével, félig alétan roskadjon bajtársainak karjai közé.

Ellenben a párisi jótékony bazár égésekor (1897. május 6.) a francia elitvilág crémje, a félelem nélkül való lovagok — tömeggé verődve, fejvesztetten menekültek, védtelen delnöket gázolva le a legbrutálisabban.

Egy bátor vadász, egyetlen hű kísérőjével; egy elszánt esővezető egyetlen segédszámával, mint hű bajtársal félisten tud lenni: ellenben a tömeg nemhogy megfontolásra lenne képes, de még gondolkodni is képtelen — a halál torkában.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

Arról a katasztrófáról, mely október 10-én a főváros határában történt, a Mentők Lapja ezeket írja:

A riasztó hirt d. u. 12 óra 46 perckor vettük, hogy a „budapesti kitérő állomás“ közelében — Soroksári-ut 166 — a Zimony felől érkező gyorsvonat összeütközött egy vele szembe jövő tehervonattal. — 5 orvos, 20 mentő, 20 ápoló és kocsis teljes felszereléssel, egy gépkocsi, 10 mentőkocsi, összesen 45 ember, 50 hordágy és szükséges mentőszekrény indult a szerencsétlenség helyszínére.

Gyors iramban — alig 10—14 perc alatt — érkezünk oda. A látvány rettenetes volt. Az egymással szembe került hatalmas mozdony, összezúzódott s meggyulladt. Az égő mozdonytól tüzet fogott a felettük keresztbe húzódó átjáró fahid is, mely hatalmas lángokban égett. A gyorsvonat két személykocsija roncsokban a mozdony hátára tolódott s a kocsiiban elhelyezett podgyászok szétfoszolva omlottak alá a roncsok közül.

A szerencsétlenség áldozata megérkezésünkör 2 halott és 20 sérült volt.

Öt súlyosan sérültet kórházba szállítottunk, tizenheten pedig, mint kevésbé súlyos sérültek, maguk távoztak el.

A mentők működése eme tipikus balesetnél szakszempontról a következő momentumokból állott.

1. A jelzés vétele;
2. a kémcsapat (3 ember autom.) elindulása;
3. az erők beosztása járművek szerint és a felszerelés felrakása a kocsikba;
4. indítás;
5. megérkezés a helyszínére, a kémcsapat jelentése, melynek alapján
6. felállítatnak a segítő-helyek és pedig ez alkalommal egy az összeütközés közvetlen közelében, egy a vonal végén és egy a mentőkocsi megálló helye mellett, (ezek ugyanis a helyszínt a homok miatt nem közelíthették meg jobban,) tehát összesen három;
7. a betegek ellátása, bekötözése és elszállítása; eközben
8. a vonatot hátulról elfelé és fordítva egy-egy mentőcsapat vizsgálja át azon betegek fel-

találása céljából, akik a kocsikból esetleg nem tudnak kiszállni;

9. a betegek neveinek és adatainak (nationale) felvétele;

10. a súlyos betegek elszállítása után a személyzet zöme bevonul, egy órs pedig a további munkálatok orvosi felügyelete céljából künn marad;

11. bent az állomáson az órsvezető, irodát szervez, részint a bejövő órsők jelentéseinek átvételére és feljegyzésére, részint a telefonok kezelésére. A publikum, a hírlapok és a betegek hozzátartozói részéről tett kérdésekre a délután folyamán mintegy 300 telefonikus felvilágosítás adatott ki;

12. estefelé a künnmaradt órs felváltása;

13. az írásbeli jelentések megírása és szétküldése a főkapitánysághoz, a polgármesterhez, a M. Á. V. igazgatóságához stb.;

14. a visszahozott felszerelés átvétele és szekrényekből kivett és elhasznált anyagok azonnal való pótlása.

A balesetnél előfordult sérülések vagy az összeütközés okozta ijedtségtől (rosszullét, ájulás) vagy ütődések által származtak és pedig akként, hogy részint az utasok ütődtek bele a szemben fekvő ülésekbe vagy vasuti részekbe, részint a podgyász és roncsok egyes darabjai okoztak sérüléseket (innét a sok fejsérülés.) Egy része a sérülteknek pedig a keletkezett tűzben kapott kisebb vagy nagyobb sebeket. A sérülések minősége és beosztása általában a következő:

A sérülés neve	Fej	Nyak	Törzs	Felső végtag	Alsó végtag	Összesen
Zúzódás . .	4	1	1	3	—	9
Zúzott seb .	6	—	—	2	—	8
Vágott seb .	—	—	—	3	—	3
Égetett seb .	—	—	—	1	1	2
Roncsolás .	—	—	—	1	2	3
Csonttörés .	—	—	2	2	—	4
Rosszullét .	—	—	—	—	—	1
Agyrázkódás	—	—	—	—	—	2
Belső sérülés	—	—	—	—	—	1
Összesen .	10	1	3	12	3	—

Egynél több sérülése volt 7 egyénnek

A mentők közül kivonultak:

Dr. Kovách igazgató-főorvos, dr. Virostek, dr. Sebők, dr. Körmöci Emil és Zoltán és mentők. Az állomáson a teendőket Fischer utóbb Bekey és Faith órsvezetők látták el.

A támadt tűz elfojtása és tovaterjedésének meggátlása s a mentési munkálatok elősegítése céljából 1 óra 5 perckor vett jelzésre Markovszky Béla vezetése alatt kivonult tűz-órségek még a késő esti órákban is szorgos tevékenységet fejtettek ki.

Ezen vázlatból kitűnik, hogy mennyi fáradsággal és áldozatokkal, főleg pedig költséggel jár egy ilyen nagyobb szerencsétlenség ellátása,

ha még hozzá vesszük azt, hogy a humanizmus követelményének, t. i. annak is teljesen megfelelt, hogy a betegek gyorsan, ugyszólván a megsebesülés után azonnal részesedjenek a segítségben. A Budapesti Önk. Mentő Egyesület tanusított s elismerést érdemlő ezen actiója után azt hisszük, hogy elérkezett az az idő, hogy akár a hatóságok, akár a társadalom gondoskodják arról, hogy a mentők anyagi zavarokkal ne küzködjének!

Vidéki városaink fejlesztése.

Hazánknak 133 városa, 1829 nagyközsége és 17,547 kisközsége van. Ebből 12,686 a szűkebb értelemben vett Magyarországi, míg 6873 Horvátországra és Szlavóniára esik. S ez az összesen 19,559 község évenként százmilliónál többet áldoz különféle városi intézményekre (kövezés, világítás, parkirozás, vágóhid, vízvezeték, csatornázás, tűzrendészet, közművelődés, stb.) A sorrend dolgában azonban a legteljesebb rendszertelenség s a tájékozatlanságból folyólag indokolatlan, bár nem tudott pazarlás konstálható náluk.

S miért? Egyszerűen abból az okból, mivel a városfejlesztés egységes irányításának nincs szerve, hanem rá van a fejlődés bizva a közönség változó hangulatára, mely legtöbbször helyi politikai hullámoktól és egyéb véletletlenségtől függ.

A városok ugyan első sorban pénzhánytalansággal takaróznak s a tagadhatatlanul áldozatokat igénylő modern városfejlesztésre, főleg az átruházott állami funkciók végezéséért követelhető kárpótlás címén, anyagi támogatást kérnek a kormánytól. Tény, hogy több pénzzel többet lehet alkotni. De aki a városok helyes fejlesztésének lényegét kizárólag ebben látná s a kérdést ezzel megoldottnak vélné: az egészen téves uton járna, mert a pénz egymagában véve még távolról sem elegendő. S hogy nemesak a pénzen mulik a dolog, erről maguk a városok tesznek tanubizonyosságot. Akárhány vagyonos város a közintézményekben, a modern berendezések terén hátrább van, mint a kevésbé vagyonos.

Szóval a városok intenzív, de fokozatos fejlesztésénél nélkülözhetetlen ugyan a pénz is. De hogy azok a modern intézmények gazdaságosan, célszerűen és abban a sorrendben létesüljenek, amiket a kor színvonalán haladó fejlődés kíván: e tekintetben még az anyagi viszonyoknál is lényegesebb az egységes irányítás.

Az itt elmondottak alapján fogadták el egyhangulag a polgármesterek idej országos kongresszusán azt a gyakorlati javaslatot, mely szerint

„az összes hazai városok és községek céltudatos, rendszeres fejlesztése, valamint a fejlesztést jelző számtalan városi intézmény és közművek alapos tanulmányozhatása, előkészítése, sikeres és gazdaságos megalkotása, a városok és községeknek a belügyminiszterium

részéről történő helyes, egységes irányítása, valamint a vonatkozó ügyeknek kezdeményezése, célszerű felülbírlása, elintézése érdekében feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a belügyminiszterium városi osztálya egy oly műszaki osztálylyal egészíttesse ki, melynek tagjai e speciális téren hosszú gyakorlattal és tapasztalattal bírnak és ezen osztály az összes városi intézmények és közművek teljes gyűjteményével látásuk el.”

A javaslat sürgős megvalósítása érdekében feliratot is intéztek a belügyminiszterhez.

Az automobilgyártás kohójából.

Az automobil-gyártásban, a modern technikának e talán legforrongóbb területén, egymást éri a sok meglepő és érdekes újítás. A legújabb mótoros kocsiszerkezetek közül való az, amelyet legtalálóbban kétéltű automobilnak lehetne nevezni. Ravallier, Páris egyik legismertebb automobil-gyárosa szerkesztette. A furesa alakú kocsiival már próbajáratokat is rendeztek és pedig fölváltva, Páris utcáin és a Szajna vizén.

Ez a gép ugyanis nemesak a szárazföldön fut jelentős sebességgel, de minden előkészület és változás nélkül mehet a vízbe is, ahol szintén tizenhete csomó az óránkénti gyorsasága. Egyébként a külső alakja teljesen a mótoros esolnakéhoz hasonló, csak hogy négy kereke is van. A két hatalmas első kerék a szárazon és vizen is a hajtásra szolgál, míg a hátsó kettő rendes körülmények között a vízben nyugodtan áll, de szükség esetén ezt is mozgásba lehet hozni. A gép a szárazról egyenesen a vízre futhat, mindössze csak kellően lejtős partra van szüksége.

A járása szárazon és vizen egyformán biztos és így ez a kétéltű automobil akadálytalanul kel át valamely utbaeső folyón, tengeröblön vagy tavon és egyáltalán nem keres magának hidat vagy kompot. Megadja annak a lehetőségét, hogy a hosszú szárazföldi utakat vizen való járással tegyük változatossá. A gép, melyet a tenger melléki vagy folyóvizben, tavakban dús vidéken, a szárazföldön és vizen egyformán használhatnak majd, automobilja és egyszersmind jattja is lehet a gazdájának és kétségtelen, hogy ha csak fele is igaz és marandó a vele eddig elért eredménynek, akkor a legtöbb helyen teljesen kiszorítja a régi fajta automobil. Állítólag már egy amerikai cég is megszerezte a kétéltű automobil gyártási jogát és legközelebb Newyorkban tartanak vele szárazföldi és vizen való próbautakat.

Egy másik, teljesen új fajta gép leírását is közli a Magyar Automobil-Ujság. Ez abban tér el minden eddigi mótoros kocsiszerkezettől, hogy sürített szén-sav szolgáltatja a hajtóerőt. A kocsi Puskin gróf, orosz konzul készítette több évi kísérletezése után és főképpen városi szolgálatra való, mert teljesen zajtalan, igen egyszerű szerkezetű és bűze nincs.

A szénsavas motorú automobilt egyébként sűrített levegővel is lehet hajtani és a szénsavval való hajtás csak azért van, mert ez idő szerint acélpalackba sűrített levegőt a kereskedésben még nem kapni, míg a szénsavat igen.

Az ilyen motor magától indul, csak éppen a nyomás alatt álló szénsav (vagy levegő) csapját kell megnyitnunk. A gyorsasága teljesen attól függ, hogy ezt a csapot mennyire nyitjuk és így szinte végtelen skálában fokozatosan szabályozható. A benzines vagy elektromos kocsik sok mellékszerkezete mind elmarad és mert ez a gép sokkal könnyebb is, a gummiabroncsával sincs annyi baj, mint amazoknál. A szerkezet rendkívül egyszerűségén kívül még a visszafelé járátása is csak annyiból áll, hogy a szénsavat az ellenkező oldalról engedjük a hengerébe, amely úton veszedelem esetén rögtönösen fékezni is lehet.

Szerkezetéhez tartozó s szekrényben elhelyezett sűrített gázt tartó acélpalackokból a magas nyomás alatt álló szénsavat két légkazánba vezetik, ahol az kisebb nyomás alatt légnemű állapotba megy át, halmazállapotot változtat. A nyomást ezekben a kazánokban manométerek jelzik és a még készletben lévő szénsavmenynyiségről egy harmadik manometer ad fölvilágosítást.

Érdekes, hogy ennek a gépnek nem a tengelye forog, hanem az álló tengely körül maga a motorhenger.

Puskin szénsavas automobiljának e sok előnye mellett talán csak egy technikai hibája van, az tudniillik, hogy egy-egy töltésének igen kicsi a teljesítő képessége. És egy másik baja, hogy hajtóereje, a szénsav, meglehetősen drága.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy az Országos Szövetség hivatalos lapjának 10-ik számában, a „Szakirodalom“ cím alatt hozottakra a szövetség nevében megjegyzéssel élhessek.

Maga az a tény, hogy a mi duodec kis lapunk előzetes megkérdezés nélkül hordja homlokán a „Tűzrendészeti Közlöny“ nevet, etikai szempontból ugyan hibáztatható, de — uti figura docet — közjogilag megengedett dolog.

A szövetséget a cimbitorlásban kizárólag azon felfogás vezette, hogy az országos szövetség lapja révén, jóhangzású névvel is tanúságot tegyen feladata komolyságáról és tiszteletreméltóságáról.

Ami pedig az én meglehetősen önérzetemet illeti, egyszerűen félre méltóztatott érteni kezdetleges soraim intencióját, mely mindannyiunk ambíciójára vonatkozik.

A jóindulatu kritikát egyebekben köszönettel vettük.

Tisztelettel

Csatár Andor

szöv. titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Birálati jelentés. Irta: dr. Szily József. Hivatalos rész: Meghívó. A tűzrendészeti törvénytervezet. A veszprémvármegyei szövetség szeptember 8-iki közgyűlésének jegyzőkönyve. A baranyavármegyei szövetség megalakulása. Irta: dr. Rüll Bóla. — A fumei elevator égése. (Ábrákkal) Irta: D'Emili Henrik. — Kereskedelemügyi magy. kir. miniszter rendelete. — Élet-halálharc a tizedikkel. Irta: József főherceg. — Nagy vasuti szerencsétlenség. — Vidéki városaink fejlesztése. — Az automobilgyártás kohójából. — Levél a szerkesztőhöz. — Különfélék. — Beszerzési források.

József főherceg a Máramaros vármegyei Borsaközség tűz által sujtott lakosságának 3000 korona segélyt küldött.

— Almády Géza székesfővárosi tanácsnok, a IX-ik ügyosztálynak vezetője, a maga működéséről és jövőbeli programjáról a polgármester elé terjesztett beszámolójában azt mondja, hogy a színházak, mulatók és dalesarnokok tűzbiztonságáról szóló új szabályrendelet tárgyalása befejeződött, de közgyűlés elé leendő terjesztésre csak később kerül. Addig az ügyosztály a tűzbiztonság fejlődőtebb technikai eszközeit állandóan tanulmányozza. Ami a jövőre való programot illeti, a beszámoló a tűzoltóság fejlesztése végett, a személyzet szaporítását s új modern eszközökkel való felszerelését halaszthatlanul szükségesnek mondja.

— A magyar tűzoltó-tisztek orsz. egyesülete nevében, Óvári Ferencz dr. alelnök vezetésével, október 18-án küldöttség járt Szterényi József államtitkárnál. A küldöttség tagjai Lukáts Gyula, az egyesület titkára, dr. Marinovich Imre, a megbízott pénztárnok, továbbá Jászberényi Miklós (Heves), Publigh Ernő (Hajdu), Székely Géza (Bars) és Kováts Sándor (Toronto) voltak. A kérelem odaterjedt, hogy az egyesület tagjai III. osztályu jeggyel a II. osztályon utazhassanak s a gyorsvonatokat is használhassák. Az államtitkár a kérelem kedvező elintézését kilátásba helyezte.

— Legion Etrangère. El címen van a francia hadseregnek néhány zászlóalja, amelynek tagjai idegenekből verődnek össze s ha valahol a gyarmatokon visel Franciaország háborút, első sorban ezt az idegen legiót küldi a tűzbe. Így történik ez most Marokkóban is, ahonnan egy volt fővárosi hivatásos tűzoltó adott nemrég életjelt magáról. A neve Atto Myr Mihály. Az apja görög ember volt, az anyja Magyarországra szakadt lengyel nő. Anyja révén magyar lett az anyanyelve, de keverékvére folyton úzi, kergeti, hazát változtatni kényszeríti. Így került Marokkóba is, ahonnan azonban visszasír a szive; legalább ezt tanúsítja egy legutóbbi képes levelező-lapja, melyet Oudjából küldött volt főparancsnokának Szeserbovszki Szaniszlónak a címére tisztelete jeléül.

— A székesfővárosi kir. tűzoltóság ügyeletes szolgálatot végző tisztjei szeptember 25-től október 12-éig bezárólag automobilon vonultak ki az ezen idő alatt előfordult tüzesetekhez. A motoros kocsit a m. kir. posta főigazgatója bocsátotta rendelkezésre, saját begyakorlott

soffőrjeit osztván be felváltva az éjjel-nappal teljesített szolgálatra. A kísérletképpen használt auto 12 lóerős gép volt s rajta az ügyeletes tisztén és a soffőrön kívül még 3 ember vonulhatott ki. Hamburg erre a célra már be is szerzett egy gépkocsit.

— **Erdők lángokban.** Az utolsó idők nagy szárazsága félelmetesen felszaporították a nagyarányú tűzveszedelmeket. Falvak pusztulnak el s egyre-másra nagy erdőtüzeket jelentenek. Szatmár-Németiben, a Klein Vilmos és társai tulajdonában lévő avasfelsőfalusi erdőben támadt tűz s az erdő hatszáz holdnyi területen lángokban áll, s nagy a veszedelme a szatmári háromezer holdas erdőnek is, az is kigyuladt már. Az égő erdőből falkaszámra menekülnek a farkasok és a szarvasok. A kár óriási, az oltáshoz katonai segítséget kértek. Fényőházán az erdő még mindig lángol. Az egész környék önfeláldozóan vesz részt az oltásban, itt is hatalmas a kár. Háromszék megyében két hét óta napirenden vannak az erdőégések. Zabola nagyközség Zernye nevű erdeje tiz nap óta ég, Altorja, Feltorja, Futásfalva és

Szentkeresztentkereszt községek erdőségei szintén napok óta pusztulnaipusztulnak lángoktól.

— **Világító— Világító hal.** Alaskában érdekes új fajta világítószert igitószert fedeztek fel. A halászok ugyanis rájöttek, hogy egy, az alaskai tavakban található halfaj sző halfaj szárított állapotban gyönyörű fénynyel ég. A sző ég. A szárított halat e célra furt és az asztal közepétől közepén elhelyezett tartóba rakják és a farkukat megukat meggyújtják. A fény erőssége körülbelül három három gyertyafénynek felel meg és egy ilyen egy ilyen hal majdnem három óra hosszáig világít. Az újít. Az új felfedezésnek még az az előnye is van, hogy van, hogy az égőhal nagy meleget áraszt és így az alaskai alaskaiak olcsó pénzben lakásaikat is fűthetik. hetik.

— **Egy kis ge— Egy kis garnizenből.** Nagy tűz ütött ki a vidéki városkában, amaskában, amelyben egy ezred állomásozik. A tűzoltóság nem tudog nem tudott megbirkózni a tüzzel és katonai segítséget kért a kaszárnyából.

Az ezredes az ezredes egy hadnagy vezetése alatt rögtön utnak indított fél századot fél század katonát. A hadnagy természetesen futólépést vezényelt vezényelt. A félton találkozik egy őrnaggyal, aki megállítja megállítja őket és rákvörös arccal, dühtől rekedt hangon kiált régen kiált rájuk:

— Ez futólépés? Ez futólépés? Ezt nevezitek ti futólépésnek, lajhárok?! Visszaok?! Vissza a kaszárnyába, mars! Csináljátok meg egyszer! egyszer!

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geittner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapestudapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvérszvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-út 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motorgőz-, motor-, tűzifecskendőköt és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendőköt és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigzsinház tőzsomszedságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorókat.

— **Walszer Ferenc** —
tűzoltási szerek és szivattyú gyára, harang- és fémöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B.
Sürgőnyclm.: „Walszer Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sterniternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNYÁRTUNK: tűzifecskendőköt, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

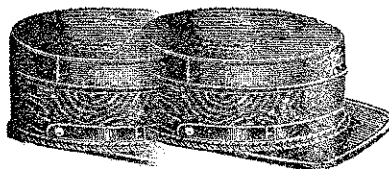
Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzépénztárának jut.

A magyar A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakyakorló szabályzata
egyes példányainak példányának ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatós füzet ára 10 fillér.

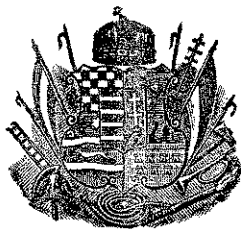
Kendertömlők, Szívótömlők, vedrak, sisakok, hal-
felszerelések megbízható beszerzése
Győző Béla és Társa cégnél
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3.
a Vigzsinház tőzsomszedságában.

≡ **DÍSZE DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK** ≡
2 kor. árban; kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök voltak elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzbiztos mázolás.
Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása.
Száritó-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat
Budapest, V., Pannónia-u. 2/B.
Telefon 21—04.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ OR. ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második ésodik szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. ott. A lap szétküldésére vonatkozó felszólasásokat az országos szövetség elnökségéhez kéhez kell intézni; a hóvá az előfizetések s hirdetések díjeke díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írójuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy stiztelet-díjért.
---	--	---

F Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

EgyEgy példa.

Marosvásársárhely, ámbár elég jóhirű önkéntes tés tűzoltósággal rendelkezik, követni szászándékozik Győr város példáját és hivaitatásos tűzoltóságot szervez.

Szembeszökő kő különbség azonban a két város között ott először is az, hogy míg Győr megvágvárta a maga katasztrófáját s ennek a hatása alatt cselekszik csupán, ad, addig Marosvásárhely proprio motu jutotutott el anaak belátásáig, hogy nem eh elég csak egy a tüzek oltására hívavatott csapattal birni, hanem állallandó készen lét fentartására és ms mindenekfelett megelőző tűzrendészetre is van szükség. Ez utóbitóbbinak kultiválására azonban a külön ön hatósági szerv nélkülölzhetetlen. S ez ez okból a 18 főnyi létszámmal tervezett csapat élére külön parancsnoki állállást szerveznek, aki mellett az autonóonomikus jogainak élvezetében meghaghyandó önkéntes egyesület, a vészész helyén, csak mint megbizható succucursus, mellérendelt szerepet tölt majdajd be.

Amely város os ennek helyességét be tudja látni, az az a haladásnak kétségkívül modern ern nivóján áll, mert a kapkodó támadásdás helyére, a folytonos készen lét szervezésésén kívül, az egységes vezényletlet alatt, fegyelmzeten feliépő, táktaktikai egységeke nek tervszerű beabeavatkozását állítja.

Marosvásárhely azonban ennél még tovább is megy.

Mint hatóság nem elégszik meg többé a tűzkár-statisztikai adatok gyűjtésével s a tüzek keletkezési okának földerítésével, valamint a tűz okozását megtorolni hivatott eljárás initiálásával: hanem a tűzoltóság puszkaporáról, az elegendő vízkészletről is gondoskodik. És mert a teendők sorrendjében, a vizszerzés kérdésének vidéken mindenütt egyformán égető szükségét illeti meg a legelső hely, igen helyesen ugy intézkedett, hogy mire a szervezendő tűzoltóparancsnoki állás betöltés alá kerül, akkorra már a vízvezeték ügye ne csak az elhatározás; hanem a perfectuatio, a befejezett megoldás stádiumában legyen. Kiepitett, 3—4 atmoszféra nyomással bíró, 37 kilométeres, minden 75—100 méternyi távolságra vizvételi kutfővel (földfeletti hydransokkal) ellátott vízcsőhálózat fogja készen várni a telefonnal máris bíró város leendő parancsnokát.

S maga a telefonszolgálat, mint a tűzjelzésnek is modern eszköze, csupán annyiban kell hogy majd kiegészítést nyerjen, miszerint éjjelre is rendszeresítették. A régimódi harangkonogatás pedig szépen a sutba kerül, együtt azzal a másik, ma már ósdi, de csak 30 évvel ezelőtt is még nagy vivmánynak tekintett rendelkezéssel,

mely a fogattulajdonosokat kötelezi vész esetén a víz szállítására. Tudvalevőleg ez is csak olyan elméletben szépen hangzó rendelkezés, mint a kötelezett tűzoltóság szervezése, amely még városban nem vált be sehol. Mennél nagyobb az illető város, annál kevésbé. A kötelezett tűzoltóság a kötelezettek túlnagy száma miatt, a fogatkötelezettség pedig az okból, mivel a jobbára hivatalnokok és iparosnép-lakta városokban a lakosság nagyobb részének sem saját háza, sem pedig lova nincs. Akinek meg van, az ezer kibuvót találhat, ha akar. És hogyan akarna!

Az állandó készenlétnék azonban megfelelő szertár és alkalmas őrtanya az elengedhetetlen kelléke, előfeltétele. Marosvásárhely alapos tanulmányok után olyan központi tűzörseget vett tervbe, amely mellett a nemrég felavatott pécsi, egy napon nem is emlithető. Nemcsak a szertár feletti őrszobából fog csuszópóznán leereszkeszteni riasztáskor a legénység, hanem a lovakat is minden kanyarodás nélkül vezethetik a szertár mögötti istállóból egyenesen a rud mellé, ahol a mennyezeten lógó szerszámot csak le kell eresztetni s a lovak befogása egykettőre eszközölhető.

Ugy hogy annak az irigyléseméltó leendő parancsnoknak a csapat begyakorlása, beosztása, fegyelmezése, vezénylése és a felszerelések karbantartásán stb. kívül, szinte kizárólagos főteendője gyanánt a megelőző tűzrendészet kultiválása s ezzel a tűzbiztonság fokozása marad. Nem ki-

csinylendő s egy embert teljesen lekötni alkalmas tennivalók; de méltók is egy a humánus eszméért lelkesedni képes s a polgárság javát szívében hordani tudó férfi ambíciójára.

Amikor azonban e teendők lelkiismeretes ellátására vállalkozik majd az a leendő parancsnok, kell hogy ab ovo elismerje Marosvásárhely hatóságának bölcsességét. Mert ez a hatóság már most eleve gondoskodott arról is, hogy a tűzbiztos építkezés kellékei ne csak discussió tárgyát képezzék; hanem építésügyi szabályrendelet keretében statuálva legyenek, — s a közönséges tűzvizsgálatok és telepengedélyező eljárásokon stb. szemléken felül pedig a rendszeres évi tűzrendőri szemlék is előirassanak.

Marosvásárhely e szerint azt a teendőt, amelyet eddig a hatósági jelleggel nem bíró önkéntes-parancsnokságok voltak kénytelenek ellátni, — hivatalból eszközendő praeventív hatósági teendővé szándékszik minősíteni. És ez a privát kellemetlenkedés mezébe öltöztetett s majdnem a magánkémkedés színvonalára sülyesztett eddigi állapotokkal szemben, szintén nem lényegtelen haladás.

Melegen üdvözljük Marosvásárhely céltudatos, modern hatóságát s hinni akarjuk, hogy a város közönsége e lelket gyönyörködtető szép tervnek a megvalósításától nem fogja szűkeblűen megvonni akarni — jóváhagyását.

Markusovszky Béla.

HIVATALOS RÉSZ.

1623
1907. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. é. dec. 20-án pénteken d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. A tűzfelügyelők rangjelzése.
2. A tűzrendészeti törvényjavaslat egyes részeitnek megbeszélése. (A főváros kivétele a törvény hatálya alól, tűzrendészeti tanács létesítése.)
3. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. fél 3 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést. Budapest, 1907 november 30-án.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1545.
1907. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1907. évi november hó 9-én a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülésén.

Elnök: gróf Széchényi Viktor, majd dr. Óvári Ferenc alelnök; jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag; Apáthy Vilmos, Barabás István, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, dr. Vass János, Vida Pál elnökségi előadók; dr. Balogh Dezső pénztáros és ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Távolmaradását kimentette dr. Glósz Kálmán előadó.

203. Elnök az ülést megnyitván, titkár bemutatja a horvát szövetség gyászjelentését,

melylyel elnökének Dezső György István nak az elhalálozását tudatja.

Az elnökség részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

204. Dr. Glósz Kálmán előadó azon jelentése, hogy a Csongrád vármegyei szövetség pusztaszeri alakuló gyűlésére közbejött véletlen folytán nem mehetett el, tudomásul vétetett.

205. Felolvastatván Lukáts Gyula előadónak ezen tisztéről szóló lemondó levele:

Az elnökség azt az országos választmány elé terjeszteni rendeli azzal, hogy Lukáts Gyulának előadói tisztétől való megválását sajnálattal venné s reméli, miszerint nevezettet sikerülend ezen tisztében megtartani.

206. Felolvastatván a Bars vármegyei tűzoltó-szövetség azon beadványa, mely szerint a tűzrendészeti felügyelők részére hivatásuknak jobban megfelelő országosan egységes rangjelzés állapíttassék meg és pedig: ezüst hajtókán alkalmazott arannyal áttört vörös rozettákkal, és hogy ezen ügyben egy hónapon belül hozassék határozat.

Szabó Gyula előadó a maga részéről azt elfogadásra ajánlja, azonban azon hozzáadással, hogy a paszomány szövése és a rozetta nem a katonai, hanem a szövetség által már elfogadott tűzoltói minta szerinti legyen.

Barabás István szükségesnek tartja, hogy a tűzfelügyelők rangjelzésével kapcsolatban az egyenruhát viselő szövetségi elnökök rangjelzése is az új tervezethez simulóan megállapíttassék, minthogy legtöbb helyen ez utóbbiak a tűzfelügyelők felett állanak.

Hosszabb ideig tartó megbeszélés után, amelyben az elnökségnek majd minden tagja részt vett, határozatba ment,

hogy ugy a Bars vármegyei tűzoltó-szövetség jelen javaslata, mint az elnökségben egy ízben már letárgyalt régebbi tervezet is küldessék meg a vármegyei tűzoltó-szövetségeknek oly felhívással, miszerint folyó évi december hó 15-éig oda nyilatkozzanak, szükségesnek tartják-e a tűzrendészeti felügyelőknek külön rangjelzését általában, és ha igen, úgy fenti tervezetek közül melyik felelne meg jobban a céloknak. Az elnökség ezen válaszok beérkezése után tartandó elnökségi ülésében fogja véleményét e tárgyban végleg megalkotni.

207. Elnök elítávozván, az elnöki széket dr. Óvári Ferenc alelnök foglalja el s jelenti, hogy a tűzrendészeti törvényjavaslat tárgyában december 8-án újabb értekezlet volt és hogy ez nov. 18-án folytatást nyerend. Az e tárgyban kifejlődött hosszabb megbeszélés után az elnökség

elnök jelentését tudomásul vette.

208. Szabadós Imre ismertetvén a Somogy vármegyei szövetség ama jelentését, mely szerint a belügyi kormány az alispánnak több községre vonatkozó rendelkezését alaki okokból felfüggesztette s hogy ennek folytán a vármegyei tűzoltó-szövetség működését beszüntette főleg azon oknál fogva, mert a kormány az előjárásnak általános, a községi szerekre is kiterjedő, tűzrendészeti szemlék tartására vonatkozó jogát kétségbe vonta és új eljárás elrendelésével felesleges idő- és pénzbeli veszteséget okoz:

felhívja az elnökség a vármegyei szövetséget az idevonatkozó iratok bemutatására és utasítja az irodát, hogy ezek alapján a belügyi kormányhoz oly irányu feliratot intézzen, mely szerint az 1888. évi kormányrendelet rendelkezései továbbra is érvényben tartassanak, az

Országos Tűzoltó-Szövetség véleménye pedig ily fontos ügyekben mindenkor kikéressék.

209. Vida Pál előterjesztvén a szegedi hivatásos tűzoltóparancsnoknak az ottani önkéntes testület panaszos beadványára adott válaszát, bejelenti, hogy a helyszínén személyesen eljár és hogy az ügy békés megoldást nyert.

Tudomásul vétetett.

210. Vida Pál bejelenti, hogy a kötelezett tűzoltók szolgálati érme tárgyában kérdést intézett a vármegyei szövetségekhez és javaslatát ehhez képest fogja megtenni.

Tudomásul vétetett.

211. A belügyminiszter az „optimus“ extinktör tűzpróbájához egy szakértő kiküldését kívánván,

az elnökség képviselőjében dr. Balogh Dezső pénztárost küldi ki és a folyamodó Magyar Fém- és Lámpaárugyárat a próba idejének idejekorán való bejelentésére felhívni rendeli.

212. Erzsényes József bejelentvén azt, hogy a Nógrád vármegyei szövetség megalkotása tárgyában november 26-án Balassagyarmaton értekezlet fog tartatni, amelyre előadó kiküldését kéri,

az elnökség ezen értekezletre Breuer Szilárd titkárt, akadályoztatása esetén dr. Balogh Dezső pénztárost és ifj. Bitskey Illés segédtitkárt küldi ki.

213. Felolvastatván a győri önkéntes tűzoltó-testületnek a győri Back-gőzmalom égéséről beterjesztett tűzjelentése, valamint Janicsék Andor fővárosi tűzfelügyelőnek elnöki felkérésre beküldött és ezen tüzésekre vonatkozó szakvéleménye, Breuer Szilárd kiegészítőleg még bejelenti, hogy november 6-án Győr város hatóságának meghívása folytán egy ott tartott értekezleten részt vett, és hogy a város a tűzoltói intézmény átszervezését erélyesen kezébe vette. A jelentések

tudomásul vétetvén, az elnökség úgy Janicsék Andornak, mint a győri önkéntes tűzoltó-testületnek azokért jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaz és utóbbiaknak a tűznél hősi halált halt bajtárs halála felett részvétét nyilvánítja.

214. Pénztáros beterjesztvén a III. évnegyedről szóló pénztári kimutatást, felhatalmazást kér a hátralékos tagsági díjakra vonatkozó felhívások kibocsátására.

Jelentés tudomásul vétetvén, a felhatalmazás megadatott.

215. Titkár bejelenti, hogy Lukáts Gyula Bars vármegyei tűzfelügyelő szóbeli megkeresésére revideáltatott a vármegye területén levő testületek tagdíjnyilvántartója s konstatáltatott, hogy a vármegyei szövetség keretéből, jelenleg már meg nem állapítható okokból, Léva, Nagysalló, Körömcz-bánya még 1895-ben a közvetlen tagok közé soroltatott és ma is azok között vezetetik, ellenben Nagyugroc, Oszlány és Tajnasári a vármegyei szövetség fennállása óta sem fizetett tagsági díjat. E körülmény az új alapszabályokra való tekintetből rendezendő lenne, annál is inkább, mert a nyilvántartásban állandó zavarokat okoz azon oknál fogva is, mert a vármegyei szövetség a tagsági díjak közvetítését nem vállalja.

Az elnökség a vármegyei szövetség megkeresése hiányában ez ügyben érdemleges határozatot nem hoz, átiratban felkérni rendeli azonban a szövetséget, hogy a tagsági díjaknak

közvetítését alapszabályaink értelmében végezze, a kérdéses hat testületet illetőleg pedig tegyen előterjesztést.

216. dr. Óvári Ferenc alelnök javaslatára elrendeltetett,

hogy a hivatalos szaklap az országos tűzoltó-tisztai egyesületnek, valamint Veszprém vármegye több tűzfelügyelőjének díjmentesen küldessék meg.

217. Ádám József István azon kérelmét, mely szerint a szövetségtől amerikai útjára ajánló-levelet kér azon célból, hogy ezzel a belügyi kormánytól ugyancsak ajánló-levelet eszközölhessen ki,

az elnökség nem találta teljesíthetőnek azon oknál fogva, mert kérvényező nem tagja a szövetségnek és nem is tényleg működő tűzoltó és mert e téren való eddigi működésében az elnökség okot nem talál az ajánló-levelet megadására.

218. Titkár bejelenti, hogy **Szatmárt** a kongresszus helyi rendező-bizottsága megalakult. Tudomásul vétetett.

219. Titkár bejelenti, hogy a tanszergyűjtemény részére az összes kisebb létraminták beszereztek, a gyárosoktól a fecskendők metszetrajzai elkértek, hogy ezek közül Seltenhofer Frigyes Fiai és a Knaust W. cégek ilyeneket beküldtek, több gyáros azok díjmentes megküldését kilátásba helyezte; Ruepprecht Testvérek cég ellenben rajzaiért 80 kor. árat kíván. Felhatalmazást kér továbbá arra, hogy az újabb tömlőkapcsokat beszerezhesse.

Az elnökség e bejelentéseket tudomásul vevén, az ez idő szerint leginkább használt legújabb tömlőkapcsok beszerzését engedélyezi, a Ruepprecht-féle rajzok beszerzésétől eltekint, ellenben dr. Szily József javaslatára utasítja titkárt, hogy egy fecskendőmintára, valamint egyes fecskendő alkatrészek mintáira szerezzen be költségvetést.

219. Titkár bemutatván a „Foncier“ tűzbiztosító intézet tűzbiztosítási kötvényét, az elnökség annak

a tényleges értékviszonyoknak való megújításával az elnököt bizza meg.

220. Barabás István az elnökség engedélyét kéri ahhoz, hogy népies pályaműve a nyomdai felügyelet céljából Vasvárott nyomtatathassék.

Az elnökség a kérdés eldöntését akkorára tartja fenn, amidőn a revidált mű újabb átnézéséről a jelentés hozzá beérkezend. Felhívja ennél fogva Barabás István előadót, hogy művét az irodának mielőbb küldje be.

221. A **Háromszék vármegyei** szövetség titkárának azon értesítése folytán, hogy elnökök hiányában a szövetség feloszlófélben van, elhatározza az

elnökség, hogy a vármegye alispánját a szövetség felélesztése érdekében való közreműködésre felkéri.

222. Titkár azon jelentései, hogy a **Heves vármegyei** szövetség beküldötte közgyűlési jegyzőkönyvet; a **Toina vármegyei** szövetség közgyűlési jegyzőkönyvét és zárószámadását; a **Baranya vármegyei** szövetség közgyűlési jegyzőkönyvét; a **Veszprém vármegyei** szövetség közgyűlési jegyzőkönyvét, amely szerint a Bars vármegyei szövetség által behozott tűzfelügyelői rangjelzést magáévá tette; hogy továbbá az orsz. szövetségen kívül álló tíz vármegyei szövetség csatlakozásra felhivatott; **Nagyküküllő vármegye** alispánja pedig szövetség alakítására felkérte, tudomásul vétettek.

223. A „József főherceg“-alapítvány pályázati feltételei kiirandók lévén, az elnökség ennek elnökségének a decemberi lapszám a decemberi lapszámában való eszközésére titkárt utasítja.

224. Stermann M. gyufagyáros az elmúlt negyedre 51 kor. 45 fillér részeseledést küldvén be, ezen összeg

a segélyző-pénztárnak átutaltatott.

Titkár azon jelentései, hogy az utolsó ülés óta lefolyt időben vélemény adatott:

225. a m. kir. belügyminiszteriumnak dr. Riegler Gusztáv tanár „Iksz“ szénkéneg-féregirtószerének, kéneg-féregirtószerének,

226. a maglódi,

227. az érsekesanádi,

228. az iglói,

229. a köperényi,

230. a bánki,

231. a magyarszéki,

232. a nagybányai,

233. a bánffyhungyadi önkéntes tűzoltótestületek alapszabályai; testületek alapszabályai;

234. Csikszereda tűzrendészeti szabályrendelete tárgyában; rendelete tárgyában;

235. Baranya vármegye alispánjának a kéményseprézési szabályrendelet módosítása tárgyában; módosítása tárgyában;

236. Námesztó főszolgabirójának, Babin község fecskendőjének átvétele tárgyában;

237. A Veszprém vármegyei szövetség „Tűzoltó Káté“-jának bírálatával;

238. hgy Czered, Pogony, Medveshidegkut, Óbást, Vecseklő községek fecskendői ki- próbáltattak;

tudomásul vétettek.

239. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Szily József és Szabó Gyula előadók.

Ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer
titkár.

Hitelesítjük:

dr. Szily József
előadó.

756. szám.

1907.

Jegyző

Felvétetett Budapestén,

elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi V

Jegyző: Breuer Szilárd

Jelen voltak: Szabó Gyula, Szabados Imre és Vida Pál előadók, Bés Vida Pál előadók, Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette dr. Glósz Kálmán előadó.

77. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy az I. m. ált. biztosító társaság előterjesztést tett a belügyminiszteriumhoz alapítványának levelének akkénti módosítása iránt, hogy abból gyakorlatnál megsérült tűzoltók is nyerhesenek segítséget; hogy a belügyminiszter ezen előterjesztést pártolólag tette át a közalapítványok kezeléséhez. E módosítás jóváhagyása esetén lehetővé válik a segélyezési díjak kivételes felemelése is.

Tudomásul vétetett.

78. Titkár jelentése, hogy Andriska Mihály, Pecsénka Lajos, Schulz Dániel, Janosik György, Madár Lajos, Horváth Ferenc, Krieglér Károly, Dorner István és özv. Králik

756. szám.

1907.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapestén, 1907 november 9-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára

elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula, Szabados Imre és Vida Pál előadók, Bés Vida Pál előadók, Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette dr. Glósz Kálmán előadó.

223. A „József főherceg“-alapítvány pályázati feltételei kiirandók lévén, az elnökség ennek elnökségének a decemberi lapszám a decemberi lapszámában való eszközésére titkárt utasítja.

224. Stermann M. gyufagyáros az elmúlt negyedre 51 kor. 45 fillér részeseledést küldvén be, ezen összeg

a segélyző-pénztárnak átutaltatott.

Titkár azon jelentései, hogy az utolsó ülés óta lefolyt időben vélemény adatott:

225. a m. kir. belügyminiszteriumnak dr. Riegler Gusztáv tanár „Iksz“ szénkéneg-féregirtószerének, kéneg-féregirtószerének,

226. a maglódi,

227. az érsekesanádi,

228. az iglói,

229. a köperényi,

230. a bánki,

231. a magyarszéki,

232. a nagybányai,

233. a bánffyhungyadi önkéntes tűzoltótestületek alapszabályai; testületek alapszabályai;

234. Csikszereda tűzrendészeti szabályrendelete tárgyában; rendelete tárgyában;

235. Baranya vármegye alispánjának a kéményseprézési szabályrendelet módosítása tárgyában; módosítása tárgyában;

236. Námesztó főszolgabirójának, Babin község fecskendőjének átvétele tárgyában;

237. A Veszprém vármegyei szövetség „Tűzoltó Káté“-jának bírálatával;

238. hgy Czered, Pogony, Medveshidegkut, Óbást, Vecseklő községek fecskendői ki- próbáltattak;

tudomásul vétettek.

239. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Szily József és Szabó Gyula előadók.

Ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

dr. Szily József
előadó.

756. szám.

1907.

Jegyző

Felvétetett Budapestén,

elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Szabó Gyula, Szabados Imre és Vida Pál előadók, Bés Vida Pál előadók, Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradását kimentette dr. Glósz Kálmán előadó.

77. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy az I. m. ált. biztosító társaság előterjesztést tett a belügyminiszteriumhoz alapítványának levelének akkénti módosítása iránt, hogy abból gyakorlatnál megsérült tűzoltók is nyerhesenek segítséget; hogy a belügyminiszter ezen előterjesztést pártolólag tette át a közalapítványok kezeléséhez. E módosítás jóváhagyása esetén lehetővé válik a segélyezési díjak kivételes felemelése is.

Tudomásul vétetett.

78. Titkár jelentése, hogy Andriska Mihály, Pecsénka Lajos, Schulz Dániel, Janosik György, Madár Lajos, Horváth Ferenc, Krieglér Károly, Dorner István és özv. Králik

756. szám.

1907.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapestén, 1907 november 9-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára

elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Pálné segélye a felterjesztésnek megfelelően utalványoztattak:

tudomásul vétetett.

79. **Weisz Simon** (Budapest, önk.) aug. 29-én tűznél egy pinczébe lezuhant, kezén izületi rándulást szenvedett és 14 napi munkaképtelenség után elnökileg az I. m. ált. alapítványához 28 K segélyre felterjesztetett. Ezen összeg részére kiutalványoztatott.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

80. **Franz Alfréd** (Modor) aug. 3-án tűznél szögbe lépett s 6 napi munkaképtelenség után elnöki felterjesztésre az I. m. ált. alapítványából részére 10 K segély kiutalvatott. Az ugyan ezen alkalommal lábára esett gerendától, 6 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett **Jankó András** részére ugyancsak elnöki felterjesztésre ezen alapítványból szintén 10 K segély utalványoztatott ki.

Tudomásul vétetett azzal a figyelmeztetéssel, hogy a bejelentési határidő ismételt be nem tartása esetén segély adatni nem fog.

81. **Eder Mátyás** (Lajtapordány) aug. 7-én tűznél 14 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett és elnökileg az I. m. ált. alapítványához 28 K segélyre felterjesztetett, mely összeg már utalványoztatott is.

Tudomásul vétetett.

82. **Ferderber Ignác** (Szepsi) július 14-én tűznél meghúlván, 95 nap alatt gyógyuló térdizületi gyulladását kapott. Az I. m. ált. alapítványához elnökileg 190 K azóta már ki is utalványozott segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

83. **Rosenberg Jenő** (Budapest, önk.) részére, aki aug. 2-án tűznél kezén 68 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett, elnöki felterjesztésre az I. m. ált. alapítványából 136 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

84. **Cs. Nagy Béni** (Öcsöd) szept. 3-án tűznél fecskendőszereles közben 20 nap alatt gyógyuló váll-rándulást szenvedvén, elnöki felterjesztés folytán az I. m. ált. alapítványából 40 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

85. **Praschek Ferenc** (Komárom) aug. 12-én tűznél kapott szén-gázmérgezés folytán 31 napig munkaképtelen volt; bár a kérvény elkészve érkezett be, a késedelem indokolása után, elnöki felterjesztésre az I. m. ált. alapítványból 60 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

86. **Karikás István** (Kistelek) szept. 16-án tűznél a nyomórud karikájába szorult kezén 15 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett; elnökileg az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjesztetett, mely összeg azóta már ki is utalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

87. **Nagy János** (Fadd) június 29-én tűznél 90 nap alatt gyógyuló lábtörést szenvedett; elnöki felterjesztésre az I. m. ált. alapítványból 180 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

88. **Turner Antal** (Budapest, önk.) aug. 25-én gyakorlaton a kezén 11 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett; a segélyzönpénztárból részére 20 K segély elnökileg kiutalványoztatott.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

89. **Parmanche György** (Dobrica) aug. 11-én gyakorlaton kötélereszkeszedsnél kezén 8 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett; elnökileg a segélyzönpénztárból 10 K segély részére kiutalványoztatott.

Jóváhagyatott.

90. **Boros Mátyás** (Zenta) szept. 8-án gyakorlaton, kezén szögtől megsérült és 7 napig volt munkaképtelen. Ugyanezen alkalommal szenvedett 8 nap alatt gyógyuló bokarándulást a kerítésről leesett **Kovács Dániel** is. Előbbinek 10 K, utóbbinak 16 K segély utalványoztatott ki elnökileg a segélyzönpénztárból.

Jóváhagyatott.

91. **Zwitkovics Mihály** (Szentelek) szept. 22-én gyakorlaton, a nekimenő vízfordó rudjától combján 7 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett; a segélyzönpénztárból részére elnökileg 14 K segély kiutalványoztatott.

Jóvá hagyatott.

92. A **Sternmann Mór** gyufagyáros által beküldött negyedévi részesedés 51 K 45 f összegben,

bevételezni rendeltetett.

93. Titkár javaslatára határozatott, hogy a hiv. szaklap decemberi számának mellékleteként belépési úrlapok küldésének a testületeknek és 500 pl. még külön Szabados Imre előadó kérelmére a Somogy vármegyei tűzoltószövetségnek is.

94. Titkár azon jelentése, hogy a vármegyékhöz intézett körlevelünkre vonatkozólag beérkezett értesítések szerint Torontál, Bereg, Békés és Congrád vármegyék törvényhatósági bizottsága kimondotta a tűzoltóknak a község által való kötelező beiratását segélyzönpénztárunkba; Bihar vármegye a községek figyelmébe ajánlotta, de nem mondotta ki kötelezően; Fejér vármegye véleményezés végett kiadta vármegyei szövetségének, mely a kötelezettséget még az önk. tűzoltóságokra is kiterjeszteni javasolja; Besztercenaszód és Nagyükküllő vármegyék alispánja pedig kérdést intézett az iránt, vajjon lehet-e a pénztárnak tagja a tűzoltóság, ha az orsz. szövetség tagjává nem lett? amire természetesen tagadó választ kaptak.

Tudomásul vétetett.

95. **Gyurcsik József** (Bátorkesz) szept. 16-án tűznél a lajtról leesvén, a lábán keresztül menő keréktől 21 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 42 K segélyre felterjeszteni határozatott.

96. **F. Szabó János** (Kunszentmárton) szept. 1-én gyakorlaton a létra eleszamlása folytán arról leesett és 49 nap alatt gyógyuló kartörést szenvedett.

A segélyzönpénztárból részére 98 K segély utalványoztatott.

97. **Nagy József** (Veszprém) szept. 28-án tűznél egy reá eső gerendától derekán 14 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett. A tagok jegyzékében nem lévén bejelentve, jogigénye segélyre nincsen.

Az elnökség mégis méltányosságból az I. m. ált. alapítványához 28 K segélyre felterjeszteni rendeli azon figyelmeztetéssel, hogy a testületi parancsnokság hasonló mulasztása esetén, segély adatni nem fog.

98. Ugyancsak ezen határozatra való hivatkozással intéztetvén el **Bátori Péter** (Veszprém) segélyezése is, (aki okt. 7-én tűznél kezén 4 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett és ugyancsak nem lett a tagok sorába a parancsnokság mulasztása folytán felvéve),

az elnökség részére csupán 4 K segélynek a pénztárból való kiutalványozását rendelte el azon hozzáadással, hogy rendes ügykezelés esetén a segély is nagyobb lett volna.

99. **Reiszmann Jakab** (Budapest, önk.) okt. 6-án gyakorlaton a horoglétrától jobb kezén 7 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett.

A segélyzöpenztárból részére 14 K segély kiutalványoztatott.

100. **Csacskó** János (Varannó) okt. 24-én kéménytűznél a ledöntött kéménytoldalécsőtől hátán 8 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett.

Az I. m. általános alapítványához 16 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

101. **Gelbmann** Adolf (Monor) okt. 26-án tűznél egy leeső gerenda elől való félreugrása közben 10 nap alatt gyógyuló lábrándulást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

102. **Ernhof** Gyula (Veszprém) szept. 28-án tűznél szemén 15 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjesztetni határozatott.

103. **Ring** József (Nagydém) szept. 30-án tűznél 15 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett kezén, amelynek középujján a körmöt a nyomókar leütötte.

Az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

104. **Lászka** József (Gyöngyös) okt. 12-én tűznél egy gerendáról leesvén, 29 nap alatt gyógyuló bokarándulást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 58 K segélyre felterjesztetni határozatott.

105. **Rauch** Nándor (Cservenka) szept. 6-án tűznél, kezén 21 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 42 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

106. **Messert** József (Glogon), **Golumba Radu** (Berzászka), **Zsigmond Gábor** (Marosvásárhely), **Tontsch Frigyes** és **Immer Frigyes** (Brassó), **Beiler János** (Versec), **Bondár János** (Berettyóújfalú), **Koncz György** (Gödöllő) segélyezése tárgyában a munkaképtelenség tartamát igazoló orvosi zárjelentés beérkezése bevértatni határozatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1557
1907 sz.

Felhívás.

A magyar országos tűzoltó-szövetség „**József főherceg**”-alapítványának kamatai 1908. évi március 2-án kiosztás alá kerülnek. Boldogult védnökünk emlékére alapított ezen alapítvány célja oly tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltóknak vagy hátramaradtjaiknak segélyezése, akik a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárból, sem az I. m. ált. biztosítótársaság jubileumi alapítványából segélyben valamely okból nem részesülhetnek, de arra mégis rá vannak szorulva. Segélyért folyamodhatik illetékes parancsnoksága útján Magyarország azon tűzoltóságainak segélyre szorult tagja, amely tűzoltóságok a magyar országos tűzoltó-szövetség tagjai sorába tartoznak avagy a kérvény alapjául szolgáló baleset alkalmával tartoztak. A kérvényhez a következő bélyegtelen igazolványok mellékelendők:

a) hatósági igazolvány arról, hogy folyamodó magyar honos, segélyre szorult és arra érdemes s hogy sérülése tűzoltói szolgálat közben történt;

b) hatóságilag láttamozott avagy hatósági orvosi igazolvány arról, hogy a

sérülés miben állt és a munkaképtelenség hány napig tartott;

c) tűzoltóparancsnoksági igazolvány arról, hogy folyamodó a sérülés történetkor a testület tagja volt s hogy a sérülés szolgálatközben s mikép történt.

Kimutatandó egyúttal az is, hogy folyamodó más alapokból, helyről eddig milyen segélyben részesült.

A bélyegtelen kérvény mellékleteivel együtt 1908. évi február hó 10-ig a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám) küldendő be.

Budapest, 1907 december hó 10-én.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Veszprém vármegye alispánjának körrendelete valamennyi községi- és körjegyzőnek. Határidő: 1908 január 30. A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 38. §-a szerint a községi birák épületei és természetényei szolgálatuknak idejére tűzkár ellen biztosítandók.

Mint hogy a községi birák választása a közgazgatás jól felfogott érdekében a lehetőség szerint mindenütt december hó folyamán eszközöndők, utasítom, hogy a biróválasztások megtörténte után a községi birák épületeit és természetényeit a község költségére tűzkár ellen biztosítsák s ezen költséget a község költségvetésébe jövőben állandóan beillesszék s erről 1907. évi január hó végeig jelentést tegyenek.

Veszprém, 1907. évi október hó 18-án.

Koller Sándor s. k., alispán.

Somogy vármegye alispánja.

Valamennyi főszolgabíró urnak.

Az általam elrendelt községenkénti általános tűzrendészeti vizsgálatokról felvett jegyzőkönyvekből arról győződtem meg, hogy a községek nagy része a vármegye tűzrendészeti szabályrendeletének legelemibb intézkedéseit, dacára az előjáróságok szigorú felelősségének, mind e mai napig sem hajtotta végre, úgy, hogy a közvagnak tűzvész ellen való megvédése vármegyénk nagy részében nemcsak illuzórius, de csaknem ki van zárva.

A tűzoltóság 230 községben még papiroson sem létezik; a létezők sem tudnak kötelességüknek megfelelni, mert szakavatott vezetők és tanítók hiányában egyáltalában működésképtelenek.

A felszerelések a legnagyobb mérvben hiányosak, rosszak, a közönyös és szakértelmetlen kezelés vagy ennek teljes hiánya folytán tönkrementek, mi egész vagnak megfelelő befektetett tőke elvesztését eredményezte.

Igen sok községben, hol a szabályrendeleti intézkedésekben elrendelt szerelvények beszerverttek, még ha jókarban vannak is, hasznavehetetlenek, mert a bevásárlásnál a legtöbb község, szakértő közvetítő nem létében, a lelkiismeretlen közvetítők és gyárosok által megtevesztettek és igen nagy összegekkel tulfizetett, használhatlan, szabályellenes árak átvételével a községeknek nagy kár okoztatott.

Ezen sajnálatos és türhetelel állapotokon végre is alaposan és gyökeresen változtatni óhajtok, mit a következő munkaprogramm megvalósítása által vélek elérhetőnek.

1. A tűzoltóságot illetve, az általam minden községnek megküldetett szabályrendelet-minta

alapján alkotandó szabályrendelet szerint létesítendő községi tűzoltócsapatok vezetői, gyakorló tisztjei, nemkülönben a községi jegyzők is, a vármegyei tűzoltószövetség által rendezendő tanfolyamon fognak a tűzvédelem effektuálásának módjára kitaníttatni.

A járási tűzrendészeti felügyelők a tűzoltókat ezen tanfolyamon nyert alapismeretekben ellenőrizve tovább fogják oktatni.

2. A felvett jegyzőkönyvek alapján a tűzoltószövetség által megtétem a legsürgősebb intézkedésekre vonatkozó javaslatokat. Ezen javaslatokat minden egyes községre nézve külön törzslapon azon utasítással küldöm meg az illetékes főszolgabíró uraknak, hogy azoknak alapján sürgősen hozzák meg a szükséges véghatározatokat, melyeknek könnyebb technikai kezelése szempontjából községeinkint 4 darab mintalapot csatolva nyomtatásban rendelkezésre bocsátok.

Ezen véghatározatokból 1—1 példány az illető községnek; nekem és az eredeti törzslappal együtt a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek Kaposvárra megküldendő.

Határozottan számítok arra, hogy a főszolgabíró urak nemcsak felelősséges köteletségérzetből, hanem e fontos ügyet megillető rokonszeny és érdeklődéssel fognak eme reorganizáló munkámban segítségemre lenni.

Sárközy Béla, s. k., alispán.

Azóta maga Sárközy alispán, ki erélyes kézzel nyult hozzá a tarthatatlan állapotok szanálásához, jobb hazába költözött. Érdekelné lapunkat, vajjon az utódja, Kacs Kovics Lajos, tett-e valamit a szép kezdet folytatásaképp?

A győri Back-féle gőzmalmi tűz leírása.

A győri Back Hermann-féle malomban teljes üzemmel folyván a munka, féltizenegy óraker az eddigi vizsgálat szerint gondatlanságból a koptató, III. emeleti részén kigyuladt. A tüzet a malom munkásai, az igazgatóhelyetttessel az élükön, Minimaxsal, vízfordókanakkal megkísérelték eloltani s mikor ez eredményre nem vezetett, a gépházról délre elhelyezett régi nyomószervezetű fecskendővel igyekeztek azt megfékezni. Ezenkívül semmi más oltószere nem lévén a malomnak, a tűz a faalkatrészekeken gyorsan tovaterjedt, átesapott a lisztosztályozóba s negyedtizenkettőkor már a rozsmalom is égett. Dacára ennek, a tűzoltóságot nem értesítették. A városi tűzoltó toronyőr akkor jelezte telefonon az őrségnek a tüzet, mikor már az ablakokon kitóduló füstöt és kicsepő lángokat vett észre.

A központ az I. számú fecskendővel, lajttal és 5 tűzoltóval vonult ki. A hosszú-utcai kapun bemenne, a gépház melletti bővizű kuthoz állították fel a fecskendőt, míg az előkocsival a kocsi a buzamalomtól délre, az udvarban állt meg. Egy időben két sugáresővel támadták a tüzet, az egyik a gépház tetejéről, a másik a koptató ablakából. Ezalatt megérkezett a II. számú fecskendő. A déli részen, az udvarban leszerelve, egyik sugarat a lisztosztályozó ablaka mellett levő vaslétrán vitték fel, a másikat a lépcsőn felment tűzoltók a déli tűzfalnál húzták fel.

A tűz rohamosan terjedt ekkor elrendelte a parancsnok, aki az első pillanattól kezdve kiadta a parancsot, hogy senkinek sem szabad a malomba bemenni, hogy a malomépületben

levő tűzoltók vonuljanak vissza s az elsőszámú fecskendőt az északi Hanczinger-ház udvarában levő kuthoz vezényelte, az időközben megérkezett V. számú fecskendőt pedig a Spáth-ház udvarában levő kuthoz, végre a II. számú amalomtól délre levő bővizű árokhoz rendelte, hogy ott leszerelve, a tovaterjedést akadályozzák meg.

Ez időben a buzamalomban még gyári munkások és tűzoltók voltak, kiknek nagy része a még el nem égett, de füsttel telt lépcsőkön és vaslétrán jött le. Egy része azonban a helyett hogy lejött volna, fölfelé menekült s az V. emeleti ablakokhoz állt és segítségért kiáltott. A közönség a malom udvarából elhozta a gabonát betakaró vízmentes-ponyvákat s egyet a buzamalom északi részén és nyomban a testületi mentőponyvát a déli részen feszítette ki, holott akkor még a lépcsőkön is le lehetett volna menekülni. Az északi részén 20—25 ember által tartott ponyvába az egyik munkás a IV. emeletről leugrott, a ponyva elszakadt s holtan vonszolták el. Még ki sem feszítették újra az elszakadt ponyvát, már újabb ugrás és pedig egyszerre kettő s kettővel több a halott, melyet a negyedik is azonnal követett. A déli részen előbb egy mentőkötelen igyekezett lejönni egy munkás, de a közönség alul meghuzta a kötelet, fent még egy munkás fogódzott bele, mire a nagy tehertől az ablakráma, amelyhez a kötél erősítve volt, eltörtött és a kötél az ötödik és hatodik emberrel együtt leesett. Ekkor kifeszítették itt is a vízmentes ponyvát, melybe egymásután ugrottak a munkások, de gyenge lévén a tartás, a ponyvát a földhöz rántották s újabb halottakkal szaporították az áldozatok számát. Mindez alig pár pillanat műve volt. A tűzoltók hasztalan kiáltották fel, hogy a lépcsőn jöjjenek le, hol még szabad volt a lejárát, a munkások egymásután ugrottak — a halálba.

A szerkocsiról elhozott mentőponyvát feszítették ekkor ki, melybe folytatódttak az ugrások s az ide leugrottak nagy része életben maradt.

Itt említem meg azt is, hogy miért nem lehetett a gépezetes tolólétrát használni. A malomhoz két bejárat van: 1. A Hosszu-utcai a kapu, melynek bolthajtása oly alacsony volt, hogy a létra nem fért el alatta; 2. az Attila-utcai megkerülve, hátul a réteken át, de itt két méter vízzel telt széles árok és a vasuti töltés akadályozta az odavitelt. Amíg a folyókat áthidaltuk volna, már régen későn volt. Ezt egyébként elismerte Janicsek Andor székesfővárosi tűzfelügyelő is itt tartózkodásakor. A malomudvar déli részéből, dacára a nagy sugárzó hőnek, kihozták a fecskendőt, de az előkocsit és lajtákat már nem lehetett megmenteni, mert egyik lajt tengelyével nekijárt a déli kapu sarkának s elállta az utat. E közben a délkeleti részen levő farakás és a déli részen levő gabonarakar is kigyuladt, úgy hogy az óriási sugárzó hő miatt közeledni is veszélyes volt s még azoknak is, kik a fecskendőt kihúzták, hólyagot huzott a hőség kezükön és arcukon.

A mentési, illetve tovaterjedést megakadályozó munkálatok három irányban folytak. Az északi részen H a u z e r György parancsnok személyes vezénylete alatt M a j o r János segédkezésével a Hanczinger- és Spáth-házból szerelt fecskendők sugaraival védtek a malom kazánházát, az északi udvaron levő szénraktárt és a Hanczinger-házat teljes sikerrel.

A déli és keleti oldalon F ö r d ő s János és Erdélyi Ernő vezénylete alatt a Kneif-

szállást és a mellette levő házakat védték a folyókából szerelt fecskendő két sugarával. A szállást, a malommal összekötő deszkakerítést elbontották, az akácrozserakást elhordották és így megszakítva az összeköttetést, gátat emeltek ez irányban is a tűznek.

A nyugati részen levő raktárt Breuer Sándor parancsnok vezénylete alatt a waggongyári tűzoltóság védte lajtokkal táplált fecskendővel és hidrásokkal s itt is sikerült megakadályozni a tovaterjedést.

Az így körülkerített lángtenger semerre se találván szabad teret, most ugrással keresett helyet pusztításainak. A rőptűz meggyújtotta a Grünwald-házat, a Deutsch-féle takarmánnyal telt pajtát és a vám előtti házat. Az elsőt a nagykasármányai kocsipecskendővel és egy targoncafecskendővel fojtották el, a vám melletti háznál a szabadhegyi-osztály saját fecskendőjével fékezte meg a tüzet, míg az azonnal lángba borult Deutsch-pajtánál Arvay Géza és König Frigyes működtek teljes eredménnyel. Megjegyzendő az, hogy a tűz lefolyása oly roppant gyorsasággal ment, hogy a roppant nagy épület, mely a melléképületekkel együtt 2600 m² foglal el s 4 és 5 emelet magas volt, négy órán belül tökéletesen leégett.

A tűznél 9 fecskendő működött, 6 mozdonyfecskendő, 3 régi szerkezetű kocsipecskendő és ezenkívül 4 targoncafecskendő. — Azonkívül működésbe került az ugró- és mentőponyva, 2 szerkocsi, 6 kapcsolóra, 2 kisebb, 1 nagyobb tolólóra és a gépezetes tolólóra. 750 méter tömlő, 15 sugárcső és mentőszekrény.

Működött 62 önk. testületi tag, 25 waggongyári tűzoltó és a tanítéképzedei tűzoltóság 20 tagja, összesen 107 tűzoltó, azonkívül 2 testületi- és 10 magánorvos, végül a katonaság egy százada.

Hauzer György
parancsnok.

A 172.875. tan. A 172.875. tan. számú előterjesztéshez.

Költségkimutató Költségkimutatás

a székesfővárosi hivatásos tűzoltósági hivatásos tűzoltóság legénységi személyzetének javasolt fizetés és lakáspénz fizetés és lakáspénz költségeiről a jelenlegi létszám fenntartása, valamint a feltétele, valamint a létszámnak javasolt fel- emelése esetén.

Az 1908. évi fizetés és lakáspénz fizetés és lakáspénz költsége a jelenlegi létszám fenntartása és fizetés fenntartása és fizetésjavítás esetén

enged. létszám	á l l á s	á l l á s	évi illetmény	
			egy- nenként	összesen
			k o r o n a	
201	24	köztűzoltó II. oszt.	1100	26.400
	177	" I. "	1500	265.500
	18	csővezető	1800	32.400
	27	őrparancsnok	2100	56.700
	3	gépész	2100	6.800
	249	összesen		387.300
		költségtöbb		106.020

A kocsisok költsége az 1907. évben.

41	kocsis	840	34.440
1	főkocsis	960	960
	összesen		35.400

A kocsisok fizetését a vállalkozó fizetését a vállalkozó fedezte, a főváros a kocsisoknak csak 60-60 korona csak 60-60 korona eszmapénzt és egyenruhát adott.

Az 1908. évi fizetés és lakáspénz fizetés és lakáspénz költsége létszám- emelés és fizetésjavításnelés és fizetésjavítás esetén

terv. létszám	á l l á s	idő l l á s	i l l e t m é n y			
			időre	egy- nenként	összesen	
			k o r o n a			
121	25	köztűzoltó-ujonc napi 2.50	I. fátó-ujonc napi 2.50	I. félév	425	55.206
	96	köztűzoltó II. osztályu	II. fátó II. osztályu	II. félév	550	66.550
288	24	" II. "	1 év II. "	1 évre	1100	26.400
	143	" I. "	" I. "	" "	1500	214.500
	38	csővezető	" ető	" "	1800	68.400
41	24	őrparancsnok II. osztályu	" acsnok II. osztályu	" "	2100	50.400
	17	" I. "	" I. "	" "	2400	40.800
	1	főgépész	" z	" "	3000	3.000
	3	gépész	" "	" "	2100	6.800
	2	segédgépész	" pész	" "	1800	3.600
	373	költségösszeg	költségösszeg			535.156
		költségtöbblet	költségtöbblet			253.876

A kocsisok költsége az 1908. évben.

52	kocsis	1000	52.000
1	főkocsis	1800	1.800
53	összesen		53.800

Az egész legénységi személyzet legénységi személyzet összköltsége.

373	altiszt és köztűzoltó	és köztűzoltó	535.156
53	kocsis		53.800
426	1908. évre	1908. évre összesen	588.956

— **Homályos szabályrendelet.** A fővárosi kéményseprői szabályrendelet több rendelkezése minduntalan vitákra, sőt pörökre ad okot a kéményseprők és a háztulajdonosok között. A szabályrendeletnek a díjazásra vonatkozó részét is olyan eltérően magyarázzák az érdekeltek és a kémények tisztításáért járó díjknál majdnem 30 százalék különbség van a számításuk között. A tanács a vitáknak magyarázó határozattal akart véget vetni, de ez nem sikerült, mert a bíróságok a magyarázó határozatot nem fogadják el a bíraskodásnál s kizárólag a szabályrendelet szó szerinti szövegét tekintik irányadóul. Folyik tehát a pörösködés derűborura. A kéményseprők ipartestülete most azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy vesse végét a kellemetlenségeknek a szabályrendelet szövegének módosításával. A tanács az elüljárók véleményét kívánta tudni, akik Hamvai Sándor elüljáró elnöklésével értekezletükön tárgyalták a dolgot s ők is javasolják a szabályrendelet egyes pontjainak világosabb szövegezését, de nem fogadták el a kéményseprőknek azt az álláspontját, hogy a módosításkor a szabályrendeletet a kéményseprők javára magyarázzák és szövegezzék.

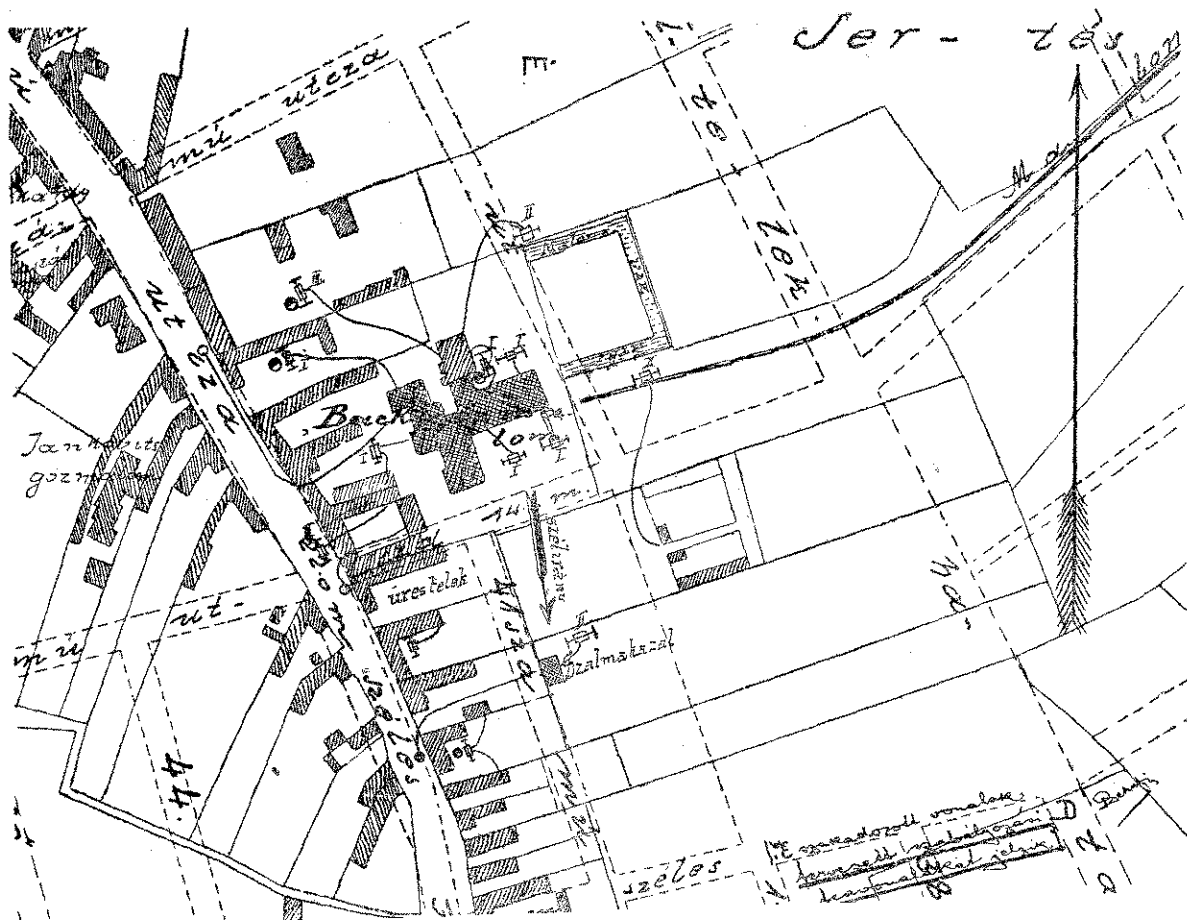
A győri Back-féle gőzmalom égése.

A gőzmalom koptatójának a harmadik emeletén 1907. évi szeptember hó 9-én tűz támadt, mely feltartóztathatlanul gyorsan terjedt tovább, miközben a koptatóhoz közel, a malomban volt lisztkeverő kamrához érve, ott robbanást idézett elő. Ugy látszik ez a robbanás volt oka annak az oltással foglalkozók között kitört pánikszerű ijedelemnek is, minek folytán az emberek életfentartási ösztönüknél fogva eszeveszetten menekültek s nem törődve a megmenekülés lehetőségével avagy lehetetlenségével, a halálba rohantak akkor, amikor a malom negyedik emeletén megjelenve, onnan a ponyvába ugrással akarták életüket megmenteni.

Hogy az ijedtség nagy volt, az természetes, de az is bizonyos, hogy ezen ijedtséget és

A tűz a szóban levő napon, délelőtt 11 órakor keletkezett, melyet az igazgatónak a kis fia az udvarban vett észre. Befutott az irodába azzal, hogy füstöt lát a malomépből felszállani. Az igazgató-helyettes erre a malomba futott és a főmolnárral egyetemben a malomból kimenekült munkásokat a malomba rendelte, megkezdvén az oltást anélkül, hogy a tüzet a tűzoltóságnak bejelentette volna.

A tűzoltóság a feljegyzett adatok szerint a toronyőrség által délelőtt 11 órakor értesült a tüzről és 11 óra 35 perczkor — tehát a tűz észrevételétől több mint félórával később — 5 városi tűzoltóval és 4 szerrel érkezett a tűzhöz. Ekkor már a koptató egész harmadik emelete — hol a tűz támadt — teljes lángban állott. Érkezés után a helyszínrajz szerint állították fel szereiket és a berajzolt sugarakkal a

valószínűleg az akkor keletkezett füstáradatot nem okozhatta más, mint a robbanás, mely a malmon kívül is hallható volt. Én a magam részéről ennek tulajdonítom a katasztrófát, ez okozta a nagy ijedtséget és idézte elő a nagy zavart. Helyesen vélem elgondolni azt, hogy a katasztrófa azokat érte, kik ijedtségükben az ablakhoz tudtak eljutni, ellenben azok, akiket a robbanás megbénított és így az ablakhoz eljutni nem tudtak, megmenekültek, mert a füst eloszlása után magukhoz tértek és a malomban levő lépcsőkön a szabadba jutottak.

Ez a véleményem a bekövetkezett katasztrófáról és annak okairól, a hírlapokban olvasottak és a helyszínén szerzett felvilágosítások után.

A tüzeset leírására áttérve, a következő adatok alapján sorolom elő a tényt és pedig:

malomba hatoltak. A katasztrófa még csak ezután következett be, amikor már az önkéntes testület parancsnoka — mint elsőnek érkezett tiszt — a tűz helyén volt.

A személybiztonságot illetőleg a vezénylő parancsnok — a tűzvizsgálatnál beigazolást nyert adatok szerint — nagyon helyesen intézkedett, hogy a malomból mindenkit kiharcolt, mert ellenkezőleg a katasztrófa még sokkal nagyobb lehetett volna.

A tűzoltóságnak az eljárását úgy a mentés, mint az oltás körül helyeselni lehet. Véleményem szerint, embertől telhetőleg minden telhető elkövettek. Hogy a mentés nem sikerült, nem róható fel a tűzoltóságnak hibául, mert a körülmények, a viszonyok szülték a helyzetet. A tűzoltócsapat, mint ilyen, derekasan helyt állt a harez mezőjén. E mellett bizonyít a terü-

leten és a szomszédságban megmentett sok-sok épület és a nagy hőségben bizony igen könnyen gyuladó sok objektum. Ott van a helyszinrajzon kitüntetett kazánház, a raktár, a laképületek, valamint körös-körül a szomszédság. Ezek megmentése nem volt csekély feladat, különösen ha figyelembe vesszük a tűz nagy terjedelmét, az ott uralkodó óriási hőséget, az uralkodott heves északi szélirányt.

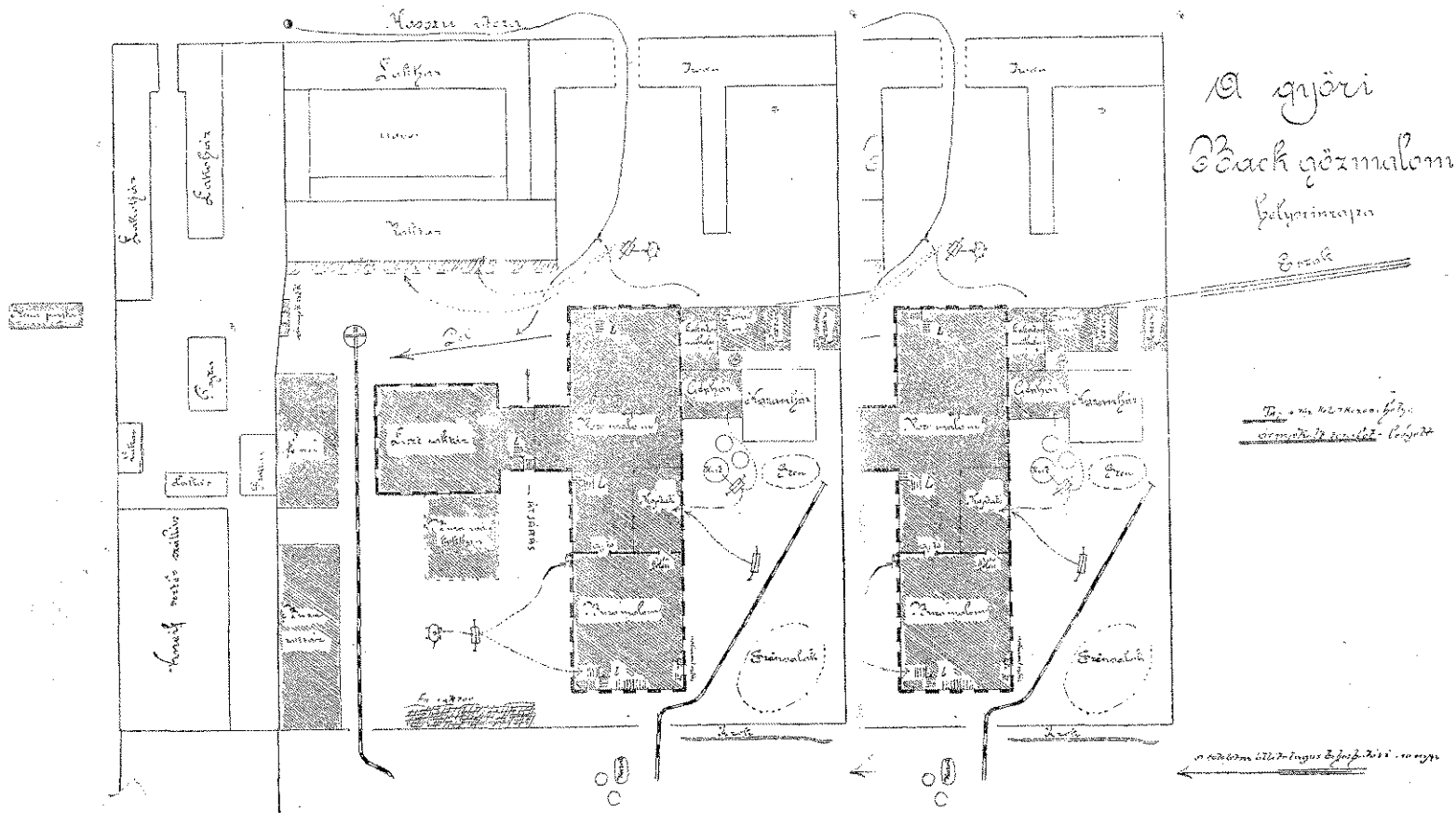
Azonban nem lehet megjegyzés nélkül hagyni a tűzoltásnak azon mulasztását, hogy szereiket (1 fecskendőt és 1 lajtót) elégni engedték. A magam részéről ezen nagy hibának látszó mulasztást is menteni tudom. Ugyanis úgy vélekedem, hogy a mentéshez az összes tűzoltóság igénybe vétetett, mialatt a tűz terjedése folytán a hőség a szerek felállítási helyén oly nagy volt, hogy oda behatolni teljes lehetetlen volt.

A tüzeset oltására szembeéltő volt, hogy a oltóeszköz a veder lett lehetett hasznát venni, üresek voltak, tehát a kaban nem volt oltóeszkö extinciteurök csak később hozattak elő. Volt még kocsifecskendő, azonban tott. A tűznél közreműködött városi tűzoltó, 25 wagg tanítóképezdei hallgató, gyanánt egy század katon.

Működésben állott 9 sugárral, azonkívül 4 kézrajzban nincs mindegy ponyva, mentőtömlő, kis Jellemző, hogy az ugrószett és még ezideig ser

A tüzeset oltására nézve mindenekelőtt szembeéltő volt, hogy a malomban az egyedüli oltóeszköz a veder lett volna, de annak sem lehetett hasznát venni, mert a vizeshordók üresek voltak, tehát a legkritikusabb pillanatban nem volt oltóeszköz. A minimaxok, az extinciteurök csak később — talán az irodából — hozattak elő. Volt még egy régi szerkezetű kocsifecskendő, azonban működésbe nem hozott. A tűznél közreműködött 62 önkéntes és városi tűzoltó, 25 waggongyári tűzoltó és 20 tanítóképezdei hallgató, azonkívül segítőcsapat gyanánt egy század katona.

Működésben állott 9 fecskendő összesen 15 sugárral, azonkívül 4 kézifecskendő (a helyszinrajzban nincs mindegyik berajzolva), ugróponyva, mentőtömlő, kisebb és nagyobb létrák. Jellemző, hogy az ugróponyva a tűznél elvesztett és még ezideig sem került meg.

A tolólétra, amint a helyszinén meggyőződttem, alkalmazható nem volt azért, mert annak a telepre való szállítása az udvarba vezető kapun keresztül, annak alacsony volta miatt, nem volt lehetséges; a telep megkerülésével pedig a szállítás csak bizonyos előmunkálatok (talajjegytenetés) után, jó hosszú idő múlva — talán egy óra alatt válhatott volna lehetségessé.

Véleményem szerint a gépezetes tolólétrával az emberek megmenthetők lettek volna.

Az ugróponyvával való mentés sikertelensége minden tűzoltó előtt természetesnek látszik. Tessék a gyakorlatlan embert nem tűznél, békeidőben az első emeletről ugratni, baja csak azért nem történik, mert a magasság nem nagy. Az ugróponyvát szükséges rossznak tartom. Veszélyes, végső eszköz! De szükséges hajsza!

Tűzrendészeti szempontból, ki kell jelentek a legelemibb követelmény általában azt lehet meg, biztonságról, sem túl gondoskodva nem voltak

Közlekedésre a malom belsejében voltak falépcsők és kívül a buza- és rozsmalom közötti válaszfalon a tetőzetre Ezen hatolt be egyik tűzoltó, aki bent veszett.

Tűzoltási szempontból a malomban semmiféle berendezés nem volt. Hihetetlennek látszik, hogy a biztosító-társaság tűz ellen való védelmi berendezéseket nem követelt.

Ugy életbiztonsági, mint tűzvédelmi berendezések hiánya a hatóság gondatlanságának a következménye. A tulajdonos mulasztását felülmúlja a hatóság nembánomsága.

Pedig mondhatni, hogy a mostani tüzeset

Tűzrendészeti szempontból bírálva magát a malom, ki kell jelentenem, hogy e tekintetben a legelemibb követelményeknek sem felelt meg, általában azt lehet mondani, hogy sem életbiztonságról, sem tűzoltási berendezésekről gondoskodva nem volt.

Közlekedésre a malom belsejében voltak falépcsők és kívül a buza- és rozsmalom közötti válaszfalon a tetőzetre felérő állandó vaslétra. Ezen hatolt be egyik tűzoltó, aki bent veszett.

Tűzoltási szempontból a malomban semmiféle berendezés nem volt. Hihetetlennek látszik, hogy a biztosító-társaság tűz ellen való védelmi berendezéseket nem követelt.

Ugy életbiztonsági, mint tűzvédelmi berendezések hiánya a hatóság gondatlanságának a következménye. A tulajdonos mulasztását felülmúlja a hatóság nembánomsága.

Pedig mondhatni, hogy a mostani tüzeset

— eltekintve a sok emberélet pusztulástól — még meglehetősen szerencsésen folyt le, először azért, mert nappal volt, másodsorban mert az uralkodott szélirányt kedvezőnek mondhatni.

Ezen tűz ilyen nagy mértékben való elterjedését elsősorban és kizárólag annak tulajdonítom, hogy oltási eszközök hiányoztak, mert abból, hogy a legegyszerűbb oltóeszközök, a kádak nem voltak vízzel megtöltve, hanem üresen állottak, lehet következtetni, hogy a telepen e tekintetben milyen rend uralkodott.

A csirájában el nem oltott malomtűzet feltartóztatni majdnem a lehetetlenséggel határos, miért is ilyenkor nem az oltásra, hanem elsősorban életmentésre, másodsorban pedig a védelemre kell szorítkozni.

Egy életnek sem lett volna szabad elpusztulni, ha a malom vezetősége előzetesen gondoskodott volna arról, hogy veszély esetében intézkedési joggal bíró alkalmazottai, teendőkire kitanítva legyenek. — Szinte hihetetlennek látszik, hogy az égő malomból kimenekült munkásokat valaki újra berendelje, pusztá kézzel, nem tudom mi célból, mert hogy oltókészletük nem volt, az bizonyos. Hogy ezt egy intézkedő közeg nem tudja, az nagy hiba, bűnös tudatlanság.

Aki csak egyszer is megfordult egy malomban, annak tudnia kell, hogy egy üzemben levő gőzmalom olyan, mint egy puskaporos tartány, melyben egy szikra mindent szétrombol, tönkre tesz. Tudjuk azt is, hogy a malom belseje teljesen fából van, annak minden emelete egymással szállító csövek, felvonók és egyéb nyílások által van összekötve, ennél fogva tudnunk kell azt is, hogy a tűz gyorsan és feltartóztathatlanul terjed minden irányban.

A tüzesetre vonatkozólag nagyjából a fent elsoroltakban kifejtettem véleményemet, mely után kötelességemnek tartom mindazon eszközöket elsorolni, melyek által hasonló esetek ismétlődését megakadályozni módunkban lehet.

Természetesen előre kell bocsátanom, hogy amit itt elmondandó leszek, az csak irányítás

lehet a különféle viszonyok közt előforduló különböző esetekre.

Előzetes intézkedések a gőzmalomüzem folytatására a következők:

1. Telepengedélyezési eljárás megindítása, melyhez a tűzoltóság hivatott szakértője, mint a bizottság tagja meghívandó. (Budapesten a tűzoltóság meghívatik.)

2. Az építkezési terveknek tűzrendőri, életbiztonsági és tűzvédelmi szempontból való szakszerű véleményezés. (Budapesten a tervek kiadatnak.)

3. A használhatási engedélyezést fogantató helyszíni eljárásnál a tűzoltóság képviselőjének bevonása. (Budapesten még — nem történik.)

4. Évenként tűzrendőri szemlék tartása. (Budapesten a tűzoltóság eljár.)

5. Malmi tűzoltóság szervezése és rendszeres

szakszerű iskoláztatása. (Budapesten megtörtént.)

6. A helyi tűzoltósággal, valamint a malmi csapattal a helyszínén gyakorlatok tartása. (Budapesten így van.)

Nagyjából szerintem ezek volnának azon előzetes intézkedések, amelyek hivatva lennének

a győri esethez hasonló szerencsétlenséget megakadályozni.

Nézzük csak:

az 1. pont alatti intézkedés a köz- és magánérdekeket van hivatva kielégíteni,

a 2. pont az üzemet és annak folytonosságát célozza,

a 3. pont módot ad a tűzoltóságnak, hogy a tűzrendőri szempontból hiányos kivitelt kiigazítsa,

a 4. pont őrökdi a tűzbiztonság és életbiztonság folytonossága fölött,

az 5. pont előzetesen megismerteti a malmi alkalmazottakkal az előfordulható veszélyeket és az azokkal szemben való védekezést,

a 6. pont módot ad a tűzoltóságnak a helyi viszonyok elsajátítására, az oltóeszközök képességének a megismerésére, egyben alkalom nyílik meggyőződni arról, hogy ezen tűzoltási eszközök rendben és helyükön vannak-e? A malmi tűzoltó csapattal való együttműködés nagyon előnyös.

Azt hiszem, hogy az itt elsoroltakkal nagyjából kimerítettem mindazon irányelveket, melyek a győri gőzmalom égése alkalmával úgy mentési, mint oltási szempontból, nagyrésztben utólagosan, felmerültek.

Szívesen veszem, ha az itt előadott észlelteim a hivatalos szaklap útján, a szakértő bajtársakkal netáni hozzászólás és megvitatás céljából közöltetnek.

Janicsék Andor

fővárosi tűzfelügyelő.

A felügyeleti tevékenység.

A tűzfelügyelet egyrészt a tűzoltóságok készülttségének fokozására és ellenőrzésére, másrészt a megelőző tűzrendészeti szabályok betartásának ellenőrzése, végül a hatóság által megadott kérdések szakszerű megvilágítására terjed ki.

Az ellenőrző felügyelet lehet váratlan vagy b e m o n d o t t.

V á r a t l a n vizsgálatot tartunk, mikor a tűzoltóság rendes szolgálatának mikénti teljesítéséről, a csapat riasztása után annak harc-készségéről akarunk meggyőződést szerezni; valamint látni akarjuk, hogy a közönség miként teljesíti pl. a házi tűzoltóeszközök (kapitányviz, szikraesapó, tűzhorog stb.) készletben tartására vonatkozó szabályokat.

B e m o n d o t t vizsgálatot tartunk, ha a tűzoltóság egészét együtt akarjuk látni s a harc-készségen felül a gyakorlottság, az egyenruházat, felszerelés stb. helyességéről is meg akarunk győződni.

A b e m o n d o t t vizsgálat előtt ugyanis a lakosságot eleve figyelmeztetik, hogy a házi tűzoltóeszközök kéznél legyenek, a tűzoltók odahaza tartózkodnak, sőt ha a felügyelő kívánja: már az őrtanyán is várják; ez pedig nem a rendes — normális — állapot; azért van tehát szükség a váratlan szemlékre, hogy a községek (városok) oly állapotokban is megszemléltessenek, amilyenben rendszeren leledzenek.

B e m o n d o t t vizsgálatot rendszerint községenként egyet kell tartani, még pedig lehetőleg a nyári (július—október) időszakban, amikor a szalmafélek a községekbe be vannak rakva és legnagyobb a tűzveszedelem. Igaz, hogy ilyenkor legnehezebb viszont — különösen alföldi községekben, ahol leginkább földművelőkből áll a tűzoltóság — ezek megvizsgálása; a 30—40 főből álló tűzoltóságot rendszerint 8—10 tűzoltó képviseli, a többi munkában van: gépel, nyomtat, szánt.

A b e m o n d o t t vizsgálatról a tűzfelügyelő megfelelő átiratban eleve értesíti a községi előljáróságot (városban a tanácsot), a tűzoltóparancsnokot és a járási főszolgabíró. Ez utóbbit azért, hogy esetleg a vizsgálatnál ő is részt vehessen.

Egy-egy község megvizsgálására rendszerint egy egész napot kell szentelni (ma egy nap alatt kénytelenek vagyunk 2—3 községet megvizsgálni), hogy a vizsgálat aprólékos, mindenre kiterjedő legyen. Az estét felolvasás tartásra vagy a tűzoltóság kiképzésében észlelt hiányok megbeszélésére, esetleg egyenes megszüntetésére lehet fordítani.

A vizsgálat két részre osztható. A nap egyik felében a községgel végez a tűzr. felügyelő, a másik felében a tűzoltósággal.

Vizont különbséget kell tennie az első s a következő vizsgálatok között, mert amíg az első vizsgálatnak mindenre kiterjedőnek, kutatónak kell lenni, addig a további vizsgálatoknál már jórészt az előbb talált s a hatósággal közölt hibák mikénti megszüntetéséről kell első sorban meggyőződni, majd a község tűzrendészeti fejlettségét céltudatosan vezetni és előmozdítani.

A felügyelő a kitűzött időben pontosan megjelenik a község- (város) házában; ott első sorban tájékozódik a község fekvéséről, továbbá arról, hogy miképpen van a község belső területe beépítve? hol vannak szűk telkek, gyárak, telepek, műhelyek, lobbanékony és robbanó anyagok stb.? Összeállítja a tűzstatisztikát.

Azután egy tervet készít magának, hogy mint fogja bejárni a községet.

Megtekinti a község tűzrendészeti szabályrendeletét, a kötelezett tűzoltók, az előfogatosok, az éjjeli őrök összeírását. Meggyőződik, hogy van-e az előljáróság egy tagja a tűzrendészet felügyeletével megbízva és megtartotta-e az az évi rendes tűzvizsgálatot?

Szóvá teszi a vízszerezés kérdését; ráirányítja az előljáróság figyelmét az artézi kutakra, felvilágosítja őket, hogy e célra a belügyminiszterium évente körülbelül 100,000 K segílyt ad egyes községeknek.

Meggyőződik arról, hogy a község gondoskodik-e költségvetésében a tűzoltóeszközök beszerzéséről, karbantartásáról és pótlásáról? van-e tűzoltó-segélyalap? segílyezi-e a község a tűzoltóságot? szóval teljesíti-e a község a tűzrendészet terén kötelességeit?

Ezek után maga mellé veszi a tűzrendészet helyi felügyeletével megbízott előljárósági tagot (városban a tanács által kijelölt tisztviselőt), a község bíráját, a tűzoltóparancsnokot vagy helyettesét, egy községi szolgát vagy rendőrt és esetleg egy tűzoltót.

Szemle alá veszi általánosságban az építkezést. Megmagyarázza a tűznek ellenálló anyagokkal való építkezés előnyeit; a zsuptető, fakémény stb. hátrányait.

Egyes udvarokba bemegy kémpróbát tartani, hogy megvannak-e a házi tűzoltó eszközök? Ha azok szerzetészet volnának, megmagyarázza, hogy legtanácsosabb azokat a kútnál tartani, hogy éjjel, sötétben is tudja az ember, hogy hol keresse. Megkérdezi a háziasszonyt, hogy rendszeren söpör-e a kéményseprő; be van-e a ház és rakomány tűzkár ellen biztosítva? Ha nem volna, tanácsolja neki, hogy biztosítsa be.

Ott, ahol külső szērűskertek nincsenek, bent az udvarokon és kertekben megtekinti, hogy megtartatik-e az elérhető legkedvezőbb tűztávlat? Ez a mi népünk-nél nehezen megy, mert ha 40 méternyire rakódhatnak is, akkor sem rakódik messzebb 10 méternél, sőt — ha teheti — ennyire se.

Utjába esik egy szatócsüzlet. Bemegy, megnézi, hogy hol tartják a petróleumot, a gyujtót, a szállítóladákat s az azokkal együttjáró csomagolószalmát és papírost?

Merre van az esetleg árusítani engedélyezett lópor, benzin, olaj stb.?

A szabálytalanságok orvoslását ott a helyszínén megmagyarázza. Nagy veszélyt okozó szabálytalanság megszüntetésének elrendelésére a bírót vagy a főszolgabíró jelenlévő képviselőjét felkéri.

Gőzmalomnál, gyáraknál szemügyre veszi, hogy van-e gondoskodva a személyzet meneküléséről tűzvész esetére? van-e megfelelő vízvezeték vagy legalább fecskendő? ki van-e írva s végre van-e hajtva a dohányzási tilalom? nincs-e más épületből nyílás a malomba vagy gyárhelyiségbe? Nagyobb épület el van-e választva közönléktűzfalal? a világítás tökéletes-e? a petróleumlámpáknál nincs-e üvegből a tartály?

Megtekinti a működésben lévő benzinmotoros cséplőgépeket, a faanyagraktárakat, asztalosműhelyeket, a nagyobb petróleum- és kőszénraktárakat; közben megismeri a község egyes pontjain elhelyezett vízfordó-lajtákat, valamint meggyőződik a kutak vízbőségéről is.

Ott, ahol színház (vagy nyári szinkör) van, ennek a berendezését, különösen pedig azt veszi vizsgálat alá, vajjon a kijáratok száma a befogadóképességgel arányosítva van-e? benéz a gyógytárakba (laboratóriumokba) és a szeskereskedésekben elhelyezett szeszkészletekre is kiterjeszkedik; gyógytárakban meggyőződik, hogy a benzin, alkohol, salétromsav, kénsav helyesen vannak-e elraktározva?

Nagyobb helyeken vizsgálat alá veszi az iskolák, vendéglők tűzrendészeti állapotát, hogy van-e azokban gondoskodva kellőleg a menekülésről?

A gyárak és telepek megvizsgálásánál teljesíti mindjárt az ott lévő fecskendők kipróbálását s a gyári tűzoltóság képzettségének ellenőrzését.

Mindezen szemléknél magának jegyzeteket készít, hogy a felveendő jegyzőkönyvbe mindent bevehessen.

A nap másik felét a tűzoltóság megvizsgálására fordítja.

E célból az őrtanyára megy.

Legelső sorban megszemléli, hogy az a község megfelelő pontján épült-e? van-e előtte tágas tér vagy utca? meg van-e az éjjel világítva? fagy- és pormentes-e a szertár? van-e megfelelő őrszoba?

Megtekinti a szolgálati könyveket. Tartattak-e iskolázások és gyakorlatok? a gyakorlatokról elmaradó önkéntesek megdorgáltattak-e s a kötelezettek fel lettek-e jelentve?

Kipróbálja a szereket. Meggyőződik róla, hogy van-e elegendő fecskendő (és szabályosak (egységesekek)-e azok)? Lajt, létra, lámpa stb.? Tisztán vannak-e azok tartva? Meg vannak-e a tengelyek kenve? A lámpásokban van-e gyertya?

Ha a csapatot egybehívatta, egyes általa kiválasztott tűzoltókkal iskola-, majd gyorsszerelést végeztet és a csapattal egy feladatot oldat meg.

Átvizsgálja, hogy az egyenruházat és az egyéni felszerelés előírásos-e, a hiányok pótlását, a szabálytalanságok megszüntetését elrendeli.

Megvizsgálja a tűzoltóság pénzközelését és számadásait.

Ahol toronyőrség van, azok éberségéről meggyőződik és a távbeszélő-összeköttetések helyességének megvizsgálására is kiterjeszti figyelmét.

Ahol a csapat mentő szolgálatra is be van rendezve: ezt a tevékenységi ágat is külön szemle tárgyává teszi.

Az ekként befejezett vizsgálat után a felügyelő az észlelt hiányokat jegyzőkönyvbe foglalja, azok mikénti megszüntetése, illetve pótlására nézve az előjáróság és a tűzoltóparancsnokságnak utbaigazítást ad; oly esetekben pedig, mikor gyors hatósági beavatkozásra van szükség: a járás- vagy vármegyei hatóságnak sürgősen jelentést tesz.

Egyesek azzal vádolják a tűzr. felügyelőket, mintha azok maguknak hatósági jogkört arrogálnak.

Erősen meg kell tehát különböztetni, hogy a felügyelő rendelkezési joggal csak a tűzoltóság felett bír, míg a megelőző tűzvédelem terén csak javasol s az intézkedés a hatóság feladata.

A felveendő jegyzőkönyvet leghelyesebb úgy megszerkeszteni, hogy az három évre szóljon. Így a későbbi vizsgálatoknál az előző évben tapasztalt szabálytalanságok mindjárt szem előtt vannak.

Egy-egy ily vizsgálat alkalmával a tűzr. felügyelő tegyen látogatást az önk. tűzoltóság elnökénél, parancsnokánál s a község vezető urainál és hasson oda, hogy azok a tűzrendészet ügyének támogató barátaiul megnyeressenek.

A felvett jegyzőkönyv, esetleg kimerítő kísérő jelentéssel, a felettes tűzr. felügyelőhöz terjesztendő be, ki azt a várm. szövetségnek, illetve — intézkedés végett — a hatóságnak bemutatja.

A váratlan vizsgálat a bementőtől abban különbözik, hogy a vizsgálat idejét a felügyelő nem közli senkivel sem, hanem azt meglepetésszerűleg eszközli.

Nincs tisztában például a felügyelő, hogy X községben a rend, amelyet tapasztalt, nemcsak arra az időre szól-e, amíg ő a vizsgálatot tartotta? Vagy Y községben nagyfokú rendetlenséget talált, amelynek megszüntetését ígérték? Most ez ígéret beváltását akarja ellenőrizni.

Ennek a vizsgálatnak is rendszerint nappal kell történnie; éjjeli riasztással a község nyugalmát csak ott szabad zavarni, ahol a tűzoltók az őrtanyával közvetlen vészjelzőkészülékkel vannak összekötve.

A váratlan vizsgálat alkalmával először az őrtanyára megy a felügyelő és a tűzoltóságot riasztja. Azután megfigyeli, hogy mennyi idő alatt és mily fegyellemmel gyülekezik a csapat? Ily alkalommal az egyenruházat tökéletességére nem kell súlyt fektetni, ellenben az egyéni felszerelések legszükségesebbjeit minden tűzoltó hozza el magával, hacsak nem máshonnan, mint odahazról jön.

Ha 10—12-en összegyűltek, lehet a gyülekező csapatnak mindjárt feladatot is adni.

Az éjjeli vizsgálat inkább az éjjeli-, torony- és felügyelő-őrök és az őrség ellenőrzésére szorítkozzék.

A tűzoltóság megvizsgálása után nyomban meg kell kezdeni a község átvizsgálását, addig míg a figyelmessé tett lakosság az üres kapitányvizes hordókat tele nem hordja, az asztalosműhelyben az égő cigaretták el nem dobatnak, a boltba bekészített hordós petróleum helyére nem gurítatják, szóval míg a rendetlenségek meg nem szüntettetnek, hogy így a maga teljes meztelenségében lássuk a község tűzrendészeti állapotát.

A lakosság talán szerte a hazában meglehetősen animozitással fogadta a tűzr. felügyelőket. Hogy rokonszenvéket megnyerjük, nem szabad sajnálnunk az időt és a szót, hogy velők jóakaratomkat, az ő javukra való törekvésünket megértessük.

Kicsiségekért nem szabad őket megbüntettetni, viszont a rosszakaratot s a makacskodást feltétlenül meg kell toroltatni.

Nem szabad annyira szőrszálhasogatónak lenni, hogy ott, ahol két hektoliter víz van előírva, a 190 litert már kifogásoljuk, míg a büzös víz tartásáért bizony már meg kell az illetőt fedni.

Ott, ahol a helyi viszonyok nem engedik meg a minimális tűztávlat betartását: kicsire nem szabad nézni. Nem szabad az eljárásnak oly színezetet adni, mintha a felügyelő basája volna a kerületének; sőt ellenkezőleg néptudattá kell fejleszteni azt, hogy a felügyelő a nép anyagi jólétének előmozdításán fáradozik s a célja az, hogy a községek a tűzokozta anyagi romlástól megóvassanak.

A váratlanul megejtett vizsgálatról nem kell szükségszerűen jegyzőkönyvet felvenni; elég jegyzeteket készíteni és annak az alapján csak esetleg tegye meg a felügyelő jelentését. Arra azonban feltétlenül ügyelni kell, hogy a szabálytalanságok megállapításánál két tanu legyen jelen, hogy ha az illető tagadna, a szabálytalanságot rá lehessen bizonyítani.

Ha a felügyelő arról győződnék meg, hogy a község tűzrendészetét az előjáróság vagy annak a tűzrendészet helyi felügyeletével megbízott tagja elhanyagolja, előbb igyekezzék odahatni, hogy azok teljesítsék kötelességüket, de ha ez nem használna, a helyzetet a hatóság előtt leplezetlenül feltárandó.

Jászberényi Miklós.

Szatmár-Németi

tűzoltóparancsnokságának üléséből.

Tankóczy Gyula elnök üdvözlővén a parancsnokság egybegyűlt tagjait, az ülést megnyitja s annak első tárgyaként a jövő évben Szatmárt megtartandó **tűzoltókongresszus** rendezésében feltétlenül megkívántató egyes bizottságok megalakítását hozza javaslatba, úgy, hogy az ezekről készített névszerinti kivonatok, a városi tanács útján, a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűléséhez azon kérelemmel terjesztessenek be, hogy

„tekintettel arra az igen fontos körülményre, mely szerint ezen kongresszus sikeres és minden tekintetben kifogástalanul való keresztülvitele a város jó hírnevének megőrzésére, öregbitésére, egyesületünknek pedig dicsőségére fogszolgálni, bennünket már most hathatósan támogatni sziveskedjék azzal is, hogy az egyes bizottságokba általunk javaslatba hozott urakat a részvételre felkérni és így a bizottságokat véglegesen megállapítani kegyeskedjék.“

A parancsnokság az indítvány alapján és teljes tudatában annak, hogy a kongresszusnak megtartása csak úgy járhat teljes sikerrel, ha városunk polgársága és elsősorban a társadalom színe-java vállvetett buzgalommal vesz részt a munkában, megkereste a városi tanácsot, kérvén, hogy ezen határozatot jó indulattal támogatni kegyeskedjék, annál inkább, mert nem csupán a tűzoltó egyesület erkölcsi és anyagi támogatásáról van szó, hanem miután a város közönsége hazánk összes tűzoltóságát fogja vendégül látni, kell, hogy a vendéglátás olyan módon nyilatkozzék meg, miszerint az összeseregrendő idegen egyesületek, munkavégeztével, kellemes benyomásokkal távozhassanak.

A vármegyei szövetségek elnökei.

Ezt a teljességre számot nem tartható listát a végből közöljük, hogy a helyreigazítások számára a lehetőséget megadván, egy teljesen megbízható összeállítást készíthessünk.

I. A Duna—Tisza közén.

1. Budapest: Dr. Szily József, alelnök: Ehrlich Manó.

2. Pest-Pilis-Solt-Kiskun: Fazekas Ágoston, alispán, alelnök: Serfőző Géza (Budapest).

3. Bács-Bodrog: bajsai Vojnits István, alispán, alelnök: Szigethy István (Zombor).

4. Jász-Nagykun-Szolnok: Dr. Benkó Albert, alispán, alelnök: Szűcs István (Törökszentmiklós).

II. Dunáninnen.

5. Pozsony: Petőcz Jenő, alispán, alelnök: Sendlein János (Pozsony).

6. Nyitra: Br. Friesenhof Gergely.

7. Trencsén: Muszkalay Antal (Trencsén), alelnök: Dohnányi Gusztáv (Baán). 8. Árva: ? 9. Turóc: Báró Révay László (Kis-Selmec).

10. Liptó: Kürthy Lajos, főispán.

11. Zólyom: Dr. Répási Mátyás, alispán (Besztercebánya), alelnök: Allexender Henrik (Zólyom-Brezó).

12. Bars: Dombay Vilmos, alelnökök: Finka Sándor (Garamszentkereszt) és Lukács Gyula (Zsarnóca).

13. Hont: ? 14. Nógrád: ?

III. Dunántul.

15. Moson: Gróf Batthyány Tivadar (Lajtaujfalu), alelnök: dr. Hegyi Gyula (Magyaróvár).

16. Sopron: Rösch Frigyes (Sopron), alelnök: Szabó Gyula (Kis-marton).

17. Vas: Dr. Herbst Géza, alispán, (Szombathely), alelnök: Ajkay Zoltán (Sárvár).

18. Zala: Knortzer György (Nagykanizsa), alelnök: Szigethy Ödön (Tapolca).

19. Somogy: Reményi Samu (Csurgó), alelnök: Szabados Imre (Kaposvár).

20. Veszprém: közigazgatási elnök nagymányai Koller Sándor, alispán és ügyvezető elnök dr. Ovári Ferenc, alelnök: dr. Szeglethy Gy. (Veszprém).

21. Győr: Goda Béla, alispán, alelnök: Hauzer György (Győr).

22. Komárom: assakürthi Ghyczy Dénes, alispán, alelnök: Csermák Hugó (Ács). 23. Esztergom: ?

24. Fehér: elnöki állás üresedésben, alelnök: bélavári Burchard Rezső (Velence).

25. Tolna: Boda Vilmos (Szegzárd), alelnök: Nagy István (Dombovár).

26. Baranya: Koszits Kamill, alispán, alelnök: Reéh György (Pécs) és Margittai Péter (Mohács).

IV. Tiszáninnen.

27. Szepes: nógrádi dr. Neogrády Lajos, alispán és Putsch Tóbiás (Igló), alelnök: Winkler Pál (Gölniebbánya).

28. Sáros: ? 29. Abauj-Torna: ?

30. Gömör: ? 31. Borsod: ? 32. Heves: Majzik Viktor, alispán, alelnökök: dr. Glósz Kálmán (Eger) és Maczky Valér (Heves).

33. Zemplén: ? 34. Ung: ? 35. Bereg: ? 36. Ugocsa: ? 47. Máramaros: ?

V. Tiszántul.

38. Szabolcs: ? 39. Szatmár: ? 40. Szilágyság: ?

41. Bihar: Mezey Mihály (Nagyvárad).

42. Hajdu: Szikszay Gyula (Debrecen), alelnök: Ritoók Kálmán (Kaba).

43. Békés: Gróf Bolza Géza ?

44. Csongrád: Most van alakulóban.

45. Csanád: földelaki dr. Návay Lajos, főispán, alelnök: Zsiga János (Makó).

46. Arad: Asbóth Gyula (Pankota) ?

VI. Tisza—Maros szöge.

47. Torontál: Dr. Dellimanics Lajos, főispán (Nagybecskerek), alelnökök: dr. Perisics Zoltán és Stolz Béla (Nagykikinda).

48. Temes: Kovacsics Gyula (Temesvár), alelnök: Rezucha István (Versec).

49. Krassó-Szörény: Issekutz Aurél, alispán, alelnök: Marsovszky Arpád (Lugos) és Domby Albert (Karánsebes).

VII. Erdély.

50. Hunyad: Baresay Kálmán ?

51. Szeben: Theiss Gusztáv (Nagyseben), alelnök: Fleischer János (Nagydisznód).

52. Alsó-Fehér: ? 53. Torda-Aranyos: ? 54. Kolozs: ?

55. Szolnok-Doboka: Désy Zoltán (Deés).

56. Beszterce-Naszód: Csallner Károly (Beszterce), alelnök: Frűhm Tamás (Jaád).

57. Maros-Torda: ? 58. Csik: ? 59. Háromszék: ? titkár: Ferenczy K. 60. Udvarhely: ? 61. Kisküküllő: ? 62. Nagy-küküllő: Most van alakulóban. 63. Fogaras: ?

64. Brassó: Schuster Károly (Brassó).

VIII. Horvátország.

Elnök: Dezsélics György volt, aki nemrég meghalt (Zágráb).

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Egy példa. Irta: Markusovszky Béla. — Hivatalos rész: Meghívó. A november 9-ikén tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. A segélyző szövetség ülésén felvett jegyzőkönyv. Felhívás. Veszprémmegye alispánjának rendelete. Somogyvármegye alispánjának rendelete. — A győri Back-féle gőzmalmi tűz leírása. Irta: Hauzer György. — Költségkimutatás. — A győri Back-féle gőzmalom égése. Irta: Janicsk Andor. (Ábrákkal.) — A felügyeleti tevékenység. Irta: Jászberényi Miklós. — Szatmár-Németi. — A vármegyei szövetségek elnökei. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **Figyelmeztetés.** Lapunk mai számának melléklete gyanánt küldjük meg tagtestületeinknek azon bejelentési lapmintákat, amelyek a működő tagoknak az 1908. évre a segélyzőpénztárba való bejelentésére felhasználandók. A beküldés határideje 1908. január 20.

— **A bolgár fejedelem Allender Henrik főbányatanácsosnak, a zólyombrézói kir. vasgyár főnökének, a „Commandeur de l'ordre National du mérite Civil“ rendjelét adományozta.** A fejedelem Magyarországon való utaztában Zólyombrézón kiszállt s a rendjelet személyesen tűzte fel a kiváló férfin mellére. Allender a zólyombrézói kir. vasgyári tűzoltóság elnöke, a zólyom vármegyei tűzoltószövetség alelnöke.

— **A tűzoltótisztek nyuddijképességének határa.** A székesfőváros nyugdíjszabályzatának a közgyűlés utasítására készült módosítási tervezete, mely legközelebb a törvényhatósági bizottság elé kerül, Almády Géza tanácsnok közbenjárása folytán, a tisztiorvosokon kívül a tűzoltótiszteket és legénységet is kivételszámba veszi, amennyiben reájuk nézve a 4. §. kimondja, hogy 30 szolgálati év után a teljes ellátásnak van helye. A kontinens, valamint Anglia és Amerika összes nagyobb városa mindenütt megkülönböztető méltánylásban részesíti a tűzoltók nehéz szolgálatát, csupán Budapest volt e tekintetben mindezideig kivétel.

— **A robbantószerkek szállítása és a waggonhiány.** Az utóbbi időben előfordult waggonhiány különösen nagy gondot okozott a bányavállalatoknak, amennyiben a bányavállalatok a köszén fejtéséhez szükséges robbantószerkeket rendszeresen elkészve kapták meg. A bányákban csak bizonyos mennyiségű robbantószerkeket szabad tartani, amely mennyiség azonban a mostani waggonzavar következtében, minthogy a kellő időre az újabb mennyiségek nem érkeztek meg, nem elégítette ki a bányavállalatok szükségleteit. A bányavállalatok igazgatóinak kértére Kotányi Zsigmond, a máv forgalmi osztályának főnöke elrendelte az egyes üzletvezetőségeknél, hogy az ugynevezett robbantó- és tűzivatok lehetőleg a leggyorsabban indíttassanak a rendeltetési állomásokra.

— **Ujvidék város tanácsa elhatározta, hogy a tűzrendészet és a közegészségügy szempontjából egyaránt nélkülözhetetlen, de ma még hiányzó vízvezeték létesítése ügyében felszólítják Stiel, budapesti műszaki tanácsost, hogy az ujvidéki talajviszonyokról adjon kimerítő jelentést. Juliusi számunk 118. oldalán olvasható közleményünk kapesán örömmel veszünk tudomást e hiradról.**

— **Miskolczon, mely időközileg a törvényhatósági joggal felruházott városok sorába emeltetett, a vízvezeték ügye végre szintén a megvalósulás felé közeledik.** A város a vizet a három kilométernyire fekvő Tapolca-fürdőből akarja bevezetni, de a fürdőtulajdonossal, a munkácsi görögkatolikus püspökséggel sokáig nem tudott megegyezni. Most a püspökség értesítette a várost, hogy a viziterületet 200,000 koronáért hajlandó átengedni. A város képviselőtestülete e napokban tartott ülésén elfogadta a püspökség ajánlatát s megbizta a tanácsot, hogy a szerződést a püspökséggel kösse meg s felkérte Bizony Ákos országgyűlési képviselőt és Lichtenstein József képviselőtestületi tagot, hogy dr. Szentpály István polgármesterrel együtt járjanak el a pénzügyminiszternél a regálékötvények beváltása ügyében, hogy a város olesó pénzt, illetve olesó kölcsönt kaphasson. A vízvezeték kiépítését így a jövő esztendő tavaszán megkezdhetik.

— **A magyar-barnagi tűzoltó-testület november 17-én tartott bucsu alkalmából, a testület felszerelési alapja javára, zártkörű táncmulatságot rendezett.** „A bucsui bálban — mint ahogy Sebők Lajos parancsnok írja lapunknak — az összes bejövétel 44 korona lett. A fejedelem szaporítása céljából a belépődíjakon felülfizettek: Sebők Lajos 4 K, Sebők József, Gonstáj Ferenc, Göde Lajos, Komló Sándor, Horváth János 40—40 fillér, Baranyai Imre, Pázmándy Endre és Kozsor Gizella 20—20 fillért. A testület ez áldozatkészségért szíves köszönetét nyilvánosan is tolmácsolni kívánja.“

— **Dési tűzoltók Szamosujvárt.** A dési önkéntes tűzoltói egyesület egyetemi hallgatókból alakult alosztálya Scheer Antal alparancsnok vezetésével Szamosujvárra rándult át, ahol az állomásnál Fekete Lázár a szamosujvári önkéntes tűzoltóegyesület parancsnoka fogadta. Innen a désaknai bányász fuvózenekar hangjai mellett a városi majorba mentek, ahol is előbb a dési csapat tartott szergyakorlatot. A bemutatott szergyakorlat tetszést keltett, s a dési csapat szorgalmáról tett bizonyosságot. Utána a szamosujvári csapat mutatott be igen sikerült oltási gyakorlatot. A szergyakorlatot nagyszámu közönség nézte végig. Majd a „Korona“-szállóban társasuzsonna és este táncmulatság volt. A szergyakorlatok gyakori ismétlése csak előnyére fog válni a két derék egyesületnek.

— **Arviz ellenében Budapest, a kőpartok kiépítése óta 9 méteres vízállás esetére is biztosítva van.** Ehhez képest nem érdektelen tudni néhány ismeretesebb pontra nézve, hogy mily magasságban fekszenek a Duna 0 pontja felett:

	0 pont felett
A kiscelli tartalékkórház	148·37 m.
A gróf Forgách-laktanya (II., Fő-u.)	6·90 „
Mária Terézia-laktanya (IX., Üllői-ut)	7·67 „
Train-kaszárnya (VI., Arena-ut)	7·80 „
A monitorok legénységének laktanyája	8·88 „
Gróf Radetzky pionnier-laktanya (II., Pálffy-tér)	9·68 „
A katonai fürdő-intézet (a Császárfürdő mellett)	9·83 „
Lőporraktár (I., Promontori-uton)	10·03 „
Károly főherceg-laktanya (V., Nádor-utea)	10·10 „
Loudon-laktanya (IX.)	14·60 „
Ferencz József lovas-laktanya (X., K. Kerepesi-ut)	19·15 „

— A kéményseprő díjtételei. A budapesti áru- és értéktörzsde titkársága annak a megállapítását kérte az V. kerületi előljáráságtól, hogy az egyik kéményseprőmester által a tőzsdének felszámított díjtételek megfelelnek-e a szabályrendeletnek. Az előljáróság a kéményseprőmester által megállapított díjtételeket határozatilag módosította. A főváros tanácsa megsemmisítette az előljáróság határozatát azon indokból, hogy ajánlatoknak a felülbíráása nem lehet hatósági feladat. Felebbezés folytán az ügy a kereskedelmi miniszterhez került, aki helybenhagyta a tanács véghatározatát, de mellőzte annak indokolását. A miniszter ugyanis kimondja, hogy vitás kéményseprési kérdések eldöntése nem tartozik az iparhatóságok, hanem a rendes bíróság hatáskörébe.

— Egy külvárosi „divatkereskedés” égett le nemrég. Odaégett teljes felszerelése, minden en divatcikke, szóval végleg tönkrement a kis bolt.

A rendőrtisztviselő, aki hivatalból járt künn, legnagyobb meglepetéssel hallotta, hogy az összes szomszédok ilyen kiáltásokkal fogadták az az esetet:

- No végre!
- Csakhogy leégett!
- Ideje volt!
- Hála istennek!

És megdöbbenve látta, hogy általános meglegedés és öröm honol a kis utcában a tűzvészéből kifolyólag. Végre odafordul az egyik szomszédhádhoz:

— Mondja csak, hát annyira utántájják itt ezt a szegény embert? Vagy talán rossz ember, hogy mindenki így örül a kárának?

— Dehogy! — felel a szomszéd. — Csakhogy szegény mindenkinek tartozik a környéken... és a bolt be volt biztosítva... és a dolgot mármár... egy félév óta igéri, igéri...

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geitner és Rausch** tulajdona) fecskeendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzifecskeendőket és és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON es. és kir. udvari szállítók, gyártanak: tűzifecskeendőket és mindenemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: **Győző Béla és Társa** Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vígsház tőzsomszedságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindenemű tűzoltói létrákat és tőmlőmotorlákat.

— **Walsér Ferenc** — tűzoltási szerek és szivattyú gyára, harang- és fémöntő Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. Sürgőnyoim: „Walsér Csángó-utca Budapest.” Telefon: Bpest 95—50.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYARTUNK:** tűzifecskeendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

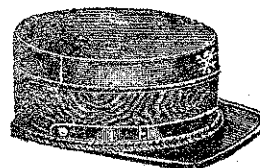
Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtestületeknek és az elazok tagjai részére I kor., másoknak 2 koronara. A kivonatos füzet ára 10 30 fillér.

Kendertőmlők, Szivótőmlők, vedrek, sisakok, bakák és egyéb tűzoltó-felszerelések megbízható beszerzése **Győző Béla és Társa** cégnél Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. a Vígsház tőzsomszedságában.

DÍSZOKMÁNY-ÜURLAPOK 2 kor. árban; József főherceg voltolt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Öt Ödön és gróf Osztráky Béla volt elnök arcképeivel együtt 1 koronara beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzbiztos mázolás. Nedves épületek kiszáritása. Házigomba kiirtása. Száritó-Fűtési, Impregnáló és Mázoló Vállalat Budapest, V., Pannonia-u. 2/B. Telefon 21—04.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia** Körnenden. Kívánatra ára árjegyzék és mintasapka.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus” kézi tűzoltókészülék ára 8 1/2 liter őrartalommal . . . 65 K. 10 1/2 ” ” . . . 75 K.

HIRDETÉSBEKET félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivataltal.